

Trib. Suprem
Col. Militar

Dos. 215/954 Vol. 1.

40005

Vol. 1

DOSAR

Ancheta

Luca Vasile

Legăturile lui [?] [?] [?] [?]
anii 1924-1940-

P/48/VI

Data

1531906

P 000148, Vol. 1

№ 2

NOTĂ

DOCUMENTELE LUATE
LA PERCHEZITIA NUMITE!

LUCA ELISABETA SE

GASESC IN DOS. ANGHETIA

(CONTROL) NR. 18.993

O P I S

- LEGATURIILE LUI LUCA VASILE CU STURAREA BURGHEZA,
INTRE ANII 1924 - 1940.-

DOBAR VOL. I. pag.

1-458
1-458

1

D E C L A R A T I E

Subsemnatul VASILE LUCA, născut la 8 iunie 1898, în comuna Cătălina - Regiunea Stalin, fiul lui Anton Luca și al Amaliei, de profesie lăcătuș, căsătorit, stagiul militar satisfăcut, ultimul domiciliu în București, str. Nicușor Romniceanu nr. 22, asupra celor întrebate declar următoarele:

Întrebare:

Cînd ai început d-ta activitatea contrarevoluționară?

Răspuns:

1) * Cu conștiința mea de azi socot că primul act contrarevoluționar am săvîrșit după terminarea primului război mondial 1918, cînd m-am înrolat în Garda Națională în comuna Lemnea creiată de Guvernul Karoly din Ungaria în scopul menținerii ordinii.-

Aceste gărzii au fost formate din voluntari, foști ofițeri, subofițeri și soldați demobilizați. Kram și eu demobilizat din armată, din care făcusem parte din octombrie 1915 pînă în octombrie 1918. Tînăr, în vîrstă de 20 ani, inconștient, cu un bagaj de naționalism și de mic burghez, atras de salariu mare și de aventură, am intrat în această gardă pentru păstrarea ordinii burghezo-moșierești din Ungaria.-

În calitate de comandant al unui grup din gardă în comuna Lemnea, am participat la acțiuni de strîngerea armelor dela populația din comună și în acțiunea de împiedicare a unei "turburări" produsă de demobilizații nemulțumiți, împotriva fostei autorități din comună, mai ales împotriva notarului, datorită purtării acestora în timpul războiului față de familiile mobilizaților.- *:-

* Al doilea fapt a fost, înrolarea mea în armata contrarevoluționară "Divizia Secuiescă".-

Fiind obligat în urma ordinului Guvernului care mobilizase 5 contingente, să intru din nou în armată, în loc să mă prezint la Regimentul meu din care făcusem parte în timpul războiului, în urma propagandei unui ofițer care venise

la noi în comună, am intrat în "Divizia Secuiască". Însărcinat de acest ofițer am mai tras după mine 80 de tineri tot la această Divizie.

Nu cunoșteam atunci rolul adevărat al acestei Divizii. Mi s'a spus că nu are alt scop decât apărarea Ardealului împotriva invaziei Armatei Române, care se pregătea.

Nu cunoșteam mișcarea muncitorească, n'aveam conștiința de clasă, crescusem ca copil într'un orfelinat catolic la Sibiu, în spirit naționalist, iar ucenicia o făcusem la un mic meseriaș, în mediul mic burghez. Eram un naționalist mic-burghez, deși am fost muncitor exploatat ca ucenic de meșterul meu, apoi ca lucrător am fost exploatat de Căile Ferate Maghiare, înainte de a intra în armată. Nu am fost organizat în mișcarea muncitorească.

Rolul contrarevoluționar al acestei armate este cunoscut.

✓ Mai târziu însă, când eram acum în Partidul Comunist, pentru a ascunde activitatea mea contrarevoluționară, am ascuns participarea mea în Divizia Secuiască și participarea mea în acțiunile ei contrarevoluționare.

Am participat la următoarele acțiuni contrarevoluționare a Diviziei Secuiască. Am fost trimis cu Compania de Infanterie, la sfârșitul anului 1918, de la Cluj la Ciucea pentru menținerea "ordinei". Am dus acțiuni pentru a strânge armele de la țărănimii săracă din jurul Ciucei. Cu un grup de soldați - eu eram sergent și am fost în fruntea grupului - am mers din casă în casă și făcând percheziții am strâns armele și inhibat de șovinism, au fost multe cazuri când pălmuiam pe cei care au ascuns armele și nu le preda cu bună voie. Tot în jurul Ciucei am fost trimis împreună cu un pluton în frunte cu un ofițer pentru apărarea unei moșierese maghiare, care ar fi fost amenințată de țărani români. Negăsind nici un fel de acțiuni care amenințau pe moșierese, ne-am întors la Ciucea. De la Ciucea ne-am retras la Satu Mare împreună cu o parte a Diviziei, de unde Compania mea a fost trimisă la o altă acțiune de "menținerea ordinii" în orașul Nagykaloc, în luna Ianuarie 1919.

O parte din Companie a fost trimisă ca pază la o mare moșie contească, împotriva eventualei acțiuni a țărănimii de a împărți pământul moșieresc. Restul am rămas la oraș și făceam pază la instituții publice. Cu acetele de beție și de acte de huliganism în care am luat și eu parte, am îngrozit populația orașului. În Februarie 1919 Compania mea s'a întors la Satu-Mare și a fost încartiruită la Nemeti în niște barăci afară din oraș.

Eu am trecut ca armurier la Compania I-a mitraliere. De apoi am fost scoși de mai multe ori cu mitraliere în oraș în caz de întruniri muncitorești, pentru a intimida pe muncitori și a împiedica eventuale "turburări". Am instalat mitraliere chiar în Căminul muncitoresc și eu personal am făcut parte din aceste acțiuni contrarevoluționare, de a pune pedici desfășurării mișcării muncitorești.

Spre sfârșitul lunii Februarie am părăsit Divizia și am intrat la lucru ca lăcătuș. Am lucrat la mici meseriași. Am căutat să intru în mișcarea muncitorească pe care începuseră să o cunosc din întruniri unde am participat și din contact cu muncitorii care și ei eu făcuseră propagandă printre noi chiar când stăteam la pază împotriva lor. Eu am fost primit în mișcare. N'am avut nici acte că sunt muncitor și nici cine să mă recomande, iar din cauză că am ieșit din armata Secuiescă conducerea nu avea încredere, cu drept cuvânt, în mine. Am plecat și la Budapesta să intru la lucru la fabrică, dar am fost respins de Comitetul de Fabrică nefiind organizat în Sindicat. N'am reîntors la Satu Mare și în urma faptului că puterea a trecut în mâinile clasei muncitoare și trupele secuești, în mod fățarnic de a înșela guvernul sovietic maghiar, și-au schimbat panglica albă cu roșie, m'am înrolat din nou în această Divizie rămasă de fapt contrarevoluționară. Dacă n'am intrat voluntar în Armata Roșie care era în curs de organizare și faptul că mai târziu am mai participat la acțiuni contrarevoluționare ale Diviziei Secuești, dovedește că în fond am rămas scelași naționalist contrarevoluționar. Peste câteva zile după ce am intrat în Divizie, am plecat cu Compania mea pe front, unde s'au ținut trupele secuești în fața Sighetului Marmăției, la marginea unui sat, nu departe de orașul Sighetul Marmăției. Era în luna Aprilie 1919.

4.

Divizia Secuiancă a părăsit însă frontul, dând la iveală pe deplin adevărata sa față contrarevoluționară nu numai deschizând drumul Armatei Române de a înăbuși revoluția în Ungaria, dar în multe locuri au fost atacate detașamente ale Armatei Roșii de către detașamente secuiești.

La retragere, Compania mea a participat la acțiuni contrarevoluționare, în care am făcut și eu parte. În ziua pornirii de la front, pe motivul dispariției unui Caporal, a fost perchezitionat tot satul pe care-l părăsiserăm din ordinul Comandamentului. A fost amenințată populația că vom da foc satului dacă nu vom găsi pe Caporal. Au fost și jafuri în special de alimente, cu ocazia perchezitiției. Populația era de naționalitate română. Cu greu a fost împiedicat ca să nu fie și omoruri, căci cei din ariergardă vroiau să deschidă foc de mitraliere asupra populației care stând pe șosea privea plecarea noastră.

Pe drum, în localitățile pe unde am trecut, sub presiunea amenințărilor noastre, Sovietele locale au fost dizolvate și reînstatele autoritățile burgheze care așteptau intrarea Armatei Române.

Am participat personal la dizolvarea Sovietului din Beregsas, instalând mitraliere pe piața din fața Sovietului local, gata să trag dacă Garda Roșie s'ar opune. Astfel a fost dizolvat Sovietul sub amenințarea trupelor noastre și dezarmată Garda Roșie.

Pe drum în spre destinația noastră care era Nyir-Taş unde trebuia să "intrăm în poziția împotriva Armatei Române" într-o gară de Cale Ferată, am fost scoși împotriva unui detașament al Trupelor Roșii care se retrăgea în urma faptului că Divizia Secuiancă deschisese drumul pentru înaintarea Armatei Române. Am participat și la această acțiune contrarevoluționară cu grupul meu de mitraliere. Cât îmi aduc aminte am avut un mort și un rănit în urma acestei ciocniri.

În 29 Aprilie am sosit la destinație, ne-am săpat tranșeie căci credeam că vom intra în luptă cu Armata Română așteptând atacul ei. La 1 Mai 1919 am părăsit tranșeie și am intrat în satul Nyir-Taş unde ni s'a comunicat că trupele noastre sunt înscrucite și Comandamentul s hotărât capitularea

în fața Armatei Române, că a obținut întoarcerea noastră acasă liberi. Peste câteva zile am depus armele și în loc de a pleca liberi la casele noastre am fost luați și tratați ca prizonieri. Așa s'a încheiat activitatea mea contrarevoluționară odată cu încheierea trădării Comandamentului în frunte cu Generalul KRATOFIL și Colonelul HAGY PAVEL, adică activitatea mea contrarevoluționară în Divizia Secuiescă. Eu personal în alte acțiuni contrarevoluționare ale trupelor secuești nu am participat, afară de cele arătate mai sus.

Înainte de a fi eliberat din prizonierat am fugit și am stat ascuns un timp în pădure, apoi în sat la mine, până la prăbușirea revoluției din Ungaria.

↳ În luna Septembrie 1919 am intrat lucrător lăcătuș mecanic în Depul CFR în orașul Brașov și în aceeași lună am intrat în mișcarea muncitorească înscriindu-mă în Sindicatul CFR și în Partidul Socialist din Tara Bărsei.

Am intrat în mișcarea muncitorească cu un bagaj mare de naționalism, dus de valul mare de creștere a mișcării muncitorești. Au pătruns atunci în mișcarea muncitorească și au ajuns la conducerea ei tot felul de elemente naționaliste, oportuniste, aventurieri politici, agenți provocatori, masa de mici burghezi anarhiști, pe lângă mase cinstitute muncitorești dornice de luptă revoluționară pentru revendicările ei. În orașul Brașov, oraș cu mai multe naționalități, curentul naționalist era puternic și forma o piedică serioasă unității revoluționare internaționaliste a mișcării muncitorești.

Pe lângă faptul că am intrat în mișcare cu un bagaj naționalist și mic burghez, am avut încă din război și din viața destrăbălată din Armata Secuiescă, spuchiturile elementului de clasă, care continuau și atunci când am intrat în mișcare: betie, joc de cărți și alte manifestări ale elementului decăzut, care împiedicau formarea la mine a unei conștiințe de clasă revoluționară. Până în anul 1921 nu am avut nici un fel de funcții în mișcarea muncitorească, tocmai din cauza scastei vieții a unui lumpenproletar.

Întrebare

Când, unde și în ce împrejurări ai fost recrutat Dta de către organele Siguranței ?

Răspuns

In autobiografie și în datele biografice despre mine s'au arătat că eu ași fi avut un rol important în creierea Partidului Comunist în România. Recunosc estăzi că și aceasta, precum și faptul că ași fi fost voluntar în Armata Roșie Maghiară a fost un neadevăr. - N'am avut nici un rol în creierea P.C.R.-ului în care eu intrat ca simplu membru. Am crescut în mișcare sub influența elementelor oportuniste aventuriere dintre care mai târziu s'a dovedit că eu fost și provocatori. Elementele care n'au ridicat în mișcare în anii 1923-1924 erau STROIA GHEORGHE fost secretar al Sindicatelor Unitare din Brașov apoi a trecut la Sociali Democrați. GRAMAZI SZABO IULIU tot secretar al S.U. din acest oraș care avea legătură și cu C.C. al P.C.R., cu KÜBLÖS, care să bage pe mine și m'a recomandat lui KÜBLÖS în 1924. Apoi BERGHER ALADAR care a fost la Brașov înainte ca P.C.R. să fi trecut în ilegalitate în anii 1923-1924 până când în primăvara anului 1924 a fost expulzat. Activând în mișcare într'o atmosferă oportunistă legalistă, eu am devenit un comunist internaționalist adevărat, ci tot un oportunist, cu multe rămășițe naționaliste, mic burgheze, carierist, care pune interesul său personal deasupra intereselor mișcării, deasupra intereselor clasei sale și a Partidului de avangardă a proletariatului. Astfel pot explica trădarea săvârșită de mine cu stăta ușurință încă în anul 1924, înainte de a trece la munca ilegală ca secretar regional al Partidului. Eram președinte al organizației de Partid, iar legătura cu organe superioare am avut-o prin GRAMAZI SZABO IULIU. Eram încercat cu situația militară. Am fost dat întâi ca neșapuz la incorporare cu contingentul 1920, apoi ca dezertor. Nu descriu toată istoria acestei situații, menționez numai faptul că eu devenit dezertor tot din orgoliu național și personal mic burghez. N'am vrut să fac militărie la Români și eu care eu fost un subofițer în armata maghiară în care serviseam 4 ani, n'am vrut să fiu simplu soldat român betjocorit și din cauze necunoașterii limbii române. Chiar momentan hotărâsem să părăsesc țara și să fug în Ungaria.

Am făcut prostia ca să mă adresez unui agent al Siguranței ION MUNTEANU pe care-l cunoșteam înainte atât din faptul că se învârtea în sediul Sindical și al Partidului ca la el acasă, cât și prin faptul că de câte ori am fost chemat la Siguranță în diferite ocazii în timpul mișcării legale, el a fost folosit de șefii lui ca tâlmaci între noi și șefii Siguranței. Acest lucru s'a petrecut în primăvara anului 1924. Am promis și bani lui MUNTEANU dacă mă ajută să descure situația mea militară.

El însă mi-a propus să mergem la șeful lui și să ne sfătuis cu el. Astfel m'am dus cu agentul MUNTEANU la Siguranță în fața șefului său, dacă nu mă înșel POPESCU, căruia cu ajutorul lui MUNTEANU i-am expus situația mea. Șeful Siguranței folosind situația mea de a mă șantaja, m'a asigurat că nu voi avea nici o neplăcere din cauza situației mele militare, că se va aranja totul și voi putea trăi liniștit, cu condiția să deviu informator al Siguranței. Eu am primit acest târg mărșav și dacă nu am vrut să servesc statul burghez-bosieresc ca militar, am devenit servitorul său ca trădător al clasei muncitoare. Am primit propunerea și cât îmi amintesc, chiar pe loc am și dat anumite informații Siguranței urzind să țin legătură cu agentul MUNTEANU. Am denunțat faptul că legătura cu C.C. al P.C.R. o ține GRANAZI SZABO IULIU și primește scrisori pe adresă mea. Șeful Siguranței mi-a promis și bani pentru informațiile ce le voi da asupra mișcării comuniste și ca să mă lege și mai bine cu Siguranța, mi-a dat o mie lei pentru informațiile ce am dat Siguranței cu această ocazie. Așa că de fapt devenisem informator al Siguranței încă atunci, recrutat de șeful POPESCU, încă înainte de a trece la activitate ilegală, lucru care uitases cu desăvârșire. Nu știu exact dacă încă înainte de a mă angaja ca informator sau după, dar mi se pare că tot în anul 1924, cu ocazia alegerilor comunale, în loc să îndeplinesc eu o sarcină dată de Partid, a depune niște documente pentru candidații mișcării, eu am predat această sarcină lui ILES IOȘIF, iar eu împreună cu soția am plecat la părinții mei cu ocazia sărbătoririi Paștelui. Întâlnindu-mă cu agentul MUNTEANU care căuta aceste documente la mine, eu am denunțat că documentele se

găsese la ILEA IOSIF. Menționez că nu sunt sigur când s'a petrecut acest lucru și nu știu minte ce informații am mai dat Siguranței despre mișcare până la arestarea mea în Decembrie 1924, însă socot că activitatea mea contrarevoluționară dușmănoasă clasei muncitoare și Partidului său, am început - ca membru al mișcării - cu această ocazie când m'am angajat informator, sau mai bine zis provocator, fiind în acelaș timp și un membru important al mișcării, Președintele organizației locale a Partidului din orașul Brașov.

Intrebare

De ce ai consimțit Dte ca să devii agent ?

Răspuns

Pentru mine este foarte greu de a da un răspuns just și cinstit la această întrebare. Nu m'a forțat nimeni și nimic ca să consimt a deveni agent al Siguranței. Nu aveam conștiința de clasă revoluționară legătura nezdruincinată cu clasa muncitoare, dar ură împotriva ei nu simțeam și nici împotriva Partidului Comunist din care făceam parte.

3 Interes material, satisfacerea dorului meu de a mă ridica deasupra clasei muncitoare puteam să caut și în altă parte decât ca agent al Siguranței. Că m'am vândut Siguranței ca să mă scape de pușcărie ca dezertor tot nu este un răspuns plauzibil deși face parte din c uzele care m'au determinat. Erăm însă în fond un mic burghez, individualist, care nu iubea pe nimeni decât pe sine, plin de spirit de aventurier romantic, cu spirit de slugărnicie în fața "stăpânirii" în care am crescut începând dela orfelinat încă, în armată și care nu a dispărut în mișcare sub influența elementelor oportuniste sub care am crescut în mișcare. In fond deci, erăm un element de clasă, un dușman al clasei muncitoare și a partidului, așa că pentru Siguranță era ușor să mă corupă pe o chestiune oarecare, ca aceea a dezertării mele din armată, cu promisiuni de viață ușoară fără munca grea a muncitorului și mă determină să intru, adică să consimt de a deveni agent.

Intrebare

Cine dela Siguranță a ținut legătura cu Dte?

Răspuns

Persoane dela Siguranță care au ținut legătura cu mine au fost agentul VOINA. Cu acest agent intrasem în

gătură cu mult înainte de a ajunge și eu agent. El era agentul care mă urmărea pe mine din partea Siguranței în timpul activității mele legale. Locuia în același raion cu mine și într-o noapte când veneam dela sediul mișcării am intrat în vorbă cu el. Agentul VOINA a căutat să câștige încrederea mea vorbind despre faptul că și el e sărac și numai de nevoie este la Siguranță, că nu este în contra noastră, etc.

După această întâlnire el de multe ori mă prindea noaptea când veneam dela sediu și treptat, treptat s'a format între mine și agentul VOINA o relație prietenească.

El mă ruga să-l ajut cu diferite informații ori care ar fi, despre mișcarea muncitorească.

Neînțelegând scopul lui, de a mă avea în mână prin faptul că am dat informații despre mișcare prin el Siguranței și apoi să mă șantajeze, am început să-l ajut pe "prietenu" cu lucruri pe care scoțeam eu, nevătămătoare mișcării, apoi am dat mai departe și lucruri mai însemnate despre acțiunile noastre în mișcare legale. Așa am început relațiile mele cu Siguranța, ce apoi încet, încet, acest agent m'a convins să intru și eu agent la Siguranță. Într-o noapte, la începutul verii 1924 stând de vorbă cu agentul VOINA, am căsut de acord cu el ca să intru și eu la Siguranță. Erăm într-o stare deprimată în timpul acela. Din fabrici am fost dat afară. Mulți din mișcare, din conducerea Sindicatelor și a Partidului s'au retras și căutau să-și aranjeze viața lor în mod individual. Agentul folosea și acest fapt al stării mele deprimată, despre care i-am vorbit, ca să mă convingă să intru la Siguranță. Eu i-am promis că voi face acest lucru și i-am expus lui și despre situația mea din cauza încarcerării cu chestia desertării din armată.

M'am înțeles cu el, că a doua zi mă voi prezenta la Siguranță și-l voi căuta pe el și împreună vom vorbi cu șeful său pentru a mă primi la Siguranță și se va aranja și chestia mea militară.

Astfel am și făcut. A doua zi m'am prezentat la Siguranță, l-am căutat pe VOINA și cu el am intrat la șeful Siguranței din Brașov și prin VOINA care mi-a fost tălmăci, i-am expus șefului dorința mea de a deveni agent al Siguranței.

Așa m'am angajat la Siguranță prima dată ca agent informator și s'a stabilit să mențiu legătura cu VOINA și prin el să dau informații despre mișcare, Siguranței.

Seful Siguranței cunoștea legăturile mele cu agentul VOINA și era informat de la agent, că mă voi prezenta la Siguranță pentru a cere a fi primit ca agent. Comitetul Central al Partidului Comunist intrase deja în ilegalitate și se pregătea trecerea și a Partidului în ilegalitate, reorganizarea se pe baza celulelor ilegale ca organizația de bază a partidului. Siguranța desigur nu avea nevoie de mine ca agent deschis, ci ca să activez mai departe în mișcare și să dau informații despre Partidul Comunist, despre activitatea sa ilegală. Siguranța avea cunoștință despre calitatea mea în conducerea partidului și șeful Siguranței pe loc mi-a cerut informații despre legăturile mele spre sus. Seful Siguranței mi-a spus, că dacă eu vreau să intru în slujba Siguranței ca să lupt împotriva comunismului, așa cum m'am exprimat, să dau dovadă de sinceritatea mea, să spun de la cine primesc instrucțiuni. Eu am arătat că instrucțiunile le primesc prin Secretarul Sindicatelor GRAMAZI SZABO IULIU care are legătură cu Comitetul Central al Partidului, corespondența o primește nu pe adrese sa direct, că vine și la adresa mea corespondență pentru GRAMAZI SZABO IULIU.

S'a stabilit ca eu să rămân în partid și să dau informații despre activitatea clandestină a partidului și despre persoanele care fac parte din conducerea partidului. Eu m'am angajat că voi face tot ce va cere Siguranța de la mine. Mi-a dat o mie de lei pentru informațiile ce am dat și a promis că am să mai primesc bani pentru serviciile mele. Am menținut legătura cu agentul VOINA cu care mă întâlneam de obicei noaptea când mă întorceam acasă de la sediu, în locuri neumblate în orele târziu noaptea.

Scurt timp a trecut de la angajarea mea ca agent informator, când GRAMAZI SZABO IULIU m'a chemat la locuința lui SZEKELY cu KÖBLÖS KLEC, care mi-a propus să primesc însărcinarea nunciului de reorganizare ilegală a partidului atât în localitatea Brașov, cât și în Regiune, în calitate de Secretar Regional al Partidului și să mențiu legătura cu el. Sarcina mea era nu numai de a organiza mișcarea ilegală în Regiunea Brașov, dar fiindcă eu rămăs în legătura

cu KÜBLÖS am îndeplinit o serie de sarcini în ajutorarea muncii C.C. al Partidului. Astfel am fost însărcinat de KÜBLÖS cu organizarea tehnică a unei conferințe de Partid, care a avut loc în comuna Leanea, la părinții mei, am în luna Iunie 1924. Această conferință s'a ținut în legătură cu organizarea muncii ilegale a partidului, creșterea Regionalelor și pregătirea Congresului al 3-lea al P.C.R. Am fost trimis de KÜBLÖS cu corespondența la diferiți membri ai C.C.P.C.R., la MARCEL PAUCKER care locuia la Codlea, la MOZES KAHANE la Gheorghieni. Am primit corespondență pentru KÜBLÖS atât la adresa mea, cât și am mai organizat și alte adrese, ca a lui GYÖRKE ALEXANDRU, găzduirea curierilor C.C.-ului, etc.

Cât îmi aduc aminte, despre toată munca mea în legătură cu C.C. al P.C.R. nu dădusem nimic Siguranței, că momentan mi-a părut rău că mă legasem de Siguranță. Abea în Decembrie, cu ocazia arestării mele, am trădat aceste legături ce am avut cu C.C. al P.C.R.

Munca de organizare în Regiune am început-o în luna Iulie sau August 1924, nu-mi aduc aminte exact. Pentru reluarea legăturilor de partid, am folosit adresele rămase încă de la BERGNER ALADAR, care a fost la noi secretar de partid în 1923-1924 până la expulzarea sa în primăvara anului 1924 și care, umblase în localitățile din Regiune, la Mediaș, Sibiu și în Valea Jiului. Regiunea mea cuprindea județele Brașov, Trei Scaune, Târnava Mică, Sibiu, Hunedoara cu Valea Jiului.

Până la arestarea mea reorganizasem Comitele ilegale ale PCR, care trecuseră la organizarea celulelor ilegale, la Brașov, Mediaș, Sibiu, Petroșani, Vulcan și Lupeni în Valea Jiului și Sf. Gheorghe.

După Congresul al 3-lea al P.C.R., C.C. al P.C.R. a hotărât scuterea unui manifest care era un program și chemare la luptă a maselor muncitoare și a naționalităților asuprite din România. Titlul manifestului era: "Joa robis economică, politică și națională". S'a hotărât ca acest manifest să fie împărțit în aceeași zi în întreaga țară, între 10-15 Decembrie, nu pot preciza exact data. Eu am fost însărcinat cu tipărirea, expedierea în alte regiuni și Ardeal și pentru regiunea mea, precum și cu organizarea

răspândirii manifestelor în regiunea mea.

Până la această acțiune, prin agentul VOINA am informat Siguranța despre desfășurarea activității ilegale a Partidului în regiunea mea. Am denunțat elementele cu care am început reorganizarea muncii ilegale. Astfel la Brașov: pe ILES IOSIF cu soția, pe KLEM IUDOVIC, NICHAS, GRAMAZI SZABO IULIU care făceau parte din Comitetul ilegal al Partidului, împreună cu mine.

Din Medieș pe KAILIC IOSIF, din Sibiu pe URSU, din Valea Jiului pe CERNITCHI ? așa ceva-i zicea, nu-mi aduc aminte precis, cu care lusesem legătură la Petroșani și care a început organizarea ilegală a partidului din această localitate. Din Sf. Gheorghe pe unul KIKIN și pe alții din Regiunea mea, dând astfel Siguranței firul pe baza căruia putea să organizeze urmărirea desfășurării activității ilegale a partidului și a organizațiilor sale ilegale, în Regiunea mea.

Am arătat mai sus că până la arestarea mea în Decembrie 1924, nu am dat nimic în ceea ce privește activitatea mea în legătură cu C.C. și P.C.R. Cuvântul nimic nu este exact, deoarece tot din cauza mea o parte din scrisorile care le primea KÜBLÖS prin mine, au ajuns la Siguranță.

După cât îmi aduc aminte, unele din aceste scrisori au fost date de către mine agentului VOINA, care după ce Siguranța le fotografiasă, mi le aducea înapoi. Altele fiindcă Siguranța știa că la adresa mea vin scrisori pentru KÜBLÖS, le putea ridica dela poștă și să le cerceteze conținutul lor. Din aceste scrisori, Siguranța a putut afla extrem de multe lucruri despre persoanele din C.C. și P.C.R., despre alții din alte Regionale ale Partidului și despre desfășurarea muncii organizatorice și de activitate ilegală a Partidului și să pregătească lovitura cea care au dat-o în Decembrie cu ocazia împrăștiării manifestelor, făcând arestări masive în întreaga țară.

Deosebită am dat Siguranței pe sora lui KAILIC IOSIF, KAILIC LINA, pe care eu i-am adus-o lui KÜBLÖS ca secretară personală și pe care KÜBLÖS o folosea ca traducătoare și om de legătură între el și restul membrilor și

C.C. al P.C.R.

Astfel Siguranța cunoștea o parte din legăturile mele cu C.C. al P.C.R. încă înainte de arestarea mea.

Am mai dat cât îmi aduc aminte și despre o activistă a P.C.R. care stătea la Mediaș și care în urma denunțului meu a fost arestată și expulzată ca cetățeană străină. Este vorba de FERHER MARIA. Atunci purta alt nume de care nu-mi aduc aminte.

In urma acțiunii de imprăștiere a manifestelor pe întreaga țară între 10-15 Decembrie 1924, s'au făcut arestări pe întreaga țară. Am fost arestat și eu în comuna Lennea, la părinții mei, de către Jandarmi, în a doua noapte după acțiune și înaintat la Siguranța din Sf. Gheorghe.

La Siguranța din Sf. Gheorghe nu am fost cercetat, însă și acolo unde am stat până a doua zi am pâlăvrăgit cu șeful Siguranței despre mișcare și despre activitatea mea, dând relații asupra elementelor din mișcare din Sf. Gheorghe ROTH care fusese secretar al sindicatelor din Sf. Gheorghe, care plecase nu de mult din această localitate și despre KLAİN cu care am avut legătură pe linie de partid și care cunoștea toată mișcarea din Sf. Gheorghe, care a fost și el arestat.

Dela Sf. Gheorghe am fost înaintat la Siguranța din Brașov, deci a 3-a zi după imprăștierea manifestelor și unde s'a început cercetarea imediat după sosirea mea. În prima zi am fost cercetat de către șeful Siguranței în prezența a 3 agenți VOINA, MUNTEANU ION și unul din Regat al cărui nume nu-l cunosc. Deși făceam până la arestarea mea stătea serviciu Siguranței, care cunoștea activitatea și legăturile mele cu mișcarea, acum nu am vrut să recunosc nici manifestele, adică rolul meu în tipărirea și răspândirea lor, nici legăturile mele cu cei arestați în Regiune și în Brașov. Nu din altă cauză nu am vrut să vorbesc, decât acea că dacă vorbesc în fața stător persoane și denunț deschis pe cei arestați despre care la început nu știam ce su vorbiu, dacă m'au recunoscut sau nu, voi fi descoperit și acuzat ca agent provocator ce eram, de către mișcare.

Căutam să aflu întâi dacă alții m'au declarat și numai atunci să recunosc. Căutam deci scoperirea mea ca agent provocator, deoarece Siguranța n'a ținut cont și a început să mă bată să recunosc de unde am primit manifestele și cui am dat. Șeful Siguranței spunea, că singur mi venit la noi și mi dat informații, iar acum nu vrei să spui totul ce ai făcut, ești un spion al comunistilor. Am fost bătut mult și învințat de masă, iar în timpul mesei m'au lăsat legat și am fost ținut legat și bătut și după masă. Eu la început am negat, apoi am recunoscut ceace alții au declarat despre mine în legătură cu manifestele și apoi am dat toate localitățile unde am trimis manifestele și persoanele pe care cunoșteam la cine și prin cine am trimis manifestele. Am recunoscut că eu am trimis manifestele la Tg. Mureș, Arad, Oradea, Cluj și în Regiunea mea în Valea Jiului, unde decât mi-șouă aminte bine persoane, STIRER cu care împreună am dus manifestele la Restaurantul lui KOVACI LUDOVIC și acolo am împărțit pentru întreaga Valea Jiului. Am dat pe KOVACI LUDOVIC care nu era comunist dar era un consătean al meu și prieten din copilărie și la care găzduisem când veneam la Petroșani.

Încă în seara aceea, după ce am recunoscut problema cu manifestele și persoanele la care am trimis manifestele din înstrăinarea C.C. al P.C.R., Siguranța a îndreptat cercetările asupra legăturilor mele cu C.C. al P.C.R. și asupra organizațiilor de partid din alte regiuni.

Deasemenea din scrisorile care veneau și în timpul cercetărilor la Siguranță, mă întrebau cine sunt persoanele care trimis aceste scrisori lui KÜBLÖS, apoi au cerut să dau locuința lui KÜBLÖS.

Am început să arăt Siguranței structura organizatorică a Partidului, că avem 12 Regionale fiecare condusă de un secretar Regional, care are legătură cu C.C. al PCR, cu KÜBLÖS care este secretar general al Partidului.

Am denunțat pe acei secretari pe care îi cunoșteam și că eu deasemenea am fost angajat de KÜBLÖS ca secretar regional al Regiunii Brașov. Am denunțat pe KACSO FRANKISO și numele conspirativ ION CARATINA, că este secretar al Regiunii Mureș. Am recunoscut pe CILIC din Arad, TORDAI din

Oradea. Am arătat calitățile celor care trimit scrisori
 lui KÜBLÖS, ca MOZES KAHANE membrul Comitetului Central,
 locuiește la Tg. Mureș. Pe PAUCKER MARCEL tot membru al C.C.
 la care am fost cu o scrisoare dela KÜBLÖS și deși nu ști-
 am dacă plecase sau nu din Codlea, am spus și această
 localitate unde locuia PAUCKER. Am recunoscut pe ANA PAUCKER
 care avea un nume conspirativ și Siguranța n'a știut cine
 este care se ascundea sub nume conspirativ. Am denunțat pe
 LAZAR UDŪS tot membru al C.C. al P.C.R. Am arătat Sigu-
 ranței că membrii C.C. al P.C.R. țiu legătura între ei și
 cu KÜBLÖS nu numai prin corespondență, ci și prin curier
 și am dat pe curierul FRANCO BELA. Astfel am înșelat parti-
 dul obuzând de marea încredere ce mi s'a acordat - prin
 denunțarea membrilor din C.C. al P.C.R. ilegal, sbea aleși
 de Congresul al 3-lea al P.C.R., dând și firul de a fi găsiți
 de Siguranță. Prin denunțarea cadrelor importante ale Par-
 tidului am înlesnit dușmanului de a da lovitură zdrobi-
 toare partidului clasei muncitoare, să desorganizeze pentru
 un timp toată mișcarea ilegală a partidului. Mi s'a cerut
 să dau și locuința lui KÜBLÖS, cease în urmă am și dat.
 Acest lucru s'a petrecut în felul următor. În noaptea spre
 a doua și a cercetărilor am fost lăsat sub paza agentului
 MUREȘANU ION la un birou al Siguranței. Intrând în vorbă
 cu mine a căutat să mă convingă să-i dau lui locuința lui
 KÜBLÖS.

Bu nu menționez toate pâlăvrăgelile ale lui
 MUREȘANU, cu care căuta să mă "câștige", să-l ajut și pe
 el cum l-am ajutat pe VOIBU și menționez joshnicia cu care
 eu n'am adresat agentului de Siguranță să mă sfătuească
 cum voi putea eu scâpa mai ușor, pe ce chestie să apăr
 la cercetări, ca să câștig bunăvoința șefilor lui. Care
 e mai important pentru ei, a vorbi, a accentua despre
 problema manifestelor sau despre legăturile mele cu C.C.
 al P.C.R. ? Desigur că el m'a sfătuit ca să accentuez și
 să dau cât mai multe despre KÜBLÖS și despre C.C., că el
 va vorbi cu Inspectorul, că e posibil chiar să mă pună
 în libertate dacă spun tot ce știu. Tot stăruiind să-i dau
 lui adresa lui KÜBLÖS am cedat, diminește când s'a lumi-
 nat de ziulă și am trădat și adresa lui KÜBLÖS agentului

MUNTEANU, dând satul în care locuia KÜBLÖS. Siguranța s'a deplasat în satul Turcheș, dar nu l-a găsit pe KÜBLÖS. Cercetarea mea a continuat, însă Inspectorul Regional al Siguranței ZAHIU mi-a făgăduit libertate, bani și servicii bun după punerea mea în libertate, dacă îl ajut să-l prindă pe KÜBLÖS. Mi-a cerut să spun, cum, prin cine și unde am dat scrisorile lui KÜBLÖS. Am dat atunci adresa lui SZEKELY spunând că lui i-ași fi dat scrisorile pentru a fi predate lui KÜBLÖS, că KÜBLÖS se poate să se fi refugiat la SZEKELY, sau el știe exact adresa lui KÜBLÖS. A fost ridicat și SZEKELY după denunțul meu, care însă nega că eu i-ași fi dat lui scrisori pentru KÜBLÖS, pe care el nu-l cunoaște. Am denunțat atunci pe sora sa, o fată de 16-17 ani care într'adevăr primea scrisorile dela mine pentru KÜBLÖS. Ea tot n'a vrut să recunoască deși a fost bătută de inspectorul ZAHIU în fața mea, care i-am spus atunci fetei să recunoască că eu am spus deja Siguranței, adică lui ZAHIU, pe dânsa că a primit dela mine scrisori pentru o persoană cu care eu i-am făcut ei legătura. Fata a recunoscut așa cum am spus eu, nedând adresa lui KÜBLÖS. Apoi pe urmă numai am spus adevărul, că KÜBLÖS locuiește la părinții lui SZEKELY în satul Turcheș. Siguranța s'a deplasat din nou la Turcheș dar KÜBLÖS nu mai era acolo. Oamenii Siguranței instalându-se la părinții lui SZEKELY au arestat încă 2 secretari Regionali care veniseră la KÜBLÖS, pe CLOTAN ION și pe MUNTEANU care au fost înaintați la Siguranța din Brașov. MUNTEANU a recunoscut în fața mea cine este, ce calitate are în mișcare, declarând că el nu este comunist și a lucrat numai pentru bani fiind angajat de KÜBLÖS. CLOTAN însă nu a spus nici numele lui adevărat, nici calitatea lui. Eu am denunțat numele adevărat al lui CLOTAN și calitatea lui în mișcare. Am spus inspectorului că și eu am lucrat pentru bani angajat de KÜBLÖS cu 6000 lei pe lună.

În timpul cercetărilor de către inspectorul ZAHIU, am dat încă pe GYÖRKE ALEXANDRU că sosesc scrisori și pe adresa lui. Pe KAHANA SANUIL prin care am schimbat loc de domiciliu pentru KÜBLÖS, că KÜBLÖS are mulți bani care-i primește dela Moscova. Am dat apoi o declarație în scris care cuprindea calitatea mea și rolul meu în răspândirea

manifestelor și o parte însemnată din tot ce am declarat în timpul cercetărilor. Menționez că "rezistența" mea la început, aducerea în eroare a Siguranței în legătură cu proveniența manifestelor, nedeclarând rolul meu în tipărirea lor și tipografia, ezitarea de a da locuința lui KOBLOȘ au fost numai cu scopul de a nu putea fi acuzat de mișcare ca trădător, neavând posibilitatea de a arunca vina asupra altcuiva, pentru căderea tipografiei și mai ales a lui KOBLOȘ. Dacă Siguranța forța dădeam și tipografia.

După ce am dat declarație și în scris, am fost băgat între ceilalți arestați, în rândurile cărora se născuse bănueli față de mine și chiar pe față mi-a spus ILES BORBALA că, noi am crezut că tu ai devenit omul Siguranței. Mintind despre purtarea mea trădătoare, am reușit să ripesc bănuelile celor arestați.

Eu de fapt după ce am dat atâtea material Siguranței împotriva mișcării, așteptam ca după promisiunile lui ZAHIU să fiu eliberat și astfel desigur demascat, însă Siguranța avea planurile sale și în viitor cu mine de a mă servi împotriva mișcării ca agent provocator.

In acest sens am și dat lui ZAHIU promisiuni înainte de plecarea la București, unde am fost trimis împreună cu cei arestați.

Inainte de a merge mai departe trebuie să recunosc, că până la arestarea mea legătura mea cu Siguranța a fost altfel decât am arătat mai înainte începând cu angajarea mea ca agent de Siguranță. Realitatea a fost astfel: când m'am înțeles cu agentul VOINA și a doua zi m'am prezentat la Siguranță, eu pe agentul VOINA nu l-am găsit acolo. Eu am intrat singur la Șeful Siguranței care nu a fost POPESCU. POPESCU a venit mai pe urmă ca șef al Siguranței, el m-a certat și m'a bătut necunoscându-mă înainte. Șeful Siguranței de atunci a fost unul care știa ungurește și dacă nu mă înșel se numea PREDĂ. ✓ Cu el am stat de vorbă, el m'a angajat și cu el personal am ținut legătura și lui personal i-am dat informații și scrisorile și nu lui VOINA cum am arătat înainte și am primit încă și ceva bani pentru informațiile ce le-am dat. Mă întâlneam cu el tot seara târziu pe o cârare lângă pârâisul care curge în dosul cartierului în care se găsea și sediul mișcării.

Pe acolo noaptea nu treceau oamenii. Din cauza numirii unui alt șef la Siguranță și plecării lui PREDA, un scurt timp înainte de arestarea mea legătura între Siguranță și mine a fost întreruptă. Noul șef al Siguranței POPESCU m'a cunoscut numai în timpul cercetărilor, când VOINA a spus despre mine cine sunt și la asta POPESCU a strigat că, e unghur, un spion al comunistilor și a continuat să mă bată încă un timp până când am început să vorbesc. Așa se explică faptul că deși am fost agent al Siguranței, am fost bătut.

La Siguranța Generală unde am fost înaintați, n'am mai fost cercetați căci Siguranța Generală avea declarațiile scrise ce le-am dat la Siguranța din Brașov. Eu însă am fost acolo confruntat cu soții SZEKELY în legătură cu KÖRÖS, de față cu BANCIULESCU sau VLADIMIRESCU inspectorul General al Siguranței de atunci, însă deocamdată nu-mi amintesc ce a fost la această confruntare, după care soții SZEKELY au fost puși în libertate. Am fost depuși la Jilava în închisoarea militară, numai 4 din cei care fusesez arestați la Brașov.

La închisoarea din Jilava s'a format o comisie de cercetare despre purtarea la Siguranță a celor arestați. Comisia a fost condusă de MARCEL PAUCKER și făceau parte din comisie TORDAI LAZAR, VAIASEK. Eu în fața Comisiei nu am arătat totul în mod sincer ce am declarat la Siguranța din Brașov, minimizând faptele mele trădătoare. Am spus numai ceea ce am dat în declarația scrisă la Siguranță, căutând să arunc vina pe alții care m'ar fi dat pe mine. Am ascuns cu totul legăturile mele cu Siguranța înainte de arestarea mea. La Jilava am fost cercetat din partea Justiției Militare de către Comisarul Raportor PRUTEANU și conform hotărârii n'am recunoscut nimic din faptele cu care mă acuza maiorul PRUTEANU. După 37 zile de greva foamei am fost pus în libertate la primele zile ale lunii Martie 1925. După eliberarea mea nu am reluat legătura cu Siguranța. Procesul nostru s'a început la 25 Aprilie 1925. Am fost judecați în stare de libertate și spre sfârșitul procesului, la 3 Iunie 1925 am fugit împreună cu 16 acuzați mai grav, cu perspectivă de a fi condamnați la mai mulți ani închisoare.

Am stat sacuns la sora mea care locuia la Comandău, Jud. Trei Scaune, în afară din sat, la pădure, până la sfârșitul lui August 1925 când am fost arestat de către Jandarmii din Comandău. Fusesem condamnat în contumacie la proces, adică în lipsă la 10 ani închisoare. La postul de Jandarmi am dat o declarație în care am recunoscut cine sunt, că am fugit din proces împreună cu alții și că tot timpul am stat la sora mea. De acolo am fost trimis sub arest la Covasna și apoi la Siguranța din Brașov. Astfel am intrat din nou în contact cu Siguranța la sfârșitul lunii August 1925. La Siguranța din Brașov m'a luat în primire întâi șeful Siguranței care a început să mă cerceteze în legătură cu fuga mea din proces. Eram într-o stare de demoralizare și la batjocuri ce a făcut cu mine asupra situației mele momentan am izbucnit în plâns, mi-a părut rău că am ascultat sfatul ce-mi dăduse conducerea procesului să fug și eu cu ceilalți și am cerut ajutorul Siguranței să mă scape din închisoare. M'am oferit cu serviciile mele împotriva mișcării comuniste.

Am injurat conducerea Partidului, am invinovățit pe acei conducători care m'au lăsat în voia soartei după fuga mea la care m'au îndemnat, iar ei au fugit, s'au aranjat ca să nu mai ajungă în închisoare și că m'a lăsat și pe mine și pe soția fără ajutor, și am spus că după ce voi scăpa din închisoare voi lupta și mai hotărât împotriva comunistilor care înșală pe muncitori. Am avut o atitudine joanică față de Siguranță, că în realitate mișcarea a avut față de mine o atitudine de încredere, ceea ce nu am meritat și mă ajuta după posibilitățile ei și după fuga mea din proces și se pregătea scoaterea mea din țară. Pentru arestarea mea nu mișcarea a fost vinovată, ci eu singur, fiindcă la Comandău Jandarmii mă legitimaseră odată înainte de arestare și neștiind cine sunt m'au lăsat liber, iar eu în loc să folosesc acest lucru și să mă refugiez undeva în altă parte, am rămas la Comandău. Am dovedit din nou, că nu eram decât un dușman al clasei muncitoare și al Partidului său, care a rămas în mișcare ca să lovească în spate.

Siguranța a stăpănit această stare de explozie dușmănoasă față de mișcare și a folosit-o pentru a mă lega și mai mult de Siguranță decât eram înainte. Mi s'a acordat un

regim de favoare cât am stat la Siguranță. Am fost tratat ca omul legat cu trup și suflet de dușmanii clasei muncitoare.

La ceaștă arestare am dat întâi printr'o declarație cum s'a petrecut fuga noastră, cu cine am fugit împreună, unde m'am despărțit de ceilalți, unde am stat.

Am stat de vorbă cu agenții și vorbeam cu ei cum trebuie să urmărească pe comuniști, cum să folosească pe informatori angajând chiar oameni care nu sunt în mișcare care poate să se imprictească cu cel care trebuie urmărit și să-l tragă de limbă, să afle legăturile celui urmărit. In caz de arestare să nu fie arestați toți și să se lase fir pentru a fi urmărită mai departe mișcarea. Astfel de discuții am avut cu agenții până când Inspectorul ZAHIU a început să se ocupe personal de mine, punând capăt pălăvrăgelilor cu agenții care puteau să ajungă în urechea mișcării.

Cu inspectorul am stat de vorbă prin traducător care era agentul ION MURTEANU. ZAHIU m'a instruit că eu trebuie să rămân în mișcare și că nimeni nu trebuie să știe că eu fac servicii pentru Siguranță. A cerut ca să dau un angajament în scris. Mi-a făgăduit că nu va ști nimeni, că Siguranța va aranje scăperea mea în scurt timp din închisoare și va plăti bani pentru serviciile ce voi face Siguranței, că mă va plăti și în timpul cât voi sta în închisoare, în schimb eu să dau Siguranței informații și din închisoare asupra activității celor arestați, asupra legăturilor lor cu cei de afară, în special fire care duc la organe importante ale partidului și spre C.C. al P.C.R. Eu am arătat că în închisoare n'am nevoie de bani, însă să fie ajutată soția cu o mie, două, până când eu voi eși din închisoare, dar dânsa nu trebuie să știe de unde primește acest ajutor. ZAHIU mi-a spus că ei pot da bani și pentru soția și pentru mine printr'un om de încredere al meu, cu care să țin legătura între mine și Siguranță, adică între mine și ZAHIU. Am propus pe fratele meu VARGA GAVRIL. A fost chemat VARGA la Siguranță cu care am stat de vorbă și i-am comunicat că eu nu mai vreau să lupt pentru mișcarea comunistă din cauza căreia

am fost arestat și că am hotărât să intru în serviciul Siguranței în luptă contra comunismului, pentru a fi scăpat de Siguranță de la condamnarea de zece ani. L-am rugat pe VARGA să mă ajute în această chestie, să fie omul de legătură între mine și Siguranță cât voi sta în închisoare și să primescă bani de la Siguranță pentru soția, fără să-i spună ei de unde are banii și să nu spună nimănui despre legătura mea cu Siguranța. El a căzut de acord cu mine să mă ajute în această privință. L'am îndemnat pe VARGA ca tot pentru mine să servească și el Siguranța. Astfel de fapt am recrutat și pe fratele meu VARGA, în slujba Siguranței ca agent informator împotriva mișcării muncitorești. El a fost apoi la ZAHIU și cu ajutorul agentului MUNTEANU, care a fost traducătorul lui fiindcă VARGA tot nu știe românește, a fost instruit de către ZAHIU fără participarea mea. Fiindcă mă plânseam Siguranței că soția mea este în stare materială grea, că n'are cu ce plăti nici chiria, mi s'a dat 1500 lei pentru soția ca să plătească chiria și să-mi aducă mâncare la Siguranță din acești bani.

La cererea inspectorului ZAHIU, am dat o declarație scrisă în limba maghiară. La început scrisesem ce am vrut eu. ZAHIU spusese că dacă voi vorbi cuiva despre înțelegerea noastră, voi fi nimicir și eu și familia mea. Scrisesem numai câteva rânduri în care am spus că mă angajez că nu voi spune nimănui despre înțelegerea dintre mine și ZAHIU despre lupta împotriva comunismului și dacă voi cădea angajamentul să fiu nimicir și eu și familia mea. ZAHIU după ce MUNTEANU i-a citit textul nu a fost de acord numai cu atât. Am scris, nu știu exact dacă în continuare, sau o altă declarație dictată de inspectorul ZAHIU, în sensul că mă angajez ca în slujba Siguranței să duc lupta împotriva mișcării comuniste, că mă angajez de bună voie neforțat de nimeni, că voi îndeplini toate instrucțiunile Inspectorului ZAHIU și despre înțelegerea noastră nu voi spune nimic nimănui. Ca în sensul acesta am dat declarația care mi-a fost dictată de ZAHIU și spun cinstit că nu pot garanta pentru exactitatea conținutului acestei declarații pe care am înscris-o fără o reciti măcar.

Fapt este însă, că am dat declarația de angajament și astfel o arad de șantaj în mâna Siguranței împotriva

mea și am servit Siguranța ani de-a rândul fără ca Siguranța să aibe nevoie de a folosi această armă, de aceea am și uitat că în anul 1925 m'am angajat în scris ca agent provocator în slujba Siguranței, împotriva mișcării muncitorești.

Menționez că datorită manifestărilor mele împotriva mișcării și datorită regretului ce am exprimat că mi pare rău că am fugit și nu am rămas la proces așteptând sprijinul Siguranței și mi-am oferit din nou serviciile mele, am fost tratat ca unul care nu este arestat. Așa fi putut evade de la Siguranță ușor. M'a scos în oraș să mă tundă la o frizerie a unei rude ale mele BEER IUDOVIC unde a fost chemată și soția cu care am putut sta de vorbă mult timp. Frizeria se găsea tot în clădirea unde a fost sediul Sindicatelor. La cererea agentului MURTEANU, l-am rugat pe BEER să permită agentului să stea când dorește în frizeria lui, să spionase persoanele care intră și ies din sediu. Agenții care mă păseau noptea, - câte unul pe o noapte - se culcau lângă mine în pat și dormeau liniștiți. Un agent care a fost angajat nu demult la Siguranță, mi-a propus să evadăm împreună cu el, să fugim în străinătate. Eu numai că l-am refuzat, dar a doua zi l-am denunțat Șefului Siguranței pe agent, care a fost bătut de șef chiar în fața mea. Așa am dat dovadă că Siguranța poate să aibe încredere în mine. În timpul șederii mele la Siguranța Brașov, cu această ocazie a arestării mele, în discuții cu șeful meu cu ZAHIU, fără a fi interogată, am pălăvrăgit despre viște din închisoare, cum am fost organizat, cu ce se ocupă deținuții politici, despre oamenii cu care am stat împreună și alte lucruri din mișcare, calomniind pe conducătorii partidului și mișcarea, ca un dușman al mișcării ce eram. La cererea mea mi s'a acordat vreme de 5 zile să mai stau la Siguranța Brașov, să mă întâlnesc zilnic cu soția la Siguranță, aceste zile cât a durat cercetarea mea și pregătirea actelor de înaintare în Justiția Militară la București.

Menționez că înainte de a mă angaja la ZAHIU, în discuții cu șeful Siguranței despre fuga mea din proces, mi denunțat pe MARCEL PAUCKER, pe TOIDAI ca organizatorii dispariției celor 17 acușați din proces.

Recunoscând propaganda mincinoasă a Siguranței, calomniile șefului și agenților împotriva conducătorilor Partidului, că ei ar fi agenți străini plătiți care atreg pe muncitori în acțiuni ilegale și astfel cad victime iar ei conducătorii fug de răspundere, am declarat că voi munci în viitor în mișcare, dar voi denunța pe comuniștii Siguranței.

Asemenea discuții murdare și joanice am dus cu Siguranța, cu toate că știam ce este Siguranța și știam că tot ce spun ei este calomnie joanică.

Am mai cerut prelungirea șederii mele la Brașov însă Inspectorul mi-a spus, că sunt cerut să fiu înaintat Siguranței Generale.

La Siguranța Generală am fost înaintat la sub-inspectorul general BANCIULESCU, care cum am înțeles, știa deja de angajamentul meu dat lui ZAHIU.

Menționez că am scâlpăt faptul că în timpul procesului, înainte de fuga noastră, am mai fost chemat la Siguranța Generală în fața lui BANCIULESCU, care m'a întrebat de ce am retras la cererarea Consiliului de Război declarația ce dădusem la Siguranță, cine ne-a învățat ce să retragem declarațiile date la Siguranță. Eu am denunțat pe PAUCKER și DOBROGBANU că ei ne-au învățat ce să scâlpăm mai ușor la proces. BANCIULESCU mi-a spus că dimpotrivă, din cauza aceste voi fi condamnat rău și mi-a cerut ca la proces să recunosc totul, așa cum am recunoscut la Siguranță și să spun cine ne-a învățat să retragem declarațiile. Nu vroiam însă să îndeplinesc această cerere a Siguranței de a fi trădător deschis al procesului și alungat ce atare din mișcare, am refuzat cererea lui BANCIULESCU. Cu această ocazie însă, odată, am confirmat la Siguranță cine au fost Secretarii regionali ai Partidului, pe care-i denunțasem la Brașov în fața lui ZAHIU. Din posturile de 12 secretari cât îmi aduc aminte, au fost ocupate numai 8, pe care-i denunțasem la Brașov și pe care din nou am confirmat la Siguranța Generală. Cât îmi aduc aminte mi s'a arătat cu această ocazie și fotografiile secretarilor regionali ai P.C.R., lipite pe un carton și pe care le-am recunoscut și am confirmat că aceste sunt.

Numele lor: TORDAI, CILIC, KACSO FRANTISC, IVANUS, CIOTAN, MUNTEANU
LUCA LASZLO și încă unul al cărui nume nu-mi amintesc, deși
il cunoșteam bine, unul din Craiova care fugise și el
din proces și s' a plecat în străinătate.

Cum am arătat mai sus, când am fost înaintat
după arestarea mea în August 1925 de la Siguranța din
Brasov, la Siguranța Generală București, BANCIULESCU știa
ce s' a petrecut la Siguranța din Brasov și m' a tratat ca-
stare, agent al Siguranței.

M' a întrebat despre fuga noastră. Am confirmat
din nou că fuga a fost organizată de PAUCKER împreună cu
alții, că ei m' au îndemnat să fug și că îmi pare rău că
nu am ascultat Siguranța, că din această cauză sunt acum
condamnat la 10 ani. M' a întrebat de "prietenul" meu, de
ILES IOSIF.

Eu am spus, că poate că ILES s' a ascuns în
satul lui de origine, la părinții săi. BANCIULESCU mi-a
promis că nu voi sta mult în închisoare, dar deocândă
trebuie să fii deșus la Jilava, că voi fi recomandat Adminis-
trației închisorii să se poarte bine cu mine. Că de acum
înainte el, BANCIULESCU va ține legătura și va cere de la
mine informațiile ce are nevoie din închisoare. Eu i-am
promis lui BANCIULESCU că voi face totul ce mi se cere
numai să mă scap cât mai repede din închisoare. Însoțit
de un agent care mi-a fost și traducător față de BANCIULESCU
am plecat la Jilava cu o mașină mică pusă la dispoziția mea
de Siguranță și am fost predat la Administrația închisorii
recomandat de agent ca om al Siguranței. Agentul mi-a
mai spus că el va ține legătura cu mine, mă va vizita din
când în când la închisoare.

La Jilava am fost primit în colectivul deținuți-
lor politici și la cercetarea mea în legătură cu arestarea
am recunoscut numai atât, că am dat declarația la Si-
guranța din Brasov în care am arătat cum am fugit și cu
cine. Am ascuns în mod necinstit faptul că am luat anga-
jamentul respectiv la Brasov și sunt un agent al Siguranței.

Ca stare, cât am stat în închisoarea Jilava
din Septembrie 1925 până în primăvara 1928 am servit Si-
guranța și Administrația închisorii cu diferite informații.

asupra activității colectivului deținuților politici din închisoare și legăturile lor cu mișcarea din afară. Din procesul nostru, din cei fugiți a mai fost arestat ILES IOSIF, BARNU ZAHARESCU, a fost arestat BORIS STEFANOV condamnat și el la 10 ani în lipsă, membru al C.C. al PCR. El a fost ținut izolat de colectivul deținuților politici sub motiv că fiind ofițer de rezervă, a fost ținut între ofițerii arestați din diferite delict. Eu fiind bine văzut de administrație am putut intra în legătură cu el, administrația a închis ochii, știind că astfel se pot culege diferite informații pentru Siguranță despre activitatea lui BORIS STEFANOV și legăturile lui cu cei din afară. Cam după o lună, două după șederea mea la Jilava am fost luat la Siguranța Generală. Fusesse arestat VIII ROTH, un alt membru al C.C. al PCR, undeva la graniță, cu pasport pe alt nume și nu recunoștea identitatea sa adevărată și nici Siguranța nu știa cine este. După cum am înțeles el încă nu fusese înaintat la Siguranța Generală, fiindcă BANCIULESCU mi-a cerut să identific o persoană din mișcare despre care nu mi-a dat decât semnalmentele lui. Eu după semnalmentele date de BANCIULESCU am recunoscut că este vorba de VIII ROTH membru al C.C. al PCR. Am cerut să văd dacă este cel despre care am gândit. Mi s'a spus că nu se poate face o confruntare, de aci am dedus că încă nu este adus VIII ROTH la Siguranța Generală, dar este posibil și atunci nu s'am gândit la ceea că dacă mă confruntă cu VIII ROTH se afla cine l-a identificat. Deși asi fi avut motiv să refuz identificarea lui VIII ROTH pe faptul că nu mi l-a arătat, l-am identificat numai după semnalmente că este VIII ROTH și am denunțat că face parte din C.C. al PCR. Poate greșesc în această afirmație că nu mi s'a dat posibilitatea să-l văd pe VIII ROTH, dar eu în colectivul nostru la Jilava am povestit că este arestat VIII ROTH, că Siguranța mi-a cerut să-l recunosc dându-mi mie numai semnalmentele celui arestat. Am mințit colectivul că deși eu l-am recunoscut, am refuzat să-l identific pe VIII ROTH, pe care în realitate l-am trădat.

Eu-mi amintesc dacă a fost într'o formă sau alta, ar fi fost arătat mie la Siguranță arestatul VIII ROTH. Cu această ocazie BANCIULESCU s'a mai interesat despre situația deținuților politici dela Jilava și în special de BORIS STEFANOV.

Eu i-am povestit lui BANCIULESCU că BORIS STEFANOV este ținut separat de colectivul deținuților politici, dar eu am legătură cu el. Se ocupă cu cititul și scrie scrisori și articole pentru mișcarea din afară. La întrebarea lui BANCIULESCU, cine îl vizitează pe BORIS STEFANOV, am spus că vine la el fratele său, un prieten al lui un creitor PĂRIGA la care a stat BORIS la București în timpul cât a fost liber, avocații și din mișcare cât îmi aduc aminte, am spus pe DORȘANU care ține legătura cu BORIS venind la el în zilele de vorbitor. Am spus că articolele lui BORIS sunt transmise de ZAHARĂSCU și strecurate afară prin vorbitor. Am spus deasemenea că scrisorile către mișcare sunt adresate lui ȘAIN care are legătură cu C.C. al PCR. După înțelegerea ce avusesem cu BANCIULESCU ca să dau informații din închisoare, a venit la mine în calitate de "prieten" agentul care mă condusesse la închisoare, la vorbitor, nu numai ca să primească dela mine informații, dar să observe cine sunt persoanele care vin la vorbitor la deținuții politici.

Eu-mi aduc aminte exact de câte ori a venit acest agent la vorbitor la mine, însă fiindcă informațiile ce i le-am dat nu aveau mare importanță și în colectiv am început să fiu întrebat cine este acest "prieten" al meu, eram în pericol de a fi descoperit, i-am cerut agentului să nu mai vină la mine la vorbitor și să comunice lui BANCIULESCU acest lucru, adică necesitatea de a întrerupe legăturile de acest fel. Chiar după cât îmi aduc aminte, unul din colectiv mi-a spus, că pe "prietenul" meu l-ar fi văzut el între agenții Siguranței.

După 2-3 luni dela arestarea mea a venit la mine Consiliul de Război și VARGA GAVRIL trimis de Siguranță din Brașov după informațiile ce-i promisesea lui SARIU inspectorul Siguranței Brașov.

VARGA mi-a comunicat, că Siguranța prin MUNTĂNEANU cere dela el informații despre mișcare și el ce să facă, n'are de unde da și i-a propus lui MUNTĂNEANU ca să fie trimis la mine, că poate dela mine va afla lucruri importante. Eu i-am comunicat lui VARGA că n'am răzgândit și nu mai vreau să servesc Siguranța și i-am cerut ca să întrerupă și el legătura cu Siguranța. El atunci m'a întrebat, dar ce facem cu banii ce i-ai primit prin mine dela Siguranță. Eu atunci i-am spus lui VARGA, ca să comunică Siguranței din Brașov că eu am legătură cu Siguranța Generală și acolo dau informațiile mele despre mișcare și nu pot da în altă parte. După această conversație cu VARGA, eu n-am mai ținut legătura și i-am dat d'înțeles lui, că egi fi întrerupt în realitate legăturile mele cu Siguranța, ceea ce în realitate nu s'a produs.

Menționez, că nu sunt sigur de data când a început să mă viziteze agentul de Siguranță la Jilava. După cât îmi aduc aminte, acesta a început să mă viziteze în 1926, după un timp după ce eu am fost luat la Siguranța Generală în legătură cu VILI BOTO. Când s'a întrerupt legătura cu agentul am stabilit, ca să fiu legătură cu căpitanul-ajutorul Comandantului închisorii Major ARGHIR și eu voi da informații prin acest căpitan, care știe legăturile mele cu Siguranța. Ca traducător între mine și căpitanul au fost folosiți niște spioni unguri condamnați, mai ales unul care lucrea la cancelaria și era cu de încredere al administrației. Despre toate acestea voi da lămuriri mai târziu, deoarece nu am reușit încă să restabilesc tot adevărul în această problemă.

Fapt este însă, că deși cu ocazia unei discuții la o ședință a colectivului am fost acuzat în mod deschis de către MARIAN, fost membru în C.C. al PCR și secretar general al C.G.E.U., că sunt agent de Siguranță, nici atunci nu am recunoscut cinstit adevărul și am reușit să înșel colectivul și partidul continuând de a rămâne în slujbe Siguranței.

Acceasta s'a petrecut tot cam in spre toamna anului 1926.

Am mai avut o intâlnire cu BANCIULESCU în toamna anului 1927. Colectivul nostru se compunea atunci numai din 5 persoane toți din procesul BORIS STEPANOV. Declarașea grevei foamei pentru mentinerea regimului politic care Administrația încerca să-l transforme în regim de drept comun.

Cum în a 18-20 a zi de greve foamei a venit o anchetă în frunte cu un general dela Corpul II de Armată. În această Comisie de anchetă a mai fost încă Comisarul Regal dela Consiliul de Război și BANCIULESCU. După ce am egit dela noi, unde în fața tuturor ne-a respins cererile noastre de a fi garantat un regim politic, am fost chemat eu singur în fața Comisiei. BANCIULESCU m'a întrebat dacă făcea greve foamei, că avea regim destul de bun și cu greve foamei nu vom obține nimic și ni-e cerut să încetăm greve foamei. Eu i-am promis că voi încerca să obțin încetarea grevei foamei. Eu personal eram împotriva acestei greve a foamei care a fost declarată de către ZAHARSCU fără a se sfătui cu colectivul, atrăgând după sine tot colectivul. Peste câteva zile după plecarea anchetei am propus colectivului ca să încetăm greve foamei cu o declarație în care menționăm că, prin încetarea grevei nu înțelegem să renunțăm la regimul ce am avut înaintea. Vom lupta mai departe pentru regimul politic. Am propus alte metode de luptă pentru regim. Astfel am îndeplinit dorința Siguranței de a înceta greve foamei în jurul căreia a fost dusă o campanie mare, fiind încadretă în campania care a fost dusă de nișoare în jurul procesului BORIS STEPANOV. Greve foamei a încetat în a 26-a zi, tot colectivul în unanimitate a primit propunerea mea.

În preajma procesului în 1928 fiind la Consiliul de Război pentru studierea dosarului am avut o vizită a unui comisar de Siguranță cu care m'am întâlnit în Cabinetul Comisarului Regal HOVINVANU. Ce discuții am avut, ce a vrut dela mine acest comisar, eu nu am reușit să-mi reamintesc.

Menționez că toată perioada cât am stat în închisoare nu am reușit încă să mă adăncesc și să restabilesc totul despre legăturile mele cu Siguranța și despre faptele mele trădătoare în această perioadă, că voi reveni încă pentru a recunoaște tot adevărul.

Procesul s'a judecat în Martie 1928. Am fost schitat și eliberat din închisoare. După eliberarea din închisoare am fost înaintat la Siguranța Generală unde înainte de a fi trimis la urmă la Brașov, a stat de vorbă cu mine subinspectorul general al Siguranței BANCIULESCU.

El mi-a pus tot felul de întrebări în legătură cu activitatea deținuților politici din închisoarea Jilava și legăturile lor cu mișcarea din afară. Am povestit lui BANCIULESCU lucruri, care de altfel erau cunoscute de el, despre activitatea ce o au deținuții în închisoare, felul de organizare al colectivului, despre învățatură, ce ce se ocupă deținuții politici. Am denunțat însă și unele lucruri despre legăturile ce am avut cu cei din afară, adică tehnica acestor legături, cu lăzi cu fundul dublu în care vin alimente din afară împreună cu ziare, reviste și cărți care nu sunt permise să intre în închisoare și alt material ilegal al mișcării.

Am stabilit cu BANCIULESCU ca să reiau legăturile cu Siguranța din Brașov, cu ZAHIU, îndemnându-mă pe mine ca să activez mai departe în mișcarea comunistă și să dau informații Siguranței. Mi-a smintit că am obligație față de Siguranță că ea m'a scăpat din închisoare, că ar putea să mă trimească înapoi la Jilava ca dezerter și să fiu condamnat. Eu i-am promis lui BANCIULESCU că voi lua contact cu Siguranța și voi continua activitatea mea criminală, împotriva mișcării muncitorești. Astfel toată învățătura ce am căpătat în închisoare, toată popularitatea ce mi s'a creiat în mișcare care nu cunoștea adevărul despre mine, nu m'a determinat să încetez activitatea mea ca agent provocator, să mă deusec cinstit în fața mișcării muncitorești după ce am eșuat

din închisoare sau măcar să părăsesc mișcarea și să refuz Siguranța. Am rămas de fapt un dușman activ și mai periculos mișcării, după cum se va vedea în activitatea mea mai departe, după ce am ieșit din închisoare.-

Dela Siguranța Generală am fost trimis la Siguranța Brașov împreună cu ILIES ICHIF, care și el a fost achitat în proces și am fost puși în libertate. Am luat contact cu mișcarea și am activez în Sindicate și în partid fără a avea o funcție, fiind legătură de partid cu ABRAHAM BERKAT care era secretarul Comisiei Locale ale Sindicatelor Unitare și avea legătură cu C.C. al PCR. Conducea și Comitetul de Partid la Brașov. Eu am intrat la lucru întâi la un mic meserieș lăcătuș ROK, apoi la un atelier de reparat auto la NICHEȘI. Eu am fost lăsat însă de către Siguranță mai mult timp în pace. Eu mult după eliberarea mea am fost invitat la Siguranță prin agentul MUNTĂȘANU ICH. Eu știam pentru ce sunt chemat, la Siguranță m'am dus cu MUNTĂȘANU și pe drum am căutat să aflu cauza chemării mele invitând agentul în acest scop la o cârciumă, la o țuică. Am aflat că proprietăreasa s'a denunțat la Siguranță că eu aș fi injurat Națiunea Română. Speriat că acum abia ieșit din închisoare se va începe un proces de jignirea sau ultrajarea Națiunii, în mod laș am început să rog agentul să interviev la șeful Siguranței să nu asculte minciunile proprietăresei și să țină cont câte servicii am făcut Siguranței și pot face și în viitor. Am fost condus în fața Șefului Siguranței căruia i-am explicat că totul este o minciună, că proprietăreasa vrea să ne forțeze să ne mutăm dela dânsa în altă parte.-

Cred că toate acestea au fost puse la cale de Siguranță de a aminti obligația mea față de ea. M'a lăsat liber însă peste câteva zile am fost invitat de către inspectorul ZAHIU la el acasă. Trimesese după mine într'o seară pe agentul MUNTĂȘANU.-

Menționez că datele exacte nu-mi amintesc și din cauză aceasta pot greși în descrierea întâlnirilor mele cu ZAHIU.-

La această întâlnire care s'a petrecut aproximativ în luna Aprilie, am stat prima dată de vorbă cu ZAHIU după eliberarea mea din închisoare. ZAHIU m'a întrebat ce fac și ce am de gând să fac în viitor, arătând că ei m'au scos din închisoare nu pentru ca eu să rămân lucrător simplu și că trebuie să activez și să mă ridic în mișcare de a putea servi Siguranța în lupta contra comunismului. Eu am plâns că am stat prea mult în inchi-

soare, că nu a fost ajutată nici soția, la care ZAHIU a răspuns că ei au dat bani prin VARGA soției, că el mă va ajuta cu bani dacă am nevoie și acum dar să dau relații asupra comunistilor din Brașov. S'a interesat cine conduce mișcarea clandestină din localitate. Am denunțat atunci lui ZAHIU conducerea locală a Partidului, pe ABRAHAM BERNAT, pe MIHAI, ILS BORBALA și alții, care sunt în comitetul de partid și că au legături cu acest comitet. Am promis lui ZAHIU că-i voi da informații regulate despre mișcare venind direct la el acasă. Am primit cu ocazia aceasta de la ZAHIU 2000 lei. Inspectorul ZAHIU stăta orgoliosul meu, ambiția mea să ajung în fruntea mișcării din Brașov.

Puțin timp după această întâlnire cu ZAHIU am întâlnit la ABRAHAM BERNAT pe un delegat al Ajutorului Roșu Internațional care mi-a comunicat că în înțelegere cu C.C. al P.C.R. din Viena mi propune să preia conducerea M.O.P.R. din România, să organizez această organizație peste capul conducerii vechi care era acuzată că a luat mulți bani ca ajutor și nu dă socoteala cum i-a folosit ajutorul internațional. Mi-a lăsat și mie dolari pentru scopul de reorganizare a M.O.P.R.-ului și ajutorarea deținuților politici și urma să peste câteva zile se întoarcă să vadă ce am făcut. Sfătându-mă cu ABRAHAM ne-am înțeles să nu încep nimic până la reîntoarcerea delegatului, că nu se poate trece peste capul Comitetului Central M.O.P.R.-ului, trebuie stat de vorbă cu el. Când s'a întors delegatul MOPR-ului Internațional el a căzut de acord cu propunerea noastră și împreună am plecat la București toți trei unde am ținut o ședință cu MARGULIUS, LOTI FORIS din C.C. al M.O.P.R.-ului unde am fost propusă propus să fiu eu secretar general al M.O.P.R.-ului dar un timp să lucrez ca membru în Comitet până când capăt experiență și voi cunoaște cadrele. Insa după această ședință m'am întâlnit cu STEFAN PARIS tot membru al C.C. al P.C.R. care mi-a propus să nu intru în activitate în C.C. al M.O.P.R.-ului și să nu primesc postul de secretar general al M.O.P.R.-ului că pentru mine ei au de gând o muncă mai importantă decât MOPR-ul. Am căzut de acord cu FORIS înțelegând că aceasta este dorința C.C. al P.C.R. al cărui membru era FORIS care conducea munca în țară și avea legătură cu cei de la Viena. Deși el nu mi-a spus încă nimic despre ce însărcinare este vorba, eu am spus că este vorba de a fi etes în C.C. al P.C.R. Abia am sosit acasă la Brașov, am fost invitat din nou la insp. Siguranței ZAHIU. Siguranța sevizase lip-

sa mea de 5 zile din oraş. M'a întrebat unde am fost. S'a sesizat de un toc rezervor care purta în buzunarul de sus al hainei mele. Era un Mont Blanc care primisem de la delegatul MOPR-ului Internaţional. ZAHIU m'a întrebat de unde am acest toc rezervor atât de scump şi în ţară nu era răspândit. Eu atunci am povestit că am fost la Bucureşti şi ce am făcut acolo, trădând pe delegatul MOPR-ului spunând că el a plecat dar se va întoarce în ţară din Bulgaria unde plecase. Am dat semnamentele lui, felul cum este fabricat. ZAHIU mi-a reproşat de ce nu l-am sesizat când delegatul era în ţară. Am denunţat pe cei cu care ţinusem şedinţa şi faptul că nu am primit postul de secretar general al MOPR-ului din cauza propunerii lui FORIS.-

ZAHIU m'a fost mulţumit că nu am primit însărcinarea ce-mi oferise delegatul MOPR-ului. Mi-a cerut apoi să-l informez dacă voi primi altă însărcinare înainte de a primi sau a refuza ca să-şi spună şi el părerea.-

In luna Iunie 1928 am fost convocat la o şedinţă de către ABRAHAM BERNAT, la şedinţa Comitetului de Partid, la care el a expus că se pregăteşte o conferinţă de partid care se va ţine în străinătate, că el este obşnat de către C.C. al P.C.R. să participe la această conferinţă dar el nu vrea să să ducă ilegal peste graniţă. A propus să fie ales un alt delegat care în caz dacă este vorba de trecere ilegală a graniţei să fie de acord. Eu la această propunere m'am exprimat : "alegeţi-mă pe mine, eu bucuros aş trece graniţa şi ilegal". In felul acesta am fost ales delegat de fapt la Congresul al IV-lea al P.C.R. şi nu la conferinţa de partid. Inainte cu o săptămână de plecare la Congres am plecat eu în locul lui ABRAHAM la Bucureşti unde am luat legătură cu FORIS şi i-am spus de ce plec eu în locul lui ABRAHAM. FORIS a fost bucuros la această schimbare şi mi-a vorbit despre existenţa unui activ de partid (Activul Bucureştiului) care văzând că cei de la Viena duc o politică oportunistă lichidatoristă vor transformarea conferinţei în Congresul al IV-lea al Partidului şi propune schimbarea conducerii Partidului înăbuşurând pe KOBLES secretarul general al P.C.R. şi pe alţi membrii din C.C. P.C.R. El mi-a mai comunicat că afară de ardelenii care sunt alături de KOBLES restul delegaţilor sunt pentru schimbarea conducerii Partidului. Eu am căzut de acord cu FORIS în privinţa schimbării conducerii Partidului. S'a ţinut o şedinţă pentru organizarea tehnică a plecării delegaţilor la Congres. Eu am fost

insărcinat ca să plec în Ardeal și să adun la București la data fixată pe delegații MATAIS PETERU din Arad, BENEK PAVEL din Fg. Mureș și dacă nu mă înțel încă unul nu știu pe cine din delegații din Ardeal și cu ei împreună să fiu la data fixată la Fighina de unde vom pleca în URSS. S'a hotărât ca să nu se mai întorcă acasă nimeni care avea asemenea sarcini tehnice. Călcând această hotărâre, după ce m'am întâlnit cu delegații și le-am fixat întâlnirea cu ei la București, în drum spre București m'am oprit la Brașov și m'am prezentat singur la inspectorul Siguranței ZAHIU și am denunțat "ce mare descoperire am făcut" povestind despre organizarea Congresului Partidului, locul și data întâlnirii mele cu delegații la Congres și că Siguranța poate da acum o mare lovitură prinzând pe toți delegații fie la București fie la Fighina. - ✓

Menționez că inspectorul ZAHIU încă la prima întâlnire după ce am eșit din închisoare, pentru a mă împinge înaintea spre trădarea din ce în ce mai mult a Partidului pe lângă alte metode de șantaj și de spățare împotriva mișcării, promitea că dacă voi descoperi lucruri de mare importanță, voi primi bani mulți și atunci voi putea să mă retrag din mișcare și din serviciul Siguranței. Desigur era minciună că Siguranța nu dădea afară așa de ușor pe cei prinși în ghiarele sale. -

Mu cu acest prilej de denunțare a delegaților și pregătirea Congresului nu mai speram că voi fi demascat ca agent provocator, crezând că Siguranța va împiedica Congresul și va aresta pe delegați împreună cu organizatorii Congresului. Am și spus lui ZAHIU că acum am făcut acea descoperire importantă despre care era vorba. ZAHIU însă nu prea vroia să recunoască acest lucru și mi-a spus să vedea cum se va întâmpla la București, ce zice și Siguranța Generală. Am stabilit cu el că la ora întâlnirii mele cu delegații, după ce m'am întâlnit cu ei, eu sub motiv oarecare mă voi îndepărta de ei și voi întâlni în apropiere imediată pe agenții Siguranței Generale la locul fixat de ZAHIU și cu mine la Piața Victoriei colț cu intrarea la Sos. Kiseleff și agenții vor aresta pe delegații cu care am avut locul fixat pe sos. Kiseleff. Înă Siguranța Generală s'a hotărât altfel, avea BANCILĂSCU cu totul alt plan cu mine și prin denunțarea Congresului și pe delegați n'am făcut altceva decât n'am legat și mai mult de Siguranță. Astfel după ce m'am întâlnit delegații la București și m'am îndepărțat de ei sub motiv că am nevoie să mă duc la o parte și m'am dus la locul

fixat pentru întâlnirea cu agenții, am găsit numai un singur agent care nu m'a mai lăsat să mă întorc la delegați și să dau lor oarecare explicație de plecarea mea și să mai aștepte până când mă voi întoarce. Am fost condus la BANCIULESCU acasă.

lui BANCIULESCU i-am expus totul cum s'a pregătit Congresul și întâlnirea la Tighina unde sunt așteptați delegații pentru a fi apoi conduși peste Nistru și am întrebat de ce m'a adus pe mine aici în loc de a fi arestat pe delegații pe care eu i-am părăsit la Sos. Kiseleff și ei acum nu știu ce e cu mine, unde am dispărut, că voi fi bănuț că i-am trădat, că eu trebuie să mă întorc la ei. BANCIULESCU m'a lămurit atunci că nu se gândește la arestarea delegaților, că mă voi întoarce îndată la ei și voi putea merge liniștit unde am pornit să facem Congresul.-

Eu tot am început spunând că eu nu mai merg la Congres că vreți să ne arestați la graniță pe toți odată. El m'a asigurat că nu și a luat telefonul.- Cred că a vorbit cu inspectorul general al Siguranței și mi-a spus căci au luat măsuri să nu fie arestat nimeni la trecerea la graniță. După aceea s'a interesat de ce vren să înlocuim pe KOBLES și cine va fi în locul lui. Eu i-am arătat că KOBLES va fi susținut de ardeleni, că va fi lupta la Congres în privința lui KOBLES și după cât mi-aduc aminte am spus că poate va fi ales FURIS în locul lui KOBLES și probabil că voi fi ales și eu membru al C.C. al P.C.R. că eu mă voi purta în așa fel ca să fiu bine și cu ardelenii și cu ceilalți ca să fiu ales ^{la} Congres să am încrederea tuturor. BANCIULESCU a fost de aceeaș părere și mi-a cerut ca la întoarcere să informez Siguranța despre tot ce s'a petrecut și despre noul comitet ales ceea ce am promis că voi face. În sensul acesta am discutat cu BANCIULESCU după care m'am întors la delegații părăsiți și mi-a fost foarte greu de a înșela pe ei în privința lipsei mele, totuși am reușit să înșelăm orice birouli asupra mea. Așa cum mi-a promis BANCIULESCU am putut trece granița, mi am fost urmărit de nimeni, cel puțin m'am observat nici la Tighina că am fi fost urmăriți de cineva. Siguranța știa că prin mine va fi în mână lui și noul comitet care va fi ales la Congres. Congresul s'a ținut în Ucraina Sovietică lângă Harcov la un loc de odihnă pe malul Donetului.- În afară de delegații români a participat la Congres și reprezentantul Cominternului și din Partidul Communist (b) din Ucraina membrii C.C. al P.C.U. (b) cari

supravegheau Congresul.- Pe lângă o comisie aleasă de toți delegații care aveau menire de a conduce toate lucrările pregătitoare s'a format și o comisie în frunte cu COSTENCO ca participantă lui ROHIS, NICOISCHI și cu mine precum și DORI GOLDSTEIN, care de fapt conducea totul și lucra secret, căutând să introducă linia sa atât în sânul comisiei aleasă cât și în delegați. Nu am avut sarcina să mă ocup cu ardelenii și să îi prescutesc pentru răsturnarea vechiului comitet în frunte cu KOLES.-

În această comisie secretă s'a inițiat ca în fruntea partidului să fie ales COSTENCO ca să nu fie chemați toți membrii vechiului comitet care se găseau acum în URSS în special PAUER și DOBROSIANU precum și FABIAN, ca să fie astfel asigurată majoritatea pentru răsturnarea C.C. al P.C.R. Aici s'a hotărât cine să fie ales în noua conducere a Partidului, cum am mai arătat inițial era vorba de o conferință de partid. Aici în comisia lui COSTENCO pretăgind astfel teremul începând cu "Activul Bucureștiului" și toate pregătirile făcute de comisie în frunte cu COSTENCO până la excluderea dela participare la Congres a unei părți din conducerea Partidului s'a inițiat ca conferința să fie transformată în Congresul al IV-lea al Partidului, ceea ce a fost apoi hotărât la deschiderea conferinței și aprobat de către delegații Cominternului și ai P.C.U. (b). După cât am observat COSTENCO avea legătura și a fost îndrumat de reprezentanții C.C. al P.C.U. (b). Eu socot că după regulile organizatorice ale Partidului în acest Congres pregătit și ținut așa cum am arătat mai sus, nu a fost normal că am asistat aici la un fracționism în care am participat și eu și că Cominternul n'a cunoscut dedesubturile acestui Congres, fiind dus în eroare de grupul COSTENCO. Încă înainte de deschiderea Congresului am stat de vorbă cu KOLES care mi-a spus că "dece mergi tu alături de COSTENCO? Nu vezi că oia este vorba de o acțiune a naționaliștilor ucraineni care prin COSTENCO vor să pună mâna pe Partidul nostru ca să-l folosească pentru scopurile lor naționaliste? Deși avem datoria să spun acest lucru la delegatul Cominternului că era o acuzație gravă la adresa C.C. al P.C.U. (b) am tăcut și nu am spus nimănui acest lucru. În discuțiile noastre am recunoscut că nu KALIC ci eu trădasem la început pe țara noastră. Iosupina lui desigur am ascuns în ce împrejurări am făcut acest lucru.-

Congresul a decurs normal până la alegerea noului comitet când s'a pus în discuție problema ca KOBLES să fie sau nu ales în noua conducere, sau nu îndeplinirea sarcinii de a pregăti pe ardeleni pentru înlăturarea lui KOBLES care se bucura de mare popularitate în mișcarea din Ardeal. În discuție Congresul s'a rupt în două tabere și a fost prelungit într'o atmosferă nesănătoasă. Această ședință a fost prezidată de mine, care căutând și simpatia ardelenilor și să nu pierd încrederea nici a grupului COSTENCO-FORIS am luat o atitudine împăciuitoare de fapt, am susținut pe KOBLES călcând hotărârea ce luaseră în comisia lui COSTENCO. Am propus ca KOBLES să fie ales în C.C. al P.C.R. însă să nu se întoarcă în țară ci să rămână la Moscova reprezentantul nostru la Comintern. Discuția a fost apoi curmată de delegatul Cominternului care a pus la vot dacă noi avem încredere în Comintern. Desigur că s'a votat în unanimitate pentru. Atunci EMERAL, reprezentantul Cominternului a preluat conducerea ședinței de la mine și a propus închiderea discuției în jurul lui KOBLES și se trece la vot. Majoritatea a votat apoi ca KOBLES să nu fie reales în noua conducere. - A fost făcută și o altă propunere, nu-mi adu aminte din grupul ardelenilor, ca să nu fie ales nimeni din vechea conducere în noul comitet, ce a fost aprobată. Astfel într'o atmosferă încărcată a fost aleasă noua conducere a P.C.R. în care am intrat și eu. -

Mentionez că prin atitudinea mea la Congres de fapt am urmat ceea ce a dorit Siguranța de a fi ales și să am încrederea noului Comitet și am susținut pe KOBLES pe care cum am înțeles din discuția cu BANCIBIȘCU, Siguranța nu dorea să fie înlăturat deși nu mi-a propus direct ca să lupt pentru susținerea lui KOBLES. -

În comisia lui COSTENCO se hotărâse ca să fin ales ca delegat la Congresul al 5-lea al Cominternului din partea P.C.R. însă supărați pentru atitudinea mea nu m'a mai propus pe mine ci pe KOBLES pe care tot ei l-au răsturnat din conducerea Partidului. -

După Congresul al IV-lea al P.C.R. s'a hotărât ca eu și DORI GOLDSTEIN să ne întoarcem în țară și după o lună de zile dacă totul în liniște adică nu s'a sesizat Siguranța de nimic despre Congres, să începem activitatea și să pregătim primirea și restului din Biroul Politic pentru a putea activa la București. -

Am stabilit cu DORI GOLDSTEIN ca eu mă voi întoarce la Braşov şi când crede el să începem munca C.C.-ului să mă cheme printr'o telegramă stabilind conţinutul telegramei şi locul de întâlnire la Bucureşti.-

N'am întors acasă la Braşov, era la sfârşitul lunii Iulie sau la începutul lui August nu pot preciza exact data. După cum a fost stabilit, în mişcare nu am dat nici o dare de seamă asupra Congresului. Am dat însă la Siguranţă. Intr'o zi am întâlnit pe stradă pe inspectorul ZAHIU care m'a întrebat unde am fost că am lipsit mult din localitate. Medorind a începe discuţia cu el siva pe stradă am spus că am fost la treerat, la care el mi-a răspuns că noi am auzit că ai plecat în Bucovina pentru reorganizarea partidului. Mi-a propus ca seara să viu la el acasă să stăm de vorbă. Am acceptat această invitaţie şi seara să viu la el acasă să stăm de vorbă. Am acceptat această invitaţie şi seara m'am prezentat la ZAHIU acasă. Acasă la ZAHIU i-am povestit lui că am fost la Congresul Partidului care s'a ținut în Uniunea Sovietică. Nu am povestit lui ZAHIU iar o domnişoară nu ştiu cine era lua note care apoi au fost bătute la maşina de scris ca declaraţia mea pe care am iscălit. În această declaraţie am expus cine a participat la Congres, cine a fost ales în noul C.C. al P.C.R. împreună cu mine, dând numele adevărat aceluia pe care îl cunoşteam sau numele conspirative a celor pe care nu-i cunoşteam pe numele adevărate. Am dat din C.C. al P.C.R. în frunte cu COSTENCO, nu-mi aduc aminte sub ce nume care cunoşteam atunci, pe NICOLAE, DORI GOLDSTEIN, MATAIS PETRU, CHIGOS dela Galaţi şi pe mine. Am dat numele celor participanţi la Congres.-

Am declarat că graniţa am trecut-o lângă Fighina că au venit doi oameni din URSS care ne-a condus şi la semnarea lor a fost trinitică barca din partea sovietică, am trecut cu ea Ministrul. Am povestit cum a fost înlăturat KOBLEB şi vechiul comitet. Am dat şi locul unde s'a ținut Congresul în URSS. Am declarat că eu cu DORI GOLDSTEIN vom începe activitatea noului comitet, că aştept numai telegrama dela el dând lui ZAHIU conţinutul ce trebuie să aibă telegrama care va înştiinţa plecarea mea la Bucureşti. Astfel am dat în mâna Siguranţei tot Congresul şi noul Comitet Central al P.C.R., ZAHIU mi-a promis că nu se va face nici o arestare ca să nu provoace descoperirea mea ca agent provocator.-

Ceva mai târziu pe la sfârșitul lunii August 1928, a sosit telegrama dela DORI GOLDSTEIN care a fost sesizată de Siguranța din Brașov și am fost chemat din nou la ZAHIU. Cu ZAHIU care sesizase Siguranța Generală am stabilit o legătură, adică a fost fixată întâlnire cu un agent dela Siguranța Generală, pe o stradă nu departe de sediul Siguranței Generale la București, care urma să mă conducă la BANCIULESCU. Deasemenea am promis lui ZAHIU că voi ține în legătură și cu el venind din când în când la Brașov pentru a da informații despre activitatea mea și a C.C. al P.C.R. Reavând bani, cu ce că las ceva soției am luat dela ZAHIU o mie de lei. La București, după ce n'am întâlnit cu DORI GOLDSTEIN și am stabilit cu el legăturile chiar în noaptea și seara, am întâlnit pe agentul și am fost condus la BANCIULESCU. După ce am informat și pe BANCIULESCU despre congres și i-am arătat că acum încep activitatea cu DORI GOLDSTEIN până la sosirea și restului de membrii din Biroul Politic al C.C. al P.C.R. Am discutat cu BANCIULESCU asupra creierii unei legături permanente între mine și Siguranță să nu fiu nevoit să viu personal la Siguranță sau la el acasă care ar fi pericolul. Deasemenea despre problema ce anume informații să dau și cum voi primi instrucțiuni în diferite probleme ale mișcării, cum trebuie să mă port ca să nu fiu descompert de mișcare.-

Menționez că prin faptul că am dat la Siguranță Congresul și C.C. al P.C.R. n'am lovit numai în clasa muncitoare și în partidul ei, dar am trădat și Uniunea Sovietică. Am dat arma în mâna dușmanilor ei, document de dovadă împotriva URSS pentru "aestecul" ei în treburile altor țări.-

1.- Oamenii sovietici au călcat înamași teritoriul României cu ajutorul Fichetului de Graniță Sovietic.-

2.- Am permis ca în teritoriul său să se adune cetățeni străini și să se ție un congres adică o acțiune politică împotriva guvernului oficial al României cu ajutorul URSS.-

3.- Participarea la aceste acțiuni a oamenilor sovietici.- Tote acestea ce le-am dat la Siguranță față de ZAHIU și BANCIULESCU sunt fapte dughinoase deși nu numai față de mișcarea muncitorească din țară dar a fost lovitură și împotriva URSS și a mișcării muncitorești internațională dată de mine.-

Tot cu scopul de a păstra ascuns activitatea mea crimi-
nală - la care am avut tot timpul mare grijă - împotriva mișcă-
rii, după cât mi-aduc aminte nu am dat exact locul de trecerea
graniței și nici locul de unde s'a ținut congresul. M'am gândit
că dacă va fi arestat cineva din delegați să nu aflu dela Sigu-
ranță că deja ar fi dat cineva din participanți locul congresu-
lui și mișcarea, se începe căutarea provocatorului. Chiar am isca
dela ABRAHAM BERNAT cum că MATAIS PETRU a fost arestat la Arad
după întoarcerea dela Congres. Am intervenit la ZAHIU tot din
cauza temei de a nu fi bănuț de mișcare, ca MATAIS să fie pus
în libertate. Am vorbit mai înainte despre șantajul cu care
m'a forțat Siguranța de a activa împotriva mișcării muncitorești.
Fără îndoială a folosit în mai multe rânduri și șantajul când
eu încercam să resist sau manifestam dorința de a înceta activi-
tatea mea contrarevoluționară ca agent provocator.-

Încă în problema congresului n'a existat nici un fel
de șantaj, singur m'am dus la ZAHIU și încă în împrejurarea
care caracterizează cu ce dușmănie loveam în P.C.R. Era noaptea
sosind cu trenul și cu trenul următor trebuia să plec neșăpat
la București pentru a întâlni pe delegați. La Siguranță nu era
decât MURTRANU, agentul de serviciu, căruia i-am cerut să anunțe
pe inspectorul că am ceva foarte urgent de comunicat. MURTRANU
n'a vrut să tulbure pe inspectorul ZAHIU așa de târziu. Eu atunci
am spus lui MURTRANU că este un interes de Stat și am obligat
am ordonat lui MURTRANU să-l scoale și din pat pe ZAHIU. De altfel
încă la prima întâlnire cu ZAHIU după egirea mea din închisoare
la el acasă făcând planul de activitatea mea ca agent provocator
la Brașov, ZAHIU mi-a pus la dispoziția mea pe agentul MURTRANU
care era obligat de a îndeplini directivele mele în legătură cu
urărirea nu numai a comunistilor din Brașov dar și a elemente-
lor din mișcare care vin în contact cu cei din Brașov. Am spus
astfel pe ZAHIU din pat și am denunțat organizarea congresului.
Iar după Congres, la simpla invitație a lui acasă, m'am prezentat
ca un oasăz la cină. Am mâncat, am băut împreună cu unul din
călăii muncitorilor uitând victimele acestor călăi și victimele
care din cauza mea sac în închisori.-

Am spus mai sus că ar fi fost prezentă o carcăre
dărnă care lua note și apoi le bătea la mașina tot ce am
declarat lui ZAHIU.- Acest lucru nu este adevărat. Aste imaginația
acestei minimeșizări de care am manifestat în tot cursul anchetei

neputând infrânge complet nici până acum după atâtea suferințe morale, orgoliul meu personal nic burghez care m'a împiedicat să mă concentrez și să adâncesc mai mult problemele activității mele dușmănoase clasei muncitoare și Partidului său. Am minimalizat în întreaga mea viață faptele mele până când am minimalizat aproape complet.-

Nu eram la ZAMIU decât noi doi când am denunțat Congresul. ZAMIU avea grijă să nu știe nimeni despre convorbirea noastră nu numai din punct de vedere să nu fiu eu pus în pericol de demascare dar din punct de vedere al importanței documentului ce l-am dat în mâna Siguranței prin declarația mea. Nu mi-a permis nici să scriu în ungurește ca să nu fi folosit traducător.- Astfel a luat el note corectând greșelile mele de limbă română și apoi după dictatul lui am scris eu personal în limbă română declarația mea despre Congres.-

Reiesu problema începerii activității mele ca agent provocator odată cu începerea activității mele în C.C.al P.C.R. ca membru în B.P.al acestuia. După ce am mai dat unele lămuriri asupra Congresului Partidului am discutat cu BANCIULESCU subinspector general, problema legăturilor mai departe cu Siguranța și felul cum trebuie să activez în mișcare ca să nu fiu descoperit. BANCIULESCU mi-a propus ca să iau legătura cu un comisar al Siguranței, om de încredere al lui, prin care voi putea da informații și să primesc directivele atât în ceea ce privește informațiile cât și îndeplinirea sarcinilor fixate de Siguranța Generală. Mi-a dat numele și adresa comisariatului cu care trebuia să iau legătura. Agentul de legătură locuia la str.Sfinții Apostoli între nr.5-15.-

Nu-mi aduc aminte exact iar numele agentului nu sunt sigur în afirmația mea era GEORGHESCU. Luând legătura cu agentul la el acasă, din cauză că în curte au mai locuit și alte persoane și vizitele mele la locuința agentului nu putea să rămână secrete, puteam să fiu recunoscut de cineva din locatari sau de persoanele care vin la acest agent. Am stabilit întâlnirile noastre prin străzi ascușe nefrecventate de oameni din mișcare și căutam să organizăm întâlnirile noastre și casă la cineva. Prin acest agent cu care am menținut legătura până la sfârșitul lui Decembrie 1928. am dat Siguranței o serie de informații importante care loveau mișcarea muncitorească în problemele cele mai importante. Prin el am transmis la Siguranță

toate documentele de partid, tot materialul ilegal ce a fost editat de C.C. al P.C.R. Dintre acest material menționez rezoluțiile luate de Congresul al IV-lea al PCR, circularile C.C. către organizațiile de partid, diferite hotărâri ale C.C. P.C.R. ca: în legătură cu creșterea organizațiilor de masă a naționalităților asuprite: Madoss în Ardeal, Uniunea Țăranilor Revoluționar din Basarabia, D.R.O. în Dobrogea, denunțând și pe persoanele care se ocupă cu aceste organizații. Am informat Siguranța asupra discuțiilor ce am avut cu un reprezentant al D.R.O. din străinătate în legătura problemei de cine să fie condus organizațiile D.R.O.-ului din Dobrogea. D.R.O. avea organizația și în Bulgaria, iar până atunci întreaga organizație era condusă de Partidul Comunist Bulgar. C.C. al P.C.R. a cerut ca partea din Dobrogea care făcea parte din teritoriul României să fie condusă de P.C.R. și să fie realizată colaborarea între cele două partide în această privință.-

Am mai dat un alt document secret al P.C.R. de mare importanță. Documentul scos de B.P. al C.C. P.C.R. asupra organizării mișcării comuniste în armată și am denunțat pe tinerii din U.T.C. care trebuia să se ocupe cu această problemă, pe KELLERMAN și POPESCU din Iași după cât mi-aduc aminte. Prin aceasta am dat o altă lovitură mișcării înlesnind Siguranței să zădărnicească munca Partidului în armată.*

Pentru a zădărnici acțiunile de masă organizate de Partid am denunțat înainte Siguranței sala unde urma să fie întrunirea și vorbitorii pe care i-a numit C.C. să ia cuvântul la adunare sau meeting. Siguranța lua măsuri de presiune asupra proprietarilor de săli, să dea înapoi avansul primit dela mișcare și să nu mai închirieze sala pentru mișcare sau ocupa sala cu forța armată împiedicând adunarea masei muncitoare, în sală, C.C. a hotărât să fie organizate meetinguri pe stradă în fața sălii dacă sala era ocupată de armată sau să fie organizate întruniri și demonstrații în diferite locuri care nu erau cunoscute de dinainte adică să nu fie publicate locul de întrunire. Am zădărnicit multe asemenea întruniri și demonstrații care au provocat și multe arestări și descoperirea cadrelor active și persecutarea lor de către Siguranță, prin faptul că am anunțat Siguranța asupra locului de unde trebuia să pornească demonstra-

ția, pe oratorii sau organizatorii acestor acțiuni.-

Activitatea mea în C.C. și în mișcare era reflectată legăturilor mele cu Siguranța Generală. Oricât n'ași fi fost pregătit din punct de vedere teoretic, o adevărată linie consecvent revoluționară nu puteam să am atâta timp cât eram legat de Siguranță. Activitatea mea în mișcare era supusă intereselor Siguranței și intereselor mele personale, de a nu fi descoperit și arșărit din mișcare ca agent provocator. Astfel ca să-mi creșcă popularitatea în mișcare și să mă bucur de încrederea C.C. am dus "lupta" împotriva oportunismului de dreapta, până la oportunistii sectariști de stânga care lovea în mișcarea muncitorească, lovea în cadrele sale. Am "luptat" pentru ridicarea elementelor muncitorești în fruntea organizațiilor partidului și aici aici nu am ales elemente cele mai potrivite ca apoi să denunț la Siguranță.-

Așa am denunțat pe CANER care era secretarul org. de partid din București, cu ocazia când trebuia să-l întâlnesc să-i predau lui materialul de partid. Întâlnisem pe agentul cu ceva mai înainte cu servieta mea plină cu material și am spus lui că trebuie să predau acest material lui CANER. Agentul mi-a luat servieta cu material și m'a împiedicat să întâlnesc pe CANER cerând locul de întâlnire ca să mergi în locul meu Siguranța. Astfel eu nu am eșit la întâlnire și Siguranța l-a arestat pe CANER. Pentru a înșela Partidul am motivat neșirea mea la întâlnire că plouă și nu puteam să la predau lui CANER materialul în ploaie. Deasemenea am înșelat vigilența C.C.-ului asupra dispariției materialului cu servieta mea, mințind că am fost urmărit de Siguranță și am aruncat servieta într'o oigte și am reușit să scap de urmărire. La fiecare întâlnire cu el care au fost destul de dese agentul făcea cu mine un fel de interogare să nu scape nimic întreba ce făceam în fiecare zi, unde am fost, cu cine am avut legături, ce ședințe, ce acțiuni am pregătit, etc. și nota ce s'au avut nevoie Siguranța. M'a pus câteodată în situația grea în fața Partidului cu pretențiunile sale. Așa de exemplu a fost cu ocazia unui proces al MOPR-ului din Cluj, care a avut loc în Noiembrie-Decembrie 1928 și în care au fost implicați și FORIS ȘTEFAN și HAIJA LIFSIT din București. Deși s'a hotărât ca să fie organizat un proces mare politic cu o campanie puternică, totuși la început a fost o hotărâre ca FORIS și HAIJA LIFSIT să nu se prezinte la proces. Când am informat despre această hotărâ-

rare pe agentul, el mi-a cerut ca să obțin cu orice preț prezenta la proces a celor două persoane. Am îndeplinit și această sarcină mărgăvi dată de Siguranță. In ultimul moment înainte de deschiderea procesului sub pretextul că procesul are o mare importanță politică, prinul proces al MURĂ-ului și la Cluj nu sunt elemente care la proces să poată duce linia politică cerută de importanța procesului în toată campaniei pentru amnestie etc. am obținut hotărârea B.P. al C.C. ca cele două persoane să se prezinte la proces. Această ticăloșie săvârșită de mine în slujba Siguranței a avut un rezultat tragic, care a costat viața unei luptătoare cinstită pentru clasa muncitoare NAIA LIPSEI. Ca agent provocator, dușman al partidului și al clasei muncitoare am fost părtaş în toate crimele Siguranței împotriva clasei muncitoare, apasă greu conștiința mea. - Am denunțat Siguranței și persoanele care au fost trimise de către mișcare pentru conducerea procesului în frunte cu LOTI FORIS însă datorită campaniei și protestului mișcării Siguranța n'a putut împiedica nunca acestor persoane în organizarea și conducerea procesului. -

Am introdus și am folosit ca loc de întâlnire la locuința unei persoane din mișcare pe agentul Siguranței înșelând aceste persoane PAUL MOSCOVICI avocat că este vorba de un om ilegal de mare importanță din C.C. al P.C.R. și numai eu am legătura cu el și am cerut să nu spună nimănui nici din mișcare despre întâlnirile acestea acasă la el. Aici două lucruri de subliniat: Una mărgăvie de a introduce un agent la o persoană din mișcare înșelând-o că este vorba de întâlniri cinstitute în interesul mișcării și a doua nu mi-am pus niciodată cum a primit agentul ca loc de întâlnire casa unei persoane care locuia nu departe de el în aceeași stradă și care chiar printr'o întâmplare putea să afle calitatea sa de comisar de Siguranță. - MOSCOVICI nu avea situația bună în mișcare, eu am căutat să-i lămuresc situația lui în mișcare deși în mod cinstit a trebuit să fiu mai atent față de el când agentul a primit să se întâlnească cu el la casa unui vecin al său. MOSCOVICI se interesa foarte mult să afle de la mine cine este persoana aceasta atât de mare în mișcare și pe urmă am mai observat că el a început să înțeleagă că întâlnirea mea la el acasă cu o persoană "din mișcare" nu este curată. Cred că dacă MOSCOVICI nu m'a demascat se datoră faptului că el singur a fost un informator al Siguranței. Nu-mi aduc aminte ce informații mai importante am dat Siguranței în

perioada dela începerea activității mele în C.C. până la 23 Decembrie 1928, afară de cele arătate, când Siguranța a înscenat arestarea mea. În dimineața de 23 Decembrie când am pornit de seară la o întâlnire cu DORI GOLDSTEIN, am observat că sunt urmărit de doi agenți de siguranță care m'au ajuns la vreo 300 metri dela locuința mea și care m'au poftit să merg cu ei la Siguranță, că sunt chemat de subinspectorul general BANCIULESCU. Pentru a duce în eroare mișcarea, Siguranța a pus doi agenți în casă la mine care au stat până a doua zi dimineața și a ridicat o persoană care apoi a fost eliberată, care a fost trimisă la mine de către DORI GOLDSTEIN să afle de ce n'am eșit la întâlnire, nu surva sunt arestat. Astfel a aflat mișcarea despre "arestarea" mea și prezența agenților la mine acasă la care fapt a mobilizat pe COSTA FORD Președintele Ligii pentru apărarea drepturilor omului să vie la fața locului să le găsească pe agenți și Liga să înceapă o campanie împotriva "arestării" mele și împotriva Siguranței.-

Toate acestea a provocat Siguranța pentru a întări poziția mea în partid, a ridica popularitatea mea și a întări încrederea mișcării, al C.C.P.C.A. în mine, ca să pot duce mai departe acțiunea mea criminală împotriva mișcării ca agent provocator. BANCIULESCU probabil a înțeles gafa făcută de agent prin faptul că nu m'a lăsat să mă întâlnesc cu CANER și nu a lăsat materialul ce trebuia să-l predau organizației locale pentru și cu arestarea lui CANER cu această ocazie care se întâmplase cu câteva zile înainte de "arestarea" mea. A doua cauză pentru care am fost condus la Siguranță, era faptul că în fruntea Siguranței Generale a fost numit VIMPIA IONESCU, care cum am înțeles a vrut să cunoască personal elementele provocatoare mai importante în serviciul Siguranței care activează în mișcare.-

Am fost introdus întâi la BANCIULESCU care avea în fața sa rezoluția Congresului al IV-lea al P.C.R. care citind din rezoluție pasage m'a întrebat de unele probleme subliniate de el. M'a întrebat cine a scris rezoluția, unde a fost tipărită și în general cum sunt trimise materialele scoase de partid, pentru provincie. Am trădat cu această ocazie că rezoluția a fost scrisă de COSTEȘCO, că s'a tipărit în URSS la Tiraspol și că alt material ce s'a tipărit acolo a intrat în țară pe aceeași cale la care am trecut noi care am fost la Congres. Cel materialul s'a trimis la provincie prin curieri. Am trădat că

COSTINCO pleacă în străinătate cu pașaport dând mamele sub care avea pașaportul. Am trădat deasemenea schimbările ce s'au produs în C.C. al P.C.R. prin lărgirea lui cu PAUKER MARCEL și DOBROGHANU GHEORGE care s'au întors în țară. La întrebarea lui BANCUILESCU unde ține C.C. ședințele, se dau case conspirative de întâlnire, am dat numai o casă care se găsea într-o stradă în cartierul străzilor Uranus și Izvor neputând da nici strada nici numărul exact unde ținușem o ședință și unde locuia DOBROGHANU GHEORGE care după un timp a și fost arestat în casa aceea și eliberat apoi în urma amnestiei. Cu această ocazie am stat de vorbă de două ori cu VIVILIA IONESCU introdus la el de către BANCUILESCU. Prima dată singur apoi împreună cu BANCUILESCU. Prima dată dintr-o neînțelegere n'a egit nimic din întâlnirea mea cu VIVILIA IONESCU adică BANCUILESCU mi-a atras atenția să fiu atent ce vorbesc cu "șeful cel mare" că de el depinde soarta mea, să fiu liber sau arestat, eu nu am vorbit pe placul lui VIVILIA IONESCU manifestam dorința de retragere din mișcare și plecarea mea în străinătate. Abia după ce BANCUILESCU aflând cum am vorbit cu VIVILIA IONESCU și mi-a arătat ce "prostie" am făcut, am cerut să mă introducă din nou la V. IONESCU și să lămurască situația mea ca agent al Siguranței și în fața lui V. IONESCU. Am fost introdus la V. IONESCU de către BANCUILESCU și apoi s'a lămurit bine situația mea ticăloasă de agent provocator. VIVILIA IONESCU după ce BANCUILESCU a arătat de când și ce servicii am adus Siguranței chiar fără să iau recompensă în bani, a dispus ca să fiu încadrat cu ostate de salariu și să-mi plătească câte 2000 lei lunar retroactiv pentru 8 luni. Apoi iscălit o chitanță care a rămas la BANCUILESCU pentru 1.600 lei, bani care apoi i-am primit la plecarea mea de la Siguranță. Cât n'ași fi fost eu deștept dar am avut și naivitatea prostescă înțelegând că m'a încadrat ca un agent oarecare la Siguranță și la mișcare nu va trebui să mă întorc, dar apoi m'a lămurit BANCUILESCU că misiunea mea ca agent este tocmai de a activa în mișcare și servesc mai departe Siguranței, plătit de un salariu care puteam să câștig ca simplu muncitor în fabrică, și eu am primit această situație înjositoare și ticăloasă. Am primit bani câteodată și înainte de la Siguranță pentru trădările mele dar mai mult când eram străntorat materialicește. Am mâncat și am băut la masă cu călții muncitorilor. - Am fost tratat/cafecă neagră ca un musafir și la Siguranța Generală de acești călți. -

Unde era la mine conștiința de clasă? Ce conștiință am avut eu? Nici măcar conștiință a unui om demn de calitatea sa de om. Știam cine este Siguranța, știam în cine lovesc trădând mișcarea muncitorească. Am avut conștiința de slugă robul stăpânului său care se simte măgulit în orgoliul său că stăpânul stă de vorbă cu el și este gata să facă orice ticăloșie pentru ca să fie bine cu stăpânul.-

Cu VINTILIA IONESCU cât mi-aduc aminte n'am stat mult de vorbă ci cu BANCULSCU cu care am stabilit legătura pentru viitor. Am arătat lui BANCULSCU că nu pot lucra cu agentul cu care am avut legătură care era să mă compromită în fața mișcării, să-mi dea un alt om. S'a stabilit că pot trimite rapoarte sau material de partid și prin poștă la : Siguranța Generală pentru R.C. că această corespondență cu inițialele R.C. nu este desființată de nimeni la Siguranță, ajunge direct în mâna lui Vintila Ionescu.-

Încă în fața lui VINTILIA IONESCU s'a discutat cu participarea lui BANCULSCU și alte probleme atât cu caracter informativ cât și în legătură cu activitatea mea în viitor împotriva mișcării.- S'a discutat procesul din Cluj care era spre sfârșit, urea să se dea sentința. La întrebarea lor am dat despre oamenii din proces calitatea lor în mișcare și importanța lor pentru mișcare înlesnind astfel Siguranța condamnarea mai grea a acestor persoane. Cu răsate și pâlăvrăgeli, cu "gluma" m'a întrebat cât să primească unii cât alții după gravitatea lor în mișcare și eu răspundea pronunțând ani de zile închisoare pentru persoanele importante în mișcare. Nu știu exact dacă aci sau încă înainte de invitarea mea la Siguranță am dat informații asupra organizării canalului de trecere a comuniștilor bulgari dela noi în Bulgaria și din Bulgaria în România și de aci mai departe în străinătate și în acest scop au venit în țară oameni din Bulgaria pentru a organiza împreună cu mișcarea de aci această legătură între mișcarea din România și Bulgaria. Nu am mai arătat Siguranței în ce pericol am fost pus, adică în pericol de a fi demascat de mișcare din cauza arestării lui CANER și dispariția materialului. Am cerut ca, CANER să fie pus în libertate. Cât îmi aduc aminte bine totuși MOȘCOVICI ADRIEL nu numai că bănuia că omul cu care mă întâlneam la el acasă nu era un om al mișcării ci un agent al Siguranței, dar eu am recunoscut lui MOȘCOVICI că am avut legături cu Siguranța dar am rupt acum această legătură cu agentul.-

L-am rugat să nu spună la nimeni și eu în schimb voi aranja situația lui față de mișcare unde și el era binuit că ar avea legături cu Siguranța. Acest lucru l-am expus lui VINTILIA IONESCU și BANCIULESCU și am cerut ce ei să găsească o formă prin care să asigure tăcerea lui MOSCOVICI. Ei nu mi-au spus că MOSCOVICI este om al Siguranței, dar mi-au promis că vor vedea ce este de făcut și m'au criticat de ce am recunoscut legătura mea cu Siguranța față de MOSCOVICI. Am dat și o declarație la Siguranța Generală în scris în care am spus că eu am activat în B.M.F. Blocul Muncitoresc Tărănesc și banii ce s'au găsit asupra mea sunt strânși de mine pentru gazeta Blocului. Înainte și în această muncă am lucrat împreună cu CANER. Această declarație acceptată de V. IONESCU și BANCIULESCU era făcută pentru a fi dată lui CANER o știre că a lucrat și el cu mine nu la mișcarea ilegală ci la mișcare legală și astfel să fie pus în libertate precum și pentru mine de a vedea cu ce justifică față de mișcare punerea mea în libertate sau dacă Siguranța va fi forțată pentru a nu fi descoperit să-mi insceneze un proces, să am acoperire prin declarația dată la Siguranță că eu așa fi lucrat la mișcarea legală și nu la mișcarea ilegală. - În felul acesta manevram în acord cu Siguranța pentru a înșela Partidul. -

Pentru activitatea mea în viitor împotriva Partidului am propus eu lui VINTILIA IONESCU și BANCIULESCU ca să introduc în mișcare diferite elemente oportuniste, dubioase care să abată mișcarea de la linia sa revoluționară și am cerut să-mi dea și elemente provocatoare ale Siguranței pentru ca să le introduc și să le promovez în mișcare. Mi desigur n'au avut nimic contra însă nici n'am avut interes ca să-mi descopere față de mine pe alți agenți provocatori sau informatori ai Siguranței. Totuși cât mi-aduc aminte știind de la mine că eu am și sarcina organizatorică a Partidului în special în Ardeal mi-a pronunțat numele lui PRITAN de la Sibiu, pe care îl cunoșteam. Așa planuri făceam împreună cu conducătorii Siguranței Generale de a lovi în mișcarea revoluționară și am introdus în practică. - Fără îndoială și Siguranța a împins oamenii ei, mai ales din București, ca să mă înconjoare cu lingușiri, cu pălăvrăgelie să popularizeze să-mi câștige încrederea mea cu "oamenii" mei" cari susțin linia mea în mișcare și cu ajutorul meu să fie ridicați în mișcare și să ducă munca lor distructivă în sânul mișcării. -

Înainte de a fi eliberat de la Siguranță am întrebât pe NANCIUȘSCU cu cine voi avea legătură și depune rapoartele cu agentul, el mi-a răspuns că deocamdată să trimit în formă de scrisori la adresa N.C. Siguranța Generală și că ei mă vor găsi când vor avea nevoie de mine. Mi s'a dat lucrurile mele și servieta cu banii Siguranței pe care eu n'am vrut să le iau și i-am spus agentului că aș dori să-i las servieta cu cadoul lui V. IONNESCU. Am fost condus la Gară unde la sediul Polițieiării așteptam trenul spre Brașov. A venit un agent de la Siguranță cu servieta mea și mi-a comunicat că inspectorul general este foarte supărat că n'are nevoie de servieta mea și mi-a dat servieta cu bani înăuntru. Agenții mi-au scos biletul de tren și apoi la plecarea trenului cu mine s'au retras iar eu am plecat singur la Brașov. A doua zi dimineața la Brașov am luat contact cu mișcarea cu ILEȘ BORHAIĂ care m'a legat cu BERGHER ALADAR un fracționist al lui KOBLES, care sosise în țară și pe care fără a avea dreptul a face lucrul acesta, l-am însărcinat să înceapă să lucreze în mișcare la Brașov până când se va hotărî unde să fie repartizat în muncă. După masă m'a căutat agentul MURTESANU care m'a găsit la cunatul meu și mi-a comunicat că seara să mă prezint la inspectorul Siguranței la Brașov la ZAHIU. M'am prezentat la ZAHIU acasă. După ce am părăsescit cu ZAHIU despre ce a fost la Siguranță și am denunțat sosirea lui BERGHER în localitate, i-am comunicat că eu mă întorc la București și să reiau contactul cu C.C. al P.C.R. În noaptea aceea am și plecat la București și din nou am început mișcarea ascunzându-mă tot ceea ce a fost la Siguranța Generală, am recunoscut numai că am dat o declarație cum că eu aș lucra în C.C. al B.M.T. și că mi s'a confiscat 1600 lei despre care am spus în declarație că sunt banii gasetei Blocului. S'a hotărât ca în viitor să nu mai dea nimeni declarație la Siguranță în nici un fel. Am aruncat bâneli asupra altor persoane în legătură cu "arestarea" mea și în legătură cu rezoluția Congresului, de asemenea în legătură cu Siguranța știe că eu sunt membru în C.C. precum și că Siguranța știe și despre alții din C.C. al P.C.R. A propus măsuri pentru descoperirea provocatorului în altă parte nu în mine și astfel am reușit din nou să scap de denuncare ca agent provocator. Am început în scurt timp să trimit informații la Siguranța Generală la adresa N.C. prin

poștă ca apoi să preiau legătura cu un alt agent de Siguranță.
Această problemă a legăturii din nou prin alt agent, o voi lăsa
mai târziu.-

* După eliberarea mea dela Siguranța Generală m'am legalizat
cu domiciliul la Brașov și lucram semiilegal la București, unde
aveam și locuință ilegală.-

Pe lângă activitatea mea în B.P. am avut însărcinare de a
introduce linia Partidului în organizații de masă, în sindicate
și în B.M.T., mai plecam și în provincie cu diferite sarcini orga-
nizatorice ale Partidului. Am dat informații Siguranței fie prin
corisori fie prin agentul de legătură cu acelaș caracter ca și
înainte și am trimis și material și documente de Partid până la
sfârșitul lunii Februarie 1929, când din ordinul Parchetului din
București am fost ridicat la Brașov și înaintat la București la
Siguranța Generală.-

Mișcarea era într'o campanie de pregătire a alegerilor co-
munele și s'a pregătit o adunare la Sala Constructorilor din
Bl. Regina Maria București, unde era să fie citit un document poli-
tic al Partidului care denunța guvernul național țărănesc și
trasa linia partidului în lupta pe linia Congresului al IV-lea
al P.O.R. și în acelaș timp să fie lansați și popularizați cani-
dații Blocului. Eu informasem Siguranța înainte prin agentul de
legătură despre candidații principali ai Blocului, despre întruni-
rea care trebuia să aibe loc și în dimineața întrunirii am predat
agentului documentul care trebuia să-l duc la adunare și să-l
predea secretarului general al B.M.T. ALEXANDRU MIHAILĂȘU. Eu vro-
iam să predau agentului numai copia documentului care reușisem
să fac, însă el mi-a luat pe amândouă exemplare comunicând mie că
probabil întrunirea va fi împiedicată și vor fi și arestări încât
nu va fi nevoie de document la adunare. Am înțeles cu agentul că
eu voi duce la întrunire și dacă voi vedea acolo agenți ai Sigu-
ranței voi ști că întrunirea va fi dizolvată și vor fi și arestări
dacă nu stunci ne vom întâlni din nou ca să iau înapoi documentul
care trebuia să fie citit la încheierea adunării. Intrând în sală
am văzut că sunt agenți Siguranței și stunci eu am predat o hâr-
tie carecare la unele persoane care le-am cunoscut din mișcare,
cerând să o păstreze până cândeu voi lua dela el și în cas dacă
se întâmplă ceva s'o arunce. Eu nedorind ca să fiu arestat am
părăsit sala și am văzut că alerge poliția și armata către sala
adunării, deci eram acum sigur de dizolvarea adunării și hârtia

mea va fi amnată deci nu va fi descoperită dispariția documentului. Am părăsit Bucureștiul, am plecat acasă la Brașov de unde am fost ridicat de Siguranță a doua zi în urma ordinului Parchetului Tribunalului Ilfov și am fost înaintat la Siguranța Generală București.-

Menționez că agentul căruia predasem documentul era tot acela cu care am avut legătură dela început la București.- Când am fost eliberat dela Siguranța Generală în Decembrie 1928, stabilisem cu BANCULESCU că un timp să întrerupem legătura până ce voi vedea dacă sunt bănuț de mișcare sau nu. Am spus lui BANCULESCU că eu voi lua contact cu mișcarea întâi la Brașov să văd care este situația mea și voi comunica lui ZAHIU dacă sunt sau nu descoperit sau dacă voi observa ceva bănuț și numai dacă nu este nimic să voi prezenta la C.C. al P.C.R. și tot prin ZAHIU voi informa Siguranța dacă totul e în regulă sau sunt demascat ca agent provocator.-

+ Nici n'am așteptat măcar să treacă o lună de zile și nu știu exact dacă prin ZAHIU sau prin scrisoare am anunțat Siguranța că am reușit să dau în eroare C.C. și am restabilit legătura cu Siguranța cu agentul GHEORGHIESCU. Deasemenea menționez că eu din conducătorii Siguranței personale nu cunoșteam decât pe BANCULESCU. Nu cunoșteam nici pe VINTILA IONESCU nici pe PARIBIANU, Directorul General al Siguranței, de aceea poate să am confuzie în privința "șefului cel mare" la care mă introdusesse BANCULESCU fără a mi se spune numele și cu care am stat de vorbă cu ocazia invitării mele la Siguranța Generală în Decembrie 1928.-

* După ce am fost înaintat la Siguranța Generală dela Brașov în legătură cu întrunirea dela Sala Constructorilor din București, am stat de vorbă cu BANCULESCU care mi-a comunicat despre ce este vorba că noi la Sala Constructorilor am fi săvârșit un "des națeste" adică o insultare a regelui și că Tribunalul Ilfov să urzărește, ei adică Siguranța n'are nimic cu mine cu data aceasta. Asta am discutat cu BANCULESCU în fața a mai multor agenți. Eu mi aduc aminte dacă am discutat și alte lucruri cu BANCULESCU cu această ocazie dar dacă nu mă înșel atunci mi s'a dat pentru viitoare legătură pe un alt agent pe care eu atunci l-am cunoscut. Am fost înaintat la Parchetul Ilfov unde

am fost confruntat cu o fată servitoare dela Sala Constructo-
rilor să mă recunoască decât eu am dat ordin ei să-l scoată
portretul regelui cu cuvinte de insulte la adresa acestuia.
Esta nu m'a recunoscut ca atare. Am fost confruntat cu un agent
dela Siguranța Generală anume CONSTANTINESCU, care susținea că
că eu aș fi dat jos portretul regelui. Am fost depus la Văcă-
rești unde am găsit persoanele arestate la adunare care decla-
rase greva foamei. Erau AL. MIHAILSANU, C. TRANDAFIRESCU și ANGHIEL
PETRUSCU. Am intrat și eu în greva foamei pentru eliberarea nouă-
tră. La închisoarea Văcărești am fost vizitat de agentul nou
de legătură pe care eu după cât îmi amintesc îl numeam VICTOR
care a cerut în numele lui BANCIULESCU să încetez greva foamei
doar este vorba de o lună de reținere până la alegerea comuna-
le. Nu am convins prin agent pe BANCIULESCU că eu trebuie să
fac greva foamei cu ceilalți, altfel voi fi demascat de mișcare
că iar sunt în situație grea și din cauza documentului care
l-am predat Siguranței și am continuat greva foamei până la
17 zile când am fost puși toți în libertate, în martie 1929, cu
circa 3 săptămâni înainte de Congresul Sindicatelor Unitare la
Timișoara.-

Încă înainte de arestarea mea C.C. al P.C.R. hotărâse
convocarea Congresului S.U. la Timișoara și m'a desemnat ca vii-
torul secretar general al C.G.S.U. Acest lucru comunicasem lui
ZAHIU la Siguranța din Brașov, care nu era încântat de trecerea
mea la munca sindicală, dar eu i-am asigurat că voi rămâne și
membru al C.C. al P.C.R. și voi informa Siguranța despre activi-
tatea C.C.-ului. Am fost însărcinat de către C.C. ca pe linie
de partid să răspund în fruntea unei comisii pentru organizarea
și conducerea Congresului S.U. În comisie făcesu parte afară de
mine MATAIS PETRU membru al C.C. P.C.R. și IMRE ALADAR fost
secretar general al C.G.S.U. Primind un mandat dela C.G.S.U. în
drum spre Timișoara am luat legătură cu Sindicatelor Unitare din
Brașov, apoi la Tg. Mureș. La Brașov înainte de adunarea sindicală
care trebuia să aleagă delegații, agentul de siguranță ION MURTA
NU mi-a comunicat că după adunare să trec neapărat la inspector
ZAHIU. Presentându-mă la ZAHIU după adunare, el mi-a cerut ca
la Timișoara să îmi contact cu Siguranța, cu un comisar de sigu-
ranță care lucrea la Inspectoratul Regional al Siguranței, Timi-
șoara, cu însărcinarea de urmărire a mișcării comuniste și să pr-
dan acestuia lista tuturor comunistilor activiști în S.U. care
să participe la Congres. Mi-a promis și 2000 lei pentru această

ticăloşie pe care am promis lui ZAHIU că voi căuta să întocmesc o așa listă și o voi preda Siguranței.-

Conform promisiunii mele dată lui ZAHIU am luat legătură cu Siguranța din Timișoara cu comisarul respectiv, stabilind cu el întâlnirile pentru a preda materialul promis. Sub pretextul că la Congres este necesar să fie organizată fracțiunea comunistă am cerut de la delegații comunistii pe care îi cunoșteam din diferite localități să-mi dea numele comunistilor delegați din localitatea respectivă. Din biletele care am primit de la șefii delegații comunistii din diferite localități, am întocmit o listă acasă la locuința mea. Lista întocmită de mine și biletele care încă nu le copiasem le-am predat comisariatului de Siguranță care trimisese după mine un agent la locuința mea. Astfel am dat Siguranței de fapt nu numai o serie de comunisti activiști sindicali dar și firul din diferite localități prin care Siguranța putea să ajungă la organizația ilegală a partidului. La întâlnirile care am mai avut cu comisarul Siguranței din Timișoara, la cererea acestuia am mai dat și numele din conducerea Partidului din Timișoara care nu erau pe lista comunistilor dată de mine pe OBRAT, SIMIL PAKAZIA și alții precum și numele unui curier timișorean care lucra la aparatul tehnic al C.C. P.C.R., MOLNAR.-

După Congresul S.U. cu ocazia baricadării noastre în Căminul Muncitoresc refuzând să predăm conjugalul lui FOMAGHI pe care vroiam să-l înmormântăm cu o demonstrație de masă, FOMAGHI murise în închisoare și corpul lui năinsufletit într'un coșciug plombat fusese transferat la Timișoara pentru a fi înmormântat acolo. Am fost arestat împreună cu majoritatea C.G.S.U. nou ales care rămăsesem în Timișoara pentru înmormântarea. Cum s'a petrecut Congresul și baricadarea noastră sunt cunoscute. - *cu Fomagh*

La Poliția unde am fost escortat sub bătaie am recunoscut că sunt membru al C.C.P.C.R., că am venit ca delegat la Congresul din Brașov, că se interesează la inspectorul ZAHIU de la Siguranța Brașov care mă cunoaște cine sunt. Cu o parte din cei arestați am fost depuși la închisoarea din Timișoara de unde după o greva foamei de 10 zile la 1 Mai 1929 am fost puși în libertate împreună cu mai mulți comunisti și membri ai C.G.S.U. și am rămas reținute elementele din mișcare din localitate și altele cunoscute ca oportuniști din mișcare. Nu această problemă nu am discutat cu Siguranța dar cred că au fost puși și alți comunisti și membri ai C.G.S.U. pentru a putea să fie și eu pus în libertate fără ca să

fiu bănuț de mișcare și punerea mea în libertate cu alți comu-
niști a fost folosită și ca diversivune pentru a provoca sparge-
re sindicală care s'a și produs apoi la Timișoara.-

În timpul Congresului din Timișoara am mai dus și alte
acțiuni împotriva mișcării și anume acțiune fracționistă stând
de vorbă cu BERGHER care era exclus din mișcare ca element frac-
ționist și dușman al partidului bănuț la Timișoara că ar avea le-
gături și cu Siguranța. Am informat pe BERGHER despre activita-
tea C.C.-ului despre neînțelegeri în sânul ei și am încercat ca
să-l conving ca să lase lupta lui fracționistă, să aranjeze situa-
ția lui de partid ca această conducere nu va rămâne mult timp în
fruntea Partidului și atunci și el poate fi ridicat în conducerea
Partidului. Aceasta a fost din partea mea o acțiune de fapt
fracționistă dăunătoare Partidului, înarmând pe un alt dușman cu
material împotriva conducerii Partidului.-

La întoarcerea mea spre București m'am oprit la Deva
unde am intrat în legătură cu cismarul POPOVICI cu toate că mi
s'a atras atențiunea de către persoanele din mișcare care nici
n'au vrut să stea cu mine de vorbă că mă gândesc la un provoca-
tor ce era cismarul POPOVICI. Despre această problemă voi mai
reveni.-

După Congresul din Timișoara, după ce m'am întors la
București și am reluat legătura cu C.C. și am început activitatea
în C.G.S.U. am reluat și legăturile mele cu Siguranța prin agentul
VICTOR, dând prin acesta informații despre mișcare, despre activi-
tatea mea la București, legăturile mele cu partidul și în provincie
denunțând oamenii cu care m'am întâlnit în mișcare, din care din
cauza activității mele vaste în mișcare și multilaterale, nu-mi
este cu putință să aleg precis ce anume am dat și ce nu. Am umblat
în acest timp în Oradea, Arad, Timișoara, Deva, Sibiu, etc. am avut în-
tâlniri cu organe de partid și căutam ca să informez Siguranța în
cea mai fel ce să nu pot fi descoperit de mișcare ca agent provoca-
tor și de aceea nu am dat totul ceea ce am știut din mișcare.-

Pe agentul VICTOR de lângă întâlniri pe străzi, îl intro-
duceam chiar la locuința mea care se găsea în cartierul Doro-
banți-Floreasca și am ținut cu el legătură până când la sfârși-
tul lunii Iulie a fost compromis și această legătură prin faptul
că el a arătat uneia o fotografie a mea care o dăruiea lui și
cineva din persoanele prezente a răspândit zvonul că a văzut foto-
grafia mea la un agent de Siguranță și a început să-mi fie pusă
întrebarea de unde are agentul fotografia mea.-

Cum în Iunie 1929, s'a judecat procesul de "rebeliune" cu ocazia înmormântării lui FONAGHI, linia mișcării era să fie prezenți toți acușatii și să facă un proces politic de apărare S.U. care după Congres au fost dizolvate. Eu m'am dus la Timișoara unde am întâlnit pe comisarul de siguranță cu care am avut legătura în timpul Congresului care mi-a comunicat că din București a primit instrucțiuni ca eu să părăsesc procesul că va fi aranjat ca să fiu dijuns din proces, nu voi fi condamnat în lipsă. Eu am plecat chiar din sala Tribunalului, îndeplinind ordinul Siguranței cu o împrejurare scandalosă. Dacă îmi aduc aminte bine în timpul când striga numele acușatilor eu m'am pus la o parte nu am răspuns la timp și Tribunalul m'a declarat lipsă și m'a dijuns din proces cu tot protestul avocaților care au declarat că eu sunt prezent. -

La sfârșitul lui Iulie am fost însărcinat de C.C. al P. C.R. să mă duc în Valea Jiului în vederea organizării acțiunii în legătură cu 1 August declarat ziua internațională de luptă împotriva pregătirii războiului imperialist împotriva URSS. În ziua plecării întâlnisem pe agentul VIGTOR și i-am comunicat că mă duc în Valea Jiului. Marele acesă și am fost întâmpinat de un agent pe Călea Griviței după ce am scos biletul de tren și m'am condus la Siguranța Generală la BANCULESCU, care s'a interesat de ce mă duc la Valea Jiului. Eu am primit instrucțiuni de la BANCULESCU ca acolo la Petroșani să intru în legătură cu șeful Siguranței și să-l informez de toate acțiunile ce se vor hotărî ca Siguranța să poată lua măsuri de a împiedica acțiunile mișcării care aveau sarcina de a organiza cu ocazia lui 1 August la Valea Jiului. - Mi-a dat o adresă a unei prăvălii de încălțăminte BĂLĂNDI ori BĂRCUI, cu care să aduc aminte exact care era în apropierea Siguranței din Petroșani și prin patronul acestei prăvălii să-l chem pe șeful Siguranței pe care îmi spusese BANCULESCU că îl cunoaște să țiu legătura cu el informând despre activitatea mea în Valea Jiului. -

Așa m'am înțeles cu BANCULESCU, m'am întâlnit cu Șeful Siguranței din Petroșani la prăvălia lui BĂRCUI. Cât mi-aduc aminte șeful Siguranței era fostul agent de legătură comisarul GHEORGHIASCU. Cu el am stabilit ca să-mi dea un om al Siguranței care activează în mișcare și care să fie cu mine în tot timpul și să informeze Șeful Siguranței despre toate acțiunile ce se vor pregăti. - De asemenea am stabilit că voi organiza o ședință a activității de partid din Valea Jiului și astfel agentul provocat

care va lua parte la aceasta sedinta va putea identifica pentru Siguranță pe activistii din mișcarea muncitorească din Valea Jiului. Am dat șefului de siguranță numele unora din conducerea mișcării din Valea Jiului în frunte cu STIHER ION cu care țineam legătura și la cine m'am stabilit cu locuința. Nu-și aduc aminte cum s'a lipsit de mine agentul provocator ca însoțitor în ce fel ca să nu știe legăturile mele cu Siguranța. Fapt este că, conforma cum am stabilit cu șeful Siguranței am organizat ședința activului, unde am discutat organizarea acțiunii pentru 1 August și a pregătirii luptelor economice pe linia mișcării sindicale. S'au dat rapoarte ce s'au făcut în vederea lui 1 August în Petroșani, Vulcan, în diferite mine, astfel agentul provocator știa ce s'a pregătit în întreprinderile miniere și Siguranța a luat măsură pentru a împiedica acțiunile pe ziua de 1 August, fiind informat. Din Lupeni au fost doi muncitori cari au expus că la ei nu se poate face nimic din cauza sindicatului galben în frunte cu un agent provocator MUNTĂȘANU care ținea sub influența sa masele și că mișcarea revoluționară nici pe linie de partid nici sindicală nu este organizată. Că MUNTĂȘANU a lansat o lozincă provocatoare pentru ziua de 1 August "ca să iași muncitorii la o acțiune de a ocoli pe toți burghezii". Eu în această ședință am dezvoltat linia mișcării S.U. în vederea luptelor muncitorilor și am lansat ideea că minierii au posibilitat bună de a desfășura lupta lor prin grevă în care va ocupa și uzina electrică și să forțeze pe patroni să rezolve revendicările muncitorilor și prin oprirea uzinei care va fi o amenințare pentru inundarea minelor precum și împiedicarea intrării în mine a spărgătorilor de grevă. Pentru a cuceri Sindicatul și a izola MUNTĂȘANU am pus problema să fie lansate lozincile S.U. revendicările concrete ale minierilor și să facă propuneri pentru organizarea grevei, chiar în comitetul sindicatului din care făcea parte unul din delegația din Lupeni. Am stabilit cu cei doi muncitori din Lupeni ca să mai vedem după 1 August să mai informeze ce este acolo, ce s'a făcut pe ziua de 1 August ce au făcut ei pentru lansarea lozincilor S.U. și pregătirea luptei economice. Pe ziua de 3 August a trebuit să mă întâlnesc din nou cu muncitorii din Lupeni, înăi eu și încă câteva persoane din mișcare am plecat în excursie în munți iar pe provocatorul l-am lăsat să întâmpine pe cei din Lupeni și să stea de vorbă

cu ei până la întoarcerea noastră. Noi am înțeles, muncitorii din Lupeni au fost și au povestit provocatorului că acolo e gata să izbucnească greva și comitetul sindical cât și MUNTZANU chiar sunt de acord cu greva. Muncitorii din Lupeni n'au așteptat până la ora 3 seara însă apoi au plecat vășând că eu înțelesii n'a mai putut să mă aștepte că trebuia să plece cu ultimul tren seară. Eu am mai vrut să rămân să iau contact cu cei din Lupeni să văd ce este acolo și să opresc dacă pot greva pe care socotesc că MUNTZANU a înșușit-o cu scopul de a nu se rupe de muncitori și să facă vre-o provocare în timpul grevei. Însă noaptea m'a sculat cineva trîșie de Seful Siguranței că mă caută un curier din București. Am ieșit pe stradă unde am fost întâmpinat de Seful Siguranței foarte supărat ca și foarte supărat fiind deja informat de la provocator despre pericolul de grevă în Lupeni mi-a spus că el a crezut că eu sunt un om cinstit însă eu am pregătit greva la Lupeni și o cerut ca imediat să părăsesc Valea Jiului că dacă dimineața mă mai găsește acolo mă arestează și mă trimite la București. Mi s'a mai comunicat să mă prezint la Siguranța Generală imediat ce voi sosi la București. Eu m'am spus ordinului Siguranței și am plecat din Valea Jiului înghelând pe cei din conducere din mișcare de acolo că sunt chemat de urgență la București de către C.C. al P.C.R. Am lăsat lor sarcina de a lua legătura cu cei din Lupeni și dacă izbucnește greva să organizeze solidaritate pe întul Valea Jiului.-

Până când am sosit la București evenimentele de la Lupeni se profundese greva și reprimarea sângeroasă de către guvernul național țărănesc Vaida-Virobescu.-

Eu de la gară m'am dus direct la Siguranța Generală și de fapt acolo am aflat când GANCIULSCU mi-a arătat ziarul, ce s'o petrecut la Lupeni. Ziarele anunțau evenimentul la Lupeni ca acțiune a comunistilor în frunte cu MUNTZANU. Eu am recunoscut lui GANCIULSCU că nu este așa cum scriu ziarul și că eu am înțeles greva dar am spus că eu am înștiințat Siguranța despre toată activitatea mea în Valea Jiului. Am fost introdus de către GANCIULSCU la VINTILA IONESCU unde a mai venit cineva de la Ministerul de Interne așa am înțeles din purtarea pedilor de siguranță față de acesta și mi s'a spus cine este. Mi s'o cerut să recunosc că eu am înșușit această grevă și ce anume vînd asupra Internaționalei Comuniste să dau în acest sens o declarație.-

Eu am ezitat un timp însă pe urmă am făcut și această măreșvie și am dat o declarație așa cum a fost cerută de Siguranță și omul dela Guvern pe care nu știam cine este și care mi-a promis că nu va ști nimeni și nu se va întreprinde nici o acțiune împotriva mea din cauza investigației la greva în Valea Jiului.-

Am mai spus că la mine acasă este un material "Impreco" ziarul Int.Comuniste din care se vede activitatea Cominternului pentru organizarea grevelor în toate țările. S'a trimis acasă să aduc acest ziar la Siguranță, ceea ce am îndeplinit astfel am săvârșit și o trădare împotriva Int.Comuniste, dând o declarație prin care am recunoscut, adică am acuzat I.C. pentru greva dela Iapeni.-

După ce am dat această declarație am discutat cu BANCIU-LĂSCU și despre legăturile mele cu Siguranța fiind în legătură cu VICTOR era compromis. Am cerut ca să nu am legătură direct cu agenți de siguranță ci prin intermediar prin cineva care nu este nici în mișcare nici nu face parte din aparatul Siguranței, prin care voi da informații în scris și la nevoie Siguranța mă va știi de a-mi da instrucțiuni. Eu propusesem pe IULIU SEKKELI un prieten al meu. BANCIU-LĂSCU era de acord să încercăm o astfel de legătură, -dacă voi putea realiza. Dacă s'a realizat și cum s'a realizat această legătură cu SEKKELI IULIU mai trebuie să restabilesc în amintirea mea adevărul.-

Spre sfârșitul lui Septembrie am mai fost invitat - ceea ce din tranvai de un agent - la Siguranța Generală unde am înscălit o declarație pregătită înaintea de Siguranță, în care prin înscălitura mea am confirmat lista membrilor din C.O. al P.C.R. pe care eu denunțasem în diferite ocazii fără a da declarația în scris. Iar în Octombrie am fost ridicat din nou la Piața Bisericii Ulrican și dus la Siguranța Generală la BANCIU-LĂSCU, care mi-a pus în vedere că S.U. sunt dizolvate și activitatea mea cu C.G.S.U. este ilegală. S'a răsist asupra mea atunci și o serie de material al C.G.S.U. în special instrucțiuni către S.U. unele chiar înscălite de mine ca secretar general al C.G.S.U. Siguranța avea ordin ca să împiedice activitatea legală a C.O. S.U.-lui și pe mine să mă trimească la urmă. Cu această ocazie când BANCIU-LĂSCU s'a interesat ce se mai petrece în C.O. al P.C.R. eu am spus că sunt certuri între PAUNER și BAKRU, s'a înmărit C.O. în două tabere și trebuie să fie lăsați în pace să digere și singuri turbidul Comunist. Eu expus lui BANCIU-LĂSCU că

s'a hotărât în C.C.P.C.R. să plec împreună cu DORI GOLDSTEIN și GANEV la Moscova pentru a da raport Cominternului în legătură cu activitatea C.C. al P.C.R. și eu nu știu ce să fac dacă să mă duc sau nu să nu se întâmple ceva cu mine în legătură cu situația mea ca agent al Siguranței, să nu pățesc ca KOBLAS care este arestat la Moscova. BANCIULESCU mi-a spus că în chestia aceasta el nu poate da nici un sfat să întrebăm pe superiorii lui, m'a dus la VINFILA IONESCU care m'a întrebat dacă există în C.C. vre-o bătălie împotriva mea, eu i-am răspuns că nu dar totuși am tăcut. Am stabilit împreună ca să merg la Moscova să nu spun și să nu recunosc în nici un caz legătura mea cu Siguranța și să nu vorbesc nici despre certurile din C.C. al P.C.R. Să primesc toate criticile ce se vor face eventual la Moscova asupra activității mele. M'a întrebat ce atitudine am eu în C.C., cu cine sunt eu, cu BARBU sau cu PAUNER. Eu am arătat lor că eu nu trebuie să mă aliez la nici unul, să nu pierd încrederea nici unuia din C.C., să rămân în încrederea C.C.-ului, indiferent care va învinge în lupta lor pentru șefia Partidului numai astfel pot rămâne în C.C. indiferent cine va fi în frunte și să păstrez situația mea să nu fiu descoperit sau bătut. BANCIULESCU și V. IONESCU au fost de acord cu părerea mea de a mă comporta astfel în lupta fracționistă începută deja atunci în sânul C.C. al P.C.R. -

În legătură cu activitatea mea în C.G.S.U. m'a întrebat ce voi face fiindcă acum mă trimete la urmă și C.G.S.U. nu va putea să activeze. Eu am răspuns că eu mă voi întoarce la București și voi continua activitatea C.G.S.U.-ului în ilegalitate și voi informa Siguranța despre activitatea C.G.S.U.-ului. Așa am și făcut, după ce am fost trimis la urmă prin poliția Capitalei m'am întors la București iar la sfârșitul lui Octombrie 1929 am plecat la Moscova împreună cu DORI GOLDSTEIN care era șeful delegației și GANEV. De la Moscova m'am întors în primele zile ale lunii Ianuarie 1930. -

După ce m'am întors de la Moscova nu am preluat imediat legătura cu Siguranța. M'a găsit însă Siguranța și cam la sfârșitul lui Ianuarie 1930 am fost ridicat de la locuința mea și dus la Siguranță. Nu-mi aduc aminte cât și ce am povestit lui BANCIULESCU și VINFILA IONESCU despre ceea ce am făcut la Moscova însă cu această ocazie am indicat mai precis unde este locul de trecere a Nistrului și despre "iafca" de întâlnire cu oamenii sovietici

care ne-au condus și spre URSS și înapoi. Am arătat că la marginea unui sat nu departe de malul Nostrelui o casă unde locuiește o bătrână rusească cu fața ei, acestea sunt gaza pentru cei din mișcare care trec Nistrul. S'a stabilit să preiau legătura care am avut-o cu MAGDO și să continui a da informații Siguranței. Această legătură cât mi-aduc aminte a fost stabilită înainte de plecarea mea la Moscova. Nu pot preciza atunci când am vorbit la Siguranță despre plecarea mea la Moscova sau cu ceva mai înainte am fost încă odată chemat la Siguranță cu care ocazie am denunțat și o parte din tehnica C.G.S.U. cum seoteam siarul dela tipografie și cum le răspundeam cu ajutorul unei mașini taxi care aveam în proprietatea lui ENGEL și am dat numele șoferului care lucra la Tehnica C.G.S.U. și umbla cu această mașină. A fost discutată atunci cu BANCIULESCU și legătura mea cu Siguranța care era întreruptă un scurt timp. Mi s'a propus să iau contact cu unul LUCACI pe care îmi spunea BANCIULESCU că poate că ași cunoaște. - S'a fixat o întâlnire cu acest LUCACI, la strada Părintele Lucaci București, cu parolă. Mi s'au dat instrucțiuni ca să nu spun lui LUCACI nici numele meu adevărat nici că sunt în mișcare nici calitatea mea. Să predaui rapoartele mele către Siguranță în plic și aceste rapoarte să cuprindă informații asupra activității mele, legăturile cu mișcarea atât în București cât și în provincie, despre lucruri importante ce se petrec în sânul C.C. al P.C.R., despre hărțările lui și să le trimit Siguranței și materialul ce scoate Partidul și C.G.S.U. Mi s'a spus că voi putea cere și bani dela LUCACI care ar putea să-mi dea la cererea mea până la 2-3 mii lei imediat iar dacă am nevoie mai mulți bani să spun pe LUCACI care poate o zi două va avea dispoziția de a da banii ceruți. Așa cum a fost stabilit am găsit pe LUCACI și am început legătura cu el și a trimite Siguranței informații. - După scurt timp în urmă m'am întors dela Moscova și am preluat legătura cu LUCACI, interesându-mă dela el dacă nu știe vre-o locuință pentru mine, el mi-a propus că dacă aprobă cel care l-a încredințat de a ține legătura cu mine, la el, la părinții lui săi putea locui, su o cameră de închiriat. S'a aranjat în felul acesta mutarea mea la părinții lui LUCACI la str. Porumbaru nr. 71. Numai atunci am aflat că LUCACI este MAGDO IGH. El nu mi-a spus că este un agent deschis al Siguranței ci că lucrează la o firmă ca contabil șef. -

Cu MAGDO am menținut legăturile tot anul 1930 și prin
ei am luat la început ocazional când am avut nevoie câte o mie
lei apoi aceasta a devenit regulat lunar luam câte o mie lei
ca un fel de cotizație a unui simpatizant al mișcării. - Credeam
intr'adevăr că MAGDO este un funcționar și un agent oficial
al Siguranței. Eu nu l-am recunoscut pe MAGDO că l-ași fi mai
întâlnit undeva înainte de a intra în legătură cu el și până la
înlăturarea mea din C.C. al P.C.R. nu am spus lui MAGDO nici
numele nici calitatea mea în mișcarea muncitorească. M'a cunos-
cut sub numele de BARABAS IASZLO. Cu timpul i-am spus lui MAGDO
că eu sunt în mișcarea muncitorească fără a spune și calitatea
mea. Prin MAGDO trimiteam cea lunar câte un raport Siguranței,
cu conținutul așa cum mi s'a cerut de către BANCIULESCU. De
exemplu, am fost trimis de partid la începutul primăverii anului
1930 în campania electorală la Bucovina. Am anunțat Siguranța că
eu plec la Cernăuți pentru depunerea listelor de deputați ai
H.A.F. la Cernăuți deși mă mutasem la un avocat burghez Siguranța
m'a găsit și a venit la mine un comisar de siguranță care mi-a
cerut să spun cine depune listele Blocului M.T. la ce oră la pre-
ședintele comisiei electorale. Am dat comisarului ceea ce a cerut
și astfel a fost împiedicată depunerea listei B.M.T. într'o loca-
litate cu multe șanse de a eși alegerea cu succes. După ce m'am
întors la București am dat iar raport la Siguranță în care am
arătat că am împiedicat depunerea listei B.M.T. la Cernăuți și am
denunțat pe cel din mișcare cu care luasem legătura la Cernăuți. -
Așa rapoarte dădeam Siguranței despre activitatea mea și în alte
localități și despre legăturile mele cu organizațiile de partid
și activitatea C.C. al P.C.R. Imi este imposibil a stabili exact
ce am dat și ce nu dar în special rapoartele mele erau legate de
activitatea mea personală în mișcare. După cât îmi amintesc era
ca prin luna Iulie când a spărut în ziarul "Înainte" articolul
grupului fracționist Lucsimin în care făceam și eu parte, articol
care denunța grupul fracționist BARBU, acuzând că el a spert
partidul și cu acest articol a început lupta fracționistă deschisă
în P.C.R. Am fost invitat la Siguranță în fața lui BANCIULESCU, V.
IONESCU care m'au întâmpinat foarte supărați de ce nu am informat
Siguranța că în P.C.R. este o așa situație și că ei n'au știut de
aparitia articolului înainte. M'au cerostat acum despre situația
în C.C. P.C.R. care grup are șansa de a avea majoritatea partidului
și cu care grup fac parte eu, pe care grupă o susține Siguranța. -

Fracționism

și ce va face grupul nostru acolo unde BARBU va avea organiza-
ția de partid cu el. Nu am arătat că majoritatea partidului,
tineretul, adică U.T.C. și C.G.S.U. este în partea noastră, noi
vom exclude pe BARBU și partizanii lui din partid, că vom crea
alte comitete și organizația de partid unde BARBU ar avea majori-
tatea. Am cerut ^{siguranței} organizației să sprijine grupul Luximin că eu
voi informa Siguranța despre desfășurarea luptei și pe cei cari
susțin pe BARBU. S'a stabilit că în această situație nu este
satisfăcător legătura cu MAGDO prin care Siguranța nu poate
să-mi dea instrucțiuni. S'a fixat o altă legătură cu care să
am când este nevoie de legătură pentru a primi instrucțiuni în
vederea luptei fracționiste. S'a stabilit întâlnire cu parolă
cu un agent al Siguranței pe o stradă paralelă cu strada Porum-
baru. Cu agentul acesta ne-am recunoscut că el locuia tot cu
chirie la același proprietar ca și mine. Cât a durat lupta frac-
ționistă am ținut legătura cu acest agent informându-l despre si-
tuația din P.C.R. și tot prin el am primit pe baza cererii mele
prin MAGDO 10.000 lei pentru susținerea grupului fracționist
Luximin, RUDOLF. Prin MAGDO mai trimiteam rapoarte cu denunțuri
la Siguranță, despre legăturile mele care am avut în provincie
în timpul luptei fracționiste arătând cine este cu BARBU și cine
cu Luximini. Am denunțat astfel grupul comunist dela Poștă, un
grup de bulgari funcționari la Poștă în frunte cu VOICU DACIU,
care era acum secretar al comitetului Bucureștiului, adică comi-
tetul local al Partidului. Cu agentul celălalt am întâlnit câte-
va ori informându-l verbal și el mi-a aprobat acțiunile care am
făcut pentru a crea comitete paralele și introducerea în partid
a diferitelor elemente dușmănoase partidului. Cât îmi aduc aminte
tot prin acest agent am anunțat apoi intervențiile survenite din
partea Cominternului pentru lichidarea luptei fracționiste și
eșirea mea din C.C. al P.C.R., denunțând pe cei cari au rămas în
Secretariatul creat pentru lichidarea luptei fracționiste, pe
PĂNESCU din partea grupului Luximin și pe PARVU ^{LESTER} CONSTANTIN, care a
rămas din grupul BARBU la acest Secretariat în frunte cu un străin
om al Cominternului. În felul acesta am arătat lașitatea mea, duș-
mănia împotriva alicării numai ținând cont de nimic, dând în mâna
Siguranței și organul nou care avea menirea de a repara ceasce
am stricat noi prin lupte fracționiste și în special eu ca agent
provocator în perioada atât de importantă în desfășurarea luptei
de clasă la noi în acea perioadă. Continuând mai departe legătura
cu Siguranța am denunțat și prezenta unui delegat al Prole-

termeni în țară care venise pentru a ne ajuta la organizarea și trimiterea unei delegații sindicale la Congresul al V-lea al Profinternului și la o întâlnire cu el și cu PATRASCANU înainte de a pleca la întâlnire am comunicat lui MAGDO că mă duc la o întâlnire cu un străin. Astfel el a putut lua măsuri pentru arestarea delegatului Profinternului de către Siguranță, iar bănuiala sa aruncat-o asupra lui PATRASCANU că el ar fi fost urmărit de Siguranță. Am fost propus ca să merg la școală leninistă, dar am refuzat în mod demagogic că eu cu asemenea situație, înălțurată și din C.C. al P.C.R. și din conducerea C.G.S.U. vreau să mă reabilitez la munca de jos.-

In realitate am avut teama de a merge la Moscova să mă fiu cercetat la școală în mod serios și demascat ca dușman al Partidului, agent provocator. Am rămas în slujba Siguranței mai departe, chiar la plecarea mea la munca de jos la cererea Siguranței care prin MAGDO cunoștea situația mea, am recomandat lui IMRE ALADAR pe MAGDO ca un simpatizant prieten al meu care pot folosi în mișcare.- Nu era vorba numai de a introduce pe MAGDO în mișcare fiindcă IMRE ALADAR era și urmasul meu în C.G.S.U. și legătura mea cu noul C.C. al P.C.R. și astfel am dat un fir Siguranței către C.G.S.U. și C.C. al P.C.R. crezând că acum înainte voi fi lăsat în pace de către Siguranță că nefiind în C.C. al P.C.R. nu va avea nevoie de mine și asta va fi ultimul meu serviciu dat Siguranței.-

Realitatea și faptele mele pe urmă se dovedesc înșelătoare.-

Am plecat la Buhuși cu știrea Siguranței și am promis lui MAGDO că, de câte ori voi veni la București, voi căuta pe el și îi voi da informații asupra legăturilor mele cu Centrul. Astfel în scurtă activitatea mea la Buhuși, Bacău, Piatra Neamț, la începutul anului 1951, fiind chemat la o conferință sindicală la București după conferință am întâlnit pe MAGDO și am povestit lui că am fost la o conferință și am denunțat întâlnirea mea cu un membru al C.C. P.C.R. SAVA AVERRUR.-

Loveam mereu acolo unde este cel mai simțitor pentru mișcare spre capul și în conducere.- Mișcarea crezând că auto-critica mea este sinceră în legătură cu lupta fracționistă, fiind dusă în eroare de mine în privința activității mele ca agent provocator un oportunist laș care încerca să măergă în două lături deci un dușman periculos mișcării, m'a ridicat din nou în mișcare

incredințând mie organizarea Regionalei Moldova a Partidului. Am fost ales secretar regional al Regionalei P.C.R. Moldova. Comitetul Central a primit cu neîncredere alegerea mea și s'a trântat mult până când am fost confirmat ca secretar al Regionalei Moldova. A trebuit să viu la București pentru rezolvarea acestei probleme. Eram fără bani, fără locuință, tocmai datorită neîncrederii întemeiată a P.C.R. în mine. Am adresat din nou agentului MAGDO de două ori cât am stat la București, cerând de la el câte o mie lei, informând în același timp situația grea ce am în Partid, în legătură cu munca mea nouă din cauza neîncrederii C.C.-ului în mine.-

Menționez că tot în urma instrucțiunii primite de la Siguranță în timpul luptei fracționiste am introdus în mișcare o serie de elemente dubioase - chiar provocatoare.- Pe când denunțam la Siguranță elementele cinstite care erau în grupul lui BARBU, ca: VOICU, BACIU, am pus în fruntea comitetului de București a P.C.R. pe TABOI care fusese exclus din Partid, bănuit ca provocator. Am obținut de la grupul Luximin reabilitatea lui. Am introdus în mișcare pe un prieten al lui MAGDO, care era de fapt un agent al Siguranței. Am creșt un comitet regional paralel cu comitetul regional din Arad, din elemente dubioase, provocatoare în frunte cu ULICI, VASUTA, am recunoscut grupul fracționist al lui BERGHER care fusese exclus din Partid, punând în fruntea organizației paralele din Timișoara pe BERGHER care era cunoscut acum că are legătură cu Siguranța din localitate. Au fost atrași în Partid toți fără nici un control, care susțineau grupul fracționist Luximin. Am introdus lupta fracționistă în sindicate din care cauză unele sindicate s'au rupt de la C.G.S.U., am pus presa sindicală la dispoziția grupului Luximin. Aceste acțiuni de distrugere a Partidului sunt tot rezultatul legăturilor mele cu Siguranța.-

Având situația grea în Partid după lupta fracționistă și văzând neîncrederea C.C.-ului în mine, nici atunci n'am căutat, n'am analizat acțiunile mele criminale împotriva Partidului, ci în- că mă simțeam jignit, lovit în orgoliul meu că C.C. s'ar purta cu mine nejust. Luam bani "ajutor" de la Siguranță și puneam între- barea fără nici o rușine lui IACOBOWICI, membru în C.C.P.C.R. cu care mă întâlneam pentru aranjarea situației Regionalei și a- nse "dar ce crimă am făcut eu la urma urmei că nu pot fi confir- mat secretar regional al P.C.R.?" cu IACOBOWICI pe care "eu" l-am ridicat "eu" l-am trisat la școala leninistă își date joc de mine. Dar eu l-am trădat și pe el și pe alții încă atunci când a fost

pus în fruntea Organizației Bucureștilui, ca secretar. Cu asene-
nea autoiubire cu subiectivizare cu sentimentalism în fața per-
soanei mele mă ertam pe mine pentru "concesiunile" făcute
dugăanului clasei muncitoare și nu vedeam în mine dugăanul care
lovea fără cruțare, fără socoteală în mișcarea muncitorească, prin
faptele sale de agent provocator.-

Am activat la Iași ca secretar regional până la 8 Iu-
lie 1931, când am fost arestat împreună cu ERZA IȘBOVICI, DOICU
KATI dela Botoșani, IACOB dela Bacău și ELIZA . . . . dela Iași.
Până la arestarea mea, la Iași nu am avut nici o legătură cu
Siguranța, pe când însă unii din arestați ca mine erau bătuti la
Siguranță, eu discutam, polemizam și pluseam cu inspectorul Sigu-
ranței MAGELARU nu aveam nici acum o atitudine și nici nu puteam
avea atitudinea unui revoluționar consecvent și chiar în timpul
când făceam propagandă reciprocă cu MAGELARU, Siguranța Generală
din București se interesa de mine și MAGELARU răspundea că va
face cercetări legale cu mine, nu am recunoscut nimic lui MAGELARU
daspă activitatea mea și legăturile mele cu cei arestați.
La arestare m'aa opus pe stradă făcând scandal, însă nu era sence-
ră această purtare. Era tot în interesul meu personal de a nu
pierde încrederea mișcării și a nu da motive de condamnarea mea.-
Am dat o declarație în care am refuzat a da relații asupra acti-
vității mele. Totuși în discuțiile adică p' Lăvrăgelile cu
care eram acum obișnuit fără a socoti cu cine vorbesc am spus lui
MAGELARU că ați lucrat preză la arestarea noastră, că ați fi putut
găsi și material și un om mai important ca mine, un membru al C.C.
P.C.R. care a fost aici în localitate /dar acum ați întârziat. Prin
aceasta de fapt am confirmat activitatea mea și legăturile mele
cu Partidul și am îndrumat Siguranța Iași de a continua acțiunile
sale pentru a găsi material la alte persoane din mișcare, precum
era și confirmarea de fapt că întâlnirea mea cu ceilalți, afară
de ELIZABETA . . . . la Grădina Bărnovschi nu era întâmplătoare.
La închisoare am fost vizitat de un agent al lui MAGELARU care
cereea în numele acestuia să dau informații. La început am refuzat
dar totuși l-am întrebat ce vrea dl. inspector dela mine, că eu nu
sunt informatorul lui. Agentul cerea ca să-i dau parola și ziua,
ora, când cineva dela Iași se duce la București, pentru a prelua
legătura cu Central. Cu gândindu-mă la foloșele ce pot trage de
aci, că probabil după arestarea noastră deja atâta timp iafca
la București pentru Regionala Iași o fi fost schimbată, am făcut
acost "serviciu" lui MAGELARU dând iafca la București. Deaconenea

La întrebarea agentului unde ar fi dispărut HACHMAN IABOVICI din Iași, am spus că probabil la muncă la Centru. După 4 luni de arestare preventiv am fost puși toți în libertate până la proces, iar eu care am fost urmărit și de Tribunalul Brașov pentru niște material sindical găsit asupra mea de Siguranța Generală cu ocazia trimiterii mele la urmă în toamna 1929, am fost escortat de Poliția Iași la Tribunalul Brașov, care m'a pus la fel în libertate până la proces.-

După eliberarea mea din închisoarea Iași, C.C. m'a trimis la Turnu Severin cu o însărcinare de a reorganiza mișcarea acolo, iar peste o lună m'a rechemat la București și mi s'a acordat un concediu de o lună, ca apoi să încep munca din nou la București. În timpul concediului meu Siguranța Brașov mi-a făcut o percheziție și s'a ridicat dela mine niște cărți și reviste în limba maghiară care le adusesem dela Moscova. A fost un pretext al Siguranței de a prelua legătura cu mine, să se intereseze de situația mea în mișcare. ZAKIU, inspectorul din Brașov în urma desființării Inspectoratului din această localitate se pregătea să plece cât îmi aduc aminte la Cluj să preia Inspectoratul acolo. M'a întrebat unde am mai fost, ce am în perspectivă de a activa în mișcare. Am spus că după ce am fost scos dela C.C. am lucrat în diferite locuri în mișcarea sindicală până ce am plecat la Iași, unde am fost arestați. Am luat o revistă care s'a găsit acasă la mine și din obiceiul prost de lăudăroșenie l-am arătat ce scrie FERER MARIA scriitoare maghiară despre mine, cum am fost "schingiuit" de Siguranța Brașov, răsărind împreună cu ei cum am înșelat eu toată lumea cu acest articol legende despre mine, pentru a mă populariza și de a acoperi adevărata mea față de agent provocator. MURTESANU care traducea inspectorului a atras atențiunea și asupra faptului că se scrie că eu ași fi fost în Armata Regie Maghiară. Eu care întotdeauna exageram din slugărnicia cu banda de dușmani față de comunism, am răspuns "de unde? nu este adevărat, eu am fost și atunci în Ungaria dușman al comunismului, am servit în armata securității și am tras în comunism la Mate-Salca până ce s'a înrogit țeara mitralierii". Acest lucru însă tot așa este o legendă, ca și aceea că eu ași fi servit în Armata Regie Maghiară.-

ZAKIU mi-a spus că el pleacă și mi-a cerut ca să scriu lui la Cluj sau dacă viu la Cluj să-l caut la Inspectoratul Regional.- Am promis și acest lucru lui ZAKIU, dar eu de atunci pe ZAKIU nu l-am mai văzut și nici nu am ținut cu el nici un fel de corespondență.-

Cum în luna Februarie 1932, am fost chemat la București și din însărcinarea C.G. al P.C.A. am intrat în Secretariatul C.G.S.U. condus pe atunci de către MOSCU KOHN (GHEORGHE STĂNICĂ).-

După scurt timp a căutat o casă conspirativă a C.G.S.U.-ului unde s'au instalat agenții Siguranței pentru a aresta pe cei care vor intra în casa aceea. - Eu a trebuit să mă întâlnesc cu MOSCU KOHN în casă dar am fost arestat de agenții Siguranței, cum am intrat în casă și am fost condus la Siguranța Generală în fața lui BANCIULESCU. De la el am aflat că este arestat și MOSCO KOHN tot în casa de întâlnire a C.G.S.U. M'a întrebat că ce e cu casa aceea și cine este MOSCU KOHN adică ce calitate are în mișcare și că el era cunoscut de Siguranță ca comunist. Eu am spus lui BANCIULESCU că voi spune totul în condiții ca și MOSCO KOHN împreună cu mine să fie pus în libertate. Nici nu se putea altfel ca eu să fiu pus în libertate și el să rămână arestat, de aceea BANCIULESCU mi-a promis eliberarea noastră. Am recunoscut atunci că casa este o casă de întâlnire a C.G.S.U. că MOSCO KOHN lucrează împreună cu mine în C.G.S.U., că abia am început să lucrăm și nu cunosc încă nimic din activitatea C.G.S.U.-ului, cu partidul n'am legătură. Am discutat cu BANCIULESCU restabilirea legăturilor cu Siguranța și felul în care să informez Siguranța despre activitatea mea și alte informații despre mișcare. Am înțeles cu BANCIULESCU că se preiau legătura cu MAGDO și prin el voi da informații Siguranței, însă eu am propus ca să nu mai dau informații în scris ci numai verbal și să nu mă întâlnesc cu MAGDO decât foarte rar. Îl voi instrui pe MAGDO cum și unde mă va găsi și cum să fiu urmărit ca să nu se ajungă la descoperirea altor persoane din mișcare fără a putea fi bănuit eu ca provocator. Așa plan mărșav am făcut cu BANCIULESCU ca să nu fiu descoperit de mișcare pentru a înșela vigilanța partidului. Nu știa, nu se întreba MOSCO cum se explică punerea noastră în libertate.

După ce am fost pus în libertate am căutat pe MAGDO, care desigur a primit instrucțiuni în consecință dela BANCIULESCU. L-am instruit pe MAGDO în felul următor: Eu fiind un pescar pasionat umblu la pescuit în timpul meu liber prin lacul Floreasca unde se găsea un mare teren viran, lacurile în jurul Bucureștiului nu erau încă asanate și el să mă caute acolo că în oraș este pericolul să ne mai întâlnim. Acolo când va vedea că sunt singur putem să stăm de vorbă. Afară de aceasta el plimbându-se pe acolo ar putea vedea cu cine mă întâlnesc eu, că unele întâlniri sive le voi stabili acolo cu persoanele din mișcare și el sau alți agenți

ai Siguranței vor putea urmări aceste persoane și să afle cine sunt fără a fi trădat eu, sau prin urmărirea să descopere și alte legături. Eu voi căuta ca să stabilesc întâlnirile mele pe cartierele în apropierea lacurilor Floreasca, Herăstrău și astfel Siguranța urmărind aceste cartiere mă pot urmări pe mine sau alte persoane cu care eu mă întâlnesc acolo.--

Eu cu MAGDO nu m'am mai întâlnit în oraș, pe Sos. Fricu de două trei ori și verbal i-am dat unele informații despre activitatea mea sindicală care nu prea interesa Siguranța și despre unele persoane care mai fac parte din G.C.S.U. după aceasta am spus lui MAGDO ca să mă caute în jurul lacului Floreasca când are de comunicat ceva sau să ceară ceva de la mine. Eu pe MAGDO nu l-am mai văzut, nu m'a căutat sau nu m'a găsit, că eu umblând după pescuit mă băgam în tufiș sau plecam departe spre Bineasa la pescuit. Nici pe alți agenți n'am observat că mă urmăresc la pescuit. Inși am stabilit multe întâlniri cu persoane din mișcare dimineața de vreme sau seara în cartierele în jurul lacurilor și astfel Siguranța avea posibilitatea de a descoperi și a urmări legăturile mele cu mișcarea. Locuința mea era pe strada Floreasca și avea ieșire printr'o fundătură și spre Calesa Dorobanților. Nu observam dacă ar fi fost urmărită locuința mea unde mă vizita în mai multe rânduri și MOSCU KOHN și GHEORGHIU DEJ, care trăiau legal la București. GHEORGHIU DEJ Președintele Comitetului de acțiune și membru în G.C.S.U. de multe ori venea și mă găsea la pescuit, plecam cu el prin terenul viran și stăteam de vorbă sigur fiindcă nu vedeam pe nimeni în jurul nostru. Cu Siguranța n'am mai avut alt contact până la arestarea mea în 1933. Aflaseam că BANCIU LĂSCU a ieșit la pensie, mă simțeam liber de obligații față de Siguranță, alte legături n'am mai căutat. Desigur prin faptul că multe întâlniri chiar după ce credeam că sunt liber de obligație și că n'ei mai fi urmărit, am dat în cartierele marginase lacurilor, de fapt am servit Siguranța. Am ținut și sedințe pe malul lacului Bineasa, pe un teren de golf închis însă eram bine cu pașnicul care mă lăsa înăuntru și mă credeam în siguranță. Abia am aflat cu ocazia arestării mele că Siguranța ne văzuse la o ședință a Comitetului de Acțiune C.F.R. care am ținut-o pe acest teren de golf. Un agent când m'a văzut arestat la Siguranța Generală în anul 1933, striga, ei ăsta este pescarul și m'a întrebat, ții minte, erați la o ședință mai multe persoane și un țiran care s'a interesat dacă n'ați văzut niște vite pe acolo. "Țiranul" era agentul de siguranță. Așa deghizat ne urmărea Siguranța și desigur cu rezult-

tat. Eu credeam că siguranța mai ales după egirea lui BANCIU-LASCU la pensie mi-a pierdut urma și nu sunt urmărit, nu știas că activez la București, am și mablat mult în provincie în anul 1932 și felul în care am fost implicat în procesul ceferiștilor în ordonanța definitivă reținea parcă tot așa că acolo scrie că așa fi locuit la Cluj și Oradea cu sfera de activitate Timișoara. N'am analizat până acum acest lucru. N'a fost arestat nici MOSCU KAHN și membrii C.O. cu care am avut legături pe linie de partid SEVA AVREBUCH, A. GIMNOVICI, GOLDBERGHER, nici n'am fost implicat în procesul ceferiștilor n'au fost arestați nici atunci când au fost areștări pe noaptea de 15 Februarie sau după 16 Februarie 1933.-

C. P. Poștii în proces am fost implicat și eu și MOSCO KAHN și condamnați în lipsă la 20 ani muncă silnică. După evenimentele dela Grivița trebuia să plec în străinătate însă am cedat lui MOSCO KAHN plăcerea care era bolnav și eu am rămas, nu cu plăcere. Nu m'am așteptat la nici o scutire dela Siguranță, așteptam areștarea mea cum mă va găsi Siguranța. Astăzi analizând acest lucru desigur văd altfel. Siguranța avea planurile sale cu mine iar eu eram hotărât de a nu mai continua ce am făcut până atunci. Însă nu am făcut ceea ce trebuia să fac de a scăpa de siguranță, demascându-mă în fața mișcării și astfel nu am putut scăpa de a mai face serviciul Siguranței.-

După condamnarea mea în lipsă la 20 ani, Siguranța m'a descoperit repede. La ziua de 29 August 1933 am fost arestat la locuința mea pe str. Ispicării București și dus la Siguranța Generală unde m'a luat în primire comisarul șef al Siguranței TURCU. Am fost băgat în celula Siguranței singur și nu am fost scos la cercetări câteva zile. Probabil TURCU cerceta dosarul meu înainte de a mă scoate la interogatoriu. Ex cât am stat singur în celulă m'am frământat mult. Iată am servit Siguranța atâta timp ca să fii răsplătit cu închisoare, am trădat mișcarea și sunt condamnat pentru ea pentru activitate "revoluționară".-

Așa am stat 4-5 zile, când într'o seară am fost dus la biroul lui TURCU. El m'a tratat așa cum eram acum obișnuit cu BANCIULASCU, cu KAHN, cu vorbe dulci și apoi cefeluță, intrare în discuții, polemici politica și adresare la orgoliu personal în loc de bătaie și schingitiri cum sunt tratați adevărații și cinstiții luptători. TURCU nu mi-a făcut în tot timpul cât am stat acolo vre-o aluzie măcar că ar ști faptul că am fost în slujba Siguranței. Eu însă m'am lăsat atras fără nici o rezistență la discuții

cu TURCU despre diferite probleme economice, politice, apoi am pri-
mit și cafea neagră așa cum eram obișnuit acum ca să fie tratat
de Siguranță.- Mi-a arătat dosarul meu spunând că ai activitate
bogată în mișcarea comunistă. Eu am răspuns că eu am activat mai
mult în Sindicatul Muncitorești și nu în P.C.R. El m'a rugat ca să
explic lui care este deosebirea între sindicate și Partidul, de
fapt spunea el sunt același mișcare comunistă. Am ținut lui TURCU
o lecție despre mișcarea sindicală, despre autonomia sindicală, de-
moocrația muncitorească în sindicate, că în sindicate nu sunt numai
comuniști, ci dintr-o majoritate nu sunt membri ai P.C.R.
Apoi cum sunt constituite organizatoric ce organe sunt, care e orga-
nul superior, tot îl interesea pe TURCU așa pentru "educația" sa
cu mi-a spus, ca apoi să mă întrebe dar cine conduce C.G.S.U.
Am recunoscut că eu am fost secretar al C.G.S.U-ului. Dar mai cine
sunt membrii la care am răspuns că ajung mai mult nu spun, că nu
era vorba de persoane și așa v'am spus prea mult. M'a rugat să
spun numai un singur lucru încă și anume cine este tehnica care
scoste material instrucțiunii manifeste, etc. Incă înainte de arasta-
rea mea era hotărât să fie schimbat fratele meu care se ocupa cu
tipărirea materialului printr'un multiplicator "Gestetner" credeam
dece să nu spun fără a spune numele până când va găsi Siguranța
de mult nu va lucra el la tipărirea materialului. Am mai mulți fra-
ți după mine și nu poartă numele LUCĂ. Am spus lui TURCU că un
frate al meu lucrează la tipărirea materialului C.G.S.U. Am refuzat
să dau numele lui. În felul acesta am intrat de a face "concesiile" și
lui TURCU pentru "cafeluța" pentru tratament "uman" ca să mai cedez
ceva și anume cum se poate ajunge la o asemenea tipografie aici:
la descoperirea sa. Este simplă, urmăriți librăriile, cine cumpără
multă hârtie și pentru ce scopuri. Așa s'au ceva în discuții pri-
etenești până când TURCU a venit cu propunerea de a intru eu în
serviciul Siguranței. A început să mă "prelucreze" în această pri-
vință pe mine care cunoșteam din nefericirea mea toate metodele lor
de a corupe persoanele din mișcarea muncitorească. Eu am protestat
nu l-am respins stăruința lui TURCU de a mă convinga. Am spus lui
că nu numai că nu vreau dar dacă ați vrea nu se poate că eu nu pot
avea încredere în opusale lui și el nu poate avea încredere în mine.
Am intrat astfel în discuții cu TURCU, punând și eu fel de fel de
întrebări, iar el răspundea că nu vei fi descoperit, că avea noi de

grijă de asta, că și alții mai mari ca mama sunt în serviciul nostru și nu știe nimeni, spunând pe nume PABLO MARCEL, că nu trebuie să dai totul, numai un fir pe care noi îl urmăm, nu facem arestări imediat, poți să te duci în străinătate, se poate și să înțarpești legăturile pentru un timp ca să nu fii descoperit de nimeni, etc. Am spus lui TURCU, a bine, presupuneri că și adăptate propunerea lui, ce câștig eu din toate acestea, sunt condamnat la 20 ani muncă silnică, trădarea și faza și închisoare, dacă voi fi achitat voi fi bătut și chiar demascat ca trădător, nici nu se poate să fie redusă măsura mea la un an doi și nu-mi convine să fac ani de închisoare și trădător să fiu, deci nu este posibil de a primi propunerea lui, oricâți bani și alte lucruri mi s'ar da după cum promitea TURCU. El atunci mi-a propus că dacă primesc propunerea lui și mă fac scăpat, înlesnește fuga mea, adică să aliberează și el va intra câteva luni în închisoare cu șanșă că este vinovat pentru scăparea mea și astfel nu voi fi bătut de nimeni că și fi intrat în serviciul Siguranței și după un timp voi relua legăturile. Astfel am discutat în câteva seri că mă scotea la el numai seara pentru o oră două. Făceam de fapt teatru cu TURCU, aveam și eu experiență poate nu mai puțin ca TURCU în privința metodelor Siguranței de a lucra ca provocator, din proprie experiență. A fost băgat în celulă cu mine un tânăr arestat cum spunea el bătut de spionaj și de două luni este arestat. Nu știam dacă este adevărat ce spunea el, dacă nu era un agent dar eu am spus lui cine sunt și am povestit toate încercările lui TURCU de a mă face agent dar eu refuz de a trăda mișcarea muncitorească. Credeam că dacă este agent, atunci va spune lui TURCU și voi fi lăsat în pace și înaintat Consiliului de Război. În tot acest timp aproape două săptămâni cât am stat la Siguranță, TURCU nu a făcut nici o aluzie că ar ști faptul că eu am fost în slujba Siguranței.

Într-o seară am spus lui TURCU să-mi dea un vorbitor cu soția să mă sfătuesc cu dânsa și apoi voi da răspuns definitiv. Mi s'a acordat acest vorbitor cu soția care a fost chemată la Siguranță și am spus ei că mi se propune să intru în serviciul Siguranței ca agent provocator și să fug cu ajutorul Siguranței. Ea însă nu vrea să fac acest lucru și astfel dau răspuns lui TURCU de a nu refuz categoric după care probabil voi fi bătut și schingiuit la Siguranță. De aceea dacă vezi că nici acum nu voi fi înaintat Consiliului de Război comunică mișcării toate aceste lucruri. Soția era și ea de acord să nu primesc propunerea lui TURCU oricât s'ar întâmpla.-

După acest vorbitor am fost chemat din nou la TURCU, care atesta acum aproape sigur că eu voi primi propunerea lui.

Era acolo și fata lui TURCU, o fată de 16-17 ani. La întrebarea lui TURCU despre hotărârea mea, am declarat cu gest bastrel că eu sunt de vre-o 15 ani în mișcarea muncitorească, nu am trădat pe țovărășii mei de luptă, cum credeți că aș putea face acum acest lucru, prefer să intru în închisoare, nu primesc propunerea dvs. TURCU s'a supărat și mi-a răspuns că ai să po- trusești în închisoare, vom avea noi grijă de aceasta. A doua zi am fost înaintat la Consiliul de Război fără a mai întâlni pe TURCU fără a da vre-o declarație. La Consiliul de Război m'a vizitat BRAN, avocatul sigurii și mi-a cerut în numele C.G.P.C.F. să-i comunic lui totul ce m'a petrecut la Siguranță. Eu am povestit lui BRAN toate încercările lui TURCU de a mă face agent provocator, în anșunt și că eu am refuzat categoric acest lucru. Deasemenea am spus lui BRAN ca să fie comunicat C.G.S.U.-ului că fratele meu ANTON TOCĂ să fie schimbat neapărat că el a urbit la mine acasă și este în pericol de a fi arestat, m' spunând adevărul că eu l-am trădat fără a da numele lui că lucrează la tipărirea materialului C.G.S.U.-ului.-

Deasemenea nu am spus lui BRAN nici despre lecțiile ce am ținut lui TURCU, care era de fapt tot trădare din partea mea la Siguranță. Eu am acceptat atunci că purtarea mea la Siguranță față de TURCU, ținând cont că nu fost înainte agent provocator în nulți ani, este purtarea bună și cu aceasta am și rupt definitiv de a mai servi Siguranța.-

Eu am analizat însă mai adânc ce ar fi fost dacă în locul lui TURCU, BRĂCULESCU sau dacă TURCU ar fi încercat cu șantajul demascării mele ca agent provocator dacă nu vreau să continui a mai servi Siguranța. Erau hotărât însă că folosind această condamnare să încetez calitatea mea de provocator, însă nu pe calea justă partinică ci pe calea oportunistă, naștând cont că am lăsat arma împotriva mea în mâna Siguranței care poate să mă șantajeze atâta timp cât eu rămân neșinceri în fața mișcării și nu devăluiesc tot adevărul despre faptele mele criminale săvârșite împotriva mișcării în slujba Siguranței.-

La închisoarea Militară Jilova mi am fost cercetat de vre-o comisie de partid despre purtarea mea la Siguranță. Unul așa am povestit în fața membrilor de încredere ai Partidului în frunte cu GHEORGHIU DAJ, cum a vrut să intre TURCU pentru "scăpa- rea" mea în închisoare, că a încercat ca să mă facă agent al Sigu-

ranței și ce metode folosește Siguranța pentru a corupe persoanele mișcării. Mă bucuram de prea mare încredere a detinutilor politici și prea sub în mișcare ca să gândesc la carcerarea mea. Nu am spus lor nici despre partea negativă a purtării mele la Siguranță, nici despre ce mi-a spus TURCU că M. PANAR este un provocator, fiindcă nici nu credeam acest lucru. Rejudecarea procesului meu a durat 5 ani, am fost în mai multe rânduri judecat și rejudecat până când am rămas condamnat la 5 ani și 6 luni termișărea.

Am stat împreună cu ceilalți condamnați la Jilava, împreună cu ei am fost transferat la Văcărești, cred că Gintre'o greșea că eu nu făceam parte la procesul lor care urma să fie rejudecat la Craiova, iar al meu la Consiliul de Săbădă București deci până la rejudecarea mea trebuia să fiu ținut la Jilava. Eu mi aduc aminte exact când s'a întâmplat, însă ^{un} fapt din care puteam să înțeleg că soseala mea de a fi lăsat în pace de Siguranță în urma refuzului meu de a primi propunerea lui TURCU, a fost greșit. Am pe la primele luni ale anului 1934 când a venit la mine la Văcărești un agent al Siguranței sau însuși subdirectorul Inchișorii DIMITRIU pe care îl consideram că este un agent al Siguranței, mi-a cerut o informație în numele lui BANCINLESCU, ceea ce a fost un șantaj asupra mea și care mai amintea că Siguranța, deși BANCINLESCU era la pensie, nu m'a uitat și voi putea fi încă șantajat de ea. Am îndeplinit dorința Siguranței care apoi a fost folosită de DIMITRIU de a mă șantaja și a mă face omul Administrației Inchișorii. În am reușit să-mi amintesc despre ce informație era vorba și cui am dat, cine era agentul, mi se pare numai că era vorba de identificarea lui CAROL WEXLER arestat de Siguranță. De aceea încă trebuie să mă gândesc dacă este adevărat sau nu afirmația mea.

Omul Administrației încă nu am devenit, nici la Văcărești și nici în alte inchișori, unde am mai fost transferat în multe ori în interesul judecării procesului meu în legătură cu Grivița și alte procese intentate împotriva mea.

Menționez că după vreo 3 luni am mai fost scos dela Jilava la Prefectura Poliției Capitalei. Cu toate insistențele mele ca ANTON POPH să fie schimbat dela tehnica C.G.S.U. el a rămas acolo și după 3 luni de când eram cu la Jilava el a fost arestat de Poliție. După cât știu, el a fost găsit de Poliție din întâmplare din cauză că neputând plăti chiria proprietarul a chemat Poliția pentru a-l evacua, însă dacă analizez și această pro-

bleasă probabil că Siguranța l-a identificat și a aranjat arestarea lui de către Poliție ca să nu se afle adevărul că eu am dat pe el la Siguranță. Știind că eu nu sunt deosebit de către nimeni, Siguranța n'a renunțat la ideea de a mai folosi pe mine în viitor și avea grijă să nu fiu descoperit de mișcare. Am fost confruntat cu fratele meu în fața comisariatului șef al Poliției ANANIU. - MIRCEA TOCI recunoscu că eu i-am dat lui această încredințare și poliția vroia să mă implice și în procesul intentat grupului căcut împreună cu fratele meu. La confruntare am ascultat mai multe persoane, neobișnuit în asemenea cazuri parcă era vorba de o expoziție. La confruntare eu am tăcut, n'am răspuns nimic la întrebarea lui ANANIU care mi-a spus că tăcerea mea el o consideră confirmarea ^{apuzelor} apuzelor lui A. TOCI. Eu am răspuns, considerând cum veți crede, eu n'am recunoscut nimic. La întrebarea lui ANANIU dacă n'am frică de bătaie am răspuns că de la copilăria mea și până acum am fost bătut abia o dată, cu o bătaie mai mult sau mai puțin nu-mi pasă. Am fost reținut la Jilava, nu am fost implicat în procesul lui TOCI care a fost condamnat la 3 ani închisoare. -

Mi s'a comunicat de către avocații mișcării că procurorul n'a vrut să mă implice în acest proces, fiindcă eu și așa sunt condamnat la 20 ani și voi lua asupra mea totul ca să scap mai ușor pe ceilalți. -

A doua zi după întoarcerea mea la Jilava, mi s'a arătat un ziar care scria cu mare titlu că VASILE LUCĂ nu trădează pe tovarășii săi. Valul cum am fost scos de la Jilava și dus înapoi de un camion de jandarmi și agenți "expoziția" aceea la confruntare și apariția articolului din ziar, analizând astăzi cred că n'a fost ceva normal oricât de mare personaj și om periculos pentru Statul burghez-bucureșt n'ași fi fost eu. Socot că făcea parte din planurile viitoare ale Siguranței care prin aceasta vroia să mă popularizeze și întărească încrederea mișcării față de mine. - Nimeni nu s'a gândit atunci la așa ceva și nici eu care nu am mai vrut să fiu unelta Siguranței. Credeam că este rezultatul campaniei ce se ducea de mișcare pentru eliberarea mea. -

Înăgii felul cum am fost implicat în procesul ceferiștilor, cum a fost compusă acuzația împotriva mea, câteva rânduri fără acuzație concretă, cămă a fi fost legat cu alții în organizarea grăului de la Grivița, arată pe o parte că pentru acoperirea mea ca agent al Siguranței nu se putea să nu fi fost eu implicat în proces, pe de altă parte judecarea mea separată de alți acuzați și acuzația în ordonanța definitivă a fost făcută cu scopul de a avea

posibilitate Siguranța să mă scoată fără a mă compromite în mișcare și dimpotrivă cu popularitate și mai mare și cu încredere sporită a mișcării în mine. - Toată acuzația era astfel compusă: V. IONĂ este membru al C.C.P.C.R. - ca era fals - face parte din Comitetul de Acțiune C.F.R. din partea C.C.P.C.R. face parte din C.E.S.U. locuiește la Cluj și Grada Mare, cu sistem de activitate Timișoara. Numai câteva rânduri chiar încercate parcă Siguranța n'ar fi știut rolul și legăturile ce au avut în pregătirea și organizarea evenimentelor din Februarie 1933. De aceea nimeni nu s'a nimerit când la prima judecare, după arestarea mea Consiliul de Război și-a declarat competența și a hotărât ca procesul meu să fie trimis în fața Tribunalului Civil să vadă dacă este cazul de a fi trimis în general la judecată. Normal ar fi fost să fie pus în libertate. Inși în mod nelegal condamnatul regal a făcut recurs, care a fost primit, iar eu am fost reținut în închisoare în mod nelegal dela declinarea competenței până la rejudecarea din nou a procesului, în 1935, - tot de Consiliul de Război București și am fost condamnat la 10 ani. La această judecare a procesului meu a fost TUNCU ca martor al acușării. -

Din partea mișcării a fost însărcinat av. BRĂER, care a angajat niște avocați burghezi, tot în numele mișcării, și împiedicat să se facă un proces politic, am mers pe linia urmării juridice și cum mi s'a comunicat avocata LIETA GHEORGHIU trebuia să primesc numai 2-3 ani ca este aranjat totul cu Consiliul de Război. Apoi după proces și condamnarea mea s'a răspândit că am primit 10 ani în loc de 2-3 ani cât trebuia să mi se dea, datorită intervenției Siguranței Generale prin TUNCU. Această lucrare s'a întârziat la Brașov unde știam dela avocatul MARIU că s'a plătit bani ca să fie mult redusă pedeapsa la rejudecarea din nou a procesului după ce câștigasem recursul, dar tot din cauza intervenției lui TUNCU am fost condamnat la 8 ani și chiar după ce în urma faptului că s'a schimbat articolul pe baza căruia am fost dat în judecată în Cod Penal cu un articol nou, favorabil pentru procesul meu pe baza cărui articol în situația mea juridică nu puteam să primesc mai mult decât 3 ani, deci condamnarea la 8 ani era nelegal și pe baza aceasta a fost primit recursul meu pe motiv de neaplicarea justă a pedepsei pe baza Codului Penal, din nou absolut nelegal am primit 8 ani. Abia după 5 ani de luptă juridică de târâgâneli și hărțueli dela un Consiliu de Război la altul am rămas condamnat definitiv la 5 ani și 6 luni. -

Astfel nimeni nu putea vedea altfel decât lupta Siguranței de a obține conștințarea cât mai mare și a sigurării care prin campanie și intervenția binecunoscută a reușit reducerea pedepsei la 5 ani și 6 luni, care după legea nouă care s'a aplicat era aproape de două ori mai mare decât cele care trebuia să primească pe baza legii. Între timp am mai primit un an închisoare din procesul din Iași și 3 luni din procesul dela Tribunalul Brașov, care tot a fost contopit la 5 ani și 6 luni, care am executat-o. Este clevăret că dacă Siguranța vroia, puteam să fi rămas condamnat la 10 ani chiar în ciuda legii însă eu avea planul și datorită faptului că eu am rămas nedescoperit de mișcare iar singur eu am venit sincer în fața partidului nici în închisoare să recunosc legăturile mele cu Siguranța și să lichidez astfel toate legăturile cu ajutorul mișcării. - Asta însă ar fi însemnat alungarea mea din mișcare ca trădător, cățarea mea din închisoare, pe baza art. 6 ca denunțator sau să rămân și condamnat din răzbunarea Siguranței și alungat din colectiv. N'am fost hotărât să fac nici una nici alta nici să rup cu Siguranța nici cu mișcarea și astfel am rămas de fapt în mâna Siguranței în lagărul dumanului și făcând și închisoare și multe ori în condițiuni mai rele decât ceilalți deținuți politici. -

O altă problemă care trebuie să o lămuresc este încercarea de evadare din închisoarea Jilava, în anul 1935. Eu împreună cu TRUȘARI GHEORGHE, DOLEV și MARCOVICI eram izolați de restul colectivului deținuților politici într-o cameră toți patru. Din inițiativa lui MARCOVICI a fost pregătită evadarea noastră, însă din cauza neatenției lui MARCOVICI care stătea la pază când eu trăiam cu un ferăstrău de fier grutiile geamului am fost văzut de electricianul închisorii care a trecut pe acolo. Până când el s'a întors și a raportat administrației, eu am atupat cu pâine preparată de dinainte tăietura care era aproape completă așa că nu se mai vedea nimic. Era seară, a venit garda, s'a uitat la grutiile, s'au doborât posturile și noi așteptam că dimineața va începe cercetările și ne pregăteam la carceră și la bătaie însă nu s'a întâmplat nimic. Am fost lăsați în pace în aceeași cameră, numai garda a fost schimbată. Se poate pune și aici întrebarea de ce nu a luat administrația nici o măsură împotriva noastră? Din cauza nenăjirii mele sau a lui MARCOVICI organizatorul evadării, care a fost pe urmă descoperit că și el a fost un agent provocator. -

Administrația Jilavei mai ales ajutorul comandantului închisorii maiorul CONSTANTINESCU, a avut față de mine și grupul nostru o atitudine cu totul alta decât față de restul colectivului cu care era mereu în conflict. Era o bestie de fapt care după plecarea noastră dela Jilava reușise să introducă un regim de drept comun pentru deținuții politici, punea pe ei la cărarea murdăriei din closete, bății, carceră, etc. Atitudinea prietenească față de mine se datorește faptului că a avut probabil instrucțiuni dela Siguranță atât pentru izolarea grupului nostru de restul colectivului cât și în privința tratamentului precum și faptul că eu în special discutam cu el și spuneam lui că eu am activat numai în mișcarea sindicală. Am avut o atitudine oportunistă de a cuceri simpatia lui față de mine și a grupului nostru cu care spunea el că se poate sta de vorbă omeneste dar pe ceilalți îi injura.-

Astfel cât am stat în închisoare cu Siguranța nu am avut legătură decât odată la Văcărești unde un timp oarecare am avut relații nejuste față de subdirectorul DIMITRIU căruia i-am dat anumite informații poate asupra unor chestiuni mărunte din colectiv, eu nu-mi aduc aminte ce și astfel am fost omul și al administrației, în acest moment. Am stat 2 ani și la Doftana, unde purtarea mea ce am avut-o este cunoscută de mișcare. Menționez numai că în Martie 1936, când administrația a dezlănțuit un nou val de teroare împotriva deținuților politici, comitetul colectivului și a organizației de partid fără a consulta celula de partid a hotărât să capituleze și a și anunțat administrația despre această capitulare ^{cerută} numai ca să le fie permis lor să se sfătuiască cu mine care nu de mult sosisem la Doftana și nu eram în conducerea colectivului. Era în toată bățiile în acțiunea administrației împotriva deținuților politici care rezistau iar comitetul a hotărât capitulara. Am fost nevoit să iau măsuri urgente pentru a împiedica această trădare și astfel am adresat celulei de partid și am înlăturat conducerea pe baza hotărârii celulei ceea ce a fost considerat de unele persoane de răspundere ca acțiuni fracționiste recunoscând însă că acțiunea comitetului era trădare și înlăturarea lui era justă dar forma ar fi fost nejustă. Eu socoteam că atunci când este de a opri o trădare nu se justifică forma cu care a fost împiedicată trădarea. Desigur toată lupta mea în colectiv și în fruntea lui, oricât de just a fost, at ta timp cât ^{nu} am lămurit mișcarea despre legăturile mele cu Siguranța nu se poate socoti o luptă cinstită și acțiuni de acoperi-

re a activității contrarevoluționare a unui agent provocator, care se ridică în mișcare fără a avea acest drept de ridicare prin înșelarea mișcării.-

Menționez aici că dacă Siguranța nu m'a demascată în urma "refuzului" meu de a mai continua a fi agent provocator, se datorește faptului că prin nedemascarea mea proprie în fața mișcării dovedește că "refuzul" meu la comisarul TURCOU nu era hotărâtor și că Siguranța a înțeles acest lucru și că eu n'am renunțat definitiv de a folosi Siguranța în condițiuni grele pentru spărarea pieii mele cu ajutorul Siguranței, lovind din nou în mișcarea muncitorească. Analizând mai adânc discuțiile mele cu TURCOU trebuie să recunosc că în fond am lăsat lui să înțeleagă și am și spus că eu încă mă voi gândi asupra propunerii sale. În timpul discuțiilor în multe rânduri am fost în atitudine de aprobare, mă convins, iar revensam și el a putut trage multe foloase prin faptul că eu criticând unele propuneri în metodele sale de urmărire a mișcării comuniste, ca agent provocator în momentele când eram gata să primesc propunerea lui, am dat de fapt indicații prețioase Siguranței pentru a urmări și a lovi în P.C.R.-

Am fost eliberat din închisoare la 4 Aprilie 1939 și înaintat la Siguranța Generală pentru a fi pus în libertate la București. Ce se gândea Siguranța despre mine, o dovedește faptul că după 5 ani și 7 luni de închisoare, comisarul saș TAFIARU care m'a întâmpinat după două-trei vorbe a și propus ca să intru în slujba Siguranței. M'a tratat și el cu cafea neagră, prietenește iar eu egizind din Doftana am primit cafea, am stat de vorbă și în loc ca să tai pe TAFIARU așa cum trebuie am spus numai așa să mă lase în pace măcar să ajung acasă. El insistă și spunea că vrea să fie prieten cu mine, are să-mi scrie acasă la adresa mea, că eu nu pot împiedica să nu-mi scrie, la care răspundeam speriat rugându-l să nu-mi scrie, să nu mă compromită, să mă lase în pace să mă duc acasă și să-mi văd de treburile mele. După ce mi-a dat druzul tot mai promitea că-mi va scrie la mine acasă și să ne mai întâlnim cu el. După eliberarea mea, peste un timp l-am întâlnit întâmplător la Centrul Orașului; m'a oprit și tot insistă ca să fim "prieteni" să ne întâlnim și că el va scrie mie acasă. Eu n'am avut putere de a-l convingea de starea mea nelichidată așa cum trebuia față de Siguranță. L-am rugat iar să mă lase în pace și să nu-mi scrie că nu vreau să am legătură cu el. Ara un șantaj

//

vafi purg 88

asupra mea. Eu i-am povestit lui FORIS și BELIA BRAIBER "obris-
nicia" lui TAFIARU față de mine, că TAFIARU are intenția ca să
mă compromită față de mișcare, vrea să-mi scrie cărți postale aca-
să, ca să am descoperirea să nu fiu bănuit la asemenea încercări
ale lui TAFIARU de a scrie acasă. TAFIARU nu mi-a scris, n'avea
interes de a face acest lucru, el avea răbdare de a mă prinde
altă dată.-

Fiind ales în C.C. al P.C.R. încă în timpul cât am stat
în închisoare, am luat legătură cu BELIA BRAIBER și FORIS și am
inceput activitatea în Secretariatul C.C. al P.C.R.-

Am rămas în viața particulară cu domiciliul legal, și
pentru a acoperi activitatea mea ilegală am intrat la lucru la
un simpatizant licentuz de construcție AVRAMESCU, care avea un
atelier mic. FORIS tot trăia legal cu el mă întâlneam deschis la
el acasă sau la mîtușă lui care avea un fel de birt unde veneam
la masă mai mult numai persoanele legale din mișcare. Eu am acti-
vat în C.C. al P.C.R. exact un an. În acest timp n'am avut nici o
legătură cu Siguranța, până la arestarea mea din nou la 4 Aprilie
la granița URSS împreună cu ZIGHEBOIM și RUSNAC. Eram trimiși de
către C.C. al P.C.R. în delegația condusă de mine la Moscova pentru
a prelua legătură cu Cominternul care fusese întreruptă.-

Am căzut la graniță la un punct de trecere pe uscat în
Bucovina lângă un sat nu departe de Cotșeni, din cauză că, călăuză
un tânăr dat de mișcarea din Bucovina, ne-a îngelat și ne-a pără-
sit înainte de a trece granița spunându-ne în față de niște cără-
ri că asta este granița și dincolo de cărări este teritoriul sovie-
tic. Am fost de fapt încă pe teritoriul român de vre-o 200 metri
de la graniță. Noi ne-am rătăcit, nu ne-am întâlnit cu nimeni, ajunse-
sem la granița adevărată unde venea o patrulă, credeam că sunt so-
vietici și am adresat lor. Ei au strigat stai, am înțeles cine sunt
am fugit înapoi, neînțelegând acum unde suntem, ce graniță, nu ne-o
urărit decât a tras un foc în aer. Crezând că suntem pe terito-
riul sovietic am rămas pe loc așteptând dimineața. Când am văzut
venind noi soldați români. Eu am avut un plic cu raportul către
Comintern care am reușit să-l arunc jos neobservat de soldați și
am acoperit cu noroi. Am fost escortați în sat unde am fost par-
ohiziționați de comandantul companiei, dar nu s'a găsit nimic asu-
pre noastră.-

Pe baza propunerii mele încă de a ajunge soldații la noi am stabilit că am vrut să trecem granița cu ZIGMELBOIM din cauză că eram șomeri, că ne cunoșteam din București, că eu am eșit din închisoare și din cauză că am fost condamnat ca comunist nu primesc lucru nicăieri. Pe RUSNAC am întâlnit cu călăuzul nostru la gara Cernăuți. Vroiam să trecem granița, să lucrăm în URSS dar pe urmă ne-am răzgândit să nu fim prinși și ne-am întors și la întoarcere dela graniță am fost găsiți de soldați, noi veneam către sat, ceea ce a confirmat și soldații. Asta am susținut toți trei tot timpul cercetărilor și la Cernăuți și la Siguranța Generală București.-

La Cernăuți am fost cercetați la Divizia de Armată, bătuți bine toți trei și apoi depuși la închisoarea Militară și dați în judecată pentru încercare de trecere a graniței. Cu mișcarea am reușit să reluăm legătura care a anunțat și Bucureștiul.-

POBIS a trimis la noi pe BRANȘ ca să ia informații cum s'a întâmplat căderea și dacă am reușit să distrug materialul ce s'a făcut cu el. Eu am povestit totul lui BRANȘ și despre planul care am acoperit cu noroi. Fiind ceruți de Siguranța Generală am fost transferați de Siguranța Cernăuți la București unde am ajuns iar în fața lui TAFLARU. Toate acestea s'au întâmplat după căderea tehnicii C.C. cu tipografia în frunte cu conducătorul tehnic MILLER și soția sa.-

TAFLARU știa totul despre mine și desigur n'a crezut povestirea mea de ce am vrut să trec granița și să plec în URSS.- A luat dosarul lui MILLER și mi-a arătat că MILLER a recunoscut totul și despre mine că am lucrat în C.C.P.C.R. că numele meu conspirativ este CRISTEA, ce salariu am avut și avea lista întregului C.C. cu nume conspirative și adevărate. Știa și ce muncă îndeplineam eu în C.C. Cereea dela mine să confirm declarația lui MILLER și să recunosc activitatea mea clandestină în C.C. al P.C.R. Eu am încercat să neg că aș fi eu CRISTEA, spuneam lui TAFLARU că abia am eșit din închisoare și acum iar vreți să mă băgați nevinovat. Am arătat că am lucrat ca lăcătuș la AVRAMESCOU și am mai câștigat și procente din vânzarea de către soția mea a obiectelor lucrate în închisoare. Era caraghios pentru TAFLARU afirmația mea când el avea în mână declarația lui MILLER și a soției sale rădea de mine și făcea aluzii că dacă vrea el poate să mă trimită în închisoare și pot primi 10 ani, dar el nu va face acest lucru din omenie, etc. Si însă nu mai vrea să deschidă din nou pro-

blens că dosarul este închis, MILLER a fost înaintat Justiției. Ai avut noroc că te-am găsit în timpul cercetărilor că te-ai fi arestat și erai acum alături de MILLER în închisoare. Fapt este însă că în momentul căderii lui MILLER eu eram la București, cu domiciliul legal și aflând dela FORIS care trecuse în ilegalitate că MILLER este cercetat nu m'am mai dus acasă, dar cum am știut mai târziu dela soția Siguranța nici nu m'a căutat acasă. Dacă eram mai vigilant puteam să înțeleg că nu era vorba aci numai de interesul lui TAFIARU de a avea pe mine ca agent al lui, ci în dosul "bunei voine" a lui de a nu să bage în căderea lui MILLER scoperea pe altcineva. Cu această ocazie nici n'a mai propus mie ca să fiu în slujba Siguranței, decât doar să mai lăzuresc unele probleme care nu este clare pentru el din dosarul lui MILLER.-

Dacă ai fi fost cercetat atunci a fost foarte greu pentru mine a da răspuns micșorii cum explic faptul că eram arestat, Siguranța știa dela MILLER că am activat în C.C. și totuși nu am fost implicat în procesul lui MILLER. TAFIARU știa însă că implicarea mea în procesul lui MILLER chiar dacă eu eram curat în fața micșorii adică dacă n'ai fi fost agent de Siguranță, ar fi fost periculos pentru un alt agent să avea Siguranța și care stătea în fruntea Partidului. PROHARI GURGENCOU spunea că arestarea mea la graniță a fost organizată de Siguranță din cauză că TAFIARU avea teamă că dacă eu voi ajunge la Moscova voi fi eu numit ca conducător principal al Partidului și nu FORIS care-l avea ca agent provocator în mână și nu vroia să-l aibe mai departe în fruntea Partidului.-

Întrebare:

Dacă corespunde adevărului ce ai declarat d-ta (în sensul că ai arătat totul) cu privire la legăturile ce ai avut cu Siguranța din anul 1932 încoace?

Răspuns:

Știu, sunt conștient că n'am reușit să arăt totul în declarația mea de până acum despre legăturile mele cu Siguranța, nici în perioada la care se referă întrebarea. N'am adâncit destul problemele, n'am reușit să-mi amintesc bine toate așa cum s'au petrecut. Voi stărui acum ca să completez declarația mea și a arăte lucrurile așa cum sunt ele.-

N'am arătat de exemplu că neliniștit din cauză că NIGDO

pe care îl intruisem ca să mă caute în jurul lacurilor Floreasca n'a mai venit și astfel ca să nu fiu tras la răspundere de Siguranță n'am dus singur să-l caut pe BANCIULESCU la Siguranța Generală să-l întreb ce este. Atunci am aflat de la polițistul care stătea la poartă că BANCIULESCU nu mai este la Siguranță și n'am mai intrat. Asta a fost încă în 1932, în toamnă, dacă nu mă înșel de dată.-

Nu este exact faptul că în timpul cât am stat arestat la Siguranța Generală și cercetat de TURCU, ultimul cuvânt al meu ar fi fost un categoric refuz de a primi propunerea lui TURCU de a "dăveni" agent provocator și la stăruința lui ca să mă gândesc să răspund înaintea de plecare la Consiliul de Război, am spus lui TURCU că voi vedea încă și dacă mă voi hotărî voi comunica lui prin soția mea. Aceasta am făcut-o cu scopul de a nu fi tratat prost în închisoare și la proces să nu fiu apăsător de Siguranță. Conștiința mea nu lăsa mereu să fie înfrântă de interesul meschin personal de autoconservare, chiar atunci când eram frământat și aveam gândul de a nu continua activitatea criminală împotriva mișcării.-

Purtarea mea în închisoarea Văcărești înaintea de condamnarea mea la 10 ani în a doua jumătate față de subdirectorul DIMITRIU cărui i-am dat anumite informații ce acum acum nici nu-și pot reaminti, servea pentru Siguranță ca să încă voi putea fi folosit de ea.

La Jilava, atitudinea mea față de maiorul CONSTANTINESCU, ajutorul comandantului închisorii despre care am arătat în declarația mea în fața cărora arătam mereu că eu nu sunt un pericol comunist ci un sindicalist, căutăm simpatia dușmanului ca în rapoartele lui care făcea către Consiliul de Război, să mă arate favorabil care poate influența procesul meu. Deaprobaam față de el - indiferent dacă socoteam just sau nejust - unele acțiuni ale colectivului deținuților politici la Jilava și promiteam lui intervenția mea pentru a liniști colectivul care spuneam că n'are experiența închisorii, nu știe cum să se poarte și provoacă administrația din această cauză. Am promis lui CONSTANTINESCU care a închin ochii adică a înlesnit să iau contact cu colectivul de care noi patru am fost izolați, că eu voi învăța pe cei tineri de la colectiv care trebuie să fie purtarea lor în închisoare. Deci de fapt tot pentru interes personal în fața dușmanului am desolidarizat cu colectivul ceea ce un luptător revoluționar cinstit nu

face chiar cum am arătat socotește just sau nejust acțiunile te-
varșailor săi. Am și căutat să conving colectivul deținuților
politici că acțiunile nu se face numai ca să fie permanent în luptă
cu administrația numai de dragul luptei, că noi nu trebuie să
provocăm administrația sau pe lângă faptul că ea îndeplinește ordi-
nale primite de sus și nu provocăm și ură personală a persoanelor
administrației împotriva noastră, ca apoi ele să îndeplinească ordi-
nale de sus spăsat și de ură lor personală.-

Ascunerea teoriei oportunistă am dezvoltat față de colec-
tiv și căutam aplanarea conflictelor "provocate" de ei din "lipsă
de experiență" a persoanelor care nu făcuse până atunci închisoa-
re prin intervenția personală a maiorului CONSTANTINESCU, cu care
eram în relații bune. În domeniul acestei teorii și atitudinii se
ascunde dorul meu personal de a nu fi nevoit să intru în con-
flict cu administrația, din solidaritate cu colectivul, deoarece fă-
când nu puteam să mă desolidarizez cu acțiunile colectivului
fără a fi declarat trădător.-

La proces când am fost condamnat la 10 ani, la deschiderea
procesului am avut un penibil incident. Eu primisem de la SRAER
avocata LISETA GHEORGHIU, ca să ascult pe dânsa că ea conduce pro-
cesul și să nu facem proces politic. Văzând a fi anunțat eu înainte
în timpul ședinței a apărut avocatul VITMAN ca apărătorul meu în
proces. LISETA GHEORGHIU a început să protesteze și spunea că
dacă rămâne VITMAN ea se va retrage ca apărătoarea mea. După o dis-
cuție, adică polemică între VITMAN și L. GHEORGHIU, în care VITMAN
pretindea că eu recunosc pe el ca apărător până ce Consiliul de
Război a adresat mie, dacă eu recunosc pe VITMAN apărătorul meu
ca avocat. Era vădit că la mijloc era o provocare antisemită a
LISETEI GHEORGHIU și Consiliul de Război a înțeles că VITMAN
trebuie să fie de la mișcare trimis ca apărător și a'a pus la in-
cercare. Eu deși înțelegeam stăruința lui VITMAN că el este de la
mișcare l-am refuzat acoperindu-mă față de mișcare adică față de
colectivul din închisoare care a'a interesat de procesul meu, cu
instrucțiunile primite de la SRAER.-

Credeam în cuvintele LISETEI GHEORGHIU care pe urmă a
trecut la Garda de Fier, că voi primi numai 2-3 ani. N'am făcut
nici proces politic, nici n'am scăpat pielea prin atitudinea mea
până la proces și am fost condamnat la 10 ani.-

Judecând din punct de vedere obiectiv participarea mea activ în demascarea provocatorului VURBRAND în 1934 la Văcărești, participarea mea activă și multe ori în fruntea acțiunilor în închisoarea Jilava, Văcărești, Doftana și toată activitatea mea politică în închisori, erau cu scopul de a îngela mișcarea, a acoperi fața mea adevărată. Indiferent pe ce considerente subiective, nu m-a fost sincer și cinstit față de mișcare, cum m'a popularizat, m'a ridicat necunoscând adevărul despre mine, legăturile mele cu siguranța. N'am dreptul de a revendica activitatea "pozitivă" ca o activitate revoluționară consecventă a unui luptător cinstit.-

Eu nu știu, nu cunosc împrejurările în care am fost ales la o conferință de partid ca membru al C.C.P.C.R. împreună cu GH. GÂMBRIGIU DAR încă în timpul cât am stat în închisoare. Nu am discutat cu nimeni acest lucru niciodată dar am ajuns din nou membru C.C. în primul rând din cauză că ^{am} îngelat mișcarea nerecunoscând nici în închisoare că am fost de fapt un oportunist laș, trădător al mișcării, agent de siguranță. Cât am stat în mișcare, am fost de mai multe ori transferat la alte închisori, fie pentru judecarea procesului meu, fie ca martor în procesul CFR-istilor la Craiova. În general n'am fost niciodată reținut mai mult decât era necesar pentru interesul proceselor, afară de închisoarea din Brașov unde mi s'a scosiat șederea mea acolo până la repararea denturii mele. Am fost acolo mai mult timp la sfârșitul anului 1937, am avut relații bune cu administrația, dar trădări cât îmi aduc aminte n'am făcut împotriva colectivului. Până-într-o zi cu directorul închisorii care mă scotea singur la plimbare și plimbându-se cu mine în văzul tuturor.-

Mai menționez faptul că la Galați, înainte de a începe procesul meu care nu se mai judeca în fond ci numai pentru aplicarea legală a pedepsei în mod neobișnuit, am fost chemat la președintele Consiliului de Bărbani care discuta cu mine dacă voi primi stat cât am executat să nu mai fac recurs.-

Am promis președintelui acest lucru ~~scutasesem~~ deja 5 ani preventiv care a fost socotit și mi s'a aplicat 5 ani și 6 luni închisoare.- Așa că la toate datele la judecarea procesului meu am urmărit numai de scăparea mea mai ușoară și relații bune unde era posibil cu administrația tot cu scopul intereselor personale.-

Până acum la anchetă după ce am reușit să reconstituesc în parte faptele mele ca agent provocator eram sigur că de la începutul anului 1932 n'am mai avut alte legături cu Miș-

ranța decât cu ocazia arestărilor mele în 1933 și 1940 și că ași fi avut la aceste arestări purtarea relativ mai bună, ținând cont ce am făcut înainte. Nu adăncesc serios nici perioada 1932-1933 și nici activitatea mea în 1939-1940. Am trecut ușor minimalizând faptele mele împotriva mișcării nunci-torești. Am spus în declarația mea că n'am avut nici o legătura cu Siguranța după eliberarea mea din închisoare în 1939 până la arestarea mea în 1940. Aceasta este inexact. Siguranța nu m'a lăsat așa de ușor din mână ca iar eu m'am lăsat șantajat de ea. Erau mai ticăloși decât credeam eu despre mine când în timpul anchetei am început să mă analizez pe mine în-săși. Știu acum sigur că înainte de 3-4 luni de arestarea mea în 4 Aprilie 1940, am luat contact cu Siguranța. Nu am reușit să reamintesc în ce împrejurare, cu cine dela Siguranță am luat legătura și ce am trădat. Aceasta legătură nu a fost cu PAFLARU ci cu altcineva mai mare decât el în funcție la Siguranță. -

Acum asupra acestei probleme voi reveni când voi reuși să restabilesc tot adevărul cum s'a întâmplat. -

Mai sunt probleme care cere să fie lămurite de mine din anul 1939-1940 care însă în momentul de față nu sunt în stare să fac, nereușind de a restabili în tot complexul lor. -

În discuția ce am avut cu PAFLARU în timpul arestărilor mele nu este exact ce am afirmat că PAFLARU n'ar fi stăruit de a mă convinge ca să fiu "prieten" cu el, așa vorbea el, mi-amintesc că și lui TURCU i-am făcut servicii. Pe urma urmașii au făcut și lui PAFLARU că după ce voi egi din închisoare în legătură cu încercarea trecerii graniței în mod clandestin voi fi "prieten" și cu el. În forma că ași fi susținut dela BSIA BHAI-BHH care nu mai ^{ave} în viață am răspuns la întrebarea lui relativ la unele persoane care figurau pe lista C.C. al P.C.R. numai cu nume conspirative identificând pe nume adevărate, pe IOGA de exemplu am spus că este BROITMANN (GHISIAVUGHI) și alte lucruri care nu pot preciza. PAFLARU mi-a cerut să fac o declarație în scris despre activitatea mea și a C.C.P.C.R., să confirm în scris ce am spus, - ceea ce am refuzat. În general din anul 1932 refuzam de a da documente cu iscăliturile mele în mână Siguranței cu scopul de a fi mai greu descoperirea mea ca agent de către mișcare, mă gândeam că dacă Siguranța ar folosi numele meu pentru a determina pe cei arestați să vorbească eu voi putea nega și să ascund mai departe rolul meu trădător al mișcării. Era prezența agent provocatorului. -

La întoarcerea spre Cernăuți ca consecință a purtării mele n'am mai fost legați, am intrat și la restaurant și am mâncat împreună cu agentul care ne însoțea. La Cernăuți am fost condamnați la 3 luni închisoare toți trei și depuși la închisoarea Cernăuți. Erau acum în al doilea război mondial cu perspectiva de extindere și cu perspective revoluționare care vedeam. URSS eliberase Ucraina apuseană și se zvonya în Bucovina că în curând ve fi eliberată și Basarabia și Bucovina. De aceea făceam totul să rămânem la închisoarea Cernăuți și dacă nu se va produce eliberarea acestor teritorii până la executarea pedepsei să fim eliberați din partea închisorii fără a fi trimiși la Siguranță pentru a putea intra în ilegalitate și să mă ascund față de siguranță.-

De aceea n'am intrat în noi deschis în colectivul mare al deținuților politici, existând și directorului închisorii RACOCI că noi nu suntem condamnați pentru activitate politică. Deși a fost ordin date Direcția Generală a Inchiisorilor ca deținuții politici să fie transferați în alte închisori, am plătit directorului 8000 lei ca să mi fie întreținută la Cernăuți și noi 3 și colectiva. Este adevărat că prin intervenția mea, la cererea Direcției am cedat ca un membru al colectivului un tâmplar de meserie să fie transferat la altă închisoare dinăuntrul țării, l-am jertfit pentru ca restul să rămână netransferată. Astfel am fost toți eliberați din închisoare de către Armata Sovietică în Iunie 1940 cu ocazia eliberării Bucovinei de Nord și a Basarabiei de către URSS.-

După eliberarea mea din închisoare la 4 Aprilie 1939, la primul contact ce am avut cu Siguranța prin atitudinea mea față de comisarul șef TAFLARU, la Siguranța Generală unde am fost înaintat pentru a fi pus în libertate, am dat dovadă că nici atunci n'am părăsit drumul dușmăniei pe care am mers înainte împotriva mișcării muncitorești. M'am lăsat tratat cu cafea neagră, am intrat în discuții prietenești cu TAFLARU, am pâlăvrăgit cu el despre viața din închisoare cum trăiesc cei din Doftana, care de fapt are o atitudine slugarnică nedeană și trădătoare față de cei deținuți politic pe care abia îi părăsisem. TAFLARU desigur știa cu cine are de-a face când fără multe vorbe mi-a propus ca să fim "prieteni" adică să intru în legătură și cu el ca agent provocator. Eu am respins categoric nici propunerea lui cum n'am respins cafea sau pâlăvrăgeli prietenești cu el care a încredințat pe TAFLARU, că Siguranța va putea conta și pe viitor pe serviciile mele.-

Am dat prima lovitură mișcării după eliberarea mea însăși prin faptul că am acceptat de a intra în C.C. al P.C.R. fără ca să lămuresc situația mea și în mod cinstit să fiu sincer față de mișcare și față de conștiința mea însăși, să recunosc că am fost dușman prin faptele mele ca agent provocator și să primesc toate și consecințele faptelor mele. Am rămas în lagărul dușmanilor clasei muncitoare. Am intrat în contact cu mișcarea de a trăda mai departe. Nu m'am lăsat de a fi demascant nici de Siguranță prin a rapinga categoric de a continua actele mele dăunătoare față de clasa muncitoare. Astfel după câteva timp întâlnindu-mă pe stradă cu TAFIARU care m'a oprit făcând din nou propunerea de a intra în legătură cu el promițându-mi că va începe să-mi scrie acasă am intrat la târguială cu el cerându-mi să nu scrie, să nu mă compromită față de mișcare. Rezultatul târgului a fost că am trădat pe BELA BRAINER și FORIS, care conduceau mișcarea comunistă, cu care intrasem în legătură. Prin faptul că am continuat activitatea în mișcare și în C.C. al P.C.R. având o serie de legături cu persoanele din mișcare fie cu persoanele care trăiau legal fie legături ilegale iar eu am rămas cu domiciliul legal, am creat Siguranței condițiuni cele mai favorabile pentru a urmări mișcarea prin mine și să descopere activitatea persoanelor cu care am avut legătură.-

Siguranța făcea mari eforturi de a descoperi tehnica și tipografia ilegală ale C.C.-ului care era foarte bine organizată și păzite de către BELA BRAINER. C.C. al P.C.R. scotea foarte mult material broșuri, manifeste și "Scântaie" ani deorândul fără ca Siguranța să fi putut descoperi tipografia clandestină.-

Până acum nu s'a știut în mișcare adevărul asupra căderii tehnice și a tipografiei C.C.-ului în Martie 1940. Această cădere apăsă toată conștiința mea. Cu câteva luni înainte de această cădere l-am întâlnit pe Calea Floreasca pe comisarul șef al Siguranței, TURCU, care locuia pe o stradă din spatele Calei Floreasca. La rugămintea lui l-am condus până acasă și am intrat la el. Stăni de vorbă cu el am spus că lucrez într'un atelier, am recunoscut că am legătură și cu mișcarea, dar am intenția de a mă retrage din mișcare. El mi-a cerut să ajut Siguranța să fac ultimul serviciu pentru ca să spun unde se găsește tipografia Partidului. Mi-a promis că asta va fi ultimul, că Siguranța nu mă descopere față de mișcare și mă va lăsa în pace să fac ce doresc în viitor, că acest serviciu cere dela mine însăși

Directorul General al Siguranței PARIZIANU. Eu am arătat lui TURCU că nu cunosc unde este tipografia însă cunosc o persoană pe MARTA MILNER care are legătură cu tehnica C.C.-ului și prin urmărirea ei s'ar putea ajunge la descoperirea tipografiei. Am descris lui TURCU cum arată femeia, cum este îmbrăcată, adică am dat semnalmentele ei. TURCU m'a întrebat cum ar putea să vadă el personal această femeie. Eu am promis că voi stabili întâlnirea cu MARTA pe străzile în cartierul lui TURCU și o voi plimba și în fața casei lui dimineața de vreme și astfel el va putea s'o vadă prin geam. - Așa am și făcut trăgând în cursa Siguranței astfel pe o persoană care avea legătură și cunoștea pe toți membrii C.C.-ului, toate casele clandestine, iar bărbatul ei conducea tipografia C.C.-ului. Această lovitură dată de mine P.C.R.-ului a dus la căderea tehnicii Partidului și a tipografiei. Această trădare se agravează prin faptul că s'a petrecut în condițiile începutului celui de al doilea război mondial în fascizarea rapidă a țării și a războiului antisovietic. -

Mentionez că am pus greșit persoane de la Siguranță nu era TURCU ci BANCULESCU care era atunci pensionar, care cunoștea tot trecutul meu ca agent provocator. Eu TURCU și BANCULESCU locuim acolo unde am arătat că ar fi locuit TURCU. -

Detaliu faptul că eu singur nu aveam fața curată, purtare cinstită în mișcare nu puteam să am vigilența revoluționară față de persoanele cu care lucream. Deși știam că MARGULIUS a fost exclus din partid în 1929 blănit ca provocator și care se găsea din nou în partid pe linia MOPR-ului, luasem legătură cu soția lui și apoi și cu el fără a avea o atitudine mai atentă față de această familie, plăvănăgeam cu ea și ceream lui MARGULIUS să-mi găsească un meserieș simpatizant la care voi putea lucra când în când ca angajat pentru a ascunde adică a ascoperi față de Siguranță activitatea mea în C.C.P.C.R. Astfel Siguranța a putut afla și prin acest provocator că eu am intrat în C.C.P.C.R. -

Față de STEFAN FOMIS am avut încredere deplină în el deși cunoșteam purtarea sa trădătoare la Doftana. El și DUMITRU GOLDFISIN au dus colectivul deținuților politici să capituleze în fața administrației în 1934. Știam că în 1938, deși ELIANA BALOGH a recunoscut la arestarea ei, a lui FOMIS și a lui PĂLĂNCU PUTURU, toate activitățile lor ilegale. Totuși am fost puși în libertate de Siguranță. La întrebarea mea cum se explică acest lucru FOMIS mi-a răspuns că Siguranța era în luptă cu gardiștii

de fier, cu legionarii, comuniștii, la fel deci, convenea Siguranței ca momentan să lăsa în pace pe comuniști.-

Ar fi fost clar pentru oricare comunist cu experiență cât de cât, ca să înțeleagă din răspunsul lui FORIS că acest om nu poate să fie cinstit și ar fi trebuit să fie cercetat. Dar eu care am avut atâta experiență și în mișcare și cunoșteam metodele Siguranței prin legătură proprie cu Siguranța, n'am auzit cu răspunsul dat de FORIS, n'am sesizat mișcarea cerând cercetarea lui FORIS și a lui POPESCU-PUPURI. Înainte de căderea tehnicii și a tipografiei C.C.-ului dela o zi la alta fără a fi pus în discuție la C.C., FORIS mi-a comunicat că el a trecut în ilegalitate, că a aflat că Siguranța a fost la el acasă și l-a oțut. Nu m'am întrebat de unde a aflat el acest lucru. Dacă Siguranța vroia să-l aresteze pe FORIS putea să o facă, că FORIS trăia legal. Nu m'am sesizat, nu am pus în fața C.C.-ului nici acest fapt deși era dator să fie indiferent dacă FORIS a fost sau nu provocator în realitate. Nu, care continuam să trădez mișcarea sunt vinovați și de faptul că FORIS n'a fost descoperit mai devreme fiind eu singur desincron față de mișcare am acoperit și pe alții.-

Soția mea lucrează în MOPR, se ocupă cu primirea și desfăcerea obiectelor luate de deținuții politici din închisori. Ea nu cunoștea natura "prieteniei" mele față de MAGDO ION, pe care soția mea îl cunoștea încă atunci când am locuit la părinții lui. Soția mea atrăsese și pe MAGDO încă în timpul când eu eram în închisoare, la munca MOPR-ului pentru desfăcerea obiectelor deținuților politici. Astfel MAGDO ION agent de Siguranță era pătruns în mișcare iar eu după ce am aflat acest lucru dela soție nu am luat nici o măsură pentru îndepărtarea lui MAGDO din mișcare, doar atât am spus soției ca să nu vorbească cu MAGDO despre activitatea mea în mișcare.-

Au am afirmat în declarația mea că n'asi fi discutat cu nimeni cum am fost ales eu în C.C. al P.C.R. Menționez că nu este exact acest lucru. În 1939-1940, până la eliberarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord de către URSS, a activat un grup fracționist împotriva C.C. P.C.R. în frunte cu inginerul BOCHER, care avea organizația în Basarabia și Bucovina, scotea manifeste împotriva C.C. P.C.R. pe care îl acuza că ar duce o politică oportunistă de susținerea P.R.R.-ului și a dictaturii regale. C.C. considera pe BOCHER că este un fracționist troțkist și combattea grupul lui BOCHER împreună cu el ca o grupare troțkistă anti -

partinică. C.C.m'a trimis pe mine în Besarabia pentru a reor-
ganiza Partidul în această regiune. La Chişinău am stat de vor-
bi cu ZINA BRANCU care nu de mult egise din închisoare. Am
avut cu dânsa o discuţie aprinsă în legătură cu linia C.C.P.C.R.
pe care dânsa o combattea iar eu am căutat s'o conving că n'are
dreptate şi am cerut ei să intre în activitate. Cât mi-aduc
aminte ZINA BRANCU n'a vrut să activeze sub conducerea C.C.-ului
susţinând că C.C. de atunci ar fi fost ales prin falsificarea
voturilor de către FOMIS şi BALA BRAINAR ceea ce eu n'am crezut
că ar fi putut să se întâmple. C.C. a însărcinat pe VAISMAN
cu reorganizarea sigurii în Besarabia şi apoi în Bucovina.
VAISMAN se întorsese din Spania unde participase în războiul
civil. Eu nu cunoşteam pe VAISMAN până atunci, am fost cu el şi
în armata sovietică, am activat împreună mult timp pe front.

In anul 1951 am aflat că a fost arestat în URSS. Nu
ştiiu cu ce este acuzat.-

Am arătat că C.C.P.C.R. considera pe inginerul SCHOR ca
fracţionist troţkist şi că ar fi fost finanţat de Siguranţă în
acţiunile sale împotriva Partidului. Pe de altă parte însă Sigu-
ranţa căuta pe SCHOR şi cât mi-aduc aminte chiar promisea premii
pentru prinderea lui.-

Eu când am fost la BABCIU-LESCU scambiu în conversaţia
cu el am observat ce mare interes are Siguranţa pentru a pune
capăt activităţii lui SCHOR în Besarabia şi Bucovina. BABCIU-
LESCU cu care trebuie să recunosc am dus o conversaţie ca între
doi prieteni care nu s'au văzut de mult şi întâlnindu-se povestesc
şi-şi amintesc diferite lucruri ce interesă de mişcarea de
acum care cunoştea el din activitatea sa, oameni din mişcare
bineînţelese ce face cutare unde este cutare, etc. Şi eu răspun-
deam. Deşi ce pensionar el arăta dorul de a şti mai departe ce
se petrece în mişcare. După ce am stat în gâna lui tehnica C.C.
şi vorba despre intenţia mea de a mă retrage din mişcare, în
conversaţie el a şi uitat că vorbise că Siguranţa nu va cere dela
mine nimic în viitor ci a început să mă înleane ca să continui
activitatea mea să ne mai întâlnim şi să mai povestesc şi lui,
apoi atât ambiţia mea de a deveni conducătorul Partidului şi în
relaţii bune cu Siguranţa cu ajutorul ei. Eu am promis lui că
voi activa şi voi ţine legătura cu el. Eu de fapt nu numai că
n'am avut intenţia de a părăsi mişcarea dar dimpotrivă aveam
ambitia şi pretentia de a deveni prin secretar al C.C.P.C.R. Acest
scoop urăream încă atunci când am eşuat din închisoare, politi-

ceste erau mult mai ridicat ca înainte, luam atitudine critică față de linia dusă de FORIS în mișcare, veneam cu o serie de propuneri de reorganizare a mișcării și contam să mă evidențiez, să mă popularizesc în relația mea cu foarte multe persoane activiste în mișcare, că eu aduc un avânt nou "revoluționar" din închisoare.-

De fapt însă nu numai că nu am rupt legătura cu Siguranța dar trădaseră deja pe BELA BRAINER lui TAFIARU și am intrat în legătură din nou cu BANCIULESCU. Nu pot preciza dacă această întâlnire cu BANCIULESCU a fost înainte sau după moartea lui BELA BRAINER; s-a petrecut însă cu 3-4 luni înainte de arestarea mea la granița URSS.-

Scopul deplasării mele în Basarabia pe lângă sarcinile primite de la C.C. era și să aflu mai mult despre SCHER, de legăturile sale ca apoi să denunț Siguranței. Ce să mai vizitez pe BANCIULESCU la el acasă nu era pericolul pentru mine de a nu fi observat de cineva și să fiu descoperit.-

BANCIULESCU a propus ca să folosim din nou pe MAGDO ION că prin el egi putea trimite lui informații despre mișcare. Sub pretextul că cumpărăm obiecte lucrate de deținuții politici în închisoare ca simpatizant care se ocupă și cu desfacerea obiectelor, am introdus pe MAGDO la MONI SCHER care locuia pe str. Antim și care se ocupa și ea cu desfacerea obiectelor împreună cu soția mea. Acolo am întâlnit pe MAGDO și prin el am început să trimit informații lui BANCIULESCU. Am îngelat vigilența și am abuzat de buna credință a unei persoane din mișcare MONI SCHER care nu știa cine este omul pe care l-am introdus la dânsa. Dacă înainte am oprit pe soție să vorbească despre activitatea mea în mișcare față de MAGDO, apoi mai târziu am luat cu singură legătură cu el, vechiul meu agent de legătură cu Siguranța. Trebuie însă să-mi amintesc și să precizez ce anume informații am dat prin MAGDO în perioada de scurt timp cât am avut legătură cu el.

La începutul anului 1940, am luat legătură cu TEODARI GARGESCU care se eliberase din închisoare. FORIS mi-a vorbit despre TEODARI că ar fi avut ceva cu mișcarea, nu știu că nu am discutat mai mult această problemă, dar a fost hotărât că decandată TEODARI să fie pus la munca de jos în comitetul local al Partidului din București. L-am întâlnit pe el cât îmi aduc aminte pe str. Monetăriei și de acolo el m'a introdus la fratele său care

locuia în apropiere. El m'a avertizat că fratele său nu este în mișcare, că a fost funcționar la Poliție dar și-a dat demisia nu mai lucrează acolo și că în fața lui să nu vorbim nimic despre mișcare. Eu când am intrat la fratele lui TEODARI GEORGEȘCU și l-am văzut m'a trecut un fior pe spinare că în fratele său mi s'a părut că am întâlnit pe agentul care am avut în anul 1929, ca agent de legătură între mine și BABCIUȘSCU. Nu eram sigur dacă este el agentul acela sau numai seamă la el cu el. Nici el nu am tăcut că m'ar fi recunoscut pe mine. Nu știu ce să fac să-l întreb când voi avea posibilitate dacă este și el agentul și dacă TEODARI știe ceva de legătura noastră de dinainte. Eram în mare încurcături. Îmi este greu să afirm precis dacă a fost el sau nu agentul, dacă pe urmă urmei l-am întrebă sau nu, atât pare o întâmplare extraordinară că fratele lui TEODARI GEORGEȘCU agent de siguranță, agent de legătură al provocatorului VASILE LUCA. Fratele lui TEODARI a fost funcționar la F.N.D. unde eram eu secretar după război dar atunci era cu totul schimbat, gras, un om tăcut care nu mi-a mai adus aminte nimic din trecut. Îmi recomandase TEODARI, a lucrat ca intendent dar s'a încurcat cu soacolele și am fost nevoit să-l concediez. Eu cu TEODARI GEORGEȘCU îl cunoșteam din mișcarea sindicală din 1929, nu am activat împreună niciodată în mișcarea ilegală decât în 1940 un scurt timp așa că nu știu nimic din trecutul său.-

În perioada dintre 1939-1940, a murit unul după altul doi membri ai C.C.P.C.R. Aceasta a fost mult comentată în mișcare și mulți membri puneau la îndoială dacă a fost aceste întâmplări de moarte a doi membri ai C.C. de boală naturală. De aceea socot necesar să spun ce știu eu despre aceste cazuri.-

BELA BRAINER încă mai mult timp suferea [redacted] și plângea de sănătatea ei până ce C.C. a hotărât internarea lui în sanatoriu. Cu aceasta s'a ocupat GHEORGHE FORIS și de la el am aflat că BELA BRAINER [redacted] este în pericol de moarte.-

Tot FORIS mi-a comunicat că moartea lui BELA BRAINER s'a produs [redacted] MIHAIL TUDOR al doilea membru al C.C. se plângea [redacted]. El trebuia să plece cu misiune în URSS în delegație dar se simțea atât de prost că a refuzat din pricina bolii să mai plece în URSS. El a murit după arestarea sa, nu știu în ce împrejurări. El a fost bănuț de unele persoane din mișcare că ar fi fost provocator. Altcareva nu știu despre aceste cazuri.-

Fac o mențiune în legătură cu persoana cu care luasem contact după întâlnirea și converbirea cu BANCIULESCU. În discuția cu BANCIULESCU eu nu am spus calitatea mea în mișcare, ci am mai arătat, am vorbit de intenția de a mă retrage cu totul din mișcare. Când am scris în declarația mea că am luat legătură cu MAGDO ION și l-am introdus la MONI SCHOR, scrierea cu mare încredere acest lucru, nu eram sigur dacă a fost el sau altcineva de la Siguranță. M'a frământat această problemă după ce am înțeles că și ei fi luat legătură din nou cu Siguranța prin MAGDO ION, și am constatat că iau am gresit și cu toată stăruința mea de a reconstitui tot adevărul despre activitatea mea ducându-mă la clasele muncitorești constat că n'am reușit cu totul și astfel am făcut o serie de afirmații neadevărate în declarația mea. Frec prin mari chinuri sufletești din această cauză că nu pot fi considerat altfel decât că n'ami fi sincer în recunoașterea a tot răul ce am pricinuit mișcării muncitorești. Eu din îndemnul lui BANCIULESCU am luat legătură și am întâlnit pe MONI SCHOR, nu pe MAGDO ci pe TAFLARU cărui tot nu i-am spus calitatea mea în mișcare. El a cerut de la mine să aflu diferite lucruri din mișcare prin cunoștințele mele și în special s'a interesat de mișcarea din Basarabia și Bucovina. Eu i-am spus că pentru acest lucru trebuie să mă deplasez în aceste regiuni și numai acolo voi putea culege informații despre mișcarea de acolo. Am și luat de la el 2000 lei bani de deplasare iar în C.C. am propus ca să fie trimis în aceste regiuni caeace s'a aprobat. Astfel de fapt am plecat în Basarabia trisis de siguranță, am fost și în Bucovina iar după ce m'am întors l-am întâlnit din nou pe TAFLARU și l-am informat despre deplasarea mea dând câteva persoane din mișcare cu care m'am întâlnit acolo care au legătură cu mișcarea, ca: LINA BRANCU, HAITA GRUNBERG și alte persoane din Chișinău, Hotin și Cernăuți și în legătură cu grupul fracționist al lui SCHOR ce s'putut afla despre el în această deplasare. Nu pot preciza nici acum dacă am mai dat și ce anume pentru TAFLARU în cele câteva întâlniri ce am avut cu el până la arestarea mea la granița URSS.

Înainte de arestarea mea am scris o broșurică în legătură cu războiul și sarcinile mișcării sindicale care a fost aprobată de C.C. cu linia în activitatea mișcării sindicale precum și în ceace privește caracterizarea celui de al doilea război mondial. La Comintern însă am fost criticați că, caracterizarea războiului a fost justă însă părșirea, adică renunțarea de a folosi

inodă activitatea în cadrul breșlelor cu posibilități legate este prea deversă și creșterea grupurilor sindicale în întreprinderi duce la sectarism, că masele importante muncitoare să găsească în breșle și deci de a nu se izola de ele trebuie dusă activitate acolo și organizate luptele economice chiar prin breșle.-

Mai menționez din activitatea mea ca agent provocator din perioada 1932, 1940, că în toamna anului 1932, am avut o întrevedere la Cluj cu inspectorul regional al Siguranței ZAHIU din proprie inițiativă, căutând pe el la Inspectoratul siguranței la Cluj, cu care ocazie am denunțat oamenii din mișcarea din localitate cu care am activat pe linie sindicală. Pe linie de partid am denunțat lui ZAHIU pe ȘTEFEL MANIȚIU.-

Dar se știe că am recunoscut adică am denunțat lui ZAHIU persoanele din C.G.M. cu care am activat la București.

Din perioada 1939-1940 mai menționez readucerea lui PARASCANU în mișcare care fusese demascată de C.G. că are atitudine antipartinică fracționistă față de C.C.P.C.R. El a recunoscut față de mine greșelile sale în urma cărora el a fost încadrat în partid și în mișcare, după propunerea mea. Mi-aduc aminte despre TRUARI GEORGESCU că după ce se eliberase din închisoare el refuză un timp să activeze în mișcare și din cauza aceasta a fost reîncadrat la muncă de jos.-

În completarea ce am făcut cu privire la activitatea mea în perioada 1939-1940 până la arestarea mea, am arătat că am avut legătură cu Siguranța, nu numai cu ocazia arestării și am servit-o cu diferite informații despre mișcarea muncitorească până la arestarea mea. Arestarea delegației s'a întâmplat așa cum am arătat înainte din vina călăuzului care ne-a mințit și ne-a părăsit înainte de a trece adică de a ajunge la graniță. Este adevărat că la cercetările la Siguranță de către TAFIARI am spus la întrebarea lui de ce n'am întors dela graniță, am răspuns că am avut teamă că în URSS aș putea să fiu descoperit că am servit Siguranța împotriva mișcării. În realitate eu am vrut să trec cu delegația în URSS și n'am nici o vină în căderea la graniță. Trezirea graniței a fost organizată de VAISMAN care a fost secretarul regional în Bucovina. Deși că tot anul ești am fost liber nu am ținut legătură cu ȘTEFEL fiindcă eram supărat pe el din cauză că a neglijat contopirea conștințării mele la Iași cu cea dela procesul caferiștilor și aveam oarecare neîncredere în el, nici el nu căuta legătură cu mine, totuși el a apărut la Gemina

și trimis de FORIS ca să organizeze apărarea noastră în fața
Consiliului de Război și să se informeze C.C. prin el asupra că-
derii noastre. Eu am povestit lui BRANR totul cum s'a întâmplat
și ce am avut asupra noastră precum și unde am aruncat plicul
cu raportul C-C. către Comintern. Eu nu am aflat niciodată dacă
plicul ar fi fost găsit de Siguranță.-

BRANR a mai fost la mine și m'a vizitat la închisoarea
Cernăuți și cu el am vorbit ca să facă intervenția ca după ter-
minarea pedepsei să fim eliberați fără a fi trimiși la Siguranță.
Deasemenea ca să aranjeze cu Direcția Inchișorii ca să fim reți-
nut acolo la Cernăuți până la terminarea pedepsei. Eu am avut
interția de a nu mă reintoarce în țară dacă reușeam să trec grani-
ța în URSS, deci când ne-a întrebat în închisoare dacă vrem să
ne retragem și să rămânem cetățeni români sau rămânem și devenim
cetățeni sovietici, nu am zăbovit nici o clipă, nu am avut teama că
voi fi sau nu demascat în URSS, nu m'am gândit la acest lucru.
Dimpotrivă eu socoteam că rămânerea mea în URSS este scăparea mea
și din închisoare și de Siguranță care folosea lașitatea mea de
a deveni sincer în fața mișcării și a mă demasca singura cale
justă ce puteam face și nu mă lăsa se sub șantajul ei. Eu nici nu
puteam să fiu pus în libertate după expirarea pedepsei la Cernău-
ți fără a fi deschis un alt proces împotriva mea de către Siguran-
ță chiar fără voia ei, deoarece mișcarea știe acum că familia MI-
LNER a declarat și pe mine ca membru în C.C.F.C.R. și punerea mea
în libertate ar fi însemnat și demascarea mea. Și așa este de mi-
rat cum n'am fost bănuți de mișcare nu numai eu dar și restul
membrilor din C.C. de ce nu am fost băgați și condamnați în lipsă
în procesul lui MILNER. Era vădit că Siguranța prin aceasta ac-
coperă pe cineva. Eu eram în pericol mare de a fi demascat și pen-
tru Siguranță lăsarea mea la Cernăuți era o soluție potrivită mai
ales dacă avea și pe altcineva de acoperit din C.C.

Lăsând la o parte ce gânduri am avut eu altă cale nu
aveam decât împreună cu toți deținuții să rămânem în URSS altfel
înșelăci faptul că dacă n'ași fi retras și eu refuzând a rămâne în
URSS atrăgea după sine demascarea mea. Odată cu devenirea mea ce-
tățean sovietic s'a încetat și legăturile mele cu Siguranța, am
arătat ce-mi aduc aminte totul din această perioadă, nu am ascuns
în noi conștient nimic.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și
semnez, liber și nesilit de nimeni.- ss. Vacile Luca
17 Ianuarie 1953.-

17 Iunie 1953

95

Dati in fata noastra,
sef de departament,

Declarație.

Subsemnatul Traile Luca
născut la 8 Iunie 1908 în Comuna
Căstelinu Reghinu, Județu Harghita fiul lui
Anton Luca și Al. Amaliei, de
profesie lucrător, căsătorit, stagiul
militar satisfăcut, ultimul do-
miciliu în București Str. Ștefan
Romnicorum 22 asupra celor
întrebate la fel ca unchi și sora:

Întrebare

Când și începutul D.Î. activității
contra revoluționare?

Răspuns.

Cu conștiința mea de azi sunt
la primul act contra revoluționare
am săvârșit după terminarea pri-
mului război mondial 1918 când
m-am înrolat în Garda Națională
la Comuna Ștefan, creșterea de gu-
vernul Károly din Ungaria cu
scopul menținerii Ordinii.

Luca

Aceste gărzi au fost formate din
 voluntari, fost ofiteri subofitieri ⁹⁶
 soldați demobilizați. Erau și cu de-
 mobilizat din armată din care fă-
 ceam parte dela Octombrie 1917 și
 până în Octombrie 1918. Tineri în vârstă
 de 20 de ani încauștău cu un
 băgaj de naționalism și de mic
 buget, atrasi de salarii mai
 și de aventură au intrat în această
 gardă pentru păstrarea ordinii
 burghez-mosieresc din Bucuraria

În calitate de comandant al
 unui grup din Gardă în comu-
 na Leordenia am participat la
 acțiuni de strângerea armelor
 dela populația din comună și
 în acțiunea de a împiedica miș-
 turbirău produse de demobi-
 lizați nemulțumi împotriva
 fostului autorități din comună,
 mai ales împotriva notarului de
 totă puterii acestora în timpul
 războiului, Gata de familiile
 mobilizaților.

stare de mișcă
 1917

Al doilea fapt a fost involarea
 mea în lupta contra revoluționa-
 re "Dirigia Semenișii".
 Fui obligat în urma ordinu-
 lui guvernului care mobilizase
 contingente se intru din nou în
 armată în loc să mă prezint
 la Regimentul meu din care fă-
 ceam parte în timpul războiului

3.)
in urma propagandei unui afitei
care venise la noi in comună ⁹⁷
la "Divizia Semiacți". Încercat de
acest afitei am mai tras după mi-
ne 80' de tineri tot la același Di-
vizia.

Nu cunoșteam atunci rolul ade-
vrat acestei Divizii. Mi s-a spus că
nu are alt scop decât apărarea
Ardealului împotriva invaziei de
matelor Române care se pregăteau.
Nu cunoșteam mișcarea muncito-
rească năveanu constituită de clasa
cresusem ca copile într-un obfe-
linat catolic, la Sibiu în spirit
naționalist, iar mișcarea țărănească
la un mic meseriaș în mediul
mic burghez. Erăm un națio-
nalist mic burghez, deși am fost
muncitor exploatat ca muncitor de
mestecul meu apoi ca lucră-
tor, am fost exploatat de Cal Fe-
țele Maghiare înainte de a intra
în armată. Nu am fost organizat
în mișcarea muncitorilor țării.

Rolul contrarevoluționar al
acestei armate este evident.
Mai târziu însă când eram a-
răm în Partidul Comunist pu-
tând a ascunde activitatea mea
contrarevoluționară am asumat
participarea mea în Divizia Se-
miacți și participarea mea
în activitățile și contrarevoluțio-
nare.

Am participat la muncitoria-
lung

40
cele actiuni contra-revolutionare a
Diviziei Meziasei: Am fost trimis⁹⁸
in compania de infanterie la spital
numit 1918 dela Cluj la Ciucea
pentru mentinerea ordinii. Am dus
actiuni de a stranga armele dela
taranimea saraca din jurul Ciu-
cei. Cu un grup de soldati - eu eram
sergent si am fost in fruntea gru-
pului - am trecut in casa in casa
si facand perchezitii am strans
armele si impibat de sovietizare
a fost multe cazuri cand put-
eam sa pe noi care au dus
armele si ne preda cu buna
voie. Tot in jurul Ciucei am
fost trimis in urma cu un plu-
tan in frunte cu un ofiter pentru
in apararea unui mosier casa
maghiara, care a fi fost am-
nintate de taranii romani.
Nu gasind nici un fel de ac-
tuni care ameninta pe mo-
sierii ne am intors la Ciu-
cea. Dela Ciucea ne am uras la
Sata Mare impreuna cu o parte
a Diviziei de unde compania
mea a fost trimis la o alta ac-
tuni de "mentinerea ordinii"
la rasul Nagykallo. in luna
Iunie 1919. O parte din compa-
nie a fost trimis cu paga la o
mare masie cantreasca impotri-
va eventualei actiuni ai taranirii
de a imparti pământul mosie-
resc. Petrul am ramas la drag si

Bluj

50
adunat
de mine
Huy

faceam poză la instituții publice.
cu acte de betie și de ^{acte de} hulig^{an} 99.
rigină în care am luat și cu
parte am îngrozit populația
orășeni. În februarie 1919
compania mea s-a întors la sa-
tu-Mare și încetăm la Nemeth
în niște bătăci sfârșit din oraș.
Cu am trecut ca armurier la
compania în mitraliere. De aci
am fost scos mai multe ori cu mitra-
liere la oraș. În caz de intrări mun-
ciorești pentru a intimida pe mun-
citori și a împiedica eventual "Tur-
burări". Am instalat mitraliere cu
țeva ori clienți în câminul mun-
ciorești și cu personal am făcut
pauze în aceste activități, ca în re-
voluționare de a pune picături des-
fășurării mișcării muncitorești.
Spre sfârșitul lunii februarie am
părăsit Divizia și am intrat la
lucru la locușii. Am lucrat la
mici meseriași. Am cîntat se întine
în mișcarea muncitorească pe ca-
re începuseră să amare clienți intru-
re unde au participat și din con-
tact cu muncitori care și ei au fă-
cut pupășca de prietere noi clienți
cînd stăteau la poartă împotriva
lor. Nu am fost prietini în mișca-
re mare mult nici acte cu sunt
muncitori și nici vine să mă
recomandă iar din cauza că am
fost din armata secundară ^{armată} 1919.
Dacă înseclere cu drept revin în
mine. Am plecat și la Budapesta
se întine la lucru la fabrica de
Huy

adunat
de mine
Huy

67
am fost membru de Comitetul de Publicitate
nefiind organizat în sindicat. Mămureștii
toți la Satu Mare și în urma **190-**
puterea a trecut în mâinile cla-
sei muncitoare și trupele sechestre
în mod gataș de a însele
guvernul sovietic maghiar și a
schimbat panglica albă cu roșie
mămureștii din nou în această
diviziune s'au mascat de fapt contra-
revolutionare. Dacă n-am intrat
voluntar în Armata Roșie, care
era în curs de organizare și
faptul că mai târziu am rămas
participat în acțiunile contra
revolutionare a Diviziei Semias-
că dovedește că în fond am
rămas acclasi naționalist con-
tra revolutionar. Pute câteva pi-
le ^{după ce am intrat în Diviziune} să
răm plecat cu campania mea la
front care să vină trupele sech-
estri în fața Sighetului Marmarocii
pe maghiarii muni sat nu de
parte de orașul Sighetul Marmar-
ocii. Era în luna aprilie 1919.

Divizia Semiască a părăsit înși
frontul stând la război pe deplin
adeverată sa față contra-revolutio-
nară nu numai deschișând drumul
Armatei Române de a
înăbuși Revoluția în Ungaria
dar în multe locuri a fost
atacată detasamente ai Armatei
Roșii de către detasamente
sechestre. În retragerea compa-
rării

adunat
abstrus

72
nia mea a participat în acțiuni contra
revolutionare în care am făcut și eu
parte. În ziua pornirii dela ~~front~~ ^{10.11.}
pe motiv de deservirea unui capso-
ral a fost percheziționat tot sa-
tul pe care pășescam din ordinul
Comandamentului. Am fost amenin-
țată populația că vom da foc
satului dacă nu vom găsi pe
Caporal. Am fost și țap în
special de alimente în oca-
zia percheziției. Populația era
de naționalitate române.

Cu greu a fost împiedicat ca se
nu fie și amenințări că cei din
aici gardă vor să se dechide
locul de mitraliere asupra
populației care pe sosea stând
privea plecarea noastră.

Pe drum în localitățile de unde
am trecut sub presiune amenin-
țării noastre sovietele locale au
fost dizolvate și reînțele autorita-
țile burgheze care esteptau
într-o armată române.

Am participat personal la
dizolvarea sovietului din Beregas
instalând mitraliere pe piața
în fața sovietului local gata să
tragă dacă garda roșie s'ar mișca.
Alfel a fost dizolvată sovietul
sub amenințarea trupelor noastre
și dezarmată garda roșie.

Pe drum în direcția destinația
noastră care era Kir-Tas unde
trebuia să intrăm în poziția

Prun

impotriva Armatei Romane" Lupto
 gara de cale ferate au fost ras
 impotriva unui detașament
 Trupelor Rosii care se retrăgea
 în urma Luptului cu Divizia
 Semiască deschisese drumul
 pentru înaintării Armatei
 Romane. Au participat în lu
 aceasta acțiuni contra revoluțio
 nare cu grupul meu de mîtin
 țiere. Cîț mi aduc aminte au avut
 un mort și au rănit în urma acestei
 ciocniri.

În 29 aprilie am sosit la destinația
 meu săpat în tranșee credem că vom
 intra în luptă cu Armata Romane at
 tentional atacul ei. La 1 Mai 1919 am
 părăsit tranșee și am intrat în satul
 Niz-Taj unde mi sa comunicat că tru
 pele noastre sunt încercute și Coman
 damentul a hotărît capitalarea față
 Armatei Romane că a obținut înțoa
 cerea noastră acasă liber. Peți câte
 va zile am depus armele și în loc
 de a pleca liber acasă noastre
 am fost luați și țuțati ca priza
 nieri. Așa sa încheiat activitatea
 mea contra revoluționare odată
 cu încheierea Tădărei Comanda
 mentului în frunte cu generalul
 Kiatofil și Colonelul Nagy Pavel
 Adică activitatea mea contra rev
 lutionare în Divizia Semiască.
 Eu personal în alte acțiuni contra re
 volutionare a trupelor noastre nu
 am participat, afară de cele a cătate
 mai sus. Înainte de a fi eliberat
 din prigoana am fugit și am
 stat aduses întregi timp în pădu
 re apoi în sat la mine până la

Hand

9/10
prebușire revoluției din Ungaria
În luna Septembrie 1919 am intrat
lucrător licit în mecanic în De-
poul CFR în orașul Brașov ¹⁰³
în aceeași lună am intrat în
mișcarea muncitorească înscrisă
într-ună în Sindicatul CFR
și în Partidul Socialist din Tor-
Bășeni.

Am intrat în mișcarea muncito-
rească cu un bagaj mare de naționa-
lizm, dus de valul mare de
creștere al mișcării muncito-
rești. Am pățit atunci în mi-
șcarea muncitorească și au ajuns
în conducerea ei tot fel de ele-
mente naționaliste, oportuniști
aventurieri politici agenți pro-
vocatori, masă de mici burghezi
anarhiști, pe lângă masa justi-
tă muncitorească. Dornici de
luptă revoluționară, pentru
rependicările ei. În orașul Bra-
șov oraș cu mai multe națio-
nalități curentul naționalist
era puternic sau forța o pie-
dică serioasă mișcării revoluțio-
nare internaționalistă a mișcării
muncitorești.

Pe lângă faptul că am intrat
în mișcarea cu un bagaj naționalist
și mic burghez am avut încă din
război și din viața distributivă
în armată secesiunea apăsătoare
le elementele de clasă care outi-
nuam și atunci când am intrat

vers de
scriere
Oly

Oly

10
Dores de
mine
Bluz

în mișcare, betic, joc de rătăci și
alte manifestări ale elementului de
câștig, care erau și pe de altă parte
impedican formarea lui mine
a unei conștiințe de clasă re-
voluționare. Până la anul 1921 nu
am avut nici un fel de simțiri în
mișcare muncitorească. Tocmai din cau-
za acestei victii a jurnii lumpenprole-
tari.

Tălbăsure

Când murele și în ce împrejurări
și fost mentat și de către organele
siguranței?

Răspuns

În autobiografie și în datele biografice
despre mine sau viața și sunt
faptul că am avut un rol important în crea-
rea partidului comunist în România. Re-
memorez astăzi că și această precum
și faptul că am fost voluntar în
"Mata Rosii" Maghiar a fost un ne-
adevăr. Nu am avut nici un rol în
crearea PCR-ului în care am intrat
ca singurul membru. Am crescut
în mișcare sub influența elemente-
lor oportuniste ambulatorie dintr-o
mai târziu să dovedesc că am fost
și provocator. Elementele care nu
ridicau în mișcare în anii 1923-
1924. cian Ivoia Georgehe fost se-
cretar al sindicatelor Unite din
Brasov apoi a trecut la Social
Democrați. Gramazi Gabo Tulia
tot secretar ai S.U. din acel

Bluz

11
oraș care avea legătura și cu CC al
P.C.R. cu Kőblov și care mă legă^{de} 5
mine și mă recomanda lui Kőblov
în 1924. Apoi Berghes Aladar care a
fost la Brașov înainte ca PCR să fi
trecut în ilegalitate în anii 1923-1924
până când în primăvara a anului
1924 a fost expulzat. Activând în mis.
care părea atunci oportunistă la
galiste nu am devenit un comunist
Internționalist adevărat, ci tot un
oportunist, cu multe rămozite na-
ționaliste, mic burghez, caricist
care punea interesele sale perso-
nale deasupra intereselor mișcării
deasupra intereselor clasei sale și
a Partidului de avangardă a
proletariatului. Astfel pot expli-
ca trădarea săvârșită de mine
cu atâta ușurință încă în a-
nul 1924 înainte de a trece la
munca ilegală ca secretar re-
gional al Partidului. Eram
președinte al organizației de
partid, iar legătura cu organe
superioare am avut prin gra-
mazi șaba Luliu. Eram în un-
căl cu situația militară. Am
fost dat întâi ca rezervist la
incorporare cu contingentul 1920
apoi ca defector. Nu descriu toa-
te istoria acestei situații, men-
ționez numai faptul că am de-
venit defector tot din orgoliu

Blat

12
național și personal mic bugetari. Nu
vint se face militația la românii 1916-
cu care s-au fost nu subofiter în ar-
mata maghiară în care servisem
4 ani. Nu am vrut se fiu simplu sol-
dat român batându-mi și din cauza
recunoașterii la limbă română.
Chiar momentan hotărâșam să pî-
lășez țara și se fug în Angeria.

Am făcut proția să se adresez u-
nui agent al Siguranței Tom Munteanu
pe care îl cunoșteam înainte atât
prin faptul că învățea în sechiul
sindical și al partidului ca la el
acasă cât și prin faptul că câte ori
am fost chemat la Siguranța din
diferite ocazii în timpul răzbi-
nii legale el a fost folosit de so-
fi lui ca tălmăci între noi și
Șefii Siguranței. Acest lucru s'a
petrutt la primăvara anului
1924. Am promis și banii lui
Munteanu dacă mă ajută se des-
purc situația mea militară.

El însă mia propus să mer-
gem la seful lui și se slătuim
cu el. Astfel muni dus cu a-
gentul Munteanu la Siguranța
din Lala sefului său dăcă în
măi înseși Popescu la care cu
ajutorul lui Munteanu am ex-
pus situația mea. Seful Si-
guranței folosind situația
mea de a mă scutiă mia
asigurat că nu voi avea nici

Popescu

13
o neplăcere din cauza situației mele
militare, că se vor aranja totul și
voi putea trăi liniștit în condiții de
devote informator și siguranței. Eu
am primit acest timp mășină și
dactilograf. Nu am vrut să servesc Sta-
tul burghez. Mă simțeam ca militar
am devenit servitorul sau ca truda-
tor ai clasei muncitoare. Am pri-
mit propunerea și căt mi amiu-
tase chide pe loc am și dat am-
nunte informații siguranței m-
mășină de se ține legătura cu a-
gentul sovietic. Am denunțat
toptul că legătura cu CC al PCR.
Votine Grigore și Gabo Tulia și
primeste scrisori pe adresa mea.
Șeful siguranței mi a promis și bani
pentru informații ce voi da asupra
miscării comuniste și ca să mă lege
și mai bine cu siguranța mi a dat
o mie lei pentru informații ce am dat
siguranței cu această ocazie. Așa că
de fapt devenisem informator ai si-
guranței încă atunci recutat de
șeful Popescu încă înainte de a
trece la activitate ilegală în urma
mitasem cu deservă și. Nu știu exact
dacă încă înainte de a mă anga-
ja ca informator sau după dau mi
se pare că tot în anul 1924 cu ocazia
afecțiilor comunale în loc ca se înlept-
limesse cu o sarcină dată de partid
a depune niste documente pentru can-
didati miscării eu am predat a-
ceastă sarcină lui Iles Iosif iar eu
măprema cu solia am plecat la părin-
ții mei cu ocazia sărbătorii Paștelui.

Bluz

acuzat
de spionaj
P. S.

Întâlnindu-mă cu agentul Munteanu
care cauta aceste documente la mine pe
care devenit că documentele se găsesc
la Iosif Josif. Mentionez că nu sunt în
zăr cărui să petrecă acest lucru. Nici
informații am mai dat siguranței
despre mine până la atestarea
mea în decembrie 1924, însă șoc
că activitatea mea contra-revoluționară
demonstrase clasei muncitoare și a Parti-
dului său am început ca membru al
misiunii - cu această ocazie cănd eram
organizat informator sau mai bine zis
probator. Fiind în același timp și
un membru important al misiunii,
președintele organizației locale de Par-
tidului din orașul Buzov.

Întrebare!

De ce ai consimțit d-ta ca să devii
agent?

Răspuns.

Pentru mine este foarte greu de a
da un răspuns just și cinstit la acces-
ta întrebare. Am mai fost și nimeni
și nimic ca să mă consimt a deve-
ni agent al siguranței. Nu aveam
conștiință de clasa revoluționară lega-
tă nezdrușnică cu clasa mun-
toare dar mă împotriva ei nu
simțeam, și nici împotriva Parti-
dului Comunist în care făceam parte.

Interes material, dorința de
pului meu de a se ridica deasupra
ra clasei mele muncitoare pute-
am se vede și în alte părți
decât ca agent al siguranței. Ca
mă simțeam siguranței ca să
mă scap de persecuția ca agent

P. S.

adăugat
de mine.
adăugat de
mine
Pluz

adăugat
de mine
Pluz

15
Tot nu este ^{un} ^{caz} ^{care} ^{nu} ^{este} ^{deloc} ^{plausibil.} Eram
singur în fața un mic bungezi individ.
Alina care nu ^{ubedea} pe nimeni decît ¹²⁹
și nu ^{avea} nici o ^{avertură} romantică cu pri-
vit de slugărie la "stăpânire" în ca-
re am trecut îndrăznind la ordinea în-
că, în armată, și care nu a dispărut în
misiune sub influența elementelor spor-
tuniste sub care am crescut în puș-
tărie. În fața dei eram ^{un} ^{caz} ^{care} ^{nu} ^{este} ^{deloc} ^{plausibil.}
ai clasei munitoare și a partidului
asa că pentru siguranță era ușor să
mă surprindă pe o chestiune sau ca
ce ca acesta a depertării meu din ar-
mată cu promisiuni de viață înso-
rită și să mă determine pe mine să
să mă consimt de a deveni agent.

Intrebare

Line dela siguranța a ținut legătura
cu D. Ta ?

Răspuns

Persoane dela siguranța care
sa ținut legătura cu mine a
fost agentul Toina. Cu acest a-
gent întoseam în legătura cu
mult înainte de a ajunge și
eu agent. El era agentul idio-
mă și mă țineam pe mine din
partea siguranței în timpul
activității mele legale. Lângă
în același raion cu mine și
într-o noapte anul vineam dela
sediu. Misiunii au intrat în

Pluz

65
vorbu pe el. Agentul Foinea a cău-
tat să câștige înțări încrederea mea vor-
bind despre faptul că și el a sursat
și numele de nevoia este la siguran-
ța, că nu este în contra noastră etc.
După aceasta înțelegere de multe ori
mă prindea noaptea când veneam
de la seclie și treptat treptat s-a
format între mine și agentul
Foinea o relație prietenească.

El mă ruga să îl ajut cu di-
ferite informații ori care ar fi
despre mișcarea munitoarească
și înțelegând scopul lui de a

X) mă aibe în mână prin faptul
că am dat informații despre miș-
care prin el siguranței și apoi
să mă sursajef am început
să îl ajut pe prietenul cu lucruri
pe care tocmai eu nevătamă toa-
re mișcării, apoi am dat mai
departe și beauri mai însem-
nate despre activitate noastră
în mișcare legală. Așa a înce-
put relațiile mele cu sigu-
ranța ca apoi încet încet a-
cest agent ma convins să

X) între și eu agent la sigu-
ranța. Într-o noaptea la fine
partea verii 1924 stând de vor-
bă cu agentul Foinea am că-
zut de acord cu el ca se întie

1927

17
și eu la Siguranta, eram într-o stare
deprimată în timpul secol. Din fabrica
fost dat afară. Mulți din muncile din cau-
ducere sindicatelor și a partidelor sau
retras și cantare să ajungă viața lor.
în mod individual. Agentul Golosea și
acest fapt al stării mele deprimată
despre care iam vorbit ca să mă
convingă să intru la Siguranta.
Eu iam promis că voi face acest
lucru și am spus lui și despre si-
tuatia mea din cauza încercării
cu chestia departării din armată.
Am inteles cu el că a doua zi
mă voi prezenta la Siguranta și
voi canta pe el și în presența vouă
vorbi cu seful său pentru a mă
primi la Siguranta și se va a-
lucra și chestia mea militară.

Astfel am și făcut. A doua
zi miam prezentat la figu-
ranta la un cabinet pe foia și
cu el am intrat la seful sigu-
rantei din Brasov și prin foi-
na care mi a fost tălmăci
iam spus sefului dorinta mea
de a deveni agent ai Sigurantei.
Așa miam angajat la Siguranta pri-
mia dată ca agent informator și
sa stabilit să mă mentin la legatura cu
foina și prin el să dau informa-
ții despre muncile, Sigurantei.
Seful Sigurantei am ocaziona legaturii-
le mele cu agentul 'Foina' și
era informat de la agent că mă
voi prezenta la Siguranta de a ce-

18

re a fi primit ca agent. Comitetul Cent.
ral al Partidului Comunist intrase 112
deja in ilegalitate si se pregatea tre-
cerea Partidului in ilegalitate nor-
malizandu-se pe baza actiunilor ile-
gale ca organizatiile de baza a partidu-
lui. Siguranta desigur nu avea nevoie
de mine ca agent deschis si ca se ac-
tivez mai de parte in miscare si se
dau informatii despre Partidul Co-
munist despre activitate sale ile-
gale. Siguranta avea cunoastinta despre
calitatea mea in conducerea Partidu-
lui si seful sigurantei pe loc mi
a cerut informatii despre legaturile
mele spre sus. Seful sigurantei
mi a spus ca daca eu vreun se-
mbru pe lista sigurantei ca se lupt
impotriva Comunistului, asa cum
am exprimat se dau dovada de
sinceritatea mea si spun dela
cine primesc instructiuni. Eu am
acordat ca instructiunile primesc
prin Secretarul Sindicatelor Gra-
magi Gabo Tulin care are lega-
tura cu Comitetul Central al
Partidului. Corespondenta primesc
nu pe adresa sa direct, ca va
si la adresa mea corespondenta
pentru Gramagi Gabo Tulin.
Sa stabilit ca eu se raman in partid
si se dau informatii despre activita-
tea clandestina a partidului si
despre persoanele care fac parte in
conducerea partidului. Eu am anga-
jat

10
jal ca voi face toate ce mi se cere ligu.
tranta dela mine. Mi a dat o mie de **413**
pentru informatiile ce am dat si a pro-
mis ca am sa mai primesc bani pentru
serviciile mele. Am mentinut legaturile
cu agentul Voiva si cum intalneau
de obicei noapte cand ma intorceam
acasă dela sediu, la locuri nemulbla-
te in orele tozilor noapte.

Sunt timp a trecut dela angaja-
rea mea ca agent informator Teodul
Gramosia fata de Iuliu ma legat
la domiciliu lui Szekely in Köb-
lös Elee care mi a propus sa pri-
mesc insusinarea municii de cor-
porizare ilegale a partidului a.
Tot in localitate Brasov cat si
in Regiunea in calitate de Secre-
tar Regional al Partidului si
se mentine legatura pe el. Sa
cuma mea era jum munca a organiza-
rii ilegale in Regiunea Brasov
dar fiind ca me ramas in legatura
cu Köblös am indeplinit o serie de
danciri si ajutorarea municii el
al Partidului. Astfel am fost insusi-
nat de Köblös in organizare tehnica
a muci Confedente de Partid care ad
aout loc in Comuna de mica la
parinti mei cum in luna Iunie
1924. Aceste confedente sa tiut
in legatura cu organizarea munci
ilegale ale partidului, crearea Re-
gionalelor si pregătirea Congresu-
lui al 3-lei al PCR. Am fost trimis
de Köblös cu responsabilitate la

[Signature]

de fiii: membrii ai CC PCR la Marcel
 Paulici care locuie la Cochetu la ~~144~~
 Kahana la Gheorgheni. Am primit co-
 rrespondenta pentru Köblös atât la adresa
 mea cât și am mai organizat și alte
 adrese ca a lui Gheorghe Alexandru, gî-
 duirea cuicilor CC. lui etc.

Cît mi aduc aminte despre toate munca
 mea în legătura cu CC al PCR nu da-
 dusem nimic semnatei ca monument
 mi a părut rîu ca mi legasem etc
 semnate. Abia în Decembrie moa-
 rta așteării mele am trîdat aceste
 legături ce am avut la CC al PCR.

Munca de organizare în Reghină am
 început în luna Iulie sau August 1924
 nu mi aduc aminte exact. Pentru solu-
 area legăturilor de partid am folosit
 adresele rămase încă dela Berghes
 Aladar care a fost la noi secretar de
 partid în 1923-1924 pînă la expulzarea
 sa în prima vara anului 1924. și ca-
 re scribase în localitățile din Reghină
 mea la Medias Sibiu și în Valea
 Jiului. Reghină mea cuprîndea
 Județele Brasov, Treiscaune, Tor-
 nova și Sibiu, Puniadoare și
 Valea Jiului.

Pînă la creșterea mea reorga-
 nizasem comitetele ilegale ale PCR
 și care trecuse la organizarea ce-
 lulelor ilegale la Brasov, Medias
 Sibiu Petrosani Vulcan și Lupșeni
 în Valea Jiului și G. Gheorgheni.

După Congresul al 3-lea al PCR
 CC al PCR la hotărîit noate ca unui
 manifest care era un program
 și chemare la lupta a naționale
 minoritare și a naționalităților
 din

asuprite din Romania. Titlul manifestului era "Jos Robia Economica si Politica si Nationala". Se hotarise ca acest manifest sa fie impartit in acelasi zi pe intreaga Tara intre 10-15 Decembrie nu pot preciza exact data. Eu am fost insusitorul in tinuturile, expedierea pe alte regiuni in Ardeal si pe regiunea mea precum si cu ^{organizarea} ~~organizarea~~ manifestelor in regiunea mea.

Pina la aceasta actiune prin agentul Voinescu am informat siguranta despre desfasurarea activitatii ilegale a partidului in Regiunea mea. Am demontat elementele cu care am inceput reorganizarea a muncii ilegale. Astfel la

Brasov pe Ios Josif cu sotia pe Klara Ludovic, Nicles, Gramazi Gabo Zekia care facem parte din comitetul ilegal al partidului impusura cu mine.

La Media pe Kamil Josif din Sibiu pe Ursu din Valea Zindului pe Cerintchi: asa ceva facem multa nu mi aduc aminte precis, in care masura legaturile la Petrosani si care a inceput organizarea ilegale a partidului din aceasta localitate. Pe G.

George pe unul Klein si pe alti din Regiunea mea din cel astfel siguranta fiind pe baza

[Signature]

22
cârmă putea să organizeze numai
circa defășurării activității ilegale
a partidului și organizațiile sale
ilegale, în Regimul meu.

Am aflat și mai sus cu până la
arestarea mea în decembrie 1924
nu am dat nimic în ce privește
activitatea mea în legisla-
tura în CC al PCR. Cuvințele mi-
nime nu este exact deoarece tot
din cauza mea și parte din scri-
sorile care privesc Köblös prin
mine au ajuns la liquidanta.
După cât mi-a dus amintea unele din
aceste scrisori au fost date de către
mine agentului Hoima care după
ce liquidanta le fotografiază mi le aduce
înapoi. Altele fiindcă liquidanta
știa că la adresa mea vin scri-
sori pentru Köblös le putea ridi-
ca de la poșta și să le cerceteze
conținutul lor. Din aceste scrisori
liquidanta a putut afla extrem de
multe lucruri despre persoanele
din CC al PCR, despre alții din alte
Regionalități a partidului și despre
defășurarea muncii organiza-
tice și de activitate ilegale ale
partidului și se pregătirea hori-
tura cea care a dat în decembrie
pe ocazia împiedicarea mani-
festelor făcând arestarea masivă
pe întreaga țară.

Bluc

Doascu eu sa nu dau Ligurantei pe soa
 lui Kailie Josif. Kailie lui pe ~~117~~
 eu i am adus lui Koblös cu secretaria
 personala, si pe unu Koblös folosca ca
 tractant care si om de legatura int-
 re el si restul membrilor ai CC al PCR.
 Astfel figuranta unostea o parte
 din legaturile ruse cu CC al PCR
 inca tinuata de acestora meu.

Am mai dat cat mi aduc aminte si
 despre o activitate al PCR care statia
 la Medias si care in urma demun-
 turii mele a fost arestat si expulzate
 ca cetateana straina. Tite vorba
 de Felice Maria. Amu pentru alt
 nume de care nu mi aduc aminte.

In urma activitatii de impas-
 tiri manifestelor pe intreaga
 tara intre 10-15 Decembrie 1924
 sa facut arestari pe intreaga
 tara. Am fost arestat si eu in co-
 muna Lemnia la parintii mei
 de catre jandarii in a doua
 noapte dupa actiune si inainta
 la Liguranta din Sf. Gheorghe.

La Liguranta din Sf. Gheor-
 ghe eu am fost arestat insa
 si acolo unde am stat pana la
 a doua zi am paliorugit cu se-
 ful Ligurantei despre miscare si
 despre activitatea mea dand
 relatii asupra elementelor din
 miscare din Sf. Gheorghe despre
 P. S.

Roth care fusese secretar al sindicatelor din Sf. Gheorghe, care plecase ¹¹⁸ nu demult din aceasta localitate și deșere Klainu cu care am avut legătura pe linia de partid, și care cunoștea toate minciuna din Sf. Gheorghe care a fost și el arestat.

Dela Sf. Gheorghe am fost înaintat la Siguranța din Brașov deci în a 3-a zi după împriestierea manifestelor, și unde să începuse recitarea ~~unor~~ imediat după sosirea mea. La prima zi am fost recitat de către șeful Siguranței în prezența a 3 agenți Voinea, Munteanu Ion și unul din Regat a căruia nume nu îl cunoșteam. Deși făceam până la aiestare mea atâtea servicii Siguranței, care cunoștea activitatea și legăturile mele cu mine care, deși nu am vrut să recunosc nici manifestele adică rolul meu în tipărirea și răspândirea lor nici legăturile mele cu cei arestați în Regimul și în Brașov. Nu din alte cauza nu am vrut să vorbesc decât accia că dacă vorbesc în fața atitor persoane și demuntă decizia pe cei arestați deșere care la început nu știam ce am vorbit, dacă ma

Phy

după de
mine

recunoscut sau nu, voi fi descoperit și acuzat ca agent provocator de crani, de către Securitatea. Cautam să aflăm intâi dacă alții mă declară și numai atunci se recunosc. Cautam deci acoperirea mea ca agent provocator de a se siguranta mă limitez cât și a început să mă bată se recunosc de unde am primit manifestele și mi am dat. Șeful siguranței știnea că sigur ai venit la noi și ai dat informații iar acum nu vrei să știi totul ce ai făcut, ești un spion al comunistilor. Am fost bătut mult și înainte de masă, iar în timpul mesei m'am ținat legat și am fost trimis legat și bătut și după masă. Cu la început am negat apoi am recunoscut ce a cel alții la declarat despre mine în legătura cu manifestele și apoi am dat toate localitățile unde am trimis manifestele și persoanele pe care cunoșteam la mine și prin mine am trimis manifestele. Am recunoscut că eu am trimis manifestele la Tig Mures, Arad, Oradea Cluj și în Regiunea Marea în Valea Jiului, unde dacă mi aduc aminte bine persoane și ber cu care imprimam am dus mani-

Buz

119-

Fetele la Testamentul lui Kovacs la
 Iovoc si acolo am impartit pentru **12 R.**
 ga fulea' Tului. Am dat pe Kovacs
 Iovoc care nu era comunist dar era
 din consatean al meu si prieten
 din copilăria, si la care ma găz-
 duiau când vineam la Petrosu.
 Treci in seara aceea dupa ce am
 rezolvat problema cu manifeste-
 tele si persoanele la care am trimis
 manifestele din invecinarea
 CC al PCR. Siguranta a inceput
 cercetările asupra legăturilor mele
 cu CC al PCR si asupra organiza-
 tiile de partid din alte regiuni.
 Deasemenea din scrisorile care ve-
 nem si in timpul cercetărilor
 la Siguranta ma întreba cine
 sunt persoanele care trimitea cer-
 te scrisori lui Köblös, apoi a ce-
 rut să dau locuința lui Köblös.
 Am inceput să arăt siguranței
 structura organizatorică a Partidu-
 lui, am spus sigur că avem
 12 Regionale fiecare inclus de un
 secretar Regional care are legătura
 cu CC al PCR la Köblös care este
 secretar general al partidului.
 Am denuntat pe cei secretari
 pe care cunoșteam si că eu
 deasemenea am fost angajat de
 Köblös ca secretar regional al
 Regiunii Brașov. Am denuntat
 pe Kacsó Trautsc si numele care
 piratic Jan' Capătina că este

de mine

Thy

27

121

securitar în Regiunea Mures. Am ie-
 rmasent pe tibia din Acad. Tor-
 din Oradea. Am aratat calitatile ce-
 lor care trimis seisor lui 'Köblör'
 ca Mozes Kalmán membru Comite-
 tu Central Comente la Ty Mures. Pe
 Paveler Marcel tot membru ai CC
 la care am fost cu seisoare dela
 Köblör și desi nu stiam daca pe-
 case sau nu din 'collo' am spus
 și aceasta localitate unde locuie
 Paveler. Am remarcat pe Ana
 Paveler care avea o nume cons-
 pirative și siguranta va stiat
 cine este 'care' se atenua sub nu-
 me conspirative. Am demutat pe
 Lazar Odön tot membru ai CC
 al PCR. Am aratat siguranta ca
 membru CC al PCR se tin loyaltura
 intre ei și cu Köblör nu numai
 prin corespondenta ci și prin cu-
 rier și am dat pe unieul Franc
 Bela. Astfel am impelat partidul
 -abuzant de mare incredere ce
 mi sa acordat - nu ~~stipul~~ prin
 demutarea membrilor din CC al
 PCR ilegal abea ales de congresul
 al 3-lea al PCR dându-se clar și fi-
 nel de a fi găsiți de siguranta
 prin demutarea 'cacheror' impor-
 tanta al partidului am inlesnit
 desmanarea de a da lovitura zdro-
 bitoare partidului clasei munito-
 are, se dezorganizeze pentru nu timp
 toate miscarile ilegale ale partidului.
 lui. Mi sa reut să dau și locuie.

Am de mine
Phy

Am de mine
Phy

Phy

70 lui Koblör ce a re în urma am și
 dat. Acest lucru s-a petrecut în ~~1922~~
 următor. Noaptea spre două și a
 ucetărilor, am fost kizat sub poartă
 agentului Munteanu. Tot la un
 viciu al Siganței. Putând în vorbă
 ca mine în cantat să mă convingă
 să dau lui locuința lui Koblör.
 Eu nu menționez toate sălăvrăgeli-
 le ale lui Munteanu cu care caută
 să mă "câștige" săl' ajut și pe
 el cum l-am ajutat pe Voinea și
 menționez josticia cu care eu am
 adresat agentului de Siganța și
 mă sfătuesc cum voi putea eu
 scapa mai ușor pe chestie să
 apăs la recetările ca să câștig lu-
 mânărea a sefilor lui. Care mai
 important pentru ci? ^{a accepta} vorbă des-
 pre problema manifestelor sau
 despre legăturile mele cu CC al
 P.R. Deigur că el mă sfătuit
 ca se accentuezi și să dau cât mai
 mult despre Koblör și despre
 CC, că el va vorbi cu suspectu-
 lui că e posibil chiar să mă
 pună în libertate dacă spun
 tot ce știu. Tot stăruind săl'
 dau lui adresa lui Koblör, am
 cedat dimineata când ia lu-
 minat fiindcă am trădat și adre-
 sa lui Koblör agentului Muntea-
 nu când satul în care locuia
 Koblör. Siganța s-a deplasat în
 satul Tăcherșel și m-a găsit
 pe Koblör. Cercetarea mea a continuat
 în
 Tăcherșel

ordanată
 de mine

în saș Inspectoratul Regional al Siguranței
 Zăbrie. El m-a înțeles libertate
 și servicii bun după pusecarea mea **123**
 libertate dacă îl ajut să îl prind pe
 Köblös. Mi-a cerut să spun cum prin
 cine și unde am dat scrisorile lui
 Köblös. Am dat atunci adresa lui Sze-
 kely spunând că lui asi și dat scri-
 sorile pentru a fi predat lui Köb-
 lős că Köblös poate se fi refugiat
 la Szekeley sau el știe exact adre-
 sa lui Köblös. A fost indicat și
 Szekeley după demnitatea mea care
 însă nega că eu asi fi dat lui scri-
 sorile pentru Köblös pe care el nu eu.
 moarte. Am demnitate atunci pe
 sorii sa o fată de 15-17 ani care
 intrase în stă princa scrisorile
 dela mine pentru Köblös. Ea tot
 nu a vrut să recunoască desi a fost
 bătăta de inspectorul Zăbrie în
 fata mea, care am spus atunci
 fetei să recunoască că eu am
 spus deja Siguranței adică lui
 Zăbrie pe dănsa că a primit
 dela mine scrisori pentru o
 persoane cu care eu iam făcut
 legătura. Fata a recunoscut asa
 cum am spus eu nedând adre-
 sa lui Köblös. Asai pe urma mine
 am spus adăvânul că Köblös locu-
 ește la părintii lui Szekeley în sa-
 tul Turches. Siguranța nu plecat
 din nou la Turches dar Köblös nu
 mai era acolo. Dănsii Siguranței
 instalându-se la părintii lui Szekeley

scris de
 mine
 Szekeley

ci

Szekeley

30
au arestat încă 2 surtări Regional care
veniseră la Köblös, pe Clotau Jol¹²⁴
pe drumurile, care au fost înaintate în
figura din Brașov. Surtașii aveau
dosul în fața mea cum este de calita-
te are în surtașii declarați că el sur-
te comunist și a lucrat numai pentru
bani fiind angajat de Köblös. Clotau însă
nu a spus surtașii numele lui adevă-
te nici calitatea lui. Eu am declarat
numele adevărate a lui Clotau și cali-
tatea lui în surtașii. Am spus ins-
pectorului că și eu am lucrat pent-
ru bani angajat de Köblös cu 6000
lei pe lună.

În timpul cercetărilor de către
inspectorul Zăciu am dat încă
pe G. G. Alexandru la dosul scri-
sori și pe adresa lui. Pe Kabana
Samuil și eu care am schimbat
1000 dolari pentru Köblös, cu adresa
Köblös are mulți bani care pri-
meste de la Moscova. Am dat a-
poi o declarație în scris care
cuprindea calitatea mea și to-
tal meu în răspunderea mani-
festelor și o parte însemnată din
foarte pe am declarat în timpul
cercetărilor. Menționez că „registru-
ta” mea la început, aducerea în e-
coare a figurii în legătura cu
promisiunile manifestelor ne dec-
larând rolul meu în tipărirea
lor și tipografia editarea de a da
bani la Köblös a fost numai
cu scopul de a nu putea fi acu-
zat de mișcare ca trădător 114 pt.

surtașii de
mine
G. G.

surtașii de
mine

G. G.

neavând posibilitate de a anunța ¹²⁵ ~~în~~
 asupra altcuiva, pentru rădeseu ¹²⁵ ~~și~~ ^{tipog-}
 rafiei și mai ales a lui Köhler. Dacă
 figuranța forta, cădeam și tipografia
 După ce am dat declarația și în
 scris am fost băgat într-o călău-
 aretată în rândurile cărocă mai-
 cure bănueli fata de mine și chiar
 pe fata mi a spus Tles Borliolu că
 noi am răpănt că tu ai devenit
 omul figuranței, stăruind asupra
 puterea mea tradiționale am re-
 usit să risipesc bănuelile celor
 aietati.

Eu de fapt după ce am dat a-
 tăta material figuranței impotri-
 va misiunii asteptam ca după pe-
 misiunile lui Zaliu vor fi elibe-
 rat și astfel desigur demarcat însă
 figuranța avea planurile sale și vi-
 toa pe mine, de a mă scribi im-
 potri va misiunii ca agent provocator.
 În acest sens am și dat lui Zaliu
 promisiuni înaintea de plecare la București
 unde am fost trimis împreună cu ^{unii aietati} ~~unii~~
 nașii de a merge mai departe
 trebuie se recunosc că până la mes-
 tarea mea legătura mea cu figu-
 ranța a fost altfel decât am arătat
 mai înainte începând cu angajare
 mea ca agent de figuranță. Reali-
 tate a fost astfel: Când am intrat
 în agentul Voinea și a dorit să
 mi-am prezentat la figuranța eu
 pe agentul Voinea și l-am găsit
 acolo. Eu am intrat singur la
 seful figuranței care nu a fost

Amuzat
 de subiect.
 N. P.

N. P.

Popescu. Popescu a venit mai pe urma
 ca seful figurantei el ma cercetata **126**
 ma batut necunoscandu-ma inca.
 Seful figurantei de atunci a fost
 unul care stia unguete si da.
 ca nu ma insel se numea Preca.
 Cu el am stat de vorba, el ma au-
 gajat si cu el personal am trimis
 legatura si lui personal am dat
 informatii si scrisorile si me
 lui voine vine am avut inca
 te si am primit inca si ceva
 bani pentru informatiile ce l-am
 dat. Totalmente cu el tot seara
 timp pe o carare lunga parca
 sul care mergea in dosul cortin-
 lui in care se gasesc si sediel
 miscarii. Acato noaptea vine se tre-
 cea oamnei. Din cauza numirii unui
 alt sef la figuranta si plecarii lui
 Preca nu sunt timpuri mai multe de a
 restaura mea legatura intre ligu-
 ranta si mine si fost intrerupte.
 Noul seful figurantei Popescu ma
 cunoscut numai in timpul ar-
 ceterilor cand voine a spus despre
 mine vine sunt si la asta Popes-
 cu a stizat ca e ungu un spion
 al comunistilor si a continuat
 sa ma bate inca un timp punci
 cand am inceput se vorbesc. Asa
 se explica faptul ca desi am fost
 agent ai figurantei am fost batut.
 La Legatura Generale unde am
 fost inactivitate, mai mai fost cer-
 cetati cu figuranta Generale avea

[Signature]

Henri de miere.
Huy

declarațiile scrise ce le am dat la ¹⁹²⁷ la
caută din Brașov. Cu însă ¹⁹²⁷ au
acolo confruntat cu totu' Sekely în la-
gătura cu Köblös în fața cu Băncules-
cu și Vladimirescu Inspectorul general
al siguranței de atunci însă deocamdată
cu am amintesc ce a fost la această
confruntare după care totu' Sekely au fost
pus în libertate. Am fost depuși la Ji-
lava în anchetare militară numai
4 din cei care fuseseu arestați la Brașov.

La anchetare din Jilava s-a format
o comisie de cercetare despre furtura
la siguranța al celor arestați. Comisia
a fost condusă de Marcel Paucher
și făcea parte din comisia Tordai
Lazar, Valapete. Cu în fața comisii
m-am arătat totul în mod sincer
ce am declarat la siguranța din
Brașov minimalizând faptele mele
trădătore, am spus numai ce a se
am dat și în declarație scrisă la
siguranța cautând să am un viș
pe alții care au fi dat pe mine.
Am aseruat cu totul legăturile me-
le cu siguranța înainte de are-
starea mea. La Jilava am fost
cercetat din partea Institutului
Militar de către Comisarul Ra-
portor Putcama și conform
hotărârii n-am recunoscut
nimic din faptele pe care mi
acuză maiorul Putcama. După
37 zile de greva locuim am fost
pus în libertate la primele zile
ale lunii Martie 1925. După eli-
berarea mea nu am reluat legătura

Huy

in signuranta. Procesul nostru s-a ince-
 put in 28 aprilie 1925. Am fost judecati
 in stare de libertate si spre sfarsitul
 procesului la 3 Iunie 1925 am fugit
 impreuna cu 16 acuzati mai grabi cu
 perspectiva de a fi inchisurati la
 mai multi ani inchisoare. Am stat
 acuma la sora mea care locuia la
 Comandaua Juc Trei hane in abara
 din sat la Pichurc, pana spre sfarsitul
 lui August 1925 cand am fost arestat de
 catre jandarmii din Comandaua. Fusesem
 condamnat in colunatic la
 proces adica in lipsa la 10 ani
 inchisoare. La postul de Jandarm
 am dat o declaratie in care am re-
 cunoscut cine sunt, ca am fugit
 din proces impreuna cu alti
 si ca tot timpul am stat la sora
 mea. De acolo am fost trimis sub
 arest la Kovarna si apoi la
 signuranta din Brasov. Acel
 am intrat din nou in contact cu
 signuranta la sfarsitul lui Iunie au-
 gust 1925. La signuranta din Brasov
 ma luat in primire intai seful
 signurantei care a inceput sa ma
 cerceteze in legatura cu fuga mea
 din proces. Trebuia sa-mi de-
 moralizare si la batjornici se a
 facut cu mine, asupra situatia
 mea momentana am izbutit in
 plus mi a parut ca am
 ascultat statul se mi claduse
 conchuzia procesului sa fug
 si eu cu ceilalti, si am cerut
 ajutorul signurantei sa ma sca-
 pe din inchisoare, m-am oprit

N. N.

din nou serviciile mele împotriva mi-
 cării comuniste. Am jurat conștiința
 Partidului am invocat și pe mi con-
 ducător care mi-a lăsat în viața soa-
 rii după fuga mea la care mi-a
 îndemnat. Dar ei au fugit sau aran-
 jat ca se nu mai ajungă în Tuchi-
 soare că mi-a lăsat și pe mine și
 pe sora mea fără ajutor, și am spus
 că după ce voi scăpa din Tuchi-
 soare voi lupta și mai hotărât
 împotriva comunistilor care înca-
 lă pe munitori. Am avut o at-
 titudine josnică față de liguanți
 că în realitate mișcarea a avut
 față de mine o atitudine de încre-
 dere ce a se nu am meritat, și mi-a
 ajutat după posibilitățile ei și
 după fuga mea din proces și
 se pregătea moartea mea din
 Taira. Pentru acest lucru meu nu
 mișcarea a fost vinovată și eu
 singur fiind că la comandă
 jandarmii mă legitimase
 odată înainte de arestare și
 nu știind cine sunt mi-a lă-
 sat liber, iar eu în loc să fo-
 losesc acest lucru și să refu-
 giez undeva în altă parte, am
 rămas la comandă. Am dove-
 dit din nou că nu eram decât
 un dușman al clasei muni-
 toare și al Partidului său, ca-
 re a rămas în mișcare ca
 să lovească în spate.

Siguranța a altădat această stare de
 explozie dusmănoasă față misiunii
 a locușilor pentru a mai lega și mai
 mult de siguranța cât se am învâ-
 te. Mi s'a acordat un regim de favorae
 cât am stat la siguranța, am fost tra-
 tat ca omul legat cu timp și suflet
 cu dusmanii clasei munitoare.

La această arestare am dat întâi
 priu'ro declarația cum s'a petre-
 cut fuga noastră, cu cine am fu-
 git împreună, unde am despăcit
 de ceilalți unde am stat. Am stat de
 vorba cu agenții și vorbim cu ei cum
 trebuie să munitorească pe comunistii
 cum se folosesc pe informatorii daga-
 jând chiar oamenii care nu sunt în
 misiune care pot însă se impiecle-
 mească cu ei care trebuie muni-
 rit și se trage de limbă se află
 legăturile alui munit. În caz de
 arestare să nu se aresteze pe toți
 și se lasă fir pentru a se muni-
 ite mai de parte misiunii. Astfel
 de discuții am avut cu agenții
 până când Inspectorul Zahiu a
 început să ocupe personal cu
 mine punând capăt pătărușe-
 lilor cu agenții care putea se a-
 junge în urechea misiunii.

Cu Inspectorul am stat de vor-
 ba prin traducător care era a-
 gentul Ion Munteanu. Zahiu mi
 instruit că eu trebuie să rămân
 în misiune și că nimenei nu
 trebuie se știe că eu fac servicii
 pentru siguranța. La ce am se

17/12

dau un angajament în scris. Mi-a fost
 găduit că întru va ști nimic, ¹³¹ ^{ea}
 figuranta va aranja scaparea mea
 și sunt timpul din închisoare și va
 plăti bani pentru serviciile ce voi
 face figurantei, că mă va plăti și
 în timpul cât voi sta în închisoare
 în schimb eu se dau figurantei
 informații și din închisoare asupra
 la activității celor arestați asupra
 legăturilor lor cu cei din afara
 în special, fire care duc la orga-
 ne importante ale partidului și
 spre C.C. al P.R. Eu am arătat că
 în închisoare, n-am nevoie de bani
 însă se fie ajutate soția cu o mică
 două până douăzeci eu voi ești din
 închisoare, dar dinșu mi trebuie
 se știe de unde primete acest
 ajutor. Zahiu mi a spus că ei
 pot da bani și pentru soția și
 pentru mine și sunt un om de
 încredere al meu cu care se
 ție legătura între mine și Li-
 figuranta adică între mine și
 Zahiu. Am propus pe fratele
 meu Varga Gavril. A fost che-
 mat Varga la figuranta cu care
 am stat de vorbă și i-am comunicat
 că eu nu mai vreau se luț pentru
 mișcarea comunistă din care cauza
 am fost arestat și că am hotărât
 se luț în serviciul figurantei
 în lupta contra comunistilor
 pentru a fi scapat de figuranta
 dela coșcamașoale de șapte ani!

D. G.

Lămur rugat pe Farga să mă ajute
 în această lucrare și să fie omul ¹³²
 legătura între mine și Siguranța (cât
 voi sta în închisoare) și să primească
 cei bani de la Siguranța pentru
 soția și a speranței de un copil
 bănuși și să mă sprijine în
 deșert legătura mea cu Siguranța.
 El a căzut de acord să mă
 ajute să mă ajute în această pri-
 vinta, Lămur înclenecat pe Farga
 cu tot pentru mine să se dea
 că și el Siguranța. Ulterior de fapt
 am recunoscut și pe fratele meu
 Farga în scribura Siguranței
 ca agent informator impati-
 va misiunii numitorului. El
 a fost apoi la Talin și cu
 ajutorul agentului lui Lămur
 care a fost traducătorul lui fiind
 că Farga tot nu știa româ-
 nesc, a fost instruit de către
 Talin și făcând participarea mea
 fiind că plănușeam Siguranței
 că soția mea este în stare ma-
 teriale grea, că mare să se
 plăti și chișia, mi s-a dat
 1500 lei pentru soția ca să plă-
 tească chișia și să mi aduce
 mâncarea la Siguranța și a-
 cest bani.

La cererea Supercorului Talin
 am dat o declarație scrisă în limba

137

maghiare, la inceput scriesem ^{le am} vrut eu. Zahiu spusese mie ca ¹³³ dacã
 voi vedea ceva despre intelegerea
 noastre voi fi mincinos si eu si fa-
 milia mea. Scriesem numai
 citava cãndu-mi in care am spus
 cã mã angajez cã nu voi spune
 nimic despre intelegere si te mi-
 ne si Zahiu despre faptul impãrti-
 va comunizãndu-mi si dacã voi cãlca
 angajamentul se fide mincinos si
 eu si familia mea. Zahiu dupã
 ce am citat la citit textul nu era
 de acord numai cu atãta. Am dat
 scris nu stiu exact dacã in conti-
 nuare sau o altã declaratie auten-
 tice de inspectorul Zahiu in
 sensul cã mã angajez ca in slujba
 sigurãntei voi duce faptul impãrtiva
 mincinos comuniste cã mã angajez
 de numai voi neferit de mincinos
 voi indeplini toate instructiunile
 inspectorului Zahiu si despre inte-
 legerea noastre nu voi spune ni-
 mic nimic. Am in sensul acces-
 ta am dat declaratie care mi a fost
 dictat de Zahiu si spun cãstãt cã
 nu pot garanta pentru exactitatea
 continutului acestei declaratie pe
 care am iscãlit fiindã a scris numai.
 Fapt este insã cã am dat declara-
 tia de angajament si astãl o
 amã de santaj in mãna si-
 gurãntei impãrtiva mea si am
 servit sigurãnta cui de arãndul
 fiindã la ~~si~~ cu sigurãnta se
 aiba nevoie de a face aceasta
 amã de accia am si uitat cã

scris de
 mine
 Zahiu

scris de mine
 Zahiu

Zahiu

48
in anul 1925 ~~am~~ am angajat in scris ¹⁹²⁴
ca agent provocator in slujba ligur ¹⁹²⁴
impotriva miscunii muncitoresti.
Mentionez ca datorita manifestari-
le mele impotriva miscunii si du-
torita regretului se am experientat
ca mi s'pare rau ca am fugit
si mi am ramas la probele as-
teptandu-mi prizonul ligurauti si
daca oferit din parte serviciile
mele, am fost tratat ca unul
care nu este arestat. As fi pu-
tut evadeza dela ligurauti mo-
stia scos in oraș și mă țineam
la o frizeria a unui rudă al
meu Beer Ludovic unde a fost
chemate și totuși pe care am
putut sta de vorba mult timp.
Frizeria se găsea tot în clădirea
unde a fost sediul sindicatelor.
La cererea agentului meu
teama că am rugat pe Beer să
permite agentului să stea
când dormea în frizeria lui
se prionaje persoanele care
intră și ese din sediul. Agen-
ti care mă păzeau noaptea că-
te unul pe noaptea se culca
lângă mine în pat și dor-
neau liniștiti. Un agent care
a fost angajat mi a propus să eva-
dăm împreună cu el se lu-
gim în străinătate. Nu numai

41

135

că eram refuzat din a doua zi
 denunțat sefuli siguranței pe
 genul care a fost bătut de seful
 din fata mea, așa am dat dova-
 da că siguranța poate să aibă
 incedere în mine. În timpul
 sederii mele la siguranța Bra-
 șov cu această grație al arștării
 mele în discuții cu seful sau
 cu Zaharia Găsi a fi interogată
 am pălăvrăgit despre viața din in-
 chiziție, cum am fost organizat
 cu ce se ocupa detinutii politici
 despre sancții în care am stat împre-
 ună și alte lucruri din mișcare
 calomniând pe conducătorii Parti-
 dului și mișcarea ca pe deșurau
 al mișcării ce eram. La cererea mea
 mi s-a acordat vreme 5 zile se mai
 stau la siguranța Brașov se întâl-
 nesc zilnic cu soția la siguranța
 peste zilele ~~de~~ cât a durat căi
 petareu meu și pregătirea actelor
 de înaintare justiției militare la
 București.

Menționezi că încă înainte de
 a mă angaja la Zaharia în dis-
 cuții cu seful siguranței despre
 fișa mea din proces am de-
 nunțat pe dl. Paul Paucher pe
 Tordiu ca organizatorii dispozi-
 ției celor 17 angajați din proces.
 Am spus, rememorând propaganda
 minimească a siguranței calom-
 niile sefuli și agenților impa-
 riva conducătorilor Partidului
 că ei ar fi agenți străini plătiți

Stas de mine

Stas

Stas de mine

de drept pe pe atray pe numitor in al.
 Timu ilegal care astfel ca victima
 iar ei conducătorii legii de răspunde
 re, am declarat că voi numi în vii-
 tor în scris dar voi denunța pe
 numiști siguranței. Asemenea
 discuții, murdare jurnice am des ca
 siguranța cu toate că stiam ce este
 siguranța și stiam că tot ce spun
 e este calomnie jurnică.

Am mai cerut prelungirea se-
 derii mele la Buzov în suspecto-
 nel mi a spus că sunt cerut se
 fier înaintat siguranței generale.
 La siguranța generală am fost inva-
 iat la subinspector general Banca
 leu, care cum am înțeles stia deja
 despre angajamentul meu dat lui
 Zahiu.

Mentionez că am răpat pe
 că în timpul procesului înainte de fu-
 ga noastră am mai fost chemat la
 siguranța generală în fata lui Băni-
 leu care ma întrebat dacă am
 retras la creșterea Consiliului de
 război declarativ se dădusem la
 siguranța care ne a invitat ca se
 retragere declarativă dată la si-
 guranța. Eu am denunțat pe Bar-
 theu și Dobrogeanu că ei ne au
 invătat ca se scapăm mai ușor
 la proces. Bănelșeu mi sa
 spus că dispotivă din cauza
 aceasta voi fi condus în
 rău și mi a cerut ca la
 proces să recunosc totul așa

Stas

cum am recunoscut la Siguranta
 si pe mine sine ne a invatat ~~si~~ ¹³⁷
 'retragere declaratiile. Nu vroiam
 insa sa indeplinesc aceasta re-
 cere a Sigurantei de a fi traditor
 dublu a procesului si abuzat
 ca atare din miscari au refuzat
 cererea lui Bunculescu. Cu acest
 la ocazia inra odata am confir-
 mat la Siguranta sine au fost
 secretarii regional al partidului
 lui pe care demontasem la Bra-
 sov in sala lui ^{postul de} Talian. Si
 secretari: cit mi aduc aminte
 a fost ocupat, nume si pe care de
 demontasem la Brasov si pe care
 din nou am confirmat la Sigu-
 ranta Generale. Cit mi aduc amin-
 te invariat in aceasta ocazia
 si fotografiile secretarilor regia-
 jal al PCR lipite pe un carton
 si pe care am recunoscut si am
 confirmat ca aceste sunt. Nu-
 mele for; Tordai, Cilib, Kado Fum-
 tise, Ivanus, Clotau, Munteanu,
 Lucu Lazlo si inca unul cui
 nume nu mi amintesc desi il
 cunosteam bine unul din 'Bradea
 Mate care fusese si el din proces
 si a plecat in strainitate.

Cum am acutat mai sus, cum
 am fost inaintat dupa acitarea
 mea in august 1945 dela Siguranta

a rugat de
 mine
 Lung

Lung

44.
din Brasov la Siguranta generala Bu.
cesti Banculescu stia ce sa p¹³⁸
cut la Siguranta din Brasov si ma
tratat cat atare agent ai Sigurantei.

Ma intrebati despre fuga noastra.
Am confirmat din nou ca fuga a
fost organizat de Pancher ituzare
Irina sau altii cu ei mi inlocuim
se fug si ca mi past rau sa
nu am ascutat Siguranta cu
din aceasta cauza sunt acum ca.
damaat la 10 ani. Ma intrebati de
"pietenui" meu de Theodor Josif.

Eu am spus ca poate ca Theodor
sa acum in satul lui de ori-
gina la parinti sai. Banculescu
Theodor mi a promis ca nu voi
sta mult in inchisoare, dar deo-
candata trebuie sa fii depe
la Filawa, ca voi fii recoman-
dat administratiei Inchiisorii
se poate bine cu mine. Ca
acum inainte el Banculescu
va fii legatuni si va cere
dela mine informatii ce are ne-
voia din inchisoare. Eu am pro-
mis lui Banculescu ca voi fa-
ce totul ce mi se cere nu
mai sa ma scape cat mai
repede din Inchiisoare. Inso-
tit de un agent care mi a fost
si traducator Gatu de Banci.

Thy

lesse am plecat la Filava cu o
 masina mica pus la dispozitia mea
 de Liquidanta si am fost predat la
 Administratia Inchiisorii recoman-
 dat de agentul cu nume al Liquidan-
 tei. Regretul meu este ca
 si va tine legatura cu mine
 ma va vizita cand in cazul la
 Inchiisoare.

La Filava am fost primit in co-
 lectivul detinutilor politici si la un
 ceas mica in legatura cu acestora
 am memorat numai atat ca am
 dat declaratia la Liquidanta din Bra-
 sov in care am aditat cum am fu-
 git si cu cine. Am scris in mod
 precizant faptul ca am luat anga-
 jamentul respectiv la Brasov si
 sunt un agent al Liquidatei.

La atare cat am stat in Inchi-
 soare Filava dela Septembrie 1925
 pana la primavara 1928 am
 primit Liquidanta si Administratia
 Inchiisorii cu diferite informatii
 asupra activitatii colectivelor de
 detinutilor politici din Inchiisoare
 si legaturilor lor cu mine
 din afara. Din procesul nostru
 din ai fugiti a mai fost nestat
 si Josif Barbu Zaharescu, a
 fost acestal Boris Stefanov candau
 mat si el la 10 ani in lipsa mea.
 Eu al PC al PCR. El a fost tinut
 izolat de colectivul detinutilor po-

Am

46
litici submotiv că fiind ofiter de rezerva a fost trimis între altele arestat din diferite delict. Eu fiind birou vici de administratie am putut intra în legătura cu el, administratia a inclus o scrisoare în care astfel eu pot pune diferite informații pentru siguranța despre activitatea lui Boris Belanov și legăturile lui cu cei din afară. Căci după o lungă durată după aceea mergea la Filava am fost luată la Siguranța Generală. Fusesse arestat Vili Roth un alt membru al CC al PCR medeea la granita cu pasaport pe alt nume și nu reamostea identitatea sa adeverată și nici siguranța nu știa cine este. După cum am interes el încă nu fusese înaintat la Siguranța Generală fiind că Birouletul mia cerut să identifice o persoană din misiune despre care nu mi a dat decât semnalamentele lui. Eu după semnalamentele dat de Birouletescu am recunoscut că este vorba de Vili Roth membru al CC al PCR am cerut să îl vad dacă este cel despre care am gândit. Mi sa spus că nu se poate face o conferință, de aci am decis că încă nu este dus Vili Roth la Siguranța Generală dar este posibil și atunci nu mi am gândit la aciia și da-ri mi am conferințe cu Vili Roth și ve află cine la identiciat.

140
Luz

desi asi fi avut motiv sa refuz identi-
 ficarea lui Feli Roth pe care ~~am~~ ^{am} ~~am~~ ^{am}
 nu mi la aratat, am identificat nu-
 mai dupa semnalamentele cu este
 Feli Roth si am denuntat cu face
 parte din C.C. al PCR. Gata gresesc in
 aceasta afirmatie cu nu mi s'a dat
 posibilitate sa vad pe Feli Roth dar eu
 in colectioul nostru la Filava am
 povestit cu este arestat Feli Roth, cu
 semnatura mica sunt sa-l remuosc
 dand ^{mi} numai semnalamentele celui
 arestat. Nu mintit colectioul cu desi
 eu l'am remuosc am refuzat sa-l
 identific pe Feli Roth, pe care in rea-
 litate l'am tradat. Nu mi amintesc da-
 ca a fi fost intr-o forma sau alta ^{si} ^{si} ^{si} ^{si}
 tat mic la semnatura arestatul Feli
 Roth. Cu aceasta ocazie Buncules-
 cu se interesat inca dela mine
 despre delinutilor politici dela Jila-
 va si in special de Boris Stefanov.
 Eu l'am povestit lui Bunculescu
 ca Boris Stefanov este tinut sepa-
 rat de colectioul detinutilor poli-
 tici dar eu am legatura cu el cu
 se ocupa cu cititul si scrie
 scrisori si articole pentru misca-
 re din afara. da intrebarea lui Bunculescu
 cine vizitaza pe Boris
 Stefanov am spus cu vine la el
 fratele sau, un prieten alui
 un croitor Fanciu la care a
 dat Boris la Bucurest in tim-
 pul cit a fost liber, avocati si
 din miscare cit mi a dus amical

adunat de
 mine *Phy*

adunat de
 mine *Phy*

Phy

48
am spus pe ~~stabilitate~~ Dorianu care Time
legătura cu Boris venind la el în ~~1942~~
le de vorbitor. Am spus că acti-
lele lui Boris sunt transmise de
Zaharescu și stimatele placi
prin vorbitor. Am spus de asemenea
că scrisorile către mișcarea sunt
adresate lui Lavin care are lega-
tura cu CC al PCR. După înțele-
gere se arăsesse cu Bănculescu
ca se dau informații din rielu-
soure a venit la mine în ca-
litate de „prieten” agentul care
mă condusesse la Tughisour, la
vorbitor și numai ca se
primisese de la mine infor-
mații dar se observe că
sunt persoanele care vin la
vorbitor la detenți politici.
Nu mi aduc aminte exact
câte ori a venit acest agent
la vorbitor la mine însă fiind
că informațiile se dau
nu aveam mare importanță
și că în colectiv am început
se fiu întrebat cine este
acest „prieten” al meu eram
în pericol de a fi descoperit
iam cerut agentului se nu
mai vine la mine la vorbi-
tor și se comunice lui Bănci-
lescu

Stare de mine
 Păz

lesse acest lucru adică necesitate de
 a interrompe legăturile de acest fel.
 Chiar după cât mi adevă aminte
 mult din colectiv mi s'a spus că
 pe "prietenuel" meu s'a făcut el
 între agentii Siguranței.

După 2-3 luni de la nestarea
 mea a venit la mine la consiliul
 de Războiu și Fărca Gavril trimis
 de Siguranța din Brașov după mi-
 sionatului se promisișese lui Fa-
 lău inspectorul Siguranței Brașov.

Fărca mi a comunicat că ligu-
 ranța prin Munteanu este de la
 el informații despre mine și
 ce se face înare de unde da și
 a propus lui Munteanu să se
 fie trimis la mine și poate
 de la mine va afla lucruri in-
 portante. Eu i-am comunicat lui
 Fărca că nu am răgrindit și
 nu mai vreau să servesc li-
 garanța și pot să se
 întreprind și el legătura cu
 Siguranța. El atunci m'a între-
 bat dar se facea cu bună se-
 ai primit prin mine de la li-
 garanța. Eu atunci am spus
 lui Fărca că se comunica
 Siguranței din Brașov că eu
 am legătura cu Siguranța
 generală și acolo talem info-

Păz

50
matiale nu se dădere, mirușe și nu
pot da în alte părți. După această
convoorbire cu Hargha, eu nu am mai
ținut legătura și iam dat de inte.
les lui că asi fi intrușept în rea-
litate legăturile mele cu Siguran-
ța ce a oșe în realitate nu oșo pro-
duc.

Mentionez: că nu sunt sigur
de data când a început în
mă vizitare agentul de siguran-
ța la Filava, după cât
mi aduc aminte aceasta va
inceput să viziteze în 1926
după un timp după ce eu
am fost luat la siguranța
generale în legătura cu Fi-
Roth. Când ma intrușept
legătura cu agentul am stat
lă ca se fie legătura cu capi-
tanul - ajutorul comandantului
inchișorii Suioz Arghez - și
eu voi da informații prin
acest capitane, care stia legături-
le mele cu Siguranța. Ca tradu-
cător intrușept și capitane
a fost folosit înști și în meș
condamnatii mai ales unul ce
re lucra la cancelaria și era
om de încredere al Administra-
ției. După toate aceste voi da
lămuriri mai târziu deoarece

șeș de unș
Harg

Harg

nu am reusit inca se restabileze
 tot adeverul in aceasta problema, ¹⁴⁵
 Fapt este insa ca desi nu ocazia unei
 discutii la o sedinta a colectivului
 am fost acuzat in mod deschis de
 catre Mavica fost membru in CC al
 PCR si secretar general al CGSU
 ca sunt agent de lichvanita, misi
 atunci nu am recunoscut ciustit
 adeverul si am reusit sa inzel
 colectivul si partidul continu-
 and de a zămăni in slejba li-
 gvanitei. Aceasta sa petrecut tot
 Iam in spre toamna anului
 1926,

Am mai avut o intalnire cu
 Bănculescu in toamna anului 1927.
 Colectivul nostru se ocupau cu
 Tunc numai din 5 persoane toti
 din procesul Boris Stefanov. Dec.
 la vreme greva de foame pentru
 mentinerea regimul politic care
 Administratia incerca sa trans-
 forme in regim de drept comun.
 Cam in a 18-20 a zi de greva
 foame a venit o ancheta in fun-
 de misi general dela Corpul II
 de armata. In aceasta comisie
 de ancheta a fost inca Comisa-
 rul Regal dela Consiliul de
 Razboi si Bănculescu. Du-
 pa ce au esit dila noia unde
 in fata tuturor ne a respins ce-
 perile noastre de a fi garantat
 Blum

un regim politic, un part cunoscut
 cu singur in tuta tarii. Baiba
 leu ma intrabat de ce facem greva
 de foame ca avem regim blestet de bun
 si in greva de foame nu vom obtine
 nimic mica pentru sa incetam gre-
 va de foame. Eu am promis ca voi
 incerca sa obtin incetarea grevei
 de foame. Eu personal nu pot
 va acestei greva de foame care a fost
 declarata de catre Khabarovsca
 a statii in colectivul atragand
 dupa sine tot colectivul. Peste
 cateva zile dupa plecarea aucte-
 rei am propus colectivului ca
 sa incetam greva de foame cu
 o declaratie in care mentionam
 ca prin incetarea grevei nu inte-
 legem se muntaie la regimul
 ce am avut indinte, sau lista
 mai de parte pentru regim po-
 litic. Am propus alte metode de
 lupta pentru regim. Astfel am
 indeplinit dorinta semnificativa
 de a inceta greva de foame in
 jurul caruia a fost dusă o
 campanie mare fiind incetată
 in campania care a fost dusă
 de putere in jurul proce-
 surii Boris Stelauov. Greva
 de foame sa incetat in a 26-lea
 zi tot colectivul in unanimita-
 te a primit propunerea mea
 in prezenta procesului in
 1928 fiind la Consiliul de
 lucru

Rozboi pentru studierea dosarului am mai avut o vizita ¹⁴⁷ la sumi Comisar de Siguranță in care am intrat în cabinetul Comisarului Royal Holineanu, la discuții am avut se a vorut de la mine acest Comisar eu nu am reusit să reamintesc.

Mentionez că toate perioade cât am stat în închisoare nu am reusit încă se adăncesc și se restabilesc totul despre legăturile mele cu Siguranța și despre faptele mele trănțătoare în această perioadă că voi reveni încă pentru a reaminti tot adevărul.

Procesul s-a judecat în martie 1928. Am fost achitat și eliberat din închisoare. După eliberarea din închisoare am fost încadrat la Siguranța Generală unde înainte de a fi trimis la muncă la Brașov a stat de vorba cu mine subinspector general al Siguranței Bănușescu.

El mi-a pus tot fel de întrebări în legătura cu activitatea detinutilor politici din închisoare și călăra și legăturilor cu mișcarea din afară. Am povestit lui Bănușescu lucruri care era de altfel cunoscute de el, despre activitate ce

147

7
am detinutii in inchisoare felul ~~de~~ ¹⁴⁸
organizare a colectivelor, deosebi indata
tina cu ce se ocupa detinutii politici.
Am deamnat insa si unele lucruri des-
pre legaturile ce au avut cu cei din
afara adica tehnica acestor legaturi
cu lapi cu pământul dublu in care
vin alimente din afara inperandu
cu piare rosite si cesti care nu sunt
permise se intru in inchisoare si
alt material ilegal ale misiunii.

Am stabilit cu Bănculescu ca se
preciau legaturile cu signatura din
Brasov cu Zaharia indemonstrand
pe mine pe actiunea mai deosebit
in miscare comunista si pe date
informative signaturii. Mi-a amintit
ca am obligatia fata de signa-
tura ca ea mai scaprat din inchi-
soare, ca nica putea sa ma ti-
nize inapoi la Tila cu de-
fector si se fier caclament. Eu
am promis lui Bănculescu ca
voi avea contact cu signatura
si voi continua activitatea mea
criminala impotriva misca-
rii comuniste. Astfel toate ino-
taturile ce am capatat in inchi-
soare toate populunitate ce mi sa cre-
iat in miscare care nu amostea
adeverul despre mine nu ma
determinat sa incetez activita-
tea mea ca agent provocator so
ma demase si intrit in fata mis-
carii macar dupa ce am est din
inchisoare sau macar si pira-

flu

se miscare si se refuz liguranta.
Am ramas de fapt in dusmanii ¹⁴⁹ doli
si mai periculos miscarii dupa cum se
va vedea in activitatea mea mai de
parte dupa ce am esit din Iulioa-
re.

Dela liguranta generale am fost
trimis la liguranta Brasov impreu-
na cu Iles Josif care si el a fost
achitat in proces si am fost pusi
in libertate. Am licat contact cu
miscare si se activez in sindica-
te si in partid fara avea vrea
finitie financel legatura de pu-
lid cu Abraham Bernat care
ere secretarul Comisiei locale ale
sindicatelor unitare si avea
legatura cu CC al PCR. conducerea
si comitetul de partid la Bra-
sov. Cu am intrat la lucru
la intai la un mic meserias
licatus Rok apoi la un a-
telier de reparat auto la Ni-
chesi. Nu am fost lasat insa
de catre liguranta mult timp
in pace. Nu mult dupa elibera-
rea mea am fost invitat la
liguranta prin agentul Munteanu
Tan. Nu stiam pentru ce
sunt chemat la liguranta ma-
dus cu Munteanu si pe drum
am incitat se afli cauza chema-
rii mele in ort dual agentul in
acest scop la o circumsta la
o pica. Am aflat ca propozitia
p

Act de uni
ne Pury

si ma demuntat la Siguranta ca eu
 asi fi injurat ¹⁵⁰ ~~Națiunea~~ ~~România~~ ~~Spe-~~
 rial ca acum abea esit din Tului soare
 se vor inscena un proces de ~~la~~ jig-
 nirea sau ultragierea Națiunii, în
 mod lasi am inceput sa rog agen-
 tul sa intervie la seful Sigurantei
 se nu asculte minciunile proprie-
 tarii si se tine cont câte servicii
 am făcut Sigurantei si pot fa-
 ce si in viitor. Am fost condus in
 fata sefului Sigurantei caruia i-am
 explicat ca totul este o minciuna
 ca Proprietăreasa mea sa ne forteze
 se mutam dela casa in alta parte.

Cred ca toate acestea a fost pusă la
 cale de Siguranta de d' amintii ob-
 ligatia mea față de ea. Ma lasat
 liber insi peste câteva zile am fost
 invitat de către Inspectorul Zăbiv
 la el acasa. Trimisese dupa mine
 într-o seara pe agentul Munteanu.
 Munteanu: ca datele exacte nu mi
 amintesc, si din cauza aceasta pot
 gresi in descrierea intălnirilor
 mele cu Zăbiv.

La aceasta intălnire care nu
 potreent aproximativ in luna apri-
 lie, am stat prima data de vor-
 ba cu Zăbiv dupa eliberarea
 mea din Tului soare. Zăbiv ma
 intrebata ce fac si ce am de gand
 se fac in viitor; arătându-mi ca eu
 scos din Tului soare nu pentru ca
 eu sa raman lucrator simplu
 si ca trebuie sa activez si sa ma
 ridic in miscare de a putea ser-
 Pury

57
ni liguanta in lupta contra comunismului.
Cu cum plues ca am stat pe ca mult in
mehisabur ca nu a fost ajutate nici
sotia, la care Zahiu a raspuns ca ei
au dat bani prin banca sotiei, ca
el nu va ajuta cu bani dinu au
nevoia pt anu dau se dau relatii
asupra 'comunistilor din Brasov'.
Sa interesat cine conduce miscare
clandestine din localitate. Am de-
munit atunci lui Zahiu condu-
cerea locali ale partidului pe
Abraham Bernat, pe Melas, Les
Borbala si alti cari sunt in ca-
mitetul de partid si cu am le-
gatura cu acest comitet. Am pro-
pus lui Zahiu ca voi da infor-
matii regulate despre miscare
venind direct la el acasa. Am pro-
munit cu ocazia aceasta dela
Zahiu 2000 lei. In timpul Zahiu
ataca orgoliul meu ambitia mea
si ajung in functia misiunii din
Brasov.

Putin timp dupa aceasta in-
tâlnire cu Zahiu am intalnit
la Abraham Bernat in un de-
legat al ajutorul Rosen Tutera.
Danael care nu a comunitat
sa se intalneasca cu Clat PKK
din Fiuma din praprie se
psian conducerea PKK din
Romania se reorganizez a-
ceasta organizatie peste capul
Vilay

conducerei vestre care va ajuta și
a luat multi bani ca ajutor și ¹⁵² în
societatea cum le au fost ajutorul
international. Mi a lasat și o mic
dofar pentru scopul de reorganizare
și MPP-ului și ajutorarea detinuu-
rilor politici și întrucât ca parte ca
teve pile se întorc se vadă se
am făcut. Spănuindu-mă cu abra-
hami ne am înțeles că nu încep
nimic până la reinstaurarea de-
legatului și nu se poate face
fără cașut Comitetului Central al
MPP-ului trebuie stat de vorba cu el.
Când va întors delegatul MPP-ului
International el a cășut de acord
cu propunerile noastre și împreu-
na am plecat la București, țări
trei unde am ținut o sedință
cu Margulias, Lari Foris și cu el
MPP-ului unde am fost propus să
fiu cu secretar general al MPP-
ului dar nu timp se luase cu
membrii în comitetul până când
cașut experienta și voi sunaște
cadrele. Însă după această
sedință am întâlnit cu Stefan
Foris tot membru al CC al MPP
care mi a propus se mă intru
în activitate în CC al MPP-
ului și se mă primesc postul
de secretar general al MPP-
ului că știu mine că au
de gând marea mai importantă.

Phy

7
to' decât Hoșrubi. Am căzut de acord
cu Fozis, înțelegând că această ⁴⁵³
este dorința Cl. al PCR a cărei mem-
bru era Fozis. Căse conchidea
numu în Tara și avea legitima-
re cu cei de la Vienna. Deci el
mi mi a spus încă nimic des-
pre ce înșurcitură este vor-
ba cu am dedus că este vorba
de a fi atras în Cl. al PCR. Ubea
am sosit acasă la Brașov am
fost invitat din nou la sup-
per. Siguantei Zahia. Siguantea
sefizase lipsa mea de 3 zile
din oraș. Mi-a întrebat unde
am fost. Ea sefizat de un toc
reservoir care purtam în buzuna-
rul de sus a hainei mele. Eu
nu știam că are permisul de
la delegatul Hoșrubi Inter-
national. Zahia mi-a întrebat
de unde am acest toc reservoir
atât de scump și în țara nu
era răspândit. Eu atunci am
povestit că am fost la Bucure-
ști și ce am făcut acolo,
trădând pe delegatul Hoșrubi.
Mi-a spus că el a plecat
dar se va întoarce în țara, din
Bulgaria unde plecase. Am dat
semnalamentele lui, felul meu
este înfricat. Zahia mi-a re-
proșat de ce nu l-am sefizat

Thy

când delegatul era în Târnăveni, am de-
mutat pe cei care trimisese¹⁵⁴ și
dieta și faptul că mi am primit
postul general al noștrii din ca-
uza plopușei în țară.

adugat
de mine
Huy
Huy de mi
me Huy

La luna Iulie 1928, apt. fapt tot
habitu nu pot multumit că mi
am primit în circumstanțe ce mi
oferise delegatul PCR. mi mi a
scut apoi să informez dacă voi
primi alte înștiințări înainte
de a primi sau a refuza ca se
spune și el părerea.

În luna Iunie 1928 am fost
convocat la o sedință de către
Abraham Bernat - la sedința co-
mitetului de partid - la care el
a spus că se pregătește o con-
ferință de partid care se va
ține în străinătate că el este
chemat de către CC al PCR să
participi la aceasta conferin-
ța dar el nu vrea să ducă
ilegal peste granița, a propus
să fie ales un alt delegat ca-
re în caz dacă cele vorba de
trezere ilegale a graniței se fie
de acord. Cu la această pro-
punere n-am exprimat ale-
getimă pe mine eu am
zise așa: "Trece granița și ile-
gal." În timpul acestei am fost
"ales" delegat de fapt la conferin-
ța

51
stare de
mine
Pley

sul al 4-lea al PCR, si nu la o data
de conferinta de partid. Inainte de
o sesiune de plene la Congres
am plecat eu in locul lui Abraham
la Bucuresti unde am luat legi-
tura cu Foris si am spus de ce
plec eu in locul lui Abraham.
Foris a fost bunos la aceasta
schimbare si mi a vorbit despre
existenta unei actiuni de partid
„Activul Bucurestiului” care va
face ca cei de la Ficera sau o
politici oportunisti lichidati-
visti vor transforma confe-
rintei in Congresul al IV-lea al
Partidului si propune schim-
barea conducerei partidului
in luandu pe Koblös secretar-
ul general al PCR si pe alti
membri din C.P.R. El mi a mai
comunicat ca afara de Adolescin-
tari sunt alei de Koblös restul
delegati sunt pentru schimbarea
conducerei partidului. Eu am
câștat de acord cu Foris in pri-
vinta schimbării conducerii
partidului. Se tinut o sesiune
pentru organizarea tehnica a
plecării delegatilor la Congres.
Eu am fost insusiment ca se
plec in Ordeal si se achem la
Bucuresti la data fixate pe de-
legatii. Mătaș Petre din Acad

Pley

Benke Pavel din Tîrg Mures și dăși-
 nu mai înșel încă mult în 1966-
 pe cine din delegații din Ardeal și
 în ci împănca în fine la data
 fixate la Tîghina de unde vom
 pleca în URSS. Se hotărît că
 se nu mai întorcă acasă mi-
 muni care avea asemenea sau-
 cini tehnice. Călcînd aceste
 hotărîre îndelung după ce am
 întălnit pe delegații și le am
 fixat întălnire și la Bucure-
 ști în drum spre București
 niam oprit la Brașov și m'am
 prezentat singur la 'Suspecto-
 ril' liguanței Zălieu și am
 demontat "ce mare descoperire am
 făcut!" povestind despre organiza-
 rea Congresului Partidului Local
 și data întălnirii mele cu dele-
 gații la Congres și cu liguanța
 spălate de amni și mare lori-
 tura pînă pe toți delegații
 fie la București fie la Tîghina.

Menționezi că suspectorul
 Zălieu încă la prima întălni-
 re după ce am esit din Tuchi-
 soare pentru a mă împinge
 înainte spre trădarea din el
 în ce mai mult a partidului.
 Mi pe lângă alte metode de
 șantaj și de atîtare împot-
 rivă misiunii promovate ca
 King

Stius de
 mine
 Vint

dacă voi descoperi lucruri de ma-
re importantă, voi primi bani ¹⁵⁷
mulți și atunci voi putea să
retrag și din misiune și din
serviciul Siguranței. Desigur
era minimele cu Siguranța nu
dădeu altă esă de noi pe
sei prius în ghiașele sale.

Cu cu acest fel de denunța-
rea delegatilor și pregătirea
Congresului mi mă speram
că nu voi fi demascat ca
agent provocator crezând că
Siguranța va impiedica Cong.
Ulul și va aresta pe de-
legatii împreună cu organi-
zații Congresului. Am și
spus lui Zabin că acum
am făcut acea descoperire
importantă despre care eu
vorbeam. Zabin însă nu pre-
voia să recunoască acest
lucru și mi a spus să ve-
dem cum se va întâmpla
la București, ce sice și Sign-
ranta Generală. Am stabi-
lit în el că la ora întâi
misiune mele cu delegatii, după
ce eram întâlnit cu ei, eu sub
motiv căreace nu voi încă
puta de ei, și voi întâlni în
apropiere imediat cu agenții

157

figurantei generale la locul fixat
 de Zaliu si cu mine la Piatra Sic.
 158
 toriu tot cu intrarea la Ioscu
 Kiseleff. si agenti vor asista pe
 delegatii care au avut locul
 fixat pe Ioscu Kiseleff. Insa
 figuranta generala sa hotarit
 astfel, avea Banciulescu cu to-
 tul alt plan cu mine si prin
 demnitatea congresului si pe
 delegatii n-am facut altceva de-
 cat inam legat si mi-a mult
 de figuranta. astfel dupa
 ce am intalnit cu delegatii
 la Bucuresti si n-am inde-
 paritat de ei submativ cu am
 nevoia se ma duc la o parte
 si n-am dus la locul fixat
 pentru intalnirea cu agentii
 am gasit numai un sin-
 gur agent care nu mi-a mai
 spus sa intorc la delegatii
 si se dau lor oarecare expli-
 cation de plecarea mea si se
 ma astepta pana cand mi
 voi intorace, am fost oandea
 la Banciulescu acasa.

Lui Banciulescu am expus totul
 cum sa pregatit congresul si intal-
 nire la Tigheana multe sunt astept-
 tati delegatii pentru a fi apoi can-
 didi pe la Victoria si am intrebati
 de ce acum pe mine am in loc

V. I. I.

de a fi arestati pe delegatii pe care ne lina
 parosit la Iosca Kisileff si ei am ¹⁵⁹ put
 prin ce cu mine unde am dispoimnt.
 Ca voi fi banuit cu kiam tridat. Ci
 eu trebuie sa ma intorc la ei. Baime
 lesen mica camuit atunci cu nu se
 gandesc la arestareu delegatilor cu
 eu voi intorcere indata la ei si
 vom putea merge limitit unde
 am povnit sa facem congresul.
 Eu tot am insistat spunind ca
 eu nu mai merg la congres cu
 vreti sa se arestati la grani-
 ta pe toti odata. El nu a asigu-
 rat ca nu si a luat telefonul.
 - cred ca a vorbit cu Inspectoru-
 ul General al Sigurantei si
 mica spus ca iasa laat masini
 se pu fi arestati in masini cu
 trecere la grani ta. Dupa alic
 sa interesat de ce vrem sa inli
 turam pe Koblos si cine va
 fi in locul lui. Eu iam aratut
 ca Koblos va fi putimut de
 ardeleni ca va fi lipsa la
 congres in privinta lui Kob-
 los si dupa cat mi a dus
 minite am spus ca poate
 va fi ales Foris in locul lui
 Koblos, si probabil ca voi fi
 ales si eu membru al C. C. P. R.
 ca eu ma voi purta cu asa fel
 ca te sim bine si cu ardeleni
 si cu cetutii ca se fiu ales

Blay

la congres se au increderea tutur-
 lor. Bănculescu a fost de acord ¹⁶⁰⁻
 păcerea și mi a cerut cu la întoarcere
 ceea ce înfermezi. Siguranta depinde
 tot ce s'a petrecut și deși nu
 comitet ales ce a ce au promis că
 vor face. În sensul acesta au
 discutat cu Bănculescu după
 care nimeni întors la delegații
 păcâși și mi a fost foarte
 greu de a pune pe ei în
 privința lipsei reale, totuși
 am reușit să izbăvesc or ce
 bănueli asupra mea. Așa
 cum ai promis Bănculescu
 am putut trece granița nu am
 fost urmări de nimeni cel puțin
 în vreme observat nici la
 Tighina că am fi fost urmări-
 ti de cineva. Siguranta stia
 că prin mine s'a fi în mână
 lui și noul comitet care va
 fi ales la congres. Congresul
 s'a ținut în Ucraina Sovietică
 lângă Harcov la un loc de
 odihnă pe malul Dneprului.
 Reșterți În alai de delegații
 Români a participat la Cong-
 res și reprezentantul Comu-
 nismului și din Partidul
 Comunist (b) din Ucraina
 membrii C. al PCU(b) care
 supravegheau congresul.

Steu de
 mine
 Phuy

Phuy

Pe lângă o comisie ales de toți delegați care avea menire de a conduce toate lucrările pregătitoare s-a format și o comisie în frunte cu Costenco cu participarea lui Foris, Nicorschi și cu mine președinte și Dori Goldstein care de fapt conducea totul și lucrău secret, când să introducă linia sa atât în șeful comisiei aleasă cât și în delegați. Eu am avut sarcina să mă ocup cu ardeleni și să le pregătesc pentru răsturnarea vechiului comitet în frunte cu Köhler. În această comisie secretă s-a inițiat ca în fruntea partidului se fi ales Costenco; ca se vor chema toți membrii vechiului comitet care se găseau acum în URSS în special Paucher și Dobrogeanu președinte și Fabriciu, ca se fi astfel asigurată majoritatea pentru răsturnarea Cl al PCR. Aici s-a hotărât sine se fi ales în nouă conducere al partidului, cum mai acută inițial era vorba de o conferință de partid.

Phy

67
Sens de
mine
Adunat
de mine
Phy

ai in comisia lui Costenco pre-
gătiind astfel terenul începând
cu „Activul Bucurestului” nr. 162
toate pregătire făcut de comisia
in fauta cu Costenco până la
excluderea dela participare la
congres a unei părți din conduc-
terea partidului s'a hotărât
inițiat
Vca Conferința se fie transfor-
mate in congresul al IV-lea
al partidului, ce a se a fost
apoi hotărât la deschiderea
conferinței și aprobat de către
delegatii (comitetul central și
al P.C.U.B.). După cât am obser-
vat Costenco avea legătura
și a fost îndrumat de repre-
zentanții C.C. al P.C.U.B.). Eu so-
cot cu după regulile organi-
zatorice ale partidului acest
congres pregătit și ținut asu-
rău am tăcut și mai sus
a fost normal și am asistat
ali la un fracționism in
care am participat și eu
și că Cominternul n'a re-
prezent de desupturile acestui
congres, fiind dus in eroare
de grupul Costenco. Treci main-
te de deschiderea congresului
am stat de vorba cu Koblös ca-
re mi a spus că „de ce mergi tu
Phy

alături de Costescu? Nu vezi că aici
 este vorba de o acțiune a național-
 listilor maramureșeni care prin Coste-
 scu vor să pună mâna pe partidul
 nostru ca să-l transforme pentru mo-
 dernele lor naționaliste? Desigur avem
 datoria să spunem acest lucru la
 delegatul Cominternului că este
 o denunțare gravă la adresa CC al
 PCU (b) am tăcut și nu am spus
 nimic despre acest lucru. În discu-
 tia cu Köblös am recunoscut
 că nu Kailic și eu trădaserăm
 la liquidarea Brașov locuința
 lui Desigui am ascuns în ce
 împrejurare am făcut acest
 lucru.

Congresul s-a decurs nor-
 mal până la alegerea nouului
 Comitet când s-a pus în disc-
 ție problema ca Köblös să
 fie sau nu ales în noua con-
 ducere. Eu nu îndeplinisem
 sarcina de a pregăti pe ar-
 deleni pentru înfruntarea lui
 Köblös, care se bucură de
 mare popularitate în misca-
 re din Ardeal. În discuția
 Congresul s'a rupt în două
 tabere, și a fost prelungit
 mult timp pentru a se rezolva
 această problemă a fost prezidat

W. K.

70.7
de mine, care caută să simpa-
tia orădeleților și se nu peie¹⁰⁴
incredere în grupul lui Cos-
tenco. Foris am luat o atitudine
ne imparțioasă nepriun-
șială de fapt am sustinut pe
Köblös călcând hotărârile re ma-
sem în Comisia lui Costenco.
Am propus ca Köblös să fie
ales în CC al PCR însă se nu
întorcă în țară și se răma-
ne la Moscova reprezentant
nostru la Comintern. Discu-
ția a fost apoi curmată de
delegatul Cominternului ca-
re sa pus la vot dacă noi
avem încredere în Comintern
desigur că sa votat în unani-
mitate, pentru. Atunci Smeral
reprezentantul Cominternului
a preluat conducerea sesiunii
de la mine și a propus închi-
derea discuției în ziua lui
Köblös și se trece la vot. Ma-
joritate a votat apoi ca Köblös
se nu fi reales în noua
conducere. A fost făcut și o
altă propunere nu mi aduc
amintire din grupul orădele-
ților ca se nu fi ales ni-
meni din vechea conducere
în noul comitet ce a se a fost

Alina

71
aprobat. Astfel într-o atmosferă ¹⁶⁵
încălzită a fost ales noua conducere
al PCR în care am intrat și
eu.

Menționez că prin atitudinea
mea la Congres de Fayet am în-
mat se a de a doborî și siguran-
ța de a fi ales și se aud în cre-
derea noului Comitet și am
susținut pe Köblös pe care
cum am înțeles din discuția
cu Bănușescu siguranța
nu dorea se fie Salutar
deși nu mi-a propus direct
ca se lupt pentru susține-
rea lui Köblös.

În comisia lui Costescu ho-
tărise ca se fin ales ca delegat
la Congresul al 5-lea al Comitet
noului din partea PCR. însă
susținut pentru atitudinea
mea în mai mai propus
pe mine și pe Köblös pe
care tot ei au înstrănat din
conducerea partidului.

După Congresul al 5-lea al PCR.
și hotărîți ca eu și Dorii Goldstein
să ne întorcem în țară și după o
lună de zile dacă totul în liniște
adică nu s-a seipat siguranța
de nimic despre Congres se înce-
pau activitate și se pregăteau
primirea și restului din Biroul
Politic pentru a putea activa în
țară

București. Am stabilit cu Doru Gold-
stein că eu mă voi întoarce la ^{166.}
Brasov și când crede el se înce-
pemi munca el-lui se mă che-
me printr-o telegramă stabilind
continutul telegrammei și locul de
întâlnire la București.

Măm întors acasă la Brasov
era la sfârșitul lunii Iulie sau
la începutul lui August nu pot
preciza exact data. După cum
a fost stabilit, în discuție nu
am dat nici o dare de seamă
asupra Congresului. Am dat
însă la îndemână. Totuși
am întâlnit pe strada pe
inspectorul Zaliu care mă
întrebat unde am fost și am
lipsit mult din localitate.
Ne dorind a începe discuție
cu el zina pe strada am spus
că am fost la Trecer, la care el
mi a răspuns că noi am auzit
că ai plecat în Bucovina
pentru reorganizarea parti-
dului. Mi a propus ca sea-
ra să vin la el acasă să
stăm de vorba. Am acceptat a-
ceastă invitație și seara m-am
prezentat la Zaliu acasă. Urmă
la Zaliu i-am povestit lui că am
fost la Congresul Partidului care

1937

era timut in Uniunea Sovietica. Eu am ¹⁶⁷
 povestit lui Zalina in o declaratiune
 in scris cine era la masina care a-
 poi a fost batuta la masina de scri-
 ca declaratiun mea pe care am issu-
 lit. In aceasta declaratiune am spus
 cine a participat la Congres, cine
 a fost ales in noua CC al PCR impren-
 sa cu mine dand numele adeve-
 rate aceluia pe care il cunoasteam
 sau numele conspirative celor pe
 care nu il cunoasteam pe nume ade-
 verate. Am dat chiar CC al PCR in fun-
 te cu Costenco nu mi aduc aminte
 sub ce nume am cunoasteam a-
 truni, pe Borschi, Dori Goldstein,
 Mutai's Petru, Chisor dela Galati
 si pe mine. Am dat numele
 celor participanti la Congres.
 Am declarat ca granita au-
 trecut Kungu Tighina ca au
 venit 2 oameni din URSS care se
 a condus si la signalizare
 lor a fost trimis barca din
 partea Sovietica. Am trecut
 pe ea distrukt. Am povestit
 cum a fost instituit Koblo
 si vechial comitet. Am dat
 si locul unde se tine Cong-
 resul in URSS. Am declarat
 ca eu cu Dori Goldstein vom
 incepe activitatea noastra la
 nivel ca asty et numai Teleg.

[Signature]

cauza data et când lui Zahiu ¹⁶⁷
 totul se trebuie să aibă telegrama
 care va instrui pe pleșcuț mea
 la București. Articol am dat în
 mâna ligii aței tot conținutul și
 nouă cantitate central al PCR. Zahiu
 mi a promis că nu se va face
 nici o arătare ca se mi provoacă
 ce descoperirea mea ca agent pro-
 vocator. Ceva mai timp pe la
 începutul lunii August 1928 a so-
 sit telegrama dela Dori Goldstein
 care a fost sesizate de Ligăanta
 din Brașov și am fost chemat
 din nou la Zahiu. Cu Zahiu
 care sesizase Ligăanta Gene-
 rale am stabilit o legătură adi-
 că a fost fixat întâlnire cu
 un agent dela Ligăanta Ge-
 nerală pe o stradă mi' departe
 dela sediul Ligăantei Generale
 la București. Tare mi va să
 mă conducă la Bănculescu
 Deasemenea am promis lui
 Zahiu că mă voi ține legătura
 și mi el venind când în
 când la Brașov pentru a da
 informații despre activitatea
 mea și al C-ului PCR. Neavând
 bani eu se las ceva scrisuri
 Oly

75
luat de la Zălinescu o mie de lei ~~1000~~
București după ce am întâlnit
pe Doris Goldstein și am stabili-
lit cu el legăturile chiar aici și
și, seara am întâlnit cu agentul
și am fost conduși la Bănculescu-
lescu. După ce am informat și
pe Bănculescu despre Congresul și
am arătat că am un interes acti-
vitate cu Doris Goldstein până
la sosirea și restul membrilor din
Biroul politic al CC PCR. am dis-
cutat cu Bănculescu asupra
crizii misi legăturii perman-
ente între mine și Liguan-
ta se nu fi urmat să vii per-
sonal la Liguanța sau la el
acasă care ar fi periculos. De ase-
menea despre problema ce a-
mune informații se dau și cum
voi primi instrucțiuni în di-
ferite probleme ale misiunii, cum
trebuie să mă port ca să nu fiu
descoperit de mișcare.

Mentionezi că prin Papstul că
am dat la Liguanța Congresul
și CC al PCR nam 'lovit numai
în clasa numitose și parti-
dă ei dar am trădat și mi-
șca sovietică. Am dat amica

Lucy

76
in mâna dușmanilor ei, document
de dovadă împotriva URSS pentru
"amestecul" ei în treburile altor țări.
1. Oamenii sovietici au călcat învi-
mat teritoriul României cu aju-
torul Pichetului de frontieră sovie-
tică. 2. Au permis ca în teritori-
ul său se aduna cetățenii străi-
ni și se țină un congres al căru-
o activitate politică împotriva
guvernului oficial al României
cu ajutorul URSS. 3. Participa-
rea la aceasta activitate a oame-
nilor sovietici. Toute aceste ce
am dat la semnatura Gata de
Zehin și Bănculescu sunt
fapte deosebite deci nu mi-
amini împotriva Gata de mișcare
munitorcasă din țară dar
a fost lovitura și împotriva
URSS și a mișcării munitor-
torcasă internațională data
de mine.

Tot pe scopul de a păstra ac-
tivismul activitatea mea criminală
- la care am avut tot timpul
mare grijă - împotriva mișcării
de după cât mi aduse aminte
nu am dat exact locul de trecere
graniței, și nici locul de unde
s-a ținut congresul. M-am gâ-
dit că dacă va fi arestat cineva din

stus de
mine.
Pheg

Pheg

delegați se nu află dela liguanța și
deja a fi dat cineva din partii ~~partii~~
Bucur Congresului și mișcare se în-
cepe cauzea provocatorului. Chiar
după ce de Abraham Bevan cum
cât Matias Petru a fost arstat la un
după întoarcere dela Congres. Am inter-
venit la Zăbina tot din cauza timpei
de a nu fi bănușit des mișcare de
inter cu Matias se fie pus în liber-
tate. Am vorbit mai înainte des-
pre sănătatea cu care mă luptat
Liguanța de a activa împotriva
mișcării muncitorești. Tânci înclai
la a folosit în mișcările multe înclai
și subțiat când eu încercam să re-
gist sau manifestare de dorința
de a înceta activitatea mea ca
revolutionare ca agent provocator.

Tusi în problema congresului
nu există nici un fel de sănătate,
singur, nu am dus la Zăbina și
nici în impajurare care curul.
terizează ce se desmanca lovitură
în P.R. Cu nașite sovietice în
tremul și cu tremul muncitor re-
bun și plece reaparat la Bucure-
ști pentru a întâmpina pe
delegați. La liguanța nu eu
deci înțeleg agentul de servii
civici, am cerut să asumați pe
inspectorul că ceva înainte un-
gest de comunicat. Săntăca

Des de
mișc
N. P.

N. P.

na vut să tulburare pe inspectorul
 Zăbieră și de țară. Cu atunci ~~17~~ ~~20~~
 spus lui Săntănuș că este un intere-
 ses de Stat și am obligat am ordi-
 nat lui Săntănuș să îl roale și
 din pat pe Zăbieră. De altfel mîi
 la prima întărire cu Zăbieră
 după circa mea din Tschisovă
 re la el arasa făcînd planul de
 activitatea mea cu agent provocă-
 tor la Brașov Zăbieră mîi pus
 la dispoziția mea pe agentul
 Săntănuș care era obligat de
 a îndreptîi direcțiile mele
 în legătura cu urmărirea
 punții comunistilor din Brașov
 dar și elementelor din mișcare
 care vin în contact cu cei din
 Brașov. Am scos astfel pe Zăbieră
 din pat și am demantat orga-
 nizarea congresului. Dar du-
 pă congres la simpla invita-
 rea lui acasă mîi prezentat
 ca un pasajer la cină. Am mîi
 căt am pînt impresia cu unul
 din călăii mulțimilor vitănd vic-
 timele acestor călăi și victimele cui
 din cauza mea și în Tschisovă.
 Am spus mai de sus că a Li Col
 prezent o oarecare dovă însoțită care
 ma note și apoi a Li Col bitu-
 te la mîșină tot ce a se am
 declarat lui Zăbieră. Acest lucru

17

nu este adevarat. Este imaginatia
 acestei minimalizari de care am ¹⁷³⁻ ma-
 nifestat in tot cursul anchetei ne-
 putand infrange complet nici pui-
 arum dupa atata suficienta morală
 orgoliul meu personal mic bu-
 ghez care ma impiedica să mă
 concentrez și se adăncesc mai
 mult problemele activității mele
 dintr-o clasă: munitoare și
 a Partidului său. Am minima-
 lizat în întreaga viața mea șapte-
 le mele până când am "minima-
 lizat" aproape complet.

Nu eram la Zăbici decât noi
 doi când am demutat Congresul.
 Zăbici avea grijă să mă știe și
 meu despre cuvintele noastre
 re nu numai din punct de ve-
 dere se nu s-a pus eu în peni-
 col de demascare dar din punct
 de vedere importantei documen-
 tului se au dat în mâna signa-
 rantei prin declarația mea. Ma
 mi-a permis nici să scriu în
 rugămintă ca se nu s-a folosit
 traducător. Astfel a luat el na-
 te corectând greșelile mele de
 limba română și apoi după
 dictatul lui am scris eu perso-
 nal în limba română decla-
 rația mea despre Congres.

[Signature]

Rădău problema începerea activității mele ca agent provocator ¹⁷⁴ data în începerea activității mele în CC al PCR, ca membru în B.P. al acestuia. După ce am mai dat unele lucruri asupra congresei și partidului am discutat cu Bănculescu Supt Inspector General problema Legăturilor mai de parte cu siguranță și felul meu trebuie să revină în discuție ca se nu s-a descoperit. Bănculescu mi-a propus ca se iau legătura cu Comisia de Siguranței sau de încredere a lui, prin care voi putea da informații și să primesc directivele atât în ce ce privește informațiile cât și îndeplinirea sarcinilor fixat de Siguranța Generală. Mi-a dat numele și adresa Comisariatului cu care trebuie să iau legătura. Agentul de legătură, Benia la strada Sfântul Apostol între Nr. 5-13, - mi-a adus exact adresa - București iar numele agentului, mi-a spus sigur în afirmația mea că Gheorgheșcu, duând legătura cu agentul la el acasă, din cauza că în curte mai au locuit și alte persoane și vizitele mele la

Comunita a avutului nu putea se lina-
 ne secrete puteam se fi recunoscut
 de cineva din localitati sau de persoa-
 nele cari vine la acest agent din sta-
 bilii intalnirile noastre prin straj-
 ascuse ne frecventate de oameni
 din miscare si cantam se organi-
 zati intalnirile noastre si in casa
 la cineva. Prin acest agent in care
 am mentionat legatura sa cu la spai-
 tial Decembrie 1928, am dat liquida-
 tei o serie de informatii importante
 care lovea miscarea multitor care
 in problemele cele mai importante. Prin
 el am trimis la signatura toate docu-
 mentele de partid tot materialul ille-
 gal ce a fost editat de CC al PCR. Dist-
 re acest material mentionezi; Re-
 solutiile luate de Congresul al 4-lea
 al PCR, circularele CC. lui catre
 organizatiile de partid, diferiteho-
 tarii al CC. PCR. ce in legatura
 cu miarca organizatiilor de masi
 a nationalitatilor chisite, Mados,
 in ideal, Unirea Tinerilor Re-
 volutionar din Basarabia DRO
 in Dobrogea, amintand si pe
 persoanele care se ocupa cu a-
 ceste organizatii. Am informat di-
 guraanta asupra disubtilor ce
 am avut in un reprezentant
 al DRO. lui din Prainetate in le-
 gatura problemei de cine se tie
 candus organizatiile DRO. lui din
 Dobrogea. DRO avea organizatia
 Bluz

175

221

in Bulgaria iar pînă atunci **1976** -
 Trupa organizația era condusă de Parti-
 tului Comunist Bulgar. CC al PCR a ac-
 unt ca parte din Dobrogea care fu-
 cea parte din Teritoriul Românii
 se fie condusă de PCR și se fie
 realizate colaborare între cele două
 Partide în această privință.

Am mai dat un alt document
 secret al PCR de mare importanță
 Documentul nos de B.P. al C.C. PCR
 asupra organizației misionii a.
 ministrii în armată și am de-
 mutat pe tinerii din UIC care
 trebuia se ocupa cu această
 problema pe Kelerman și Popes-
 cu din Iași - cât mi a dăc aminte.
 GHKKT. Prin aceasta am dat o altă
 oportunitate misionii înlesnind li-
 querantii să gădăniască
 misionii Partidului în armată.

Pentru a gădăniții acțiunile
 de masă organizat de partid
 am demutat îndărte liganțele
 Sala unde urma se fde într-
 nire și vorbitorii pe care au
 mutat C se iam cuvântul la
 achucare sau meeting. liganțele
 ta lua măsuri de presiune
 asupra proprietarilor de săli
 se blea majoră avansul pri-
 mit dela misionii și se nu
 mai incluzese sala pentru
 misionii sau ocupa sala cu
 forța armată împiedicând

stus de mine.

Phy

adunarea mea numită în sala
 CC. a hotărât să fie organizate ~~act.~~
 Linguri pe strada în fața săli de
 că sala era ocupată de asumați sau
 să fie organizate intruziuni și de-
 monstratii în diferite locuri care
 nu erau anticipate de înainte acti-
 cii și nu fie publicate locul de intru-
 ziune. Am gădărnicit multe ase-
 menea intruziuni și demonstra-
 ții care a provocat și multe aser-
 țări și desoperirea cadrelor acti-
 ve și persecutarea lor de către
 siguranță, prin faptul că am
 denunțat siguranța asupra lo-
 cului de unde trebuia să por-
 nească demonstrația, pe oratori
 sau organizații acestor activități.

Activitatea mea în CC și în mișca-
 re era reflectată în legăturilor mele cu si-
 guranța. Ori cât mai li fost pregătit
 din punct de vedere tehnic, de aceea
 în linia causerunt revoluționare
 nu puteam să am atâta timp cât e-
 ram legat de siguranță. Activitatea
 mea în mișcare era susținută în te-
 relor siguranței și intereselor mele
 personale de a mi li desoperit
 și apoi din mișcare ca agent pro-
 ducător. Astfel ca sămi căsca pa-
 pulenitatea în mișcare, și se mi
 bucuri de incredere al CC am des-
 lupta împotriva oportunistului
 de dreapta, până la oportunism
 sectarizat de stânga care lovea în
 mișcare numită breasca lovea în
 cadrele sale. Am "luptat" pentru

1957

ridicarea elementelor numitor este în fun-
 cția organizării particulului și aici **178**
 nu am ales elemente cele mai potri-
 vită cu apoi se demuntă la siguranța.
 ca am demontat pe cămăși care era
 secretant org. de partid din Bucure-
 ști cu ocazia când trebuia să
 întălesc se predau lui material
 de partid. Întâlnisem un agentul
 cu ceva mai înainte în serviciu.
 La mea plin cu material și am
 spus lui că trebuie să predau
 acest material lui Kauer. Agen-
 tul mi-a luat serviciu cu ma-
 terial și mi-a împiedicat să
 întâlnesc cu Kauer ceea ce
 locul de întâlnire ca se mergea
 în locul meu siguranță. Astfel
 eu nu am eșit la întâlnire și
 siguranța la arestat pe Kauer.
 Pentru a înșela partidul am
 motivat necesitatea mea la întâl-
 nire cu ploia și nu puteam
 să le predau lui Kauer materi-
 abel în plus. De asemenea am
 înșelat siguranța C. lui asupra
 dispunției materialului cu ser-
 viciu meu mintind că am
 fost numărit de siguranța și
 am anunțat serviciu într-o altă
 și am reușit se scap de numă-
 rire. La fiecare întâlnire se ex-
 case au fost deșel de desc. agen-
 tului

85
tul faceu cu mine un fel de metano-
torii se nu numai mine intelectua 179
ceam in ficcare zi, unde am fost in cine
am avut legaturii. ce mai inta reactiuni
am pregatit de si nota ce a avut masoia
siguranta. Ma pui cateodata in situa.
Dea greu in fata partidelor in pre-
sentimentale sale. Acea de exemplu a
fost cu ocazia unui proces al Popu-
lului din Cluj care au avut loc
in Noiembrie-Deceembrie 1928 si in
care au fost implicati si Foris Stefan
si Hain Lippiti din Bucuresti. Daci
sa hotarait ca se si organizat un pro-
ces mare politic cu o campanie pater-
nică, totus la inceput a fost o hotari-
re ca Foris si Hain Lippiti si un
prezinta la proces. Când am informat
despre aceasta hotarire pe agentul, el
mi a spus ca se obtine venorii ce
prezi prezenta la proces a ce-
lor doua persoane. Am indeplinit
si aceasta sarcina mersave data
de siguranta. In ultimul moment
inainte de deslușirea procesului
sub pretext ca procesul are o mare
importanta politica, primul pro-
ces al Populului si la Cluj nu
sunt elemente care la proces se
poate duce o linie politica ceru-
te de importanta procesului in ta-
ial campaniei pentru amestia de
am obtinut hotarirea B.P. al C
ca cele doua persoane se pre-
zinta la proces. Aceasta tina logic

Cluj

săvârșite de mine în slujba siguranței a avut un rezultat tragic, care a costat viața unei luptătoare cinstite pentru clasa muncitoare. Hai să știți: ca agent provocator, dus-mă alături de ceilalți ai clasei muncitoare am fost păstori în toate crimele figurantă impozitivă clasei muncitoare, apăsăm greu conștiința mea.

Am documentat figurantă și persoanele care au fost trimise de către mișcare pentru conducerea procesului în fața sa. La fel, fără să datorită campaniei și protestelor mișcării figurantă și putea împiedica mișcarea acțiunilor persoane în organizarea și conducerea procesului.

Am introdus și am folosit ca loc de întâlnire la domiciliu unei persoane din mișcare pe agentul figurantă în vederea acestei persoane. De Paul Monovici avocatul ca este vorba de un agent ilegal de mare importanță din CC al PCR și numai pe cine legătură cu el și am cerut pe mișcare și mișcării mișcării mișcării despre întâlnirile acestei cași la el. Deci dau lucruri de subliniat. Una mișcării de a introduce un agent la o persoană din mișcare în vederea ca este vorba de întâlnirile cinstite în interesul mișcării, și a dăna, nu mi-am putut încă odăta cum a permis agentul

Monovici

27
adunat
cu mine
Nagy

stus de
mine

ca loc de intalnire casa unei persoane,
ne cere locuina nu de parte de **181**
el in aceleasi strada si chiar pentru
sa intamplare putea se afla cali-
tatea sa de comisar de siguranta.
Mosovici nu avea situatia buna
in miscare. Cu un contut sau la-
muresc situatia lui in miscare
desi putuseste de obiecte in mod
ciustit a trebuit se fie mai a-
tent fata de el cand agentul a
permis se intalnesc cu el la ca-
sa unui vecin cu el. Mosovici
se interesa foarte mult se afla
dela mine cine este persoa-
ne aceasta atat de "mare" in
miscare si pe urma mine
am observat ca da inceput se in-
teleaga ca intalnirea mea la
el acasa nu persoane "de in-
re" nu este curate. Cred ca daca
Mosovici nu ma demasut se datoreste
faptului ca el singur a fost un infor-
mator ai figurantii. Nu mi aduc a-
minte se informatii mai impor-
tante am dat figurantii in persoa-
da dela inceperii activitatii mele in
C. panu la 25 Decembrie 1927 dupa de
cele acatate, cand figurantii a ince-
nat arestarea mea. In dimineata
de 23 Decembrie, sept 24 cand am por-
nit de acasa sa o intalnire cu
Dori Goldstein am observat ca
sunt marant de 2 agenti de
figuranta care ma bagau la
viteo 500 metri dela Boninta

stus de
mine
Nagy

Nagy

mea și cum ma poftit se merge cu ei
 la liguanța, cu sunt chemat de **182**
 subinspector general Bunculescu.
 Pentru a duce în cruce misca-
 rea liguanța a pus 2 agenți în
 casă la mine care au stat pâ-
 nă a doua zi dimineața și mi-
 dicu ^{lae apoi eliberat} ~~vo~~ persoane care a fost tri-
 mis la mine de către Dorii Gold-
 staine se află de ce nu am eșit
 la întâlnire, nu cumva sunt
 arestat. Astfel a aflat misca-
 re despre arestarea mea și pre-
 zenta agenților la mine ca să
 la care fapt a mobilizat pe Cos-
 ta Fom Președintele ligii pentru
 apărarea drepturile omului și
 vie la lăta locului să le găsească
 pe agenții și liga se începe o
 campanie împotriva arestare
 mea și împotriva liguanței.
 Toate acestea a provocat liguan-
 ta pentru a întări poziția mea
 în partid, a ridică populari-
 tatea mea, și a întări înre-
 derea mișcării, al CC. PCR în
 mine, ca se pot duce mai de
 parte acțiunea mea crimi-
 nală împotriva mișcării ca
 agent provocator. Bunculescu
 probabil a înțeles gafa făcută de
 agentul prin faptul că nu ma la-
 sat se întâlnească cu Kauer și

adunat
 la mine
 Uly

Uly

mi a luat materialul ce trebuia să se
 dau organizației locale primum și ¹⁸³
 arătarea lui Kauer în această ocazie
 care se întâmplase în câteva zile
 înainte de "arătarea" mea. A doua
 cauza pentru care am fost conștient la
 siguranța era faptul că în fuziunea
 Ligamentului General a fost numit
 "Utilă" Tălcușu care cum am înțe-
 les a avut pe cunoașterea personală de
 muntea provocatoare mai importantă
 în serviciul Ligamentului cum activități
 în misiune.

Am fost introdus întâi la Băn-
 riușeni care avea în țara sa Re-
 zoluția Congresului al 4-lea al PCR
 care citând din revoluția pasage
 ma întrebat de unele probleme
 subliniate de el. Ma întrebat cine
 a scris revoluția, unde a fost tipă-
 rit și în general cum sunt trimise
 materialul - șos de partid - pentru
 provincie. Am trădat cu această
 ocazie că revoluția a fost scrisă
 de Costenco și s-a tipărit în URSS
 la Tiraspol și în alt material
 ce se tipărit acolo și înțeleg
 în țară pe accias ale la care
 am trecut noi caie am fost la
 Congres. Cu materialul se trimi-
 te la provincia prin curier
 Am trădat că Costenco pleacă în
 străinătate cu pasaport dăruit
 rumele sub care avea pasaportul.
 Am trădat de asemenea schimbul.

Tray

rile ce s'a produs in CC al PCR
 prin negirea lui cu Paucel ¹⁸⁴ Mur-
 cel si Dobrogeanu Gherca cui
 sau intors in tara. La intrebarea
 lui Bănculescu unde time ce se
 dădele, se dau o casă conștien-
 tive de intălnire au dat numai
 o casă care se găsea într-o stra-
 da in cartierul strâziilor Ur-
 mus si s'vor reputând da
 nici strada nici numărul ec-
 pact unde țineau o sediinta
 si unde locuia Dobrogeanu
 Gherca, care după un timp
 a si fost arestat in casa alia,
 si eliberat apoi in urma am-
 nestiei. Cu aceasta ocazie au
 stat de vorba de 2 ori cu Vintilă
 Joneșcu introdus la el de
 către Bănculescu. Prima dată
 singur apoi împreună cu
 Bănculescu. Prima dată dintr-o
 neintelegere n'a exist nimic din
 intălnirea mea cu Vintilă Jo-
 neșcu adică Bănculescu n'a
 tras atentie se fin atent ce vor-
 besc cu "seful cel mare" cu de
 el depinde soarta mea se fin
 liber sau arestat eu nu am
 vorbit pe placul lui Vintilă Jo-
 neșcu manifestam dorinta
 de retragere din misiune si
 Joneșcu

91.
plecarea mea în străinătate. Așa că
pe ce Bănculescu aflând cum am
vorbit cu V. Joneșu și mă su-
tat ce "proști" am făcut am scut
și mă introducea din nou la
V. Joneșu și se lămurescu situ-
ația mea ca agent ai Liguanței
și în lăta lui V. Joneșu. Am fost
introdus la V. Joneșu de către Băncu-
lescu și apoi de lămurit bine si-
tuația mea. Tăcătoase de agent pro-
vocator. Nici la Joneșu după ce
Bănculescu a arătat de căcut
și ce servicii am adus Liguanței
chiar țării se icu recadpensa
în bani a dispus ca se lău în-
cadrat cu state de saluim și
sămi plătească câte 2000 lei
lunari retroactiv pentru 8 luni.

Am iscălit o chitanța care a ră-
mas la Bănculescu pentru 16000
lei, bani care apoi am primit la
plecarea mea de la Liguanța. Cât
mai fi loșt eu deslept dar am avut
și înviditate prostească inteligent
că ma încadrat ca un agent base
care la Liguanța și la misiune
nu va trebui să mă întorc dar a-
poi ma lămurit Bănculescu că
misiunea mea ca agent este focuș
de a activa în mișcare și servesc
mai de parte Liguanța, plătit de
me salar care puteam să câștig
cu simplu muncitor în fabrică,
și eu am primit aceasta situație

185
Kij

injositoare si ticăloase. Am primit
 din nou câteodată si înainte de la ¹⁸⁷⁶ ~~1876~~
 ranta pentru tradăniile mele dar
 mai mult când eram strănutor
 materialiceste. Am mâncat si am trăi-
 ut la masa cu călăi munitorilor.
 am fost tratat cu căbea neagră cu
 un mesafir si la Siguranța Ge-
 nerală de acesti călăi. După ce
 la mine conștiința de clasă
 conștiința am avut eu? Nici mă-
 cai conștiința a unui om de
 de calitate sa de om. Știam sine
 este Siguranța, știam în sine lo-
 vese tradăniile, mișcarea muni-
 torescă. Am avut conștiința de
 slugă robul stăpânului său
 care se simte măgulit în or-
 goliul său cu stăpânul său
 Ide vorba sa el si este gata să
 facă orice ticăloșie pentru
 ca se fie bine cu stăpânul.
 Cu Vitilă Tănăsescu cât mi aduc
 quinte năun stat mult de vor-
 ba si cu Bănculescu nu cum
 am stabilit legătura pentru vi-
 tor. Am arătat lui Bănculescu
 că nu pot lucra cu agentul în
 care am avut legătura care era
 să mă compănite în lăta mi-
 căii sămii deci în alt om. Sa
 stabilit că pot trimite rapoarte
 sau material de partid si prin
 posta la: Siguranța Generală
 pentru N.C. cu acțiunea corespun-
 dantă

93
denta cu inițiale N.C. nu este deloc
de nimic la liguanța ajunge ¹²⁷
rect în mână lui Dimitrie Jurescu.
Tua în fața lui Dimitrie Jurescu nu
discutată la participarea lui Bănuș
nu și alte probleme alături cu amete
informativ cât și în legătura cu ve
cibitate mea în viitor împotriva mis
cării. La discutat procesul din Cluj care
era spre sfârșit numai se dău sentin
ța. La intrarea lor am dat des
pre cauzele din proces calitatea lor
în mișcare și importanța lor pentru
mișcare interesul și liguanța
condamnarea mai greu abster
persoane. Cu săte și o cărușe
ca „glumă” mă întrebat cât se
părușesea mișcării cât alți după
gravitatea lor în mișcare și cu
răspundem proximitatea anilor de
gile incluziv pentru persoanele
importante în mișcare. Nu știu exact
dacă ai său încă înainte de
invitarea mea la liguanța am
dat informații asupra organiza
canelor de trecere a comunisti
lor bulgari de la noi în Bulgaria
și de la Bulgaria în România
și de ai tăi de parte în Uni
onitate. și în acest scop au ve
nit în țara noastră din Bulgaria
pentru a organiza împreună
cu mișcarea de aici această legi
tură între mișcare din România
și Bulgaria. Eu am mai arătat
liguanței în ce pericol am fost
Muz

pus delicia in pericot de afi demuncat
 de miscare din cauza acestor ¹⁸⁸
 Banci si disparitia materialului
 si adesea stularile detinute fiind au
 cerut ca Banci sa fie puse in liber-
 tate. Cat mi aduc aminte bine
 totus Moscovici Paul nu numai
 ca bunnicia ca omul nu are in-
 talneam la el acasa nu era un
 om al miscarii si nu aq east ai
 liguanței dar eu am recunos-
 cut lui Moscovici ca am avut le-
 gatură cu liguanța dar am rupt
 acum această legatură cu agentul
 Am rogat sa nu spune la mi-
 neni si eu in schimb voi cran-
 ja situatia lui fata de miscu-
 re unde si el era bunnic cu a
 avea legatură cu liguanța, 2.
 rest lucru am spus lui V Jones-
 cu si Bănuțescu si am cerut
 ca ei se gasească o forma prin
 care se asigura tinerii lui Mos-
 covici. Si nu mia spus ca
 Moscovici este om al liguanței
 dar mi a promis ca vor vedea
 ce este făcut si ma criticat
 de ce am recunoscut legatură
 mea cu liguanța fata de
 Moscovici. Am dat si o deaba-
 ratie la liguanța Generală
 in scris in care am spus ca
 eu am activat in P.M.T. Blouel

Lucy

Anunțarea Tănușii și bunii 189
 găsit asupra mea sunt strâns de
 mine pentru gazeta "Bloului Tănu-
 șii" și în această publicație am luc-
 rat împreună cu Răuș. Această
 declarație acceptată de + Jovanescu
 și Bănculescu era făcută pentru
 a fi dat lui Răuș o scrisoare cu a
 lucrat și el cu mine nu la mis-
 care ilegale și la mișcare legale
 și astfel se fie pus în libertate,
 precum și pentru mine de a
 avea un război justificat față de
 mișcare pură și simplă în li-
 bertate, sau dacă sîmnează de
 și sîmnează pentru a fi descu-
 plit și în modurile în proces,
 și am acceptat prin declarația
 dată la sîmnează că eu am
 și lucrat la mișcare legale și
 nu la mișcare ilegale. În fe-
 bul acesta mă vorbesc în acord cu
 sîmnează pentru a măsura partidului
 Pentru activitatea mea în vitor
 împotriva partidului am propus cu
 lui Jovanescu și Bănculescu să se
 introducă în mișcare diferite elemente
 oportuniste, dubioase care se abate
 mișcarea de la linia sa revoluțio-
 nară și am sîmnează cu sîmnează
 și elemente provocatoare ale sîm-
 nantei pentru ca să le introducă și
 să le promoveze în mișcare. Ei de-
 sigur nu au avut nimic contra
 și nici nici cum au avut interes cu sîm-
 nantei

26
descoperire faza de mine pe alti agenti
provocatori sau informatori ai **190**
guvernului. Totusi cat mi adres amiu-
te stiind de la mine ca eu am
si succina organizatorici a parti-
dului in special in linceal mi a
promovat numele lui Petru de la
Libin, pe care il numosteam. Asa
plamuri facem impreuna in con-
ducitorii liguanței generale de
a lori in misiune revolutionare
si am si introdus in practica.
Faza indoiata si liguanța
a impins oamicii ei mai ales
din Bucuresti. Cu se mai inton-
jore pe lingusiri cu palarii-
togi si ma populozizeze sa mi
Tastige incredere mea cu oca-
zilei "mei" care sunt in linia
"mea" in misiune si sa aju-
torul meu se fie indicati in
misiune si se ducă misiun-
lor distinctive in sanul
misiunii.

Tuainta de a fi eliberat dela
liguanța am intrebat pe Banciu-
kacu sa vine voi avea legatura
si depune rapoartele cu agentul
mi a raspuns ca doram data sa
trimit in forma de scrisori la
adresa N.C. Liguanța generala si
ca ei ma voi gasi cand vor avea
nevoia de mine. Mi sa dat luna

Plu

97.
rile mele și serviciu cu banii Liguriei.
Tei pe care eu n-am vrut să le iau **191**
îmi spus agentului că asi donii săi las
serviciu ca totuși lui V. Jorjescu. Am fost
conchis la gara mare la sediul politiei
gării astăzi am venit spre Brasov, la
venit mi-a spus dala Liguriei mi s-a
victa mare și mi-a comunicat cu super
toată general este foarte supărat că
n-am nevoie de serviciu meu și mi-a
dat serviciu cu bani înăuntru. Agen-
zii mi-a spus biletul de tren și
apoi la plecare. Trenului cu mi-
pe sau retras iar eu am plecat
singur la Brasov. A doua zi
dumnezeu la Brasov am luat
contact în misiunea cu Tres Bor-
boli care ma legat cu Bergher
aladar un fractionist a lui Köf.
lăs care s-așe în țara și pe care
fără avere dreptul de a țese luc-
me acasă au sălă înșăcinat
se încep se lupte în misiune
la Brasov până când el va
poteri inale pe picie repartizat
la misiuni. După masa mi-a cuc-
tat agentul Munteanu care ma
găsit la cununați meu și mi
va comunicat ca seara se mă
prezent la Inspectoratul Ligu-
rării la Brasov la Zăbici. M-am
prezentat la Zăbici seara. După ce
am pălăvicit pe Zăbici despre ce
a fost la Liguriei și am demontat
soirea lui Bergher în localitate
am comunicat Tei eu mă întorc

Tei

570
la Bucuresti si un contact cu CC al
PCR. In aceasta ocazie am si plecat la
Bucuresti si din nou am inceput
miscarea asigurand tot ce a ce a
fost la Siguranta Generale am re-
cunoscut pentru ca am dat o decla-
ratie cum ca eu asi lucra in CC al
B.M.T. si ca mi s-a confiscat pasaportul
despre care am spus in declaratie
ca sunt banii gazetei Blocului.
In hotarile cu privire la se nume
deu si nimeni declaratie la Sigu-
ranta in nici un fel. Am amuzat
binelui asupra altor persoane
in legatura cu "ascetarea" mea si
in legatura cu revolutia Congre-
sului, de asemenea in legatura
cu Siguranta si ca eu sunt
membru in CC PCR si ca si-
guranta si ca despre altii din
CC al PCR am propus masuri pen-
tru descoperirea provocatorului
in alte parte nu in mine si
astfel am reusit din nou se
scapa de demascare ca agent
provocator. Am inceput in scurt
timp sa trimis informatii la Sigu-
ranta Generale la adresa M. prin pos-
ta ca apoi se privesc legatura cu
un alt agent de Siguranta. Aceasta
problemă a legăturii din nou prin
alt agent din Bucuresti mai tregire.
După eliberarea mea de la Siguran-
ta Generale nu am legalizat cu do-
cumentul la Brasov si lucram semi-
legal la Bucuresti, unele activități
ilicite ilegale.

192
Lup

Pe lângă activitatea mea în B.P. am
 avut încredințarea de a introduce în
 în partidului în organizații de
 masă în Sindicatul Tr. în B.M.T.
 mai plecam și în provincie să di-
 ferite sarcini organizatorice ale par-
 tidului. Am dat informații legu-
 rantei și prin scrisori și prin
 agentul de legătură cu aceiași curier
 Ter și în instanțe și am trimis și
 material și documente de partid
 până la sfârșitul lunii februa-
 rie 1929 când din ordinul par-
 tidului din București am fost
 ridicat la Brașov și înaintat la
 București la Siguranța Generală.
 Misiunea era între campania de
 pregătire a alegătorilor comunale
 și să se pregătească o adunare la Sala
 Constructorilor din Bul. Mădăraș Regi-
 na Maria București unde era se
 fie citit un document politic al
 partidului care demasca guvernul
 Nat. Țărănesc și trasa linia par-
 tidului în lupta pe linia Congre-
 sului al P. Com. al P.C.R. și în același
 timp se făcuseră lausuri și propuși-
 ri față candidații Blocului. Cu
 informașeu și siguranță înainte
 prin agentul de legătură despre
 candidații principali ale Blo-
 cului despre intențiile care
 trebuia să aibe loc și în dimi-
 nea intervenții am predat agen-
 tului documentul care trebuia

des de
mine.

Thuy

10
să îl duc la adunare și să predau
catalinului Gheorghiu al BMT Alex ¹⁹⁴
leam. Cu noianu să predau agentu-
lui numai copia documentului care
reusisem să fac, însă el mi a luat
amănândouă exemplare comunicării
și să probabil intenționează să fi
implicat, și vor fi și arestări în-
cât nu va fi nevoia de document
tul la adunare. Am inteles cu ugar-
tul că eu voi duce la instanță și
dacă voi vedea acoto agentii și sigu-
ranței voi și cu instanța va fi
diferența și vor fi și arestări, dacă
am atenua se vom întâlni din nou
ca se iam înapozi documentul care
trebuia să fi fost la instanța adu-
nării. Într-unde-mi în sala am vă-
zut că sunt agentii liguranti și a-
tunci eu am predat o copie care
care la mine ^{care am} persoanelor ^{care am} ^{care am} ^{care am}
pastreze până când eu voi lua
de la el și în caz dacă se întâmplă
peva să arunce. Cu notorinal ca
se fier arestat am pășit sala
și am văzut că deșeură poliția
și armate către sala adunării,
deci eram acuma sigur de difol.
varea adunării, și tânăra mea
va fi aruncate deci, nu va fi
desprețit dispărând documentu-
tul. Am pășit în curtea
am plecat acasă la Brașov
de unde am fost ridicat de
siguranța a două și din ur-

adunat
de mine
Okey

Okey

101
mă ordinului Paștelului Tribunalului
raului Ilfov, și am fost în ¹⁹⁵
tot la Siguranța Generală București.

Menționez că agentul cămină
proslăsim documentul era tot ace-
la nu cum am avut legătura dela
inceput la București. Când am
fost eliberat dela Siguranța Ge-
nerale în Decembrie 1924, stabi-
lisem cu Bănculescu că nu 7.195
pe interupșim legătura până
ce voi vedea dacă sunt bun
de miscaș sau nu. Am spus lui
Bănculescu că eu voi lua con-
tact cu miscaș întâi la Bra-
șov se văd care este situația
până și voi comunica lui Zăbici
dacă sunt sau nu descoperiți
sau dacă voi observa ceva în-
măch, și numai dacă nu este
nimic mă voi prezenta la C
al PCR și tot prin Zăbici voi
informa Siguranța dacă to-
tăl în regulă sau sunt de-
mascat sau agent provocator.
Nici n-am acceptat măsura
trece o lună și nu știu dacă
dacă prin Zăbici sau prin
miscaș am anunțat Sigu-
ranța că am reușit să duc
în eroare C.C. și am restabi-
lit
Luz

67 legatura cu dignitate in agentul Gheorghescu. Deasupra lui ¹⁹⁴⁶ ~~1945~~
 rugă să se din condacitorii figuran-
 tei personal nu amosteanu deiat
 pe Bănuulescu. Nu amosteanu nici
 pe Dimitrie Jovanescu nici pe Paiză.
 mai Directorul general al Ligu-
 rantei deaccia poate se-ala con-
 fusia din pi-bruta "sefului al plase" la care nu introducere Bănuulescu lăsa a nu se spu- ne numele?" cu care am stat de vorba pe scopia invitării mele la Liguranța Generală in Dec. 1924.

Și apoi ce am fost invitatat la
 Liguranța Generală de la Brașov
 în legatura cu intrarea de la
 Sala Constructorilor din București
 unde am stat de vorba cu Bănu-
 ulescu care mi-a comunicat
 despre se este vorba cu noi la
 Sala Constructorilor am fi săvâr-
 șit un "des nejest" adică o insultă
 fața de regele și cu Tribu-
 natul deosebi mai mult este
 ci adică Liguranța mare mi-
 nic se ține în data acas-
 ta. Asta am discutat cu Bănu-
 ulescu în fata a mai multor
 agentii. Nu mi-adeuc amintite
 deia am discutat și alte lucr-
 uri cu Bănuulescu în aceasta

Phy

copia dar dacă nu mă închei atunci
 mă va da pentru victorie legată ¹⁹⁷
 pe un alt agent pe care eu atunci
 am făcut cunoștință. Am fost i-
 ncă în la funcțiile Iloș unde
 am fost confundat cu o altă per-
 soană de la Săla Constructorilor
 să mă recunoască dacă eu am
 dat ordine ei să îl scoate portretul
 Regelui în scrisoarea de insulte la
 adresa acestuia. Pe toți nu mă
 recunoscute ca atare. Am fost con-
 fundat cu un agent de la Sig. Gen.
 Iancu Constantinescu care sus-
 ținea că eu asi îi dat jos portre-
 tul Regelui. Am fost deșus la
 Facilități unde am găsit pe per-
 soanele arestate la adunare care
 declarase greva de foamce. Erau el
 Mihailescu C. Traudafirescu și
 Anghel Petrescu. Am intrat și eu
 în greva foamce pentru eliberarea
 noastră. La închisoare făcusem
 am fost vizitat de agentul meu
 de legătură pe care eu după
 cât mi a spus aminte numele
 Fictor care a cerut în numele lui
 Bauculescu să încetezi greva de
 foamce, dar este vorba de o lămură
 de relinere până la alegerea comu-
 nali. Eu am convins prin agentul
 pe Bauculescu că eu trebuie să

Anghel

105
fai respirat grea su cialti alitel
voi si demascat de miasa cu iai
in situatia grea si din cauza dovezilor
trebuia ca si au proclamat figurante si au
continuat greva de doarme până la
12 zile când au fost pusi toti in li-
beritate, in martie 1929. Cu vrea 3 săptămâ-
ni înainte inaintea de Congresul Sindical
Telor Unitare la Timisoara.

Jucii inainte de atitarea mea CC al
hotinise convocarea Congresului S.U. la
Timisoara si au descurat cu ajutorul
Secretar General al C.G.S.U. Acest lucru
comunicandu-mi Fabian la figuran-
ta din Brasov care nu era incantat
de trecerea mea la munca sindi-
cala dar eu iam asigurat ca voi ramâ-
ne si membru al CC al PCR si voi in-
locui figuranta despre activitatea
CC-ului. Am fost insusinit de către
CC cu pe linia de partid si raspund
in fruntea unei comisii pentru or-
ganizarea si conducerea Congresu-
lui S.U. In comisia facam parte
afara de mine Matris Petre membru
in al CC PCR si Iure Aladar Cost
secretar Gen. al C.G.S.U. Pimind un
mandat dela C.G.S.U. in drum spre
Timisoara am luat legatura cu sindi-
catele unitare din Brasov, apoi la
Try Mures. La Brasov inainte de a-
dunarea sindicale care trebuia sa
alega delegatii agentul de figuranta
Ion Dumitriu mi a comunicat ca
dupa adunare se trece respirat
la Inspectorul Fabian. Prezentandu-
mi la Fabian dupa adunarea el

Dum

05.
uia ceant cu la Timisoara si i-au com-
part cu liguanita, cu un comisar de ¹⁹⁹
guanta tare buna la Inspectoratul de
gionat al liguanitei Timisoara cu insa-
linarea de munire si pusiuni comu-
nisti si se predau acestuia lista tu-
mor comunistilor activisti in luca-
re se participa la Congres. Mi-a pra-
mis si 2000 lei pentru aceasta tinutose
pe care am promis lui Zabin ca voi cau-
ta se intorcuse o asa lista si voi pre-
da liguanitei.

Conform promisiunii mele data lui
Zabin am luat legatura cu liguanita
din Timisoara cu comisarul respectiv.
stabilind cu el intalnirile pentru a pre-
da materialul promis. Sub pretextul
ca la Congres este necesar sa fie organi-
zata tractiunea comunista am cerut dela
delegati comunisti pe care il numestean
din diferite localitati sau dea nume-
le comunistilor delegati din localita-
te respective. Din biletele care am pri-
mit dela sefi delegatii comunisti din
diferite localitati am intocmit o lis-
ta crasa la locuinta mea, lista intor-
nite de mine si biletele de plecat
care inta nu cunoscusem am predat
comisarului de liguanita care Timiso-
ra dupa mine am apert la locuin-
ta mea. Astfel am dat liguanitei
de fapt un mesaj o serie de co-
munisti activisti sindical dar
si lista din diferite localitati prin
care liguanita putea sa ajunga
la organizatie ilegale ale Naati-
onului. La intalniri care mai am
avut cu comisarul liguanitei din
Timisoara la recepia Tacheia

Lucy

65
am mai dat și numele din conducerea
partidului din Timisoara cui se adău²⁰⁰
pe lista comunistilor dati de mine
pe Obraț, Timiu Tereșia și alții pre-
sum și numele unui căruia Timi-
șorean care lucra la aparatul Tehnic
ai C. PCR Motuan.

Supra Congresul S.U. cu ocazia bari-
cadării noastre în timpul reuni-
toare refuzând să predăm costiu-
gul lui Tonaghi pe care voiam
să îl înmormântăm cu o demonstra-
ție de masă, - Tonaghi murise în
Timisoara și corpul lui necropsic-
tat într-un costic plumbat fusese
se transferate la Timisoara pentru
a fi înmormântat acolo - am fost
arestați împreună cu majoritatea
CGSU noi ales care rămăseseră
în Timisoara pentru înmormon-
tare. Cum s-a petrecut Congresul
și bariadarea noastră sunt cu-
nosute.

La politica unde am fost
excoptat sub bătaie am recunos-
cut că sunt membri ai CPCR
că am venit ca delegat la Congres
din Brasov și se intereseze la
Inspectorul Tăbii dela Liguan-
ta Brasov care mă ridicaste
cine sunt. Cu o parte din cei a-
restati am fost depuși la inchi-
soare din Timisoara de unde du-
pă o grevă de foamete de 10 zile la 1 Mai
1949 am fost puși în libertate împreună
cu

una cu mai multi' comunisti si
 membrii ai CGSU si au ramas ²⁰¹ ~~201~~
 parti: elementele din miscare din
 localitate si altele unoscute cu opor-
 tunist: din miscare. In aceasta prob-
 lema nu am discutat cu liguantha
 dar cred ca au fost parti in alta ca-
 ministi: membrii ai CGSU pentru
 a putea se fiu cu part in liber-
 tata la ca cu se fiu bunuit de
 miscare si punerea mea in
 libertate cu alti comunist a
 fost colocit si ca diversime pentru
 a provoca spargere sindicala care
 a si produs as. B. la Timisoara.

In timpul angajului din Timi-
 soara am mai avut si alte activitati in-
 partiva miscarii si anume activitati
 fractioniste stand de vorba cu Be-
 gheri care era exclus din miscare cu
 plenum fractionist si desmasat al
 partidului bunuit la Timisoara
 ca are avea legaturii si cu Ligu-
 ranta. Am informat pe Begher des-
 pre activitatea A. lui deosebite
 legari in primul ei si am inceput
 ca sa il conving ca se lasa bupsta
 lui fractioniste sa aranjeze situatia
 lui de partid ca aceasta conduce-
 re nu va ramane mult timp in
 fruntea partidului si atunci si
 el pot fi ridicat in conducerea
 partidului. Aceasta a fost din
 partea mea o activitate de fapt
 fractioniste dusin a noase parti-
 dului

dului inamand pe un alt dusman cu
 material impotriva conducerii partii
 La intoarcerea mea spre Bucuresti
 mi-am oferit la Dece unde am intalnit
 legatura cu cizmanul Popovici cu toa-
 te ca mi sa atras atentia de catre
 persoanele din miscare care nici nu au
 avut sa stea cu mine de vorba ca mi
 gaschese la un provocator ce era
 cizmanul Popovici. Depe aceasta prob-
 lema ma voi reveni.

Juzai Augustul din Timisoara dupa ce
 mi-am intors la Bucuresti si am reluat
 legatura cu el si am inceput activi-
 tate in C.G.S. am reluat si legaturile
 mele cu Liguanta prin agentul
 Victor dand prin acesta informatii
 despre miscare, despre activitatea mea
 la Bucuresti, legaturile mele cu par-
 tidul si in profunzime deamunul de cauza
 cu care am intalnit in miscare, din ca-
 re din cauza activitatii mele vaste in
 miscare si multilaterale nu mi este cu
 putinta sa aleg precis ce anume am
 dat si ce nu. Am publicat in acest timp
 in ziarele anad Timisoara doua tribu-
 ne am avut intalniri cu organe de
 partid si cautam cu se informez
 Liguanta in asa fel cu se nu
 pot fi descoperit de miscare cu
 agent provocator si de aceea nu
 am dat totul ce ai se am stiut
 din miscare.

Pe agentul Victor pe langa intal-
 niri pe strazi introduse s-a schiat
 la locuinta mea care se gasesc in
 cartierul 'Dorobanti'. Floreasca si am
 tinut cu el legatura pana cand la

102

stăruitul lui. Julie a fost compromisă și
 aceasta legătură prin faptul că el ²⁰⁷ a
 tot mdat o fotografie a mea care dămi-
 pentru lui și dintr-o dată persoanele pre-
 zente a răspunsul guvernului că a văzut
 fotografia mea la un agent de siguran-
 ță și a început să fie pus în discuție
 de unde are agentul fotografia mea.

Cum în Iunie '52 s'a judecat proce-
 sul de "rebeliune" pe baza inmor-
 murării a lui Foraghi, linia misca-
 ri era să fie prezent. Toti acuzați și
 se lăsa în proces politic de apărare.
 Ua și la care după Congres au fost
 dizolvați. Eu nu am dus la Timisoa-
 ra unde am întâlnit pe Comisa-
 rul de siguranță în care am avut
 legătura în timpul Congresu-
 lui care mi-a comunicat că din
 București a primit instrucții ca
 eu să părăsesc procesul că va
 fi aranjat ca se lăsa din
 proces, nu voi fi condamnat în
 lipsa. Eu am plecat chiar din sa-
 la Tribunalului, independent ordi-
 nul siguranței. Cu o impresiune sau
 deloasă. Dacă mi aduc aminte bine
 în timpul când striga numele acu-
 zatiilor eu nu am pus la o parte nu am
 răspuns la timp în Tribunalul mi-a
 declarat lipsă și mi-a spus din pro-
 ces nu tot protestul avocaților că
 au declarat că eu sunt prezent.

De stăruitul lui Julie am fost insu-
 cinat de CC al PCR. se mi dus în
 P. S.

110
amagat
de mine.

Valea Tiului in vederea organizării acti-
unii in legătura cu August de la 204
ființa ^{inter} ^{națională} de luptă in-
potrivă ^{progras} ^{vo} ^{boicului} imperialist impotri-
va URSS. In ziua plecării intălnisem
cu agentul Victor și iam comunicat
că mi-a dus in Valea Tiului. Seara
aceiași și am fost întâmpinat de
un agent pe Valea Givitei după ce
am scos biletul de Tren și m-am con-
dus la Siguranța Generală la Bănciu.
Jesen care m-a interesat de ce mă-
dus la Valea Tiului. Eu am primit
instrucțiuni dela Bănciulescu ca
acolo la Petrosani să intru in le-
gătura cu seful Siguranței și
să-l informez de toate actiunile
pe care hotărâș ca Siguranța să
pot lua măsuri de a împiedica
la actiunile misiunii care avea
sarcina de a organiza cu oca-
zia August la Valea Tiului.
Mi-a dat o adresă a unei prăvo-
lia de înălțăminte Bescendi ori
Bescui cu un mi-aduc aminte
exact care era in apropierea si-
guranței din Petrosani și prin
patronului acelei prăvălii să-l
chem pe seful Siguranței pe
care mi-am spus Bănciulescu
că îl cunost. și-tă legătura sa
el informând despre activi-
tatea mea in Valea Tiului.

Lu

1117
Aşa cum am intalnit cu Bunculescu
am intalnit pe seful ligurantei 205
petrosan la: prăvălia lui Berca. Cât
mi aduc aminte seful ligurantei era
foştul agent de legătură comunist
Gheorghiu. Cu el am stabilit că
sănu dea nu om al ligurantei care
activaşi în misiare în care se lă
cu mine în tot timpul şi se info.
pe seful ligurantei despre toate
activităţile ce se va pregăti. Dease.
mienea am stabilit că voi organi-
za o sedinţă cu activişti de partid
din Valea Fului şi astfel agentul
provocator care va lua parte la
această sedinţă va putea identi-
fica pentru liguranta pe activişti
din misiare numitor capii din
Valea Fului. Am dat sefului de
liguranta numele morii din
Călugăreşti Misiarilor din Valea Fi-
ului în faţa cu Stiber sau cu
care ţineau legătura, şi la care
mine stabilit cu locuinţa. Nu
mi aduc aminte cum s-a lipsit
de mine agentul provocator cu
insolitor în ce fel cu se nu
stie legăturile mele cu liguranta.
Fa. Faşet este că conform ^{altu am} sta-
bilit cu seful ligurantei am
organizat sedinţa activişti, cu
de am discutat organizarea
activităţii pentru înţai arguşi
şi a pregătirii luptelor eco-
Pley

aceluşi
de mine
Pley

nouă pe linia mișcării sindicale.
 Le-a dat rapoarte ce sa făcuse în
 vederea 1 august în Petrosani. Văd
 cum în diferite mine astfel agen-
 tul provocator și-a ce sa pregă-
 tit în intrarea în zilele minier
 și siguranța, a luat măsuri
 pentru a împiedica acțiunile
 pe ziua de 1 august fiind în-
 format. Din Lupeni a fost doi
 munitori, care au spus că
 la ei nu se poate face ni-
 mic din cauza sindicatului
 galben în fruntea cu un agent
 provocator Munteanu care li-
 ne subinfluența sa masle
 și cu mișcarea revoluționa-
 re nici pe linia de partid
 nici sindicale nu este organi-
 zată. Că Munteanu a lansat o
 lozincă provocatoare pentru ziua
 de întâi august cu se iasa muni-
 torii la o acțiune de a omorâ
 pe toți burghezii. Eu în această
 sedință am dezvoltat linia miș-
 cării. Se în vederea hystelor
 munitorilor și am lansat ideea
 că minierii au posibilitate bu-
 nă de a desființa hystei lor
 prin greva în care se ocu-
 pă și uzina electrică și se
 fortează pe patronii se rezolve
 they

113
revedicunile munitorilor si prin
circa represiune care va fi o amenintare
pentru inamularea minelor pieruse
si impiedicarea intrarii in mine
a spargatorilor de gresu. Pentru a
reclama Sindicatul si a izola mun-
teanul am pus problema sa fie lan-
sat lozincile cu revedicunile con-
crete ale munitorilor si sa faca
propuneri pentru organizarea gre-
vei chiar in comitetul sindi-
catului indetare facem parte unul
din delegatia din Lupeni. Am
stabilit cu cei doi munitori din
Lupeni ca se mai vedem dupa
1 August sa ma informeze ce
este acolo ceea ce au facut pe ziua
de 1 August ce au facut ei pentru
lanzarea lozincelor si sa pre-
gatiu cu lista economice pe ziua
de 3 August a trebuit sa ma
intalnesc din nou cu munito-
rii din Lupeni, insa eu si
mai cateva persoane din mis-
care am plecat in excursie in
munti iar pe provocatorul am
lasat sa intampine pe cei din
Lupeni si sa stea de vorba
cu ei pana la intoarcerea
noastra. Si am intalnit muni-
tori din Lupeni au fost si au
povestit provocatorului cu ace-
lo gata se izbucesca greva

21.08.40
munte
Lupeni

Lupeni

și comitetul sindical cît și dîmbovitza.
 nu chiar sunt de acord cu greva.
 Muncitorii din Lupeni mi-a arătat
 poartă la ora 7 seara însă apoi au
 plecat văzînd că eu întîrziu nu mi
 putut să mi arăste că trebuia să
 plece cu ultimul tren acasă. Eu
 am mai vrut să rămîn să îmi con-
 tact cu cei din Lupeni să văd ce
 este acolo și se aplece dacă pot
 greva pe care socotesc că dîm-
 bovitza a înscutit cu scopul de
 a nu se rupă de muncitor și
 pe la o vreme provocatia în tim-
 pul grevei. Însă noaptea nu
 sculată cineva trimis de seful
 liquanței că mi-a căutat în cu-
 rtea din București. Am eșit pe
 strada unde am fost în tîmp
 nat de seful liquanței foarte
 supărat care fiind deja înfor-
 mat de la provocator despre
 pericolul de greva în Lupeni mi
 a spus că el a crezut că eu
 sunt un om cinstit însă eu am
 pregătit greva în Lupeni și a
 crezut că imediat să părăsesc
 Valea Jiului că dacă diminea-
 ta mă mai găsește acolo mă
 'aruncă și mă trimite la
 București. Mi s'a mai commu-
 cat să mă prezint la liquan-
 ta Generale imediat ce voi sosi
 la București. Eu m'am spus

Oly

115
redinului figurantei și au plecat din
Valca Fului însoțind pe un ²⁰⁹ ~~un~~
conducerea din mișcare de acolo
câ sunt chemat de urgență la Bu-
curești de către C. al R.R.? Am lă-
sat lor sarcina de a lua legătura
cu cei din Lupeni și dacă se în-
punește greva se organizează soli-
daritate pe restul Valca Fului.

Până când am sosit la București
evenimentele dela Lupeni se pro-
duseseră - greva și reprimarea su-
groasă de către guvernul Națio-
nal Tărănesc. Peida - Mironescu.

Eu dela gara m'am dus direct
la figura deta Generală și de fapt
acola am aflat, când Bănculescu
mi a arătat fișorul, ce sa petre-
cut la Lupeni. Fișorele amintau
evenimentul la Lupeni cu acțiune
al comunistilor în Lunete cu
Munteanu. Eu am recunoscut
lui Bănculescu că nu este așa
cum scrie fișorele și că eu am
instigat greva dar am spus că
eu am instigat figura deta des-
pre toate activitatea mea în Va-
lca Fului. Am fost introdus de
către Bănculescu la Pintilița
unde a mai venit cineva
dela ministerul de interne așa
am înțeles din purtarea sefiilor
de figurantă că de acesta nu
mi s'a spus cum este. Mi s'a ce-
zut să recunosc că eu am insti-

Plus

gat aceasta greva si se amuse din
 asupra Internationali Comuniste 210
 sa' dau in acest sens o declaratie.
 Eu am ezitat un timp insa pe ur-
 ma am zis ca si aceasta masura
 si am dat o declaratie asa cum
 'a fost cerut de liquidanti si omul
 dela guvern pe care nu stiam
 cine este si care mi a promis
 ca nu va 'stie nimic si nu
 se va intreprinde nici o actiune
 impotriva mea din cauza insti-
 gării la greva in Valca Tului.
 Am mai spus ca la mine ac-
 sa este un material "Inpreor"
 ziarul Int. Comunisti din care
 se vede activitatea Cominter-
 nului pentru organizarea gre-
 velor in toate tarile. Ma trimis
 necesi se due 'acel ias la li-
 guanta se a ce am indepli-
 nit altel am savarisit si o
 tradare impotriva I.C. dand
 o declaratie prin care am re-
 amasut actiuni am acuzat I.C.
 pentru greva la Lupeni.

După ce am dat aceasta declara-
 tia am discutat cu Bunculescu
 si despre legaturile mele cu
 liquidanti fiind cu legatura
 cu Victor de Comrauns. Am
 zis ca se nu am legatura
 direct cu agenti de liquidanti
 ci prin intermediul prietenilor.
Bunculescu

neva care nu este nici un ministru
 nici nu face parte din aparatul
 ligurantei, prin care voi da info.
 Suatii in scris si la memoria ligu-
 rantei ma va gasi de amni da ins-
 tructiuni. Eu propuseam pe
 Iuliu Iekely nu pieteni al
 meu. Bănculescu era de acord
 să încercăm o astfel de legătură.
 Am dat legătura - prin Iekely
 interesul putea fi în Bănculescu-
 ci - între Iekely care prin stia
 adevarul și prin agent de ligu-
 ranta. Iuliu Iekely are spul ai
 ste.

Scris de
 Iuliu
 Iekely

dacă voi putea realiza. Dacă
 să realizez și cum să realizez
 aceasta legătură cu Iekely Iuliu
 mai trebuie să restabilească în
 amintirea mea adevarul.

Pe sfârșitul septembrie am mai fost
 invitat - scos din tranșă de un agent la
 liguranta generală unde am făcut
 o declarație pregătit înaintea de ligu-
 rante în care prin iscălitura mea
 am confirmat lista membrilor din
 CC al PCR pe care eu denunțam în
 diferite organe țară a da declara-
 ția în scris. În octombrie am
 fost ridicat din nou la piata Bise-
 ricii Udrican și dus la liguranta
 generală, la Bănculescu care mi
 a pus în vedere că s.a. sunt disol-
 vate și activitatea mea cu CGL
 este ilegală. Ia găsit asupra mea
 atunci și o serie de material al
 meu

CGSU in special instructiunii catre St. Muslo chiar iscalit de mine ca **212** retas Gen. al CGSU. Siguranta avea ordin ca se impiedice activitatea legale ale CGSU. lui si pe mine sa ma trimita la unia. Cu aceasta ocazia cand Banculescu sa inte- resat ce se mai petrece in CC al PCR eu am spus ca sunt certuri intre Paucel si Baciu sa in- partit CC in doua tabara si re- lue se li lasati in pace ca dis- ting ei singur Partidul Comunist. Am spus lui Banculescu ca sa katarit in CC PCR pe plec impre- mura cu Dorii Goldstein si Gu- nus la Moscova pentru a da ca- port Cominternului in legatura cu activitatea CC al PCR si eu nu stiu ce se fac daca sa ma duc sau nu se nu se intampli ^{cu mine} legatura cu situatia mea ca agent ai sigurantei si nu potest cu Kobler care este arestat la Moscova. Banculescu mi a spus ca in chestia aceasta el nu poate da nici un sfat si intrebem pe superiorii lui. Ma dus la Prutiu Tanescu care nu intrebati daca existe in CC vreo banciuali impotriva mea, eu iam raspuns ca nu daa totu- am tancu. Am stabilit impreun ca se merg la Moscova se nu spun

at ungal
de mine
Vley

Vley

se nu recunosc în nici un caz legătura mea cu liguanții și se nu ²¹³⁻besi nici despre cetății în CC al PCR. În primirea toate criticele ce se vor face eventual la șosea asupra activității mele. Mă întrebam ce activitate am eu în CC în care sunt eu, cu Babeu sau cu Băneș. Eu am arătat lor că eu nu trebuie să aliez la nici unul se nu pierd încrederea nici unuia din CC se rămân în încrederea CC. Cui înclădăreant care va purta în lupta lor pentru sefia partidului, nu mai astfel pot rămâne în CC în diferitele care va fi în fața și se păstrezi situația mea se nu fi descoperit sau bătut. Băneș, Jovan și V. Jovan au fost de acord cu părerea mea de a mă comporta astfel în lupta tactică și în cele începute deja atunci în anul CC al PCR.

În legătura cu activitatea mea în CGM mă întrebam ce voi face fiind că acum mă trimit la muncă și CGM nu va putea se activeze. Eu am răspuns că eu mă voi întoarce la București și voi continua activitate CGM-ului în ilegalitate și voi informa și văd despre activitatea CGM-ului. Am și am făcut, după ce am fost trimis la muncă prin poliția locală m-am întors la București iar la sfârșit.

Tul Octombriei 1929 am plecat la Mos-
cova impreuna cu Doris Goldstein ²¹⁴ ~~141~~
sau seful delegatii si Gancev. De la
Moscova m'am intors in primele zile
ale lunii Iunie 1930.

Dupa ce m'am intors de la Mosco-
va m'am preluat imediat legatura
cu Liguanita. Ma gisit in sa Liguanita
si cum la inceputul Iunie 1930 am
fost ridicat de la locuinta mea si dus
la Liguanita. Ma mi aduc aminte cat
si de cum povestit lui Baicubescu
si dintr-o Jurneala despre ce a se am
facut la Moscova insa in aceasta
ocazia am indicat mai precis un
de este locul de Tereza a Nistruului
si despre iafca de instalare cu ba-
nuni sovietici care ne au condus
si spre URSS si inapoi. Am aratat
ca la magazinul meu sunt un de
parte de mahal Nistruului o casa
unde locuiesc o batiuna rusoi-
ca cu tata si aceste sunt gajde
pentru si din miscare catre Tere-
za Nistru. Se stabilit sa se precizez
legatura care am avut cu Liguanita
si se continua a da informatie
Liguanitei. Aceasta legatura
est mi aduc aminte a fost sta-
bilit inainte de plecarea mea
la Moscova. Ma pot preciza atunci
cand am vorbit la Liguanita
despre plecarea mea la Mos-
cova sau cu ceva mai inainte

Le

am fost încă odată chemat la ²¹⁵ ~~45~~
 garda în curtea mea am devenit
 și o parte din Technica CGL cu
 scutem ziarele de la Tipografia și
 am la răspundere în ajutorul
 unei mașini Taxi care aveam în
 proprietate lui Enel și am dat
 numele șoferului care lucra la
 Technica CGL și numbu cu acea-
 ta mașina. A fost discutată alina
 pe Bănculescu și legătura mea
 cu figura sa care era întrerupte
 în sunt timp. Mi s'a propus
 se iam contact cu unul din
 pe care mi s'apunea Bănculescu
 cu cu poate că asi cumaste.

La Lită o întâlnire cu acest
 Lucian la strada Părintele Lu-
 caci București cu parola. Mi s'a
 dat instrucțiuni ca se nu spun
 lui Lucian nici numele meu ade-
 verate nici că sunt în mișcare
 nici calitatea mea. Se recunosc
 lui rapoartele mele către siguran-
 ta în plic și aceste rapoarte se
 cuprind informații asupra ac-
 tivității mele, legăturile cu miș-
 care atât în București cât și
 în provincie, despre lucruri im-
 portante ce se petrec în viața
 Cal BR despre hotărârile lui
 și să se trimit siguranței și
 materialul ce doate Pănti-

dul si C. G. 14. Mi sa spus cu voi
 putea cere si bani dela Lucaci ²¹⁶
 care ar putea sami dea la ce-
 zere mea pana la 2-3 mii lei
 imediat sau daci am nevoie
 mai multi bani se amut, pe
 Lucaci care peste o zi daci
 va avea dispozitia de a da bani
 veni. Asa mi a fost stabilit
 am gasit pe Lucaci si am in-
 ceput legatura cu el si a tri-
 mite Sigurantei informatii.

Dupa scurt timp in urma
 ce s-au intors dela Moscova si
 am preluat legatura cu Lucaci
 interesandu-ma dela el daci
 nu stie vre-o locuinta pentru
 mine el mi a propus cu da-
 ca aprobati el care la insusi-
 mat de a tipa legatura cu mi-
 ne, la ei la parinti lui as
 putea locui, am o camera de
 inchiriat. Sa aranjat in felul
 aceasta mutarea mea la
 Parinti lui Lucaci la Str. Bo-
 umbanu 21. Numai atunci am
 aflat ca Lucaci este Magdo-
 Jan. El mi mi a spus ca
 este un agent deschiis al
 Sigurantei si ca Lucaci
 la o firma cu contabil sel.
 Dmy.

Cu Magdo am menținut legăturile
 tot anul 1930 și pînă el am lucrat
 început ocazional cînd am avut ne-
 voie cîte o mie lei apoi aceasta
 a devenit regulat lunar lunar cîte
 o mie lei ca un fel de cotizație a
 unui simpatizant ai mișcării.
 Credo că într-adevăr că Magdo este
 un funcționar și mi-a agitat oficial
 al Ligii Antei. Eu nu l-am recu-
 noscut pe Magdo că așa fi mai
 întărit nucleul înainte de a
 intra în legătura cu el și pînă
 la instituirea mea din CC al PIR
 nu am spus lui Magdo nici un
 nucleu nici calitate mea în mi-
 care munitoarească. Ma amor-
 cut sub nume de Barabas Lugo.
 Cu timpul l-am spus lui Magdo
 că eu sunt în mișcare muni-
 toarească fără a spune nici cali-
 tatea mea. Prin Magdo trimiteam
 cum lunar cîte un raport si-
 guranței, cu continuitate așa
 cum mi se cerea de către Bein-
 culescu. De ex. am fost tri-
 mis de partid la începutul
 primei sesiuni a 1930 în campania
 electorală la Bucovina. Am amu-
 tat Ligii Antei că eu sîm la
 Cernăuți pentru depunerea lis-
 tele de deputați ai PIR. La ce-
 năuți desigur mă mutasem la
 un avocaj bugheni Ligii Antei
 magazin și ca veni la mine
 Magdo

un comisar de siguranță care mi
 a cerut să spună unde depun
 teile Blocului M.T. la ce ora la pu-
 sediutele comisiilor electorale. Am
 dat comisariului ce a cerut
 și astfel a fost împiedicată de-
 punerea listei B.M.T. într-o locali-
 tate cu multe șanse de a esi-
 alageru cu succes. După ce în am
 intors la București am dat un
 raport la siguranță în care am
 arătat că eu am împiedicat de-
 punerea listei B.M.T. la Cernești
 și am denunțat pe cei din dis-
 care nu au avut bucurie legătură
 la Cernești. Așa rapoartele dăde-
 am siguranței despre activita-
 tea mea și în alte localități
 și despre organizațiile mele în
 organizațiile de partid, și ac-
 tivitatea C.C. și P.R. Mi este im-
 posibil a stabili exact ce am
 dat și ce nu dau în special
 rapoartele mele erau legate de
 activitatea mea personală în
 mișcare. După cât mi aduc a-
 mine era cum pe luna Iulie
 când a apărut în ziarul "Tribu-
 te" articolul grupului Lactio-
 nist dresiviu în care Lițean
 și eu pute, articolul care
 denunța pe grupul și frac-
 ționisti. După acuzând că
 eu a apart articolul și eu
 Lăzărescu

acest articol a inceput luptă
 ționiste deschise în PCR. Am fost
 invitat la semnanta în fața lui
 Baiculescu. Voi avea rare nuan
 întâmpinam foarte surprinși de ce
 nu eram informat semnanta că
 în PCR este o așa situație și că
 ei nu au știut de apariția arti-
 colului înainte. Ma cercetă acum
 despre situația în CC PCR care
 grup are pariza de a avea ma-
 joritatea partidului și în care
 grupă este parte eu pe care
 grupă să susține semnanta și
 ce va face grupul nostru ac-
 lo nucle Baibu va avea organi-
 zatie de partid pe el. El are
 aiată cu majoritatea partidului,
 tinutul adică HT și CGH este
 în partea noastră noi vom exu-
 de pe Baibu și participării lui
 din partid cu vom crea alte
 comitete și organizația de partid
 nucle Baibu de avea majoritate.
 am cerut semnantei să sprijine
 grupul dăruirii că eu voi înfor-
 ma semnanta despre desfasura-
 rea luptei și pe cei care susțin
 pe Baibu. Să stabilească în a-
 castă situație nu este satis-
 făcător legătura cu Muglo și
 care semnanta nu poate să
 dea instrucțiuni să fixat o altă
 legătură care să am căut este
 nevoia legătura pentru a pri-
 mi instrucțiuni în vederea luptei

?

1957

fractioniste. Sa stabilit intalnire
 paroli cu un agent al sigurantei
 pe o strada paralela cu strada Po-
 umban. Cu agentul acesta ne am
 reamorsat ca el locuia tot in cluj
 la acciasi proprietate ca si mine.
 Cat a durat dupa fractionista au
 trimis legatura cu acest agent infor-
 mand despre situatia in PCR si
 tot prin el am primit pe boza ce
 zeci mele prin magdo 1000 lei
 pentru sustinerea grupului
 fractionist dusmanii Rudolf. Prin
 magdo mai trimiteam rapoarte
 cu denunturi la siguranta des-
 pre legaturile mele care am avut
 in provincie in timpul luptei
 fractioniste aratand cine este
 cu Babu si cine se succi-
 mine. Am denuntat astfel gru-
 pul comunist dela Posta nr 999
 de bulgari functionarii la Posta
 in fata cu Voicu Dacin care
 era acum secretar al comite-
 lui Bucurestului actiun comite-
 tul local al partidului. Cu a-
 gentul celalt am intalnit cate-
 va ori informandu-l verbal si
 el mi-a aprobat actiunile care
 am facut pentru a crea co-
 mitete paralele, si intraduse-
 rea in pactul a diferitelor
 elemente dusmanii partidului.
 Cat mi adus aminte tot prin acest
 agent am anuntat apoi interventie
 prin venite din partea comitei-
 nului pentru lichidarea luptei frac-

12/7

275
Toviste și ei erau mea din CC al PCR
demonstrând pe cei care au rămas
secretariat viciat pentru lichidarea
grupului fracționiste pe Pănescu din
grupul grupului susținut și pe
părțile grupului susținut și pe
grupul susținut care a rămas din
grupul Barbu la acest secretari-
at în funcție pe un străin din
al Cominternului. În felul acesta
am avut la dispoziție, desma-
ria împotriva misiunii ne mai
ținând cont de nimic din
măna semnatei și organul
nu au avut nici un fel de
reparație a pe care structura
și în special cu un agent pro-
vocator în perioada de im-
portanță în dezvoltarea grupului
de clasă la noi în acea perioadă.
Continuând mai de departe lega-
tura cu semnata am demutat
și prezentat unui delegat al Profint-
terului în țara care venise
pentru a ne ajuta la organiza-
rea și trimiterii unui delegat
sindical la Congresul al 5-lea
al Profinternului, și la o întâl-
nire cu el și cu Pătrășcanu
înainte de a pleca la întâlnire
am comunicat lui Magdo că
mădure la o întâlnire pe un
străin, astfel de putut lua ma-
sură pentru acest lucru delegat
lui Profinternului de către signa-
ranta, iar biennială am aru-
cat asupra lui Pătrășcanu că
el a fost numit de semnata

am avut
de mine
Pley

Am fost propus ca se merg la sig.
la din lista dar am refuzat 222
mod demagogic ca eu nu ascuncea
situatia, inlaturat si din CC al PCR
si din conducerea CGSU vreu sa
ma reabilitez la nume de jos.

In realitate din avut teama de
a merge la Moscova se nu fu
cercetat la scoala in mod serios
si demascat ca dusman al Par-
tidului, agent provocator. Am
ramas in slujba figurantii
mai de parte chiar la plecarea
mea la nume de jos la ce-
resea figurantii care prin Mag-
do ^{mi} ^{si} ^{supra} ^{al} ^{alt} ^{ce} ^{va}
recomanda ^{si} ^{pe} ^{Magdo} ^{ca} ^{nu}
simpatizant prieten al meu
care pot folosi in miscare. Nu
era vorba numai de a intro-
duce pe Magdo in miscare
fiind ca Tudre bladem era si
numarul meu in CGSU si
legatura mea cu Ivanul CC al
PCR. si astfel am dat un fir
figurantii catre CGSU si
CC al PCR. crezand ca am
inainte voi fi lasat in pace
de catre figuranta ca nefiind
in CC al PCR nu va avea nevoie
de mine si asta va fi ultimul
meu serviciu data figurantii.

actiune
de mine

Realitate si faptele mele pe
nume se dovedesc in si alta.

Blay

am plecat la Buhusi cu stierca
 gurantei si am pionis lui Magdo
 ca catiori voi veni la Bucuresti
 voi canta pe el si voi da info-
 mati asupra legaturilor mele
 cu centrul. Astfel in urma ac-
 tivitatega mea la Buhusi Bacau
 Piatra Neamtii la inceputul anu-
 lui 1931 fiind chemat la o confe-
 rinta sindicala la Bucuresti
 dupa conferinta am intalnit pe
 Magdo si am povestit lui ca am
 fost la o conferinta si am de-
 mutat intalnirea mea cu un
 membru ai CC PCR Iova Avrbuz
 Lovreanu mereu acolo unde este
 cel mai simtitor pentru mista-
 re spre capul ei in concluzie
 mistarea depand ca autenticitate
 mea este sincera in legatura
 cu lista fractioniste, fiind du-
 sa in eroare de mine in privin-
 ta activitatii mele ca agent
 provocator nu oportunist la
 care incerca se mearga in davi-
 luntre deci nu desumam pericu-
 los misiunii, nu ridicat din
 nou in misiune incredintand
 mie organizarea Regionala
 Moldova a Partidului. In tot
 ales ca secretar regional al Regio-
 nalei PCR Moldova. In tot
 Central a primit cu nemine-
 dere alegerea mea si s'a fra-
 mantat mult pana cand au
 fost confirmat ca secretar al Regi-

oratori Moldova. A trebuit sa vin la
 Bucuresti pentru rezolvarea ²²⁴ acestei
 probleme. Erau zeci bani zeci
 locuinta tocmai datorita nein-
 credentei intenciate ale CC PCR in
 mine. Am adresat din nou agen-
 tului Magdo de dauna ori cat am
 stat la Bucuresti cand de la
 el cite o mie lei informand in
 acelasi timp situatia ceea ce
 am in partid, dupa ce am in le-
 gatura pe nume meu noua
 din cauza neincrederei CC-ului
 in mine.

Act de
 mine
 1977

Mentionez ca tot in urma instur-
 tiunii primite de la Siguranta in tim-
 pul lui grupului fractionist am intro-
 dus o serie de elemente
 te dubioase si am provocat.

Pe cand demontam la Siguranta
 elementele si institute care era la
 grupul lui Barbu, ca pe Voicu
 Dacin, am pus in functia comi-
 tetului din Bucuresti ale PCR
 pe Taboi care fusese exclus din
 partid banuit ca provocator. Am
 obtinut de la grupul de activitate
 reabilitarea lui. Am introdus
 in miscare pe un prieten a lui
 Magdo care era de fapt un a-
 gent al Sigurantei. Am creiat un
 comitet regional paralel cu
 comitetul regional din acel din
 elemente dubioase provocatoare
 1977

in fruntea ex Udici, Vasuta, am...
 cut grupul fractionist u lui Bogdan 225
 care suscita interes din partea guvernului
 in fruntea organizatiilor paralele din
 Timisoara pe Beighar care era cu
 noii anu in are legatura cu si-
 guanta din localitate. Au fost ut-
 trasi in partid toti fara nici un
 control care sustinea grupul frac-
 tionist Luceviciu. Au introdus
 lista fractioniste in directiile
 din care cauza unele sindicate
 sau sunt dela C.S.U. am pus pre-
 sa sindicale la dispozitia grupu-
 lui Luceviciu. Aceste actiuni de
 distrugerea partidului este tot re-
 sultatul legaturilor mele cu si-
 guanta.

Fișă de lucru de secretar
 regional din Moldova

Met. de
 mine.

Avand situatia grea in par-
 tid dupa lista fractioniste si
 vandul nelucretoare a C. lui
 in mine nici atunci nu am cal-
 tat cum analizat actiunile me-
 le criminale impotriva partidului
 si inca ma simteam jignit,
 lovit in orgoliul meu ca C. sau
 putta cu mine rejust. Luam
 bani ajutoi dela fruntea si
 punem intrebari fara nici o
 rusine lui Jacobovici membru
 CC al PCR in care intalnim putu-
 gaurarea situatia Regionala
 si a mea "dar ce s-a mai am fa-
 cut cu pe mine numai cu
 nu pot fi confirmat secretar

Bluz

regional al PCR" cu un Jacobovici
 pe care eu l-am ridicat eu" l²²⁶
 trimis "la scoala leninista se bate
 joc de mine. Da eu l-am tridat si
 pe el si pe altii inca atunci cand
 a fost pus in fruntea organizatiei
 pentru testul lui cu secretul. Cu ase-
 menen autojubire sau subiectivitate
 cu sentimentalism fata de persoana
 mele ma erjam pe mine pentru "con-
 cesiuni lor" facute dusmanului cla-
 sii muncitore si mi vedeam in
 mine dusmanul care lovea fara
 mintare, fara socotala, in miscu-
 rea muncitoreasca prin faptele sa-
 le de agent provocator.

Am activat la Tasi la secretat
 regional pina la 8' Iulie 1931 cand
 am fost arestat impreuna cu
 Ezra Lebovici, Dolcu Kati dela Ba-
 tosani, Takol dela Baiceni si Eli-
 za Cuncic dela Tasi. Pina la are-
 starea mea, la Tasi nu am avut
 nici o legatura cu figuranta. Pe
 cand idsa mi din arestati cu
 mine eram bituti la figuranta
 cu discutam polemizand si gli-
 meam cu Inspectorul figuranti
 Macelaru. Nu aveam nici acuma
 o atitudine, si nici nu puteam
 avea atitudinea unui revoluti-
 onar consecvent si chinat in tim-
 pul sindal faccam "propaganda"
 reciproca cu Macelaru Figu-
 ranta Generala din Bucuresti.
 Pe interesu de mine si Macel-
 aru raspundea ca va face

cercetare legale nu mine. Nu am re-
 amoscut nimic lui Măcelaru **227**.
 pe activitatea mea și legăturile me-
 le cu cei arestați. La arestare nu am
 spus pe stradal făcând scandal, însă
 nu era sincere această purtare. Era
 tot în interesul personal de a nu
 pierde încrederea mișcării și a nu
 da motive de condamnare mea.

Am dat o declarație în care am
 refuzat a da relație asupra activi-
 tății mele. Totuși în discuțiile acti-
 vii pălavorizeli cu care eram acum
 obișnuiți părți a soților nu sive
 vorbesc cum spus lui Măcelaru că
 alii lucrău prost la arestarea noas-
 tră și alii fi putut găsi și mate-
 rial și în un mod important cu
 mine, un membru al CC PCR care
 a fost aici în localitate dar acum
 alii interzic. Prin această de fapt
 cum confirmat activitatea mea și
 legăturile mele cu partide și am
 îndrumat semnanta Jasi de a
 continua activitățile sale pentru
 a găsi materialul la alte persoa-
 le din mișcare, precum era și
 confirmarea de fapt cu întâlni-
 reea mea cu ceilalți aliați de Eli-
 sabeta Cunic la grădina Bănuov-
 seli nu era interzicătoare. La
 închisoare am fost vizitat de un
 agent al lui Măcelaru care cerea
 în numele acestuia să dau in-
 formatii. La început am refu-
 zat din toate cămă întrebău ce
 vrea Dl. Inspector de la mine
 că eu nu sunt informator
 lui. Agentul cerea ca se dau

Dău

parola si zina ori, candel cineva dela
 Iasi se duce la Bucuresti: pentru
 pielea legatura cu centul. Cu gan-
 diindu-ma la folos ce pot trage de
 aci, ca probabil dupa arhetarea
 noastra deja atata timp iafca
 la Bucuresti pentru Regionala
 Iasi a fi fost schimbati am facut
 acest serviciu lui Maclean din
 iafca la Bucuresti. Deasemenea
 am spus la intrebarea agentului
 unde a fi dispusut Madman de-
 borici din Iasi am spus ca pro-
 babil la mine la centru. Du-
 pai 4 luni de mentare preventiv am
 fost pusi toti in libertate pana
 la proces, iar eu care am fost
 urmarit si de Tribunalul Bra-
 sov pentru niste material timdi-
 val gasit asupra meu de figura-
 ta Generale la ocazia trimiterii
 mele la urma in toamna 1929,
 am fost escortat de politie Iasi
 la Tribunalul Brasov care ma
 pus la fel in libertate pana
 la proces.

Dupa eliberarea mea din inchi-
 sorie Iasi ce ma trimis la Tur-
 nu sverin la o insusinare de
 a reorganiza miscare acolo iar
 peste o luna mi-a rechemat la
 Bucuresti si mi sa acordat
 un concediu de o luna ce apoi
 se incepe numai din nou la
 Bucuresti. In timpul conre-
 diului meu figura de din Bra-
 sov mi a facut o pechezie
 si sa ridicat dela mine niste

stere de
 mine
 Pley.

Pley

cãrți și reviste în limba maghiară une
 aduse în dela Moscova. A fost un ²²⁹⁻
 text al țigăruțelor de a prelua legi-
 tură cu mine, se intereseze de si-
 tuatia mea în mine. Zăciu
 inspectorul din Brașov în urma
 deținuții inspectoratului din a.
 această localitate se pregătea să
 plece cât mi aduc aminte la Cluj
 se prin inspectoratul acolo. Mă
 întrebat unde am mai fost ce am
 în perspectiva de a activa în min-
 care am spus că după ce am fost
 scos dela CC am lucrat în dife-
 te locuri în mine sindical
 până ce am plecat la Jap. unde
 am fost arestat. Am luat o revis-
 te care s-a găsit acasă la mine
 și din obiceiul meu prost de
 lăudărosenie l-am arătat ce scrie
 Felice Maria scriitoare maghiară
 despre mine cum am fost "schin-
 ghit" de țigăruțelor Brașov răzând
 împreună cu ei cum am înse-
 lat cu toate lucrurile cu acest ar-
 ticol legende despre mine, pentru
 a mă populariza și de a aca-
 pei adeverati mei fata de a-
 gent provocator. Numesc cum
 trădător inspectorului a tras
 atenție și asupra faptului
 că se scrie că eu asi și fost
 în Armata Rosie maghiară. Cu
 care în totală exagerare din stu-
 gămnia cu lauda de dusmanie
 fata de comunism am răspuns
 "de unde? nu este adeverat eu
 am fost și atunci în Ungaria
 Cluj

136

dusman ad comunismului au ser-
vit in armata securitatii si au ²³⁰
in comunisti la Mate-Jalu pana se
sa pot face neutralizari! Acest
lucru insea tot asa este o legendă
ca si acia cu ei asi fi servit in
armata Rosiomaghiare.

Zahiu mi a spus ca el pleaca
si mi a cerut ca se scrie lui la
Cluj sau daca vine la Cluj sa il
caut la Inspectoratul Regional.
Am promis si acest lucru lui
Zahiu dar eu de atunci pe Zahiu
nu am mai vazut si nici nu am
fost cu el nici un fel de correspon-
denta.

Am in luna februarie 1932 am
fost chemat la Bucuresti si din in-
săcinare CC al PCR am intrat in
secretariatul CGSM, caudus de atunci
de catre Moscu Kohn. (Gheorghe Stoica)

Dupa sunt timp a căput o casă
conspirative a CGSM. lui unde s-au
instalat agentii Liganței pentru
a aresta pe cei care vor intra in
casa acia. Eu a trebuit să intal-
nesc pe Moscu Kohn in casa dar
am fost arestat de agentii Ligan-
ței cum am intrat in casa si
am fost caudus la Liganța
generale in fata lui Bănciules-
cu. De la el am aflat ca este
arestat si Moscu Kohn tot in casa
de intărire ai CGSM. Au intre-
gat ce in casa acia si cine es-
te Moscu Kohn acia ce calita-
te are in miscare ca el era
caudus de Liganța la comun-

Cluj

237
nisi. Eu am spus lui Bănuțulescu că
voi spune totul în condiții ca ²³¹
Moscu Kohnu împreună cu mine se
fie pus în libertate. Nici nu se pu-
teu altfel ca eu se fi pus în liberta-
te și el se zămănească de aici
Bănuțulescu mi-a promis eliberarea
noastră. Am venit atunci cu
casa este o casă de întâlnire al CGU.
cu Moscu Kohnu lucrând împreună
cu mine în CGU, eu abia am ince-
put să lucrez și nu am început încă
nimic din activitatea CGU-ului cu
partidul Noua Legătură. Am discu-
tat cu Bănuțulescu restabilirea legi-
tăților cu siguranță și felul în ca-
re se informezi fizic dintr-o parte ac-
tivitatea mea și alte informații des-
pre mișcare. Am înțeles cu Bănuțu-
lescu că se prezintă legătură cu
Magdo și prin el voi da informa-
ții fizic dintr-o parte, însă eu am propus
ca să nu mai dau informații în
scris și numai verbal și să nu
întâlnească pe Magdo decât foarte
rar voi întâlni pe Magdo cum și
de unde mă va găsi și cum să fie
urmărit eu ca să ajungă la des-
coperirea altor persoane din miș-
care fără a putea fi bănuțulescu
ca provocator. Osa planul nostru
am făcut cu Bănuțulescu că se
nu în descoperit de mișcare,
pentru a însele vigilența Partii
chilui. Nu știu, nu se întreb
Moscu cum se explică punerea
noastră în libertate.
După ce am fost pus în libes-
tate am contactat pe Magdo care

Phy

135
desigur a primit instrucțiuni în cauze.
Către dela Bănculescu. L-am instruit²³²
pe Magda în felul următor; Eu fiind
un pescar pasionat, iubesc la pescuit
în timpul meu liber prin lacul
Floreasca unde se găsesc un număr
de pescari virani, lacurile în jurul Bu-
cureștilor nu erau încă granate și
el și mai curând acolo ca în oraș
este periculos se mai întâlnește.
Acolo când va vedea că sunt sin-
guri putem să stăm de vorbă, a-
fară de aceasta el plimbându-
se acolo ne putem vedea cu cine
întâlnesc eu ca unele întâlniri
pe care voi stabili acolo cu
persoanele din jur, și el
sau alți agenți ai siguranței va
putea urmări aceste persoa-
ne și se află cine este furti-
vii și trădat în sau prin ur-
mărirea se descompere și alte
legături. Eu voi conta ca se sta-
bilesc întâlnirile mele pe car-
tierile în apropierea lacurilor
Floreasca Hedeștina și altele
siguranța urmărirea aceste
cartiere mă pot urmări pe
mine sau alte persoane cu
care eu întâlnesc acolo.

Eu pe Magda am mai întâl-
nit în oraș pe sosea, Finu și
doi trei și și verbu am stat
unele informații despre activitatea
mea și indicile care nu prea inte-
resa siguranța și despre unele
persoane care încă face parte

Magda

din CGSU. dupa aceea am spus lui
 Magdo ca pe ma cantate in jurul lacu-
 lui Floreasca cand ace de comunicat
 ceva sau se ceasa ceva de la mine.
 Cu pe Magdo nam mai vazut, nu
 ma cantat sau nu ma gasit cu
 eu umbland dupa pescuit ma ba-
 gam in tufis sau plecam de parte
 spre Băneasa la pescuit. Nici
 pe alt agent nu am observat cu ma
 numărate la pescuit. Insa am
 stabilit multe intaliri cu perso-
 anele din miscare dimineata de
 vreme sau seara in corticiele
 in jurul lacurilor si astfel si-
 guanta avea posibilitate de a
 descoperii si a număra legaturile
 mele cu miscarea. Locuinta
 mea era pe strada Floreasca
 adica Calea Floreasca si avea cli-
 re printro infunctura si spre
 Calea Dorobantilor. Nu observam
 daca a fi fost numărit locuin-
 ta mea unde ma vizita in
 mai multe randuri si din partea
 Kolui si Gheorghiu Dej care
 traiau legal la Bucuresti. Gheor-
 ghie Dej preedintele Comitetului
 de actiune si membru in CGSU
 multe ori vinea si ma gasca la
 pescuit plecam cu el prin terenul
 vitan si stiteam de vorba sigur
 fiind ca nu vedeam nimic in
 jurul nostru. Cu siguranta nam
 mai avut alt contact pana la a-
 restarea mea in 1933. Afasam
 ca Bunculescu a epit la pensie
 ma simteam liber de obligatia data
 de siguranta, alte legaturi 'maru'
 Oly

140
stere de
no. me

mai cautat. Desigur prin faptul că ²³⁴
multe întâmplări care dat chiar după
ce credeam că sunt libere de obligații
și că masă mai fi renunțat. am dat
în cartierul marginal lașilor.
de fapt am servit siguranța. Am
ținut și sedințe pe malul lacu-
lui Băneasa pe un teren de golf
închis însă eram bine cu pagu-
cul semnă lașă înaintea și mă
credeam în siguranță. Abia am
aflat cu ocazia arestării mele
că siguranța ne văzuse la o
sedință a Comitetului de acțiune
CFR care am ținut pe acest te-
ren de golf. Un agent căruia
mă văzuse arestat la siguranța
gen. în anul 1933 străduindu-se
este pescarul și nu întrebati
ținute create la o sedință
mai multe persoane și nu
ținem sau interesat dacă nati-
vă văzuse niste vite pe acolo. În-
ținut" era agentul de siguranță.
Așa deghizat ne urmăm în si-
guranță și desigur cu rezultat.
Eu credeam că siguranța năi ales
după epire lui Băneșescu la pensie
mă precedut urmă și nu sunt
renunțat nu stie că ^{doar erau} ~~știau~~
active. la București, am și
măblat mult în provincie
în anul 1932 și februarie în care am
fost implicat în procesul Cefanis.
Nitor în ordonanța definitivă reiește
parcă așa că acolo serie cu asi-
și renunțat la Cluj și Brașov cu fe-
bruarie

stere de
mine
1937

ca de activitate Timisoara. Nam anali-
 zat pînă acum acest lucru. Nu ²³⁵ fost
 arestat nici Moscu Kohn și membrii
 ce au care au avut legătură pe linia
 de partid Ieva Averbuch, Gencovici
 Goldbergher nici nam fost implicat
 în procesul Cehistilor nam fost
 arestat nici atunci cînd au fost
 arestări pe noaptea spre 15 febr.
 arie sau după 16 februarie 1933.
 Totuși în proces am fost impli-
 cati și eu și Moscu Kohn și au-
 dauniată în lipsa la 20 ani înmu-
 silnică. După evenimentele dela qui-
 rita trebuie se plece în străinătate
 însă am cedat lui Moscu Kohn ple-
 cacu care era bolnav și eu am ră-
 mas nu cu plăcere. Nu m'am atep-
 tat la nici o sentință dela signan-
 ta așteptam arestarea mea cum
 'mi' va găsi signanta. Astăzi
 analizînd acest lucru desigur vîd
 altfel, signanta avea planuri-
 le sale de mine iar eu eram
 hotărît de a nu mai continua
 ce am făcut pînă atunci. Însă
 nu am făcut ce a ce trebuia se
 fac de a scăpa de signanta
 demascîndu-mă în fața mișcării,
 și astfel nu am putut scăpa de
 a mai face serviciul signantei.
 După condamnarea mea în lipsă
 la 20 ani signanta ma descoper-
 rit repete. Pe ziua' de 29 august
 1933 am fost arestat la locuin-
 ta mea pe strada Anșuricării
 'București' și dus la signanta

W. H. H.

145

stus de
mine
pdy

generale unde ma luat in primire
Comisarul sef al Sigurantei Turcu ²³⁶
Am fost bagat in celula Sigurantei
singur si nu am fost scos la cer-
cetare cateva zile. Probabil Turcu
cececa dosarul meu, inainte de
a ma scate la interogatoriu. El
cat am stat singur in celula m-am
familiarizat mult. Tatai am servit
Siguranta atata timp ca se fie
rasplatit cu inclinare, am tra-
dat miscarca si sunt condamnati
pentru ca pentru activitate "revo-
lutionare".

Asa am stat 4.5 zile cind
intr-o seara am fost dus la bi-
roul lui Turcu. El ma tratat asa
cum eram acum obisnuit cu
Bucinulescu cu Zaliu, cu vorbe
duble si apoi cafele te intrare
in discutii polemici politici si
adesea la orgoliu personal in loc
de putai si schingiuiri cum sunt
tratati adeverati si investiti sup-
tator. Turcu mi mi a facut in
tot timpul cat am stat acolo
vreo aluzie macar ca se sti
faptul ca am fost in slujba si-
gurantei. Eu insa nu am lasat
tatai fura nici o rezistenta
la discutii cu Turcu despre dife-
rite probleme economice politice,
apoi am primit si cafea neag-
ri asa cum eram obisnuit acum
ca se fie tratat de Siguranta.

pdy

mi a acatut dosarul meu spunand
 ca ai activitate bogata in miscari
 comunista. Eu am raspuns ca eu
 am activat mai mult in sindica-
 tele munitoresti si nu in PCR.
 El mi a rugat ca se explic lui ca-
 re este descriere intre sindicate
 si partidul de fapt spune el
 sunt acelasi miscare comunis-
 te. Am trimis lui Turcu o lectie
 despre miscare sindicale despre
 autonomia sindicale, democratia
 munitoreasca in sindicate, ca in
 sindicate nu sunt numai comu-
 nisti si simpatizanti majorita-
 te nu sunt membri ai PCR.
 apoi cum sunt construite orga-
 nizatoric ce organe sunt, care
 organul superior, tot interesu pe
 Turcu asa pentru "educatia" sa
 cum mi a spus, ca apoi se mai
 intreaba dar cine conduce CGM.
 Am recunoscut ca eu am fost sec-
 retar al CGM-ului. Dar mai cine
 sunt membrii la care am ras-
 puns ca ajunge mai mult in
 spum, ca Turcu vorbea de persoa-
 ne si asa vana spus prea mult.
 Ma ruga se spun numai nu eu.
 am spus inca si anume cine
 este in tehnica "ce se scoate ma-
 terial instructivii manifeste
 etc. Turcu inainte de a citi
 meu era hotarit se fie schimb
 fratele meu care se ocupa cu
 tiparirea materialului printu
 multiplicator "gestiune" (ciclu)

Przy

140
de ce se nu spun fără a spune un
nume, până când va găsi figura
de similitudină nu va lăsa el la tipări-
rea materialului. Am mai mult:
frat: după marea și nu poate
primire lucru. Am spus lui Tur-
cu că nu frate al meu lucruri
la tipărirea materialului (y).
Am refuzat a da numele lui. Dar
felul acesta am intrat de a
face "concesi" și lui Turcu pentru
"cafeluta" pentru tratamentul "uman"
"ca se mai vede: ceva și unime
cum se poate ajunge la ase-
menea tipografic adică la des-
operirea sa. Este simplu, un-
măriti librăriele care muncă
multe hârtie și pentru a sco-
puri. Așa cite ceva în discuții
prietărești până când Turcu a
venit cu propunere de a intra
cu în serviciul tipografiei, a
inceput să mă "prelunge" în a-
casta privință pe mine care
amosteam din referința mea
toate metodele lor de a corupe
persoanele din mizeria munii-
torcasii. Nu am protestat mult
respins stămintă lui Turcu de
a mă convinge. Am spus lui
că nu numai că nu vreau dar
dacă asi vrea nu se poate
că eu nu pot avea incredere
în spusele lui și el nu poate
avea incredere în mine. Am
intrat astfel în discuții cu Tur-
cu punând și eu fel de fel de
întrăbunări, iar el răspundea că
V. L.

140
nu vei fi descoperit ca avem noi de grija
de asta, ca n'altii mai mari cu ²³⁹ ~~multa~~
sunt in serviciul nostru si nu stie
nimic spunand pe mine Panche
Marcel, ca nu trebuie se dai totul
nu mai nu fi pe case noi it nu
marim nu facem orbeste: ime-
diat poti se te duce in straineta-
te, se poate si se intrerupam le-
gaturile pentru un timp ca sa nu
fi descoperit de miscare etc. Am
spus lui Iuseu e bine presupu-
nam ca asi adunat propunerile
lui ce castig eu din toate aceste,
sunt cand dauat la 20 ani nu
cu silica, pradati mizeria si
luc si mizeria daci voi fi acti-
vat voi fi banuit in chiar de un
cat ca tradator, nice nu se pon-
te se fie vobis pedepse mele
la un an doi si nu mi cauzi-
ne se fac anii de mizeria
si tradator se fie deci nu este
posibil de a primi propune-
rea lui, ori sa t'banii si alte
lucuri mi sar dea dupa cum
promitea Turcu. El stiu mi
a spus ca daci primere pro-
pusese lui el mi face scu-
pat inlesneste fuga mea, ad-
ca ma eliberaza si el va intra
pentru catava luni in mizeria
oare ce sperat ca este viza-
vat pentru scaparea mea si
astfel nu voi fi cu banuit de
miscare ca asi fi intrat in ser-
viciul fizicului si dupa un
plus

140
Timp vom prelua legaturile. Astfel
am discutat in camera mea cu ²⁴⁰ un
scolar la el numai seaca pentru
o ora doua. Trecem de fapt Teatru
cu Turcu acum si cu experienta
poate nu mai putu ca Turcu in
privinta metodelor si urmasii
de a lucra cu provocatori, din
propria experienta. A fost ba-
gat in celula cu mine cu
tineri arestat cum spune el
bunuri de spionaj si de doua
luni este arestat. Nu stiam daca
este adevarat ce spune el, da-
ca nu era un agent dar eu am
spus lui ca sunt si am pa-
vestit toate succesiunile lui
Turcu de a ma face agent
dar eu refuz de a face Turcu
ca un munitoreasca. Credeam
ca daca este agent, atunci va
spune lui Turcu si voi fi la-
pat in pace si inaintat consi-
liului de Razbari. In tot acest
timp aproape 2 saptamini
cat am stat la Siguranta Tur-
cu nu a facut nici o abuzie
ca nu sti faptul ca eu am
fost in slujba Sigurantei.
Intr-o seara am spus lui Tur-
cu sa mi dea un vorbitor cu
sotia sa ma spateze cu
dănsa si apoi voi da raspuns
definitiv. Mi sa acordat drept
Mey

vorbitoare cu soția care a fost chemată
 în la liguanța și am spus ²⁴¹ că
 mi se propune să intru în ser-
 viciul liguanței ca agent pro-
 vocator și să fug cu ajutorul
 liguanței. Eu însă nu vreau
 să fac acest lucru și astăzi dau
 răspuns lui Turcu de nu se
 face categoria după care pra-
 bușii voi și bășii și schiu-
 ginit la liguanța. De aceea da-
 că veți cu mine acum nu voi
 fi indicatul Consiliului de Război
 comunică mișcării toate aceste
 lucruri. Soția era și ea de acord
 să mi propună propunerii lui
 Turcu ori se sur întâmpla.

După acest vorbitoare am fost
 chemat din nou la Turcu care
 aștepta acum aproape sigur că
 eu voi primi propunerii lui.
 Era acolo și Luta lui Turcu o
 fată de 16-17 ani. La întrebarea
 lui Turcu despre hotărârea mea
 am declarat în gest teatral că
 eu sunt vreo 15 ani în mișcarea
 muncitorească nu am trădat
 pe tovarășii mei de luptă, cum
 credeți că aș putea face acum
 acest lucru, prefer să intru în
 închisoare, nu primesc pro-
 punerea dvs. văd că Turcu nu
 supărat și mi a răspuns că
 ai se putea găsi în închisoară
 nouă dacă mai grija aceasta.

1/7/37

a doua zi au fost inaintat la
 sibiului de Războiu Lucei a
 tăbii pe Turcu făcând o
 lucație. La Consiliul de Războiu
 mea vizitat. Iar avocatul
 misiunii și mi a cerut în
 multe CC RR. săi amunic lui
 totul se sa petrecut la
 Eu am povestit lui și
 incercările lui Turcu de a
 face agent provocator în
 munte și că eu am refuzat
 teorie acest lucru. De
 am spus lui și să se fie
 comunicat CGP-lui și
 le meu autor tot se fie
 bat neapărat că el a
 în mine arasa și este în
 cal de a fi acestat, ne
 arleventul că eu l'am
 a da numele lui și
 la tipărire materialului
 De asemenea nu am spus
 saer nici despre
 Turcu că are
 fapt tot tridase
 la siguranța
 catit atunci ca
 la siguranța
 final ca
 te agent provocator
 mi este purtarea
 aceasta am și
 de a mai
 Nu am analizat
 ce a fi fost
 în locul lui

Wey

Tu nu a fi fost Bănuțescu sau da-
 că tu nu a fi încercat cu succesul
 demascării mele cu agent provocă-
 tor dacă nu vezi să continui să
 mai servi țigara. Eram ho-
 țărut însă că folosind această
 audamurare se înțelege calitatea
 mea de provocator, însă nu pe
 calea justiției politice și pe calea
 oportunistă neînțeleasă care cu
 am lăsat arma impativă mea
 în mâna țigara care poate
 se mă sântăjește atâta timp cât
 eu rămân prezente în fața
 misiunii și nu desvâlbă tot
 adevărul despre faptele mele
 criminale săvârșite impati-
 va misiunii în slujba țigara.

La închisoare militare Filavă
 nu am fost cercetat de vreun comisie
 de partid despre punerea mea
 la țigara. Măcar așa am po-
 vest: în fața membrilor de înve-
 dere a partidului în fața cu ghen-
 ghin deși am avut de înțeles
 cu pentru "sciparea" mea în în-
 chisoare că a încercat eu să
 mă fac agent al țigara și
 să folosesc metode șarlatane țigara
 pentru a corupe pe personajii
 misiunii. Mă bucuram de prea
 mare încredere a detinutilor
 politici și prea puțin în mișca-
 re ca să gândesc la cercetarea
 mea. Mă am spus tot aici des-
 pre partea negativă a punerii
 mele la țigara, nici despre
 ce mi a spus tu că ai de Pătrășcu
 Vlăduț

este un provocator fiind că nu mi
credeam acest lucru. Rejudecarea
procesului meu a durat 5 ani, am
fost în mui multe rânduri judecat
rejudecat până când am rămas con-
damnat la 5 ani 6 luni termen în greș.
Am stat în penitenciar la Căpârleni
condamnat la Filava, în penitenciar
cu ei am fost transferat la Făcă-
rești cred că dintr-o greșală și
mi mi făceau parte la proce-
sul lor care urma să fie reju-
decat la Craiova iar al meu
la Consiliul de Război Bucure-
ști deci până la rejudecare
nu trebuia să fiu trimis la
Filava. Nu mi adus aminte
exact când m-a întâmpinat însă
mi găsethăre puteam să inte-
leg că scoteala mea de a fi-
lăsat în pace de liquanța
în urma refuzului meu de a
primi propunerea lui Turcu
a fost greșită. Era pe primele
luni ale anului 1934 când a
venit la mine la Făcărești
un agent al liquanței sau
insubordinat subdirectorul Tulușo-
vi Dimitrie care consideram
că este un agent al liquanței
mi-a cerut o informație în
numele lui Bănculescu ce
a ce a fost un santaj asup-
ra mea și care mi aducea

144
P. H.

118
ca siqumanta dei Baniulescu ca ²⁴⁵
pentru 'nu ma putal si voi p...
si inca sautajat de ea. Am indepl...
put dorinta siqumantei care apoi
a fost golait de dimitiu de a ma
salutajul si sa ma facu omul admi...
nistratiei inclisori. Ma am venit
se amintese despre ce informatii
era vorba si mi am dat bine ca
accentul mi se pare numai ca era
vorba de identifierea lui Carol Bec...
ler aratat de siqumanta. Deccia inca
trebu sa ma gandise data este
adevrat sau nu afirmatia mea.
Omul administratiei inca nu am
devenit, ~~de~~ nici la Făcăvesti si
nici in alte inclisori, unde am
mai fost transferat in multe ori
in interesul judecii procesului
meu in legatura cu Givita si
alte procese intentat impotriva
mea.

Mentionezi ca dupa vreo 3 luni
am mai fost scos dela Filava la
prefectura Politiei Capitalei. Cu
tute insistentele mele ca autor...
tate se fie schimbata dela tehni...
ca CGS. el a ramas acolo si
dupa 3 luni decand eram eu
la Filava el a fost aratat de
politia. Dupu cãt stiu, el a fost
gãsit de politia din ⁱⁿ Anglu...
re din cauza ca reprezentãnd
plãti chiria proprietarului a
chamat politia pentru al eva...
ma, insã daci analizezi si a...
ceasta problema probabil ca

despre de
mine

Blug

158
figuranța la identificatul și a aranjat
desertarea lui de către poliția cu 246
nu se află adevărul că eu am dat
pe el la figurantă. Știind că eu
nu sunt demascat de către mis-
sionare figurantă ma remintat la
ideea de a încă folosi pe mine
în viitor și aveu grijă se nu fi
descoperit de misiune. Am fost
confruntat cu fratele meu în
fata comisariatului șef ai Poliției
Române. A totă acumescuse
că eu am dat lui aceasta înști-
cirea, și poliția vroia să mă
implice și în procesul inten-
țat grupului căruț impune
cu fratele meu. La confruntare
eu am asistat mai multe perso-
ane, neobizuit în asemenea ca-
zuri pasca era o vorba de o expo-
ziție. La confruntare eu am tăcut
nău răspuns nimic la întreba-
rea lui Anoniu care mi a spus
că tăcerea mea el consideră ca
firmarea spuselui A Totă. Eu
am răspuns considerati un
credetă eu nău recunosc
nimic. La întrebarea lui Ana-
niu dacă nău fura de bătae
am răspuns că dela copilărie
mea și până acum am fost
bătat atăta că nu a bătae
mai mult sau mai puțin
putine mi pare. Am fost ite-
rit la Filada, eu am fost imp-
licat în procesul lui Totă care a
fost condănat la 3 ani închisoare

158

legat cu alții în organizarea gre-
 vei la grădina, arăta că intră printre ca-
 pentru acoperirea mea ca agent
 ai țigărilor nu se putea să
 nu fi fost eu implicat în
 proces, pe de altă parte judeca-
 rea mea separată de alții au-
 zată și amuzată în ordonanța
 definitivă a fost făcută cu sco-
 purl de a avea posibilitate
 semnanta să mă poate face
 a se mă compromite în mis-
 sare și dimpotrivă cu popula-
 ritate și mai mare și nu încre-
 derea sporită ale misiunii în
 mine. Poate amuzată era astfel
 compusă: Văduca este membru
 ai CC PCR - ce era Lals. face parte
 de din comitetul de activitate (FK
 din partea CC PCR. face parte
 din CGSU locuiește la Dej și
 gradecă mare, și știe de ac-
 tivitate timpurie. Numai că-
 teva rânduiri chiar încredere
 parca semnanta mă fi știut
 totul și legăturile se au avut
 în prealabil și organizarea
 evenimentelor din februarie
 1933. Doar că mine nu s'a
 vizat când la prima jude-
 care după acestare mea
 consiliul de Război și a deli-
 mat competența și a patri-
 rit ca procesul meu să fie

T. M.

deci de
mimic
Pfeiffer

trimis in fata Tribunalului civil
 se vada daca este caz de a fi trimis
 in general la judecata. Normal a
 fi fost se fia pus in libertate.
 Insa in mod nelegal Comisa-
 nel Regal a facut decizia, care a
 fost primita de iac in anu fost
 retinut in inchisoare in mod
 nelegal dela declinarea com-
 petentei pana la rejudecarea
 din nou a procesului in 1935.
 Tot de Consiliului de Razboi Bu-
 uresti si am fost condamnat
 la 10 ani. In aceasta judecata
 a procesului meu a fost tur-
 cu ca me autor ni auzani.
 Din partea miscarii a fost
 insusiment av. Izrael care
 a angajat niste avocati bur-
 ghez, tot in numele miscu-
 rii a impiedicat sa fac un
 proces politic, am mers pe
 linia apararii juridice si
 cum mi sa comunicat vora-
 ta diseta Gheorghiu Trebrin
 se primese numai 2-3 ani
 de pte au aujat totul in
 Consiliului de Razboi. Apoi
 dupa proces si condamnarea
 mea sa raspundit ca am
 primit 10 ani in loc de 2-3 cat
 Trebrin sa mi se dea date.
 ita interventiei fig. Gen.
 Prin Turcu. De las dacta sa
 intampnat la Brasov unde
 Pfeiffer

2.19

stus de mine
Thuy

stiamu de la avocatul mamei ca sa
 platit bani ca sa fie mult ²⁵⁰
 dus pe deapasa la judecarea
 din nou a procesului dupa ce
 castigase recursul, dar tot din
 cauza interventiei lui Tuncu au
 fost condamnati la 8 ani. Abia
 dupa ce in urma Luptului cu
 sa schimbata articolul pe ba-
 za crimei au fost dat in jude-
 cata in Cod Penal cu un articol
 nou. Favorabil pentru procesu-
 lui meu pe baza carui articol
 in situatia mea juridica
 nu puteam sa primesc mai
 mult de cat 3 ani, desi condam-
 narea la 8 ani era nelegal
 si pe baza aceasta, a fost pri-
 mit recursul meu pe motiv
 de neaplicarea justa a pe-
 dessei pe baza Codului Penal,
 din nou absolut nelegal au
 primit 8 ani, Abia dupa
 5 ani de lupta juridica de
 tinaganchi si bantolul dela
 un Consiliul de Razboi la
 altul au ramas condam-
 nat definitiv la 5 ani 6 luni.
 Astfel nimic nu putea se ve-
 de altfel, decat lupta sigurantei
 de a obtine condamnarea cat
 mai mica si a misiunii care
 prin campanie si interventie
 favorabila a reusit reducerea
 pedepsei la 5 ani si 6 luni care
 dupa legea noua care sa ap.

Thuy

172
liant era aproape de doua ori mai
mare decat cea care trebuia ²⁵¹
primire pe baza legii. Tutre timp
am mai primit un an inchisoare
din procesul din Jasi si 3 luni din
procesul la Tribunalul Brasov care
tot au fost contopit in cele 5 ani si
6 luni, care au executat. Este ade-
verat ca daca signatura voia
puteam sa fi ramas condam-
nat la 10 ani chiar in ciuda
legii insa eu aveu planul sa
datorita faptului ca eu am re-
mas nedescoperit de miscare
mea singura nu am venit sin-
cer in fata partidului nici
in inchisoare sa recunosc
legaturile mele cu signatura
si se lichidezi astfel necesitate
legaturii cu ajutorul miscarii,
Alta insa ca fi insemanat adun-
gurea mea din miscare ca ra-
plator, circa mea din Inchi-
sare pe baza art. 6 ca denun-
tator sau sa raman si con-
damnat din raspunzarea signa-
tantei si alungat din colectiv.
Nu mi fost hotarit sa fac nici
una nici alta nici se rapo-
ru signatura nici cu misca-
rea si astfel am ramas de
fapt in mana signantei
in legaturile desmanului si
făcandu si inchisoare in multe
ori in conditii mai rele
decat scitabile. detinuti politici
o alta problema care trebuie
P. H.

na lămurire este incertitudinea de eva-
dare din închisoare Filuva în anul
1935. În imprimura pe Teodan
gherghesem Colea și Murcovici
erau izolați de restul colecției
valui detinuților politici în
cazemată' jold' patru. Din initia-
tiva lui Murcovici a fost pre-
gătit evadarea noastră, însă
din cauza neatenției lui Mur-
covici care stătea la pază când
eu țineam pe un ferestru de
fieri grătele glămburii am fost
văzuți de electricianul inelico-
vi care a trecut pe acolo. Până
când el s'a interesat și a raportat
administratiei eu am atârnat
pe pînă preparate de înain-
te înăutura care era aproape
completă așa ca nu se mi-
velea nimic. Cea seara a
venit gura se uitat la gra-
tele se duplat posturile și
noi așteptam ca dimineața
va începe cercetările și ne
pregătime la camera și la
bătăie însă nu se întâmplat
nimic am fost lăsați în pace
în aceeași cazemată' numai gura
a fost schimbată. Se poate
pute și aici întrebare de ce nu
s'a luat administratia nișo ma-
sură împotriva noastră? Din
cauza menajerii mea sau a lui
Murcovici organizatorul evadării
care a fost pe urma descoperit
că și el a fost un agent provocator.

157
702. Administrația Filaveli mai ales
ajutorul camai d'antului Zucchi ²⁵³
Măionul Constantinescu a avut faza
de minime și grupului nostru o
atitudine în totul alta decât faza
de restul colectivului în care s-a
mercen în conflict. Era o bestie
de fapt care după plecarea noastră
trez de la Filava reușise să intre
dună în regim de drept comun
pentru delinvenți politici pentru
pe ei în carceră murdară
din cloșete bătăi, cancere, etc. Ati-
tudinea pietrească față de
minime se datorase faptului că
a avut probabil instrucțiuni de la
siguranța atât pentru izolarea
grupului nostru de restul co-
lectivului ^{capitol} decât pentru elu-
cât și în privința tratamen-
tului precum și faptului că
eu în special discutam cu el
și știam cum lui că eu am acti-
vat numai în mișcare sinchi-
rale. Am avut o atitudine resor-
tivistă de a cuceri simpatia
lui față de mine și a grupu-
lui nostru cu care știam
el se poate sta de vorba cum
merge dar pe lângă injura,
Alfel cât am stat în închisoa-
re în siguranță nu am avut
legătură decât odată la Văci-
rești unde un timp am
cerc am avut relația corectă
față de subdirectorii dimiționi

stare de
minime

157

16
cârmă am dat anumite informații pentru
cauza chestiunii în jurul zilei 20.5.34
Tiv eu nu mi aduc aminte de
astfel am fost omul și a admi-
nistrației în acest moment. Am
stat 2 ani și la Doftana unde
puterea ^{nu am putut} putea fi cunoscută
de mișcare. Menționez în nume
atâtă ca în noaptea 1936 când ad-
ministrația a deplăcut un nou
val de teroare împotriva detinuti-
lor politici comitetul colectivului
și a organizației de partid făcând
a consulta clubul de partid și
hotărât să capituleze și a în-
amnat administrația despre
această capitulare deși nu
mai cu pe fi permis lor să
sfătuiască pe mine care nu
de mult sosisem la Doftana
și nu eram în conducerea co-
lectivului. Era în toată bătăi-
lor în activitatea administrației
impătoria detinutilor politici
care rezistau în comitetul
a hotărât capitulare. Am fost
povestit să iau măsuri urgente
pentru a împiedica această
trădare și astfel am adre-
sat clubul de partid și am
înălțat conducerea pe baza
hotărârii clubului ce a fost
considerat de mine persoană
de răspundere cu activități
fracționiste recunoscând
într-o dată activitatea comite-
tului ca trădare și înălțare.

Kry

200
161

real lui era justa dar forma as
fi fost nejuste. Cu socoteam **255**
afirmii ca el este de la apri o tri-
dare nu se judici forma in care
a fost impiedicat tradarea. De-
sigur toate lupta mea in colectio-
ni in faurea lui, or cit de just
a fost, alata timp cit nu am
lamurit miscarea despre lega-
tunile mele cu signatura nu
se poate socoti a lupta' civiti-
te si actiuni de acoperire a
activitatii contra-revolutionare
a unui agent provocator, care se
vrea ridica in miscare fara a a-
vea acest drept se ridica prin in-
selarea a miscarii.

Mentionez asi ca daca signatura
mea ma demascat in nume "refu-
zul" meu de a mai continua a
fi agent provocator si datoreste
faptului ca prin nedemascarea
mea proprie in fata miscarii
lovectele ca "refuzul" meu la
comisiunii Turcu nu era hoti-
ritare si ca signatura a inteles
acel lucru si ca eu n'au renun-
tat definitiv de a lasa signa-
tura in conditii grele pentru
aparierea pichi' mele cu ajutorul
signaturii lovind din nou in
miscarea munitoareasca. Ana-
lizand mai adanc discutile
mele cu Turcu trebuie se re-
munosc ca in faurea am lasat
lui sa inteleaga ca am si spus
ca eu insa ma voi gandi asupra
repropunerii sale. In timpul

scris de
mine
V. I. I.

V. I. I.

discuțiilor în multe rânduri am fost
în altitudine de aprobare, mi s-a
jane în revineam și să a putut în
ge multe locașe până la pământ
ca eu criticând unele propuneri
în metodele sale de muncă în
a misiunii comuniste ca agent
provocator în momentele când
eram gata să primesc propu-
nerile lui, am dat de fapt indi-
cații pretioase figurantului pentru
a muncii și a lavi în P.C.

Am fost eliberat din închisoare
la data 4 aprilie 1939. și învin-
tat la Siguranța Generală pentru
a fi pus în libertate la Bucure-
ști. Ce se gândea Siguranța des-
pre mine se dovedește faptul
că după 5 ani și luni de închisoare
se lănsau în Târlău care
mai întâi părăsesc după douăzeci
vorba a și propus ca se întin-
dă în slujba Siguranței. Am tratat
și el cu cafea neagră, priete-
nește iar eu erant din sofă
nu am primit cafea, am stat
de vorba și în loc ca să tai
pe Târlău așa cum trebuia
am spus numai așa să mă
lasi în pace măcar să ajung
acasă. El insistă și spune
că vrea să fie prieten cu
mine are să-mi scrie acasă
la adresa mea, că eu nu pot
inspică să-mi scrie, la
care răspundeam special rugam
Muz

după de
mine.
Muz

160
pe el se mîni: scie, se nu mă ^{comp.}
promite să mă lăsa în pace ²⁵ și
dus acasă și se văd de treburile
mele. După ce mă dat drumul
tot mai promitea că va scii
la mine acasă și să ne mai
intîlnească cu el. După elibe.
Iar eu meu peste un timp l'am
intîlnit intîmplător la centru
orasului meu aprit și tot insista
ca se fim "prieteni" și ne intîl-
nim și că el va scii mie acu-
să. Eu n'am avut putere de al-
gouri datorită situației mele
meliciodate așa cum trebuia fa-
ce de siguranță. L'am rugat în
"să mă lăsa în pace și să nu
scie, mie și nu vreau să am
legătura cu el. Era un santaj
supra meu. Eu am povestit
lui Foris și Bela Brainer "obraz
nisiu" lui Toflanu fata de mi-
nesci Toflanu are intenția
de se mă compromite "fata
de mișcare vreau să mă scii
cîți postule acasă, ca se am
acoperirea se nu fi bînnit
la asemenea încercare a lui
Toflanu de a mă acasă. Tof-
lanu nu mă a scis via avea
interes de a face acest lucru
el avea răbdare, de a mă prin-
de în altă dată.

Fiind ales în CC al PCR încă
în timpul cât am stat în m.

Wey

10.
închisoare am luat legătura cu Be-
la Bruiu și Foris și am început
activitatea în secretariatul CC PCR.
Am rămas în viața particulară
pe domiciliul legal, și pentru
a acoperii activitatea înceu ilegală.
Am intrat la lucru la un sim-
patizant lăcătuș de construcție
Bramescu care avea un ate-
lier mic. Foris tot încă legal
cu el înălțându-se deschis la
el acasă sau la mătura lui
care avea un prustit de fel
de birou unde vinem la masa
mai mult numai persoanele
legale din mizerie. Eu am acti-
vat în CC al PCR exact un an. În a-
cest timp n-am avut nici o le-
gătură cu figuranta, până la
arestarea mea din nou la 4 ap-
rilie la granița URSS. împre-
ună cu Tigelboim și Rusnac.
Eram trimisi de către CC al PCR
în delegația conchus de mine la
Moscovă pentru a prelua lega-
tura cu Comitetul care fu-
sesse întrerupte.

Am căput la granița la un
punct de trecere pe rușii în
Bucovina lângă un sat meu
de parte de Cotronei, din cau-
za că călăuzii nu tiner da-
ta de mizerie din Bucovina
ne a înșelat și ne a pînăsit
înaintea de a trece granița spa-
rându-ne în fața de rușii
1947

pers de
mizerie
1947

18
cărări, ca asta este granița și dincolo
de cărări este teritoriul sovietic. 257
fost de fapt încă pe teritoriul so-
vietic de vreo 200 metri dela gra-
nița. Noi ne am rătăcit nu am
putut să găsim pe nimeni, ajunsesem
la granița adesea câte unele vi-
sibile o patrule credeam că sunt
sovietici și am adresat lor. Ei au
stăguit stăg, am înțeles că sunt
am fugit înapoi pe înțelegând
am văzut multe puncte de grani-
cerii nu ne am urmarit decât
am tras pu foc în aer. Crezând
că sunt pe teritoriul sovie-
tic am rămas pe loc atep-
tând dimineata, când am vă-
zut venind către noi soldați
români. Eu am avut un plic
pe raportul către comisarul
care am reușit să am un foc
neobservat de soldați și am
acoperit un moroi. Am fost
escortați în sat unde am
fost perchezitați de coman-
dantul companiei dar nu sa-
găsit nimic asupra noastră.

Pe baza propunerii mele in-
că de a aduce soldații la
noi am stabilit că am vut
pe trece granița eu cu Zigel
boim din cauza că eram so-
vietici, că ne cunoaștem din
București, că eu am fost din
militari și din cauza că
am fost condamnat de comu-
nist nu pierdese lucruri mici.

18

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

ei. Pe Ruse au intors cu calu-
zul nostru la gara Cernăuți 260.
jane se trece grăbită se bucură în
USSR. dar pe Turmă ne am răgă-
dit se nu fim priet și ne am
intors și la jefuirea dela gra-
mă am fost găsiți de soldați,
mai venim către sut ce ce
a cam firmat și soldații. Asta
am păstrat tot trei tot timpul
cercetunilor și la Cernăuți și
la Siguranta Generală București.
de Cernăuți am fost cercetați
la adresa de amnată bilită
bine tot trei și apoi depus la
Inchisura Militară și dat în
Judecătoarele pentru înțelegere de
trece a grăbită. Am înțeles
am reușit să reluăm legătura
care amintat și București
Foiș a trimis la noi pe traci
ca se ia informația cum va
intâmplat căderea și dacă
am reușit să distrug materialul
ce sa făcut cu el. Eu am porces-
tit totul lui traci și despre
plicul care am acoperit cu
moroi. Finale ceuti de Sigu-
ranta Generală am fost trans-
ferati de Siguranta Cernăuți
la București unde am ajuns
iam în lăta lui Tălcău. Toate
aceste ~~am~~ intâmplat după
căderea tehnicii CC. cu tipog-
rafia în fața cu conductă
totul tehnic mator și solia

Blăney

Tăpălaș stia totul despre mine și desi-
 gna mea drept povestirea mea de 26 ani
 sunt pe trei granițe și se plece în URSS.
 A luat dosarul lui Mihai și mi-a ară-
 tat că Mihai a renunțat totul și des-
 pre mine că am lucrat în CC PCR ca
 membru meu conspirativ este Cristea,
 ce salar am avut și avea lista inter-
 zicției CC cu mine conspirative și
 activitate. Stia și ce salariu îndepli-
 meam eu în CC. Cereu dela mine se
 confirmă declarația lui Mihai și
 se renunșă activitatea mea dan-
 destine în CC și PCR. Eu am încer-
 cat să neg dar abia fi eu Cristea apu-
 meam lui Tăpălaș căi abea am citit
 din închisoare și acum iam velti și
 mai băgati nevinovat. Am arătat
 că am lucrat cu încredere la unu-
 mure și am mai câștigat și pro-
 cente din vânzarea de către soția
 mea a obiectelor luate în închis-
 soare. Era curaghios, stia ^{peste Tăpălaș} ~~stia~~ ^{afirma} ~~afirma~~
 și a mea cînd el avea în mîna
 declarația lui Mihai și a soției sale
 rîdea de mine, și făcea aluzii că
 daci veu el poate să mă trimite
 în închisoare și pot primi 10 ani.
 dar el nu va face acest lucru din
 onoare etc. El însă nu mai veu
 se decide din nou problema și
 dosarul este închis Mihai a fost inu-
 intat furtiv. Ci avut noroc că
 nu te am găsit în timpul cere-
 țurilor căste și fi arestat și eu
 acum alături de Mihai în închis-
 soare. Fapt este însă că în mo-
 mentul cîndei lui Mihai eu eram
 la București, cu domiciliul legal
 și aflîndu' dela Foris care treu-
 se în ilegalitate că Mihai este

adaugat
 de mine
 Tăpă
 stia de
 mine Tăpă

Tăpă

stare de
mince
Pley

162
creșterea nu mai am dus acasă, dar cum
am aflat mai târziu de la soția siguran-
ței aici nu mi-a căutat alături. Dacă
eram mai vigilent puteam să înțeleg
că nu era vorba de un număr în tre-
surul lui Tăblan de a avea ca agent
pe mine ca agent a lui și în
dosul lui "Agent" a lui de a nu
mai fi în ciuda lui Miles
acoperindu-l pe altcineva. În această
ocazia nu mi-a mai propus nic
ce să fiu în situația figuran-
ței, decât doar să nu mă lăture
în unele probleme care nu este clar
pentru el din dosarul lui Miles.
Dacă ai fi fost cercetat atunci
a fi fost foarte greu pentru mi-
ne de a da răspuns scris
cum explic faptul că eram acer-
tat, siguranța stia de la Miles că
am activat în CC și totuși nu
am fost implicat în procesul
lui Miles. Tăblan stia însă
cu implicarea mea în proce-
sul lui Miles chiar dacă eu
eram curat în fața misiunii
adică dacă nu ai fi fost agent
de siguranță a fi fost pericu-
los pentru un alt agent ce
avea siguranța și care stă-
tea în fața "partidului". Teo-
doru Gheorghescu spunea că
arestarea mea la graniță a
fost organizată de siguranța
din cazzi și Tăblan avea
teancii că dacă eu voi ajunge la
Moscovă voi fi cu mult calcau

Pley

cător principal al partidului și nu
foris, care au-ee ca agent provocă-
tor în mâna și voia să-l **liber-**
mai de parte în fața partidului.

Declarație

Întru cunoscuți de acest an în
ce ai declarat D-Te (în sensul în
altă acțiune totală) în privirea
la legăturile ce ai avut cu fi-
gura din anul 1932 în ca-
ză?

Răspuns

Da, sunt conștient că n-am
reusit să acționez total în declarația
mea de până acum despre legătura
ile mele cu figura din vremea în
perioada la care se referă inter-
vievă. N-am adăncit destul prob-
lemele n-am reusit să amintesc
bine toate așa cum n-am potu-
runt. Voi stăruie acum ca să com-
pletezi declarația mea și a au-
ta lucrurile așa cum sunt ele.

N-am uitat de exemplu că ucliniș-
tit din cauza că ~~lăgăle~~ pe care
instrușeu ca se nu caute în ju-
ul lucrurilor. Florușca nu mai
venit și astfel ca se nu fiu
tras la răspundere de signu-
rația nuanțelor singure și căut

pe Bănuțescu la Ligă cu ^{26/4} gura
 le săl intels ce este Atunci au astas
 dela politistul care stătea la poartă
 că Bănuțescu nu mai este la figu-
 rașta și nu mai intrat. Asta
 a fost încă în 1932 în toamni da-
 că nu mai areșel de data.

Nu este exact faptul că în timpul
 cât am stat areștat la Siguranța
 Generală și areștat de Turcu el.
 Timul sovănt al meu nu fi fost
nu categoric refuz de a primi
propunerea lui Turcu de a deve-
ni agent provocator și la stă-
ruința lui ca se mai cîndese
 am răspuns incisiv de plecare
 la Consiliul de Război, am
 spus lui Turcu cu voi vedea
încă și dacă mai voi hotărî:
voi comunica lui. Aceasta am
 făcut pe propul de a nu fi
 tratat prost în Tuchișoara
 și la proces se nu fin apăsat
 de Ligă cu. ^{peste tot} ^{meu} ^{meu}
 am lăsat mereu se fi infante
 de interesul meu în perso-
 nal de autoconservare, chiar
 atunci când eram înaintat
 și aveam gând de a nu conti-
 nua activitatea criminală în
 potrive misiunii.

Purtarea mea în Tuchișoara
 făcând resti înainte de condamnarea
 mea la 10 ani în a doua judeca-

reclamant de
 mi
 they

they

171
fa față de subdirectorul lui Dimitrie
cămăra au dat anumite informații **265**
anume nici acum nu am putut comuni-
ti sevea pentru siguranța sume
că eu încă voi putea fi folosit de ea.
La Filava atitudinea mea de
donașul Constantin și ajutorul
Carmenclăului închisorii despre
care am vorbit în declarația mea
față cămăra arătăm mereu că eu
și eu sunt un pericol comunist
și un sindicalist cauta sim-
patia deșmanării cu în rapor-
tele lui care face către subliubi
de Război se mă arate țara.
rabil care poate influența pro-
cesul meu. Deaprobam față de
el indiferent de ce societate just
sau nejust unele acțiuni de ca-
lectivului detinutilor politici la
Filava și promiteam lui inter-
venția mea pentru a liniști
colectivul care speram că
mare experiență închisorii nu
stie cum se poate și provo-
că administrația din această
cauză. Am promis lui Constant-
tinului că a închis ochii adică
că a înlesnit se iam contact
cu colectivul de care noi putem
ada fost ignorați, că eu voi in-
vâta pe cei tineri de la colec-
tiv care trebuie se fie pu-
tarea lor în închisoare. Deci de

Phy

182
fapt tot pentru interes personal. In fa-
ta clusurii anului au desolidarizat pe
colectivul ce a reușit să lupte ²⁶⁶
volutivă cinstit nu face elice
numi am unitat societate just sau
nejust actiunile totușiilor săi. Am
să cautat să le conving colectivul
determinitor politici cu actiuni
nu se face numai ca să fim
permanent în lupta cu admi-
nistrația ^{nu} de dragul luptei, ci noi
nu trebuie să provocăm admi-
nistrația sau pe lângă luptă
ci ea îndeplinește obiectivele pri-
mite din sus și nu provocăm
și una personală a persoanelor
lor administrației împotriva
noastră, ca apoi ele să îndepli-
nescă ordinele din sus apă-
sat și de una lor personală.

Asemenea teorie oportuniste
de fapt au dezvoltat lăta colecti-
vului și cautăm apăsarea con-
fliktelor - "provocate" de ea din lipsă
de experiență ale persoanelor
care nu făcuseră până a-
tunci închisăre-pun inter-
venții personale la Național
Comitativă pentru care eram
în relația bună. În domul acestei
teorii și atitudinilor se ascunde
domul meu personal de a nu
fi nevoit să intru în conflict
cu administrația căsi solida-
ritate cu colectivul, deoarece

deși de
muncă

Tray

Tray

fată nu puteam să desolidăm în
 destimile celei dăruie fără a fi dekla-
 rat trădător. 267

La proces când am fost condam-
 nat la 10 ani, la desolidarea pro-
 cesului am avut un periculos inci-
 dent. Cu permisiunea dela traice a-
 vocată Liseta Gheorghiu eu se ascult
 pe dăruca că ea conduce procesul
 și se numește proces politic. Fără
 a fi anunțat eu înainte în timpul
 sedinței ~~sa~~ apărut avocatul Vit-
 man ca apărătorul meu în pro-
 ces. Liseta Gheorghiu a început
 să protesteze și spune că dacă
 rămân Vitman ea se va retra-
 ge ca apărătoarea mea. După o
 discuție adică polemică între
 Vitman și Liseta Gheorghiu, în care
 Vitman pretinde că eu sunt
 moș pe el ca apărător până
 ce Consiliul de Război a adre-
 sat mie, dacă eu renunș
 pe Vitman apărătorul meu
 ca avocat. Era vădit că la mij-
 loc era o provocare anti-se-
 mite a Lisetei Gheorghiu și Con-
 siliul de Război a înțeles că
 Vitman trebuie să fie dela
 mișcare Timis ca apărător
 și mă pus în încredere. Cu deși
 înțelegam stăruința lui Vitman
 că el este dela mișcare l-am refuzat

[Signature]

174
acoperindu-mă față de mișcare activă
față colectivității din Tuzisovca, ²⁶⁸
și interesat de procesul meu,
instrucțiunile primite de la Securitate,
credem în cuvintele lui Gheorghiu
care pe urma a trecut la Gaiță de fier.
Că voi primi numai 2-3 ani. Nu
sunt nici proces politic, nici nu
săpau pielea prin atitudine
mea până la proces și am fost
condamnat la 10 ani.

Judecând din punct de vedere obiectiv,
participarea mea activă în de-
mascarea provocatorului Tuchraud
în 1934 la Făcărești, participarea
mea activă și multe ori în fun-
tea activității în incluziuni Sika-
va, Văcărești, Doffana și toate ac-
tivatele mele politice în incluzi-
sori, erau cu scopul de a înșela
mișcarea, a acoperii față mea
adeverată. Sunt judecând se
ce considerate subiective, nu
am fost sincer și cinstit ^{la}
față de mișcarea, care via popu-
lăzită nu ridică nemulțumind
adeverul deosebirii, legăturile
mele cu Sigașca. Nu am depu-
tul de a revendița activitatea „poziti-
ve” ca o activitate revoluționară cu-
sevente a unui luptător cinstit.

Cu nu știu, nu am oșc impresi-
jurările în care am fost ales la
o conferință de partid ca membru
în ai C.P.R. împreună cu Gheorghiu
deși încă în timpul
cât am stat în Tuzisovca. Nu

Nagy

de
me
Nagy

scris de mine
Pony

am discutat in numeni acest lucru mi s-a
 odata dar am ajuns din nou membru
 C.C. in primul rind din cauza ²⁶⁹ am
 inceput miscarea necesara scutur
 rici in inchisoare ca am fost
 fost de fapt un oportunist luti tri-
 dator ai miscarii agent de figuran-
 ta. Cat am stat in inchisoare, am fost
 mai multe ori transferat la alte inchi-
 sori fie pentru judecarea procesului
 meu fie ca martor in procesul CFR-
 istilor la Craiova. In general nu am
 fost nicicand reținut mai mult
 decat era necesar pentru interesele
 proceselor, afara de inchisoare
 din Brasov unde mi s-a acordat
 sederea mea acolo pana la
 repararea denturii mele. Am
 fost acolo mai mult timp. In
 sfarsitul anului 1937 am avut
 o relatie buna cu administratia
 dar tractati cat mi s-a spus amint
 mi am facut impotriva acesti
 melni. Pălăreșcau cu director
 ul Turchisovă care mi s-a senten-
 singur la plimbare si plimbare
 nu mine in vâzul interior.

Mai mentionez faptul ca la
 Galati inainte de a incepe pro-
 cesului meu care nu se mai
 judeca in fond si numai pentru
 aplicarea legale a pedesii in
 mod neobstatuit am fost che-
 mat la prezedintele consiliu-
 lui de Razboi care discuta cu
 mine daca voi primi cetățetate
 Pony

176
am executat se nu mai fac recurs.
Am planis presedintului acest
museu. Executaseam deja 5 ani ⁴⁷⁰ ~~70~~
venitiv, care a fost scotit si mi s-a
aplicat 5 ani si 6 luni inchisoare.
Aşa cu fa toate datele la judecarea
procesului meu am putut sa ma
mai de scaparea mea mai usor
re si relatii bune - unde era
posibil - cu administratia tot
cu scopul intereselor personale.

Fu la acuma la ancheta dupa ce
am reusit sa monstruise in parte
faptele mele ca agent provocator
cum sigur cu Idela inceputul
anului 1932 nu am mai avut
alte legaturi cu signatura desit
cu otopia arestărilor mele in
1933 si 1940 si cu asi fi avut
la aceste arestari suita de rela-
tiv mai buna, tinand cont ce
am facut mai intai. Au adancam
serios nici perioada 1932-1933,
si nici activitatea mea in 1939-
1940. am trecut prou minimali-
zand faptele mele impotriva mis-
cunii muncitoresti. Am spus in
declaratia mea ca nu am avut
nici o legatura cu signatura du-
pa eliberarea mea din inchisoa-
re 1939 pînă la arestarea mea
in 1940. Aceasta este neadev. Signa-
tura nu ma lasat asa de usor
din mana sa iar eu man la-
sat sa taja de ea. Eram mai ti-
ca lor de ce credeam cu o spera

177

mine când în timpul arestării ²⁷⁴
 început să mă analizez pe mine
 însă. Din anul sigur ci înainte
 de 3+4 luni de arestare mea în
 4 aprilie 1940 am luat contact cu
 Liguanța. Nu am reușit să re-
 întind în ce împrejurare cu-
 time dela Liguanța sau luat le-
 gatură și pe amii tradat. Aceasta
 Legatură, nu a fost cu Taflam
 ci cu altcineva mai mare decât
 el în funcția la Liguanța.

Amplu acestei probleme voi reveni
 când voi reuși să restabilesc tot a.
 deosebit sunt în timp.

Am sunt probleme. care sesc și
 lămurit de mine din anul 1939
 1940 care însă în momentul
 de față nu sunt în stare să
 fac 'reversibil' de a restabili în
 tot complexul lor.

În discuția ce am avut cu Taf-
 lam în timpul arestării mele nu
 este exact ce am afirmat că Taflam
 și a stăruit de a mă convinge
 ca se lina "psicului" cu el, așa
 vorbea el, mi amintea că și
 lui Turcu am făcut serviciu. Pe
 mine minei am făcut și lui
 Taflam cu după ce voi fi
 din închisoare în legătură cu
 încrederea treceri grăuiei în
 mod clandestin voi fi psicul
 și cu el. În forma că mi f
 negit dela Bela Brainer care

Lu

nu mai era in viata am raspuns ²⁷⁸
 intrebare lui relativ la numi persoane
 care figura pe lista CC al PCR nu mai
 au ramas sau spirituale identificand
 pe nume adesea, pe J. sau de
 exemplu am spus ca vite Britanic
 (Chibintzechi) si alte nume care
 nu pot prezenta. Tabela mi a re-
 cut sa fac o declaratie scris
 despre activitatea mea si a PCR
 sa confirm scris ce am spus
 ce a se am refuzat. In general
 dela anul 1932 refuzam de a
 da documente de incalzitirile
 mele in mana figurantii
 cu scopul de a fi mai greu des-
 coperirea mea ca agent, de ceta
 prisiarere, ma gandeam ca da-
 ca figurantii ar folosi numele
 mele pentru a determina pe
 cei aretati sa vorbeasca, eu voi
 putea nega, si se ascund mai
 de parte celui meu tridator ai
 prieteni. Era prudent agent
 provocatorului.

La intoarcere spre Ceruanti
 ca anseinta putam mele nu
 mai fost legati am intrat si
 la restaurant si am mancat
 impreuna cu agentul care ne
 insotea. La Ceruanti am fost con-
 ducemati la 8 luni inchisoare toti
 trei, si depusi la inchisoare Cer-
 uanti, Chamacum in al 2-lea Rayboni
 mondial in perspectiva de extindere
 si in perspectiva revolutionara care
 King

18
veleam. URSS liberase Ucraina apu-
seamă și se vorca în Bucovina ²⁷³
în mână și să libereze și Basa-
labia și Bucovina. De aici făcăm
totul să rămânem la Tschisau
ceruți și dacă nu se va produ-
ce eliberarea acestor teritorii până
la excluderea pedepsei să fii eli-
berați din parte închisorii Lăci
a și Timișoara în siguranță pentru
a putea merge în libertate și
se asuna față de siguranță.

Deceia nău intrat în mod des-
chis în Colețiul mare a detinu-
ților politici, acționând și Societa-
ului Tschisaui Răoni cu noi nu
suntem condamnați pentru activi-
tate politică. Desi a fost ordina de-
la Direcția Generală a Tschisourilor
ca detinutii politici se fie trans-
ferati în alte închisori am plu-
tit directorului 8000 lei ca se
mai fim retinuti la ceruți și
noi în Colețiul. Este adevarat
că prin intervenția mea, la cere-
rea directorii am cedat ca membru
al Colețiului nu timp lung de
meseria se fie transferat în
altă închisură din înaintul
Tării, lău jertfit pentru ca res-
tul să rămâne ne transferat
Astfel am fost tati eliberați din
inchișoare de către Armata Soviete-
tică în Iunie 1940 în ocazia eli-
berării Bucovinei de Nord și a
Basarabiei de către URSS.

Pluz

180.

După eliberarea mea din închisoare
 la 4 aprilie 1939 la primul contact
 ce am avut cu Liguranta prin
 oțituzinea mea fata de Comisarul
 Șef Taflaru la Siguranța Generală
 unde am fost înaintat pentru a
 fi pus în libertate am dat dovă
 că nici atunci nu am pierdut
 drumul dus-mănos pe care am
 mers înainte împotriva misiunii
 munitoare. Măm lasat tratat cu
 cafea neagră am intrat în discu-
 ții pietrești cu Taflaru am pu-
 lăbrărit și el despre viața din
 închisoare cum trăiesc cei din Dofta.
 În casa de fapt era o atitudine
 slugarnică medemă și tri-ditau-
 re față de cei delinvenți politici
 pe care abea părăsiseră. Taflaru
 desigur stia pe mine cum aface
 când făcând multe vorbe mi-a
 propus ca să fim "pieteni" astăzi
 se făcuse în legătura și nu el
 ca agent provocator. Nu am res-
 pons categoric nici propunerea
 lui cum cănu respins cafea
 sau păturașeli pietrești și
 el care a dat ^{incredintat pe} Siguranța
 Taflaru cu Liguranta va putea
 conta și pe viitor de serviciile
 mele.

Am dat prima lovitură mis-
 sionii după eliberarea mea însuși
 prin faptul că am acceptat să
 intra în CC al PCR Lăcu ca să
 lămuresc situația mea și în mod

colan gal
 și stes de
 mine
 May

stera de
misiune
pact

constituit de Liga siincea fata de miscare
si fata de constitutia mica msa ^{ed}
reunione cu am fost dusman prin
Luptele mele ca agent provocator si
de primere toate faptele deosebite si con
scientele faptelor mele. Am ianas
in legamul dusmanilor clasei mun
citoare, am intrat in contact cu mis
carea de a trada mui de parte. Nu
nuam lasat de a fi demascata misi
de signuranta pica a respinge ca
tegorie de a continua actele mele
dusmanoase fata de clasa mun
citoare. Astfel dupa cteva timp
intalnindu-ma pe strada cu Tal
lam care ma opusit facind din
nou propunerea de a intra in
legatura cu el pramitand ca
va incepe sa ma seie acasa
am intrat la targuiala pe el
carand se nu seie sa nu
ma compromite Luta de miscu
re. Rezultatul targuialii a fost
ca am tridat pe Bela Brainer
si foris, care conduce miscare co
muniste cu care intrasem in le
gatura. Prin Lupta ca am conti
nuat activitate in miscare si
in C. al PCR avand o serie de
legaturi cu persoanele din mis
carea fie in persoanele care traiau
legal fie legaturi ilegale iar eu
am ramas cu domiciliul legal,
am creiat figurantii conditiuni
cele mai favorabile pentru a
urmarii miscarea prin mine.

Prig

și se descopere activitatea persoanelor
cu care au avut legătura. 276

Signanta fiindu-mi sfortui
de a descoperi tehnica și tipog-
rafia ilegale ale C-ului care era
faute bine organizate și puse
de către Bela Brailor, C. P. R. sco-
tea faute mult material broși-
mă și "stănter" au de arădat
că în semnificația a fi putut desco-
perii tipografiei clandestine.

Până acum nu s-a știut de mișcare
activă asupra căderii tehnice
și a tipografiei C-ului în Noie 1940.

Acastă cadere apasă tot cauzinta
mea. Cu câteva luni înainte de
astă cadere l-am întâlnit pe la
lea Florască pe Comisarul leg al
Signantei pe Turcu, care locuia
pe acut acționar în viața noastră în
spatele Eleei Florască. La rugă
măntea lui l-am condus până
acasă și am intrat la el. Stănd
de vorba cu el am spus că luc-
rez într-un atelier, am reușit
că am legătura și pe mișcare,
dar am intenția de a retrage
din mișcare. El mi-a cerut să
ajut Signanta să fac ultimul
serviciu pentru ea să spună
de se găsește tipografia, particulă-
ră. Măa promis că asta va fi
ultimul cu Signanta nu mă
descopere lăta de mișcare și
mă va lăsa în pace pe lă-
ce dorere în viață, că acut se.

Tray

103
vici care dela mine insasi Directorul 277
General al Sigurantei Prezianne. Cu
am acatati lui Turcu cu un unose
mule este tipografia insa unose
o persoana pe Munte Miler care are
legatura cu Tehnicii C. lui si prin
decursiunea ei sa se putea ajunge
la descoperirea tipografiei. Am des-
criis lui Turcu cum datai Lemica
cum este imbracate adica am dat
semnalimentele ei. Turcu ma int-
rebat cum se putea pe vadu el
personal accesa Lemica. Cu am
promis ca voi stabili intalnirea
cu Munte pe strazile in cartierul
lui Turcu si o voi plimba si
in fata casei lui dimineata de
vreme si astfel el va putea sa
vada prin geam. Asa am si fi-
cut traqindul in curtea Sigurantei
astfel pe o persoana care avea le-
gatura si curaten pe toti membri
CC- lui. Toate casele clandestine,
iar biroulul ei conducea Tipogra-
fia C. lui. Recita loritului atat
de mine RR- lui care a dus la ci-
derea Tehnicii partidului si a
tipografiei de ~~partid~~ si aceasta trada-
re se agraveaza prin faptul ca
sa petrecut in conditiunile ince-
putului al 2-lea razboi mondial
in Gascagne rapida a tanii
a razboiului anti-ovicis.

Mentionez ca am pus gresit per-
soane dela Siguranta Munte Turcu
si Bunculescu care ca atamii pen-
sionari, care unosea tot trantul

Oxy

men ca agent provocator. Nu Tancu ci
Bănușescu locuia acolo unde am ²¹⁸asă.
at ca ~~ca~~ f. locuit Tancu.

Într-o zi fuzturii cu ~~ca~~ singur
nu aveam fata curata putam Tancu.
Tita in misiune nu puteam si am
vigilenta revolutiunara fata de pe-
săunchi nu curi lucram. Desi stiam
ca Margulius a fost ex-lus din par-
tid in 1929 banuit ca provocator
si care se gasca din nou in parti
pe linia Tancu lui luam legi
Tancu cu sotia lui si apoi si cu
el. Tancu a avea o atitudine mai
atenata fata de aceasta familie
pălăvraș cam nu ca si ceream
lui Margulius sa mi gasca
nu meseriati simpatizant la
care voi putea lucra Tancu in
cand cu angajat pentru a as-
cunde adica a adesei fata de
figuraanta activitatea lui in
C.P.R. Articol figuraanta a pu-
tul afla si prin acest provoci-
tor ca eu am intrat in C.P.R.

Fata de Stefan Foris am avut
in deplina incredere in el desi
unosteam puterea sa tradito-
are la Doftana. El si Dorii Goldi-
tancu au dus colectivul delinutilor
politici si capitel lege fata admi-
nistratiei in 1934. Tancu ca in
1934 desi Elena Balogh a veni
nu a nestarea ci ca lui Foris

Alina

si a lui Popescu Puteni, toate activitatile
 lor ilegale Talus: din fost pusi in libertate
 date de Siguranța. La întrebarea mea
 cum se explică acest lucru Fois mi
 a răspuns că Siguranța era în lega-
 ta cu Gardaștii de Fier nu legia
 maini, Comunistii la fel deci con-
 venea Siguranței cu momentane
 să le lase în pace pe comunistii.
 A fi fost clar pentru orice co-
 munist cu experiență cât de cât,
 ca se înțelege din răspunsul lui
 Fois că acest om nu poate se
 fi cinstit și a fi trebuit se
 fie recetat. Dar eu care am
 avut atâta experiență și în mis-
 care și amastarea metodelor si-
 guranței prin metode legitime
 proprii nu, Siguranța, Arhiva
 și ștăp. în adăpt și puse
 nam mulțumit de răspunsul
 dat de Fois nam sesizat misca-
 rea când recetarea lui Fois,
 și a lui Popescu Puteni. Truante
 de caderea tehnicii și a tipogra-
 fiei CC. lui dela și la alta țară
 a fi pus în discuție la CC. Fois
 mia comunicat că el a trecut în
 ilegalitate și a aflat că Siguran-
 ta a fost la el răsuși și la cine-
 tat. Nu l-am întrebat de unde a
 aflat el acest lucru. Dacă Siguran-
 ta voia să îl acționeze pe Fois pe-
 teu să faci cu Fois țara legal.

stus de
 mine,
 Pop.

Pop

180.

nu numai rezizat nu am pus in latura
lui nici acest fapt desi era datorita
indiferent dacu' Foris a fost sau nu
provocator in realitate. Eu cum conti-
nuam sa tindez miscarea sunt vi-
novat si de faptul ca Foris va fi
descoperit mai de vreme fiindu-mi
gura mesurata latura de miscare am
descoperit si pe altii.

Sotia mea buna' in Mopu. se ocu-
pu' cu primirea si desfacerea obiect-
elor luate de 'detinuti' poli-
tici din inchisori. Ea in circum-
sta natura "picturii" mele latura
de Magda sau pe care sotia mea
il custodeste inca atunci cand au
locuit la parintii lui. Sotia mea
nu a trasese si pe Magda inca
in timpul cand eu eram in inchis-
oare la munca deosebita pentru
desfacerea obiectelor detinutilor
politici. Astfel Magda sau agent
de siguranta era patrunsa in mis-
carea iar eu dupa ce am aflat
acest lucru dela sotia mea am lu-
at nici o masura pentru inde-
partarea lui Magda din misca-
re, doar atat am spus sotiei ca
se nu vorbeasca cu Magda des-
pre activitatea mea in miscare.
Eu am afirmat in declaratia mea
ca nasa si discutat cu mine
cum am fost ales eu in CC al PM.
Mentionez ca nu este exact acest
lucru. In 1939-1940 pina la el.

stus de
mine
Pau

Pau

deoarece Basarabia și a Bucovinei de
 Nord către URSS. a activat un grup
 factionist împotriva CC PCR în funcție
 cu împlinirea Schor, care avea or-
 ganizația în Basarabia și Bucovi-
 na și altele împotriva
 CC PCR. pe care acuză că ar duce
 o politică oportunistă de susținere
 a FRN. lui și a dictaturii Regale. CC
 consideră pe Schor ca este un fractio-
 nist trahist și combaterea grupului
 lui Schor împlinirea cu el ca o ga-
 ranție trahistă anti-partinică. CC
 ma trimis pe mine în Basarabia și
 a reorganiza partidul în această
 regiune. La Chisinau am stat de
 vorbă cu Zinei Brâncu care nu
 de mult există în închisoare. Am
 avut în discuție o discuție apăsătoare
 în legătură cu linia CC PCR pe
 care dăuse o combatere iar eu
 am cântat în revizii ca mine
 dreptate și am cerut să se înto-
 urne în activitate. Cât mi-a spus unii
 te fura Brâncu și a vut să ac-
 tioneze sub conducerea CC. mi-a
 tinând că CC de atunci a fost
 ales prin falsificarea voturilor
 de către Torg și Bela Brâncu și
 a ce eu nu am crezut că se fi pu-
 tut întâmpla. CC a înscăunat
 pe Vaisman cu reorganizarea
 mișcării în Basarabia și a-
 poi în Bucovina. Vaisman
 se întorsese din Spania unde
 Pău

participase in razboiul civil. Eu sunt cu-
 nostean pe faisonul pînă atunci, am
 tot pe el și în sumata sovietică am
 activat împreună mult timp pe front.
 În anul 1951 am aflat că a fost arestat
 în U.R.S.S. Nu știu ce ce este așezat.

Am auzit că C. P. R. consideră pe
 inginerul Șebor ca fracționist tot.
 chestia și că a fi fost finanțat de
 siguranța în activitățile sale impo-
 zibile particulii. Pe de altă parte în
 siguranța cauta pe Șebor și că
 prin rețea reușite din primum
 premii pentru prinderea lui.

Eu când am fost la Bănculescu
 acasă în convalescență eu el am
 observat de mare interes ce are
 siguranța pentru a pune capăt
 activității lui Șebor în Basarabia
 și Bucovina, Bănculescu
 cu case trebuie să reușesc am
 dus o conversație ca între doi
 prieteni care nu s-au văzut de
 mult și întâlnindu-se proas-
 tere și amintesc diferite lucruri
 se interesează de mistere de oameni
 care sunteau el din activitatea
 sa - oameni din miscarea hincială
 ce face cu țara unde este în
 țară etc. și eu răspundeam. După
 că pînă acum el aretea domul
 de a ști mai de parte se se
 petrece în miscare. După ce
 am dat în mână lui Șebor
 ca C. lui și vorbeam despre

Șebor

180
intenta mea de a retrage din via
casei in conversatia el a si nitat 283
ca vorbise ca figuranta nu va ce-
re dela mine nimic in viitor si
a inceput sa ma indemne sa se
continue activitatea mea se
mai intalnim si se mai pove-
tesc si lui, apoi atata ambitia
mea de a deveni "conducatorul
partidului" si in relatia ^{buna} si
gumanta cu ajutorul ei. Eu am
promis lui ca voi activa si voi
fiine legatura cu el. Eu de fapt
nu numai ca nam avut intentia
de a paasi miscarea dar dinpot-
riva n-am avut ambitia si pretentia
me de a deveni prim secretar al
CCPCR. Acest scop numeam inca
atunci cand am est din inchisura
politice nam mult mai ridicat
ca incante buna atitudine critica
fata de linia dusa de Partid in mis-
cacie, vineam cu serie de propuneri
de reorganizarea miscarii si cu-
tam de ma evidentia se ma
populariza in relatia mea cu
foarte multe persoane activiste
in miscare ca eu aduc nu numai
nou "revolutiune" din inchisura
De fapt insa nu numai ca nu
am avut legatura cu figuranta
dar tralaseam deja pe Bela Brui-
ner lui Toflan si am intrat in
legatura din nou cu Bănușele
etc. Nu pot preciza daca aceasta
intalnire cu Bănușele a fost

Obey

inainte sau dupa moartea lui Bela Braj-
ner, sa petrecut insa cu 3-4 luni in an
7e de arastarea mea la granita URSS.
Scopul deplasarii mele in Basarabia
pe langa sarcinile primite de la CC era
si de a-luina mai mult deosebi tehnice
gaturator sale ca apoi sa devinuti bi-
gnautei. Ca sa mai vigez pe Bui-
culescu la el acasa nu era peri-
culos pentru mine de a nu fi obser-
vat de cineva si se fin descoperit.

Des de
mine
Pohy

Bucuresti in ptopus ca se fo-
losim din nou pe Magdo sau ca
prin el si putea trimita lui infor-
marii despre miscare. Sub pretext
tul ca compoziti obicite ducute
de detinuti politici in inchisoare
ca simpatizant care se ocupa
si cu desfacerea obiectelor, ~~dar~~ nu
introdus pe Magdo la Mami Shou
care locuia pe strada Antina si
care se ocupa si ea cu desfa-
cerii obiectelor impuse cu
sotia mea. Acolo am intalnit pe
Magdo si prin el am inceput sa
trimit informatii lui Bucuresti.
Am inceput vizitanta si am abuzat
de buna credinta a unei persoane
din miscare Mami Shou care nu stia
cine este primul pe care am introdus
la dansa. Daci inainte am oprit
pe sotia sa vorbeasca despre activita-
tea mea in miscare fata de Magdo
apoi mai tarziu am luat cu mine
legatura cu el vechiul meu agent
de legatura cu Siguranta. Trebuie
incal sa amintesc si sa precizez

Des de
mine
Pohy

Pohy

ce amuse informatii am dat prin magdo
in perioada de scurt timp cat am avut
legatura cu el.

La inceputul anului 1940 am luat
legatura cu Teohari Gheorghescu care
elibereaza din inchisoare. Fois mia
vorbit despre Teoharis ca a fi avut
ceva in miscare, nu stiu ce cu mine
am discutat mai adinc aceasta prob-
lema dar a fost hotarit cu documenta-
deta Teohari se fie pus la munca
de jos in comitetul local al parti.
deta din Bucuresti. L-am intalnit
pe el cat mi aduc aminte pe str.
da Manastirii si de acolo el ma
introduce la fratele sau care locuia
in apropiere. El m-a avertizat
ca fratele sau nu este in miscare
ca a fost functionar la politie
dar s-a dat demisia nu mai lu-
reaza acolo si ca in fata de el se
nu vorbim nimic despre migra-
re. Cu cand am intrat la frate-
le lui Teohari Gheorghescu si
l-am vazut mi trechet fier pe spi-
nare ca in fratele sau mi s-a
parut ca am intalnit pe agentul
care am avut in anul 1928, cu
agent de legatura intre mine
si Buniulescu. Nu eram sigur
daca este el agentul acela sau nu
mai asemenea leit, cu el. Mici
el nu mata ca mia fi remunerat
pe mine. Nu stiam ce se fac sal
intreb cand vom avea possibili-
tate daca este el agentul si da.
ca Teohari stie ceva de legatura
noastra de inainte. Oran din ma-

deus de
mine
Phy

ca el are un
de mine
Phy

Phy

re in curcitură. Mi este greu azi să a
 firmu precis dacă a fost el sau un
 agentul dacă pe nume unchi Mănu
 și rebot sau nu, atât pare o inițiu
 lare extra ordinară ca fratele lui Teo
 hării Gheorghescu, agent de siguranță
 agent de legătură provocătoare
 Krasile dural. Fratele lui Teohării a
 fost funcționar la FND unde eram
 în secretat după război dar a
 atunci era în Hotel Schimbător, gras
 un om tăcut care nu mi a înai
 adus aminte nimic din trecut.
 Mi recomandase Teohării a luc
 rat ca intercedent dar să nu cum
 cat cu secretate și am fost ne
 voit să îl concediez. Cu un Teoha
 ri Gheorghescu îl cunoașteam din
 mișcare sindicală din 1929 nu
 am activat împreună nici odată
 în mișcare ilegală decât în 1940
 nu sunt timpuri, și cu nu știu
 nimic din trecutul său.

În perioada de 1939-1940 a mu
 rit puțin după altul doi membri
 în CC RZ, aceasta a fost mult amu
 te în mișcare și mulți membri pe
 necu în îndoielă dacă a fost acce
 întâmplări de moarte a lui membri
 în CC de localitate naturale. De aici sa
 cot necu și știu ce știu eu despre
 aceste întâmplări capre. Bela Brainer
 nici mai mult timp sursele de
 astăzi și plângeri de sănătate
 lui până ce CC a hotărât interva
 ra lui în sanatoriu. Cu aceasta sa
 ocupat Helan Foris și de la el au

Wey

193

afiat cu Bela Brainer are cucerit la plai
 muntii stary si este pericol de moarte.
 Tot totig ruda comunicat ca moartea
 lui Bela Brainer sa produs din cauza
 hemoragiei de la plamanii care a inci-
 busit in urma lui. Nici Tudor al doii-
 lei membru ai ce se plangea de
 stauca. El trebuia sa plece cu mi-
 ne in U.R.S.S. in delegatia dar se
 simtea atat de parat ca a refu-
 zat din pricina bolii sa mai
 plece in U.R.S.S. el a murit dupa
 arstarea mea in stia in ce
 prapadurii. El a fost bunuit de
 nuni persoane din miscare ca
 a fi fost provocator. Alceva nu
 stiu despre aceste cupri.

Fac o mentiune in legatura
 cu persoane in care luasem con-
 tact dupa intalnirea si conor-
 birea cu Banculescu. In discutia
 cu Banculescu eu nu am spus
 calitatea mea in miscare ci numai
 am mai aratat inu vultul de inte-
 lia de a mi retrage cu totul din
 miscare. Cand am scris in decla-
 ratia mea ca am luat legatura
 cu Magdo Tan si l-am introdus la
 Mami Schon Iorian eu mare
 incalcaci accit lucru nu exan-
 siu daca a fost el sau altii-
 neva dela figuranta. Ma lu-
 mantat aceasta panti. Cuia du-
 pa ce am iscutit ca asi fi luat
 legatura din nou cu figuran-
 ta prin Magdo Tan, si am anota

Trany

tot ce iau am greșit, și cu toate stăruințele
 mele de a reînstrui tot adesea deșpit
 activitatea mea dăruitoare clasei mîni-
 toare constat că n'am reușit în totul,
 și astfel am făcut o serie de afirmații
 neadeverate în declarația mea. Fie
 prin mare chinuri suflătesti din acas-
 ta cauza că nu pot fi considerat altfel
 decât cu masă și sincer în recunoas-
 țerea tot rînd pe am puțin mîni-
 țorii mîni-torești. Cu din îndemnul
 băneșulescu am luat legătura și am
 întărit la stăni Schöber nu pe bag-
 do ci pe Tallaan cămăia tot n'am
 spus calitatea mea în mișcare. El
 a cerut de la mine să scriu ~~un~~ ^{un} ~~text~~ ^{text} ~~de~~ ^{de}
 aște mîni din mișcare prin cu-
 nostințele mele și în special să
 interesez de mișcarea din Basar-
 abia și Bucovina. Eu i-am spus că
 pentru acest lucru trebuie să mă
 deplasez în aceste regiuni și nu
 mai scolo voi putea scrie în
 mîni despre mișcare de acolo. Am
 și luat de la el 2000 lei bani de de-
 plasare iar în el am propus ca
 se lin Timis în aceste Regiuni
 ce a ce se aprobă. ^{Textul de față}
 am plecat în Basarabia ^{regiuni de război} și am
 fost și în Bucovina iar după
 ce n'am întors l'am întărit
 din nou pe Tallaan și l'am
 înținat despre deplasarea mea
 dăndu-i câteva persoane din miș-
 care în care am înținat al
 care au legătura cu mișcare ca
 Lina Bräsen Hacia Gumburg și
Phy

Scris de
 mine, *Phy*

adunat
 de mine
Phy

195

alte persoane din Chişinău ^{Hotin & Leru} ²⁸⁹
şi în legătura cu grupul fascist
lui Şchior ce am putut afla despre
în această săptămână. Nu pot pune
nici acum data am mai dat şi ce am
putut pentru Toflău în cele câteva săptămâni
până ce am avut în el până la anul.
Tareea mea la Grădina URSS.

Trăind de activitatea mea am scris
o broşură în legătura cu războiul
şi sancţiunile mişcării sindicale care
ia fost aprobate de CC cu privire în
activitatea mişcării sindicale pre-
cum şi ce ce priveşte caracteriza-
rea al 2-lea război mondial. La
Comintern însă am fost criticaţi
că caracterizarea războiului a fost
just însă păşirea noilor momente
vece de a Polsei încă activitatea
în cadrul ţărilor cu posibilităţi
legale este prea de vreme şi de
tăru grupurilor sindicale în int-
reprinderi ducă la sectarism, ci
masse importante muncitore se
găsesc în Breşle şi deci de a mu-
ltitudinea de ele trebuie dus activitate
reolosă organizat luptele economice
ce chiar prin Breşle.

Mai menţionez din activitatea mea
ca agent provocator din perioada 1932-
1946, că în toamna a 1932 am avut
o întărire la Chişinău în inspecto-
rul Regional al Siguranţei Tabii
din proria iniţiative cantinel
pe el la Inspectoratul Siguranţei
la Chişinău cu ocazia adu de-
munitat oamnei din mişcare

Chişinău

196

din localitatea in care am activat pe linia
sindicala. Pe linia de partid am
denuntat lui Zahiu pe Excel. Munita
Deasemenea am recunoscut adica am
denuntat lui Zahiu persoanele din
CG:u in care am activat la Bucuresti

290

In perioada de 1939-1940 mai
mentionez recuzarea lui Pitiascu
in miscare care fusese demasurat de
CC ca are atitudine anti-partinicu
fractiuniste fata de CC PCR. El a re-
cunoscut fata de mine greselile su-
le in munca care el a fost incadrat
in partid si in miscare, dupa pro-
punerea mea. Mi adus aminte des-
pre Teodor Gheorghescu ca dupa
ce eliberase din inchisoare el rezu-
za un timp sa activeze in misca-
re si din cauza aceasta a fost
reincadrat la munca de jos.

ster de mine
197

In amputarii ce nu facut cu pri-
virea activitatii mele in perioa-
da de 1939-1940 pana la restarea
mea am aratat ca am avut le-
gatura cu liguanata, nu numai
cu ocazia destinerii si am servit
cu diferite informatii despre mis-
sare muncitoreasca pana la aresta-
rea mea. Restarea delegatii si
in amput asa cum am aratat
inainte din vana calangului
care ne-a aratat si ne a parasit
inainte de a incepe activiti de a
si merge la granite. Este adevarat
ca la cercetările la liguanata
de catre Toflan am spus la

197

197
intrebarea lui de ce am intors dela granite
am raspuns ca am avut teama ca ~~nu~~ ^{nu} ~~am~~ ^{am} ~~putut~~ ^{putut} ~~sa~~ ^{sa} ~~descopesc~~ ^{descopesc} ~~ca~~ ^{ca} ~~am~~ ^{am} ~~per-~~ ^{per-} ~~dit~~ ^{dit} ~~figuranța~~ ^{figuranța} ~~impativă~~ ^{impativă} ~~mișcării~~ ^{mișcării}. In
realitate eu am vrut sa trec in delega-
ția in URSS si numai aici o viciu de ca-
dere la granite. Trecea granitea a fost
organizat de Vasileanu care a fost ser-
vantul regi. erau in Bucuresti. Deci
eu tot anul cut am fost liber mi am
tinut legatura cu Stancu fiind ca
eram plasat pe el din cauza ca
a neglijat autoprotecția conlaturii
mea la Tasi cu cea dela procesul
CFRistilor si aveam oarecare nevo-
redere in el, nici el nu conta
legitima sa puna totul el asupra
stat la Comiteti trimis de Foris
ca se organizeze asocierea noastră
in fata de posibilii de război
si sa informem pe prin el aspe-
ra caderii noastre. Eu am po-
vestit lui Stancu totul cum s-a
intamplat si ce am avut aspe-
ra noastre, precum si unele
am anunat pe el cu rap. or. a
CC catre Comintere. Eu nu am
aflat nici odata direct pe el
a fi fost gasit de figuranța.
Stancu nu mai fost la mine
si ma vizita la Bucuresti
Comiteti si eu el am vorbit
cu sa facă interventia cu depa-
terminarea pe el pe se sim. el
vocat fara a fi trimis la

198

292

Liguanta. Deasemenea eu se poate spune
 in directia Inchisorii ca se simt re-
 tinut alato la Ceruanti pînă la
 terminarea pedepsei. Eu am avut
 intentia de a nu reintorace in ta-
 ra obocă reuseam să trec granița
 în URSS. Căci cînd me a întrebă
 în Inchisoare dacă vreau să reîn-
 țeu și să rămânem cetățeni ru-
 șieni sau rămânem și devenim
 cetățeni sovietici nu mă amănă
 it nici o clipă, nu am avut
 teama că voi fi sau nu desem-
 nat în URSS, nu mă amănă
 la acest lucru. Dimpotrivă eu
 speram că rămânerea mea în
 URSS este scînjura mea și
 că în Inchisoare și de Liguanta
 care făcuse lașitate mea de
 a deveni prieten în tota misi-
 Ńii și a mă demarșă. Singu-
 ră căle justă se puteau face
 și nu mă lasa de subșanta-
 jul ei. Eu mihi nu puteam să
 fi pus în libertate după expi-
 rarea pedepsei la Ceruanti. Fa-
 ră a fi dechis un alt proces
 impatriva mea, de către Liguanta
 ta chiar făcî voia ei de a cere
 mișcare stia acum că familia
 mîi a declarat și pe mine
 ca membru în C.P.R. și puse
 reu mea în libertate și în
 Acum și deosebirea mea.

1987

199

293

Si asa este de mirat cum n-am fost
 buniti de pusiune nu numai eu
 dar si restul membrii ai CC de ce
 nu am fost ligati sau condamnati
 in lipsa in procesul lui Milea. Era
 vital ca liguranta prin aceasta
 acoperire sa cinem. Eu eram in
 pericol mare de a fi demarat si
 pentru liguranta lasarea mea
 la Comitati era o solutie patri-
 viti mai ales daca aveam sa
 pe altineva de acoperit din CC.
 Lasand la o parte ce ginduri am
 avut eu alta cale nu aveam de
 cut imprenca cu toti detinuti
 sa raman in URSS altfel in sasi
 faptul ca ^{deci} m'asi fi retas si eu
 refuzand a ramane in URSS
 atragea asupra mine demararea
 mea. Odata cu demararea mea
 celelalte sovietic sa incet si lega-
 tutele mele sa liguranta, am aditat
 ce mi adus aminte totul din aceasta pe-
 rioda nu am ascuns in mod conient
 nimic.

Acasta mi este declaratie proprie
 pe care o dau sustin si simnez li-
 ber si nesilit de nimeni. *Tray*

adunat
 de mine
Tray

17 Ianuarie 1953.

Declarația completată
după ce a fost întreruptă 297
în anul 1940

DECLARAȚIE

Subsemnatul VASILE LUCA, născut la 3 Iunie 1898, în comuna Catalina Regiunea Stalin, fiul lui Anton Luca și al Amaliei, de profesie lăcătuș, căsătorit, stagiul militar satisfăcut, cu ultimul domiciliu în București str. Naum Romniceanu nr. 22, declar următoarele:

În completarea declarației mele din 17 Ianuarie 1953, mai fac o serie de completări și precizări.-

În 1924 după ce intrasem în legătură cu Siguranța ca agent menționez faptul că, cu ocazia denunțării lui FEMER MARIA, ca să nu fiu bănuit eu, la Mediași am fost ridicat și eu, KAILIC și FEMER MARIA la locuința lui KAILIC, apoi pus în libertate interzicând verbal de către Siguranța Mediași de a mai veni acolo. Acest lucru a fost aranjat de către Siguranța din Brașov cu care am avut legătură, FREDA ZAMPIR.-

În legătură cu arestarea mea în Decembrie 1924, cu ocazia acțiunii Partidului cu manifestele "Jos robia economică politică națională", completez cu următoarele:

În seara zilei când terminasem transportarea manifestelor și am predat pentru persoanele din mișcare din Brașov pentru ca în noaptea aceea să fie imprăștiate, egind dela locuința lui SZABLA l-am întâlnit în fața porții pe agentul de Siguranță VOINA. Pornind împreună spre casă, pe drum am povestit lui despre imprăștierea manifestelor care va avea loc în noaptea aceea în oraș și am dat și persoanele care fac parte la această acțiune. Pentru a nu fi bănuit eu ca denunțator am dat și alte persoane care erau cunoscute în mișcare și de Siguranță, care nu făceau parte din acțiune.- Astfel în mișcare s'a crezut că Siguranța a arestat o serie de persoane și cu bătaie a descoperit prin declarațiile lor pe cei care au făcut parte la imprăștierea manifestelor.-

Deasemenea am dat lui VOINA un tren spre regiunea cu care merge un transport de manifeste. Era un alt tren nu acela cu care mergeau tinerii cu un coș de manifeste tobași au fost găsiți și arestați din cauză că nu au îndeplinit exact instrucțiunile date de mine și astfel am putut arunca vine asupra lor.-

După ce am fost arestat și eu la Siguranța Brașov în timpul când eram bătut de șeful Siguranței și de un comisar venit din altă parte - șeful era un om nou care venise în locul lui PASA ZAMFIR - eu am adresat lui VOINA și am cerut ca să raporteze Inspectorului să mă scoată din mâna șefului care mă bate degeaba doar eu am denunțat acțiunea înainte. Astfel s'a produs intervenția lui ZAHIU care a preluat cercetările și lui am dat toate informațiile despre organizarea acțiunii despre structura organizatorică a Partidului și despre membrii C.C.-ului și secretarul regional, etc. arătat în declarația mea, începând în seara aceea și apoi în continuare a doua zi când am dat și locuința lui KOBEIS. Nu am reușit să-mi reamintesc însă ce a fost la Siguranța Generală unde am fost confruntat cu SZEKELY și soția sa în urma căruia ei am fost puși în libertate.-

Bu așteptam să fiu și eu pus în libertate după pronunțarea lui ZAHIU, ceea ce ar fi însemnat desigur și deosecoarea mea încă atunci. Siguranța însă știa că face vâșni că eu am ascuns în fața mișcării faptul că eu am avut deja legătură cu Siguranța înainte de arestarea mea.-

Pentru a nu fi deosecat am urmat linia mișcării, am retras declarația dată la Siguranță, am intrat în greva foamei pentru a fi pus în libertate. Mă socoteam înșelat de Siguranță, atât mai mult că am fost lăsat să mă duc din cei care au făcut greva foamei până la capăt până ce am fost pus în libertate. Am urmat și la proces linia mișcării și știam că voi fi condamnat că în ordonanța definitivă am fost în mod special apăsător. Toate acestea însă au mers după placul Siguranței. În timpul procesului în luna Mai 1925 am fost invitat la Siguranța Generală. În declarația mea anterioară am afirmat că BACIUȘCOU mi-ar fi propus că la proces să recunosc totul pe care eu n'am îndeplinit. Corectea acum această afirmație nu corespunde realității, BACIUȘCOU mi-a spus că voi fi condamnat și dacă vreau să scap este o singură cale aceea de a părăsi procesul înainte de sentință și după proces după ce am intrat în legătură cu mișcarea să mă prezint la Siguranță și să lucrez ca agent provocator. Eu singur să fug din proces nu am vrut și nu m'am gândit de a urma sfatul Siguranței însă când a fost propus de mișcare să fug și eu cu cele 16 persoane am primit bucuros dar n'am gândit oare toți acei au fost preveniți de Siguranță, o fi având și eu legătură cu Siguranța? Am făcut însă o mare greșală că n'am cerut ca mișcarea să organizeze adică să-mi fixeze locul unde voi putea fi adăpostit până la proces.

rea graniței sau să hotărască ce să fac și să spun că eu am unde să mă ascund până ce mișcarea va lua legătură cu mine și astfel a căzut în mâna Siguranței.-

Când am fost arestat la Comandău (Regiunea Shalin) în August 1925 și înaintat la Brașov la Siguranță, acolo eu am declarat că eu am avut intenția de a mă prezenta singur la Siguranță așa cum mi s-a spus sfatul DARGIULASOU. Am și spus la Siguranță lui ZAHIU că eu am fugit după sfatul Siguranței Generale însă el mi-a răspuns că trebuia să mă prezint și să nu aștept până ce am fost arestat.-

Ca complăcere mai declar că la Brașov, cu ocazia arestării mele în 1925 când am plâns că în ce hal am ajuns și înjuram mișcarea pe nedrept că n'a părintit și soția a rămas fără ajutor, că n'are cu ce plăti chiria încă înainte de a intra cu ZAHIU în discuție despre angajamentul meu la Siguranță, cu cuvinte de compătimire că și noi suntem oameni și înțelegem că avem datoria de a ajuta o femeie necăjită, asta nu te angajează cu nimic, mi-a oferit 1.500 lei pentru chiria soției și 1.500 de a-mi aduce mâncare.-

Eu am acceptat și banii aceștia au fost trimiși soției prin agentul MURTEANU, VARGA a fost chemat la Siguranță numai atunci când eu m'am angajat la ZAHIU care mi-a propus că afară de ajutorarea soției care pot face și prin MURTEANU mai vor să dea bani pentru mine și dacă nu vreau să primesc prin soție să dau prin cineva din rude sau un om de încredere al meu, care va fi și om de legătură între mine și Siguranță cât voi sta în închisoare. Așa că înainte de plecarea mea la Siguranța Generală VARGA a primit alți bani 1500 lei pentru soție iar eu 500 lei de la ZAHIU. Soția a fost prevenită de mine ce am făcut pentru a scăpa din închisoare și am înțeles cu ea ca să-mi scrie mereu că ea nu este ajutată de mișcare și trăiește greu. Asta cu scopul de a combate orice bănueli că dânse ar primi bani de undeva și trăiește fără griji și să cad eu cu bănuiele în fața mișcării.-

Completăm perioada cât am stat în închisoarea Jilava 1925-1928 afară de cele arătate până acum, odată încă de a întreba pregătirea evadării noastre întrebăm pe spionul HARGHITAI dacă n'au intenția de evadare că dacă se gândesc la așa ceva să facem împreună că este păcat ca așa un om ca BORIS SPESANCI să stea ani de zile în închisoare. Astfel administrația putea să afle de HARGHITAI că noi ne gândim la evadare. Eu cu administrația n'am discutat despre evadare și căpitanului i-am dat informații mărunte nefăcătoare, până ce căpitanul a plecat dela Jilava.-

In 1928 luna Decembrie cand am fost la Siguranța am fost prezentat și lui PARIZIANU care a fost directorul general al Siguranței care a stat de vorbă cu mine numai câteva minute și care era informat de legăturile ce am avut cu Siguranța și vrea să mă cunoască personal. Mi-a mai adus aminte că înainte de a părăsi Siguranța în discuție cu BANGIULESCU despre legăturile în viitor, hotărârea ce să nu încep legătura decât după ce sunt sigur că mișcarea nu mă bănuștea despre trădarea mea la Siguranță. BANGIULESCU mi-a propus că dacă totul e trecut bine și mișcarea nu m'a descoperit, să iau legătură cu SANDU LIBLICH și de la el Siguranța va afla că totul e în regulă. Adică această luare de contact cu SANDU LIBLICH a fost semnalul dela mine către Siguranță că pot să relus legăturile, deci nu prin scrisori sau prin ZAHU cum am arătat în noi grup în declarația mea anterioară. Astfel am înțeles că și SANDU LIBLICH care nu era activ în mișcare era informator al Siguranței. Peste 2-3 săptămâni am luat legătură cu SANDU LIBLICH fără a spune lui desigur despre legătura mea cu Siguranța și l-am rugat să primească la adresa lui pentru Partid reviste și jurnale din străinătate, ceea ce el a aprobat și să și primească un timp la adresa lui aceste reviste și jurnale. Nu s'am gândit așa că Siguranța nu controlează poșta lui LIBLICH fiindcă el este informatorul Siguranței și astfel a o adresă bună unde voi putea primi acest material din străinătate.-

Nu știu dacă SANDU LIBLICH a înțeles sau a aflat dela Siguranță că și eu am avut legătură cu ea, dar dela el Siguranța a aflat că eu am intrat - conform înțelegerii cu BANGIULESCU - în contact cu SANDU LIBLICH ceea ce a însemnat că nu am fost descoperit de mișcare ca agent provocator.-

Spre sfârșitul lunii Ianuarie sau începutul lui Februarie eu am mai fost invitat la Siguranță și cu această ocazie mi s'a dat ca agent de legătură pe VICOR, deci cu GABRIELSCU nu am avut legătură decât până la sfârșitul lui Decembrie 1928. Cu această ocazie dacă-mi aduc bine aminte am dat lui BANGIULESCU informații despre elementele comuniste din B.M.T. cu care am avut legătură în vederea alegerilor comunale, precum și despre elemente din conducerea locală a Partidului. S'a discutat și în legătură cu greve locale din închisori iar eu am spus că n'au pentru ce să facă greve că au regim destul de bun și am promis că voi

intervenii pentru încetarea grevelor de foame, ceea ce am și făcut fiind vorba ca să fie grevă de o zi în semn de solidaritate cu greva foamei a celor din Cluj pentru aplicarea amnestiei și pentru cei care sunt în recurs de judecată cu dat pe baza acestor directive A.O.P.R.-ului să anunțe pe cei din celelalte închisori să înceteze greva foamei.-

Astfel în legătură cu arestările dela sala constructorilor menționez că nu cu GHEORGHIU ci cu agentul VICTOR am avut legătură și lui i-am predat documentul Partidului despre alegeri. Cât mi-aduc aminte cu agentul VICTOR m'am întâlnit apoi și la SANDU LIBELICH spunându-i acestuia că VICTOR este dela tineret și prin el trimit instrucțiuni către Secretarul General al Tineretului Communist care este un om în ilegalitate cu nume ilegal de S. CONSTANTINESCU.-

Din plăvrăgelile mele cu SANDU LIBELICH siguranța a putut afla și dela el diferite lucruri din mișcarea muncitorească.

In problema legăturii mele cu Șeful Siguranței din Valea Jiului în preajma grevei dela Lupeni, mai completez următoarele:

Du lușam cu mine în Valea Jiului și pe clășarul POPOVICI pe care eu toate că am fost prevenit de GOMBO că POPOVICI ar fi un provocator, îl băgasem în Comitetul Partidului în Deva. După ce am luat legătură - la prăvălie - adică la locuința care se găsea tot acolo unde era și prăvălia de încălziminte a lui BARANI - cu Șeful Siguranței am stabilit eu al că voi trimite pe POPOVICI la BARANI cu parole și cu informații despre activitatea mea în Valea Jiului spunând lui POPOVICI că aceste informații sunt pentru C.C. al P.C.R. care va fi transmise dela prăvălia BARANI la București. În felul acesta a ajuns prin POPOVICI informații la Siguranță fără ca POPOVICI să știe că eu trimit aceste informații la C.C. și Șefului Siguranței. Cât mi-aduc aminte parola a fost așa că POPOVICI cerea dela BARANI comandă de încălziminte din atelierul său pentru prăvălia lui BARANI.-

După greva dela Lupeni am dus în eroare C.C.P.C.R. despre adevăr și am aruncat vina asupra provocatorului MUNTEANU care ar fi forțat greva foamei prin cererile lui, cu scopul de a provoca represiuni ca apoi să fie întărite măsurile Guvernului împotriva mișcării sindicale unitare. Acest lucru a fost înlesnit de CLUFAN care sosise în Valea Jiului și a oprit extinderea grevei prin solidaritatea restului muncitorimii cu greva dela Lupeni sub pretext că deosebi mers muncitorii dela Lupeni cu provocatorul MUNTEANU, că muncitorii din Lupeni au avut cu așezarea

revoluționară. Deasupra ei a raportat C.C.P.C.R. că greva a fost forțată de MURZANU cu oamenii lui ocupând uzina electrică, au obligat să iasă la grevă toți muncitorii din mine, că majoritatea muncitorilor nici n'a vrut să facă greva. Din vina mea și a lui GLOTEAN a aștit aprecierea greșită oportunității a C.C.P.C.R. de atunci asupra evenimentelor dela Lupeni. Acoperirea mea a fost înlesnită și de faptul că în fruntea P.C.R. au fost în C.C. elemente fracționiste sectariste rupte de clasă muncitoare.-

După ce la Siguranța Generală am dat declarația mea în legătură cu Lupeni, am discutat cu BANCIULESCU și legăturile noastre pentru viitor. Nu propusesem ca să nu mai am legătură directă cu agenții ai Siguranței care poate să mă compromită față de mișcare și am propus pe un prieten al meu pe IULIU ȘERBILĂ. Cu înțelegerea cu BANCIULESCU am legat pe ȘERBILĂ cu un om al Siguranței prin parola stabilită cu BANCIULESCU și astfel am încercat să trimit rapoarte în scris la Siguranță prin mijlocirea lui ȘERBILĂ. Lui ȘERBILĂ i-am spus că este vorba de niște afaceri comerciale cu cineva cu care eu nu doresc să am relații personale. Această legătură n'a funcționat cult din cauză că ȘERBILĂ care intrase în legătură cu agentul Siguranței era un om bețiv și neglijent, a pierdut repede legătura și mi-a adus înapoi scrisorile mele către Siguranță spunând că omul de "afacere" al meu n'a aștit la întâlnire. Din cauza aceasta întrerupese legătura între mine și Siguranță până când n'a restabilit prin MARCO ION despre care am vorbit în declarația mea, dar nu am putut restabili dacă aceasta a fost înainte de plecarea mea la Moscova sau după ce m'am întors de acolo. Restul problemelor cât am putut restabili cum s'au petrecut, ce legături am avut cu Siguranța am arătat în declarația mea anterioară. Mă frământă încă toate problemele dacă am spus totul ceace am făcut rău, lovind în partid și în mișcarea muncitorească și dacă am redat exact lucrurile.-

Mai precizez că după întâlnirea cu BANCIULESCU în 1940, am luat legătură nu cu PAȘIANU ci cu TURCU care avea înărcinare specială de a combate mișcarea comunistă în Basarabia și Bucovina de nu am recunoscut că activez în mișcare deci nu pot da informații despre mișcarea din aceste teritorii de care s'a interesat TURCU decât prin deplasarea mea acolo unde voi putea întâlni cu cunoșcuți din mișcare și culege informații pentru Siguranță de natura cerută de TURCU.-

Aceasta îmi este declarația proprie pe care o dau,
susțin și semnez, liber și nesilit de nimeni.-

ss. Vasile Luca

19 Ianuarie 1953.-

19 Ianuarie 1953 301

Date în date noastre,
de securitate,

Declarație

Subsemnatul Vasile Luca născut
la 8 Iunie 1908 în comuna Cătălina
Regiunea Istria fiul lui Anton
Luca și al mamei de profesie
Lăcătus, căsătorit, stagiu militar
sărbătorit în ultimul domiciliu
București, Strada Românească
nr. 22 de la mormintele:

În completarea declarației
măle din 17 Jan 1953 mai fac o
serie de completări și precizări:
În 1924 după ce intrasem în le-
gătura, în siguranța ca agent
menționăm faptul că în ocazia
denunțării lui Fehér Maria, ca
se nu li permit eu, la Medias
am fost ridicat și eu, Kailic
și Fehér Maria la domiciliu
lui Kailic, apoi pus în liber-
tate interzicând verbal de către
siguranța Medias, de a mai
veni acolo. Acest lucru a fost
realizat de către siguranța
din Brașov în care am avut
cațărul Pedeza Zamfir.

[Signature]

In legatura cu chestiunea mea in
decembrie 1924 cu ocazia actiunii
pentistului cu manifestele, Tot robia
economica politica nationala cam-
betezi cu sumaturile. Tre seara in-
zina ~~in~~ ⁱⁿ ~~filii~~ ^{filii} ~~canal~~ ^{canal} ~~terminasem~~ ^{terminasem} ~~transporta-~~
rea manifestelor si am predicat
pentru persoanele din miscare din
Brasov pentru ca in noaptea aceea
se fie impatiat, fiind dela lo-
cuintei lui. Zehelij l'au in-
nit in Lata portii pe agentul de
liquanta 'Hoima'. Formidul impre-
nta spre casa pe drum am
povestit lui despre impatierea
manifestelor care va avea loc
in noaptea aceea in ora si am
dat si persoane care l'au putut
la aceasta actiune. Pentru a nu fi
bunul cu ca drumul si tot am dat
si alte persoane care erau cu-
nosuti in miscare, si de liqu-
anta, care nu facem parte din
actiune. Astfel in miscare nu
cizut cu liquanta a acestor
o serie de persoane si cu hitue
a descoperit prin declaratiile lor
pe cei care au facut parte la
impatierea manifestelor.
Deasemenea am dat lui Hoima
un tren spre regiunea in care
merge un transport de mani-
fest. Era un alt tren in acela
cu care mergeau tinerii in
un caz de manifeste totus ei
au fost gasiti si acesti din
campa cu mi ai independen-

2.
Hes de mine
Pley

3.
exist instructiunile date de mine si ast.
fel am putut amuca vina asupra lor.
După ce am fost arestat și eu **303**
liguanta Brusov în timpul când
eram bătut de seful liguantei și de
un comisar venit din alte părți - seful
era un om nou care venise în locul lui
Preda Zambrin - eu am adresat lui Voi-
na și am cerut ca se raporteze in-
specteurului să mă scoată din ma-
nu, sefului case mă lute de grabă
doar eu am denunțat activitatea înain-
te. Astfel s'a produs intervenția lui
Zahiu care a preluat cercetările și
lui am dat toate informații despre
organizarea activității de pe strada
și organizatoricii a partidului și
despre membrii și lui și secretarii
regionali și aiutat în declarația
mea, începând în seara aceea
și apoi în continuare a doua zi
când am dat și locuința lui
Köhlö. Nu am reușit să reamă-
nesc însă ce a fost la liguanta
generale unde am fost confinat
în Szekely și soția sa în urma
care ei au fost puși în libertate.
Eu acceptam deplin și eu pus
în libertate după promisiunea
lui Zahiu că a ce a fi însemnat
desigur și demascarea mea înă-
ături. Liguanta însă și-a ce
face văzând că eu am ascuns
lata misiunii faptul că eu am
avut deja legătura cu liguanta
înaintea de arestarea mea.

Fin

Pentru a nu fi demascat am mers
 linia misiunii am retras declarata
 data la semnatura am intrat in gre-
 ru de poarta pentru a fi pus in li-
 bertate. Mi socrateam inselat de
 semnatura, atat mai mult ca am
 fost lasat ultimul din cei care au
 facut greva de laume pana la ca-
 pat pana ce am fost pus in liber-
 tate. Am mers si la proces li-
 nia misiunii si stiam ca voi fi
 condamnat ca in ordonanta de-
 finitiva am fost in mod special
 apasat. Toate acesta inra a mers
 dupa planul semnatei. ~~Am~~ In
 timpul procesului in luna Iunie
 1925 am fost invitat la semnatura
 generale. In declaratia mea ante-
 rioara am afirmat ca Bancules-
 cu mi a fi propus ca la proces
 se renunsa total se care eu nu am
 indeplinit. Acesta acum acerta
 afirmatia nu corespunde realita-
 ti. Banculescu mi a spus ca
 voi fi condamnat si daca vreu
 sa scap este o singura cale aceea
 de a parasii procesul inainte
 de sentinta si dupa proces du-
 pu ce am intrat in legatura cu
 misiune se mi prezent la si-
 gnatura si se bucura ca agent
 provocator. Cu singura se lung
 din proces nu am venit si nu miam
 gindit de a mers statul signa-
 rantei inra cand a fost per-

stare de
mire

me

pus de către mișcare se ține și în ³⁰⁵ cu
cei 16 persoane am primit în urma
dar niciun gândit căse totii aici am fi
fost prevenți de siguranței o fi având
și ei legătura cu siguranța. Am
făcut însă o mare greșală că nu am
cerut ca mișcarea să organizeze
adicii sămii fixe pe locurile unde voi
putea adăposti și să luăm treburile
grăbiti sau să bănuim că se
fac și am spus că eu am unde
se mă ascund până ce mișcare
va lua legătura cu mine și astfel
am căzut în mâna siguranței,
când am fost arestat la Comandă
(dey Stalin) în august 1925 și înaintat
la Bacov la siguranță, acolo eu am
declarat că eu am avut intenția de a
mă prezenta singur la siguranță ca
cum mi s'ar da spațiul Băneșului. Am
și spus la siguranță lui Zălie că eu
am țineți stăpâni spațiul sig. gen. însă
o mi s'ar răspuns că trebuie să mă
prezint și se nu aștept până ce
eu sunt arestat.

Ca completare mai declar că
la Brusov în ocazia arestării
mele în 1925 când am plâns că
în ce hal am ajuns și injuram mișc.
care pe neașteptată mă părăsise
și stătea rămas fără ajutor, că
mai nu se plăti chiria încă
incintă de a intra în Zălie
în discuție despre angajamentul
meu la 'Siguranța de frontieră
de câmpul mire' că și mai sun-
-em oameni și inteligenți, că a-

61

veni datorica de ajuta a Lencia nesci
 jita, asta nu te angajayai cu mine
 mi a oferit 1500 lei pentru chirie satia
 si 1000 si 500 de ani; aduce mancarea
 Eu am acceptat si banii acesta a
 fost trimis sotiei prin agentul meu
 Teanu. Varga a fost chemat la Sigman-
 ti numai Tatumai cand eu eram angajat
 la Zabiu care mi a propus ca afara de
 ajutorarea sotiei care pot face si prin
 Teanucum mi ai vor se dea bani pentru
 mine si daei nu vreu se primese
 prin satia sa dau pe cineva din u-
 de sau un an de incedere al meu,
 care va fi si am de legatura intre
 mine si Sigmanu. Cit voi sta in
 inchisoare. Asa ca inainte de pleca-
 re, meu la Sigmanu Varga a pri-
 mit alt: banii 1500 lei pentru sotia
 iar eu 500 lei de la Zabiu. Satia a
 fost primit de mine ce am facut
 pentru a scapa din inchisoare
 si am inteles cu ea ca sunt serie
 inercu ca ea nu este ajutate
 de miscare ca taciute greu. Asta
 nu scapul de a cambate orice
 banneli ca dansa de primii
 bani de munda si taciute Laci
 griji se cacl eu in banniala in
 (Lata miscarii).

Campletegi perioada cit am stat
 in inchisoare Zilava 1925-1928 afasi
 de cele acutate pana acum, odata inca
 de a intra in pregatirea vacarii noastre
 intrebusem pe spionul Harghizi
 daci eu nu am intentia de evadare
 ca daci se gindesc la asa ceva
 sa facem inperena si este pincat

cu asa cum cu Boris Stefanof si stea
 de zile in Zurich care. Astfel administra-
 tia putea se afla dela Harghita cu noi
 ne dăruim la coada. Cu un admini-
 stratia riau discutat despre evadare
 si capitanelui au dat informatii
 momente prinsecrete, pînă ce
 capitanel a plecat dela Filas.

In 1928 luna Decembrie cînd au fost
 la signanta au fost prezentat si lui
 Pacificare care a fost Directorul general al
 signantei, care a stat de vorba cu mine
 numai cîteva minute si care ma
 informat de legaturile ce au avut cu
 signanta, si vicia sa ma cunoasci
 personal. Mi a mai dus aminte cu
 inainte de a pînă signanta in
 discutie cu Bunculescu despre legi-
 tura in viitor hotărîrea ca se nu
 incepeu legatura decât după ce sunt
 sigur cu miscarea nu nu bînu-
 este despre trădarea mea la signa-
 nta. Bunculescu mi a propus
ca dacă totul a trecut bine si mis-
careă nu s'a dezvoltat se icu le-
gatură cu Sanchu liblich si dela
el signanta va afla cu totul
in reguă. Acia aceasta bare de
contact cu Sanchu liblich a fost
semnalul dela mine către signan-
ta cu putere reuă legaturile, desi
nu prin scrisori sau prin dăru
am am arătat in mod greit la
declaratia mea anterioară. Astfel
am intles cu si Sanchu liblich
cace nu era activ in miscare
 vlu

era informator al Siguranței. Peste 23
septembrie am luat legătura cu Sandu
Biblich și am spus lui desigur
despre legătura mea cu Siguranța
și am rugat să primească la ad-
resa lui pentru publicații reviste și
zurnale din străinătate, ce a ce el a
aprobat și am primit în timp
la adresa lui aceste reviste și zurnale.
Eu n-am gândit așa că Siguranța
nu controlează poșta lui
Biblich fiind că el este informator
al Siguranței și astfel e o adresă
bună unde vom putea primi
acest material din străinătate.

Nu știu dacă Sandu Biblich a
inteles sau a aflat de Siguranța
ca și eu am avut legătura
cu ea, dar de la el Siguranța
a aflat că eu am intrat în contact
inteligent cu Bănculescu - în con-
tact cu Sandu Biblich ce a ce in-
fermat că nu am fost desigur
de mișcare ca agent provocator.

În seara 25 octombrie am început
să scriu la Siguranța și această ocazie
mi s-a dat ca agent de legătură pe-
fictiv, deci nu s-a înțeles cu mine
nu am avut legătură decât până la
sfârșitul decembrie 1925. Cu această
ocazie dacă mi-a spus Bănculescu
dat lui Bănculescu informații des-
pre elementele comuniste din B.M.
cu care am avut legătura în vedea
re alegerilor comuniste, precum și
Bănculescu

9.)
despre clauzute din conducerea locu 309
le ale partidului, sa discutat si in lega-
tura cu greve de foame din inchisori
iar eu am spus ca nu am pentru ce se
face greva ca am regim destul de
bun si am promis ca voi interve-
ni pentru incetarea grevelor de foame.
ce a ce am si facut. fiind vorba ca
se fie greva de o zi in semn de
solidaritate cu greva de foame a
celor din [?] pentru aplicarea am-
nestiei si pentru cei care sunt
in recurs de judecata am dat pe
baza acestei directive Popovului
si amintit cei din celelalte inchis-
ori sa inceteze greve de foame.

Afel in legatura cu arstani
dela sala constructorilor mentio-
nez ca nu cu Georgeescu si
cu agentul Victor am avut lega-
tura si lui am prezentat documen-
tul partidului despre alegeri. Cat
mi aduc aminte cu agentul Victor
am intalnit apoi si la Sanchu lib-
lich spunand chestia ca Victor
este dela tineret si prin el trimis
instrucțiuni catre Secretariatul Ge-
neral al Tineretății Comunei
care este nu am in ilegalitate cu
nume ilegale de N. Constantinescu.

Din pătrunjelile mele cu Sanchu
Liblich, semnanta a putut afla si
dela el diferite lucruri din mișca-
re muncitorească.

In problema legaturii mele cu
bul siqumantii din Valea Tului in
preajma grevei dela Bucuresti nu am

10. 10
lestei unuia carele: Eu luasem cu mine ³¹⁰
in Valea Zimului si pe signaturul Popovici
pe care cu toate ca am fost prevenit de
gamba sa Popovici ca si nu pot sa
for il bagasem in comitetul partidului
in Deva. Dupa ce am luat legatura
cu - la privalia adicii la localitate
care se gasesc tot acolo unde era si
privalia de incaltaminte a lui Be-
reni - cu seful signaturii am sta-
bilit cu el, ca voi trimite pe Popo-
vici la Bereni cu parola, sau infor-
marii despre activitatea mea in
Valea Zimului semnand lui Popovici
ca aceste informatii sunt pentru
CC al PCR care va fi transmis dela
privalia Bereni la Bucuresti. In
felul acesta a ajuns prin Popovici
informatii la signatura lui ca
Popovici se stie ca eu trimit
aceste informatii nu la CC si
seful signaturii, cat mi rdue a-
minte parola a fost asa ca Popovici
cere de la Bereni caimand de incal-
taminte din atlicul sau pentru
privalia lui Bereni.

Dupa greva dela Lupeni am dus
in scris CC al PCR despre adreza
si am anuntat vama asupra provo-
catorul muncii care a fi fortat
greva prin omului lui, cu tea-
pul de a provoca represivii ca
apoi se fie intai, misivile gu-
vernului impotriva, misivii sindi-
cilor Unitare. Acest lucru a fost in
Buc

lemit de Lotan care sosise la Valea Zii.
Zii și a asistat extinderea grevei prin
solidaritatea restului muncitorilor
cu greva de la Lupeni sub pretext
că de ce au mers muncitorii de la
Lupeni cu provocatorul Munteanu
că muncitorii din Lupeni nu sunt
cu mișcare revoluționară. De aceea
meu și a raportat CC PCR că greva
a fost fostă de Munteanu și aume-
ni lui după un sfidare Electricii au
ligat pe însă la greva toți muncito-
rii din minele, că majoritatea
muncitorilor mine, că nu se face
greva. Din vina mea și a lui Lotan
a fost aprecierea necesită oportu-
nitate al CC PCR de atunci asupra
evenimentelor de la Lupeni. Aprecierea
meu a fost înlesnit și de faptul că în tim-
tea PCR au fost în CC membrii Electric-
tatei subînțele raport de la muncitorii

După ce la Siguranța Generală au
dat declarația mea și legătură cu Lupeni
au discutat cu Bănuțescu și legătură
le noastre pentru viitor. Eu propuse
să se nu mai au legătură di-
rect cu agenții ai Siguranței care parte
și mă compromite față de mișcare
am propus pe un prieten al meu
pe Iuliu Șekely. Am înțeles cu Bă-
nuțescu am legat pe Șekely cu un
num ai Siguranței prin pură sta-
bilită cu Bănuțescu și astfel am
încercat să trimis rapoarte în scris
la Siguranța prin mijlocul lui
Șekely. Lui Șekely am spus că este
vorbu de viste răcești amescie
cu mine, pe care eu nu doresc
se am relație personale. Aceasta legă-
tură

12
Turca nu functiona mult din cauza ca
Spreby care intrase in legatura cu a.
gentul ³¹² si semnatei era prin am petio
si neglijent a picardat respecte legi-
tura si mi adus inapoi si dorii-
le mele catre signatara sperand
ca anul de "afacere" al meu va fi
la intalnire. Din cauza aceasta
intreuzese legatura intre mine
si signatara, pana cand sa res-
tabilit prin Magda Tom depe care
am vorbit in declaratia mea, dar
nu am putut restabili daca aceasta
a fost înainte de plecarea mea
la Moscova, sau dupa ce mi am intors
de acolo. Restul problemelor cit am pu-
tut restabili cum am putut ce legaturii
am avut cu signatara am aratat in des-
claratia mea anterioara. Mi lămurite in-
ca toate problemele dacii am spus totul
ce a ce am fost raia, la nivel in partide
si in misiunea, unuitorcasii si daci
cum, relat exact lumile. Mi prezenta
ca dupa intalnire cu Bănculescu in 1940
am luat legatura cu cu Toflan si cu
Turca care avea insarcinarea speciala
de a combate miscarea comunista in
Basarabia si Bucovina. Cu mi am re-
turnat cu activas in miscare deci
nu pot da informatii despre misca-
re din aceste teritorii de care sa int-
esat Turca deit prin deplasarea
mea acolo unde voi putea intalni
cu amoscuti din miscare si cele-
ge informatii pentru signatara de
matrua ceute de Turca. Si

aceasta mi este declaratia proprie
pe care o dau astazi si cuinez libe-
ri mesili de mine. ple
19 Jan 1953.

9 Iunie 1953.-

Declarația a fost dată în fața noastră.

UK

MAIOR DE SECURITATE

ss.I.Vasilescu și a

LT.DE SECURITATE

ss.Piesz Simion.

DECLARAȚIE

Subsemnatul VASILE LUCA născut la 8 Iunie 1898, în comuna Catalina - Trei Scaune, de profesie lăcătuș, căsătorit, cu ultimul domiciliu în București str.Naum Romniceanu Nr.22.-

Declar următoarele:

In activitatea mea criminală dusă împotriva clasei muncitoare ca agent provocator al Siguranței, între organele cu care am avut legătură făcea parte și comisarul șef TURCU NICOLAE. Cu fostul comisar șef TURCU NICOLAE am intrat în legătură prima dată cu ocazia arestării mele în luna August 1933, care s'a produs în urma condamnării mele în lipsă la 20 ani muncă silnică, pentru participarea mea la grevele C.F.R-iștilor din Februarie 1933.- Cu această ocazie fiind adus la Siguranța Generală București, am fost anchetat de fostul comisar șef al Siguranței TURCU NICOLAE.-Acesta în timpul anchetei a încercat să mă convingă să intru în legătură cu el ca agent provocator al Siguranței promițând punerea mea în libertate. Cu această ocazie eu am refuzat propunerea lui TURCU NICOLAE, însă am dat unele relații asupra mișcării muncitorești și i-am promis acestuia că dacă mă voi răzgândi și voi accepta propunerea lui voi comunica prin soția mea ROZA.

La rejudecarea procesului meu fostul comisar șef TURCU NICOLAE a apărut ca martor al acuzării.- Am fost condamnat definitiv la 5 ani și 6 luni închisoare, ceea ce am executat la diferite închisori iar în anul 1939 luna Aprilie am fost pus în libertate dela Siguranța Generală de către fostul comisar șef al Siguranței TAFLARU ION, care încercase și el să mă recruteze în slujba Siguranței.- Cu propunerea aceasta a mai venit încă odată cu ocazia unei întâlniri întâmplătoare care s'au avut loc între mine și TAFLARU ION cam în luna Iulie 1935 în centrul orașului București, dar eu am refuzat și de data aceasta propunerea lui de a intra în legătură cu el ca agent provocator al Siguranței.-

În toamna anului 1939, întâlnindu-mă pe Călea Floreasca București, cu BANCIULESCU TEODOR, fost inspector al Siguranței cu care am avut și înainte legătură ca agent provocator al Siguranței, la propunerea acestuia am acceptat ca prin fostul agent de legătură între mine și BANCIULESCU, să mai dau unele informații asupra mișcării muncitorești, așa cum am arătat în declarațiile mele anterioare. - Această legătură cu BANCIULESCU TEODOR n'a durat mult, deoarece tot în toamna anului 1939 am fost recrutat ca agent provocator al Siguranței de către fostul comisar șef al Siguranței TURCU NICOLAE. - Această recrutare s'a făcut în felul următor:

Mergând pe Bd. Ferdinand am fost întâmpinat de un agent al Siguranței și condus la o mașină care se oprise în apropiere. - În mașină se găsea TURCU NICOLAE împreună cu VINTILA IONESCU, fost inspector general al Siguranței, care cunoștea trecutul meu ca agent provocator. - Eu nu am recunoscut că fac parte din mișcare însă totuși am acceptat ca să fiu informator al Siguranței. - Dela TURCU NICOLAE cu care am intrat în legătură am primit misiunea de a pleca în Basarabia și a culege diferite informații asupra mișcării de acolo. - După ce am îndeplinit această misiune, la întâlnirile mele ce am avut cu TURCU NICOLAE am mai dat unele informații asupra mișcării muncitorești și despre unele persoane care fac parte din mișcare. - Pe TURCU NICOLAE îl interesa în special tehnica C.C. al P.C.R. și tipografia sa. - În discuțiile ce am avut cu TURCU NICOLAE, am ajuns la concluzia că numai prin descoperirea conducătorului tehnicii sau unuia din tipografii care lucrează la tipografia C.C.P.C.R. s'ar putea ajunge la căderea tipografiei, și că TECHARI GEORGESCU ar fi cel mai indicat ca să dea unul din tipografi fiindcă el cunoaște pe tipografii comuniști și a avut însărcinarea de a căuta tipografi pentru înlocuirea celor care lucra până atunci. - Între mine și TURCU NICOLAE s'a stabilit ca agent de legătură agentul care mă întâmpinase atunci când am fost luat în mașină și dus afară din oraș. -

Deasemenea cum am mai arătat în declarațiile mele anterioare s'a organizat o ședință între mine, TECHARI GEORGESCU, pe care eu, după însărcinarea primită dela TURCU NICOLAE trebuia să-l conving să intre și el ca agent provocator al Siguranței și TURCU NICOLAE. -

Această ședință a avut loc cred că în una din casele arătate de mine numai că eu nu sunt sigur dacă a fost la această ședință TURCU personal sau agentul cu care am avut eu legătură, adică intermediarul între mine și TURCU.-La această ședință atât eu cât și TECHARI GEORGESCU ne-am angajat de a ajuta Siguranța la descoperirea tipografiei și a îndeplini alte însărcinări de provocare.- Eu am luat asupra mea de a trimite Siguranței diferite materiale de partid (hotărâri, rezoluții, etc.), iar TECHARI GEORGESCU să dea relații asupra persoanelor din mișcare.- După această ședință eu am dat Siguranței unele materiale până la arestarea mea în 4 Aprilie 1940.-

Am să arăt mai detaliat discuțiile ce au avut loc între mine, VINTILA IONESCU și TURCU NICOLAE, cu ocazia ridicării mele în mașină și deplasarea în afară din oraș.- Eu la început am crezut că sunt arestat și voi fi dus la Siguranță, iar când am eșit afară din oraș m'am gândit că vor să mă omoare și să mă arunce undeva.- Am și exprimat lor temerea mea, la care ei au căutat să mă liniștească, că nu este vorba nici de arestarea și nici de omorârea mea, ci ei doresc ca eu care am mai fost în serviciul Siguranței ca agent provocator, să fiu și mai departe.- Eu însă nu am crezut în vorbele lor până la reîntoarcere în București și negam faptul că eu aș activa în mișcare. Totuși la insistarea lor am acceptat la urma urmei să intru în legătură cu TURCU NICOLAE ca informatorul Siguranței.- În timpul discuțiilor ei tot mă numea "TOMA" neîncrezător și TURCU mi-a amintit că tot din cauză că n'am avut încredere în cuvântul lui, cu ocazia arestării mele în anul 1933, am fost condamnat la ani de pușcărie și ei dacă ar vrea ar putea să mă bage din nou în închisoare sau să facă orice cu mine.- La propunerea lui VINTILA IONESCU mi-a dat numele conspirativ de "TOMA". Întâlnirile le-am avut apoi cu TURCU NICOLAE în 2-3 ori prin străzile la capătul Bd. Ferdinand, apoi la locuința lui MONI SCHON pe str. Antim București.-

In cazul când ancheta nu ar lămuri complet cele declarate de mine, părerea mea este că unele contradicții ar putea fi complet eliminate pe bază de confruntare cu persoanele în cauză.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez de bună voie, nesilit de nimeni.- ss. Vasile Luca

9 Iunie 1953.-

9 Iunie 1957 în fața
Declarația a fost dată

316

Maiorescu
și a
de Securitate
Pezhuny

Declarație

Subsemnatul Vasile Luca născut
la 8 Iunie 1898 în comuna Cătă-
lina Județ Suceava de profesie lă-
cătuș, căsătorit cu ultimul do-
miciliu în București str. Naume
Romniceanu no 22.

Declar următoarele: În activi-
tatea mea criminală dusă împotriva
clasei muncitoare cu agent pro-
vocator al siguranței între al-
tele cu care am avut legătura în
cea parte și comisarul Șef Turcu
Niculai. Cu fostul comisar Șef al
Siguranței Turcu Niculai am intrat
în legătura prima dată în
ocazia dresării mele în luna au-
gust 1933 care sa produs în ur-
ma condamnării mele în lipsa
la 20 muncă silnică pentru par-
ticiparea mea la grevele (FR. 17.
1930 din februarie 1933. Cu accor-
ta ocazia fiind dus la Sigu-
ranța Generală București din fost
Pezhuny

anchetat de fostul Comisar șef al
siguranței Turcu Nicolai. Acesta în
 timpul anchetei a încercat să mă
cambieze și într-o legătură cu el
ca agent provocator al siguranței.
Întâlnindu-mă în libertate
cu această ocazie eu am refuzat
propunerile lui Turcu Nicolai însă
am dat unele relații asupra misi-
unii munitoare și i-am promis
acestuia că dacă mă voi înapoi-
di și voi accepta propunerile lui
voi comunica prin sora mea Rozu.

La rejudecarea procesului meu
fostul Comisar șef Turcu Nicolai
a apărut ca martor al acuzației.
Am fost condamnat definitiv la
5 ani 6 luni închisoare ceea ce
am executat la diferite închiso-
ri în anul 1939 luna aprilie
am fost pus în libertate de la
siguranța Generală de către fos-
tul Comisar șef al siguranței
Taflam Ton, care încercase și
el să mă recruteze în slujba
siguranței. Cu propunerea acest-
uia a mai venit încă odată
cu ocazia unei întâlniri în taină
la oare care a avut loc între mine
și Taflam Ton cam în luna
Iulie 1939 în centrul orașului
București. Dar eu am refuzat

Alu

si de data aceasta propunerea lui
 de a intra in legatura cu el ca
 agent provocator al Sigurantei.
 In toamna anului 1939 infabulandu-
 ma pe Calea Floreasca ^{Bucuresti} pe Bănculescu
 Teodor fost inspector al Sigurantei
 cu care am avut si inainte legatura
 ca agent provocator al Sigurantei la
 propunerea acestuia am acceptat
 ca prin fostul agent de legatura intru
 mine si Bănculescu sa mai dau
 unele informatii asupra misiunii
 noastre. asa cum am aratat in
 declaratiile mele anterioare. Aceasta
 legatura cu Bănculescu Teodor
 sa durat mult deoarece tot in
 toamna anului 1939 am fost recutat
 ca agent provocator al Sigurantei
 de catre fostul Comisar Sef al Sigu-
 rantei Thacu Nicolai. Aceasta veru-
 tate sa produs in felul urmatoz.
 Mergand pe Bulevardul Ferdinand
 am fost intampinat de un agent al
 Sigurantei si condus la o masina
 care se opri se in apropiere. In
 masina se gasea Thacu Nicolai
 inspectia cu Virgiliu Ionescu fost
 inspector general al Sigurantei ca-
 re ~~amostea~~ trecutul meu ca agent
 provocator. Cu mine am recunoscut
 ca fac parte din misiunea insu-
 ranta, am acceptat ca se fu info-
 rmator ai Sigurantei. De la Thacu
 Nicolai ~~am~~ care am intrat in
 legatura am primit misiunea
 de a pleca in Basarabia sa cu-

colangat
 la mine
 Thacu

Thacu

lege diferite informatice asupra
Misiunii de acolo. După ce am îndeplinit
astăzi această misiune, la întalnirile
mele se am avut în Turcu am mai
dat unele informatii asupra misiunii
munitoristi si despre unele persoane
care fac parte din misiunea de Turcu
Niculai il interesa in special tehnica
CC al PCR si tipografie sa. In dis-
cutile ce am avut cu Turcu Nicu-
lari am ajuns la concluzie ca munca
prin dezvoltarea concluziunilor teh-
nicii sau munca din tipografie care
lucreaza la tipografie CCPCR, sau
putea ajunge la caderea Tipografiei
si ca Teohari Georgescu ar fi cel
mai indicat ca se dea unul din
tipografii fiind ca el cunoaste pe
tipografii comunisti si a avut in-
staurarea de a canta tipografi
pentru inlocuirea celor care luc-
ra pana atunci. Intre mine si
Turcu Niculac sa stabilit ca agent
de legatura pe agentul care mi
intampinase atunci cand am fost
luat in masina si dus afara
din oras. De asemenea cum am mai
acat in declaratiile mele anterior
sa se organizat o sedinta intre
mine Teohari Georgescu pe care
eu dupa nesuccesul primului
dela Turcu Niculai Trebu sa il
conving sa intre si el ca agent
provocator al tipografiei de Turcu

Thy

Niculai. Aceasta sedinta a avut loc
 cred ca in casa din casele acatate
 de mine numai ca eu nu sunt
 sigur daca a fost la aceasta sedinta.
 Turcu personal sau agentul sa-
 re au avut cu legatura adica inter-
 mediatorul intre mine si Turcu.
 La aceasta sedinta stat eu si Teo-
 hani Georgescu ne au angajat
 de a implini ajuta si ajuta la
 descoperirea tipografiei si dep-
 linii alte mesuratori de proora-
 re. Eu am luat asupra mea
 de a trimite signantei diferite
 material de partid (totiiri res-
 pecti etc) iar Teohani Georgescu
 si dea relatii asupra persoane-
 lor din miscare. Dupa aceasta
 sedinta eu am dat signantei
 unele materiale pentru la acista-
 rea mea in 4 aprilie 1940.

Am sa am mai detaliat discutile
 ce au avut loc intre mine si Teohani
 Jonescu si Turcu Niculai la orajie
 ridicarii mele in masina si dep-
 lasarea in afara ptu oraj. Eu la
 inceput am crezut ca sunt arestat
 si voi fi dus la signanta, iar cand
 am fost afara din oraj m-am gandit
 sa vorbesc cu Teohani si sa ma
 amusec un pic. Am si exprimat
 lor Teohani mea la care ei au cau-
 tat sa ma linisteasca ca nu este
 vorba nici de arestare si nici de

Teohani
 Jonescu
 Turcu

Teohani

omnirea mea și ei doresc ca eu
care am mai fost în serviciul Ligu-
rantei ca agent provocator să fiu și
mai departe. Eu însă nu am crezut
în vorbele lor până la recunoașterea
în București și negam faptul că
eu aș activa în România. Totuși
la insistența lor am acceptat la
prima mână să intru în legătura
cu Turcu Nicolai ca informan-
toul Ligrantei. În timpul discu-
țiilor cu tot mai multă vreme
meincreșător și Turcu mi a-
mintit că tot din cauza că-
nuam, având încredere în cuvân-
tul lui și orăzile acestorii mele
în anul 1933 am fost condamnat
la ani de pușcărie și ei dacă
ar vrea ar putea să mă bage
din nou în închisoare sau să
facă orice ce se pune. La propu-
nerea lui Virgiliu Tomescu mi a dat
nume conspirativ de Toma. În al-
tările am avut apoi cu Turcu Nicu-
lai în 2-3 ori prin străzile la
capătul Bul. Ferdinandului apoi
la locuința lui Mari Tomescu
pe Str. Artim București.

În cazul când ancheta nu ar
lăsa mi s'ar cuplert cele declarate de
mine păierem mea este că unele
contrazicții ar putea fi cuplert
eliminate pe baza de confruntare
cu persoanele în cauză.
Aceasta mi este declarația pe care o dau sustin-
t și rezumat de bună voie și nesilit de mine.

9 Iunie 1953

Blucy

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul VASILE LUCA, născut la 8 Iunie 1898, în comuna Gătealina - Trei Scaune, de profesie lăcătuș, căsătorit, cu ultimul domiciliu în București str. Romniceanu nr.22.-

8 Iulie 1953, București.

Interogatoriul a început la ora 9.
" s'a terminat " 15

Intrebare:

În procesele verbale anterioare ai arătat că în Aprilie 1940, ai plecat spre Comintern.- Vorbește mai detaliat despre această plecare?

Răspuns:

Prin Aprilie 1940, am plecat spre Cernăuți împreună cu ZIGHELBOM STRUL, așa după cum se decisese de către Comitetul Central al P.C.R.- Despre această plecare știau: FORIS STEFAN, CHISINEVSCHI IOSIF, BIRTAS GAVRIL și NICU TUDOR.-

Dispoziția era să trecem pela Cernăuți, unde WEISSMAN AVRAM era secretarul regionalei și care avea însărcinarea să aranjeze trecerea noastră peste frontieră.- De la Cernăuți urma să trecem spre Coțman pentru a lua și pe RUSNAC DUMITRU, care trebuia să ne însoțească la Moscova unde mergea ca activist din regiunea Bucovinei și ca un țaran ridicat din punct de vedere ideologic.-

Am fost conduși spre frontieră de o persoană tânără ce era indicată și cunoscută de WEISSMAN AVRAM și de RUSNAC DUMITRU și cu care am plecat pe jos în seara de 3 Aprilie 1940.- În dimineața de 4 Aprilie 1940, pe când ne aflam în apropierea graniței, am fost somați și arestați de ostașii ce aparțineau unităților ce erau comasate la granița URSS.-

Am fost duși la o companie din primul sat în apropiere și apoi la 6 km. mai departe unde era regimentul.-

La Regiment am fost cercetați de colonelul comandant și cu acte de trecere frauduloasă peste graniță, am fost înaintați la Divizia din Cernăuți.- La Divizia din Cernăuți am fost anchetați de un civil, ancheta stabilind și aci aceleași fapte, trimi-

țându-ne la Inchisoarea Militară Cernăuți.- Cam peste 10-15 zile dela depunerea noastră la Inchisoarea Militară Cernăuți, am fost luați de Siguranța Cernăuți și trimiși la Direcția Generală a Siguranței București.- La Direcția Generală a Siguranței am fost interogată de comisarul șef TAFLARU ION în fața căruia am susținut cele declarate la Cernăuți.- El mi-a arătat că MULLER a declarat totul în ce privește tipografia C.C. al P.C.R. precum și membrii componenți ai acesteia, printre care m'a arătat și pe mine.-

Deasemenea mi-a arătat că poate să mă trimită în justiție împreună cu cei anchetați de Siguranță, dar nu o mai face pentru a nu mai strica dosarul ce era gata.-

A început să-mi vorbească și să mă convingă să devin informator, dar nu am acceptat și nici nu l-am refuzat categoric.- După această cercetare am fost trimis înapoi la Inchisoarea Militară Cernăuți.- Pe la sfârșitul lunii Aprilie am fost judecați.- Înainte de judecată am fost vizitați de SCHRAER care a venit în numele lui FORIS STEFAN și căruia noi i-am povestit cum noi am căzut la graniță și cum am fost cercetați precum și cele declarate.-

La proces am fost apărați de avocatul PINCHERSON și am fost condamnați la 8 luni închisoare, nefăcând recurs.- După condamnare am fost depuși la închisoarea Cernăuți unde am fost ținuți toți trei în celulă.-

După condamnare și cu o săptămână înainte de eliberarea Bucovinei de Nord, a venit SCHRAER la vorbitorul închisorii și mi-a comunicat că FORIS STEFAN a plecat la Moscova.- Deasemenea mi-a spus că noi cei din C.C. al P.C.R. nu suntem băgați în procesul căderii tipografiei.-

În închisoare se discutau zvonurile despre eliberarea Cernăuțului de către Armata Sovietică.-

Cam cu două zile înainte de eliberarea Cernăuțului de către Armata Sovietică, a venit la mine soția mea ROZA, cu care am vorbit la vorbitor ca să-și aranjeze situația și de a rămâne la Cernăuți.- După ce am terminat vorbitorul am fost luat de un om din paza arestului, care m'a dus la unul din birourile închisorii.-

Fiind introdus în acel birou, am găsit deja înăuntru o persoană care a început să-mi vorbească, întrebându-mă mai întâi despre arestarea și condamnarea mea.- Deasemenea m'a mai

întrebat dacă ași mai vrea să plec în Uniunea Sovietică după ce mă voi elibera din închisoare.- Această persoană mi-a arătat că vine să stea de vorbă cu mine, după ce în prealabil discutase situația mea cu inspectorul ZAHIU de la Siguranța Cernăuți.- Mi-a cerut ca să lucrez cu Instituția din care el face parte, spunându-mi că aceasta este o ramură de activitate de-a Siguranței peste graniță.-

Eu am căutat să-i arăt celui de mai sus, că vreau să rămân pe teritoriul Uniunii Sovietice sau să plec din țară, însă îmi este teamă să nu fiu demascat acolo de Siguranță la care el mi-a răspuns că Siguranța nu are nici un interes de a mă demasca.- Persoana de mai sus, mi-a arătat că dacă eu voi rămâne pe teritoriul Uniunii Sovietice ași putea foarte ușor să fiu ridicat în posturi de conducere și că pentru aceasta au și acolo oameni care mă vor susține.- Cunoscând zvonurile despre eliberarea Cernăuțului și în urma discuției avută cu persoana de mai sus, am înțeles că aceste zvonuri vor deveni în scurt timp realitate.- De felul cum mi s'a vorbit și în discuțiile avute, acea persoană mi-a arătat că este vorba de a duce pe teritoriul Uniunii Sovietice acțiuni de susținerea elementelor dușmănoase Uniunii Sovietice și de spionaj.-

La propunerile de a rămâne pe teritoriul Uniunii Sovietice, pentru ducerea la îndeplinire a celor arătate mai sus, eu am acceptat.-

Mi s'a spus de către acesta că atunci când voi fi pe teritoriul sovietic voi fi găsit de către cel cu care trebuie să am legătură.-

Întrebare:

Atât în procesele verbale de interogatoriu date anterior, cât și cu ocazia celor declarate mai sus, ai vorbit despre fostul inspector de siguranță ZAHIU DUMITRU.-Precizează legăturile dintre d-ta și acesta în perioada anului 1940?

Răspuns:

In luna Aprilie 1940, pe când am fost scos din închisoarea militară Cernăuți și adus la Inspectoratul de Siguranță Cernăuți pentru a fi trimis la cerere Direcției Generale a Siguranței, am fost chemat la ZAHIU în birou, întrebându-mă care este situația mea și a celorlalți care au fost arestați împreună cu mine.- Eu i-am arătat situația arestării

noastre in acelaș fel după cum declarasem la ancheta organelor militare, iar după terminarea discuțiilor cu acesta am fost înaintați la București, unde am fost cercetați așa după cum am arătat mai sus.-

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că el corespunde întru totul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez nesilit de nimeni.-

ss.Vasile Luca

ANCHETATOR:
MAIOR DE SECURITATE

I.Vasilescu

CM/5 ex.

Proces-Verbal de interogator

Arestat ul VASILE LUCA născut la 8 Junie 1898 în Com. Cătolină - Trai Șcaune, de profesie lăcătuș, căsătorit, cu ultimul domiciliu în București Str. Romniceanu Nr. 22.

8 Iulie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 9 și 2 min.

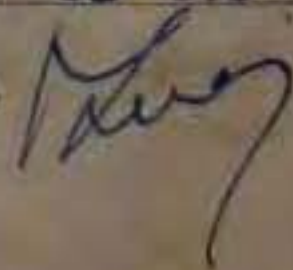
" s'a terminat la ora 15 și — min.

Intrebare: În procesala verbală anterioară ai arătat că în aprilie 1940 ai plecat spre Comintern. Vorbește mai detaliat despre această plecare?

Răspuns: Prin aprilie 1940 am plecat spre Cernăuți împreună cu ZIGHELBOINUȘTRIL așa după cum se decida-se de către Comitetul Central al P.C.R. Despre această plecare știu: FORIȘ ȘTEFAN, CHIȘINEVSEHI Iosif, BIRTAS GABRIEL și Nicu Tudor.

Dispoziția era să trecem pe la Cernăuți unde WEISMAN AVRAM era secretarul regiunii lei și care avea însărcinarea să organizeze trecerea noastră peste frontieră. De la Cernăuți urma să trecem spre Cotman pentru a lua și pe RUSNĂC DUMITREI care trebuia să ne însoțească la Moscova unde mergea ca activist din regiunea Bucovinei și ca un toron.

Semnătura,

Urmare: ridicat din punct de vedere ideologic.

Am fost condusi spre frontiera de o persoana tanara ce era indicata si cunoscuta de Weisman Avram si de Rusnac Dumitru si eu care am plecat pe jos in seara de 3 Aprilie 1940. In dimineata de 4 Aprilie 1940 pe cand

ne aflam in apropierea granitei, am fost somati si arestati de ostasi ce apartineau unitatilor ce erau comandate la granta URSS

Am fost dusi la o comanda din primul sat in apropiere si apoi la 6 km mai departe unde era regimentul.

La regiment am fost cercetati de colonelul comandant si cu acte de tacere frauduloasa peste granta, am fost inchisati la divizia din Cernauti. La divizia din Cernauti am fost anchetati de un civil, ancheta stabilind si aci aceleasi fapte, triminandu-ne la inchisoarea militara Cernauti. Cam peste 10-15 zile de la depunerea noastra la inchisoarea militara Cernauti, am fost luati de siguranta Cernauti si trimisi la Directia Generala a Sigurantei Bucuresti. La Directia Generala a Sigurantei am fost interogat de comisarul Ios TAFILARU ION in fata caruia am sustinut cele declarate la Cernauti. El mi-a aratat ca MULLER a declarat totul in ce priveste tipografia c.e. al I.C.B. precum si membrii componenti ai acestuia, printre care ma arata si pe mine. Peasemenia mi-a aratat ca parte sa ma trimita in justitie impreuna cu cei anchetati.

Semnatura,

Urmare: de siguranță dar nu a mai face pentru a nu mai strica dosarul ee eragata.

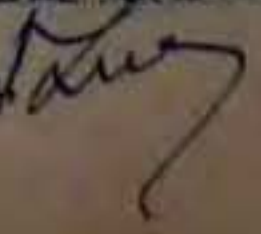
O in ce put să-mi vorbească și să mă convingă să devin informator, dar nu am acceptat și nici nu l-am refuzat categoric. După această ceretare am fost trimis înapoi la închisoarea militară Cernăuți. Pe la sfârșitul lunii Aprilie am fost judecați. Înainte de judecată am fost vizitati de SCHRAER care a venit în numele lui FORIȘ ȘTEFAN și cărui răi i-am povestit cum răi am căzut la graniță și cum am fost carcetati precum și cele declarate.

La proces am fost apărați de avocatul PINCHERSON și am fost condamnați la 8 luni închisoare, nefăcând recurs. După condamnare am fost depusi la închisoarea Cernăuți unde am fost ținuți țati țai în celulă.

După condamnare și cu a săptămână înainte de eliberarea Bucovinei de Nord a venit SCHRAER la vorbitorul închisorii și mi-a comunicat că FORIȘ ȘTEFAN a plecat la Moscova, deasemori mi-a spus că răi cei dui c.e. al P.C.R. nu suntem băgati în procesul căderii tipografiei.

- În închisoare se discutau suonurile despre eliberarea Cernăuțului de către Armata Sovietică.

- Cum eu două țile înainte de eliberarea Cernăuțului de către Armata Sovietică, a venit la mine soția mea KOZA, cu care am vorbit la vorbitor că să-mi aranjeze situația și de a rămâne la Cernăuți. După ce am terminat

Semnătura

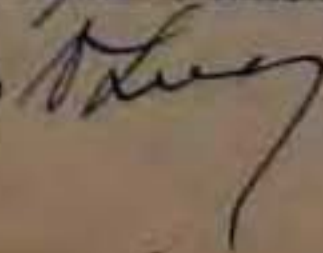
Urmare: vorbitorul, am fost luat de un om din poza are-
stului, care ma dus la unul din birourile inchisarii.

Fiind introdus in acel birou, am gasit deja inaintea
a persoanei care a inceput sa mi vorbeasca, intrebându-
mă mai intai despre arestarea și condamnarea mea.
Deasemenea ma mai intebat dacă de mai urea să
plec in Uniunea Sovietică după ce mă voi elibera
din inchisoare. Aceasta persoana mi a arătat să vine
să stea de vorba cu mine, după ce in prealabil discutase
situația mea cu inspectorul ZAHIV de la Siguranța
Cernăuți. Mi a cerut ca să lucrez in institutia din
care se face parte, spunându-mi că aceasta este a
nămură de activitate de a Siguranței pe de granita.

Eu am cerut să-i arăt celui de mai sus, că
meu să rămân pe teritoriul Uniunii Sovietice sau să
plec din țară, însă imi este teamă să nu fiu de-
mascat acolo de Siguranță, la care el mi a răspuns
că Siguranța nu are nici un interes de a mă
demasca. Persoana de mai sus, mi a arătat că dacă
eu voi rămâne pe teritoriul Uniunii Sovietice
putea foarte ușor să fiu ridicat in posturi de
conducere și că pentru aceasta eu și acolo oameni
care mă va sustine. Cunoscând sunurile despre elibe-
rarea Cernăuților și in urma discutiei avute cu
persoana de mai sus am putut să văd că aceste sunuri
vor deveni in scurt timp realitate. De felul cum mi s-a
vorbit și in discutile avute, aceea persoana mi a arătat
că este vorba de a duce pe teritoriul Uniunii
Sovietice acțiuni de sustinerea elementelor dușmă-
roase Uniunii Sovietice și de spionaj.

La propunările de a rămâne pe teritoriul

Semnătura,

325

Urmare: Uniunii Sovietice, pentru ducerea la îndeplinire a celor arătate mai sus, eu am acceptat.

Mi sa spus de către acesta că atunci când voi fi pe teritoriul sovietic voi fi găsit de către cel cu care trebuie să am legătură.

Întrebare: Otit în procesul verbal de interogatoriu dat anterior, ești și tu ocazia celor declarate mai sus, ai vorbit despre fostul inspector de siguranță ZAHIU DUMITRU.

Precizează legăturile dintre de și acesta în perioada anului 1940?

Răspuns: În luna Aprilie 1940 pe când am fost scos din închisoarea militară Cernăuți și adus la inspectoratul de siguranță Cernăuți pentru a fi trimis la cerere Direcției Generale a Siguranței, am fost chemat la ZAHIU în birou, întrebându-mă care este situația mea și a celorlali care au fost arestați împreună cu mine. Eu i-am arătat situația arestării noastre în acele zile după cum declarasem la sucheta organelor militare, iar după terminarea discuțiilor eu acesta am fost înaintat la București unde am fost cercetat și așa după cum am arătat mai sus.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu eu eu și am constatat că el corespunde într-un total cu cele declarate de mine și susțin, și leu neș nășit de nimeni.

Anchetator

Maior. VASILESCU

li

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul VASILE LUCA , născut la 8 Iunie 1898, în comuna Cătălina - Trei Scaune, de profesie lăcătuș, căsătorit, cu ultimul domiciliu în București str. Romniceanu nr. 22.-

25 Iulie 1953, București.

Interogatoriul a început la ora 10,15

" s'a terminat " 14,20

Intrebare:

Ai declarat că în anul 1940, ai fost încarcerat la Penitenciarul Cernăuți.- Relatează amănunțit motivele și împrejurările în care s'a petrecut acest fapt?

Răspuns:

La începutul lunii Aprilie 1940, din însărcinarea C.C. al P.C.R. am fost trimis împreună cu ZIGHELBOIM STRUL și RUSNAC DUMITRU în U.R.S.S., pentru a relua legăturile întrerupte cu Cominternul.- Trecerea clandestină a frontierei a fost organizată de WEISSMAN AVRAM secretarul regionalei P.C.R. Cernăuți.-

Această încercare a eșuat întrucât am fost prinși la frontieră de patrula unei unități militare române concentrată pe zona de frontieră.- După cercetările făcute la companie, regiment și divizie, s'au încheiat acte de dare în judecată de către comandantul Regimentului pentru tentativă de trecere frauduloasă a frontierei.- Menționez că, unitățile militare concentrate în zona de frontieră aveau competența de a încheia acte de trimitere în justiție pentru asemenea infracțiuni.

Toți trei am fost depuși la închisoarea militară din Cernăuți.- După ce am fost cercetați și de comisarul raportor (judecător de instrucție) al Consiliului de Război din Cernăuți și ni s'a comunicat și actul de acuzare, urma să se fiixe termenul de judecată.- Înainte de aceasta însă, la cererea Direcției Generale a Siguranței din București, prin Inspectoratul Regional de Siguranță Cernăuți, am fost aduși la București.-

././.

La Direcția Generală a Siguranței am fost luați în primire de comisarul șef TAFLARU ION, care mă cunoștea din activitatea mea desfășurată în P.C.R.-

Intrebare:

Dece ai fost adus dela închisoarea militară Cernăuți la Direcția Generală a Siguranței și ce discuții ai avut aici cu comisarul șef TAFLARU?

Răspuns

Motivul aducerii noastre dela Cernăuți la București a fost acela (precum de altfel mi-a afirmat acest lucru și TAFLARU), de a se stabili adevărul motiv a tentativei de trecere frauduloasă a frontierei și eventual și alte fapte legate de această problemă. Menționez că atât cu ocazia cercetării noastre la unitatea militară cât și la direcția generală a Siguranței atât eu cât și ceilalți doi am declarat că am vrut să plecăm în URSS, pentru a căuta de lucru, respectiv RUSNAC DUMITRU a fost folosit de ZIGELBAIN și de mine drept călăuză.-

TAFLARU nu a dat crezare declarațiilor mele și mi-a arătat materialul de anchetă în legătură cu căderea tipografiei și a aparatului tehnic respectiv a lui MÜLER și soția sa, din care rezulta că eu fac parte din C.C. având numele conspirativ de "CRISTEA". TAFLARU îmi cerea să confirm acest lucru și să arăt adevăratul motiv pentru care am vrut să plec în URSS. Eu am negat faptul că aș face parte din C.C. și am susținut și pe mai departe legenda creiată în legătură cu plecarea mea în URSS.

TAFLARU mi-a cerut să dau o declarație în scris fapt pe care eu l-am refuzat.-

Intrebare:

Dece afirmi că ai refuzat să dai declarații în scris? doar ai fost cunoscut de organele siguranței ca agentul lor provocator?

Răspuns:

Deși am fost cunoscut de siguranță ca agent provocator totuși nu am dat nici-o dată declarații în scris dela 1931 încoace, tocmai cu scopul că siguranța să nu poată folosi asemenea documente în contra mea și a altor persoane prin care mă putea demasca.

Intrebare:

Doar Siguranța avea deacuma suficiente probe că ești agentul lor, fapt confirmat prin legăturile pe care le-ai avut deja cu comisarul șef TURCU?

Răspuns:

Nu am vrut ca siguranța să mai aibă și noi dovezi în contra mea ca provocator în afară de materialul compromițător pe care îl avea deja anterior din 1931 și pe care îl socoteam deja dat uitării.-

Intrebare:

Continuă relatarea dumitale?

Răspuns:

TAFLARU a căutat să-mi documenteze că pe baza materialului rezultat din cercetarea lui MÜLLER ar putea să mă trimeată în Justiție și să fiu condamnat la ani grei, dar întrucât actele în cazul MÜLLER sunt deja încheiate și pe de altă parte el speră că eu îi voi face servicii după ce voi scăpa dela Cernăuți, el nu vrea să mă includă în procesul căderii tipografiei.

Intrebare:

Deci în mod concret TAFLARU, urmarea scopul să primești o pedeapsă mică pentru trecerea frauduloasă a frontierei, ca ulterior să se poată folosi pentru scopurile sale ca agent al Siguranței?

Răspuns:

Da, așa este. TAFLARU nu m'a trimis în justiție ca membru al C.C. tocmai cu scopul să mă poată folosi ca agent de siguranță.

Intrebare:

Ce aranjament a intervenit deci între d-ta și TAFLARU în urma faptului că nu ai fost trimis în justiție decât pentru trecerea frauduloasă a frontierei?

Răspuns:

TAFLARU mi-a spus că după ce voi termina cu procesul trecerii frauduloase a frontierei, va lua legătură dinou cu mine dându-mi de înțeles că atunci voi continua colaborarea cu Siguranța.

Intrebare:

Pe ce considerent a luat TAFLARU aceste măsuri?

Răspuns:

Consider că TAFLARU a procedat astfel în baza unui

ordin superior intrucât precum am arătat deja eu am fost cunoscut în direcția generală a siguranței ca agent provocator. Această calitate a mea a fost cunoscută de inspectorul general VENTILA IONESCU și comisarul șef TURCU și prin ei probabil și de alte vârfuri din Direcția Generală a Siguranței.-

Intrebare:

Arată în continuare ce s'a întâmplat după cercetarea dumitale la direcția generală a siguranței?

Răspuns:

La direcția Generală a Siguranței am stat cca.48 ore în care timp discuțiile purtate cu TAFLARU nu au durat mai mult de o oră, iar cu altcineva nu am stat de vorbă. Natural că cu ZIGELBOIM și RUSNAC nu le-am spus nimic despre propunerea pe care mi-a făcut-o TAFLARU.

Am fost trimiși înapoi toți trei la Cernăuți, depuși la închisoarea militară și judecați încă în cursul lunii Aprilie. Am fost condamnați fiecare la câte 8 luni închisoare corecțională și depuși la penitenciarul civil din Cernăuți.

Intrebare:

Ou ce persoane ai fost împreună în celulă, ce alți deținuți ai mai cunoscut în închisoare și din personalul penitenciarului?

Răspuns:

Am fost depus în aceeași celulă cu ZEIGELBAIN și RUSNAC cu care am stat tot timpul până la eliberarea noastră. Dintre ceilalți deținuți îmi aduc aminte de un oarecare VALACHE deținut politic originar din Hotin, de alți după nume nu-mi aduc aminte.-

Din personalul închisorii rețin numele lui RACACII directorul penitenciarului care anterior fusese la Suceava.

Intrebare:

Dacă în timpul deținerii d-tale la Cernăuți ai fost vizitat de cineva la penitenciar?

Răspuns:

În timpul deținerii mele la Cernăuți am fost vizitat de SCHRAER și de fosta mea soție ROZA.

SCHRAER mi-a comunicat că după căderea noastră a plecat o a doua garnitură în U.R.S.S. compusă din FORISCI și TEHARI GEORGESCU și că au reușit să treacă frontiera.-

Cu două zile înainte de eliberarea Cernăuțului de către armata Sovietică am fost vizitat în închisoare de soția mea. Imediat după terminarea vorbitorului am fost condus de un funcționar al penitenciarului, într'un birou unde am fost așteptat de o persoană civilă. Această persoană precum rezultă din spusele sale mă cunoștea încă din 1929 din timpul evenimentelor dela Lupeni, spunându-mi că a lucrat în siguranță și că în prezent lucrează la serviciul de contraspionaj respectiv serviciul de informații de peste graniță. Precizez că și eu am cunoscut această persoană din activitatea mea trecută întrucât l-am întrebat dacă mai lucrează la Siguranță? În orice caz cred că a fost un organ de siguranță care în 1929 lucrase la Petroșani s'au Timișoara și era cunoscut și de ZAHIU, întrucât în 1929 ZAHIU mi-a făcut legătura cu cineva dela siguranța din Timișoara. Este posibil ca tocmai acesta să fi fost această persoană. În cursul discuțiilor avute aceasta persoana mi-a propus să intru în serviciul secret din care face el parte urmând să fiu trimis pe teritoriul sovietic, după ce voi fi eliberat din închisoare cu scopul ca să lucrez în slujba serviciului de spionaj român.

Intrebare:

Cum urma să se facă trecerea d-tale pe teritoriul sovietic?

Răspuns:

Mi-a expus în mod concret planul trecerii mele pe teritoriul sovietic însă din relatarea lui am înțeles că ar fi posibil ca Cernăuțul să treacă în curând sub puterea sovietică și astfel fiind, eu voi rămânea pe teritoriul sovietic având deci posibilitatea să desfășor o activitate de spionaj în favoarea statului român.

Eu am răspuns că în principiu aș fi de acord cu aceasta însă îmi este irica să nu fiu demascat de siguranța română la un moment dat. El mi-a răspuns că siguranța nu are acest interes și totodată mi-a documentat că odată ajuns în Uniunea Sovietică pe baza calității mele de membru al F.C.R.

voi să ridicat în funcția de răspundere și astfel voi putea gestiona cu ușurință însărcinarea primită.

Intrebare:

De însărcinări concrete ți-a trasat această persoană în cazul ajungerii d-tale pe teritoriul sovietic?

Răspuns:

În linii generale mi-a spus că va trebui să dau ajutor persoanelor afiliate în slujba serviciului de spionaj român pe teritoriul U.R.S.S. și care se vor prezenta la mine.

Intrebare:

Care erau aceste persoane și cum urma să se facă această legătură?

Răspuns:

Concret încă nu mi-a spus că cine sunt persoanele ce vor lua legătură cu mine pe teritoriul U.R.S.S. și în ce împrejurări se va face această legătură. A rămas că după eliberarea mea să reia din nou legătură cu mine urmând atunci să-mi de-a instrucțiuni concrete.-

Intrebare:

D-ta ai afirmat că din spusele acestei persoane a reeșit eliberarea Cernăuțiului într'un viitor apropiat și astfel posibilitatea rămănerii d-tale pe teritoriul Cernăuțiului. Deci în această situație nu s-ar mai fi ivit posibilitatea să primești ulterior instrucțiuni. Trebuia deci să primești însărcinări concrete în situația aceasta?

Răspuns:

Deși toată lumea vorbea de posibilitatea unei eliberări apropiate a Cernăuțiului totuși de data aceasta nu mi s'a trasat sarcini concrete și nu mi s'au indicat legături directe în U.R.S.S. de această persoană.

Intrebare:

Date fiind aceste știri despre eliberarea Cernăuțiului și astfel rămănera d-tale în teritoriul eliberat, ce posibilități ar mai fi avut persoana în cauză să reia legătură cu d-ta pentru a-ți da legăturile necesare?

Răspuns:

Ar fi avut posibilitatea să mă evacueze și ulterior după ce mi-a dat instructajul concret să mă retrimeată pe teritoriul sovietic.

- 7 -

Intrebare:

Ai mai reluat legătura cu această persoană ulterior?

Răspuns:

Nu am mai reluat legătura cu această persoană deoarece a doua zi a intervenit ultimatul sovietic și administrația închisorii ne-a comunicat că Cernăuțiul respectiv Basarabia și Bucovina de Nord au fost cedate URSS și cine vrea poate rămâne pe teritoriul sovietic.

Intrebare:

În ce împrejurări ai fost d-ta eliberat din închisoare?

Răspuns:

Seara când ni s'a comunicat evacuarea orașului eu ZIGELBOIM și RUSNAC precum și toți ceilalți deținuți politic și o parte din cei de drept comun am declarat conducerii închisorii că rămânem pe loc. A doua zi dimineața s'a produs evacuarea închisorii, gardienii care trebuia să rămână pentru a o preda trupelor sovietice au părăsit închisoarea. Profitând de această ocazie deținuții de drept comun au fugit iar cei politici au rămas pe loc având intenția de a rămâne până la venirea trupelor sovietice.

Între timp însă trei gardieni în stare de ebrietate s'au reîntors și ne-au bătut amenințându-ne cu împușcarea. După ce aceștia au fugit din nou, ne-am hotărât să ieșim din închisoare fiindu-ne frică de reîntoarcerea gardienilor.

Am părăsit închisoarea eu plecând la familia BUBY GEIGEL activist în M.C.P.R. unde am stat până la intrarea trupelor sovietice când m'am prezentat autorităților militare sovietice și după ce mi s'a stabilit identitatea și faptul că fac parte din C.C. al P.C.R. am fost însărcinat cu conducerea orașului până la venirea autorităților civile sovietice.

Intrebare:

În timpul șederii d-tale pe teritoriul Uniunii Sovietice, ai arătat organelor competente faptul că ai fost agent provocator al Siguranței române și faptul că ai primit însărcinări de a desfășura o activitate de spionaj pe teritoriul URSS?

Răspuns:

Nu am arătat ci dincontră am ascuns acest lucru fiindu-mi frică de consecințe.

După ce am cedit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constat^{at} că cele declarate de mine corespun întrutotul îl susțin și semnez nesilit de nimeni.

CAPITAN DE SECURITATE

Gh. Mezei

ss/VASILE LUCA

FI/ 3 ex.

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat de Vasile Luca nascut la 8 Iunie 1898, in comuna
Cotobina jud. Suceava, de profesie locals, casat cu ultima
daua in Bucuresti Str. Romanescu Nr. 22.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

25 Iulie 1953

Oraşul Bucuresti

Interogatorul a inceput la ora 10 și 15 minute

„ s'a terminat la „ 14 și 20 „

Intrebare: Ai declarat ca in anul 1940 ai fost
incarcerat la penitenciarul Cernăuți. Relatează amănunțit
motivele și împrejurările in care s'a petrecut acest fapt?

Răspuns. La inceputul lunii Aprilie 1940 din
insorcinarea C.E.P.R. am fost trimis împreună cu
Zigelboim Strul și Rusnac Dumitru in URSS pentru
a relua legaturile intrerupte cu Cominternul.
Începerea clandestină a frontierei a fost organizată
de Weissman Avram secretarul regiunii C.E.R.
Cernăuți.

Oceasta incercare a oștat întocăit am fost
prinși la frontieră de postul unei unități militare
române concentrată pe zona de frontieră. După
cercetările făcute la companie, regiment și divizie,
s'au încheiat acte de dare în judecată de către
comandantul regimentului pentru tentativă de
țrecere frauduloasă a frontierei. Menționez că
unitățile militare concentrate în zona de frontieră

Semnătura Luca

Urmare: aveau competenta de a solicita ocl de trimitere
in justitie pentru asemenea infractiuni.

Toti trei au fost depusi la inchisoarea
militara din Cernăuți. După ce au fost cercetați și de
comisarul reporter (judecător de industrie) al consiliului
de război din Cernăuți și și s-a comunicat și
celul de auzare, urma să se prezente la instanță
de judecată. Înainte de aceasta însă, la cererea
direcției generale a siguranței din București, prin
inspectoratul regional de siguranță Cernăuți au
fost aduși la București.

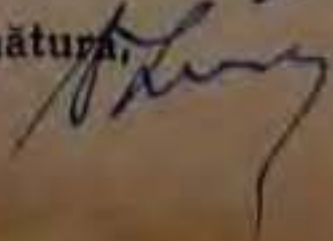
La direcția generală a siguranței au fost
luți în primire de comisarul șef Toftaru Ion, care
mi cunoaște din activitatea mea, desfășurată
în P.C.R.

Întrebare. De ce vi s-a adus de la închisoa-
rea militară Cernăuți la direcția generală a siguranței
și ce discuții vi-au avut aici cu comisarul șef Toftaru?

Răspuns. Motivul aducerii noastre de la
Cernăuți la București, a fost acela - (precum de-
altfel mi-a afirmat acest lucru și Toftaru) - de a se
stabilii adevăratul motiv a tentativei de trecere
frauduloasă a frontierei și eventual și alte fapte
legate de această problemă. Menționez că
atât cu ocazia cercetării noastre la unitatea mi-
litară, cât și la direcția generală a siguranței atât
eu cât și ceilalți doi am declarat că am vrut
să plecăm în U.R.S.S., pentru a căuta de lucru, res-
pective Rusnac Dumitru a fost folosit de Zigelbairu și de
mine drept colăuza.

Toftaru nu a dat crezare declarațiilor mele
și mi-a arătat materialul de arhivă în legătură

Semnătură,

Urmare: eu eaderea tipografiei si a aparaturii tehnice
 respectiv a lui Miller si sozia sa, din care rezulta
 ca eu fac parte din e.c. avand numele conspirativ
 de „Eristea”. Toflaru imi cerea sa confirm acest lucru
 si sa arat adevaratul motiv pentru care am vrut sa plec
 in U.R.S.S. Eu am negat faptul ca as face parte
 din e.c. si am sustinut si pe mai departe legenda
 creata in legatura cu plecarea mea in U.R.S.S.

Toflaru mia cerut sa dau o declaratie in scris
 fapt pe care eu l-am refuzat.

Intrebare: De ce afirmi ca ai refuzat sa
 dai declaratie in scris? Daca ai fost cuprasut
 de organele sigurantei ca agentul lor provocator?

Raspuns: Desti am fost cuprasut de siguranta
 ca agent provocator totus nu am dat nici
 data declaratiei in scris de la 1931 incoace, tocmai
 eu rogul ca. Siguranta sa nu poata falsi
 asemenea documente in costea mea si a altor
 persoane, pris care mai putea demasca.

Intrebare: Inor siguranta avea deacuma
 suficiente probe ca esti agentul lor, fapt cor-
 firmat pris legaturile pe care le-ai avut deja cu
 comisarul soj Turcu?

Raspuns: Nu am vrut ca siguranta sa mai
 aiba si noi dovezi in costea mea ca provocator in
 afara de materialele compromitatoare pe care le avea
 deja anterior din 1931 si pe care le aveam deja
 dat vitrii.

Intrebare: Continuai relaterea de mitole?

Raspuns: Toflaru a scutat sa mi da
 cumentele ca pe baza materialului rezultat din
 cercetarea lui Miller ai putea sa ma trimitea

Semnatul

Urmasare: in justitie si sa fie condamnat la ani grei, dar
instrucotiile in cazul Miller sunt deja inchise
si pe de alta parte el spera ca eu ii voi face
serviciu dupa ce voi scapa de la Cersduti, el
nu vrea sa ma includa in procesul cindemii tipografiei.

Intrebare: Deci in mod concret Toftaru
urmarea scaparii sa primesti a pedepsii mica
pentru trecerea frauduloasa a frontierei, ca
ulterior sa te poti folosi pentru neputinta sa
ca agent al sigurantei?

Raspuns: Da, asa este. Toftaru nu
ma trimis in justitie ca membru al C.C. tocmai
eu scapam sa ma pot folosi ca agent
de siguranta.

Intrebare: Ce oranzament a intervenit
deci este de si Toftaru in urma faptului ca nu
ai fost trimis in justitie decit pentru trecerea frau-
duloasa a frontierei?

Raspuns: Toftaru mi-a spus ca dupa
vai termina eu procesul trecerii frauduloase a frontierei,
va lua legatură din nou cu mine, dandu-mi de
inteles ca atunci voi continua colaborarea cu
siguranta.

Intrebare: Pe ce considerent a luat
Toftaru aceste masuri?

Raspuns: Consider ca Toftaru a
procedat astfel in baza unui ordin superior instrucoti
precum am aratat deja eu am fost cunoscut
in directia generala a sigurantei ca agent pro-
vocator. Aceasta calitate a mea a fost cunoscuta
de inspectorul general Vintila Ionescu si comisarul
M. Turcu si prin ei probabil si de alti ofiteri din

Urmare: directia generala a sigurantei.

Intrebare: Arata in continuare ce s-a intamplat dupa arestarea duminica la directia generala a sigurantei?

Raspuns: La directia generala a sigurantei am stat circa 48 ore in care timp discutile portate cu Toflam nu au durat mai mult de o ora, iar cu altcineva nu am stat de vorba. Haturul sa cu Zigelbain si Rusnac nu le-am spus nimic despre propunerea pe care mi-a facut-o Toflam.

Am fost trimisi inapoi toti trei la Cernauti, depusi la inchisoarea militara si judecati inca in cursul unei septrimi. Am fost condamnati pe care la cate 8 luni inchisoare corectionala si depusi la penitenciarul civil din Cernauti.

Intrebare: Cu ce persoane ai fost impreuna in celula, ce alti detinuti ori mai cunoasteti in inchisoare si din personalul penitenciarului?

Raspuns: Am fost depus in aceeași celula cu Zigelbain si Rusnac cu care am stat tot timpul pana la eliberarea noastra. Dintr-o celula detinuti imi aduc aminte de un aarecar Vatach detinut politie originar din Hotin, de alti dupa nume nu mai aduc aminte.

No personalul inchisarii retin numele lui Rucacii directorul penitenciarului care anterior fusese la suceava.

Intrebare: Iaca in timpul detinerii stete la Cernauti ai fost vizitat de cineva la penitenciar?

Raspuns: In timpul detinerii mele la Cernauti am fost vizitat de Schraer si de sora mea sibi Raza.

[Signature]

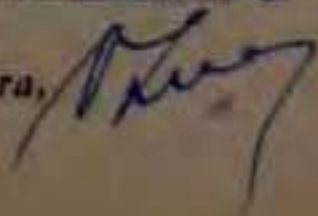
Urmas: Scriori mi-a comunicat ca, dupa caderea saastii
a plecat a o dawa garnitura in URSS compusa din
Forisch & Teohari Georgeanu si ca au reusit sa
treaca frontiera.

Cu dawa zile incinte de eliberarea Cerna-
utului de catre Armata Sovietica au fost vizitat
in inchisoare de soфия mea. Imediat dupa termi-
narea vorbitorului au fost condus de un functionar
al penitenciarului, ist un birou unde au fost
asptat de a persoana civila. Aceasta persoana
precum rezulta din spusole sofe ma amastia inca
din 1929 din timpul evenimentelor dela Lupeni, spunor-
du mi ca a lucrat in siguranta si ca in prezent
lucreaza la serviciul de castașionoz respectiv
serviciul de informatii de peste granita. Precizez
ca si eu am amasent aceasta persoana din
activitatea mea fecuta istucot l. am istebal daca
mai lucreaza la siguranta? In aca caz cred
ca o fost un organ de siguranta care in 1929
lucreze la Petrosani sau Timisoara si era
amasent si de Zarko, istucot in 1929. Zarko
mi-a facut legatura cu cineva dela siguranta din
Timisoara. Este posibil ca tocmai acesta si fost
aceasta persoana. In cursul discutiei orate
aceasta persoana mi-a propus sa istu in serviciul
secret din care facea el parte urmind sa fie
tinut pe teritariul Sovietic, dupa ce vai fi eliberat
din inchisoare cu scopul ca sa lucrez in
slujba serviciului de spionoz roman.

Intrebare. Cum urma sa se face fecura
de pe teritariul Sovietic?

Raspuns. Hu mi-a expoz in mod concis

Semnatura,

Urmasare: planul trecerii mele pe teritoriul sovietic insa din relatarea lui am inteles ca or fi posibil ca Cernovitul sa treaca in curand sub puterea sovietica si astfel fiind, eu voi ramanea pe teritoriul sovietic avand deci posibilitatea sa desfasor o activitate de spionaj in favoarea statului roman.

In omu raspuns ca in principiu as fi de acord cu aceasta insa imi este frica sa nu fiu demascat de siguranta romana la un moment dat. El mi-a raspuns ca siguranta nu are acest interes si totadata mia documentat sa adata ajuns in Uniunea Sovietica pe baza solicitii mele de membru al P.C.R. voi fi ridicat in functia de raspundere si astfel voi putea desfasura cu usurinta insarcinarea primita.

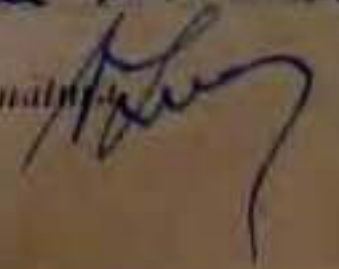
Intrebare: Ce insarcinari concrete tia trasat aceasta persoana in cazul ajungerii d^{te} pe teritoriul sovietic?

Raspuns: In linii generale mia spus ca va trebui sa dau ajutor persoanelor aflate in slujba serviciului de spionaj roman pe teritoriul U.R.S.S. si care se vor prezenta la mine.

Intrebare: Care erau aceste persoane si cum urma sa se faca aceasta legatura?

Raspuns: Concut inca nu mia spus ca cine sunt persoanele ce vor lua legatura cu mine pe teritoriul U.R.S.S. si in ce imprejurari se va face aceasta legatura. A romas ca dupa eliberarea mea sa reia din nou legatura cu mine urmand atunci sa mi dea instructiuni concrete.

Intrebare: Iti ai afirmat ca din gurile acestor persoane a reusit eliberarea Cernovitului intr-un viitor apropiat si astfel posibilitatea ramaneu

Semnatul

Urmas: de pe teritoriul Cernăuțului. Deci în această situație nu dar mai fi ivit posibilitatea să primești ulterior instrucțiuni. Trebuia deci să primești instrucțiuni concrete în situația aceasta?

Răspuns: Dacă toate lumea vorbea de posibilitatea unei eliberări apropiate a Cernăuțului totuși de data aceasta nu mi s-a trasat sarcini concrete și nu mi s-au indicat legături directe în URSS de această persoană.

Întrebare: Dole fiind aceste vorburi despre eliberarea Cernăuțului și astfel româncea de în teritoriul eliberat, ce posibilități ar mai fi avut persoana în cauză să revină legătura cu de pentru o ț. să. legăturile necesare?

Răspuns: Ar fi avut posibilitatea să mă evacueze și ulterior după ce mi-a dat instructorul concluzii să mă rețină pe teritoriul sovietic.

Întrebare: Di mai reține legătura cu această persoană ulterior?

Răspuns: Nu am mai reține legătura cu această persoană deoarece a doua ț. a intervenit ultimul sovietic și administrația închisorii reia comunicat că Cernăuțul respectiv Bucovina și Bucovina de Nord au fost cedate URSSului și n-are vrea parte române pe teritoriul sovietic.

Întrebare: În ce împrejurări ai fost de eliberat din închisoare?

Răspuns: Seara când mi s-a comunicat evacuarea orașului cu Zigelbariu, și Rusnac precum și toți ceilalți deținuți politici și o parte din cei de drept român care declarau conducerea închisorii să renunțăm pe loc. A doua ț. dimisată

Semnătură

Urmare: Sa pradas vacanarea inchisarii, gardarii
 case tuboia si ramona pentru a se preda trupelor
 Sovietice au parasit inchisoarea. Profitand de
 aceasta acotie detinutii de drept comun au fugit
 iar cei politici au ramas pe loc avand intentia
 de a ramane pana la venirea trupelor Sovietice.

Inte timp insa trei gardieni is store de
 ebrietate sau recitars si re-au botut omenis-
 lundu-mo eu impuscarea. Supa ce acotia au
 fugit dinau, re-am hotarat si iesim din inchi-
 sare fiindu-ne frica de recitarea gardenilor.

Am parasit inchisoarea, eu plecand la familia
 Buby Geigel activist in M.A.P.R. unde am stat pana
 la izbarea trupelor Sovietice cand ulam pezer-
 tat autoritatulu militare Sovietice. Si dupo ce
 mi sa stabilit identitatea si faptul ca fac parte
 din e.e. al I.C.R. am fost insarinat cu conducerea
 orasului pana la venirea autoritatulu civile Sovietice.

Intrebare: In timpul seduii d'ob pe
 teritariul Unionii Sovietice, ai suatat organele
 competente faptul ca ai fost agent provocator
 al figurantei romane si faptul ca ai primit
 insarinatori de a desfasura o activitate de
 spionaj pe teritariul U.R.S.S.?

Raspuns Nu am avotot si discortia
 sau escuses acest lucru, fiindu-mi frica
 de conseciate.

Dupo ce am citit prezentul proces verbal
 de interogatori eu euvoit si am constatat ca
 cele declarate de mine corespund istu totu il
 sustin si amnez rezult de rivari.

Orchestrator

Sept. 1944
 Membru

Semnatu

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul IVOA VASILE, născut în anul 1908, în comuna Gămlina - Trei Scaune, de profesie lăcătuș, cu ultimul domiciliu în București str. Romniceanu nr. 22.-

18 Septembrie 1953, București.

Interogatoriul a început la ora 21,10

" s'a terminat "

Intrebare:

După arestarea și condamnarea d-tale din 1925, când ai fost pus în libertate?

Răspuns:

Am fost pus în libertate în Aprilie 1928, după trei ani de detențiune la Penitenciarul Jilava.-

Intrebare:

După eliberarea d-tale unde te-ai stabilit și ce ai făcut?

Răspuns:

M'am stabilit la Brașov lucrând la atelierul de lăcătușerie "Răc" iar ulterior la un garaj.-

În Iulie 1928, am plecat la Congresul al IV-lea al P.C.R. care s'a ținut în URSS.-Înainte de plecare i-am comunicat lui ZAHIU că voi pleca la Congres.-Am plecat la București, unde în urma măsurilor luate de ZAHIU am intrat în legătură cu subinspectorul de siguranță BANCIULESCU PRO-DOR dela Siguranța Generală, cărui deasemeni i-am comunicat că plec la congresul P.C.R. din URSS, comunicându-i și punctul de trecere prin Tighina.-

M'am înțeles cu BANCIULESCU că la întoarcere voi da raport asupra celor petrecute la Congres.-

Intrebare:

Când te-ai întors dela Congresul al IV-lea și ce s'a întâmplat în continuare?

Răspuns:

M'am întors în cursul lunii August 1928 la Brașov, fără să mă opresc în București.-

La Brașov am dat un raport detaliat inspectorului de siguranță ZAHIU, asupra desfășurării celui de al IV-lea congres al P.C.R.-ului.-

Întrebare:

După aceasta când te-ai întors la București?

Răspuns:

M'am reîntors la București, în Septembrie 1928, fiind chemat de C.C. pentru a munci acolo.- Acest lucru l-am comunicat și lui ZAHIU care din nou mi-a făcut legătura cu BANCIULESCU de la Siguranța Generală din București.-

Sosind la București am luat personal legătură cu BANCIULESCU, comunicându-i că am venit pentru a activa în C.C. Acesta mi-a spus că să-l țin la curent cu activitatea mea în C.C. dându-mi în acest scop și un agent de legătură care cred că se numea GEORGEȘCU.-

Nu știu dacă acesta era numele său adevărat însă locuia pe str. Sf. Apostoli și era un tip cu fața ciupită de vărsat.-

Întrebare:

Cât timp ai ținut legătură prin acest agent cu BANCIULESCU și ce material ai dat prin acesta?

Răspuns:

Am ținut legătură până în luna Februarie 1929, în care timp i-am dat material scos de partid.-

Întrebare:

În această perioadă ai mai fost chemat sau reținut de Siguranță?

Răspuns:

În ziua de 24 Decembrie 1928, dimineața pe la orele 8 am plecat de la locuința mea din str. Miracol având întâlnire cu DORI GOLDSTEIN, am observat că sunt urmărit de doi agenți.- Aceștia m'au suit într'un taxi ducându-mă la Siguranța Generală.- Aici am fost predat comisarului de serviciu care mi-a făcut percheziția corporală mându-mi toate actele și obiectele găsite asupra mea.-

Întrebare:

Cât timp ai stat în camera ofiterului de serviciu și unde ai fost dus de aici?

Răspuns:

Aici am stat circa 1/2 ^{oră} după care am fost dus în biroul lui BANCIULESCU, care de altfel mă și aștepta.-

Intrebare:

Cât timp ai stat la BANCIULESCU în birou și ce ai discutat cu el?

Răspuns:

În biroul lui BANCIULESCU am stat circa 1/4 oră în care timp a luat rezoluția congresului IV-lea al P.C.R. în care erau făcute sublinieri cu creion roșu și albastru cerându-mi lămuriri în legătură cu textul rezoluției.- După ce l-am dat indicațiile cerute m'a introdus în biroul inspectorului general VIȘTILA IOVESCU.-

Intrebare:

De unde a procurat BANCIULESCU acest exemplar al rezoluției congresului al IV-lea?

Răspuns:

Prin agentul de legătură eu de fapt trimiseseam în prealabil lui BANCIULESCU material de partid printre care cred că se afla și rezoluția congresului al IV-lea. Totuși, când am sosit de la Siguranță vrând să verific de unde a procurat Siguranța rezoluția, am cerut înapoi de la toți membrii C.C. exemplarele ce le-au fost date spre folosință.-

Toți au restituit exemplarele primite afară de grupul MARGULIUS - STERNBERG.- Uterior, la insistențele mele MARGULIUS mi-a restituit exemplarul ce îl avea în primire și atunci am văzut că acest exemplar era subliniat cu creion roșu și albastru la fel ca acela pe care l-am văzut la BANCIULESCU.- Intrucât nu a lipsit nici un exemplar deduc că exemplarul văzut de mine la Siguranță a provenit de la MARGULIUS.-

Intrebare:

Mai sus ai afirmat că este posibil ca rezoluția să fi fost predată de d-ta Siguranței?

Răspuns:

Nu exclud nici această posibilitate pentru următorul motiv:

Cu câteva zile înainte de ridicarea mea din Dec. 1928 pe linie de partid am avut o întâlnire cu CĂNĂR, cărui urma să-i predau material de partid.- Despre această întâlnire am anunțat pe agentul de legătură dintre mine și BANCIULESCU, cărui i-am și predat geanta cu întreg materialul de partid, arătându-i și locul întâlnirii, astfel că în locul

meu s'au prezentat agenții siguranței la această întâlnire, ridicându-l pe GABRE.-

Pentru a ascunde această acțiune în fața Partidului, am spus că am fost urmărit de siguranță și am aruncat servietele cu materialul de partid.-

Cred că între materialul de partid ce se afla în geantă pe care am predat-o agentului de legătură, se găsea și rezoluția congresului IV și astfel fiind este posibil că rezoluția a ajuns în mâna siguranței pe această cale.-

Întrebare:

După ce ai fost introdus în biroul inspectorului VINTILA IONESCU cât ai stat acolo?

Răspuns:

Înainte de a mă introduce la VINTILA IONESCU, BANCIULESCU mi-a spus că mă duce la inspectorul general și să am grijă de felul cum vorbesc întrucât de aceasta depinde libertatea mea.-

După ce m'a introdus în cabinetul lui VINTILA IONESCU m'a lăsat singur cu acesta iar el, BANCIULESCU s'a retras.-

VINTILA IONESCU a început să mă interogheze despre activitatea mea cât și a C.C. al P.C.R., la care eu i-am răspuns că nu activez în C.C. al P.C.R. ci activez în C.C. al Blocului Muncitoresc Țărănesc.- El m'a întrebat de rezoluția Congresului al IV-lea la care eu am răspuns că nu cunosc, iar referitor la suma de bani ce o aveam la mine i-am spus că sunt banii Blocului pentru ziare.- În general căutam să camuflez și să neg activitatea mea în C.C.-

După o discuție care a durat circa 1/2 oră VINTILA IONESCU m'a predat unui comisar care ulterior m'a arestat în anul 1953, ca să consemneze în procesul verbal privind cele declarate de mine.-

Întrebare:

Ce s'a întâmplat după ce ai dat această declarație?

Răspuns:

După ce am dat această declarație ea a fost predată cred lui VINTILA IONESCU, iar eu am rămas și pe mai departe reținut într'un birou, până după masă când a sosit BANCIULESCU, care mi-a făcut reproșuri pentru că nu am spus adevărul lui VINTILA IONESCU.-

BANCIULESCU m'a convins să mergem din nou la VINTILA IONESCU și să expună situația mea respectiv faptul că eu am făcut servicii Siguranței.-Intr'adevăr m'a introdus din nou la VINTILA IONESCU, spunându-i că pe lângă activitatea mea ilegală am adus și servicii Siguranței.

La întrebarea lui VINTILA IONESCU că de când colaborez cu Siguranța, BANCIULESCU i-a răspuns că de când am esit din închisoare, respectiv din Aprilie 1928.-

În continuare VINTILA IONESCU a întrebat dacă sunt retribuit pentru serviciile mele la care BANCIULESCU a răspuns negativ, atunci VINTILA IONESCU i-a dat dispoziții lui BANCIULESCU să fie încadrat și plătit ca agent informator al Siguranței, dându-mi-se suma de 2-3000 lei lunar retroactiv, adică circa 16.000 lei.-

Pentru această sumă am și semnat o chitanță în fața lui VINTILA IONESCU pe care a luat-o BANCIULESCU.- Plecând din cabinetul lui VINTILA IONESCU, BANCIULESCU mi-a spus că acești bani o să mi-i dea altădată, iar cu acea ocazie mi-a dat numai 1.000 lei, bani de drum, reținându-mi însă suma de 16.000 lei, ces'au găsit asupra mea cu ocazia aducerii mele la Siguranța Generală, bani ce erau proprietatea mea personală, însă despre care, la întrebarea lui VINTILA IONESCU, am declarat că formează proprietatea Blocului Muncitoresc Tărănesc.- Această sumă VINTILA IONESCU a declarat-o confiscată crezând că într'adevăr banii formează proprietatea Blocului.-

Întrebare:

Precizează condițiunile în care s'a făcut recrutarea cu această ocazie de către VINTILA IONESCU, respectiv ce angajament ți-ai luat?

Răspuns:

Recrutarea mea, respectiv confirmarea acestei recrutări făcută de VINTILA IONESCU a fost perfectuată prin faptul că, acesta a dat dispoziții lui BANCIULESCU să mă încadreze ca agent informator al Siguranței, cu salariu lunar.- Alte detalii în fața lui VINTILA IONESCU cu această ocazie nu am stabilit.-Ieșind din cabinetul lui VINTILA IONESCU, i-am spus lui BANCIULESCU că deacum m'am angajat la Siguranță și astfel eu nu mă mai întorc în mișcarea muncitorească, întrucât eu socoteam că deacum eu am devenit un funcționar al Siguranței.-

BANCIULESCU mi-a spus că, chiar din contră, rolul meu este să continui activitatea mea în cadrul mișcării muncitorești, pentru a putea astfel informa Siguranța.-

Ne-am înțeles cu BANCIULESCU, ca să ~~se~~ activez mai departe în mișcare.- Am stabilit că legătura între mine și el voi stabili prin corespondența trimisă pe adresa Siguranței Generale, pe inițialele M.C. Această corespondență urma să o trimit prin poștă.- În același timp mi-a spus să mențin legătura cu el și prin agentul pe care-l aveam deja în prealabil, care a fost persoana ciupită la față, de care vorbisem deja în prealabil.- I-am spus lui BANCIULESCU, că cu acesta nu vreau să mai țin legătura, deoarece mă desconspira.- Atunci BANCIULESCU mi-a spus că îmi va da un alt agent, dar până atunci să mă conving, dacă nu sunt demascat sau bănuit de mișcare.-

Mu-mi este clar cum am stabilit legătura cu BANCIULESCU după această întâmplare, însă cert este că am reluat legătura cu el înainte de arestarea mea din Februarie 1929.-

Intrebare:

În ce împrejurări ai fost pus în libertate cu ocazia reținerii d-tale din 24 Decembrie 1928, la Siguranța Generală?

Răspuns:

După ce am eșit din cabinetul lui VINTILA IONESCU și am pus la punct problemele cu BANCIULESCU în modul mai sus arătat, acesta a plecat din nou, lăsându-mă într'un birou cu niște agenți.- Seara pe la orele 8, BANCIULESCU s'a întors și după ce mi-a restituit lucrurile și mi-a dat 1000 lei, m'a trimis cu doi agenți la gară.- Aici aceștia mi-au predat un bilet de tren până la Brașov și m'au suit în tren, astfel că am fost trimis la urmă.-

Intrebare:

Care a fost scopul acestei trimiteri la urmă?

Răspuns:

Eu știu ce scop a urmărit cu acesta Siguranța, a fost probabil o manevră din partea lor, pentru a mă acoperi în fața mișcării.-

Intrebare:

Când te-ai întors după aceasta din nou la București?

Răspuns:

Chiar a doua zi, adică în ziua de 26 Dec. 1928, m'am reîntors la București.-

Intrebare:

Ce ai comunicat Partidului din toată această problemă?

Răspuns:

Am arătat numai faptul că am fost dus la Siguranță și audiat de BANCIULESCU și VINTILA IONESCU și că am declarat că activez la Bloc.-In legătură cu trădările făcute lui ZAHIU, BANCIULESCU și VINTILA IONESCU, precum și despre angajarea mea față de Siguranță, nu am vorbit nimic, ascunzând aceste trădări în fața Partidului.-

Prezentul proces verbal de interogatoriu, după ce l-am citit din cuvânt în cuvânt și am constatat că el corespunde întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.-

ss. Vasile Luca

ANCHETATOR:
CAPITAN DE SECURITATE

Gh. Mesei

OM/3 BK.

Proces-Verbal de interogator

Arestat de Luca Vasile nascut in anul 1898 in com.
Catolina - Trei Scourne - de profesie lacatusu si ultimul
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
domiciliu in Bucuresti Nr. Romniceanu Nr. 22

Pe 18 Septembrie 1953

Orașul Bucuresti

Interogatoriul a inceput la ora 21 și 10 min.

„ s'a terminat la ora _____ și _____ min.

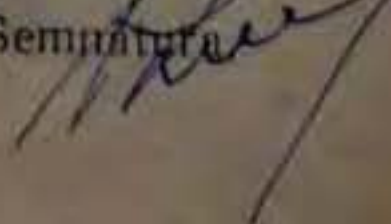
Intrebare: După arestarea și condampnarea d-tale din 1925
când ai fost pus in libertate?

Răspuns: Am fost pus in libertate in Aprilie
1928 după trei ani de detentione la penitenciarul Jitova.

Intrebare:
După eliberarea d-tale unde te-ai stabilit și ce
ai făcut?

Răspuns:
M-am stabilit la Brasov lucrând la atelierul
de încălțășuri Răc iar ulterior la un garaj.

In Iulie 1928 am plecat la congresul al 10-lea
al P.C.R. care s'a ținut in UR.S.S. Inainte de plecare i-am
comunicat lui Zahiu că voi pleca la congres. Am plecat
la Bucuresti unde in urma măsurilor luate de Zahiu am
intalnit in legătură cu subinspectorul de siguranță Bocuș-
lescu Teodor detașat la siguranța generală, cămăra deosebită
i-am comunicat că plec la congresul P.C.R. din UR.S.S. comu-
nicandu-i și punctul de trecere prin Tighina.

Semnatura

Urmasare: M'am intales cu Boinulescu, ca la intoarcere voi da raport asupra celor petrecute la congres.

Intebare:

Cand te-ai intors dela congresul de iulie si ce s'a intimplat in continuare?

Raspuns:

M'am intors in cursul lunii August 1968 la Brasov, fara sa mi oprese in Bucuresti.

La Brasov am dat un raport detaliat inspectorului de siguranta Zakiu, asupra desfasurarii celui de al 10-lea congres al P.C.R.

Intebare:

Dupa aceasta cand te-ai intor la Bucuresti?

Raspuns:

M'am intors la Bucuresti in Septembrie 1968 fiind chemat de C.C. pentru a munci acolo. Acest lucru l'am comunicat si lui Zakiu care dinau mi-a facut legatura cu Boinulescu dela siguranta generala din Bucuresti.

Losind la Bucuresti am luat personal legatura cu Boinulescu, comunicandu-i ca am venit pentru a activa in C.C. Acesta mi-a spus ca so-l tin la curent cu activitatea mea in C.C. dandu-mi in acest scop si un agent de legatura care und ca se numea Georgescu.

Eu stiu daca acesta era numele sau adevorat iura lacuia pe str. Sf. Apostoli si era un tip cu fata curpita de vârsat.

Intebare:

Cat timp ai tinut legatura prin acest agent cu Boinulescu si ce material ai dat prin acesta?

Raspuns:

Semnatura,

Urmare: Am tinut legatură până în luna Februarie 1929 în care timp iam dat materialul scos de partid.

Intebare:

În această perioadă ai mai fost chemat sau reținut de siguranță?

Răspuns:

- În ziua de 24 decembrie 1928 dimineața pe la orele 8 am plecat de la locuința mea din st. Miracol având întâlnire cu toxi Goldstein, am observat că sunt urmărit de doi agenți. Acesta m-au suit într'un taxi ducându-mă la siguranța generală. Aici am fost predat comisariatului de serviciu care mi-a făcut percheziția corporală luându-mi toate actele și obiectele găsite asupra mea.

Intebare:

Cât timp ai stat în camera ofiterului de serviciu și unde ai fost dus de aici?

Răspuns:

Aici am stat circa 1/2 oră după care am fost dus în biroul lui Bănculescu care deolftel m-a și aștepta.

Intebare:

Cât timp ai stat la Bănculescu în birou și ce ai discutat cu el?

Răspuns:

În biroul lui Bănculescu am stat circa 1/2 oră în care timp, a fost rezoluția congresului în-ol l.C.R. în care erau făcute sublinieri cu creion roșu și albastru existându-mi Lomurini în legatură cu textul rezoluției. După ce iam dat indicațiile amute ma intraxus în biroul inspectorului general Vintilă Jonescu.

Intebare:

Semnătura

-4-

Urmare: De unde a procurat Bănculescu acest exemplar
al rezoluției congresului IV?

Răspuns:

Prin agentul de legătură au de fapt trimis-
sem în prealabil lui Bănculescu material de partid
primit care cred că se afla și rezoluția congresu-
lui IV. Tătuș când am avut dela siguranță urând
să revie de unde a procurat siguranța rezoluția, am
acum înapoi dela tali membrii CC exemplarele
ce le-au fost date spre fotosistă.

Tali au restituit exemplarele primite
afară de grupul Margolius - Sternberg. Ulterior
la insistențele mele Margolius mi-a restituit exem-
plarul ce îl avea în primite și atunci am văzut
că acest exemplar era subliniat cu creion roșu și
albăstru la fel ca acela pe care l-am văzut la
Bănculescu. Istovăț nu a lipsit nici un exemplar
dece că exemplarul văzut de mine la siguranță
a provenit dela Margolius.

Întrebare:

Mai sus ai afirmat că este posibil ca
rezoluția să fi fost predată de dle siguranței?

Răspuns:

Nu exclud nici această posibilitate
pentru următorul motiv:

Cu câteva zile înainte de ridicarea mea
din decembrie 1928 pe linie de partid am avut
o întâlnire cu Caner căruia urma să-i predau
material de partid. Despre această întâlnire
am anunțat pe agentul de legătură dintr-o mîine
și Bănculescu, căruia i-am și predat geanta
cu întreg materialul de partid arătându-i și locul

Stambila,

Urmare: intalnirii, astfel ca in locul meu s'au prezentat agentii sigurantei la aceasta intalnire ridicandu-l pe Caner.

Pentru a ascunde aceasta actiune in fata partidului am spus ca am fost urmarit de siguranta si am oprit servieta cu materialul de partid.

Cred ca intre materialul de partid ce se afla ingearna pe care am predat a agentului de legatura, se gasea si rezolutia congresului IV - si astfel fiind este posibil ca rezolutia a ajuns in mana sigurantei pe aceasta cale.

Intrebare:

Dupa ce ai fost introdus in biroul inspectorului Vintila Jonescu cat ai stat acolo?

Raspuns:

Inainte de a ma introduce la Vintila Jonescu, Banculescu mi-a spus ca ma duce la inspectorul general si sa am grije de felul cum vorbesc intrucat de aceasta depinde libertatea mea.

Dupa ce ma introdus in cabinetul lui Vintila Jonescu ma lasat singur cu acesta iar el Banculescu sa retras.

Vintila Jonescu a inceput sa ma intrebase despre activitatea mea cat si a C.C. al P.C.R., la care eu i-am raspuns ca nu activez in C.C. al P.C.R. ci activez in C.C. al Blocului muncitoresc-toraresc. El ma intebat de rezolutia congresului al IV-lea la care eu am raspuns ca nu venase, iar referitor la suma de bani ce a oarecum la mine i-am spus ca sunt bani blocului pentru Ziare. In general cautam sa camuflam si sa neg

Scrima

Urmare: activitatea mea in C.C.

Dupa a discutie care a durat circa 1/2 ora
-Vintila Jonescu- ma predat unui comisar care ulterior
ma arestat in anul 1933 - ca sa consemneze in
proces verbal privind cele declarate de mine.

Intrebare:

De sa a intamplat dupa ce a dat aceasta
declaratie?

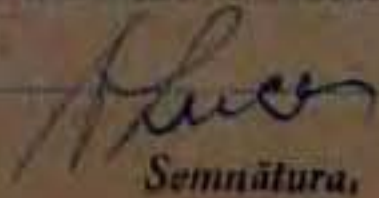
Raspuns:

Dupa ce am dat aceasta declaratie ea
a fost predata cred lui Vintila Jonescu, iar eu am
ramas si pe mai departe retinut intr'un birou,
pana dupa masa cand a sosit Banculescu, care
mi-a facut reprosurile pentrucă nu am spus adevarul
lui Vintila Jonescu.

Banculescu ma convins sa mergem
din nou la Vintila Jonescu si sa expun situatia
mea respective faptul ca eu am facut servicii
sigurantei. Intradevar ma intradus din nou la Vintila
Jonescu, spunandu-i ca pe langa activitatea mea
ilegala am adus si servicii sigurantei.

La intrebarea lui Vintila Jonescu,
ca de cand colaborez eu siguranta, Banculescu
mi-a raspuns ca de cand am iesit din inchisoare
respective din Aprilie 1928.

In continuare Vintila Jonescu a intebat daca
sunt retribuit pentru serviciile mele la care Bancu-
lescu a raspuns negativ, atunci Vintila Jonescu
i-a dat dispozitie lui Banculescu sa fie inca-
drat si platit ca agent informator al sigurantei,
dându-mi suma de 2-3000 lei honor retractor,
adica circa 16.000 lei.

Semnatura.

Urmare: Pentru aceasta suma au si reunit o chitanta in fata lui Vintila Jonescu pe care o luat a Boinulescu. Plecand din cabinetul lui Vintila Jonescu, Boinulescu mi-a spus ca acesti bani o sa mi dea altadata, iar cu ocaz ocazie mi-a dat numai 1000. Lei bani de drum reposesandu-mi insa suma de 10.000 lei ce s-au gasit asupra mea cu ocazia plecarii mele la Siguranta generala bani ce erau proprietatea mea personala insa despre care, la intrarea lui Vintila Jonescu am declarat ca formeaza proprietatea statului muncitoresc taranesc. Acest suma Vintila Jonescu a declarat a confiscata, apoi ca intradevar banii formeaza proprietatea statului.

Intrebare:

Preceaza conditiunile in care s'a facut recutarea cu aceasta ocazie de catre Vintila Jonescu, respectiv ce angajament s'ar luat?

Raspuns:

Recutarea mea, respective confirmarea acestei recutari facuta de Vintila Jonescu a fost perfectata prin faptul ca, acesta a dat dispozitii lui Boinulescu sa ma incadrese ca agent informator al Sigurantei, cu salariu lunar. Alte detalii in fata lui Vintila Jonescu in aceasta ocazie nu am stabilit. Depind din cabinetul lui Vintila Jonescu, si-am spus lui Boinulescu, ca deacuma m'am angajat la Siguranta si astfel eu ma voi intorc in muncile muncitoresti, intrucat eu docteam ca deacuma eu am devenit un functionar al Sigurantei.

[Signature]
Schizmatu

Urmasare: Branculescu mi-a spus ca, chiar din contra, nobil meu este sa continui activitatea mea in cadrul miscarii muncitoresti, pentru ce putea astfel in forma siguranta.

Ne-am inteles cu Branculescu, ca eu sa activez mai departe in miscare. Am stabilit sa legatură între mine si el vom mentine prin corespondenta trimisi pe adresa Agentiei generale pe initialele M. C. - aceste corespondente urma sa o trimit prin posta. In același timp mi-a spus, sa mentin legatura cu el si prin agentul pe care - l aveam deja in prealabil, care a fost permanent sclipita la jobi, de care vorbim deja in prealabil. - D-am spus lui Branculescu ca eu acesta nu vreau sa mai tin legatura, deoarece ma dezinteres. Atunci Branculescu mi-a spus ca mi va da un alt agent, dar prima atunci sa ma conving, daca nu sunt deosecat sau banuit de miscare.

Am -mi este clar cum am stabilit legatura cu Branculescu dupa aceasta intampinare, insa uit este ca am relnut legatura cu el inaintea de cresterea mea din Februarie 1929.

Intrebare:

Ma ce imprejurari ai fost pus in libertate in ocazia Retinerii dtele din 24 dec. 1928 la Sig. Jucosca?

Răspuns:

Dupa ce am iesit din cabinetul lui Dimitrie Jucosca si am pus la punct problemele cu Branculescu in moduri mai sus aratate, acesta se plecat din nou, lasandu-ma intr-un birou cu niste agenti. Iarna pe la orele 8, Branculescu s-a intors si dupa ce mi-a restituit bucuria M mi-a dat 1000 lei, mi-a trimis cu 2 agenti la gară. - aici reestră mi-au

Semnatura

Urmare: predat un bilet de tren pînă la Brașov și m'am dus în tren, astfel că, am fost trimis la români.

Întrebare:

Care a fost scopul acestei trimiteri la români?

Răspuns:

Am știut de scop și umărit în aceasta direcție, a fost probabil o manevră din partea lor, pt. a mă scopeți în fața mișcării.

Întrebare:

Când te-ai întors după aceste din nou la București?

Răspuns:

Chiar a doua zi, adică în ziua de 26 dec. 1928 m'am întors la București.

Întrebare:

Ce ai comunicat partidelui din toată această problemă?

Răspuns:

Am evitat numai faptul că am fost dus la Gyuranta și condus de Bănculescu și Mitrolea Ionescu și că am declarat că activez la bloc. În legătură cu trădările făcute lui Zalmi, Bănculescu și Mitrolea Ionescu, precum și despre angajarea mea față de Gyuranta, nu am vorbit nimic, ascunzând aceste trădări în fața partidului.

Rezultul proces verbal de interogatoriu, după ce l'am citit din curînt în curînt și am constatat că, el corespunde în formă cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

Ofiter anchetator

Capitan de securitate

[Signature]

Anchetat:

[Signature]

Semnatura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU.

Arestatul LUCA VASILE născut în anul 1898 în com. Cătălina Trei Scaune, de profesie lăcătuș cu ultimul domiciliu în București str. Romniceanu nr.22.

19 Septembrie 1953 - București -

Interogatoriul a început la ora 9,15 min.
" s'a terminat la ora.....

Intrebare:

În procesul verbal de interogatoriu din 18 Sept. 1953 ai declarat că după ce ai fost pus în libertate în Aprilie 1928 dela Jilava te-ai întors la Brașov.

Arată detaliat cum ai reluat legătura cu Partidul și ce activitate ai desfășurat?

Răspuns:

După reîntoarcerea mea la Brașov în primăvara anului 1928, am luat legătură cu ABRAHAM BERNAT secretarul sindicatului unitar care avea legături și cu Partidul și care se consfătuia cu mine în diferite probleme sindicale și de Partid.

Menționez că organizația de Partid din Brașov din acel timp, a fost foarte slabă și se compunea doar din 2-3 membri care activau pe linie sindicală.

În luna Mai sau Iunie 1928 a sosit din Viena la Brașov un delegat al internaționalei M.O.P.R.-ului și din însărcinarea C.C. respectiv a secretarului general KOBLES care se afla la Viena, mi-a încredințat reorganizarea M.O.P.R.-ului din țară peste capul conducerii MOFR-ului din București deținută și dirijată până atunci de grupul Margulius -Sternerg-Laty Forisch.

Cu această ocazie acest delegat mi-a predat și 1000 dolari.

Am discutat această problemă cu ABRAHAM și am căzut de acord ca înainte de a prelua această însărcinare să stăm de vorbă atât cu conducerea Partidului cât și cu centrala M.O.F.R.-ului la București. În acest scop am așteptat reîntoarcerea la Brașov a delegatului MOPR-ului care venise din Viena și care între timp plecase în Bulgaria.

După ce acest delegat s'a reîntors la Brașov i-am expus punctul nostru de vedere cu care a fost de acord și el și am plecat toți trei la București pentru a pune la punct aceste probleme. Luând legătură la București cu STEFAN FORISCH, acesta m'a sfătuit să nu intru în activitatea M.O.F.R.-ului întrucât pentru mine sunt rezervate alte sarcini de partid. Nu mi-a spus despre ce sarcini este vorba dar am înțeles că vrea să mă bage în C.C. al Partidului urmând să primesc instrucțiuni.

M'am reîntors la Brașov în așteptarea instrucțiunilor.

În perioada Iunie-Iulie 1928, ABRAHAM BERNARD a convocat activiștii dela Brașov și ne-a comunicat că el a fost desemnat de conducerea partidului pentru a participa ca delegat la o conferință de Partid ce se va ține undeva în străinătate.

Cu această ocazie el a spus că în caz dacă nu va putea obține pașaport pentru a putea pleca în mod legal atunci el renunța de a mai pleca. Atunci activul din Brașov a hotărât să plec eu ca delegat.

Am plecat la București unde am luat legătură cu NICOLSKI, DORI GOLDSTEIN, FORISCH făcându-se cunoscut că eu am fost desemnat de org. Brașov să plec la această conferință. FORISCH și ceilalți au fost de acord cu aceasta și mi-a dat instrucțiuni de a pleca în Ardeal pentru a lua legătură cu ceilalți delegați care urmau și ei să plece în vederea organizării plecării în comun. Tot cu această ocazie s'a hotărât și punctul de trecere și instrucțiunile tehnice.

M'am deplasat în Ardeal unde am luat contact la Arad cu MATRAIS PETRE și la Tr. Mureș cu BENKE PAUL ambii delegați la conferință. Am fixat cu ei data și locul întâlnirii la București pe șoseaua Kiseleff în apropiere de Piața Victoriei.

Intrebare:

În perioada evenimentelor relatate mai sus adică de la eliberarea d-tale în Aprilie 1928 din penitenciarul Jilava și până la plecarea în URSS la congresul al IV-lea din Iulie 1928 cu cine ai avut legătură din partea Siguranței?

Răspuns:

În această perioadă am avut legătură cu inspectorul de Siguranță din Brașov ZAHIU și apoi cu subinspectorul general de Siguranță BANCIULESCU TEODOR.

Intrebare:

Arată detaliat cum ai intrat în legătură cu aceștia în această perioadă și ce activitate ai desfășurat din însărcinarea lor?

Răspuns:

După ce am fost pus în libertate din penitenciarul Jilava în Aprilie 1928 m'am reîntors la Brașov.

Aproximativ la o lună după reîntoarcerea mea am fost chemat la Siguranță de către inspectorul ZAHIU care trimisese după mine pe agentul de Siguranță MUNTEANU ION.

ZAHIU s'a interesat cu ce mă ocup și din cine se compune activul de Partid din Brașov.

I-am arătat că activul de Partid se compune din ABRAHAM EERNAND, KIES BARBARA și MELAS VILHELM. ZAHIU mi-a cerut să îl informez și în viitor despre activitatea acestora și în general despre activitatea ilegală a Partidului. Eu am fost de acord și i-am promis că îl voi servi.

După ce m'am întors de la București în urma discuțiilor purtate acolo despre problema M.O.P.R. eu am comunicat lui ZAHIU faptul că a fost un delegat al M.O.P.R. ului de la Viena la Brașov și că pe mine vor să mă coopteze în C.C. al P.C.R.

Însfârșit după ce s'a hotărât să fiu trimis ca delegat la conferința de Partid în străinătate în drum din Ardeal spre București m'am dat jos la Brașov deși

instrucțiunile partidului au interzis acest lucru și i-am comunicat lui ZAHIU faptul că voi pleca la o conferință de partid în URSS prin punctul Tighina, precum și numele delegațiilor care urmau să plece împreună cu mine. ZAHIU mi-a spus că acest lucru trebuie să-l comunice neapărat la București subinspectorului BANCIULESCU și eu să i-au neapărat legătură cu el înainte de plecare.

ZAHIU personal nu mi-a trasat cu această ocazie sarcini deosebite în legătură cu plecarea mea în URSS întrucât nu știa încă dacă Siguranța Generală va permite trecerea noastră în URSS sau va lua măsuri pentru arestarea delegațiilor fie la București sau la frontieră.

Sosit la București la ora fixată am găsit pe ceilalți doi delegați la locul de întâlnire fixat dinainte și după ce le-am spus că am ceva treabă și să mă aștepte pe șosea am plecat la locul de întâlnire fixat în prealabil încă la Brașov cu ZAHIU unde eram așteptat de un agent de siguranță care ma recunoscut imediat și ma condus la BANCIULESCU.

Menționez că eu eram convins că în timp ce eu stau de vorbă cu acest agent cei doi delegați vor fi arestați întrucât eu comunicasem la Brașov lui ZAHIU și locul unde urma să mă întâlnesc cu delegații și astfel fiind am crezut că nici nu vom pleca la Congres.-

Precum s'a văzut însă ulterior, Siguranța nu a luat măsuri pentru arestarea delegațiilor întrucât avea alte scopuri.-

Intrebare:

Ce alte scopuri crezi că putea să aibă Siguranța?

Răspuns:

Cred că Siguranța cunoștea deja în acel timp divergența ce exista pe de o parte între activul din București compus din FORIS, MARGULIUS, STERNBERG, DORI GOLDSTEIN și pe de altă parte conducerea partidului ce se afla la Viena în frunte cu KOBLES ELEK.-

Intrucât Siguranța avea legături cu unii activiști din activul Bucureștiului, cum au fost: MARGULIUS, STERNBERG, cred că avea interesul ca la conducerea Partidului să ajungă aceste elemente din București cu care aveau legături.-

Intrebare:

După ce si luat legătură cu BANCIULESCU la București, cu această ocazie, arată ce discuții ai purtat cu aceste și ce însărcinări concrete ți-a trasat BANCIULESCU în legătură cu plecarea d-tale la Congresul al IV-lea?

Răspuns:

După ce m'am întâlnit cu agentul Siguranței care mă aștepta în Piața Victoriei colț cu Sos. Kisaleff, împreună cu el am mers la TRCDR BANCIULESCU la Siguranță, care mă aștepta.-

Deși știa cele comunicate de mine lui ZAHU în legătură cu plecarea noastră în URSS, totuși i-am relatat și acestuia din nou despre conferința la care trebuia să plec și pregătirile ce s'au făcut în vederea plecării la această conferință, adică faptul că conferința va avea loc în URSS, cine sunt delegații, cum și unde se va trece granița în URSS.-

Eu i-am spus lui BANCIULESCU să nu mă rețină mult timp întrucât sunt așteptat de ceilalți delegați varez ar putea să prindă bănuială dacă voi lipsi prea mult timp.-

BANCIULESCU mi-a spus că Siguranța este de acord cu plecarea noastră la această conferință și că nu vor lua nici o măsură de arestarea noastră.-

Eu nu am dat crezare spuselor lui BANCIULESCU și am vrut să renunț dela plecare întrucât am crezut că în momentul trecerii frontierei la Tighina vom fi arestați cu toții.- Acest lucru i-am și comunicat lui BANCIULESCU, care însă m'a asigurat că nu vom fi arestați și a insistat să plec la conferință.- În continuare BANCIULESCU mi-a spus că la reîntoarcere să-i relatez tot ce am auzit la conferință și în general tot ce am constatat în timpul călătoriei mele în URSS.-

Intrebare:

D-ta ai fost de acord cu însărcinarea, respectiv sarcinile trasate de BANCIULESCU?

Răspuns:

Da, am fost de acord și i-am promis că după întoarcere îl voi informa despre cele cerute de el.-

Intrebare:

Deci în concluzie, din cele expuse chiar de d-ta rezultă că ai plecat la această conferință în URSS, din însărcinarea lui BANCIULESCU, respectiv a Siguranței?

Răspuns:

Da recunosc, aceasta înseamnă că am plecat în URSS din însărcinarea Siguranței.-

Intrebare:

Arată d-ta amănunțit cum s'a desfășurat tehnica trecerii frontierei în URSS?

Răspuns:

Bin București am plecat toți trei cu trenul la Tighina, unde am sosit dimineața devreme.-

La gară am fost așteptați de NICOLSKI care ne-a condus într'o casă din orașul Tighina, unde am stat până seara.- Aici ne-am întâlnit și cu FORIS iar o altă parte din delegați trecuse deja frontiera.- Pe întuneric am plecat pe jos într'un sat depe malul Nistrului unde am fost din nou introduși într'o casă.- Aici am așteptat puțin și pe urmă cu două călăuze venite din URSS am mers până la malul Nistrului unde călăuzele au dat semnale cu lanterna.-

Atunci depe malul sovietic a venit o barcă care ne-a luat pe toți și ne-a trecut în URSS.- Am plecat la Odesa iar de aici la Harcov în a cărui apropiere a avut loc și Congresul.-

Ancheta se întrerupe.-

După ce am citit prezentul proces verbal din cuvânt în cuvânt și am constatat că el corespunde întru totul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez nesilit de nimeni.-

ss. Vasile Luca

ANCHETATOR:

CAPTAN DE SECURITATE

Gh. Măzei

CM/3 ex.

Proces-Verbal de interogator

Arestat ul Luca Vasile născut în anul 1898 în com.
Costelina - Traci Scaune - de profesie lăcătuș cu ultimul
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 domiciliu în București Str. Rompiceanu Nr. 22.

Azi 19 - Septembrie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 9 și 15 min.

„ s'a terminat la ora _____ și _____ min.

Intrebare: În procesul verbal de interogatoriu, din 18
Sept. 1953 ai declarat că după ce ai fost pus în libertate în
Aprilie 1938 de la Jilova te-ai întors la Brașov.

Notă detaliat cum ai reluat legătura cu
Partidul și ce activități ai desfășurat?

Răspuns:

După reîntoarcerea mea la Brașov în primă-
vara anului 1938, am luat legătura cu Abraham Bernat
secretarul sindicatului unitar care avea legături și cu
Partidul și care se consfățuia cu mine în diferite probleme
sindicale și de partid.

Întinzesez că organizația de partid din Brașov
din acel timp, a fost foarte slabă și se compunea
doar din 2-3 membrii care activau pe linie sindicală.

În luna mai sau Iunie 1938 a sosit din
Viena la Brașov un delegat al internaționalei MARRON
și din înțelegerea ș.c. respective al secretarului general
Höbber care se afla la Viena, m-a încredințat

Semnatura

Urmare: reorganizarea MOP-ului din tara; peste capul con-
ducerii MOP-ului din Bucuresti delinuta si dirijata pana
aluna de grupul Margulius - Sternberg - Lutz Forisch.

Prin aceasta ocazie acest delegat mi-a predat
si 1000. dolari.

- Am discutat aceasta problema cu Abraham
si am ajuns de acord ca inainte de a prelua aceasta insor-
cinare sa stam de vorba atat cu conducerea Partidului
cât si cu Centrul MOP-ului la Bucuresti. In acest
scop am asteptat reintorcerea la Brasov a delega-
tului MOP-ului care venise din Viena si care intru timp
plecase in Bulgaria.

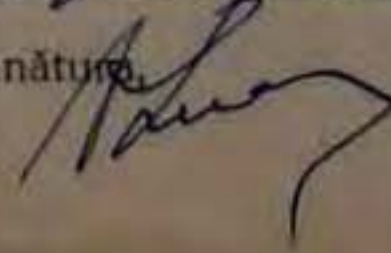
Dupa ce acest delegat sa reiters la Brasov
i-am expus punctul nostru de vedere cu care a fost
de acord si el si am plecat toti trei la Bucuresti
pentru a pune la punct aceste probleme. Luand
legatura la Bucuresti cu Stefan Forisch, acesta
ma sfatuit sa nu intru in activitatea MOP-ului intru
cat pentru mine sunt rezervate alte sarcini de
partid. Nu mi-a spus despre ce sarcini este
 vorba dar am inteles ca vrea sa ma bage in
C.C. al Partidului urmand sa primesc instructiuni.

I-am reiters la Brasov in asteptarea
instructiunilor.

In perioada Iunie-Iulie 1928, Abraham
Bernard a convocat activistii dela Brasov si pe a
comunicat ca el a fost desemnat de conducerea
Partidului pentru a participa ca delegat la o conferin-
ta de partid ce se va tine undeva in strainatate.

Cu aceasta ocazie el a spus ca mi
coz daca nu va putea obtine pasaport pentru a

Semnatura

Urmare: putea pleca in mod legal atunci ce renuntai de a mai pleca. Atunci activul din Brasov a hotarot sa plece eu ca delegat.

Am plecat la Bucuresti unde am luat legaturii cu Nicolski, Iori Goldstein, Forisch formandu-le un masut cu eu care am fost desemnat de org. Brasov sa plec la aceasta conferinta. Forisch si ceilalti au fost de acord cu aceasta si mi-a dat instructiuni de a pleca in Ardeal pentru a lua legaturii cu ceilalti delegati care urmasuie sa se joace in vederea organizarii plecarii in comun. Tot cu aceasta ocazie sa hotarot si punctul de trecere si instructiunile tehnice.

Am deplasat in Ardeal unde am luat contact la Arad cu Mothais Petre si la Tr. Mures cu Benke Paul ambii delegati la conferinta. Am plecat cu ei data si locul intalnirii la Bucuresti pe soseaua Kiseleff in apropiere de piata Victoriei.

Intrebare:

In perioada evenimentelor rebotate unii dus politici de la eliberarea Iteb in Aprilie 1928 din penitenciarul Jilova si pana la plecarea in URSS la congresul al 14-lea din Iulie 1928 cu cine ai avut legaturii din partea sigurantei?

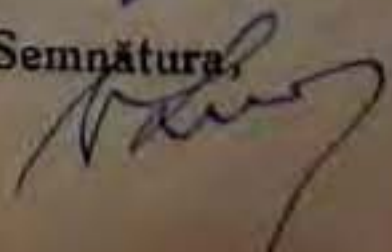
Raspuns:

In aceasta perioada am avut legaturii cu inspectantul de siguranta din Brasov. Zahra si apoi cu subinspectantul general de siguranta Borsulescu Teodor.

Intrebare:

Arata detaliat cum ai intrat in legaturii cu acestia in aceasta perioada

Semnatura

Urmare: si ce activitate ai desfasurat din insarcinarea
ta?

Raspuns:

- Dupa ce am fost pus in libertate din penitenciarul Jilava, in aprilie 1948 m'am reintors la Brasov. Aproximativ la o luna dupa reintararea mea am fost chemat la siguranta de catre inspectantul Zohiu care trimisese dupa mine pe agentul de siguranta Munteanu Ion.

Zohiu s'a interesat eu ce mai ocup si din ce se compune activul de partid din Brasov.

I am aratat ca activul de partid se compune din Abraham Bernson, Thies Barbara si Melas Wilhelm. Zohiu mi-a cerut sa il informez si in viitor despre activitatea acestora si in general despre activitatea ilegala a partidului. Eu am fost de acord si i am promis ca il voi servi.

Dupa ce m'am intors de la Bucuresti in urma discutiilor purtate acolo despre problema MOPR, eu am comunicat lui Zohiu faptul ca a fost un delegat al MOPR din Viena la Brasov si ca pe mine vor sa ma coopteze in C.C. al P.C.R.

Insfatisit dupa ce s'a hotarat sa fie trimis ca delegat la conferinta de partid in scopul de a duce oara ardeal spre Bucuresti m'am dat jos la Brasov desi instructiunile partidului au interzis acest lucru si i am comunicat lui Zohiu faptul ca voi pleca la o conferinta de partid in URSS prin punctul Tighina, precum si numele delegatilor care urmare sa plece impotriva ce mine. Zohiu mi-a spus ca acest lucru

Semnatura

-5-

Urmare: trebuie sa l comunicam negociat la Bucuresti. 359
subiectul: Bonculescu si eu sa i-au negociat
legaturile cu el inainte de plecare.

Zohiu personal nu mi-a trasat cu aceasta
ocazie sarcini deosebite in legatura cu plecarea
mea in URSS. Intucât nu stia încă dacă
siguranța generală va permite trecerea noastră
in URSS sau va lua măsurile pentru arstarea
delegațiilor fie la Bucuresti sau la forșiera.

Posit la Bucuresti, la ora fixată
am găsit pe cușoții doi delegați la locul de
intâlnire fixat dinainte și după ce le-am spus
că am ceva treabă și să mă aștepte pe seara
am plecat la locul de intâlnire fixat în prealabil
înco la Brașov cu Zohiu unde eram așteptat de
un agent de siguranță care ma recunoscut imediat
și ma condus la Bonculescu.

Mentionez că eu eram convins că
in timpul ce eu stau de vorbă cu acest agent
ei doi delegați vor fi arstati. Intucât eu comu-
nicasem la Brașov lui Zohiu și locul unde
urma să mă întâlnească cu delegații și astfel
fiind am crezut că nici nu vom pleca la
congres.

Pe cum s'o văzut însă ulterior siguranța
nu a luat măsurile pentru arstarea delegațiilor
întrucât este oare alte scopuri.

Intrebare:

De alte scopuri crezi că putea să aibă
siguranța?

Răspuns:

Semnatura,

Urmare: - Cred ca siguranta cunoastea deja in acel timp divergenta ce exista pe de o parte intre activul din Bucuresti compus din Foris, Margulius, Sternberg, Ioni Goldstein, grupul basarabean in frunte cu Hinkelsti si pe de alta parte conducerea partidului ce se afla la Viena in frunte cu Hobler & Lec.

Intucui siguranta avea legaturi cu unii activisti din activul Bucurestiului cum au fost: Margules, Sternberg, cred ca avea interesul ca la conducerea partidului sa ajunga aceste elemente din Bucuresti cu care aveau legaturi.

Intrebare:

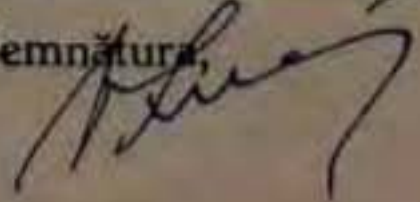
- Dupa ce ai luat legatura cu Banculescu la Bucuresti cu aceasta ocazie, orolai ce discutii ai purtat cu acesta si ce insusiri concrete ti-a trasat Banculescu in legatura cu plecarea d-tale la congresul IV.?

Raspuns:

- Dupa ce m'au intalnit cu agentul sigurantei care ma astepta in viata victorie colt cu Jos Hisele, impreuna cu el am mers la Ieodor Banculescu la siguranta, care ma astepta.

- Desei stia cele comunicate de mine lui Zahiu in legatura cu plecarea noastra in U.R.S.S. totus i-am relatat si acestuia din nou despre conferinta la care trebuia sa plec si delegatiile ce s'au facut in vederea plecarii la aceasta conferinta adica faptul ca conferinta va avea loc in U.R.S.S., unde sunt delegatii

Semnatura,

- + -

Urmare: cum si unde se va trece granita in URSS. 360

Eu i-am spus lui Boinulescu ca nu ma
retinai mult timp intrucat sunt asteptat de ceilalti
delegati care ar putea sa ajunga biniolai daca
voi lipsi prea mult timp.

Boinulescu mi-a spus ca siguranta
este de acord cu plecarea noastra la aceasta con-
ferinta si ca nu vor lua nicio masura de
arestarea noastra.

Eu nu am dat crezare spuselor lui Boinulescu
si am vrut sa renunt de la plecare intrucat am
crezut ca in momentul trecii frontierei la tigina
vom fi arestati cu totii. Acest lucru i-am si com-
unicat lui Boinulescu care insa ma asigura ca
nu vom fi arestati si a insistat sa plec la
conferinta. In continuare Boinulescu mi-a
spus ca la reintoarcere voi relatez tot ce am
auzit la conferinta si in general tot ce am
constatat in timpul calatoriei mele in URSS.

Intrebare:

- Da ai fost de acord insarcinarea respective
sarcinile facute de Boinulescu?

Raspuns:

Da am fost de acord si i-am promis ca
dupa intoarcere il voi informa despre cele cunute
de al.

Intrebare:

- Da in concluzie din cele expuse chiar de
dla rezultai ca ai plecat la aceasta conferinta
in URSS. din insarcinarea lui Boinulescu, respective
a sigurantei?

Semnatura

Urmare:

Raspuns:

- La reünare, aceasta inseamna ca
am plecat in URSS din insotirea sigurantei.

Intrebare:

Arata d^{le} amanuntit cum sa desti
serat tehnica tecni^{ca} frontierei in URSS?

Raspuns:

- Din Bucuresti am plecat luni seara cu trenul
la Tighina unde am sosit dimineata devreme.

La gara am fost asteptati de Nicolai
care ne-a condus intr-o casa din orasul Tighina
unde am stat pana seara. Dupa ce am intrat
si cu Foris iar o alta parte din delegati
trause deja frontiera. Pe intuneric am plecat pe jos
intr-un sat de pe malul Histului unde am
fost din nou intradus intr-o casa. Aici am
asteptat putin si pe urma cu 2 coloz^{uri} venite
din URSS am mers pana la malul Histului
unde coloz^{urile} au dat semnale cu lanterna.

Atunci de pe malul sovietic a venit o
barca care ne-a luat pe toti si ne-a trecut
in URSS. Am plecat la Odesa iar de aici la
Harcov in a carui apropiere a avut loc si congresul.

Arheta se interupe:

Dupa ce am citit prezentul proces verbal din
cuvant in cuvant si am constatat ca el cores-
punde intru totul cu cele declarate de mine il
sustin si semprez neridit de nimeni.

Ofiter anchetator

Capitan de Securitate

Intercheta

[Signature]

Semnatura,

Reținu

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul IUGA VASILE, născut în anul 1898, în comuna Cătălina - Trei Scune, de profesie lăcătuș, cu ultimul domiciliu în București str. Romniceanu nr. 22.-

21 Septembrie 1953, București.

Interogatoriul a început la ora 11,15

" s'a terminat " 13,30

Intrebare:

În procesul verbal de interogatoriu din 19 Sept. 1953, ai declarat că în Iulie 1928, ai fost trimis în URSS, din însărcinarea Siguranței pentru a participa la o conferință a P.C.R. care ulterior s'a transferat în congresul al IV-lea, - al P.C.R.-

Este adevărat acest lucru?

Răspuns:

Da, este adevărat, am declarat acest lucru și acest fapt corespunde realității.-

Intrebare:

Ai mai declarat tot în acelaș proces verbal că temându-te de o eventuală arestare la frontieră de către Siguranță, nu ai vrut să mai pleci și numai în urma asigurărilor date de BANDIULSCU și la insistența acestuia te-ai hotărât să pleci.-

Si aceasta este adevărat?

Răspuns:

Da si aceasta este adevărat.-

Intrebare:

În URSS ai comunicat cuiva sau e cunoscut cineva faptul că ai venit pe teritoriul sovietic din însărcinarea Siguranței?

Răspuns:

Nu am comunicat acest lucru nimănui decât faptul că am călcat hotărârea Partidului și în drum spre București m'am oprit la Brașov pentru a-mi lua rufe, ascunzând astfel faptul că la Brașov am luat legătură cu inspectorul de siguranță ZAHIU, cărui i-am făcut cunoscut plecarea mea în URSS.-

Intrebare:

Cum a fost justificată prezența d-tale pe teritoriul URSS în fața organelor de stat sovietice?

Răspuns:

A fost justificată prin calitatea mea de delegat la congresul al IV-lea al P.C.R. ce s'a ținut în URSS.-

Intrebare:

Deci calitatea d-tale de delegat la congresul al IV-lea P.C.R. servea pentru a acoperi calitatea d-tale de agent al Siguranței burgheze trimis în URSS?

Răspuns:

Da, așa este.-

ss. Vasile Luca

Intrebare:

Ce măsuri concrete a luat Siguranța pentru a asigura trecerea și reîntoarcerea d-tale din URSS?

Răspuns:

Nu cunosc măsurile concrete luate de siguranță în această privință.- În legătură cu trecerea mea cât și a celorlalți delegați, probabil s'au luat măsuri ca granița să fie liberă în zona trecerii.-

Menționez că punctul trecerii a fost folosit atât înainte cât și după trecerea mea ani de zile astfel că Siguranța nu a cunoscut precis acest loc întrucât nici eu nu l-am cunoscut până în momentul trecerii, zona trecerii însă a fost cunoscută de siguranță întrucât acest lucru l-am trădat eu lui BANCIULESCU.-

Intrebare:

Ca linie de conduită ți-a trasat BANCIULESCU la conferința de partid care urma să se țină în URSS?

Răspuns:

În mod special nu mi-a trasat nici o linie de conduită întrucât în timpul acela Siguranța m'a folosit numai ca informator și nu ca un element politic pentru a realiza prin mine scopuri politice urmărite de siguranță.-

Astfel fiind rolul meu a fost numai acela de a informa Siguranța despre cece s'a întâmplat la congres.-

Intrebare:

Dar în declarația d-tale din 19 Sept. a.c., ai afirmat că Siguranța avea un scop bine definit în această privință și anume acela de a asigura în C.C. preponderența unor elemente ce aveau legătură cu Siguranța?

Răspuns:

Această afirmație făcută de mine s'a bazat pe părerea mea formată în urma situației create în timpul acela în conducerea Partidului prin existența celor două grupări potrivnice și prin legăturile ce au existat între Siguranță și unii membri ai C.C. cum au fost: MARGULIUS, STERNBERG și ulterior demascați în acest sens și alții.-

Ancheta se întrerupe.-

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu din cuvânt în cuvânt și am constatat că el corespunde intrutotul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez nesilit de nimeni.-

ss. Vasile Luca

ANCHETATOR:
CPT. DE SECURITATE

Gn. Mezei

OM/3 ex.

Proces-Verbal de interogator

Arestat de Luca Vasile nascut in anul 1898 in Com. Ostotina - Trei Scaune - de profesie locuitor cu ultimul domiciliu in Bucuresti Str. Ramniceanu Nr. 22.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

Pe 21 Septembrie 1953
Orașul Bucuresti

Interogatoriul a inceput la ora 11 și 15 min.
„ s'a terminat la ora 13 și 30 min.

Intrebare: In procesul verbal de interogatoriu din 19 Septembrie 1953 ai declarat ca in Iunie 1928 ai fost trimis in URSS din incarcarea sigurantei pentru a participa la o conferinta a P.C.R. care ulterior s'a transformat in congresul al 11-lea al P.C.R.

Este adevarat acest lucru?

Raspuns:

Da, este adevarat, am declarat acest lucru si acest fapt corespunde realitatii.

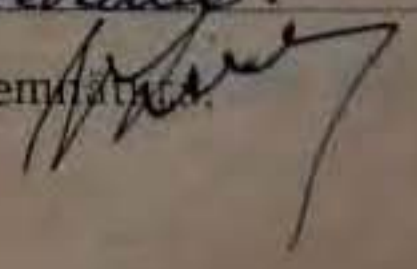
Intrebare:

Hi mai declarati tot in acest proces verbal ca lemondu-te de a eventuala arestare la frontiera de catre siguranta, nu ai vrut sa mai pleci si numai in urma asigurărilor date de Boinătescu si la insistenta acestuia te-ai hotarat sa pleci.

Si aceasta este adevarat?

Raspuns:

Da si aceasta este adevarat.

Semnat

Urmasare:

Intrebare:

- In URSS. ai comunicat cuiva sau a cunoscut cineva faptul ca ai venit pe teritoriul sovietic din insarcinarea sigurantei?

Raspuns:

Eu am comunicat acest lucru nimănui decât faptul ca am călcat hotărârea partidului și mi s-a spus spre București și am sosit la Brașov pentru a-mi lua rufe, asuzând astfel faptul ca la Brașov am luat legătura cu inspectantul de siguranță Zaharia căruia i-am făcut cunoștință plecarea mea în URSS.

Intrebare:

Cum a fost justificată prezența d-tale pe teritoriul URSS. în fața organelor de stat sovietice?

Raspuns:

A fost justificată prin calitatea mea de delegat la congresul IV. P.C.R. ce s-a ținut în URSS.

Intrebare:

- Deci calitatea d-tale de delegat la congresul IV. P.C.R. tevea pentru a acoperii calitatea d-tale de agent al sigurantei burgheze trimis în URSS.?

Răspuns:

Da, așa este.

Intrebare:

Ce măsuri concrete a luat siguranța pentru a asigura tăcerea și mintărea d-tale în URSS.?

Semnatura

Urmare:

Răspuns:

Nu amase măsurile concrete luate de siguranță în această privință. În legătură cu trecerea mea cât și a celorlalți delegați, probabil s'au luat măsuri ca granița să fie liberă în zona trecerii.

Menționez că punctul trecerii a fost folosit atât înainte cât și după trecerea mea ori de câte ori astfel ca siguranța nu a amasat precis acest loc invocată nici eu nu ham amasat până în momentul trecerii, zona trecerii însă a fost amasată de siguranță invocată acest lucru ham tradat eu lui Bănculescu.

Întrebare:

Ce linie de conduită li-a trasot Bănculescu la conferința de partid ca urma să se țină în URSS?

Răspuns:

- În mod special eu m'ă trasot nica linie de conduită invocată în timpul acelu siguranță ma folasit rumoi ca informator și nu ca un element politic pentru a realiza prin mine scopuri politice urmante de siguranță.

Asfel fiind natul meu a fast rumoi sata de a informa siguranță despre ce a se întâmplat la congres.

Întrebare:

Șor în declarația d'olei dui 19 sept. a.e. ai afirmat că siguranța avea un scop bine definit în această privință și anume acela de a asigura în l.c. preponderența unor elemente ce aveai legătură cu siguranța?

Răspuns:

Semnatura:

Urmare: - - Aceasta afirmatie facuta de mine s'a bazat pe parerea mea formata in urma situatiilor create in timpul secolii in cauzarea partidelor prin existenta celor doua grupuri patrimoniale si prin legaturile ce au existat intre Siguranta si unii membri ai C.C. cum au fost: Morgulis, Stenberg si ulterior demascati in acest sens si altii.

Ancheta se interope.

Dupa ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriul lui amintit si amintit si am constatat ca el raspunde intru totul cu cele declarate de mine il suslin si semnificabil de sincer.

Ajustat

Ofiter "anchetator"
Cpt. de Securitate
W. M. Merghe

Phy

P. Ionescu

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arrestatul LUCA VASILE, născut în anul 1898, în comuna Ostășina - Trei Scaune, de profesie lăcătuș, cu ultimul domiciliu în București str. Romniceanu nr. 22.-

23 Septembrie 1955, București.

Interogatoriul a început la ora 11,05

" s'a terminat " 14,45

Intrebare:

Când și cu ce ocazie ai fost confirmat de inspectorul general VINTILA IONESCU ca agent informator al Siguranței?

Răspuns:

Confirmarea mea ca agent informator al Siguranței de către VINTILA IONESCU, s'a făcut în prezența subinspectorului general de siguranță, în ziua de 24 Decembrie 1928, așa cum am declarat acest lucru în procesul verbal de interogatoriu din 18 Sept. 1955.-

Intrebare:

Cu ocazia confruntării d-tale din ziua de 22 Sept. 1955, cu fostul comisar șef DURCHIU PETRE, ai confirmat că cu ocazia arestării d-tale din Octombrie 1929, ai stat de vorbă cu inspectorul general VINTILA IONESCU în cabinetul acestuia, în prezența subinspectorului general BACIULESCU TEODOR.-

Ai avut deci și alte întâlniri cu VINTILA IONESCU și BACIULESCU TEODOR în afară de cea din Decembrie 1928?

Răspuns:

Da, în afară de întrevederea pe care am avut-o în trei cu VINTILA IONESCU și BACIULESCU TEODOR din Decembrie 1928 și despre care am relatat deja mai pe larg în declarația mea din 18 Sept. și alte declarații anterioare, am mai avut și o asemenea întrevedere cu VINTILA IONESCU în prezența lui BACIULESCU TEODOR care a avut loc cu ocazia arestării mele la începutul lunii Octombrie 1929, la Siguranța Generală București.-

Intrebare:

In ce imprejurari s'a produs arestarea d-tale din Octombrie 1929 si ce discutii ai avut cu aceasta ocazie cu BANCIULESCU si VINTILA IONESCU?

Raspuns:

Intr-o seara dela inceputul lunii Octombrie 1929, veneam dela o sedinta a Consiliului General Sindical spre locuinta mea pe str. Udricani. - Cum m'am dat jos din tramvai langa Biserica Udricani am fost ajuns din urma de agentul de siguranta CONSTANTINESCU. - Mentionez ca tot acest agent m'a arestat si in Decembrie 1928 si a depus ca martor impotriva mea in Februarie 1929, cand am fost scuzat de les majestate. -

Acesta m'a invitat la Siguranta Generala insa eu m'am opus. - S'a produs o busculada intre noi si pana la urma cu ajutorul populatiei m'a bagat in masina si m'a dus cu forta la Siguranta Generala. -

Aici am fost perchezitionat gasindu-se asupra mea o servietza cu material sindical care ulterior a fost trimis la Brasov si pentru care am primit si o condamnare de o luna inchisoare de Tribunalul Brasov. -

Dupa ce am fost perchezitionat, la scurt timp am fost introdus in cabinetul subinspectorului BANCIULESCU, care m'a primit raspand, intrebandu-ma ca ce s'a intamplat cu mine, facand aluzie la aspectul meu desordonat in urma busculadei ce a avut loc intre mine si agentul CONSTANTINESCU. -

I-am raspuns: "Intreaba pe agentii d-tale".

Dupa aceea BANCIULESCU mi-a spus ca este informat ca eu desfasor activitate sindicala ilegala la care eu i-am raspuns ca Consiliul General al Sindicatelor Unite este o organizatie legala si intrucat eu activez in cadrul acestei organizatii si activitatea mea este legala. - In continuare BANCIULESCU m'a intrebat ca dece m'am ascuns de siguranta si dece nu continui legaturile cu ei. -

I-am raspuns ca eu nu desfasor activitate ilegala, deci nu are rost sa mai tin legatura cu ei si nu doresc sa mai continui activitatea mea cu Siguranta. -

BANCIULESCU mi-a replicat ca degeaba nu vreau sa continui legaturile cu Siguranta intrucat dupa trairile pe care le-am facut fata de miscare, Siguranta ma poate damasca oricand si sa ma bage si in puscărie. -

///.

După aceasta mi-a cerut relații în legătură cu activitatea Partidului, întrebându-mă despre diferite persoane din conducere. - I-am spus că în sânul Partidului există neînțelegeri și că sunt certuri între MARCEL PAUKER și BARBU. -

În continuare i-am povestit lui BANCIULESCU că din înăncinarea Partidului urmează să plec la Moscova pentru a lua legătură cu Profinternul cerându-i părerea în legătură cu plecarea mea. -

BANCIULESCU TREDE mi-a răspuns că în această problemă el nu poate să-și dea părerea și va trebui să discutăm aceasta cu șeful său inspectorul general VINTILIA IONESCU. -

Astfel fiind, m'a introdus imediat în cabinetul lui VINTILIA IONESCU, care mă cunoștea deja în prealabil. -

I-am povestit și lui VINTILIA IONESCU chestia plecării mele la Moscova cerându-i părerea. Acesta mi-a răspuns că este de acord cu plecarea mea urmând ca după reîntoarcerea mea să-i relatez ce înăncinări am primit la Profintern și în general constatarea mea în decursul prezentei mele în URSS. -

După aceste VINTILIA IONESCU s'a interesat despre activitatea mea sindicală, spunându-mi că aceasta este ilegală întrebându-mă dacă în cazul când voi fi trimis la urmă mă voi mai încerca la București. -

I-am răspuns că mă voi întoarce întrucât de activitatea mea sindicală legală nu mă las însă totodată i-am spus că voi ține la curent Siguranța despre această activitate. - În continuare i-am mai spus și lui VINTILIA IONESCU că în partid există o luptă fracționistă între MARCEL PAUKER și BARBU și nu se duce nici un fel de activitate întrucât se ceartă între ei. -

El m'a întrebat că pe care dintre acestea îi sprijin eu. I-am spus că nu m'am alăturat nimănui întrucât nu vreau să fiu sancționat din cauza unuia sau altuia. -

După aceste discuții care au durat circa o oră am fost trimis înapoi la camera ofițerului de serviciu de unde am fost înaintat încă în aceeași seară la Prefectura Poliției Capitalei, pentru a fi trimis la urmă. - Am dormit o noapte în arestul Prefecturii Capitalei și a doua zi am fost trimis cu însoțitor la Poliția din Brașov de unde mi s'a dat drumul. -

Intrebare:

După ce ai fost trimis la urmă cât timp ai stat la Braşov şi ce activitate ai desfăşurat în continuare?

Răspuns:

La foarte scurt timp după trimiterea mea la urmă m'am reintors la Bucureşti la domiciliul meu din str. Udricani care nu era cunoscut la Siguranţă.-

La Bucureşti am stat până la sfârşitul lunii Octombrie când am plecat la Moscova, unde am stat până la începutul lunii Ianuarie 1930, când m'am întors în ţară, stabilindu-mă la Bucureşti.-

Intrebare:

Cu ocazia confruntării din 22 Sept. a. c. fostul comisar şef DURGIU PAVLA arată că te-a cunoscut cu ocazia arestării d-tale din August 1929.

Arată în ce împrejurări s'a produs această arestare?

Răspuns:

La începutul lunii August 1929, după ce m'am întors din Valea Jiului, venind de la gară cu tramvaiul am fost luat de un agent şi invitat la Siguranţa Generală.- Aici după ce mi s'a făcut percheziţia corporală am fost luat în cercetare de subinspectorul general BANCIULESCU PSDOC care mi-a pus în faţă articolele din ziare care comentau greva de la Lupeni, învinuindu-mă că eu aş fi fost organizatorul acestora, iar în ziare scrie altceva.-

Dealtfel BANCIULESCU ştia că eu am fost acolo precum şi faptul că am luat legătura cu Siguranţa de acolo, încă folosea această ocazie să exercite un şantaj asupra mea.- După aceasta BANCIULESCU m'a introdus într'o altă cameră unde era prezent încă o altă persoană care - după respectul şi atenţia ce i-a fost acordată de BANCIULESCU şi VITILA IONESCU, care cred că deasemeni a fost de faţă - presupun că a fost o persoană mai marcantă din M. I. I. sau din Guvern.-

Această persoană a insistat să dau o declaraţie cu pregătirea şi desfăşurarea grevei de la Lupeni, în sensul că această grevă a fost pusă la cale de mine în urma directivei primite din afară.-

Nu fiind presat şi primind totodată şi asigurări că nu voi avea de suportat nici o consecinţă, am dat declaraţia în sensul cerut.-

Imediat după ce am dat această declaraţie am fost pus în libertate, deci toată reţinerea mea cu această ocazie a durat de dimineaţă şi până după masă.-

*Cum s'a spus
canta era
interesul nă-
deputate?
Minute*

370

- 5 -

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu și am constatat că el corespunde întru totul cu cele declarate de mine, îl susțin și îl semnez pesilit de nimeni.-

ss. Vasile Luca

ANCHETATOR:
CAPITAN DE SECURITATE

Gh. Mezei

CM/2 SX.

Proces-Verbal de interogator

Arestat al Luca Vasile nascut in anul 1898 in Com
Catalina - Trei Seavne - profesie locat cu ultimul
domiciliu in Bucuresti M. Anuniescu nr. 22
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

23 Septembrie 1953

Orașul Bucuresti

Interogatoriul a inceput la ora 11 și 05 min.

„ s'a terminat la „ 16 și 42 „

Intrebare: Cand si cu ce ocazie ai fost confirmat
de inspectorul general Viștita Jonescu ca agent informa
tor al sigurantei ?

Răspuns:

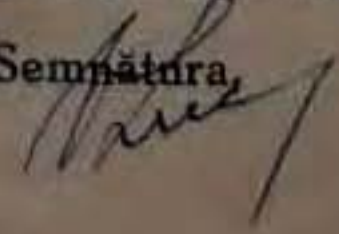
- Confirmarea mea ca agent informator al
sigurantei de catre Viștita Jonescu, sa facut in prezenta
subinspectorului general de siguranta in ziua de 24
decembrie 1928, asa cum am declarat acest lucru in
procesul verbal de interogatoriu din 18 Septembrie 1953.

Intrebare:

- Cu ocazia confruntării mele din ziua de
26 sept. 1953 cu fostul lamisor Iosif Burghiu Titu mi
confirmat ca in ocazia arestării mele din octombrie
1929 ai stat de vorba cu inspectorul general Viștita
Jonescu in cabinetul acestuia in prezenta subinspecta-
ruului general Baucilescu Teodor.

Ai avut deci si alte intalniri cu Viștita
Jonescu si Baucilescu Teodor in afara de ce-a lui

Semnătura

Urmare: Decembrie 1928. ?

Răspuns:

- Da, în ofara de întevvedere, pe care am avut-o în trei cu Vintilă Ionescu și Bănculescu Teodor din Decembrie 1928 și despre care am relatat deja mai pe larg în declarația mea din 18 Sept. și alte declarații ulterioare, am mai avut și o a doua întevvedere cu Vintilă Ionescu în prezența lui Bănculescu Teodor care a avut loc cu ocazia așteptării mele la începutul lunii Octombrie 1929 la Siguranța Generală București.

Întrebare:

Te ce împrejurări s'a produs așteptarea d'te din Octombrie 1929 și ce discuții ai avut cu această ocazie cu Bănculescu și Vintilă Ionescu. ?

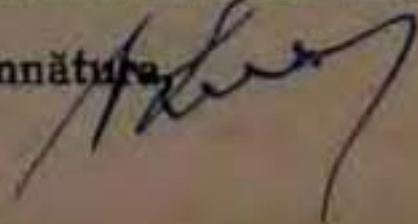
Răspuns:

- Într-o seară dela începutul lunii Octombrie 1929 veneam dela o sedință a comitetului general sindical spre locuința mea pe Str. Udricani. Cum m'am dat jos din tramvai lângă Biserica Udricani am fost oprit din urmă de agentul de siguranță Constantinescu. Menționez că tot acest agent m'a arestat și în Decembrie 1928 și a depus ea martori împotriva mea în Februarie 1929 când am fost acuzat de Les Majestăți.

Acesta m'a invitat la Siguranța Generală însă eu m'am oprit. S'a produs a busculada între noi și până la urmă cu ajutorul populației m'a săgat în mână și m'a dus cu forța la Siguranța Generală.

Aici am fost percheziționat găsindu se asupra mea o revistă cu material sindical care ulterior a fost trimis la Brașov și pentru care am

Semnătura

Urmare: primit si a condamnare de o luna inchisoare de
Tribunalul Brasov.

Dupa ce am fost perchezitionat la scurt
timp am fost introdus in cabinetul subinspectorului
Banculescu care ma primit razand intrebandu-ma
ce ce s-a intamplat cu mine, facind aluzie la
aspectul meu dezordonat in urma busuladei ca
amut loc in te mine si agentul Constantinescu.

I-am raspuns: "Inteaba pe agentii domitole"
Dupa aceea Banculescu mi-a spus ca este infor-
mat ca eu desfasor o activitate sindicala ilegala la
laur eu i-am raspuns ca, consiliul general al
sindicatelor unitare este o organizatie legala si
inbucaat eu activez in cadrul acestei organizatii si
activitatea mea este legala. In continuare Banculescu
ma intrebota ca de ce m'au aruncat de siguranta si
de ce nu continui legaturile cu ei.

Tom raspuns ca eu nu desfasor activitate
ilegala deci nu are rost sa ma iis legatura cu ei
si nu doresc sa ma continui activitatea mea cu sigu-
ranta.

Banculescu mi-a replicat ca degeaba au
vreau sa continui legaturile cu siguranta inbucaat dupa
trairile pe care le-am facut fata de unicare siguranta
ma poate demasca ori cand si sa ma bage si in
puscane.

Dupa aceasta mi-a cerut relatii in lega-
tura cu activitatea partidului, intrebandu-ma despre
diferite persoane din conducere. I-am spus ca
in singul partidului exista neintelegeri si ca sunt
cintui intre Marcel Pauker si Barbu.

In continuare i-am povestit lui Banculescu

[Signature]

Urmare: ca din insarcinarea partidului urmeaza sa plec la
hascova pentru a lua legatura cu Profinternul, avand
parerea in legatura cu plecarea mea.

Bouckeleu Isador mi-a raspuns ca in aceasta
problemă el nu poate sa-si dea parerea si va trebui
sa discutăm aceasta cu seful său inspectorul gene-
ral Vintilă Jonescu.

Asfel fiind m'a intradus imediat in cabi-
netul lui Vintilă Jonescu, care ma cunostea deja
in prealabil.

I am povestit si lui Vintilă Jonescu chestia
plecării mele la hascova avand parerea.
Acesta mi-a raspuns ca este de acord cu plecarea
mea urmand ca dupa redutarea mea sa-i
relatez ce insarcinări am primit la Profintern si in
general constatările mele in decursul prezentei mele
in U.R.S.S.

Dupa aceasta Vintilă Jonescu s'a interesat
despre activitatea mea sindicală spunându-mi
ca aceasta este ilegală intrebându-mă daca in
cazul când voi fi trimis la unia mea voi mai
merge la Bucuresti.

I am raspuns ca ma voi merge
intucum de activitatea sindicală ilegală nu ma
las insa totodata i-am spus ca voi tine la
curent siguranta despre această activitate. Au
continuat i-am mai spus si lui Vintilă Jonescu
ca in partid exista o luptă fructuoasă intre
Nacol Tarku si Borbu si nu se duce niciun fel
de activitate intucat se cearta intre ei.

El ma intebat ca pe care dintre acestia
ii sprijin eu. I am spus ca nu m'am alaturat niciunui

Semnatura

Urmare: instucat nu vreau sa fiu sanctionat din cauza
unora sau altuia.

Dupa aceste discutii care au durat circa
o ora am fost trimis inapoi la camera ofiterului
de serviciu de unde am fost inaintat inca si acias
seara la Prefectura Iulian-Capitolului pentru a fi trimis
la urmasi. Am dormit o noapte in arestul Prefecturii
Capitolului si o dimineata am fost trimis cu vizitator
la slujba din Brasov de unde mi s'a dat drumul.

Intrebare:

- Dupa ce ai fost trimis la urmasi cot timp ai stat
la Brasov si ce activitate ai desfasurat in continuare?

Raspuns:

- In fata scurt timp dupa trimiterca mea
la urmasi m'am urator la Bucuresti la domiciliul
meu din St. Udriceni care nu era cunoscut de siguranta
la Bucuresti am stat pana la sfarsitul lunii
decembrie cand am plecat la Iasi. unde am stat
pana la inceputul lunii Ianuarie 1930 cand m'am
intors in tara stobitandu-ma la Bucuresti.

Intrebare:

cu ocazia cauzantarii din 28 Sept a.c. foste
cauzat ref. Gurguiu Petru "mata" ce l-a cunoscut cu
ocazia 8 Sept din August 1929.

Quato si ce imprejurari s'a putut
aceasta chestiune?

Raspuns:

- la inceputul lunii August 1929 dupa
ce m'am intors din Valea Jilului, venind de la gara in
tamanariul am fost luat de un agent si invitat la
siguranta generala. Dupa ce mi s'a fost
prezentata corporatia am fost luat in custodie de

Semnatul

Ormare: Subinspectorul general Bănculescu Teodor care mi-a
pus în fața criticile lui ziare care cauzau
greva dela hupeni, invinându-mă că eu as
fi fost organizatorul acestora, iar în ziare se făcea
dealtfel Bănculescu stia că eu am fost
acola precum și faptul că am luat legătura cu
figuranța de acolo, însă folosirea acestei ocazii
să creștă un șantaj asupra mea. După aceasta
Bănculescu m-a închis într-o altă cameră unde
era prezenț încă o altă persoană care - după
respectul și atenția ce i-a fost acordată de Bănculescu și
de Virbilo Louescu care nu și deosemeni o faptă -
presupun că a fost o persoană mai marcanță din
M.A. sau din guvern.

Această persoană a existat și dau
a declarație cu negoțirea și susținerea grevei dela
hupeni în sensul că aceasta greva a fost pusă
la cale de mine în urma directivelor primite din afară.

Eu fiind presat și primind totodată și asi-
guranță că nu voi avea de suferit nici-a cauză
am dat declarația în sensul ceuit.

Imediat după ce am dat această decla-
rație am fost pus în libertate, dar la asta reținerea
mea cu această ocazie a durat de dimineață
până după masă.

După ce am citit prezentul proces verbal
de interogatori și am constat că el corespunde
întregul cu cele declarate de mine și destui
și îl semnez nesilit de nimene.

Apiter

cu de demnitate.

Semnătura

Semnătura,

Strict Secret

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Arestatul VASILE LUCA, născut în anul 1898, în comuna Cătălina - Trei Scaune, de profesie lăcătuș, cu ultimul domiciliu în București str. Romniceanu nr. 22.-

1 Octombrie 1953, București.

Interogatoriul a început la ora 11,05

" s'a terminat " 14,30

Intrebare:

Ce curieri ai mișcării au fost găzduiți la d-ta în anii 1924-1925, la Brașov?

Răspuns:

Bu nu am găzduit asemenea curieri.-Aceștia au fost găzduiți de fratele meu VARGA GABOR.-

Intrebare:

Cine sunt acești curieri, în ce împrejurări și de către cine au fost plasați ei la VARGA GABOR?

Răspuns:

În anul 1924, aproximativ în luna Septembrie, KOBLES ELEK fostul secretar general pe atunci al Partidului, mi-a cerut să organizez găzduirea unui curier al Partidului venit dela Timișoara, cu numele de FRANK BELLA.-

Am luat legătură cu fratele meu VARGA GABOR care locuia atunci în Brașov pe str. Zizin nr. 28, la fratele meu vitreg VARGA IUDOVIC.- VARGA GABOR în acel timp lucra la o fabrică de construcții betoniere în Brașov, situată în apropierea gării.-

Intrebare:

D-ta ai ținut legătură cu acest curier?

Răspuns:

Nu am ținut legătură cu el întrucât după ce sosea la Brașov locuia la VARGA GABOR și de aici lua legătură cu KOBLES, care locuia la Cernat, lângă Brașov.-

Intrebare:

Deci VARGA GABOR cunoștea personal pe FRANK BELLA?

Răspuns:

Da, îl cunoștea personal întrucât FRANK BELLA a venit în

mai multe rânduri în casa lui VARGA GABOR, pentru a fi găzduit și cred că chiar am stat de vorbă în trei în locuința lui VARGA GABOR.-

Intrebare:

Ce alți curieri ai mișcării au mai fost plasați de d-ta la VARGA GABOR?

Răspuns:

Imi aduc aminte încă de un curier venit tot dela Timișoara, care a lucrat după 23 August 1944 la Comitetul Anti-fascist German.- Acesta în anul 1924 avea circa 19-20 ani și era curierul lui KOBLES.- De numele lui nu îmi aduc aminte, nici de cel real și nici de cel conspirativ.-

Nu pot preciza dacă acesta a fost plasat prin mine sau prin FRANK BELLA însă cert este că a locuit la VARGA GABOR.-

Intrebare:

Când și ce discuții ai purtat cu VARGA GABOR în legătură cu acești curieri?

Răspuns:

Am discutat despre aceste persoane cu VARGA GABOR în anul 1924, când i-am cerut să găzduiască pe acești curieri, lucru pe care VARGA l-a și făcut și ulterior am mai discutat cu el despre aceștia după 23 August 1944, când VARGA mi-a reamintit faptul că la timpul său a găzduit aceste persoane.-

Intrebare:

Dacă ai cunoscut d-ta vreun curier cu numele adevărat sau conspirativ de MOLNAR?

Răspuns:

Eu nu îmi aduc aminte de nici un curier cu nume real sau conspirativ de MOLNAR, însă este posibil ca la Siguranță, cu ocazia audierii mele din anul 1924, eu să fi dat acest nume inventat de mine în legătură cu întrebările ce mi s'au pus de către Siguranță, privind curierii mișcării.-

Intrebare:

VARGA GABOR a fost cercetat la Siguranță în legătură cu acești curieri?

Răspuns:

Eu nu am cunoștință despre faptul dacă VARGA GABOR, a fost audiat de Siguranță în legătură cu acești curieri, întrucât el nu mi-a povestit acest lucru.-

Nici cu ocazia când VARGA GABOR mi-a povestit despre legăturile sale cu agentul de siguranță MUNTEANU ION dela Brașov, după eșirea mea din închisoare în anul 1928, el nu mi-a amintit că ar fi fost cercetat la Siguranță despre acești curieri.-

Intrebare:

D-ta si declarat la Siguranță cu ocazia cercetărilor din 1924 sau mai târziu, faptul că VARGA GABOR a găzduit vreun curier după recomandarea d-tale?

Răspuns:

Eu nu țin minte să fi dat așa ceva.-Imi aduc însă aminte că în anul 1924 luna Decembrie, am vorbit la Siguranță de unii curieri ai mișcării schimbându-le numele și inventând în acelaș timp și curieri inexistenți.-

Intrebare:

Totuși Siguranța a cunoscut faptul - confirmat de alt fel și de d-ta în prezenta declarație - că VARGA GABOR a găzduit de două ori un curier după recomandarea d-tale.-Ancheta fiți prezintă în original pasajul respectiv din raportul Siguranței.

Răspuns:

Acest lucru Siguranța putea să-l afle numai dela VARGA GABOR în anul 1925, întrucât în anul 1924 eu nu am declarat acest lucru, iar VARGA GABOR atunci nici nu era cunoscut de Siguranță.-

Astfel fiind precum dovedește și data când a fost întocmit acest raport, eu în anul 1925 mă aflam la Jilava, încarcerat și nu mai eram cercetat pentru chestiunile din 1924 de către Siguranța din Brașov, iar pe de altă parte în acest timp adică în Octombrie 1925, VARGA GABOR era deja în legătură cu agentul MUNTEANU dela Siguranța din Brașov.-

Deci este evident că găzduirea curierilor și plasarea lor la domiciliul său prin mine a putut să afle Siguranța numai dela VARGA GABOR care avea atunci legătură cu agentul MUNTEANU.-

Infine, după arestarea mea din anul 1924, precum am aflat dela VARGA GABOR, el a mai găzduit curieri, deci eu fiind în acel timp deja arestat, nu puteam să știu acest lucru și cu atât mai puțin să declar Siguranței.-

Intrebare:

Din raportul Siguranței care ți-a fost prezentat de anchetă, mai rezultă următoarele:

"Atât LUCA LASZLO cât și VARGA GABOR ne-au declarat la timp că au credința că numele de "MOLNAR" este conspirativ.....".-

Din acest pasagiu rezultă că și d-ta ai fost audiat și ai dat declarație în legătură cu găzduirea unui curier la VARGA GABOR.

Care este explicația d-tale în legătură cu această afirmație a Siguranței?

Răspuns:

Cred că această afirmație privind persoana mea este o adăugire a Siguranței respectiv a lui MUNTEANU ION, care - precum mi-a povestit ulterior VARGA - obișnuia să facă unele rapoarte punând pe VARGA să semneze notele informative ca astfel amândoi să poată încasa banii pentru aceste informații.-

Deci dacă făceam eu această declarație în 1924, atunci chestiunea în cauză nu ar fi apărut în raportul Siguranței abia în Octombrie 1925.-

Rămâne deci valabilă afirmația mea anterioară că acest lucru l-a aflat agentul MUNTEANU în 1925 de la VARGA GABOR, după ce intrase în legătură cu acesta prin mine cu ocazia arestării mele în Septembrie 1925.-

Intrebare:

În intervalul Decembrie 1924 și arestarea d-tale din Septembrie 1925, l-ai mai întâlnit pe VARGA GABOR?

Răspuns:

După ce în Decembrie 1924, am fost arestat și depus la Jilava până în Martie 1925, când în urma grevei de foame am fost pus în libertate, nu l-am văzut pe VARGA GABOR.- După ce m'am întors la Brașov în Martie 1925, l-am revăzut întrucât locuia și el la Brașov.-

La începutul lunii Iunie 1925, a avut loc procesul în care am fost acuzat și împreună cu ceilalți coacuzăți (17) ne-am retras în ilegalitate încă înainte de pronunțarea sentinței.-

Eu am plecat în comuna Comandău unde am stat ascuns până în Septembrie 1925.- În acest interval de timp l-am întâlnit pe VARGA GABOR o singură dată tocmai în ziua arestării mele, când am fost escortat dela Comandău la Covasna.

VARGA GABOR venea să mă caute la Comandău pentru a-mi preda un ajutor de 1000 lei din partea Partidului, bani ce au fost dați soției mele care mi-a trimis această sumă prin VARGA.- VARGA mi-a predat acești bani pe drum mergând spre Covasna, în timp ce eram escortat.-

Ancheta se întrerupe.-

După ce am citit prezentul proces verbal din cuvânt în cuvânt și am constatat că el corespunde întru totul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez, nesilit de nimeni.-

ss. Vasile Luca

ANCHETATOR:
CAPITAN DE SECURITATE

Gh. Mezei

CM/3 ex.

Proces-Verbal de interogator

Arestat de Luca Vasile nascut in anul 1898 in Comuna
 Catolina - Trei scune - de profesie locatius cu ultimul
 domiciliu in Bucuresti Nr. Comsicanu Nr. 32 -
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

1. Octombrie 1953

Oraşul Bucureşti

Interogatoriul a inceput la ora 11 și 05 min.

" s'a terminat la " 14 și 30 "

Intrebare: - Ce curieri si misiuni au fost gasdinti la
 de la in anii 1934-1945 la Brasov?

Răspuns:

- Eu nu am gasdit asemenea curieri. Acestia
 au fost gasditi de fratel meu VARGA GABOR.

Intrebare:

- Cine sunt acesti curieri, in ce imprejurari si
 de unde cine au fost pasati si la Varga Gabor?

Răspuns:

- In anul 1944 aproximativ in luna septembrie
 KOSZTES ELÉK, fostul secretar general pe atunci al partidului
 mi-a cerut sa organizez gazduirea unui curier al parti-
 dului venit de la Timisoara cu numele de Frank Bella.

- Am luat legatura cu fratel meu Varga
 Gabor care locuia atunci in Brasov pe Str. Lizeri, Nr. 28
 la fratel meu mare Varga Ludovic. Varga Gabor in
 acel timp lucra la o fabrica de constructii betoniere
 in Brasov situata in apropierea garii.

Semnătura,

Urmare:

Intrebare:

- Nu ai fost legatura cu acest curier?

Raspuns:

- Nu am fost legatura cu el. Intucot dupa ce sasea la Brasov locuia la Varga Gabor si de aici lua legatura cu Kobsler care locuia la Cernat, langa Brasov.

Intrebare:

Deci Varga Gabor cunoastea personal pe Frank Bella?

Raspuns:

- Da el cunoastea personal intucot Frank Bella a venit in mai multe randuri in casa lui Varga Gabor pentru a fi gasdit si ved ca chiar au stat de vorba in trei in locuinta lui Varga Gabor.

Intrebare:

- Ce alti curieri ai miscarii au mai fost plasati de Ito la Varga Gabor?

Raspuns:

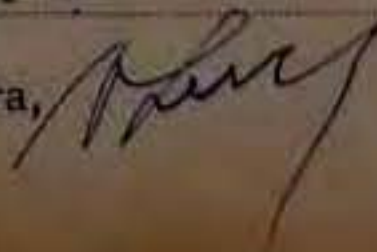
Imi aduc aminte inca de un curier venit tot de la Timisoara care a lucrat dupa 23 August 1944 la Locuinta anti-fascist genovez. Acesta in anul 1924 avea circa 19-20 ani si era curierul lui Kobsler. De numele lui nu imi aduc aminte, nici de ce l'au mai plasat de ce l'au conspirativ.

Nu pot prezenta daca acesta a fost plasat prin mine sau prin Frank Bella inca nu este ca o locuit la Varga Gabor.

Intrebare:

- Cand si ce discutii ai purtat cu Varga Gabor in legatura cu acesti curieri?

Semnatura,

Urmare: Răspuns:

- Am discutat despre aceste persoane cu Varga Gabor in anul 1924 cand i-am cerut sa gâzduiască pe acesti curieri, lucru pe care Varga la si făcut si ulterior am mai discutat cu el despre ocazia după 23 August 1944 cand Varga mi-a reamintit faptul că la timpul său a gâzduit aceste persoane.

Intrebare:

- Dacă ai cunoscut și vreun curier cu numele adunat sau conspirativ de MOLNAR?

Răspuns:

- Eu nu mi aduc aminte de vreun curier cu nume real sau conspirativ de MOLNAR, însă este posibil ca la siguranță cu ocazia audierii mele din anul 1924 eu să fi dat acest nume inventat de mine în legătură cu întrebările ce mi s-au pus de către siguranță privind curierii mișcării.

Intrebare:

Varga Gabor a fost cercetat la siguranță în legătură cu acesti curieri?

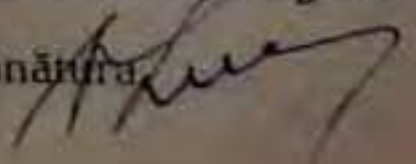
Răspuns:

Eu nu am cunoștință despre faptul dacă Varga Gabor, a fost audiat de siguranță în legătură cu acesti curieri, întrucât el nu mi-a povestit acest lucru.

Nici cu ocazia când, Varga Gabor mi-a povestit despre legăturile sale cu agentul de siguranță Munteanu Ion dela Brașov, după esirea mea din închisoare în anul 1928, el nu mi-a amintit că or fi fost cercetat la siguranță despre acesti curieri.

Intrebare:

- Dacă ai declarat la siguranță cu ocazia cercetării

Semnătura

Urmare: din 1924 sau mai tarziu, faptul ca Varga Gabor a gazduit vreun curier dupa recomandarea otole?

Raspuns:

Eu nu tin minte sa fi dat apa ceva. Imi aduc insa aminte ca in anul 1924 luna Decembrie am vorbit la siguranta de unii curieri ai miscarii schimbandu-le numele si inventand in acelasi timp si curieri inexistenti.

Intrebare:

Valul siguranta a cunoscut faptul - confirmat de altfel si de ota in prezenta declaratie - ca Varga Gabor a gazduit de doua ori un curier dupa recomandarea otole. Ancheta isi prezinta in original pasajul respectiv din raportul sigurantei?

Raspuns:

- Acest lucru siguranta putea sa-l afle numai de la Varga Gabor in anul 1925, intrucat in anul 1924 eu nu am declarat acest lucru, iar Varga Gabor atunci nici nu era cunoscut de siguranta.

Altfel fiind precum dovedeste si data cand a fost intocmit acest raport, eu in anul 1925 mai aflam la Jilava, incarcat si nu mai eram cercetat pentru chestiunile din 1924 de catre siguranta din Brasov, iar pe de alta parte in acest timp adica in Octombrie 1925, Varga Gabor era deja in legatura cu agentul honteanu de la siguranta din Brasov.

Deci este evident ca, gazduirea curierilor si plasarea lor la domiciliul sau prin mijloc a putut sa afle siguranta numai de la Varga Gabor care avea atunci legatura cu agentul MUNCIANU.

In fine -, dupa arestarea mea din anul 1924 precum am aflet de la Varga Gabor, el

Semnatura

Urmare: a mai g^ozduit curieri, deci eu fiind in acel
timp deja arestat, nu puteam sa stiu acest lucru
si eu atat mai putis sa declar sigurantei:

Intrebare:

- Din raportul sigurantei, care s-a fost prezentat
de ancheta mai rezulta urmatoarele:

"Moi Luca Laszla cat si Varga Gabor ne au
declarat la timp ca au credinta ca nume-
le de "MOLNAR" este conspirativ....."

Din acest pasaj rezulta ca si d^{le} ai fost audiat si
ai dat declaratie in legatura cu g^ozduirea unui
curier la Varga Gabor.

Care este explicatia d^{le} in legatura cu
aceasta afirmatie a sigurantei?

Raspuns:

- Cred ca aceasta afirmatie privind persoana mea
este o adaugire a sigurantei respective o lui MONTANU
ION care - precum mi-a povestit ulterior Varga - obisnuia
sa faca unele rapoarte punind pe Varga sa semneze
notele informative ca astfel amandei sa poata
incasa banii pentru aceste informatii.

Deci daca faceam eu aceasta decla-
ratie in 1924, atunci chestiunea in cauza nu ar fi
aparat in raportul sigurantei abia in Octombrie 1925.

Limbaue deci valabilitii afirmatia mea
anterioara ca acest lucru la oflot agentul MONTANU
in 1925 de la Varga Gabor dupa ce istase in legatura
cu acesta prin mise eu ocazia arestarii mele in
Septembrie 1925

Intrebare

- In intervalul Decembrie 1924 si ianuarie d^{le}

Semnatura

Urmare: din septembrie 1925. L-ar mai intalnii pe Varga Gabor?

Raspuns:

- După ce în Decembrie 1924 am fost arestat și după la Jilava până în Martie 1925 când în urma grevei de faamă am fost pus în libertate, nu l-am văzut pe Varga Gabor. După ce m-am întors la Brașov în Martie 1925 l-am revăzut întrecut Locuia și el la Brașov.

- La începutul lunii Iunie 1925 a avut loc procesul în care am fost arestat și împreună cu ceilalți acuzați (17.) ne-am aflat în ilegalitate încă înainte de pronunțarea sentinței.

Eu am plecat în com. Comandau unde am stat ascuns până în Septembrie 1925. În acest interval de timp l-am întâlnit pe Varga Gabor o singură dată tocmai în ziua arestării mele, când am fost escortat de la Comandau la Covasna.

Varga Gabor venea să mă caute la Comandau pentru a-mi preda un ajutor de 1000. Lei din partea partidului, bani ce au fost dați satii mele ca un mic ajutor ocazional sumă prin Varga. Varga mi-a predat acești bani pe drum mergând spre Covasna, în timp ce eram escortat.

Ancheta se interupe.

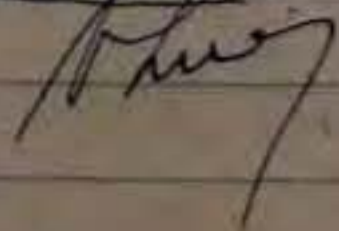
După ce am citit prezentul proces verbal din cui s-a vădit și am cauzat tot ce el cauzându-mă întru totul cu cele declarate de mine și susțin și semnez rezolvit de mine.

Opțiune de libertate:

Opțiune de libertate.

Semnatura:

Semnatura,

Strict Săcret

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul IUGA VASILE, născut în anul 1898, în comuna Cătălina - Trei Scaune, de profesie lăcătuș, cu ultimul domiciliu în București str. Romniceanu nr. 22.-

8 Octombrie 1953, București.

Interogatoriul a început la ora 21,15

" s'a terminat " 23,40

Intrebare:

În declarațiile anterioare și cu ocazia confruntării d-tale cu fostul polițist DURGHIU PETRE la 22 Septembrie 1953, ai relatat în mod neconform cu realitatea împrejurările în care ai fost eliberat în diferite ocazii de la Siguranță.-

În legătură cu aceasta ancheta îți prezintă mai multe documente originale ale Siguranței din luna Decembrie 1928.-

Ce rezultă din aceste documente?

Răspuns:

Din procesul verbal dresat de subinspectorul general TEODOR BANCIULESCU, la 20 Decembrie 1928 și care mi se prezintă de anchetă în original, rezultă că arestarea mea s'a făcut la 19 Decembrie 1928 și nu în 24 Decembrie 1928, cum am declarat anterior.- Mai departe rezultă că la percheziția corporală ce mi s'a făcut cu această ocazie asupra mea s'a găsit suma de 25.924 lei și nu 16.000 lei cum am declarat anterior.-

Din adresa Nr. 76.634 din 21 Decembrie 1928 a Siguranței Generale către Inspectoratul de Siguranță Brașov care de asemenea mi se prezintă de anchetă rezultă că, am fost trimis cu escortă la Brașov pentru a fi predat Cercului de Recrutare în vederea clarificării situației mele militare.- Deci punerea mea în libertate s'a făcut la Comanduirea Pieții din Brașov și nu în felul arătat de mine anterior că așa fi fost condus la gară în București, de doi agenți, suit în trenul de Brașov și lăsat liber.-

Intrebare:

Dacă mai ai vre-o observație de făcut în legătură cu cele declarate anterior privind arestarea d-tale din Dec. 1928?

Răspuns:

- Pentru a exclude orice eventuală contradicție între cele declarate de mine și realitatea, țin să mai fac unele completări la cele declarate anterior.

- Cu ocazia arestării mele din 19 Decembrie 1928, când am stat de vorbă la Siguranță cu BANCIULESCU TEODOR în prezența Șefului acestuia, BANCIULESCU TEODOR mi-a spus că acesta este șeful cel mare fără să-mi spună numele lui. - În timpul acela auzind că inspectorul general VINTILA IONESCU a preluat conducerea Direcției Centrale care se ocupa cu problema comunistă dela inspectorul general VLADIMIRESCU, am crezut că șeful cel mare cu care am stat de vorbă în prezența lui BANCIULESCU, este VINTILA IONESCU. -

In acest sens am dat și declarații în procesele verbale de interogatoriu anterioare. -

Totuși nu am siguranța deplină că persoana cu care am stat de vorbă în prezența lui BANCIULESCU, să fi fost VINTILA IONESCU, fapt pe care l-am pus la îndoială deja în declarația scrisă cu mâna proprie la 17 Ianuarie 1953 și care îndoială persistă și în prezent, în urma confruntării mele cu polițistul DURGHIU PETRE la 22 Septembrie 1953, care a afirmat că în Decembrie 1928, VINTILA IONESCU nu preluase încă conducerea Direcției respective din Siguranța Generală. -

Cât privește discuțiile purtate și angajamentele ce au avut loc cu ocazia arestării mele din 19 Decembrie 1928, la Siguranța Generală, între mine, BANCIULESCU și șeful acestuia despre care am crezut că este VINTILA IONESCU, îmi mențin și pe mai departe în modul cel mai hotărât cele declarate anterior. -

Intrebare:

In continuare ancheta îți prezintă adresa nr. 51343 din 10 August 1929, a Siguranței Generale către Prefectura Poliției Capitalei, adresa nr. 162.461 din 12 August 1929, a Prefecturii Poliției Capitalei, către Serviciul de Siguranță Brașov. -

Ce rezultă din aceste acte?

Răspuns:

Din aceste două acte rezultă că punerea mea în libertate în luna August/1929 când am fost arestat la Siguranța Generală din București, s'a făcut prin trimiterea mea la urmă la Brașov, fiind transferat dela Siguranța Generală la Prefec-

tura Poliției Capitalei care m'a trimis cu escortă la Siguranța Brașov, care m'a pus în libertate.-

Deci eliberarea mea nu s'a făcut în mod direct dela Siguranța Generală, așa cum am arătat în declarațiile mele anterioare.-

Intrebare:

Insfârșit, ancheta îți prezintă o a treia serie de acte privind împrejurările în care ai fost pus în libertate cu ocazia arestării d-tale la Siguranța Generală în Octombrie 1929, în care privință ai fost confruntat la data de 22 Sept. 1953 cu fostul polițist DURGHIU PETRE.-

Ca rezultat din aceste acte?

Răspuns:

Din actele ce mi se prezintă în original de anchetă, rezultă că fiind arestat în ziua de 6 Octombrie 1929 la Siguranța Generală, am fost pus în libertate chiar în aceeași zi direct dela Siguranța Generală luându-mi obligația de a pleca la Brașov încă din aceeași seară.-

Tin să adaug că cu această ocazie am fost însoțit până la gară de un agent care mi-a luat biletul până la Brașov ce a controlat plecarea mea cu trenul.-

Astfel fiind revin asupra observației făcută de mine cu ocazia confruntării mele cu DURGHIU PETRE pe care am făcut-o în legătură cu cele declarate de el întrucât punerea mea în libertate într'adevăr s'a făcut direct dela Siguranța Generală și nu prin Prefectura Poliției Capitalei, așa cum am declarat eu eronat cu ocazia confruntării.-

Cât privește toate celelalte probleme legate de aceste trei arestări și pe care le-am relatat deja în procesele verbale anterioare, le susțin și pe mai departe întocmai.-

După ce am citit prezentul proces verbal din cuvânt în cuvânt și am constatat că el corespunde întrutotul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez nesilit de nimeni.-

ANCHETATOR:
CAPITAN DE SECURITATE

ss. Vasile Luca

Gh. Mezei

OM/3 ex.

Proces-Verbal de interogator

Arestat al Luca Vasile nascut la anul 1998 in com. Catalina - trei scaune - de profesie lăcătuș cu ultimul domiciliu in Bucuresti Str. Romanceanu Nr. 22.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

8 Octombrie 1953

Orașul Bucuresti

Interogatoriul a inceput la ora 21 și 55 min.
„ s'a terminat la „ 23 și 40 „

Intrebare: In declaratiile anterioare si cu ocazia con-
fruntarii stelu cu fostul politist Surghiu Petre la 22. Septembrie
1953 ai relatat in mod neconform cu realitatea imprejurările
in care ai fost eliberat in diferite ocazii dela siguranta.

In legatura cu aceasta ancheta iti prezintăm
mai multe documente originale ale sigurantei din luna De-
cembrie 1928.

Ce rezultă din aceste documente?

Răspuns:

- Din procesul verbal dressat de subinspectorul
general Teodor Bănculescu, la 20 decembrie 1928 si care mi
se prezintă de ancheta in original, rezultă că arestarea
mea sa făcut la 19 decembrie 1928 si nu in 24 decembrie
1928 cum am declarat anterior. Mai departe rezultă că
la parchetia corporala ce mi sa făcut cu aceasta
ocazie asupra mea sa gosit suma de 25.924 lei si nu
16.000 lei cum am declarat anterior.

Sau adresa nr. 76.634 din 21 decembrie 1928

Semnătura,
Taru

Urmare: a sigurantei generale către inspectoratul de siguranță
Brașov care deosemena mi se prezintă de anchetă rezultă că,
am fost trimis cu escortă la Brașov pentru a fi predat
Securității de recrutare în vederea clarificării situației mele
militare. Dacă punerea mea în libertate s-a făcut la
comandarea pieței din Brașov și nu în felul orătat de mine
anterior eu aș fi fost condus la gară în București de
câțiva agenți; sunt în trenul de Brașov și lăsat liber.

Intebare:

- Dacă mai ai vre-a observație de făcut
în legătură cu cele declarate anterior privind arestarea
de la 20 decembrie 1928?

Răspuns:

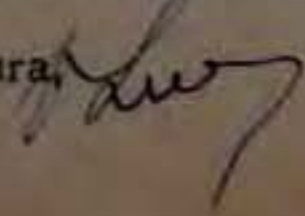
- Pentru a exclude orice eventuală contra-
dicție între cele declarate de mine și realitatea, tin să mai
fac unele completări la cele declarate anterior.

- Cu ocazia arestării mele din 19 decembrie 1928 când
am stat de vorbă la siguranța generală cu Banulescu Teodor
în prezența șefului acestuia, Banulescu Teodor mi-a spus că
acesta este șeful cel mare, forță să-mi spună numele lui.
Eu în timpul asta auzind că inspectorul general, Vintilă
Ionescu a preluat conducerea direcției centrale care se
ocupa cu problema comunistă de la inspectorul general
Vladimirescu, am auzit că șeful cel mare cu care am
stat de vorbă în prezența lui Banulescu, este Vintilă Ionescu.

În acest sens am dat și declarații în procedurile
rezultate de interogatoriile anterioare.

Întins nu am siguranță deplină că
persoana cu care am stat de vorbă în prezența lui Banu-
lescu s-a fi fost Vintilă Ionescu, fapt pe care l-am
pus la îndoială deja în declarația mea cu mona proprie

Semnătura,

Urmare: la 17 Ianuarie 1953, si care indoielii persista; si
in prezent, in urma confruntării mele cu politistul, Durgheiu
Petre la 22 Septembrie 1953, care a afirmat că in Decembrie
1928, Vintilă Ionescu nu preluase ^{inca} conducerea direcției
respective din siguranța generală.

- Cât privește discuțiile purtate și aranjamentele
ce au avut loc cu ocazia arestării mele din 19 Decembrie 1929
la siguranța generală, iste mine, Bonulescu și șeful oșterii
despre care am crezut că este Vintilă Ionescu imi mentis
și pe mai departe in mod cel mai hotărât cele declarate
anterior.

Intrebare:

In continuare ancheta iti prezintă adresa Nr.
51.343 din 10 August 1929 a siguranței generale către Prefectura
Polizei Capitalei, adresa Nr. 162.461 din 12 August 1929 a Prefecturii
Polizei Capitalei către serviciul de siguranță Brașov.

Ce rezultă din aceste acte?

Răspuns:

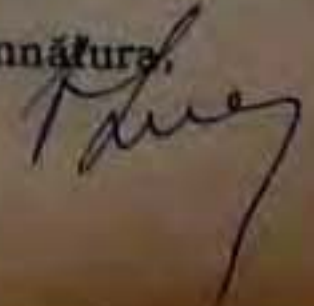
- Din aceste două acte rezultă că punerea mea in
libertate in luna August 1929 cond am fost arestat la Siguranța
Generală din București, și făcut prin trimiterea mea la
urmași la Brașov, fiind transferat de la Siguranța Generală
la Prefectura Polizei Capitalei care ma trimis cu escortă la signu-
ranța Brașov care ma pus in libertate.

Dacă eliberarea mea nu s-a făcut in mod direct
de la Siguranța Generală, așa cum am declarat in declarațiile
mele anterioare.

Intrebare:

In sfârșit ancheta iti prezintă o a treia serie
de acte privind împrejurările in care ai fost pus in libertate
cu ocazia arestării d-tale la Siguranța Generală în

Semnatura

Urmare: Octombrie 1929, in care privityta' ai fost constatata
La data de Septembrie 1953 cu fostul politist Durgheu
Petre.

De rezultati din aceste acte?

Raspuns:

- Din actele ce mi se prezinta in original de
cercetari rezultati ca fiind arestat in ziua de 6 Octombrie
1929 la Siguranta Generala, am fost pus in libertate chiar
in ziua si direct dela siguranta generala fiindu-mi
obligatia de a pleca la Brasov inca din ziua seara.

Im sa adaug ca cu ocazia ocazie am
fost insotit pana la gara de un agent care mi-a luat
biletul pana la Brasov si a constatat plecarea mea
cu trenul.

Asfel fiind revin asupra observatiei facute de
mine cu ocazia conferintei mele cu Durgheu Petre pe
care am facut-o in legatura cu cele declarate de el in
scat punerea mea in libertate intodevar sa fiu direct
dela Siguranta Generala si nu prin Prefectura Politiei
Capitali asa cum am declarat cu eroare cu ocazia
conferintei.

- Cel priveste toate celelalte probleme legate
de aceste trei arestari si pe care le-am relatat deja in
procurile rebale anterioare, le sustin si pe mai departe
intocmai.

Dupa ce am citit prezcutul proces verbal
dii curant in curant si am constat ca el are
putere valua totul cu cele declarate de mine il
sustin si solemn rezist de nimeni.

Oficiu cercetator
cpt. de securitate
M. S. R. V. V. V.

Semnatura

Semnatura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arrestatul LUCIA VASILIA, născut în anul 1898, în comuna
Căstălina - Foci Bocoane, fiul lui Anton și Analia, căsătorit, de
profesie măștur, cu ultimul domiciliu în București str. Romni-
ceanu nr. 22.-

24 Martie 1954, București.
Interogatoriul a început la ora 9,00
" a terminat " _____

Întrebare:

În procesul verbal de interogatoriu din 23 Martie 1954,
ai arătat că Siguranța a aprobat poziția d-tale alături de gru-
pul PAUEN (LUCIAN) și prin d-ta s acordat chiar și un ajutor
financiar acestui grup fracționist.-

Care acțiune nu însemnează că d-ta și acționat pe baza
directivelor Siguranței?

Răspuns:

Privit din punct de vedere obiectiv însuși faptul că
Siguranța mi-a cerut informații despre desfășurarea luptelor
fracționiste și a aprobat poziția mea alături de grupul LUCIAN,
însemnează că Siguranța mi-a dat directive, însă aferei de aceasta
nu mi-a indicat sau trasat o linie politică cu privire la modul
cum amuz să acționez în aceste lupte fracționiste.-

Întrebare:

Deci care a fost adevăratul rol pe care l-ai jucat
d-ta în luptele fracționiste?

Răspuns:

Adevăratul meu rol pe care l-am avut în luptele frac-
ționiste este acela de mandatar al Siguranței, adică am servit în
această problemă interesele Siguranței urmând cales indicată și
executând instrucțiunile Siguranței.-

Întrebare:

Care sunt antecedentele și cauzele adevărate a izbucnirii
luptelor fracționiste?

Răspuns:

Cauza izbucnirii luptelor fracționiste din 1929-1930,
a fost lupta de interes personal, pentru scaparea conducerii
totale a Partidului, între șefii celor două grupări, care au fost

alimentate atât de elementele dușmănoase din cadrul Partidului, cât și din afară.-

Astfel am arătat că MARCEL PAUKER a fost susținut de BELA KUN și VALSKY, cu ajutorul cărora s'a reîntors în țară, iar Siguranța deasemenea o susținut și alimentat lupta fracționistă sprijinind grupul LUXIMAN.- Deasemenea am arătat că și eu care am făcut parte din grupul fracționist LUXIMAN și având un rol conducător în aceste lupte, am avut legături cu Siguranța executând propria sa dispozițiile acesteia.-

Trebue încă să arăt și faptul că războaiele acestor lupte fracționiste au rădăcina lor încă din timpul pregătirii și organizării Congresului al IV-lea al P.C.R., unde au început deja neînțelegerile între noua conducere aleasă la acest congres în frunte cu BARMU pe de o parte și între noi care ulterior am făcut parte din grupul LUXIMAN.-

Desigur este semnificativ și faptul că, deși MARCEL PAUKER la congresul IV este debarcat din conducerea Partidului, totuși la scurt timp este retrimis în țară de BELA KUN și datorită sprijinului acestuia a fost cooptat din nou în conducerea Partidului.-

Având legături cu Siguranța și executând dispozițiile acesteia, precum s'a dovedit ulterior, auzăgând sub influența lui pe DUCHI GOLDBERIN și ulterior pe mine, el a declanșat lupta fracționistă în partid, cu scopul să pună mâna pe conducere.-

Întrebare:

Care a fost aprecierea grupului fracționist LUXIMAN, față de grevele dela Lupeni din anul 1929?

Răspuns:

Când au avut loc grevele dela Lupeni (August 1929), încă nu începuseră în mod deschis luptele fracționiste și astfel fiind nu există încă grupul LUXIMAN în forma organizată.- Ambele grupări fracționiste au luat formă organizată numai în vara anului 1930.-

Astfel fiind, la izbucnirea grevelor din 1929, grupul LUXIMAN nu putea să facă o apreciere în această privință.-

Întrebare:

În legătură cu grevele dela Lupeni, elemente oportuniste și dușmănoase care ulterior au intrat în componența grupului LUXIMAN, au făcut totuși aprecieri asupra acestor greve?

Sine sunt accepția și ce aprecieri au făcut?

Răspuns:

MARCEL PAUKER a fost acela care printr'un articol scris de el în ziarul "Înainte" a făcut o apreciere oportunis-

și și calomniează la adresa clasei muncitoare, arătând că greva
dela Lupeni s'ar datoră provocării Siguranței.-

Intrebare:

Care a fost poziția d-voastră față de această apreciere
oportunistă și dușmănoasă?

Răspuns:

Eu am fost de acord și am acceptat această apreciere
oportunistă, fiind sub influența lui MARCEL PAURER și aferă de
această mișcare vinovat pentru neextinderea grevei, părăsind
folea dinului, deci etiam că va izbucni greva.-

Intrebare:

Cu ce scop și reeditat d-voastră cu 15 ani în urmă, același
aprecieri calomnioase la adresa clasei muncitoare?

Răspuns:

Articolul în chestie l-am scris în anul 1945, în contra
partidelor burgheze și în care am vrut să denunc crima să-
vărgite de burghezie în contra clasei muncitoare.- Fiind acest
articol, vroiam să documentez că înăbușirea în sânge, a luptelor
dela Tatarbuniar, Lupeni și Grivița, sunt opera partidelor burgheze.

Intrebare:

În articolul din chestie d-voastră și scris textual:

"Tatarbuniar, Lupeni și Grivița, au fost opera
partidelor istorice și provocării ale Siguranței".

Răspuns:

Prin cuvintele "opera" și "provocării" m'am referit la
faptul că înăbușirea în sânge a acestor mișcări, a fost opera par-
tidelor burgheze înăd nu am înțeles că înăși aceste lupte ar fi
provocate de Siguranță.-

Intrebare:

D-voastră ești în contradicție cu cele mai elementare noțiuni
de logică.- Nu poți atribui în aceeași frază aceluiași noțiuni
în același timp două interpretări și sensuri diferite?

Arată deci adevăratul scop, pentru care și reeditat această
afirmații calomnioase la adresa clasei muncitoare?

Răspuns:

Scopul urărit a fost de a ataca burghezia și partidele ei.

Intrebare:

Ai avut vre-un interes să ataci burghezia?

Răspuns:

Desigur că am avut acest interes.-

Intrebare:

Si atunci ai avut acest interes când ai fost in slujba Siguranței burghene?

Răspuns:

Nu am nici un răspuns.-

Intrebare:

Vrei să dai explicații sincere cu privire la scopul adoptat pentru care ai susținut în continuare aceste teze calomnioase și dăunătoare?

Răspuns:

Acute afirmații trebuie să recunoască că sunt rezultatul tendinței mele de a ascunde și a minimizeza păcatele mele din trecut, în speță rolul pe care l-am jucat în luptele fracționiste din anul 1929 și influența pe care a avut-o asupra mea MARCEL PAUKER.-

Acest lucru l-am făcut conștient sau chiar și inconștient sub influența acestei mentalități orideolente care a ivit în legătură cu tratarea unor probleme, obsesiunea fracționismului din 1929-1930.-

Ancheta se întrerupe.-

După ce am citit prezentul proces verbal din cuvânt în cuvânt și am constatat că el corespunde intrutotul cu cele declarate de mine, îl susțin și acum.-

ss. Vasile Luca

ARHISTATUL
CAPITUL

Gh. Menci

ARHIVATOR PRIM
LOCOTENENT

Gh. Pugecci

CM/3 ex.

Proces-Verbal de interogator

Arestat Luca Vasile născut în anul 1898 în Dom. Colobuța - Trei Scăune - fiul lui Anton & Anabela, căsătorit - de profesie
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
locuitor al ultimului domiciliu în București: Str. Râmnicului 22.

Azi 24 martie 1954

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 16 și 30 min.

„ s'a terminat la ora 20 și 3 min.

Intrebare: Am auzit că atât Marcel Pauker cât și Ste. a fi. apreciază grevele dela începutul anului 1929 ca fiind a provocare a siguranței.

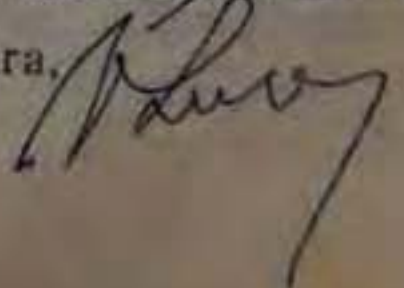
Ce discuții ai avut în această privință cu Marcel Pauker și pe ce bază ai ajuns la această concluzie?

Răspuns:

Înainte de apariția articolului scris de Marcel Pauker, eu nu am avut cu el nici o discuție prealabilă.

Articolul lui Pauker a apărut a doua sau a treia zi după începerea grevei, iar eu venisem tocmai din Volea Jilvei și am fost dus a doua zi (7 August 1929) la siguranță unde mi s'a arătat de către bănușescu articolul scris de Marcel Pauker.

Astfel fiind deci, nu am avut cu Marcel Pauker nici o intervedere sau discuție înainte de apariția acestui articol. După publicarea acestui articol și până la apariția rezoluției Comitetului, s'au purtat discuții în cadrul sediului de partid, unde Marcel Pauker a afirmat că greva este

Semnătura,

Urmasare: provocarea sigurantei, ca astfel sa poata fi in
radicalitate unitate. La aceste aprecieri m'am abținut
eu însă scrieri separate cu Marcel Pauker nu am avut
in legătura cu această problemă.

Scollul până la izbucnirea luptelor fierci
partide deschise, nu am avut relații mai apropiate cu
Marcel Pauker.

- Păi mă privește pe mine, am arătat că
m'am abținut acestei aprecieri oportuniste, întocmă mă
simțeam vinovat, parăind vâlcă jului, tocmai in
ziva izbucnirii grevei. I mi convenea deci acest apreciere
că greva se datorrește unei provocări făcute de sigu-
ranță cu ajutorul agentului provocator monteanu.
Intrebare:

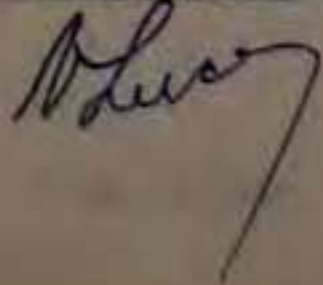
- Care a fost părerea sigurantei despre
acest articol?

Răspuns:

- In ziva de 7 August 1929 după ce m'am
redutari din vâlcă jului și ados la siguranță cu care
veșie. Bănculescu mi-a arătat articolul lui Marcel
Pauker, el mi-a spus că nu este adevărat că siguranța
ar fi provocat greva și că eu ar fi vinovat pentru
organizarea grevei, desi am avut sarcină din partea
sigurantei de a împiedica mișcări și demarșuri
muncitorești din această regiune.

In continuare mi-a spus că măi vor demarș
dacă nu dau o declarație is scris cum că eu am
organizat greva in baza directivei internaționale
Comuniste. Au dat această declarație in prezenta
lui Bănculescu și a unei personalități de funcție
inaltă din partea guvernului pe care nu l'am cunoscut

Semnătura,

Urmare: Intrebare:

- Se va pleca din Valea Jiului tocmai in ziua izbucnirii grevelor?

Raspuns:

- Am parosit Valea Jiului, istucoi seful sigurantei locale mi-a pus in vedere sa plec.

Intrebare:

- In colaborarea d'le cu siguranta s'a rezumat numai la furnizare de informatii sau ai indeplinit si directive primite?

Raspuns:

- Este adevarat ca in cursul legaturilor mele cu siguranta, mi s'au dat si directive de a face sau de a impiedica nea ordine, intrerisita de partid.

- Astfel fiind, mi pot sa afirm in mod categoric ca colaborarea mea cu siguranta s'a rezumat pur si simplu numai la furnizare de informatii.

Intrebare:

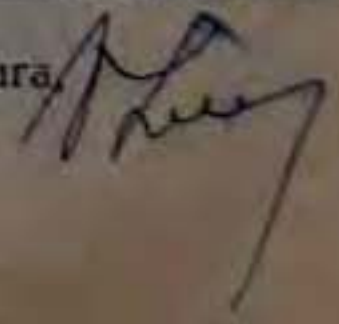
- Inalta d'le cum au evoluat in continuare legaturile pe care le-ai avut cu Marcel Pankov?

Raspuns:

- Pana la izbucnirea deschisa a luptelor factioniste eu nu am avut legaturi de prietenie separate cu Marcel Pankov. Atunci legaturi aveam cu Sory Goldstein, care la randul sau, avea legaturi de prietenie si se afla complet sub influenta lui Marcel Pankov.

In prezenta izbucnirii deschise a luptei factioniste, Sory Goldstein mi-a spus ca trebuie sa ducem o lupta organizata impotriva lui Barbu si sa sustinem pe Marcel Pankov.

Desi eu am facut unele obiectii in contra

Urmare: lui Paules, totus până la urmă Dory Goldstein
a reușit să mă convingă să merg alături de Marcel
Paules și astfel m'am alăturat și eu grupului facționist
luxinist.

În tot timpul luptelor facționiste influența
lui Marcel Paules asupra mea s'a manifestat în mod
direct sau prin mijlocirea lui Dory Goldstein, adică
activitățile mele au fost făcute în baza direcțiilor
date de Marcel Paules, fie personal de el sau
prin intermediul lui Dory Goldstein.

Eu am fost conștient că și grupul nostru
facționist este vinovat pentru reperea în două a
partidului și chiar am și spus lui Dory Goldstein
că dacă vreau să chemați la răspundere pentru
facționism, aceasta se va daorea în primul rând
lui Marcel Paules.

De mine mă neliniștea mai mult răs-
punderea pentru faptul că am atras și ridicat
în această luptă facționistă, alături de grupul
luxinist.

În momentul ce însă m'am angajat
în această activitate, m'am oprit încoace și am
dus-o până la capăt.

Archieta se interesează.

După ce am citit prezentul proces
verbal din urmărit și vădit și am constatat
că el răspunde întregul totul cu cele declarate
de mine și susțin și susțin.

Archieta.

Semnătura

Aj. șef de serviciu
Cpt. Archieta
C. E. Leșcu

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arrestatul **LUCA VASILE**, născut la 8 iunie 1898, în comuna Cămin, de profesie lăcătuș, căsătorit, cu ultimul domiciliu în București str. Romniceanu nr. 22.-

19 august 1954, București.
Interogatoriul a început la ora 17,30
" s-a terminat " 20,00

Întrebare:

În legătură cu activitatea d-tale de agent provocator al siguranței, ancheta îți cere unele precizări.

În declarațiile d-tale ai arătat că, cu ocazia arestării d-tale din decembrie 1924, la Siguranța Brașov, printre alții ai trădat și pe **GYÖRGE ALEXANDRU**, arătând că ssesse scrisori pe adresa lui.-

În legătură cu această problemă ai fost confruntat d-ta cu **GYÖRGE ALEXANDRU** la Siguranță?

Răspuns:

După oite mai aduc aminte nu am fost confruntat cu **GYÖRGE ALEXANDRU**.-

Întrebare:

Martorul **GYÖRGE ALEXANDRU** declară că, fiind confruntat cu d-ta, în fața inspectorului de siguranță **ZAHIU**, lai înșenat pe aceasta să recunoască oite manifeste a difuzat și cui anume?

Ce ai de spus în legătură cu aceasta?

Răspuns:

În timpul cercetărilor făcute la Brașov de către inspectorul **ZAHIU**, eu am fost cercetat singur și câteva zile am fost izolat și deabia după ce am dat declarații complete, am fost pus alături de ceilalți arestați.-

Astfel fiind, eu nu-mi aduc aminte de cazul despre care vorbește **GYÖRGE ALEXANDRU**.-

Întrebare:

După ce în urma arestării d-tale din decembrie 1924 ai fost depus la Jilava și s-a adus vre-o acuzație în închisoare de către comunități aflați acolo?

Răspuns:

Cu ocazia depunerii mele la Jilava, s-a format o comisie de cercetare în cadrul colectivului de deținuți politici, în fața căreia eu am recunoscut numai parțial ceea ce am declarat la Siguranța, acuzând însă în același timp legăturile mele cu Siguranța.-

În mod direct nu am fost învinuit de nici unul din cei arestați.-

Întrebare:

Ai avut vre-o discuție cu această ocazie cu minerul POPA-VICI GHEORGHE din Valea Jiului, care se afla deosebenace printre cei arestați?

Răspuns:

Nu am avut nici un fel de discuție cu acesta.

Întrebare:

Minerul POPA-VICI GHEORGHE, declară că te-a învinuit de trădare, iar d-ta ai motivat această trădare spunând că nu ai putut rezista bătăilor.

Ce ai de spus în legătură cu aceasta?

Răspuns:

Nu am avut asemenea discuție cu POPA-VICI GHEORGHE și recunoașterea difuzării manifestelor mi s-a făcut-o după ce Siguranța din Valea Jiului a comunicat telefonic acest lucru Siguranței Brașov.-

Întrebare:

Încercările în realitate erau altele. Ancheta posedă dovezi cu privire la faptul că, Siguranța din Focșani a pus în vedere arestațiilor comunisti de școală, care au negat faptele, că dacă nu vor recunoaște proveniența manifestelor, vor fi confrunțați cu LIKA LIKHO, edită cu d-ta și astfel va fi dovedită participarea lor.-

Ce dovedește acest lucru?

Răspuns:

Nu am vorbit eu înainte intrucît eu am fost cercetat cu 3 zile după arestarea lor. Acest lucru s-a lămurit cu ocazia anchetei de partid făcută la Jilava.-

Întrebare:

Cu ocazia cercetării d-tale la Brașov în decembrie 1924, ai dat și declarații scrise?

Răspuns:

După cîte îmi aduc aminte declarațiile mele au fost scrise de organele siguranței în limba română și nu semnat, sau este posibil să fi dat chiar eu declarații în limba maghiară însă nu-mi amintesc precia.-

Întrebare:

Față de cine ai dat d-ta aceste declarații?

Răspuns:

Cercetarea mea a fost făcută de către șeful Siguranței care cred că se numea POPESCU, care m-a și bătut, iar ulterior de către inspectorul de siguranță ZAHIU DUMITRU, traducători fiind agenții MUREȘANU ION și VOINBA ȘTEFAN.-

Întrebare:

Dar cu ocazia arestării d-tale din septembrie 1925, ai dat vre-o declarație scrisă la Siguranță?

Răspuns:

Precum îmi aduc aminte am dat în limba maghiară o declarație, angajant la cererea inspectorului ZAHIU, în sensul că mă angajez în slujba Siguranței ca informator.-

Întrebare:

Dar despre problemele ce formau obiectul anchetei ai dat vre-o declarație scrisă?

Răspuns:

Eu-mi aduc aminte de acest lucru deoarece cu această ocazie nu am declarat altceva decât despre împrejurările în care am fugit de la proces.-

Întrebare:

Ancheta îți prezintă în fotocopie un document scris în limba maghiară, semnat: LUKA IASZLO.

Ce reprezintă acest document?

Răspuns:

Foto-copia documentului ce mi se prezintă de anchetă, este declarația scrisă cu mîna mea și semnată de mine, pe care am dat-o la Siguranța Brașov cu ocazia arestării mele din septembrie 1925, cînd am fost cercetat de inspectorul de siguranță ZAHIU DUMITRU.-

Întrebare:

Dece ai dat d-ta această declarație în limba maghiară?

Răspuns:

Această declarație am dat-o în limba maghiară, întrucît nu cunoșteam limba română.-

Intrebare:

D-ta ai arătat în declarațiile anterioare că în calitate de agent provocator al Siguranței, ai primit de mai multe ori bani, dela inspectorul de siguranță ZAHIU DUMITRU.-

Ca terțe persoane au mai fost de față cu aceste ocazii?

Răspuns:

În 1923, după ce am eșit din închisoare am primit la locuința inspectorului ZAHIU DUMITRU, 2.000 (două mii) lei, bani pe care ZAHIU mi i-a predat în prezența agentului MURTEANU ION. Altă ocazie precum îmi aduc aminte a fost și aceea fiind în septembrie 1925, ZAHIU DUMITRU mi-a dat 1.500 (una mie cinci sute) lei în prezența agentului MURTEANU, de față fiind și șeful serviciului de siguranță.-

Din acești bani, ZAHIU mi-a prelat cinci sute de lei, intrucit trebuia să fiu trimis la București la Siguranța Generală, iar restul de una mie lei, au fost predați soției mele de către agentul MURTEANU ION, sau de fratele meu VARGA GABOR care a fost chemat cu această ocazie la Siguranță. Despre acest fapt am vorbit în declarațiile mele anterioare, mai pe larg.

Intrebare:

Cu ce scop ți-a dat inspectorul ZAHIU d-tala acești 500 (cinci sute) de lei?

Răspuns:

Acești cinci sute de lei, inspectorul ZAHIU mi i-a dat ca să-i um pentru cheltueli de drum, adică să-mi cumpăr alimente pe drum cit și la închisoare.-

Intrebare:

Ancheta îți prezintă în original și foto-copie un document.- Ce reprezintă aceste documente?

Răspuns:

Documentele ce mi-au fost prezentate în original și foto-copie reprezintă un proces verbal de percheziție corporală ce a fost dresat la 26 septembrie 1925, de către comisarul de serviciu ADAPTE, dela Direcțiunea Poliției și Siguranței Generale din Ministerul de Interne, cu ocazia trimiterii mele la Siguranța Generală de către inspectorul de siguranță Brașov, găindu-se asupra mea cinci sute lei și albe obiecte.-

Intrebare:

De unde provin acești 500 (cinci sute) lei găsiți asupra d-tala?

Răspuns:

Această sumă de 500 (cinci sute) de lei găsită asupra mea cu ocazia percheziției corporale ce mi s-a făcut la Siguranța Generală, și consemnată în procesul verbal ce mi-a fost prezentat de anchetă, sunt banii pe care i-am primit dela inspectorul de siguranță ZAHIU, pentru cheltueli, lucru pe care l-am arătat mai sus. Cu acești bani am intrat și la închisoarea din Jilava.-

Întrebare:

Cu ce alte ocazii ai mai primit d-ta bani dela inspectorul ZAHIU, în cabinetul acestuia?

Răspuns:

Am mai primit loco (una mie) lei dela inspectorul ZAHIU în cabinetul său în august 1923, cu ocazia plecării mele la București după ce m-am reîntors dela congresul al 4-lea al Partidului și am plecat la București pentru a începe munca în Comitetul Central.-

Întrebare:

De unde a luat ZAHIU DUMITRU banii pe care ți i-a dat d-tale?

Răspuns:

Nu pot preciza acest lucru.

Întrebare:

În perioada martie - aprilie dela eliberarea d-tale din penitenciarul Jilava și pînă la 23 aprilie 1925, cînd a început procesul la București, unde te găseai d-ta?

Răspuns:

În perioada martie - sfîrșitul lui aprilie 1925, mă găseam la Brașov.-

Întrebare:

Cîte întrevederi ai avut d-ta în această perioadă cu inspectorul ZAHIU DUMITRU?

Răspuns:

Mi-aduc amînta că în această perioadă am fost o singură dată la inspectorul ZAHIU DUMITRU înainte de ziua de 1 mai, cu care ocazie ZAHIU m-a întrebat ce pregătiri face Partidul în vederea acestei zile.-

L-am răspuns că nu mai sînt președintele Partidului și că astfel nu pot să-i dau măsururile cerute.-

Întrebare: Altă întvedere ai mai avut cu ZAHIU în această perioadă?

Răspuns:

De altă întrebare în această perioadă nu îmi mai aduc
aminte.-

Întrebare:

Ai primit dela ZAHIU vre-o sumă de bani în această pe-
rioadă de timp?

Răspuns:

În această perioadă nu am primit dela ZAHIU bani.-

Ancheta se întreprinde.-

După ce am citit prezentul proces verbal cuvînt cu cuvînt
și am constatat că el corespunde în totul cu cele declarate
de mine, îl susțin și semnez.-

ss. Vasile Iuca

ARCHITACTOR
M A I O R

Gh. Mesei

CM/3 ex.

Proces-Verbal de interogator

Arestatul LUCA IASILE nascut la 8 iunie 1898, in com.
 Cătalina, de profesie lăcătuș, căsătorit, cu ultimul
 domiciliu în București, Str. Romniceanu Nr. 22
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

19 august 1954

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 17 și 30 min.

„ s'a terminat la ora 20 și 00 min.

Intrebare: In legătura cu activitatea ō-tale de a-
 gent provocator al Sigurantei, ancheta iti cere unele
 precizări:

In declaratiile ō-tale ai arătat că, cu ocazia acc-
 stării ō-tale din decembrie 1924 la Siguranta Brasov
 printre alții, ai trădat și pe ~~GURESCU~~ GYÖRKE ALEXANDRU
 arătând că sosește scrisori pe adresa lui.

In legătura cu această problema ai fost confrun-
 tat ō-ta cu GYÖRKE ALEXANDRU la Siguranta?

Răspuns: După câte mi aduc aminte nu am
 fost confruntat cu GYÖRKE ALEXANDRU.

Intrebare: Martorul GYÖRKE ALEXANDRU, de la
 că că, fiind confruntat cu ō-ta, in fata inspecto-
 rului de Siguranta ZAHIV, l'ai îndemnat pe ace-
 sta să recunoască câte manifeste a difuzat și
 cui anume.

Ce ai de spus in legătura cu aceasta?

Răspuns: In timpul cercetărilor făcute la Brasov

Semnătura

Luca

Urmare: de către inspectorul ZAHIV, eu am fost cercetat singur și câteva zile am fost izolat, și deabia după ce am dat declarații complete, am fost pus alături de ceilalți arestați.

Astfel fiind eu nu mi aduc aminte de cazul despre care vorbește GYÖRKE ALEXANDRU.

Întrebare: După ce în urma arestării tale din decembrie 1924, ai fost depus la Jilava, ți sa adus vre'o acuzație în închisoare de către comunisti aflați acolo?

Răspuns: Cu ocazia depunerii mele la Jilava, s'a format o comisie de cercetare în cadrul colectivului de deținuți politici, în fața căreia eu am recunoscut numai parțial ceea ce am declarat la Siguranța, ascunzând însă în același timp legăturile mele cu Siguranța.

În mod direct nu am fost învinuit de nici unul din cei arestați.

Întrebare: Ai avut vre'o discuție cu această ocazie, cu ministrul POPOVICI GHEORGHE din Valea Jiului, care se afla de asemenea printre cei arestați?

Răspuns: Nu am avut nici un fel de discuție cu acesta.

Întrebare: Martorul POPOVICI GHEORGHE, declară că, te-a învinuit de trădare, iar tu ai motivat această trădare spunând că nu ai putut rezista bătăilor.

Ce ai de spus în legătură cu aceasta?

Răspuns: Nu am avut asemenea discuție cu POPOVICI GHEORGHE și cunoașterea difuzării manifestelor, am făcut-o după ce Siguranța din Valea

Semnătura,

Urmas: Jiului a comunitat telefonice acest lucru.
Siguranței - Brasov.

Intrebare: Lucrurile in realitate stau altfel.
Ancheta posedă dovezi cu privire la faptul că,
Siguranța din Petrosani a pus in vedere arestabi-
lor comunisti de acolo, care au negat faptele
că dacă nu vor recunoaste proveniența manifestelor,
vor fi confrunțați cu LUKA LAZSO, adică cu
ștate și astfel va fi dovedită participarea lor.
Ce dovedeste acest fapt?

Răspuns: Nu am vorbit cu înainte intrucat
eu am fost cercetat cu 3 zile după arestarea lor.
Acest lucru s'a întâmplat cu ocazia anchetei de partid
făcută la Jilava

Intrebare: Cu ocazia cercetării ștate la Brasov
in decembrie 1924, ai dat și declarații scrise?

Răspuns: După câte mi amintesc declara-
țiile mele au fost scrise de organele Siguranței
in limba română și am semnat, sau este po-
sibil să fi dat chiar eu declarații in limba
maghiară însă nu mi amintesc precis.

Intrebare: Față de cine ai dat ștate aceste
declarații?

Răspuns: Cercetarea mea a fost făcută de
către șeful siguranței care avea ca se numea
POPESCU, care mă și bătut, iar ulterior de către
inspectorul de siguranță ZAHIV DUMITRU, transla-
tor fiind agentii MUNTEANU ION și VOINEA
SEPTIMIU

Intrebare: Dar cu ocazia arestării ștate din
septembrie 1925, ai dat vre-o declarație scrisă la
Siguranța?

[Signature]

Demarcat: Răspuns: Precum îmi aduc aminte am dat în limba maghiară o declarație - angajament la cererea inspectorului ZAHIU în sensul că mă angajez în slujba siguranței ca informator.

Întrebare: Dar despre problemele ce formau obiectul anchetei ai dat vre'o declarație scrisă?

Răspuns: Nu mi aduc aminte de acest lucru deoarece cu acea ocazie nu am declarat altceva, decât despre împrejurările în care am fugit de la proces.

Întrebare: Ancheta îți prezintă în fotocopie un document scris în limba maghiară, semnat: LUKA LASZLO.

Ce reprezintă acest document.

Răspuns: Fotocopia documentului ce mi se prezintă de anchetă, este declarația scrisă cu mâna mea și semnată de mine, pe care am dat-o la Siguranța Brașov cu ocazia arestării mele din Septembrie 1925, când am fost cercetat de inspectorul de siguranță ZAHIU JUMITRU.

Întrebare: Dece ai dat în ta această declarație în limba maghiară?

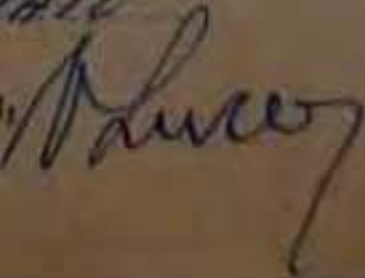
Răspuns: Această declarație am dat-o în limba maghiară, întrucât nu cunoșteam limba română.

Întrebare: În ta ai arătat în declarațiile anterioare că, în calitate de agent provocator al Siguranței, ai primit de mai multe ori bani, de la inspectorul de siguranță ZAHIU JUMITRU.

Ce alte persoane au mai fost de față cu aceste ocazii?

Răspuns: În 1928, după ce am reșit din închisoare am primit la locuința inspectorului ZAHIU

Semnătura,

Urmasare: JUMITRU, 2000 (doua mii) lei, bani pe care ZAHIU mi ia predat in prezenta agentului MUNTEANU ION. Alta ocazie precum imi aduc aminte a fost si aceea cand in Septembrie 1925, ZAHIU JUMITRU mi-a dat 1500 (una mie cinci sute) lei in prezenta agentului MUNTEANU, de fata fiind si seful serviciului de siguranta.

Din acesti bani ZAHIU mi-a predat cinci sute de lei, intrucat trebuia sa fiu trimis la Bucuresti la Siguranta Generala, iar restul de una mie lei, au fost predati sotiei mele de catre agentul MUNTEANU ION sau de catre meu VARGA GABOR care a fost chemat in aceea ocazie la siguranta.

Despre acest fapt am vorbit in declaratiile mele anterioare, mai pe larg.

Intrebare: Cu ce scop ti-a dat inspectorul ZAHIU, aceste 500 (cinci sute) de lei?

Raspuns: Acesti cinci sute de lei, inspectorul ZAHIU mi ia dat ca sa-i am pentru cheltuieli de drum, adica sa mi cumpar alimente pe drum cat si la inchisoare.

Intrebare: Ancheta iti prezinta in original si fotocopie un document.

Ce reprezinta aceste documente?

Raspuns: Documentele ce mi-au fost prezentate in original si in fotocopie reprezinta un proces verbal de perchezitie corporala ce a fost dresat la 26 Septembrie 1925, de catre comisarul de serviciu AGAPIE, dela Directiunea Politiei si Sigurantei Generale din Ministerul de Interne, in ocazia trimiterii mele la Siguranta Generala de catre Inspectoratul de Siguranta-Brasov, gasindu-se asupra mea,

Sig. Securitate
[Signature]

Interogare: cinci sute lei și alte obiecte.

Interogare: De unde provin acești 500 (cinci sute) de lei găsiți asupra D-tale

Răspuns: Această sumă de 500 (cinci sute) de lei găsită asupra mea cu ocazia percheziției corporale ce mi s'a făcut la Siguranța Generală și consemnată în procesul verbal ce mi a fost prezentat de anchetă, sunt banii pe care iam primit de la inspectorul de siguranță ZAHIU, pentru cheltueli, lucruri pe care l'am arătat mai sus. Cu acești bani am intrat și la închisoarea din Jilava.

Interogare: Cu ce alte ocazii ai mai primit D-ta bani de la inspectorul ZAHIU, în cabinetul acestuia?

Răspuns: Am mai primit 1000 (una mie) lei de la inspectorul ZAHIU în cabinetul său în august 1928, cu ocazia plecării mele la București după ce m'am reîntors de la congresul al 4-lea al partidului și am plecat la București pentru a începe munca în Comitetul Central.

Interogare: De unde a luat ZAHIU NUMITRU banii pe care ți i-a dat D-tale

Răspuns: Nu pot preciza acest lucru

Interogare: În perioada martie-adică de la eliberarea D-tale din penitenciarul Jilava și până la 28 aprilie 1925, când a început procesul la București, unde te găseai D-ta?

Răspuns: În perioada martie-sfârșitul lui aprilie 1925, mă găseam la Brașov.

Interogare: Câte întrevederi ai avut D-ta în această perioadă, cu inspectorul ZAHIU NUMITRU?

Semnătură

[Signature]

Întrebare: Răspuns: Mi-aduc aminte că în această perioadă am fost o singură dată la inspectorul ZAHIU JUMITRU, înainte de ziua de 1 mai; cu care ocazie ZAHIU mă întrebat ce pregătiri face partidul, în vederea acestei zile.

era cu consim-
mântul meu.

Răspuns: că nu mai sunt prezidiutele ~~de~~ seful partidului, și că astfel nu pot să-i dau înmânările cerute.

Măreș

Întrebare: Altă întrebare ai mai avut cu ZAHIU în această perioadă?

Răspuns: De altă întrebare în această perioadă, nu mi-am mai aduc aminte.

Întrebare: Ai primit de la ZAHIU vre'o sumă de bani, în această perioadă de timp?

Răspuns: În această perioadă nu am primit de la ZAHIU bani.

Ancheta se interupe.

După ce am citit prezentul proces verbal cuvânt cu cuvânt și am constatat că el corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

Anchorator;
Măreș
Măreș

Măreș

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arrestatul IACA VASILĂ, născut la 8 iunie 1898, în comuna Căstălina, - de profesie lăcătuș, căsătorit, cu ultimul domiciliu în București str. Romioșanu nr. 22. -

20 august 1954, București.
Interogatoriul a început la ora 8,00
" s-a terminat " 14,30

Întrebare:

În continuarea procesului verbal de interogatoriu din 19 august 1954, arată d-ta cât timp ai stat închis după arestarea din septembrie 1925. -

Răspuns:

Am stat închis la Jilava din septembrie 1925, până în primăvara anului 1928. -

Întrebare:

Ai fost condamnat cu această ocazie?

Răspuns:

Înainte de arestarea mea am fost condamnat în lipsă la 10 (zece) ani, iar cu ocazia rejudecării procesului în primăvara anului 1928, la Consiliul de Război din București, am fost achitat împreună cu ILIES IOȘIF și GURA IOȘIF. -

Întrebare:

Ai avut vrs-o discuție cu cineva din partea Siguranței în legătură cu achitarea și eliberarea d-tale?

Răspuns:

După ce am fost eliberat am vorbit cu BANC IULIUSCU, care mi-a spus că am fost eliberat datorită Siguranței, care a avut atitudine binevoitoare față de mine, amenințându-mă în același timp că dacă nu voi continua legăturile mele cu siguranța, mă va trimite în judecată pentru deserțare din armată. -

Întrebare:

Cu ocazia congresului al 4-lea al P.O.R. ce s-a ținut în URSS, d-ta ai fost atacat de KOBILAS pentru trădarea d-tale din decembrie 1924?

Răspuns:

La Congres nu am fost atacat de KGBISS, deși în fața lui am recunoscut parțial vinovăția mea.- Totuși în 1929 luna octombrie când am fost la Moscova la Comintern și Profintern am fost audiat la G.P.U. cu privire la cele declarate de mine la Siguranță în decembrie 1924, întrucât KGBISS aflându-se arestat și cercetat la G.P.U., a dat declarații împotriva mea.-

Întrebare:

Cu ocazia cercetării d-tale la G.P.U. ai arătat ceva despre legăturile d-tale cu siguranța?

Răspuns:

Bu am arătat nimic despre aceste legături.-

Întrebare:

În declarațiile d-tale ai arătat că după ce te-ai întors dela Congresul al 4-lea al P.C.R. în sfârșitul lunii august 1928, prin inspectorul ZAHIU ai luat legătură cu subinspectorul BANCIULESCU TROICI dela Siguranța Generală, stabilind cu acesta modul de legătură în viitor. Cine a fost primul agent de legătură între d-ta și BANCIULESCU?

Răspuns:

În declarațiile mele am vorbit despre un oarecare GEORGESCU din cadrele Siguranței, care a fost primul agent de legătură între mine și BANCIULESCU.- În afară de datele de identificare pe care eu le-am indicat în declarațiile mele cu privire la persoane acestuia, nu pot să mai dau nici o altă precizare.- Susțin însă și pe mai departe că acest agent de legătură a existat în realitate și declarațiile mele date în acest sens corespund realității.-

Întrebare:

În declarațiile d-tale ai arătat că, ai fost arestat la Siguranța Generală în decembrie 1928. A mai fost arestat altcineva cu această ocazie în legătură cu d-ta?

Răspuns:

În unele declarații am arătat că numitul KANNER ILIE secretarul organizației de partid din București, a fost arestat cu ceva înainte arestării mele din decembrie 1928, întrucât eu nu ieșeam la întâlnirea fixată cu el și l-am denunțat agentului de siguranță cu care aveam legătură.-

În cursul anchetei prezente s-a restabilit însă faptul că, KANNER ILIE fusese arestat la locuința mea, după ce eu am fost deja ridicat de siguranță.-

Intrebare:

Intrucit in primele d-tale declaratii, arestarea lui KANNER a fost redată neconform cu realitatea, lucru pe care ancheta și-a pus in vedere in mod verbal, cu această ocazie ancheta își prezintă in original un proces verbal dressat la 20 decembrie 1928, cu privire la această stare de fapt.-

Răspuns:

Din procesul verbal ce mi se prezintă de anchetă și care a fost încheiat la 20 decembrie 1928 de către subinspectorul general BANCIULESCU TRAILORE, pe pagina 7 alineatul 2, este următorul text: "Drept rezultat al acestei măsuri in ziua de 20 decembrie s.c., ora 9 p.m. agentul MIHAIANU LUCIU, a condus la Direcțiune pe cunoscutul comunist HIRSHAN IPIC KANNER, care venia direct la locuința susnumitului LOREA LASZLO". Precum se vede din acest document KANNER ILIE a fost arestat după ce nu se fusese adus la Siguranța Generală și nu înaintea mea cum am declarat anterior.-

Intrebare:

Cu ce scop a venit KANNER ILIE la locuința d-tale?

Răspuns:

Intrucit KANNER nu cunoștea locuința mea, presupun că el a venit la mine fiind trimis de DORY GOLDSBERG din partea C.C. pentru a vedea dacă n-am ieșit la întâlnirea avută cu DORY GOLDSBERG.-

Intrebare:

Cu KANNER ILIE ai avut fixată vre-o întâlnire, înainte de arestarea d-tale din decembrie 1928?

Răspuns:

Am avut mai multe întâlniri cu KANNER ILIE, dar la ultima care a avut loc cu câteva zile înainte de arestarea mea din decembrie 1928, eu nu mi s-a ieșit intrucit am comunicat agentului de legătură dintr-o mină și BANCIULESCU, că voi avea o întâlnire cu cineva căruia trebuia să-i predau o geantă cu material de partid. Persoana cu care trebuia să mă întâlnesc a fost KANNER ILIE. Nu mi s-a spus agentului numele persoanei cu care urma să mă întâlnesc, indicându-mi numai locul și ora întâlnirii. Agentul mi-a luat geanta cu materialul de partid, spunându-mi totodată să nu ies la întâlnire intrucit in locul meu va sosi Siguranța.-

Astfel fiind, eu am considerat chiar pînă în ziua de azi că numitul KANNER ILIE a fost arestat cu ocazia întîlnirii ce trebuia să aibă cu mine și cînd eu ^{nu} m-am prezentat, adică cu alte cuvinte scotocam că el a fost arestat înainte arestării mele din decembrie 1928.-

Dealtfel și DORY GOLDSTEIN mi-a confirmat îned înainte de arestarea mea din decembrie 1928, că KANNER ILIE a fost arestat, la care eu am răspuns că bine am făcut că mi am eșib la întîlnire, întrucît și el a fost arestat și eu. Dealtfel în fața lui DORY GOLDSTEIN am justificat neaprezentarea mea la întîlnirea cu KANNER ILIE prin aceea că ploua foarte tare.-

Întrebare:

Cu ocazia arestării d-tale din decembrie 1928, te-ai întîlnit cu KANNER ILIE la Siguranță?

Răspuns:

Cu această ocazie eu nu m-am întîlnit cu KANNER la siguranță.-

Întrebare:

Ai folosit vre-o parolă de recunoaștere cu ocazia întîlnirilor avute în acea perioadă?

Răspuns:

Pentru persoanele cu care mă cunoșteam dinainte, nu foloseam nici o parolă de recunoaștere.-

Întrebare:

Cu ocazia arestării d-tale din decembrie 1928, a găsit Siguranța asupra d-tale bani sau ceva material?

Răspuns:

Material de partid nu s-a găsit asupra mea, însă bani s-au găsit în suma de peste 20.000 (douăzeci mii) lei. Acești bani i-am primit de la C.C.-ca salariu personal de activist de partid. Deci acești bani erau banii mei personali însă la Siguranță am declarat că banii aparțin Blocului Muncitoresc Tărănesc, care atunci era o organizație legală.-

Întrebare:

Cînd și în ce împrejurări ți s-au restituit acești bani?

Răspuns:

După ce Siguranța s-a trimis la urșă la Brașov, dîndu-mi din acești bani 1000 (una mie) lei, ca cheltuali de drum, m-am răntors imediat la București și m-am dus imediat în sediul B.S.T. unde am povăstît lui MHALEȘANU ALEXANDRU cele întîmplute - după ce în prealabil am arătat și la C.C. faptul că Siguranța

mi-a oprit banii și i-am dat o procură să ridice de la Siguranță acești bani în numele B.M.P.-

Întrebare:

MICHAELIANU știe că acești bani sunt ai d-tale sau că aparțin B.M.P.-ului?

Răspuns:

MICHAELIANU cunoaște că acești bani mi aparțin mie personal.-

Întrebare:

În continuare în declarațiile d-tale vorbești despre faptul că al doilea agent de legătură între d-ta și BANCIULESCU, începând din februarie 1929, a fost un oarecare VICTOR cu care ai avut legături până în luna iulie 1929.-

Ce alte date de identificare poți să dai cu privire la această persoană?

Răspuns:

Eu pot să dau nici despre acest al doilea agent de legătură alte date de identificare, însă tot ce am declarat în legătură cu el, respectiv faptul că această persoană a existat și a fost agent de legătură între mine și BANCIULESCU, corespunde realității.-

Întrebare:

În afară de persoanele arătate în declarațiile d-tale de mai sus, ce alt agent de legătură a existat între d-ta și BANCIULESCU?

Răspuns:

În afară de persoanele arătate de mine mai sus, între mine și BANCIULESCU a mai fost un al treilea agent de legătură în persoana lui MAGDO ION, cu care am intrat în legătură la începutul anului 1930. Cu acesta am menținut legăturile pe linia Siguranței până la sfârșitul luptelor fracționiste, adică până la începutul anului 1931, când eu am fost trimis la muncă de jos în Moldova. În legătură cu persoana lui MAGDO, vreau să arăt de data acestei anchete, că deși eu declar în repetate rânduri, că el a fost agent de legătură între mine și BANCIULESCU, totuși această problemă constituită pentru mine un semn de întrebare, intrucât reconstituind în memoria mea faptele, am ajuns la concluzia că, adeveratul agent de legătură între mine și Siguranță, nu a fost MAGDO ION, ci o altă persoană care locuia în aceeași curte, ca chiriaș al familiei MAGDO.-De aici rezultă toată confuzia mea pe care am făcut-o cu privire la persoana agentului în cauză, arătând

că aceste ar fi fost MAGDO, intrucât cu el am avut relații de prietenie iar persoana cealaltă în decursul anilor am dat-o uitării.

Așa se explică faptul că în primele mele declarații eu am arătat că MAGDO este persoana, care a fost agentul de legătură între mine și BASCIULESCU.

După ce îned în cursul anchetei am fost confruntat cu MAGDO și acesta la început a negat categoric faptul că el ar fi fost omul de legătură între mine și Siguranța și văzînd că el are să cu totul altfel împrejurările în care m-am cunoscut cu el, față de împrejurările în care am făcut cunoștință cu agentul de legătură, eu am ajuns la concluzia că am greșit în persoana lui MAGDO, cînd am declarat că el ar fi fost agent de legătură și acest lucru m-a frîmțat în permanență de la data confruntării și pînă în prezent.

Întrebare:

În ce împrejurări l-ai cunoscut pe MAGDO ION?

Răspuns:

Cu MAGDO ION am făcut cunoștință în împrejurările arătate de el la confruntare, adică după ce m-am mutat în casa lor, în timp ce cu agentul de legătură am făcut cunoștință pe str. Părintele Lucaci, în împrejurările arătate de mine în declarațiile anterioare.

Întrebare:

Cum ai ajuns chirieș la numitul MAGDO ION?

Răspuns:

După ce am luat legătură cu agentul care folosea numele copiativ de "DUCAGI", pe str. Părintele Lucaci, l-am întrebat dacă nu cumva știe vre-o locuință de închiriat. - El mi-a spus că în aceeași curte unde locuiește și el se găsește o cameră de închiriat indicîndu-mi și adresa str. Forușaru nr. 71. - După ce el s-a venit cu răspunsul lui BASCIULESCU că pot să mă mut în aceeași casă în care locuiește și agentul, eu m-am dus la adresa indicată și de la mama lui MAGDO ION am închiriat camera respectivă, prezentîndu-mă sub numele de BARABAS. Peste câteva zile într-o duminică cînd era și MAGDO ION acolo am făcut cunoștință și cu el.

Întrebare:

Ce cunoștea MAGDO despre d-ta?

Răspuns:

Eu am locuit împreună cu soția mea în casa lui MAGDO, timp de un an de zile. - În această perioadă de timp, cei doi din casă inclusiv MAGDO, mă cunoșteau sub numele de BARABAS și știau că sunt voiajor comercial, deși MAGDO bănuia că am legătură cu mișcarea, datorită discuțiilor ce am purtat cu el. Numele meu adevărat și

calitatea mea în mișcare, i-am spus-o lui MAGDO ICH numai după ce în urma luptelor fracționiste am fost scos din C.C. și trimis la muncă de jos în Moldova.-

Întrebare:

Cît timp a locuit agentul de legătură în casa familiei lui MAGDO și cu ce se ocupa?

Răspuns:

Această persoană a locuit în casa familiei MAGDO mai mult de un an de zile întrucît la plecarea mea de acolo, la începutul anului 1931, el a rămas și pe mai departe chiar și după încheierea serviciu.-

Întrebare:

Sub ce nume locuia acest agent în casa lui MAGDO?

Răspuns:

Avan un nume de nuanță străină, germană sau polonă și pe care l-am uitat.-

În orice caz el nu era cunoscut în casă sub numele de IUGACH, care a fost numele său conspirativ.-

Întrebare:

Acest agent frecventa locuința familiei MAGDO?

Răspuns:

El nu frecventa locuința familiei MAGDO, însă a luat parte la nunta soriei lui MAGDO, care a avut loc în casa aceea în vara anului 1930.-

Întrebare:

Care sunt semnele celui agent din casa paricată?

Răspuns:

În perioada 1930, această persoană avea circa 40 de ani, bine lăsat, puțin mai înalt ca mine, alții circa 1,70 cm. părul șaten.-

Întrebare:

Acest agent cunoștea numele d-tale adevărat și calitatea pe care o aveai în mișcare?

Răspuns:

Pînă la izbucnirea luptelor fracționiste din vara anului 1930, acest agent nu cunoștea numele meu adevărat și nici calitatea mea în mișcare, întrucît conform instrucțiunilor primite de la BĂ-ŢINĂSCU, eu nu am vorbit cu dînsul despre mișcare, ci cu ocazia întâlnirilor avute cu el, i-am predat numai plicul cu materialul trimis lui MAGDO ICH.-

După ce au apărut în ziarul "Înainte" articolul lui MARCEL PAUNES care a fost semnalul luptelor fracționiste deschise, am fost

chemat la Siguranță și cu această ocazie BANCIULESCU mi-a spus că
îmi va da un alt agent de legătură prin care voi primi și instruc-
țiuni verbale.-

Aș stabilit cu BANCIULESCU, că cu acest nou agent mă voi
întâlni pe str. Popovici paralel cu str. Porumbaru, dându-mi și o
parolă de recunoaștere. Spre uimirea mea, cu ocazia întâlnirii
fixată cu acest agent nou, a venit tot agentul vechi care locuia în
casa lui MAGDO.-

Începând de la această dată, am stat de vorbă cu el deja
în mod deschis, dându-i informații verbale în legătură cu mișcarea
și lupta fracționistă, începând astfel colaborarea mea de conducător
în mișcare.-

Întrebare:

Prin cine ai primit suma de 10.000 (zece mii) lei pe care
i-ai cerut de la BANCIULESCU pentru finanțarea activității grupului
fracționist "LUCIANI"?

Răspuns:

Suma de 10.000 (zece mii) lei am primit-o de la BANCIULESCU
tot prin acest agent și nu prin MAGDO ION așa cum am declarat an-
terior.-

Întrebare:

Cui i-ai predat de-a această sumă de 10.000 (zece mii)
de lei?

Răspuns:

Acești bani i-am predat lui DORY GOLDBERIN, spunându-i
că i-am adunat de la simpatizanți, fără să-i indic nominal aceste
persoane.-

Întrebare:

În afară de această sumă de 10.000 (zece mii) lei primită
de la BANCIULESCU, ai mai primit ceva bani pentru finanțarea grupu-
lui fracționist "LUCIANI"?

Răspuns:

Am primit o sumă mai mare de bani de la IGHEL HORVATH,
care împreună cu fratele său GHEORGHE HORVATH, ambii măcelari,
au fost simpatizanți ai mișcării.-

La oțiu unde locuiau însă aveau o țară de măcelărie la
halala centrale, unde obișnuim să mă întâlnesc cu ei.-

Întrebare:

Ce legături ai avut cu Siguranța în perioada 1951 și
până la arestarea d-tale din 1957?

Răspuns: Despre legăturile mele avute cu Siguranța în
această perioadă, îmi mențin declarațiile făcute la 17 ianuarie

1953, cu următoarea precizare: fiind arestat la București în 1952, într-o casă conspirativă împreună cu MOCO COBĂ, la Siguranță am stat de vorbă cu BANGIULESCU TRICOR, care mi-a cerut să reiau legăturile cu el.- I-am spus lui BANGIULESCU că eu nu pot să-i dau nici un fel de material scris ci numai informații verbale în legătură cu mișcarea sindicală și asta numai printr-o persoană neutră, deci nemișturând folosi vechiul agent.-

Am făcut acest lucru ca să mă eschivez și să scap de Siguranță și până la urmă să intru în ilegalitate.-

Ne-am înțeles cu BANGIULESCU că o să-i transmit informații printr-o astfel de persoană neutră, fără să-mi pot aminti acum, încă am indicat și numele persoanei respective.-

Bu m-am gândit să folosesc pe MAGDO în acest scop. Am și vorbit cu el, dându-i întâlnire la locul Floresca, spunându-i totodată și scopul în care vreau să-l folosesc, adică scela de a duce niște informații lui BANGIULESCU.- MAGDO însă nu a mai venit la nici o întâlnire și de atunci nu l-am mai întâlnit pe MAGDO decât întâmplător, în ziua reprizării grevei dela Grivița din februarie 1953, când l-am rugat să nu spună nimănui că m-a văzut.-

Intrebare:

Ce și-a spus și ce atitudine a luat MAGDO când s-a aflat dela d-ta că ai legături cu Siguranța și că vrei să-l folosești ca agent de legătură?

Răspuns:

I-am pus în cunoștință de cauză într-un fel prin care căutam oarecum să-i prezint problema ca o justificare de a mea, că lucrez pe linie sindicală, deci legal, și ce atare trebuie să dau anumite informații despre activitatea mea pe linie sindicală, ca astfel să scap de urmărirea Siguranței și de arestare.-

Deci MAGDO s-a fost de acord cu mine, însă de atunci nu a mai venit la nici o întâlnire, și nici eu nu am încercat să-l caut.-

Dealtfel nici BANGIULESCU nu m-a căutat. Cred că în 1952 el a ieșit la pensie și astfel s-a rupt legătura între noi.-

Intrebare:

Ancheta revine asupra declarațiilor d-tale în legătură cu întâlnirea ce a avut loc între d-ta, TURCU BUDOLAN și TRICOR BANGIULESCU în anul 1959? Poți să dai alte amănunte în legătură cu

această problemă în afară de cele declarate pînă în prezent?

Răspuns:

Nu pot să mai dau nici un alt amănunt în afară celor ce am declarat în cursul anchetei.-

Întrebare:

Îți venții și pe mai departe declarațiile anterioare în legătură cu această problemă?

Răspuns:

Su cu nici un motiv să retractez declarația mea cu privire la această intilnire.-

Întrebare:

Pe ce bază înștiți d-ta în sensul că această intilnire în trei, a avut loc, cînd FURCU NICOLAE a retractat cele recunoscute la prima confruntare avută cu d-ta și declară categoric că această intilnire nu a avut loc.-

Răspuns:

Din moment ce această intilnire persistă în mintea mea, eu nu pot să o explic altfel decît: ori este o realitate, ori este o halucinație și o idee fixă de a mea.-

Întrebare:

Anchete îți face cunoscut că, în legătură cu această intilnire și TEODOR GEORGESCU a retractat în modul cel mai categoric cele recunoscute de el, cu ocazia confruntării ce a avut loc între d-ta și dînsul la data de .....ianuarie 1954, afirmînd că în speță este vorba de o provocare din partea d-tale.-

Ce ai de spus în legătură cu aceasta?

Răspuns:

Nu-mi pot explica cum s-a născut la mine această idee, dar în nici un caz nu am avut intenție și nici un motiv să fac o provocare.- Eris faptul că eu nu am putut să dau amănunte care să dovedească fără nici o îndoială această problemă, în urma retractării lui FURCU și TEODOR GEORGESCU, afirmația mea este răsturnată și acest fapt mă pune și pe mine la îndoială în privința declarațiilor mele anterioare în legătură cu această intilnire.-

De aceea retractez și eu ceea ce am declarat privind intilnirea dintre mine, TEODOR GEORGESCU și FURCU NICOLAE, din toamna anului 1939.- Astfel fiind, nici discuțiile dintre mine și TEODOR GEORGESCU la Moscova și în 1940 cît și cele după 23 august 1944, cu privire la activitatea noastră comună în legătură cu Siguranța, nu au avut loc.-

Întrebare: Atunci cu ce scop și susținut d-ta în continuare aceste probleme timp îndelungat în timpul anchetei?

Răspuns:

Nu am urărit nici un scop deosebit însă în mintea mea aceste lucruri au persistat în cursul anchetei, având convingerea că ele su există.-

Întrebare:

Ai arătat în declarațiile d-tale că în toamna anului 1939 după ce ai intrat în legătură cu comisarul șef TURCU, te-ai întâlnit cu acesta de mai multe ori în casa lui MOHY SCHUL, pe str. Antim nr.10, atât în timp ce locatarii se aflau acasă, cât și în lipsa lor.-

Ancheta îți face cunoscut că nici MOHY SCHUL și nici verișoara ei IONELA LOEVI nu confirmă cele declarate de d-ta.-

Cum se explică aceasta?

Răspuns:

Se explică ca și cazul întâlnirii cu TEODOR GEORGESCU. La începutul anchetei nu mi-am putut restabili legăturile mele cu Siguranța din 1939 și astfel în declarațiile mele au apărut multe contradicții cu privire la diferite persoane, întâlniri, etc. făcând unele confuzii care au persistat în declarațiile mele. În general mi-a fost foarte greu să restabilesc legăturile mele cu Siguranța, întrucât eu am vrut să îmormintez trecutul meu.-

Întrebare:

Cum explici d-ta faptul că în timp ce în 1933 ai refuzat propunerea lui TURCU NICOLAE de a deveni informatorul său, în 1939 primești propunerea aceluiași TURCU, angajându-te din nou ca agent al siguranței?-

Răspuns:

Da că în 1939, TURCU NICOLAE ar fi încercat să mă recruteze singur l-ași fi refuzat însă datorită faptului că atunci când m-a luat cu mașina, el a venit împreună cu inspectorul general VENTILA IONESCU, care cunoștea legăturile mele cu siguranța încă din 1929, nu am putut să-l refuz.- Afară de aceasta iubind deja războiul, vroiam să cîștig timp să-mi plătesc libertatea de acțiune, ca să scap în fața Siguranței activitatea mea ilegală adeverită și să am posibilitate ca la momentul potrivit să mă retrag în ilegalitate, fără să fiu arestat înainte de aceasta.-

După ce am citit prezentul proces verbal cuvînt cu cuvînt și am constatat că el corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susțin și confirm.-

ss. Vasile Luca

ANCHESTATOR
M I I O R

Gh. Hasei

Proces-Verbal de interogator

444

Arestatul LUCA VASILE, născut la 8 iunie 1898, în com.
cătălina, de profesie lăcătuș, căsătorit, cu ultimul domiciliu
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
ciliu în București Str. Romniceanu Nr. 22.

20 august 1954

Orașul București.

Interogatoriul a început la ora 8 și 00 min.

„ s'a terminat la ora 14 și 30 min.

Intrebare: În continuarea procesului verbal de interogatoriu din 19 august 1954, arată Ń-te căt timp ai stat închis după arestarea din septembrie 1925.

Răspuns: Am stat închis la Jilava din septembrie 1925, până în primăvara anului 1928.

Intrebare: Ai fost condamnat cu această ocazie?

Răspuns: Înainte de arestarea mea am fost condamnat în lipsă la 10 (zece) ani, iar cu ocazia rejudecării procesului în primăvara anului 1928 la consiliul de război din București, am fost achitat împreună cu: ILLES IOSIF și GUIA IOSIF.

Intrebare: Ai avut vre'o discuție cu cineva din partea siguranței, în legătură cu achitarea și eliberarea Ń-tate?

Răspuns: După ce am fost eliberat am vorbit cu BANCULESCU, care mi-a spus că am fost eliberat datorită siguranței, care a avut o atitudine binevoitoare față de mine, amenințându-mă în geolau.

Semnătura,

Luca

Urmare: timp ca' daca nu voi continua legaturile me-
le in siguranta, ma' va trimite in judecata pentru
dezertare din armata.

Intrebare: Cu ocazia Congresului al 4-lea al
P.C.R., ce s'a tinut in U.R.S.S. D-ta ai fost atacat
de KÖBLÖS pentru trädarea D-tale din decembrie
1924.?

Räspuns: La Congres nu am fost atacat de
KÖBLÖS, desi in fata lui am recunoscut partial
vinovatia mea. Totusi in 1929 luna octombrie
cänd am fost la Moscova la convingerea si profun-
tern am fost audiat la G.P.U. cu privire la cele
deklarate de mine la Siguranta in decembrie 1924
intucät KÖBLÖS afländu-se arestat si cercetat,
la G.P.U., a dat declaratii impotriva mea.

Intrebare: Cu ocazia cercetării D-tale la G.P.U.
ai arätat ceva despre legaturile D-tale cu Siguranta?

Räspuns: Nu am arätat nimic despre aceste
legaturi.

Intrebare: In declaratiile D-tale ai arätat ca'
dupä ce te-ai intors dela Congresul al 4-lea al
P.C.R., la sfärsitul lunii august 1928 prin inspe-
ctorul ZAHIU ai luat legaturä cu subinspectorul
BANCIVULESCU THEODOR dela Siguranta Generalä,
stabilind cu acesta moduri de legaturä in viitor.
Cine a fost primul agent de legaturä între
D-ta si BANCIVULESCU.?

Räspuns: In declaratiile mele am vorbit despre
un oarecare GEORGESCU din cadrele Sigurantei,
care a fost primul agent de legaturä între mine
si BANCIVULESCU. In afara de datele de identifi-

Semnätura,

Urmare: care pe care eu te-am indicat in declaratiile mele cu privire la persoana acestuia, nu pot sa mai dau nici o alta precizare. Sustin insa si pe mai departe ca acest agent de legatura a existat in realitate si declaratiile mele date in acest sens corespund realitatii.

Intrebare: In declaratiile tale ai aratat ca ai fost arestat la Siguranta Generala in Decembrie 1928. A mai fost arestat altcineva cu aceasta ocazie in legatura cu D-ta?

Raspuns: In unele declaratii am aratat ca numitul KANNER ILIE, secretarul organizatiei de partid din Bucuresti, a fost arestat cu ceva inaintea arestarii mele din Decembrie 1928, intrucat eu nu iesisem la intalnirea fixata cu el, si l-am demontat agentului de siguranta cu care aveam legatura.

In cursul anchetei prezente s'a restabilit insa faptul ca, KANNER ILIE fusese arestat la locuinta mea, dupa ce eu am fost deja ridicat de Siguranta.

Intrebare: Intrucat in primele tale declaratii arestarea lui KANNER a fost redată neconform cu realitatea, lucru pe care ancheta ti-a pus in vedere in mod verbal, cu aceasta ocazie ancheta iti prezinta in original un proces verbal dresat la 20 Decembrie 1928, cu privire la aceasta stare de fapt.

Raspuns: Din procesul verbal ce mi se prezinta de ancheta si care a fost incheiat la 20 Iulie 1928 de catre subinspectorul general BANCULESCU TEODOR, pe pagina 7 alineatul 2, este urmatorul text: "Drept rezultat al acestei masuri, in ziua de 20 Decembrie a.c. ora 9 p.m. agentul MUNTEANU LUCIU, a condus la Directiune pe unos-

[Signature]

Urmare: cutul comunist GERMAN ITRIC KANNER, care venise direct la locuinta numitului LUKA LASZLO". Precum se vede din acest document KANNER ILIE a fost arestat dupa ce eu am fost adus la Siguranta Generala, si nu inaintea mea cum am declarat anterior.

Intrebare: Cu ce scop a venit KANNER ILIE la locuinta D-tale?

Raspuns: Intrucat KANNER nu cunoastea locuinta mea, presupun ca el a venit la mine fiind trimis de JORY GOLSTEIN din partea c.c. pentru a vedea daca n'am iesit la intalnirea avuta cu JORY GOLSTEIN.

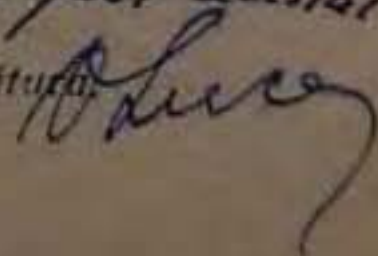
Intrebare: Cu KANNER ILIE, ai avut fixata vre'o intalnire, inainte de arestarea D-tale din decembrie 1928?

Raspuns: Am avut mai multe intalniri cu KANNER ILIE, dar la ultima care a avut loc cu cateva zile inainte de arestarea mea din decembrie 1928, eu nu am iesit intrucat am comunicat agentului de legatura, dintre mine si BANCIULESCU, ca voi avea o intalnire cu cineva caruia trebuie sa-i predau o geanta cu material de partid. Persoana cu care trebuia sa ma intalnesc a fost KANNER ILIE. Eu nu am spus agentului numele persoanei cu care urma sa ma intalnesc, indicandu-i numai locul si ora intalnirii.

Agentul mi-a luat geanta cu materialul de partid, spunandu-mi totodata sa nu ies la intalnire intrucat in locul meu va iesi siguranta.

Astfel fiind eu am considerat chiar pana in ziua de azi ca, numitul KANNER ILIE a fost arestat

Semnatura

Urmare: eu ocazia intalnirii ce trebuia sa aiba cu mine si cand eu nu m'am prezentat, adica cu alte cuvinte socoteam ca, el a fost arestat inaintea arestarii mele din decembrie 1928.

De altfel si DORY GOLSTEIN mi-a confirmat inca inainte de arestarea mea din decembrie 1928 ca, KANNER ILIE a fost arestat si bine am facut ca nu m'am o, la care eu am raspuns ca bine am facut ca nu am iesit la intalnire, intucit asi fi fost arestat si eu. De altfel in fata lui DORY GOLSTEIN, am justificat neprezentarea mea la intalnirea cu KANNER ILIE, prin aceea ca ploua foarte tare.

cu con-
tămintul
eu,

liber

Intrebare: Cu ocazia arestarii D-tale din decembrie 1928, te-ai intalnit cu KANNER ILIE la siguranta?

Raspuns: Cu aceasta ocazie eu nu m'am intalnit cu KANNER la siguranta.

Intrebare: Ai folosit ne'o parola de recunoastere cu ocazia intalnirilor avute in acea perioada?

Raspuns: Pentru persoanele cu care ma cunoasteam dinainte, nu foloseam nici'o parola de recunoastere.

Intrebare: Cu ocazia arestarii D-tale din decembrie 1928, a gasit siguranta asupra D-tale bani sau ceva material?

Raspuns: Material de partid nu s'a gasit asupra mea, insa bani s'au gasit in suma de peste 20.000 (douazeci mii) lei. Acesti bani iam primit dela c.c. ca salariu personal de activist de Partid. Deci acesti bani erau banii mei personali insa la siguranta am declarat ca banii apartin

Sau...
[Signature]

Urmas: blocului muncitoresc - țărănesc, care atunci
era o organizație legată.

Întrebare: Când și în ce împrejurări ți s-au
restituit acești bani?

Răspuns: După ce Siguranța mi-a trimis la
urmă la Brașov, dându-mi din acești bani 1000
(una mie) lei, ca cheltuieli de deplasare, mi-am reîn-
tors imediat la București, și mi-am dus imediat
la sediul B.M.T. unde am povestit lui MIHAILEANU
ALEXANDRU cele întâmplate - după ce în prealabil
am arătat și la C.C. faptul că Siguranța mi-a oprit
banii - și i-am dat o procură să cîdă de la Si-
guranță acești bani, în numele B.M.T.

Întrebare: MIHAILEANU știa că acești bani
sunt ai țării sau că aparțin B.M.T.ului?

Răspuns: MIHAILEANU cunoștea că acești ba-
ni mi aparțin mie personal.

Întrebare: În continuare în declarațiile țării
vorbești despre faptul că, al doilea agent de le-
gătură între țară și BANCIULESCU, începînd din
februarie 1929, a fost un oarecare VICTOR cu care
ai avut legături pînă în luna iulie 1929.

Ce alte date de identificare poți să dai cu
privire la această persoană?

Răspuns: Nu pot să dau nici despre acest
al doilea agent de legătură, alte date de iden-
tificare, însă tot ce-am declarat în legătură cu
el, respective faptul că, această persoană a exis-
tat și a fost agent de legătură între mine și
BANCIULESCU, corespunde realității.

Întrebare: În afară de persoanele arătate
în declarațiile țării, ^{de mai sus} ce alt agent de legătură

Semnătură

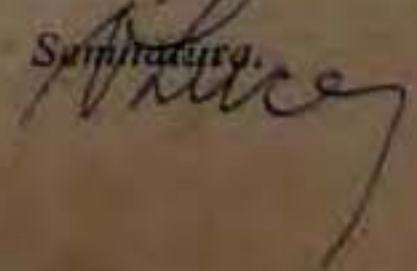
[Signature]

Urmare: a existat între Ista și BANCIVLESCU?

Răspuns: În afară de persoanele acătate de mine mai sus, între mine și BANCIVLESCU, a mai fost un al treilea agent de legătură în persoana lui MAGDO ION cu care am intrat în legătură la începutul anului 1930. Cu acesta am menținut legăturile pe linia Siguranței până la sfârșitul luptelor fracționiste, adică până la începutul anului 1931 când eu am fost trimis la muncă de jos în Moldova. În legătură cu persoana lui MAGDO, vreau să arăt de data aceasta anchetei, că desi am declarat în repetate rânduri, că el a fost agent de legătură între mine și BANCIVLESCU, totuși această problemă constituie pentru mine un semn de întrebare, întrucât reconstituind în memoria mea faptele, am ajuns la concluzia că, adevăratul agent de legătură între mine și Siguranță, nu a fost MAGDO ION, ci o altă persoană care locuia în aceiași curte, ca chirie al familiei MAGDO. De aici rezultă toată confuzia mea pe care am făcut-o cu privire la persoana agentului în cauză, arătând că acesta ar fi fost MAGDO, întrucât cu el am avut relații de prietenie iar persoana cealaltă în decursul anilor am dat-o uitării.

Așa se explică faptul că în primele mele declarații eu am arătat că MAGDO este persoana, care a fost agentul de legătură între mine și BANCIVLESCU.

După ce însă în cursul anchetei am fost confruntat cu MAGDO și acesta la început a negat categoric, faptul că el ar fi fost omul de legătură între mine și Siguranță și văzând că el arată cu totul altfel împrejurările în care mi-am cunoscut cu el, față de

Signature

Urmare: imprejurările în care am făcut cunoștință cu agentul de legătură, eu am ajuns la concluzia că am greșit în persoana lui MAGDO, când am declarat că el ar fi fost agent de legătură și acest lucru mi-a frământat în permanență de la data confruntării și până în prezent.

Întrebare: În ce imprejurări l-ai cunoscut pe MAGDO ION ?

Răspuns: Cu MAGDO ION am făcut cunoștință în imprejurările arătate de el la confruntare adică după ce mi-am mutat în casa lor, în timp ce cu agentul de legătură am făcut cunoștință pe Str. Părintele Lucaci, în imprejurările arătate de mine în declarațiile anterioare.

Întrebare: Cum ai ajuns chiară la numitul MAGDO ION ?

Răspuns: După ce am luat legătură cu agentul care folosea numele conspirativ de „LUCACI”, pe Str. Părintele Lucaci, l-am întrebat dacă nu cumva știe vre-o locuință de închiriat. El mi-a spus că, în aceiași curte unde locuiește și el se găsește o cameră de închiriat, indicându-mi și adresa Str. Porumbacu Nr. 71. După ce el a venit cu răspunsul lui BANCULESCU, că pot să mă mut în aceiași casă în care locuia și agentul, eu mi-am dus la adresa indicată și de la mama lui MAGDO ION am închiriat camera respectivă, prezentându-mă sub numele de BARABAS. Peste câteva zile într-o duminică când era și MAGDO ION acasă, am făcut cunoștință și cu el.

Întrebare: Ce cunoștea MAGDO despre D-ta ?

Răspuns: Eu am locuit împreună cu soția mea

Semnătură

Mureș

Urmare: in casa lui MAGDO, timp de un an de zile.
 In aceasta perioada de timp, cei din casa inclusiv
 MAGDO, ma cunosteau sub numele de BARABAS
 si stiau ca sunt voyajer comercial, desi MAGDO
 banuia ca am legatura cu miscarea datorita dismi-
 fiilor ce-am purtat cu el. Numele meu adevărat
 si calitatea mea in miscare, iam spus-o lui MAGDO
 ION, numai dupa ce in urma luptelor fractioniste
 am fost scos din C.C. si trimis la munca de jos in
 Moldova.

Intrebare: Cat timp a locuit agentul de legatu-
 ra in casa familiei lui MAGDO si cu ce se ocupa?

Raspuns: Aceasta persoana a locuit in casa fa-
 miliei MAGDO mai mult de un an de zile intrucat
 la plecarea mea de acolo, la inceputul anului 1931,
 el a ramas si pe mai departe chivias. Nu stiu un-
 de facea serviciu.

Intrebare: Sub ce nume locuia acest agent in
 casa lui MAGDO?

Raspuns: Avea un nume de nunta straina,
 germana sau polona si pe care l-am uitat.

In orice caz el nu era cunoscut in casa sub nu-
 mele de LUCACI care a fost numele sau conspirativ.

Intrebare: Acest agent frecventa locuinta fa-
 miliei MAGDO?

Raspuns: El nu frecventa locuinta fami-
 liei MAGDO, insa a luat parte la nunta soreri lui
 MAGDO, care a avut loc in casa aceea in vara a
 anului 1930.

Intrebare: Care sunt semnalmentele acestui
 agent din acea perioada?

Raspuns: In perioada 1930, aceasta persoana

Sam...
 [Signature]

Urmare: avea cca. 40 de ani, bine legat, puțin mai înalt ca mine, adică cca. 170 cm., părul chater.

Întrebare: Acest agent cunoștea numele D-tale adevărat și calitatea pe care o avea în mișcare?

Răspuns: Până la izbucnirea luptelor fracționiste din vara anului 1930, acest agent nu cunoștea numele meu adevărat și nici calitatea mea în mișcare, întrucât conform instrucțiunilor primite de la BANCIULESCU, eu nu am vorbit cu dânsul despre mișcare, ci cu ocazia întâlnirilor avute cu el, iam predat numai plicul cu materialul trimis lui BANCIULESCU.

După ce am apărut în ziare "Invariate" articolul lui MARCEL PAUKER, care a fost semnatul luptelor fracționiste deschise, am fost chemat la Siguranță și cu această ocazie BANCIULESCU mi-a spus că, îmi va da un alt agent de legătură prin care voi primi și instrucțiuni verbale.

Am stabilit cu BANCIULESCU că, cu acest nou agent mă voi întâlni pe str. Popovici paralel cu str. Pomurbaru, dându-mi și o parolă de recunoaștere. Spre mirarea mea, cu ocazia întâlnirii fixate cu acest agent nou, a venit tot agentul vechi care locuia în casa lui MAGDO.

Începând de la această dată, am stat de vorbă cu el deja în mod deschis, dându-i informații verbale în legătură cu mișcarea și lupta fracționistă, cunoscând astfel calitatea mea de conducător în mișcare.

Întrebare: Prin cine ai primit suma de 10.000 (zece mii) lei pe care i-ai cerut de la BANCIULESCU pentru finanțarea activității grupului fracționist

Urmare: LUXIMIN ?

Răspuns: Suma de 10.000 (zece mii) de lei am primit-o de la BANCULESCU tot prin acest agent și nu prin MAGDO ION așa cum am declarat anterior.

Întrebare: Cui i-ai predat și ta această sumă de 10.000 (zece mii) de lei ?

Răspuns: Acești bani iam predat lui JORY GOLSTEIN, spunându-i că iam adunat de la simpatizanti, fără să-i indic nominal aceste persoane.

Întrebare: În afară de această sumă de 10.000 (zece mii) lei primiți de la BANCULESCU, ai mai primit ceva bani pentru finanțarea grupului fractionist „LUXIMIN” ?

Răspuns: Am primit o sumă mai mare de bani de la IONEL HORWATH care împreună cu fratele său GHEORGHE HORWATH, ambii măcelari, au fost simpatizanti ai mișcării.

Nu știu unde locuiau însă aveau o tarabă de măcelărie la Halele Centrale, unde obișnuiam să mă întâlnesc cu ei.

Întrebare: Ce legături ai avut cu Siguranța, în perioada 1931 și până la arestarea și ta în anul 1933 ?

Răspuns: Despre legăturile mele avute cu Siguranța în această perioadă, îmi mentin declarațiile făcute la 17 ianuarie 1953, cu următoarea precizare: fiind arestat la București în 1932 într-o casă conspirativă împreună cu MOSCU COHN, la Siguranță am stat de vorbă cu BANCULESCU TEODOR, care mi-a cerut să reiau legăturile mele.

Iam spus lui BANCULESCU că eu nu pot să-i dau nici un fel de material scris, ci numai informații

Samuilă

Urmare: verbale in legatura cu miscarea sindicala si asta numai printro persoana neutra, deci nemaiputand folosi vechiul agent.

Am facut acest lucru ca sa ma eschivez si sa scap de siguranta si pana la urma sa intru in ilegalitate.

Me-am inteles cu BANCULESCU ca o sa-i transmit informatii printro astfel de persoana neutra, fara sa mi pot aminti acum, daca am indicat si numele persoanei respective.

Eu m'am gandit sa folosesc pe MAGDO in acest scop. Am si vorbit cu el, dandu-i intalnire la lacul Floreasca, spunandu-i totodata si scopul in care veau sa-l folosesc, adica acela de a duce niste informatii lui BANCULESCU.

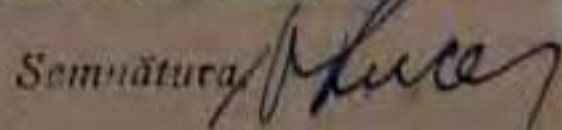
MAGDO insa nu a mai venit la nici o intalnire si de atunci nu l-am mai intalnit pe MAGDO decat intamplator, in ziua reprunarii grevei dela Grivita din Februarie 1933, cand l-am rugat sa nu spuna nimănui ca ma vazd.

Intrebare: Ce ti-a spus si ce atitudine a luat MAGDO cand a aflat dela D. ta, ca ai legaturi cu Siguranta si ca vrei sa-l folosesti ca agent de legatura?

Raspuns: l-am pus in cunostinta de cauza intr-un fel prin care cantam oarecum sa-i prezint problema ca o justificare de a mea, ca lucream pe linie sindicala, deci legal, si ca atare trebue sa dau anumite informatii despre activitatea mea pe linie sindicala, ca astfel sa scap de urmavirea Sigurantei si de arestare.

Deci MAGDO a fost de acord cu mine, insa

Semnatura

420

Urmare: de atunci nu a mai venit la nici o intalnire,
si nici eu nu am incercat sa-l caut.

De altfel nici BANCULESCU nu m-a cautat.
Cred ca in 1932 el a iesit la pensie si astfel s-a
rupt legatura intre noi.

Intrebare: Ancheta revine asupra declaratiilor
lor d-tale in legatura cu intalnirea ce a avut
loc intre d-ta, TURCU NICOLAE si TEODHARI
GEORGESCU, in anul 1939.

Poti sa dai alte amănunte in legatura cu
aceasta problema in afara de cele declarate
pana in prezent?

Raspuns: Nu pot sa mai dau nici un alt
amănunt in afara celor ce-am declarat in cursul
anchetei.

Intrebare: Iti menti si pe mai departe de-
claratiile anterioare in legatura cu aceasta pro-
blema?

Raspuns: Nu am nici un motiv sa retractez
declaratia mea cu privire la aceasta intalnire.

Intrebare: Pe ce baza insisti d-ta in sensul
ca aceasta intalnire in trei, a avut loc, cand
TURCU NICOLAE a retractat cele recunoscute la
prima confruntare avuta cu d-ta, si declara
categoric ca aceasta intalnire nu a avut loc.

Raspuns: Din moment ce aceasta intalnire
persista in mintea mea, eu nu pot sa o explic
altfel decat: ori este o realitate, ori este o ha-
lucinatie si o idee fixa de a mea.

Intrebare: Ancheta iti face cunoscut ca, in
legatura cu aceasta intalnire, ca si TEODHARI
GEORGESCU a retractat in moduri categorice

Somnăreanu

Întrebare: cete recunoscute de el, cu ocazia confruntării ce a avut loc între J. ta și dănsul la data de ... ianuarie 1954, afirmând că în speță este vorba de o provocare din partea J. tale. Ce ai de spus în legătură cu aceasta?

Răspuns: Nu mi pot explica cum s'a născut la mine această idee, dar în nici'un caz nu am avut intenția și nici'un motiv să fac o provocare. Prin faptul că eu nu am putut să dau amănunte care să dovedească fără nici'o îndoială această problemă, în urma retractării lui TURCU și TEODHARI GEORGESCU afirmația mea este răsturnată și acest fapt mă pune și pe mine la îndoială în privința declarațiilor mele anterioare în legătură cu această întâlnire.

De aceea retractez și eu cece am declarat privind întâlnirea dintre mine, TEODHARI GEORGESCU și TURCU NICOLAE din toamna anului 1939. Astfel fiind, nici discuțiile dintre mine și TEODHARI GEORGESCU la Moscova în 1940 cât și cele după 23 August 1944 cu privire la activitatea noastră comună în legătură cu Siguranța, nu au avut loc.

Întrebare: Atunci cu ce scop ai susținut J. ta în continuare aceste probleme timp îndelungat în timpul anchetei?

Răspuns: Nu am urmărit nici'un scop deosebit însă în mintea mea aceste lucruri au persistat în cursul anchetei, gândindu-mă la vințerea că ele au existat.

~~După ce am citit prezentul proces verbal~~

Semnătura.

stas cu
siu caime
una
Phe

Întrebare: Ai arătat în declarațiile D-tale că, în toamna anului 1939 după ce ai intrat în legătură cu comisarul șef TURCU, te-ai întâlnit cu acesta de mai multe în casa lui MANY SCHÖN pe Str. Antim Nr. 10, atât în timp ce locatarii se aflau acasă, cât și în lipsa lor.

Acheta îți face cunoscut că nici MANY SCHÖN și nici verisoara ei IOANA LOEVY nu confirmă cele declarate de D-ta.

Cum se explică aceasta?

Răspuns: Se explică ca și cazul întâlnirii cu TEODHARI GEORGESCU. La începutul anchetei nu mi-am putut restabili legăturile mele cu Siguranța din 1939 și astfel în declarațiile mele au apărut multe contradicții cu privire la diferite persoane, întâlniri etc., făcând unele confuzii care au persistat în declarațiile mele. În general mi-a fost foarte greu să restabilesc legăturile mele cu Siguranța, întrucât eu am vrut să înmormântez trecutul meu.

Întrebare: Cum explici D-ta faptul că, în timp ce în 1933 ai refuzat propunerea lui TURCU NIC. de a deveni informatorul său, în 1939 primești propunerea aceluiași TURCU, angajându-te din nou ca agent-informator al Siguranței.

Răspuns: Dacă în 1939, TURCU NICOLAE ar fi încercat să mă recuteze singur l-aș fi refuzat, însă datorită faptului că atunci când mă luai cu mașina, el a venit împreună cu inspectorul general VINTILA IONESCU, care cunoștea legăturile mele cu Siguranța încă din 1929,

[Signature]

Urmare nu am putut sa-l refuz. Afara de aceea. sta izbucnind deja razboiul, vroiam sa castig timp sa-mi pastrez libertatea de actiune, ca sa acopar in fata Sigurantei activitatea mea ilegala adevarata si sa am posibilitate ca la momentul potrivit sa ma retrag in ilegalitate, fara sa fiu arestat inainte de aceasta.

Dupa ce-am citit prezentul proces verbal curant cu curant si am constatat ca el corespunde in totul cu cele declarate de mine, il sustin si semnez.

[Handwritten signature]

Archetator,
[Handwritten signature]
St. Gaudary C.

423

- 2 -

După ce am citit prezentul proces verbal cuvint cu
cuvint și am constatat că el corespunde în totul cu cele decla-
rate de mine, îl susțin și semnez.-

ss) V. IUGA

ARCHITECTUR,
Maior BRZEZI GH.
Sit. IPAMDOPOL. Ctin.

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI

424

PROCES-VERBAL DE IDENTIFICARE

Comuna București anul 1954 luna august ziua 20

Interogatorul a început la ora 17

s'a terminat „ „ 17,25

Eu, Maior Lucrețiu Măryșă, locuitor șef de serviciu
(gradul, numele, prenumele și funcția)

și șt. Gândopol Constantin, anchetator

am procedat la identificare și am interogat în calitate de arestat, pe
(mărtor sau arestat)

1. Numele și prenumele VASILE LUCA
2. Data nașterii 8 iunie 1898
3. Locul nașterii Com. Cătălina - Reg. Autonomă Maghiară
4. Domiciliul actual București Str. Rouniceanu Nr. 22
5. Naționalitatea și cetățenia Maghiară - Română
6. Apartenența politică (în trecut și prezent) P.C.R - P.M.R.
7. Studii (școli teoretice, speciale, etc.) 6 clase primare și 3 clase școli de ucenic
8. Ocupațiunea Fost ministru de Finanțe și Vicepreședinte al Consiliului de Miniștri
(întreprinderea sau instituția și funcția)
9. Starea materială Fără avere
10. Origina socială Muncitorească
(ocupațiunea părinților și starea lor materială)

11. Dacă a fost arestat, judecat, condamnat, etc. În cadrul activității din mișcarea muncitorească, a fost arestat, judecat și condamnat de mai multe ori, în perioada 1924 - 1940.
(când, de către cine și pentru ce)

Observație: Fiecare pagină a procesului verbal să: înceapă de către arestat sau mărtor, iar ultima pagină să de către anchetator.

Lucrețiu Măryșă

1. 2. 3.

Declarația de identificare

Intrebarea: Ancheta iti prezinta 3 (trei) fotografii.

Pe cine cunosti din persoanele de pe aceste fotografii?

Raspuns: Din cele trei fotografii ce mi se prezinta de către ancheta, cunosc persoana din fotografia nr. 3. care este, fostul inspector de siguranță din Brașov ZAHIU DUMITRU

Intrebare: Când l-ai cunoscut și ce legături ai avut cu acesta.

Raspuns: Pe inspectorul de Siguranță ZAHIU DUMITRU, l-am cunoscut în Decembrie 1924 cu ocazia arestării mele, fiind cercetat de el la Brașov.

Ulterior fiind arestat din nou în Septembrie 1925, am fost recrutat de el ca informator al Siguranței dând în fața lui și un angajament scris.

În 1928 după ce-am ieșit din închisoare am avut cu el legături în continuare până în vara anului 1929 dându-i informații despre mișcarea muncitorească.

Pentru aceste servicii am primit de la el în această perioadă de timp diferite sume de bani.

Toate aceste lucruri le-am arătat mai detaliat

Ducey

Urmare : _____

in declaratiile mele anterioare.

Dupa ce am citit prezentul proces verbal
curant cu curant si am constatat ca el corespunde
in totul cu cele declarate de mine,
il sustin si semnez

Avizator,
Majors Andrei Vasile
M. Vasile

Iscaitura,

PROCES VERBAL DE IDENTIFICARE

București, 1954, august 20.-
Interogatoriul a început la ora 17,25
" a-a terminat " 17,50

În, nume al INZNI GHEORGHE, locuitor șef de serviciu și alt. IVANDOPOL CONSTANTIN, anchetator, au procedat la identificare și au interogă în calitate de suspect, pe:

MEGA VASILE, născut la 8 iunie 1895, în comuna Catalina Regiunea Autonomă Maghiară, cu ultimul domiciliu în București str. Romnicani nr.22, naționalitatea maghiară, cetățenie română, fost membru P.M.R. provenit din P.G.R., studii: 6 clase primare și 3 clase școlare de ucenic, fost ministru de Finanțe și vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, fără avere, origine socială muncitorească.- În cadrul activității din mișcarea muncitorească a fost judecat și condamnat de mai multe ori în perioada anilor 1924-1940.-

Intrebare:

Ancheta îți prezintă trei fotografii. Pe cine din persoanele reprezentate de aceste fotografii, cunoști d-ta?

Răspuns:

Din fotografiile ce mi se prezintă de anchetă, cunosc persoane din fotografia nr.2, care este fostul subinspector de siguranță BANCULESCU TRODOR.-

Intrebare:

Când l-ai cunoscut și ce legături ai avut cu acesta?

Răspuns:

Pe BANCULESCU TRODOR l-am cunoscut în decembrie 1924, când eu fost trimis sub stare de arest dela Siguranța din Brașov la Siguranța din București, unde am fost arestat pe scurt de el. Ulterior l-am întâlnit din nou în septembrie 1925, când deasemenea am fost trimis sub stare de arest dela Siguranța Brașov la Siguranța Generală cu care ocazie inspectorul ZAHU DUMITRU care mă recrutase în prealabil la Brașov, ca agent informator, a făcut recomandările necesare lui BANCULESCU TRODOR, cu privire la calitatea mea, -de informator al siguranței.-

Cu BANCIULESCU am menținut legăturile în timpul cât am stat la închisoarea Jilava, dându-i informații.-După ce am ieșit din închisoare, în primăvara anului 1928, am avut legături cu el în continuare cu diferite întreruperi până în vara anului 1932, furnizându-i informații despre mișcarea muncitorească, așa cum am declarat în cursul anchetei, în declarațiile mele anterioare, privind de la el și bani.-

După ce am citit prezentul proces verbal cuvânt cu cuvânt și am constatat că el corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnnez.-

ca. Vasile Luca

ANCHETAȚOR
M A I O R

Gh. Măzăreanu

SUBSECRETAR

Împreună: Constantin

CS/3 ex.

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI

428

PROCES-VERBAL DE IDENTIFICARE

Comuna Bucuresti anul 1954 luna august ziua 20.

Interogatorul a început la ora 17,25

s'a terminat „ „ 17,50

Eu, Major Mezei George locuitor șef de serviciu
(gradul, numele, prenumele și funcția)

și șt. Ifandopol Constantin, anchetator

am procedat la identificare și am interogat în calitate de arestat, pe
(mortal sau arestat)

1. Numele și prenumele LUCA VASILE

2. Data nașterii 8 iunie 1898

3. Locul nașterii Com. Catalina. Reg. Autonomă Maghiară

4. Domiciliul actual București Șt. Rouineanu Nr. 22.

5. Naționalitatea și cetățenia Maghiară - Română

6. Apartenența politică (în trecut și prezent) P.C.R. - P.M.R.

7. Studii (școli teoretice, speciale, etc.) 6 clase primare și 3 clase școală
de ucenic.

8. Ocupațiunea Fost ministru de Finanțe și Vicepreședinte
(întreprinderea sau instituția și funcția)
al Consiliului de Miniștrii

9. Starea materială Fără avere

10. Origina socială Muncitorească
(ocupațiunea părinților și starea lor materială)

11. Dacă a fost arestat, judecat, condamnat, etc. În cadrul activității din
(când, de către cine)

miscarea muncitorească, a fost arestat, judecat și con-
și pentru ce).
damnat de mai multe ori în perioada anilor 1924-1940

Observație: Fiecare pagină a procesului verbal se iscălește de către arestat sau mortor, iar ultima pagină și de către anchetator.

Vasile

Loc

1.

2.

3.

Declarația de identificare

Intrebarea: Ancheta iti prezinta 3 (trei) fotografii. Pe cine din persoanele reprezentate de aceste fotografii, cunosti tu?

Raspuns: Din fotografiile ce mi se prezinta de ancheta, cunosc persoana din fotografia Nr. 2, care este fostul subinspector de Siguranta, BANCIULESCU TEODOR.

Intrebare: Cand l-ai cunoscut si ce legaturi ai avut cu acesta.

Raspuns: Pe BANCIULESCU TEODOR l-am cunoscut in Decembrie 1924, cand am fost trimis sub stare de arest dela siguranta din Brasov la Siguranta din Bucuresti unde am fost cercetat pe scurt de el.

Ulterior l-am intalnit din nou in Septembrie 1925 cand deasemeni am fost trimis sub stare de arest dela Siguranta Brasov la Siguranta Generala cu care ocazie inspectorul ZAHIU NUMITRU care ma recrutase in prealabil la Brasov ca agent informator, a facut recomandările necesare lui BANCIULESCU TEODOR cu privire la calitatea mea,

Ducey

Urmare: _____

de informator al siguranței.

Cu BANCULESCU am menținut legăturile în timpul cât am stat la închisoarea Jilava, dându-i informații. După ce am ieșit din închisoare, în primăvara anului 1928, am avut legături cu el în continuare - cu diferite întreruperi - până în vara anului 1932, furnizându-i informații despre mișcarea muncitorească, așa cum am declarat în cursul anchetei, în declarațiile mele anterioare, privind dela el și bani.

După ce-am citit prezentul proces verbal curânt cu curânt și am constatat că el corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

Anchetator,
Vasile Văgăreanu
Stt. Gărdian C.

Iscălitura,

PROCES VERBAL DE IDENTIFICARE

București, 1954, august 20,

Interogatoriul a început la ora 17,50

" " s-a terminat " 18,15

Eu, maior IBRINI GHEORGHE, locuitor caf serviciu și alt. IFANDONCI GABRIEL, anchetator, am procedat la identificare și am interogât în calitate de arestat, pe:

IUGA VANILIA, născută la 3 iunie 1898, în comuna Cătălina - Regimul Autonom Maghiar, cu ultimul domiciliu în București str. Romniceanu nr.22, naționalitatea maghiară, cetățenia română, fost membru P.M.R. provenit din P.C.R. - studii 6 clase primare și 3 clase școlare de ucenic, fost ministru de finanțe și vice-președinte al Consiliului de Miniștri, fără avere, origine socială muncitorească. În cadrul activității din mișcarea muncitorească, a fost arestat, judecat și condamnat de mai multe ori în perioada anilor 1924-1940.-

Întrebare:

Ti se prezintă 3 (trei) fotografii. Pe cine cunoști din aceste persoane de pe aceste fotografii?

Răspuns:

Din persoanele reprezentate de aceste 3 fotografii, cunosc persoana din fotografia nr.1, care este VIVILIA IONESCU, fost inspector general din Siguranța Generală București.-

Întrebare:

Când l-ai cunoscut și ce legături ai avut cu el?

Răspuns:

Pe VIVILIA IONESCU l-am cunoscut în decembrie 1928, sau octombrie 1929, cu ocazia unei rețineri scurte la Siguranța Generală, fiindu-i prezentat de subinspectorul general BANGHULESCU FEDOR.- Declar însă în mod sigur că, cu ocazia aducerii mele la Siguranța Generală în octombrie 1929, am stat de vorbă cu el în prezența lui BANGHULESCU, când i-am cerut sfatul cu privire la plecarea mea la Comintern și Profintern în URSS.-

Î-am mai întâlnit în 1939, toamna, când împreună cu comisarul șef PISOU NICOLAE, m-am luat într-o mașină, angajându-mă din nou ca informator al Siguranței.-

Despre legăturile mele cu VINTILĂ IONESCU am dat declarații detaliate în cursul anchetei pe care le confirm și le susțin și prin prezenta.-

După ce am citit prezentul proces verbal cuvânt cu cuvânt și am constatat că el corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susțin și confirm.-

sa. Vanfle Luca

ANCHETAȚOR
MAYON

Gh. Sereș

INTELOCUTANT

C. Mandopol

cu/3 ex.

432

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI

PROCES-VERBAL DE IDENTIFICARE

Comuna Bucuresti anul 1954 luna august ziua 20.

Interogatorul a început la ora 17,50

" s'a terminat " " 18,15

Eu, Maion Luciei Ionescu, lectitor șef de Secția
(gradul, numele, pronumele și funcția)

șt. Iandopol Constantin, anchetator

am procedat la identificare și am interogat în calitate de arestat, pe
(martor sau arestat)

1. Numele și pronumele LUCA VASILE
2. Data nașterii 8 iunie 1898
3. Locul nașterii Com. Cătălina - Reg. Autonomă Maghiară
4. Domiciliul actual București Str. Romniceanu Nr. 22
5. Naționalitatea și cetățenia Maghiară - Română
6. Apartenența politică (în trecut și prezent) P.C.R. - P.M.R.
7. Studii (școli teoretice, speciale, etc.) 6 clase primare și 3 clase școală de ucenic
8. Ocupațiunea Fost ministru de Finanțe și Vicepreședintele
(întreprinderea sau instituția și funcția)
al Consiliului de Miniștri
9. Starea materială Fără avere
10. Origina socială Muncitorească
(ocupațiunea părinților și starea lor materială)

11. Dacă a fost arestat, judecat, condamnat, etc. În cadrul activității din
(când, de către cine)
mișcarea muncitorească a fost arestat, judecat și con-
și pentru ce.
damnat de mai multe ori în perioada anilor 1924-1940.

Observație: Fiecare pagină a procesului verbal să iscălească de către arestat sau martor, iar ultima pagină să de către anchetator.

1.

2.

3.

Declarația de identificare

Intrebarea: Ti se prezintă 3 (trei) fotografii
Pe cine cunoști din persoanele de pe aceste
fotografii? -

Răspuns: Din persoanele reprezentate de aceste
3 (trei) fotografii, cunosc persoana din fotografia nr. 1
care este VINTILĂ IONESCU fost inspector general din
Siguranța Generală. București.

Intrebare: Când l-ai cunoscut și ce legături ai
fost cu el?

Răspuns: Pe VINTILĂ IONESCU l-am cunoscut în
Decembrie 1928 sau Octombrie 1929 cu ocazia unei
rețineri scurte la Siguranța Generală fiindu-i
prezentat de subinspectorul general BANCIULESCU
TEODOR. Declar însă în mod sigur că, cu ocazia
aducerii mele la Siguranța Generală în Octom-
brie 1929, am stat de vorbă cu el în prezența lui
BANCIULESCU, când iam cerut sfatul cu privire la
plecarea mea la Comintern și Profintern în U.R.S.S.
L-am mai întâlnit în 1939, toamna, când împreună
cu comisarul șef TURCU NICOLAE, m-au luat într-o

Phury

Urmare: _____

masina, angajandu-ma din nou, ca infor-
tor al Sigurantei.

Despre legaturile mele cu VINTILA IONESCU
am dat declaratii detaliate in cursul anche-
tei pe care le confirm si le sustin si prin
prezenta.

Dupa ce-am citit prezentul proces verbal
curant cu curant si am constatat ca el cores-
punde in totul cu cele declarate de mine,
il sustin si semnez.

[Signature]

Autenticator,
Mairea *[Signature]*
St. *[Signature]* C.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul IUGA VASILE, născut la 8 iunie 1893, în comuna Cătălina, de profesie lăcătuș, căsătorit, cu ultimul domiciliu în București str. Romniceanu nr. 22.-

1 septembrie 1954, București.

Interogatoriul a început la ora 17,15

" s-a terminat " 20,15

Intrebare:

În legătură cu întâlnirea d-tale cu TURCU NICOLAE și TICHARI GEORGESCU din toamna anului 1939, ai dat numeroase declarații prin care ai susținut și documentat că această întâlnire într-adevăr a avut loc.-

Așa este?

Răspuns:

Da! Într-adevăr am dat asemenea declarații și ceea ce am declarat au fost în conformitate cu adevărul, având convingerea că cele arătate de mine exprimă realitatea.-

Intrebare:

La confruntările ce au avut loc între d-ta și TURCU NICOLAE ai susținut în continuare că această întâlnire în trei a avut loc. Este adevărat?

Răspuns:

Este adevărat că am dat asemenea declarații și toate cele spuse de mine, la aceste confruntări exprimă realitatea. Am avut convingerea fermă că cele declarate de mine sunt adevărate întrucât aceste lucruri trăiau în memoria mea.-

Nu am putut să dau toate amănuntele în legătură cu această întâlnire întrucât nu am putut reconstitui în memoria mea faptele petrecute.-

Intrebare:

La confruntările ce au avut loc, între d-ta și TICHARI GEORGESCU în luna ianuarie 1954, d-ta ai susținut în continuare că această întâlnire a avut loc.- Așa s-au întâmplat lucrurile?

Răspuns:

Într-adevăr am susținut în confruntarea avută cu TICHARI

GEORGESCU faptul că, întâlnirea cu el și cu TURCU NICOLAE a avut loc, iar atitudinea de negare încăpăținată a lui TECHARI GEORGESCU mi-a întărit și mai mult convingerea că adevărul este de partea mea și că întâlnirea a avut loc.-

După ce TECHARI GEORGESCU a recunoscut însfîșit la aceste confruntări, faptul că întâlnirea în trei a avut loc, deși această recunoaștere a lui a fost făcută oarecum în mod formal, fără să aducă amănunte noi, căutînd oarecum să minimalizeze probleme - eu totuși am avut o satisfacție că am reușit să-l determin de a-și schimba atitudinea lui nejustă în anchetă, totodată simțind o mulțumire și bucurie că el și-a retras acea grevă acuzărie că eu aș fi provocator.-

Intrebare:

La interogatoriul din 8 februarie 1954, deși ai revenit asupra celor declarate anterior cu privire la conținutul și caracterul unor discuții purtate între d-ta și TECHARI GEORGESCU înainte și după 23 august 1944, cu privire la trecutul dvs. comun, totuși în legătură cu întâlnirea ce a avut loc între d-ta, TECHARI GEORGESCU și TURCU NICOLAE, ai declarat textual: "...nici acum nu vreau să retractez fondul problemei".-

Îți amintești de această declarație?

Răspuns:

Da! Îmi amintesc de această declarație în care am revenit asupra unor declarații anterioare, în care am vorbit despre discuțiile purtate între mine și TECHARI GEORGESCU cu privire la trecutul nostru comun, întrucît în realitate nu am discutat în mod deschis, cu el despre aceste probleme, făcîndu-i numai aluzii din care el putea să înțeleagă la ce anume mă refer eu. Totuși nu am revenit asupra fondului problemei, adică asupra faptului că întâlnirea între mine, TECHARI GEORGESCU și TURCU NICOLAE a avut loc.-

Intrebare:

Ca să întărești și mai mult convingerea anchetei că, întâlnirea aceasta într-adevăr a avut loc, tot în declarație din 8 februarie 1954, d-ta ai declarat textual: "Văzînd îndoelile anchetei, înainte de confruntarea avută cu TECHARI GEORGESCU, ... am exagerat unele lucruri în această privință ca să documentez înădă și esența problemei, care rămîne și pe mai departe neșchimbată".

Poate fi considerată ca sinceră această declarație?

Răspuns:

Da! Această declarație a mea trebuie considerată ca sinceră.-

Intrebare:

Pot in aceasta declaratie, d-ta ai afirmat in continuare:
"Am sustinut cu tarie aceste discutii si in confruntarea
avuta cu TICHARI GEORGESCU tocmai cu scopul sa-l conving sa
recunoasca fondul problemei".-

Sti aceasta afirmatie trebuie considerata ca fiind sincera?

Raspuns:

Da, asa este, fiindca eu ciutasa cu orice pret sa dovedesc
existenta fondului problemei, adica intilnirea in trei.-

Intrebare:

In declaratia din 17 decembrie 1953, d-ta ai declarat
textual:

"Eu nu retractez aceasta intilnire avuta cu TICHARI si
TERCU, numai in cazul cind ancheta imi face cunoscut, ca din cerce-
tari a rezultat ca intilnirea nu a avut loc si ca atare va res-
pinge explicatiile mele".-

Deji ancheta nu ti-a dovedit ca intilnirea nu a avut loc
si nu a respins explicatiile d-tale, totugi cu ocazia interoga-
torului din 24 august 1954, d-ta ai retractat faptul ca, acas-
ta intilnire ar fi avut loc.-

Cum se explica acest lucru si astfel cum trebuie inteleasa
declaratia d-tale din 20 august 1954?

Raspuns:

Aste adevărat ca in declaratia mea din 20 august 1954,
eu am făcut o retractare nu tocmai categorică, cu privire la
intilnirea avuta între mine, TICHARI GEORGESCU și TERCU NICOLAE.
Pînă la această dată, am fost absolut convins că această intil-
nire a avut loc și eu am susținut ceea ce trăia și am putut re-
constitui totul care să elimine orice îndoielă.-

Cind am văzut că din nou se pune in discutie aceasta che-
stie și mi s-a adus la cunoștință de anchetă că, TICHARI GEOR-
GESCU a retractat și mă acușă de provocare, am crezut că, anche-
ta ar avea din nou îndoieli și astfel am rămas într-o situație
foarte penibilă.- Eu am putut dovedi faptele fără să rămîn
anumite îndoieli și stunci momentan am simțit o slăbiciune neîn-
țelasă pentru mine. Eu pot spune că am fost convins, că nu s-au
intimplat aceste lucruri.- Totugi starea penibilă momentană,
mi-a creat impresia că am o idee fixă și astfel s-a cuprins
o cercare îndoielă.-

N-am spus categoric anchetei că intilnirea nu a avut loc, însă pentru că n-am putut reconstitui exact totul și momentan am avut o îndoială, am declarat în forma aceasta: Rog ancheta să-mi citească pasajul respectiv din declarația mea din 20 august 1954.

Intrebare:

Ancheta la cererea d-tale îți citește pasajul respectiv: "Prin faptul că eu nu am putut să dau amănunte care să dovedească fără nici o îndoială această problemă, în urma retractării lui TURCU și TECHARI GEORGESCU, afirmația mea este răsturnată și acest fapt mă pune și pe mine la îndoială în privința declarațiilor mele anterioare în legătură cu această intilnire.-

De aceea retractez și eu ceea ce am declarat privind intilnirea dintre mine, TECHARI GEORGESCU și TURCU NICOLAE, din toamna anului 1953".-

Răspuns:

Dacă slăbiciunea și îndoiala mea momentană, n-au făcut să fac retractarea în forma arătată în pasajul de mai sus. Potuși nu eram convins că într-adevăr n-a fost această intilnire. Chiar și după declarația mea din 20 august 1954, n-am gândit asupra problemei și nu am putut găsi nimic prin care să combat și să explic cum s-a născut în capul meu această chestiune, dacă ea n-ar fi fost, întrucât am dat o serie de amănunte care și acum sunt în fața mea.-

Astfel mie îmi pare rău că am retractat și nu am menținut declarația mea din 17 decembrie 1953, în care am spus că, eu nu retractez această intilnire avută cu TECHARI și TURCU, numai în cazul când ancheta îmi va dovedi că ea nu a avut loc și va respinge declarațiile mele.-

În orice caz nu am avut intenția de a acuza pe cineva, mai ales să aduc asupra mea o acuzație în cazul când aceasta n-ar fi fost adevărată.- Tocmai de aceea eu nu am dat o declarație categorică că, intilnirea nu a fost pentru că această retractare pe mine nu m-a liniștit.-

A fost o slăbiciune de a mea momentană, cauzată și de îndrăzneala lui TECHARI de a retracta și de a mă acuza de provocare, față de care eu nu mai puteam să aduc alte probe care să excludă orice îndoială.-

Bu sustin deci mai departe, faptul că intilnirea între mine, TECHARI GEORGESCU și TURCU NICOLAE a avut loc, așa cum eu

458.

declarat în declarațiile anterioare.-

După ce am citit prezentul proces verbal din cuvînt în cuvînt și am constatat că el corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.-

ss. Vasile Luca

ANCHETAȚOR
M A I O R

Gh. Mezei

SUBLOCOTERENT

C. Ifandopol

GA/3 st.

Proces-Verbal de interogator

Arestatul LUCA VASILE, nascut la 8 iunie 1895, in
som. Cătălina, de profesie lăcătuș, căsătorit, cu ult.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
mul domiciliu in București Str. Romniceanu Nr. 22

1 septembrie 1954

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 17 și 15 min.
s'a terminat la ora 20 și 15 min.

Intrebare: In legătura cu întâlnirea D-tale cu
TURCU NICOLAE și TEOHARI GEORGESCU din toamna
anului 1939, ai dat numeroase declarații, prin
care ai susținut și documentat că această întâl-
nire într'adevăr a avut loc.

Asa este?

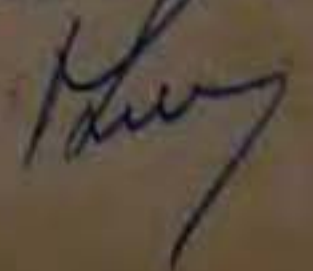
Răspuns: Da! Într'adevăr am dat aseme-
nea declarații și ceace am declarat au fost
in conformitate cu adevărul având convinge-
rea că cele arătate de mine, exprimă realitatea.

Intrebare: La confruntările ce au avut loc
între D-ta și TURCU NICOLAE ai susținut in
continuare că, această întâlnire in trei a
a avut loc. Este adevărat?

Răspuns: Este adevărat că am dat aseme-
nea declarații și toate cele spuse de mine,
la aceste confruntări exprimă realitatea.

Am avut convingerea fermă că cele decla-

Semnătura,

Urmare: cate de mine sunt adevărate intrucât a
ceste lucruri trăiau în memoria mea.

Nu am putut să dau toate amănuntele
în legătură cu această întâlnire, intrucât
nu am putut reconstitui în memoria mea
faptele petrecute.

Întrebare: La confruntările ce au avut
loc, între D.ța și TEODHARI GEORGESCU în
luna Ianuarie 1954, D.ța ai susținut în con-
tinuare că această întâlnire a avut loc.

Așa s'au întâmplat lucrurile?

Răspuns: Între adevăr am susținut în
confruntarea avută cu TEODHARI GEORGESCU
faptul că întâlnirea cu el și cu TURCU
NICOLAE a avut loc, iar atitudinea de ne-
gare încăpățânată a lui TEODHARI GEORGESCU
mi-a întărit și mai mult convingerea că
adevărul este de partea mea și că întâl-
nirea a avut loc.

După ce TEODHARI GEORGESCU a recuno-
scut în sfârșit la aceste confruntări, fa-
ptul că întâlnirea în trei a avut loc - deși
această recunoaștere a lui a fost făcută oa-
recum în mod forțat, fără să aducă a
mămente noi, căutând oarecum să mini-
mizeze problema - eu totuși am avut o sa-
tisfacție că am reușit să îl determin de
a-și schimbă atitudinea lui nejustă în au-
chetă, totodată simtind o mulțumire și
bucurie că el și-a retras acea gravă a-
cuzație că eu aș fi provocator.

Semnătura,

Muraru

Urmare: Intrebare: La interogatoriul din 8 februarie 1954 desi ai revenit asupra celor declarate anterior cu privire la continutul si caracterul unor discutii purtate intre J-ta si TEODHARI GEORGESCU inainte si dupa 23 August 1944, cu privire la trecutul dvs. comun, totusi in legatura cu intalnirea ce a avut loc, intre J-ta, TEODHARI GEORGESCU si TURCU NICOLAE, ai declarat textual:
".... Mici acum nu vreau sa retractez fondul problemei"

J-ti amintesti de aceasta declaratie?

Raspuns: Da! Mui amintesc, de aceasta declaratie, in care am revenit asupra unor declaratii anterioare, in care am vorbit despre discutiile purtate intre mine si TEODHARI GEORGESCU cu privire la trecutul nostru comun, intrucat in realitate nu am discutat in mod deschis, cu el despre aceste probleme, facandu-i numai aluzii din care el putea sa inteleaga la ce anume ma refereu. Totusi nu am revenit asupra fondului problemei, adica asupra faptului ca, intalnirea intre mine, TEODHARI GEORGESCU si TURCU NICOLAE a avut loc.

Intrebare: Ca sa intaresti si mai mult convingerea anchetei ca intalnirea aceasta intr-adevar a avut loc, tot in declaratia din 8 februarie 1954, J-ta ai declarat textual:
"Vazand indoielele anchetei, inainte de confruntarea avuta cu TEODHARI GEORGESCU, ... am exagerat unele lucruri in aceasta"

Urmare: priviuta, ca sa documentez insa-si esenta problemei, care ramaine si pe mai departe neschimbată"

Poate fi considerata ca sincera aceasta declaratie?

Raspuns: Da! Aceasta declaratie a mea trebuie considerata ca sincera.

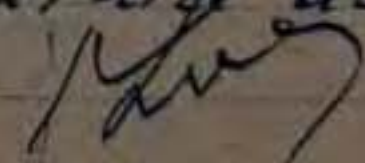
Intrebare: Tot in aceasta declaratie, D-ta ai afirmat in continuare:
"Am sustinut cu tarie aceste discutii si in confruntarea avuta cu TEODHARI GEORGESCU, tocmai cu scopul sa-l conving sa recunoasca fondul problemei"
Si aceasta afirmatie trebuie considerata ca fiind sincera?

Raspuns: Da, asa este, fiindca eu cautam cu orice pret sa dovedesc existenta fondului problemei, adica intalnirea in trei.

Intrebare: In declaratia din 17 decembrie 1953, D-ta ai declarat textual:

"Eu nu retractez aceasta intalnire avuta cu TEODHARI si TURCU, numai in cazul cand, ancheta imi face cunoscut, ca din cercetari a rezultat ca intalnirea nu a avut loc, si ca atare va respinge explicatiile mele"

Desi ancheta nu ti-a dovedit ca intalnirea nu a avut loc, si nu a respins explicatiile D-tate, totusi cu ocazia interogatoriului din 24 august 1954, D-ta ai retractat faptul ca aceasta intalnire ar fi avut loc.

Semnatura.

Urmare: Cum se explica acest lucru, si astfel cum trebuie inteleasa declaratia din 20 August 1954?

Răspuns: Este adevărat că în declarația mea din 20 August 1954, eu am făcut o retracție nu tocmai categorică, cu privire la intâlnirea avută între mine, TEODHARI GEORGESCU și TURCU NICOLAE. Până la această dată, am fost absolut convins că această intâlnire a avut loc, și eu am susținut ce credeam și am putut reconstitui în memoria mea, deși mi puteam reconstitui totul care să elimine orice îndoială.

Când am văzut că din nou se pune în discuție această chestiune și mi s'a adus la cunoștință de anchetă că TEODHARI GEORGESCU a retractat și mă acuză de provocare, am crezut că ancheta ar avea din nou îndoieli și astfel am rămas într-o situație foarte penibilă.

Nu am putut dovedi faptele fără să cămănuim anumite îndoieli și atunci momentan, am simțit o slăbiciune în a-mi ține minte.

Nu pot spune că am fost convins că mi s'a întâmplat aceste lucruri. Totuși starea psihică momentană, mi-a creat impresia că am o idee fixă și astfel mi-a cuprins o oarecare îndoială.

N'am spus categoric anchetei că intâlnirea nu a avut loc, însă pentru că n'am putut reconstitui exact totul și momentan am avut o îndoială, am declarat în forma aceasta: Rog ancheta să-mi citească paragraful

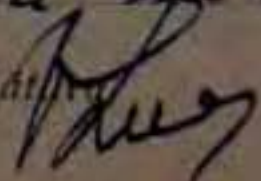
Urmare: respectiv din declaratia mea din 20 august 1954.

Intrebare: Ancheta la cererea J-tatei iti citeste pasajul respectiv: "Prin faptul ca eu nu am putut sa dau amănunte care sa dovedeasca fara nici o indoiala aceasta problema, in urma retractarii lui TURCU si TEODHARI GEORGESCU, afirmatia mea este rasturnata si acest fapt ma pune si pe mine la indoiala in privinta declaratiilor mele anterioare in legatura cu aceasta intalnire.

De aceea retractez si eu ceace am declarat privind intalnirea dintre mine, TEODHARI GEORGESCU si TURCU NICOLAE din toamna anului 1939."

Raspuns: Deci slabiciunea si indoiala mea momentana, m'au facut sa fac retractarea in forma aratata in pasajul de mai sus. Totusi nu eram convins ca intr'adevar n'a fost aceasta intalnire. Chiar si dupa declaratia mea din 20 august 1954, m'am gandit asupra problemei, si nu am putut gasi nimic prin care sa combat si sa explic, cum s'a nascut in capul meu aceasta chestiune, daca ea n'ar fi fost, intrucat am dat o serie de amănunte care si acum sunt in fata mea.

Astfel mie imi pare rau ca am retractat si nu am mentinut declaratia mea din 17 decembrie 1953, in care am spus ca eu nu retractez aceasta intalnire avuta cu TEODHARI si TURCU, numai in cazul, cand ancheta imi va dovedi ca ea nu a

Urmare: avut loc si va respinge declaratiile mele.

In orice caz nu am avut intentia de a acuza pe cineva, mai ales sa aduc asupra mea o acuzație in cazul când aceasta nu ar fi fost adevarata. Tocmai de aceea eu nu am dat o declaratie categorica ca intalnirea nu a fost pentruca aceasta retractare pe mine nu ma linistea.

A fost o slabiciune de-a mea momentana, cauzata si de indrasneala lui TEODHARI de a retracta si de a ma acuza de provocare, fata de care eu nu mai puteam sa aduc alte probe, care sa excluda orice indoiala.

Eu sustin deci mai departe, faptul ca intalnirea intre mine, TEODHARI GEORGESCU si TURCU NICOLAE, a avut loc, asa cum am declarat in declaratiile anterioare.

Dupa ce-am citit prezentul proces verbal curant cu curant si am constatat ca el corespunde in totul cu cele declarate de mine, il sustin si semnez.

[Handwritten signature]

Declarator,
Major Vasile Merghe
Slt. *[Handwritten signature]*

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul IUCA VASILE, nascut in anul 1898 in com. Cătălina-Trei Seane, fiul lui ANTON și AMALIA, căsătorit de profesie lăcătuș, cu ultimul domiciliu în București Str. Romniceanu No.22.

25 septembrie 1954- București

Interogatoriul a început la ora 11.

" s-a terminat la ora 12,45'.

Intrebare; Cu ocazia confruntării Dtale cu TURCU NICOLAE din ziua de 11 septembrie 1954, ai declarat că la arestarea Dtale din august 1953, nu s-a găsit nici la locuință și nici asupra persoanei Dtale vreun material de propagandă comunistă.

Îți mai menți această declarație ?

Răspuns; Unde s-a produs arestarea Dtale și cine a efectuat-o?

Răspuns; Arestarea mea s-a produs în luna august 1953 la sfârșitul lunii la locuința mea din Str. Impăcării din București dimineața de vreme când mă aflam încă în pat. Arestarea mea a fost făcută de comisarul STELIAN și unul sau doi agenți. În prezența mea ei nu au făcut percheziție, întrucât eu am fost ridicat imediat și dus la Siguranță.

Intrebare; Dintre agenți a rămas cineva în casă?

Răspuns; Nu știu dacă a mai rămas cineva în casă după ce eu am fost dus la Siguranță.

Intrebare; Ancheta îți prezintă un proces verbal încheiat la 27 august 1953 de către comisarul șef STELIAN ION, din direcția generală a poliției corpul detectivilor.

Ce rezultă din acest proces verbal?

Răspuns;

Din procesul verbal ce mi se prezintă de către anchetă, rezultă că cu ocazia arestării mele din 27 august 1953, comisarul șef ION STELIAN și asistenții STELIAN PANCIOU și FLOREA

RADU, ar fi găsit la mine diferite broșuri și material sindical.

Eu susțin și pe mai departe că la mine nu s-a găsit nici-un fel de material, întrucât în acest caz eu trebuia să semnez procesul verbal de percheziție și acest material s-ar fi folosit în contra mea la proces.

Afară de aceasta o parte din materialul menționat în procesul verbal de percheziție a fost editat când eu nici nu mă aflam în București.

Intrebare; Cu ocazia anchetării D-tale de către TURCU NICOLAE în 1955, ai fost interogat cu privire la vreun material de propagandă?

Răspuns; Nu-mi aduc aminte să fi discutat cu TURCU despre vreun material de propagandă.

Intrebare; Ancheta îți prezintă un pasaj din procesul verbal încheiat la 5 septembrie 1955 de fostul comisar șef TURCU NICOLAE.

Ce rezultă din acest proces verbal?

Răspuns; Din procesul verbal ce mi-a fost prezentat de anchetă, rezultă că Siguranța a găsit cu ocazia arestării mele, la domiciliul meu divers material de propagandă comunistă sindicală, în legătură cu care material eu am dat declarații verbale în fața lui TURCU NICOLAE.

Precum se vede din acest document, probabil s-a găsit la mine material lucru de care eu am uitat. Astfel deci nu contest cele arătate în procesul verbal dresat de TURCU NICOLAE.

În seara anterioară arestării mele eu am avut o întâlnire cu un basarabean cu numele conspirativ de DEUTSCH, care mi-a predat un material de propagandă al Consiliului General Sindical, care precum se vede din actele ce mi-au fost prezentate s-a găsit într-adevăr la locuința mea.

Intrebare; Deci de data aceasta D-ta confirmi cele arătate de TURCU cu ocazia confruntării, din ziua de septembrie 1954.

Răspuns; Din cecece am respins din declarațiile lui TURCU făcute la confruntarea noastră din 11 septembrie 1954, în prezent confirm faptul că s-a găsit la domiciliul meu materialul consemnat în actele ce mi-au fost prezentate de anchetă.

Intrebare ; Ancheta îți prezintă broșura intitulată;

" BOGA OFENSIVA CONTRA MUNCITORILOR C.F.R.-IȘTI SI SARCIILE LOR ! "

Cine a redactat această broșură?

Răspuns; Broșura ce mi se prezintă o cunosc, cred că ea a fost scrisă de mine, cum dealtfel majoritatea materialului sindical din acea perioadă a fost scris de mine.

Intrebare; Precum rezultă din procesul verbal dressat de TURCU NICOLAE, Dte ai făcut declarații ample cu ocazia cercetării Dtale la Siguranță în anul 1933.

Confirmi cele consemnate în acel proces verbal?

Răspuns; Procesul verbal ce mi-a fost prezentat de anchetă eu îl văd acum prima oară. Cu ocazia cercetării mele din 1933, nu intradevăr am făcut declarații verbale, după care TURCU a luat notițe pe baza cărora pe urmă el a putut să facă un proces verbal și să pună eventual în gura mea lucruri pe care nu le-am spus.

El nici nu mi-a prezentat acest proces verbal spre semnare. Nici nu a fost discuție între noi cu privire la semnarea sau nesignarea vreunui proces verbal.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu și am constatat că el corespunde întru totul cu cele declarate de mine îl susțin și semnez.

Anchetator;
Maior,
Mezei Gh.
Locotenent,
Gh. Fușcoci,

Semnătura,
ss. Vasile Luca

Conform cu procesul verbal original din data de 25 septembrie 1954, ce se găsește la dosarul de anchetă No.....

Anchetator,
Maior,

Gh. Mezei,

Proces-Verbal de interogator

Arestat ul LUCA VASILE născut în anul 1898 în com. Cotoșea
Trei-Seare, fiul lui Anton și Amalia, căsătorit de profesie
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Domiciliu în ultimul domiciliu în București St. Romiceanu nr. 22

25 septembrie 1954

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 11 și 5 min.

„ s'a terminat la ora 12 și 45 min.

Intrebare: Pe baza confuziei d'le în Turcu Nea-
lae lui zina de 11 septembrie 1954, ai declarat că
la arestarea d'le din august 1933, nu s'a găsit
nică la locuință și nici asupra persoanei d'le vreun
material de propagandă comunistă.

Te mai menti această declarație?

Răspuns:

= Da imi menti această declarație.

Intrebare:

= Unde s'a produs arestarea d'le și unde a
efectuat-o?

Răspuns:

Arestarea mea s'a produs în luna august
1933 la sfârșitul lunii la locuința mea din St. Impa-
cării din București dimineața de vreme cănd
mă aflam încă în pat. Arestarea mea a
fost făcută de comisarul STELIAN și unul sau
doi agenți - în prezența mea și au agitat

Semnătura,

Urmare: perchezitie, intrucat eu am fost ridicat in-
diat & dus la siguranta

Intrebare:

Intre agenti a ramas cineva in casa?

Raspuns:

- Nu stiu daca a mai ramas cineva in casa dupa ce eu am fost dus la siguranta.

Intrebare:

- Anchetă în prefața un proces verbal încheiat la 27 august 1933 de către comisarul Șef STELIAN ION. din Direcția generală a poliției Corpul Detectivilor.

Pe rezultat din acest proces verbal?

Raspuns:

- Din procesul verbal ce mi se prezintă de către anchetă, rezultă că în rapia au sosit mele din 27 august 1933, comisarul Șef Ion STELIAN & asistentii STELIAN PÂNDOLU & Florea RAOU, au pășit la mine defuncte brasuri & material & nolicol.

Eu sustin & pe mai departe că la mine nu s'a găsit niciun fel de material, intrucat în rest caș eu trebuia să demnez procesul verbal de perchezitie & rest material să fi folosit în contra mea la proces.

Din cauza de reacția a parte din materialul menționat în procesul verbal de perchezitie a fost exhibit când eu și cu unii mei aflam în București.

Intrebare:

La rapia anchetării. Hă de către TUREA

Semnătura,

[Signature]

447

Urmas: NICOLAE in 1933, si fost interogat cu privire
la vreau material de propaganda?

Răspuns:

„Nu-mi aduc aminte să fi discutat cu
Turcu despre vreau material de propaganda

Întrebare:

Acheta îți prezintă un proces din procesul
verbal încheiat la 5 septembrie 1933 de fostul
comisar șef Turcu Nicolae

Ce rezultă din acest proces verbal?

Răspuns:

„Din procesul verbal ce mi-a fost prezentat
de acheta, rezultă că siguranța a găsit în
rația arstării mele, la domiciliul meu diverse
materiale de propagandă comunistă și socialistă,
în legătură cu care material ce am dat de-
clarată verbele și foto lui Turcu Nicolae.

Întrucât se vede din restul documentelor, probabil
să găsit la mine material bun de care eu am
uitat. Astfel deci se constată că arstărea în
procesul verbal încheiat de Turcu Nicolae.

În seara anterioară arestării mele
eu am surut o întâlnire cu un basarabean
cu numele conspirativ de DEUTSCH care
mi-a predat un material de propagandă
al comitetului general rusesc, care precum
se vede din note ce mi-au fost prezentate
să găsit în mod sigur la locuința mea.

Întrebare:

„Deci de data aceasta de confirmi că
arstărea de TURCU în rația arestării din
ziua de septembrie 1934!

Scmătura

Urmare: Răspuns:

Am văzut ce am respins din declarațiile
lui Turcu făcute la confruntarea noastră
din 11 septembrie 1974, în prețut cauzăm faptul
că sta găsit la domiciliul meu materialul
causemnot în otele ce mi-au fost prezentate
de ancheta.

Intrebare:

Ancheta și prezintă broșura intitulată:
„NOUA OFENSIVĂ CONTRA MUNCITORILOR C.F.R.
ȘI SARCINILE LOR!”

Cine a redactat această broșură?

Răspuns:

Broșura ce mi se prezintă a unase,
cred că ea a fost scrisă de mine, am dealtfel
majoritatea materialului dintr-un
cadru a fost scris de mine.

Intrebare:

Prezum rezultă din procesul verbal dressat
de TURCU NICOLAE, de ai fost declarat ambles
a nația cercetării din la siguranță în anul 1933.

Confirma că causemnote în cel proces
verbal?

Răspuns:

Procesul verbal ce mi-a fost prezentat de
ancheta eu îl văd numai prima oară. În
nația cercetării mele din 1933, eu într-adevăr am
fost declarat verbal, după care TURCU a luat
notite pe baza cărora pe urmă el a putut
să facă un proces verbal și să pună eventual
în gura mea lucruri pe care nu le-am spus.

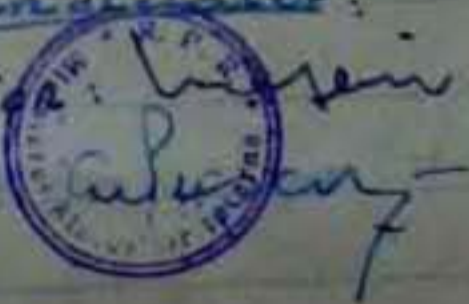
De aici eu mi-a prezentat acest proces

Semnătura,

P. Luca

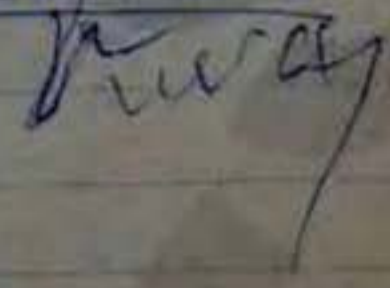
Urmare: verbal spre semnare: aici nu a fost discutie
intra noi cu privire la semnarea sau resemnarea
brevei proces verbal.

Dupa ce am citit prezentul proces verbal de
interogatoriu si am constatat ca el corespunde intru
totalitate celor declarate de mine si sustin si semnez

anchetator:
Maidă:
cu

Semnatura:

454
1119

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

~~CONDAMNATUL~~
~~INVINUT (martor)~~ LUCA VASILE, născut la 8 iunie 1898 în com.

Batalina, frate lui Anton și Amalia, în ultimul domiciliu în
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

București str. la Romiceanu 22 în prezent călătorind pe viato -

19 APRILIE 1959.

Localitatea R. Sărat

Interogatoriul a început la ora _____ și _____ min.

„ s-a terminat la ora _____ și _____ min.

Intrebare: Căci voi unorați să pe agentul de siguranță:

MUNTEANU ION?

Răspuns:

- Pe agentul de siguranță Munteanu Ion l-am unorațit în Brașov prin anul 1921 sau 1922 în timpul ce eu stăteam în unorașul comunistă.

- Agentul Munteanu pălăpăia din partea siguranței la activitate indicată și unorațea dintr-o parte de partid rusă și deosebiu ajora spărinolări ce nu sunt activitate publice.

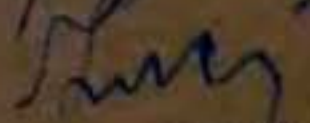
- În 1924 eu am fost restat de siguranța Brașov în caaptea am fost local în brașu legat ce eu stăeam în agentul Munteanu mă pofea.

- În tot timpul restei ei am stat cu agentul Munteanu, acesta unora propus să-l ajut - să înodă și să se dau unul vade și ajla unora Hoșleș ELEK care pe atunci era secretarul P. C. R.

- Spre dimineala rora dat lui Munteanu Ion unora unora legatului ab unora unora SZERLEY din Brașov la porinta unora unora Hoșleș.

- În toate restea, SZERLEY rețevoronal în țolp siguranței

Semnătura,

Urmare: ca o omnit legatura cu mine, astfel ca Hoșni! nu
a fost recitat -

- De la Broșov am fost încercat la prava pentru judecarea
+ am fost pus în libertate în martie 1925, urmându-mă
la Broșov - În aprilie 1925 am fost la București
la proces, de unde marșal de o h. de serviciu am fugit.

În sept. 1925 în timp ce mă aflam în cam. Comandant
- Broșov - am fost prins de funcționari + trimis la
siguranța din Broșov -

- De acolo recitat am fost recitat ca agent
de către inspectorul de siguranță ZAHU - Întrucât la
data acei cu eu urmându-mă în România, a fost
jelanit ca ZAHU ca translator agentul MONTICANU ION
antând astfel la recitarea mea.

după recitarea am fost trimis din nou la prava
unde am stat pînă în 1928 unde am fost recitat
la prava în libertate.

după recitare am plecat la Broșov, unde
după mult timp o recit la serviciu mea
agentul MONTICANU ION care ma cunoștea la ZAHU.

În baza angajamentului ce l-am făcut în 1925
ZAHU mă cerea să; dau informații despre mine
în agentul MONTICANU ION a fost încredințat de țina
legătura cu mine în acest scop.

- Prin în 1939 în cu scopul de la MONTICANU
mă informas + prin nu am luat legătura cu
el. Inspectorul ZAHU când avea nevoie de mine
l. trimitea pe MONTICANU să; mă cheme la el.
înso de date recitate MONTICANU în urm. ca
jelanit ca translator descurse în recitarea
la România -

Semnătura,

2) Urmare: In anul 1929 maritate de o luna Congresul W. el P.C.R. cu un alt club unde reaptu la organizati cu

Protou unde am gasit pe agentul MONTANU.

I. am avut o scrisoare de la moale pe ZANIE fiindca unu toti comuna ceva. fara sa gasesc ce aminte.

stau cu Mica
una

MONTANU Ion (a solus pe inspectiul) a fost la

Demunita inspectiului ZANIE care nu a dispunere, dupa

care pe mine nu a deas oala. Cu ocaz ocazie

la am refuzat pe ZANIE ca va avea loc in U.S.S.

Congresul W. el P.C.R. si cu un alt delegat la congres.

Inspectiul ZANIE mi-a spus ca (a fost) el va veni la organizati generala despre care a fost si astfel ZANIE

mi-a fost legatura cu inspectiul general de organizati BANCIULESCU TEODOR.

Dupa ce am avut intors de la congres inspectiul ZANIE a trimis tot pe agentul MONTANU la mine perso si

un alt la invitati la ZANIE. cu care poze la am refuzat pe acesta despre congres -

- de alturi nu am avut nici un fel de legatura cu agentul MONTANU deoarece in am intalnit la Bucuresti si am continuat sa am legatura cu

organizati generala: prin BANCIULESCU TEODOR

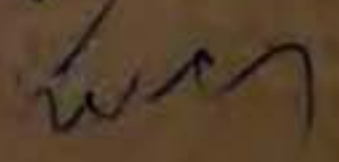
Dupa ce agentul MONTANU Ion, in ofita de legatura mea SZKELY despre care am vorbit in 1924, nu am dat nici un fel de informatii, el trimis legatura cu

mine numai sub forma de o scrisoare la inspectiul ZANIE fiindca trimis de catre acesta -

- Dupa 23 august 1944 am ofita de la hotelul meu VARGA GAURITA cu MONTANU Ion se ofla la Brasel

STALIN, cu lucrato la organizati si cu o micuta o palatogeros despre mine. Mentionez ca verga comite

Semnatura,

Urmare: stia ca eu am fost agent al sigurantei cel si faptul ca
eu mi resti dus am avut legaturile cu agentul MUNTICANU.

- In urma celor scrise de fratelui meu eu ram urbit
lui Teohari Gergescu de dano mi mi sensul de el
restat pe agentul MUNTICANU. Joro ruro si jre conascut
faptul ca eu am avut legaturile cu el.

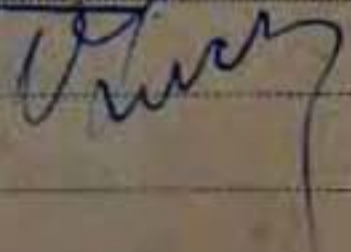
Teohari Gergescu mi-a conovinat ca la restat.

- Alcevo nu am stiu despre MUNTICANU ca pe el
eu beau un raport dunt dupa restarea mea din 1952
cu el am fost confruntati.

Dupa ce am citit prezentul proces verbal
si am constatat ca el corespunde intru totul
cu cele declarate de mine si sustin si sumef-

ANCHETATOR PENAL

CONSDMNATA

opt buzau

450 101 A

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

CONDAMNATUL
[a venit] (martor) LUCA VASILE născut la 8 Iunie 1898 în Com. _____

CĂTĂLINA fiul lui ANTON I. SMALIA, în ultimul domiciliu
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
în București str. b. Pompidou nr. 22. în prezent condamnă pe viață

19 APRILIE 1959.

Localitatea R. SĂRAT - _____

Interogatoriul a început la ora _____ și _____ min.

„ s-a terminat la ora _____ și _____ min.

Intrebare: Știa el ceva despre ADY LADISLAU?

Răspuns:

În anul 1936 eu mi-am găsit un loc de muncă la închisoarea
JILAVA fiind în exil. În acel timp am aflat că au
fost acuși la Jilava în vederea judecării, în grup de
tineri u. t. căi prieteni care se afla în ADY LADISLAU.

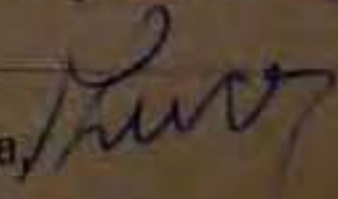
Însă au fost reprezentanți în care eu am aflat
prima dată despre această persoană.

Într-un caz ADY LADISLAU a fost dus la închisoarea
JILAVA fiind aflat de la TEODAN GEORGEȘCU, COLEA
IORDAN I. HIRACOVIC, străluc care au stat un timp
într-un grup de tineri care făceau parte în ADY după
care cei trei au fost acuși la Jilava unde au
aflat eu.

- Pe ADY LADISLAU l-am cunoscut personal în
anul 1938, la închisoarea DOFTANA în cadrul unui
detinutului politici comunisti. După această închisoare
am reușit să obțin un loc de muncă în atelier.

INTREBARE:

din 1936 și până în 1938, ce m-am aflat despre
ADY LADISLAU și de la cine știam?

Semnătura

Urmare: RĂSPUNS:

- Nu am avut oflet nimic deoarece la scurt timp
 eu am fost mutat din JILAVA la VĂCĂREȘTI în decembrie
 februarie 1937 am fost trimis la închisoarea DOFTANA.
 În timp ce eu mă afluam la Văcărești am oflet
 cloacă cu grupul din care faceam parte + ADY LADISLAU
 au fost condamnați -

INTREBARE:

Am ce impresuroni în cercul personal pe ADY LADISLAU!

RĂSPUNS:

- În anul anului 1937 la ctiva timp după ce eu
 am fost trimis la DOFTANA am oflet ce am fost
 aschizi la oarecâte închisoare grupul de U.T. c.ți prieteni
 cum se oflet pe ADY LADISLAU.

- În 1938 când am reușit să luăm în atelier
 Lam cercul personal pe ADY LADISLAU.

- La scurt timp după aceea am fost instituit
 ca ADY LADISLAU, HIRACOVICI + alții practican homa-
 sexualismul.

- Această problema s-a discutat la concluziunea
 de partide din care faceam + eu parte + mi s-a
 trasat sarcina de a-l ancheta pe ADY LADISLAU
 în legătura cu faptul unor din moitete -

- În stat de vorbe alături cu ADY LADISLAU într-o
 celubi, el m'a recuzat vîna se, n'a promis că
 nu va mai practica așa ceva -

În aprilie 1939 eu am fost eliberat din DOFTANA
 în alte legături cu ADY LADISLAU nu am avut.

INTREBARE:

Le m'a oflet de după activitatea desfasurate
 de ADY LADISLAU pînă la data restorii sale, ce

Semnătura,

Urmare: comportare a avut acesta la bignuantei citi
si uchiuane?

Răspuns:

Eu stiu rime deosebite ce au am discutat cu
rimeu aceasta problema. Problema mentarii si
comportarea si jete sigurantei a jete discutata in
grupul din care el facea parte.

Intrebare:

Dupa ceia unde L. si uchiuane pe ADY LADISLAU
si ce legaturii si avut cu el?

Răspuns:

- De ADY LADISLAU l-am revazut dupa 23. AUGUST
1944. la Bucuresti. dupa ce au avut aceasta ADY
LADISLAU a lucrat un timp la Tr. Muresi dupa care
a jete mutat cu familia in Bucuresti.

- Eu nu am avut rime jete de legaturii de ADY
LADISLAU pino in 1952 unde am jete restat. Nu mai
precis rime nu stiu unde a lucrat. Dar poate jete
ca in timp ce eu eram ministru de jete o venit
de una clasa ori la cabinetul meu in interes de
serviciu dar nu am mai revazut in legaturii cu
ce problema.

- Eu ofera de aceasta rime uchiuane de una
multe ori in diverse rojii si aceasta in masa
reintegrat.

- Eu il jete pe ADY LADISLAU ca un element
caucist deosebite rime uchiuane jete vag co-
retra discutie avute rimeu in expresia revoluti-
uinea in legaturii cu rimeu lui. Nu am mai
solue avute in masa caucit despre ce eu vorba.

Intrebare:

Sti si aversat familia lui

Semnatura,

Urmare: ADY LADISLAU? Va faceți vizită în familie?

Răspuns:

- Nu am urmat familia lui ADY LADISLAU și nici nu știu dacă este căsătorit. Eu eu l-am vizitat vorbind pe ADY LADISLAU la domiciliu și pe el pe mine. Cu el nu am avut niciun fel de legătură.

Întrebare:

După ce a fost condamnat pe ADY LADISLAU în moartea voastră?

Răspuns:

- În anul 1955 în timp ce mă aflam la închisoarea Văcărești la spital am fost vizitat în celulă o singură dată de ADY LADISLAU.

- Trimiterea mea la închisoarea Văcărești s-a datorat următoarelor motive:

- În primul rând am fost chemat ca martor în procesul fratelui meu VARGA GAVRIEL.

- În al doilea rând am fost chemat în procesul de crimă cu jafă a soției BETY LUCIA unde eu am fost dus la tribunal.

- În al treilea rând am fost reținut de către ADY LADISLAU unde a venit la mine la Văcărești cu un sac șabot umplut cu mamea mea.

Întrebare:

La discutii s-a putut cu veșea noaptea împreună cu ADY LADISLAU?

Răspuns:

- ADY LADISLAU a venit cu veșea noaptea în celulă la mine însoțit de un colonel.

- Venind în celulă mi-a întorsat cu pușca în mână de foc? I-am răspuns că o duc pe lângă mine.

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau inculpat și de către anchetator.

Urmare: ca nu are tigori, ca nu au ze da de citit si
ca nu are legatini in familia. Tot in cea cupre
ram spus ca nu vrea sa merg la munca.

In urma celor spus de mine ADY BABITANU mia
raspus ca mi va gasita tigori si mi va da carti
pentru citit cu un stea la locaresti.

In legatura cu familia mea interbot cu cine
es vrea sa am vorbitor, cu raspundului ca cu
unul din frati mei.

Legat de aceasta ADY BABITANU ma interbot
daca es vrea sa am vorbitor in munca mea?

Yam raspuns ca da in urma celor fapt mia
comunicat ca mi sa aprobat vorbitor in munca.

In ce priveste tinutarea mea la munca, ADY
BABITANU mi-a interbot ce meserie am, cu gunindul
ca dut locituri in urma celor fapt, achisindu-se
colonelului de care ma tinut a spus ca mo va
tinute la munca pentru o vreme vulte.

Acetia au fapt discutie ce li-am anut in
ADY BABITANU cu vrea merge si de atunci nu lam
mai voput.

Intrunul ca la aceste discutii o anutet in
ajora de colonelul de care ADY ma tinut si platonul
de pe zolix.

Despre ADY BABITANU nu mai am nimic de relat.

Dupa ce am citit prefatul proces verbal si
am constatat ca el unespuale vltu testis
in velle declarate de mine si dus tu si semnez.

INCHIZITORA PENAL

CONDAMNAT:

Op. Inscuzat

Semnatura,